

Stoljeće Hrvatskog Vaterpola

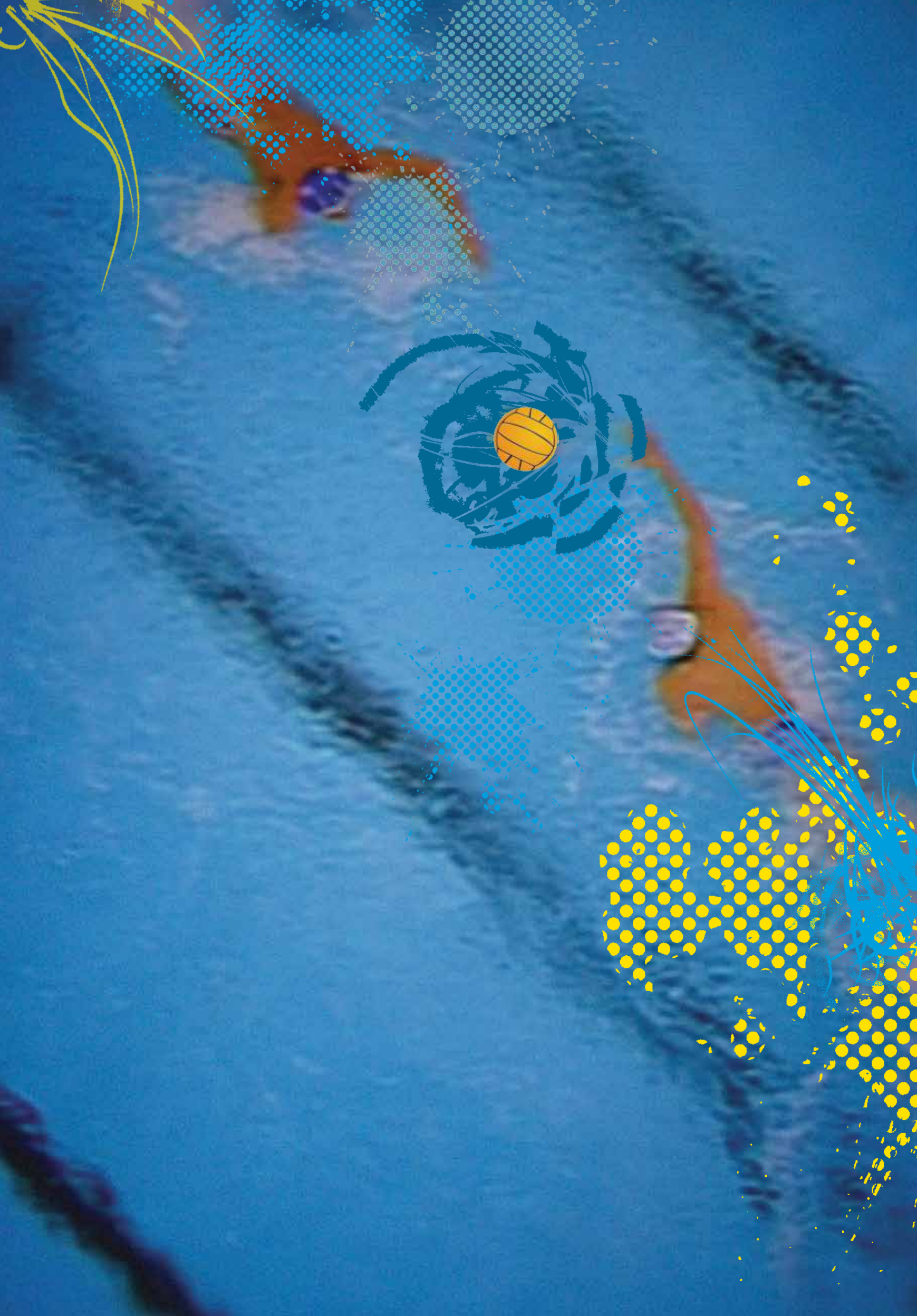

STOLJEĆE HRVATSKOG VATERPOLA

UPRAVNI ODBOR HVS

U ljeto 2010, u doba kada je u Zagrebu organizirano seniorsko Europsko prvenstvo, tog trenutka najveće međunarodno vaterpolsko natjecanje u samostalnoj Hrvatskoj, te u doba kada je ovaj sport u Hrvata bilježio 102 godine postojanja, Upravni odbor Hrvatskog vaterpolskog saveza koji je podupro i bez kojeg ne bi bilo izdavanja ove knjige činili su: Perica Bukić (predsjednik), Goran Sukno (dopredsjednik), te članovi Milivoj Bebić, Goran Prgin, Mladen Drnasin, Ante Jerković, Adrian Ježina, Tomislav Jukić, Predrag Sloboda, Ante Kulušić, prof. dr. Boris Labar i Tomislav Paškvalin.

SADRŽAJ

Predgovor autora	9
Uvod Perica Bukić	10
Uvod Zlatko Mateša	11

01 1908-1945.

Počeci vaterpola u svijetu	14
Priča je krenula u Velikoj Britaniji	14
Od pola u vodi do vaterpola	15
Prva vijest, prva pravila, prva utakmica	17
Nova pravila	17
Vaterpolo osvaja svijet	20
Paulo Radmilovic	24
Bačvice za povijest hrvatskog vaterpola	25
Bačvice 1908.	25
Razvoj vaterpola u Splitu.	27
Osvajanje uvala i osnivanje “republika”.	27
Pomorski športski klub Baluni	28
Jugoslavenski športski klub Jadran	29
Izgradnja bazena na Zvončacu.	30
Jugoslavensko-talijanska plivačka liga	31
Pomorski športski klub Firule	32
POŠK	33
Utemeljivanje kluba	33
Razvoj vaterpola na riječkom području.	34
Osnivanje plivačke sekcije HŠK Victoria	34
Obnova rada kluba	35
Nogomet na vodi	36
Poziv na trening preko novina	37
Najuspješnija godina Victorije	38
Vaterpolo u sjeni plivanja	39
Ivica Jobo Curtini	42
Razdoblje najvećeg procvata	43
Osnivanje Jugoslavenskog plivačkog saveza	45
Razvoj vaterpola u Dubrovniku.	46
1923. osnivanje plivačke sekcije	46
Nove sekcije u plivanju i vaterpolu	47
Vaterpolisti su bili i plivači	48
Gruški omladinski športski klub – GOŠK.	48
Športski klub Građanski	49
Pomorski športski klub Penatur	49
Počeci vaterpola u Zagrebu	50
“Došao je taj dan”	50

“Izgleda da će borbe biti vrlo oštre”	50
Prvo međunarodno natjecanje	51
Posljednje utakmice na Maksimirskom jezeru	52
Propagandne vaterpolske utakmice	53
Igrači preko novina pozvani na utakmicu	53
Slabi plasmani HAŠK-a na državnim prvenstvima	54
Nogometaši formirali vaterpolsku momčad	55
Vaterpolska “reprezentacija” Gradskog kupališta	55
Osnivanje Zagrebačkog plivačkog kluba	56
Vaterpolska momčad ZPK	56
Nastup vaterpolista Juga na Savi	57
Prvi bazen u Zagrebu.	58
Nastup ZPK-a u plivačkoj ligi	59
Otvaranje bazena Marathona	60
Vaterpolo u Karlovcu	62
Karlovačko sportsko udruženje	62
Nastupi Jugoslavenske reprezentacije u međuratnom razdoblju	64
S Macanovićem na EP u Bologni	64
Ivo Dabrović	64
EP u Magdeburgu – najveći uspjeh.	65
Na Ol u Berlinu 1936.	66
Najviše nastupa Luka Ciganović	67
Luka Ciganović	68
Miro Mihovilović	69
Ivo Giovanelli	73
Vaterpolska pravila u međuratnom razdoblju	74
Nakon tri teška prekršaja – kazneno bacanje	74
Kožnata, okrugla, tvrda i nepromoćiva lopta	74
Igralište za vaterpolo	76
Vaterpolo u Banovini Hrvatskoj.	77
Osnivanje Hrvatske športske sloge	77
Prvi nastup Hrvatske	78
Vaterpolo tijekom Drugoga svjetskog rata	79
Vaterpolo u NDH	79
Vaterpolo u NOP	81

02

1945-1991.

Premoć hrvatskih klubova i igrača	84	Lažno optuženi za doping	118
Zdravko Ćiro Kovačić	86	Damir Polić	119
Zdravko Ježić	87	Boško Lozica	120
Ivo Štakula	88	Beograd i Rijeka domaćini I. svjetskog kupa	121
Lovro Radonić	89	Đuro Savinović	122
Prvo odličje: bronca na EP u Beču 1950.	90	Luko Vezilić	123
Hrvoje Kačić	94	Slobodan Trifunović	124
Toni Nardelli	95	Siniša Belamarić	125
Veljko Bakašun	96	EP u Splitu: "Dosta nam je srebra, hoćemo zlato!"	126
Marko Brajnović	97	Vlaho Orlić	127
Tomislav Franjković	98	Ante Lambaša	128
Ivica Cipci Johan	99	S Rudićem dvostruki olimpijski pobjednici	129
Vinko Rosić	100	Tomislav Paškvalin	132
Zlatko Šimenc	101	Ratko Rudić	134
Aleksandar Seifert	102	Božo Vuletić	137
Tvorac prvog olimpijskog zlata	102	Veselin Đuho	139
Ozren Bonačić	103	Na svjetskom tronu nakon osam produžetaka!	140
Meksiko 1968: olimpijsko zlato!	106	Zoran Roje	142
Vaterpolo izlazi iz Plivačkog saveza	109	Ante Nakić	143
Ronald Lopatny	110	Za Jugoslaviju europska prvenstva "ukleta".	144
Miro Poljak	111	Renco Posinković	148
Zdravko Hebel	112	Veliki uspjesi podigli ugled vaterpola	149
Zoran Janković	113	Perth 1991: drugi put svjetski prvaci	152
Karlo Stipanić	114	Vitomir Padovan	153
Ivo Trumbić	115	Mirko Vičević	154
		Atena i Barcelona 1991: posljednji put zajedno	155
		Željko Klarić	157

03

1991-2010.

Duško Antunović	160
1991.	161
Razlaz sa VSJ-om i osamostaljenje	161
Duško Klisović	162
Bogata aktivnost klubova	163
1992.	164
Jadran Koteks – europski prvak	164
Mladost prvi prvak Hrvatske	165
Vlaho Asić	165
Mislav Bezmalinović	166
Deni Lušić	167
Milivoj Bebić	168
1993.	169
Prvu europsku medalju osvojili kadeti	169
1994.	170
Međunarodni susreti i izvan Zagreba!	170
Goran Sukno	170
1995.	172
Nadmoć Žabaca, reprezentacija četvrta na EP	172
Siniša Školneković.	173
1996.	174
Mladosti Kup prvaka i Superkup	174
Srebrna medalja na OI u Atlanti	174
Bruno Silić.	175
Perica Bukić	179
Maro Balić	181
Renato Vrbčić	182
Tino Vegar.	183
Ognjen Kržić	184
Joško Kreković	185
1997.	186
Još jedna “drvena” medalja	186
Samir Barač	187
Neven Kovačević	188
1998.	190
Australska jedinica iz matematike	190
Dragan Matutinović	191
1999.	193
Firentinsko srebro	193
Dubravko Šimenc	195

2000.	198
Sidnejska gripa	198
2001.	200
Jug na tronu, ali Hrvatska na koljenima	200
2002.	202
Oproštajna utakmica Perice Bukića	202
2003.	204
Još jedno finale, ali i neredi i kazna	204
Vjekoslav Kobeščak	206
Teo Đogaš.	207
Elvis Fatović.	209
2004.	210
Silićeva smrt, pretučeni i poniženi u Ateni	210
Mile Smodlaka	211
2005.	213
Korak do trona	213
Ratko Štritof	214
2006.	215
Jugovo slavlje i beogradski problemi.	215
2007.	216
Svjetski prvaci	216
Igor Hinić	222
Damir Burić	222
Miho Bošković	223
Zdeslav Vrdoljak	224
Frano Vićan	225
Aljoša Kunac	226
Pavo Marković	226
Josip Pavić.	227
Maro Joković	228
Andro Bušlje	229
2008.	230
Pokisnuli pekinški brkovi	230
2009.	236
Trijumfalan početak novog stoljeća.	236
2010.	242
Europa je stigla u Zagreb	242
Renato Živković	243

04

KLUBOVI

VK Jug	246
HAVK Mladost	254
VK Jadran	262
VK Mornar	266
POŠK	268
VK Primorje	272
VK Šibenik	276
VK Medveščak	278
Korčulanski plivački klub	280

05

ČETVRTINA

Jadranske sirene – ženski vaterpolo u Hrvatskoj	284
Kvartet Hrvata u Kući slavnih	290
Laureati	292
Olimpijske igre	292
Svjetsko prvenstvo	293
Europsko prvenstvo	294
FINA kup	295
Svjetska liga	295
Kup prvaka / Euroliga.	295
Kup pobjednika kupova	296
Kup LEN	297
Europski superkup	297
Prvaci Jugoslavije	297
Zimski prvaci Jugoslavije	300
Kup Jugoslavije	301
Prvaci Hrvatske	301
Hrvatski kup	301

U spoju sa žarkim suncem i morem

“Naši pomorski športski klubovi unijeli su u svoj program waterpolo. Sport koji se prvo pojavio u Velikoj Britaniji te se o njegovu napredovanju čuje sada sa svih strana svijeta, ulazi, eto, i na istočnu stranu Jadrana, širi se među hrvatskim primorcima. Htio bih biti dobar prorok te proreći da ovaj sport, u savezu sa žarkim suncem i morem, neće ostati samo mrtvo slovo na papiru. Pun sam nade da će naći svoje oduševljene njegovatelje.”

Upravo je ovakve retke ispisao jedan novinar u zagrebačkoj Ilustrovanoj športskoj reviji 13. studenog 1920. Kolega novinar nije bio prorok. Kolega je samo i jednostavno – bio u pravu. Taj “sport u savezu sa žarkim suncem i morem” nije ostao mrtvo slovo na papiru. Dapače, on živi sada već drugo stoljeće među Hrvatima. U minulih nešto više od sto ljeta on je postao jedan od najpopularnijih, ali i najtrofejnijih sportova u Hrvatskoj. Sport kojim se naša domovina s pravom dići kao jedna od svjetskih velesila. Klub s najviše euro-trofeja, igrač s najviše medalja u svijetu vaterpola, svjetski rekorder po broju postignutih golova na jednoj utakmici, najbolji treneri, igrači ili vratari svijeta u određenom vremenskom razdoblju... Svi oni dolaze “iz zemlje s istočne strane Jadrana”, svi oni dolaze iz Hrvatske. Stoga “Stoljeće hrvatskog vaterpola”, knjiga koju upravo držite u rukama,

nije samo stoljetna retrospektiva jednog sporta u nekoj državi. Možda će zazvučati pretenciozno, ali na ovim se stranicama zrcali i znatan dio cjelokupne povijesti europskog, svjetskog vaterpola.

Nama, autorima ove knjige, nije bila nakan napraviti niti leksikon, još manje bibliografski prikaz vaterpolske igre i njezinih sudionika. Primaran nam je cilj bio otrgnuti zaboravu zaslužne pojedince, velike trenutke iz povijesti hrvatskog, a time i znatnog dijela svjetskog vaterpola. Uz zanimljive priče, znane i manje znane detalje junaka bazena i majstora loptanja u njemu.

Koliko smo u tomu bili uspješni, ostavljamo vama na prosudbu, no, ukoliko sutra bazen, waterpolo i sport u cjelini učinimo privlačnim samo jednoj osobi više – uspjeli smo.

Autori knjige

“Stoljeće hrvatskog vaterpola”

P Bukić

Godine lete, ali vaterpolo ostaje

Vaterpolo u Hrvata i službeno je dio tradicije. I to po onom najstrožem vrednovanju ili staroaustrijskim uzusima. Naime, nekoć je u Beču, u doba tamošnjih careva i hrvatsko-ugarskih kraljeva, ali i u doba rađanja našeg vaterpola, vladao je stav da se o tradiciji smije zboriti tek nakon što neka organizacija, pojava, običaj ili manifestacija navrší 100 ljeta. Hrvatski je vaterpolo ulaskom i u drugo stoljeće, stekao rijetku i time vredniju povlasticu kićenja naslovom tradicije.

Hrvatskom vaterpolu, njegovu ugledu, sjaju i snazi to samo daje dodatnu patinu koja u ovom slučaju ne prekriva, već, štoviše, dodatno oplemenjuje jedan od najtrofejnijih sportova u povijesti našeg naroda. Polazeći od te premise, niti jednog trenutka nismo smetnuli s uma uzrečicu starih Latina: "Verba volant, scripta manent", odnosno, "Riječi lete, a napisano ostaje". Drugim riječima, pred vama je sublimacija cijelog stoljeća vaterpola u Hrvata, svih relevantnih događaja, igrača, trenera, sudaca, dužnosnika, najvažnijih golova i utakmica, fotografija, trenutaka neizrecive sreće i neutažive tuge. Ova nas knjiga, stoga, čini ponosnima što smo pokušali ukoričiti jedno stoljeće našeg sporta. No, isto tako, knjiga "Stoljeće hrvatskog vaterpola", koja je sada u vašim rukama, pretpostavlja i

obvezu povijesne argumentiranosti, precizne dokumentiranosti, točnosti i sveobuhvatnosti.

Koliko smo u tome uspjeli, ostavljamo vama na prosudbu. Možda smo, baš kao u utakmici, napravili koji kontrafaul, možda realizacija igrača više nije baš stopostotna. Međutim, kao i hrvatski vaterpolisti svih minulih već i više od 100 ljeta, i mi smo ovu "utakmicu" odigrali sa srcem, velikim zalaganjem, radom i trudom.

Ukoliko se doista potkrala pokoja, dakako nenamjerna, pogreška, tješi nas spoznaja da će za novih 100 godina neki drugi vaterpolski kroničari biti još bolji, ali i da će u sljedećih 100 ljeta hrvatski vaterpolo iznjedrili nova velika imena, trenutke za povijest, slike koje valja otrgnuti zaboravu. U čast i slavu sporta, a nadasve hrvatskog vaterpolskog broda, čija se posada kroz stoljeće mijenjala, ali je sigurnost plovidbe uvijek ostajala postojana, a stijeg naš ponosni vječno na najvišem jarbolu.

Glede one spominjane latinske uzrečice o "riječima koji lete, i napisanom koje ostaje", za ovu je prigodu primjerenije reći nešto drukčije:

"Godine lete, ali vaterpolo, hrvatski vaterpolo ostaje."

*Perica Bukić,
predsjednik
Hrvatskog vaterpolskog saveza*

Zm-

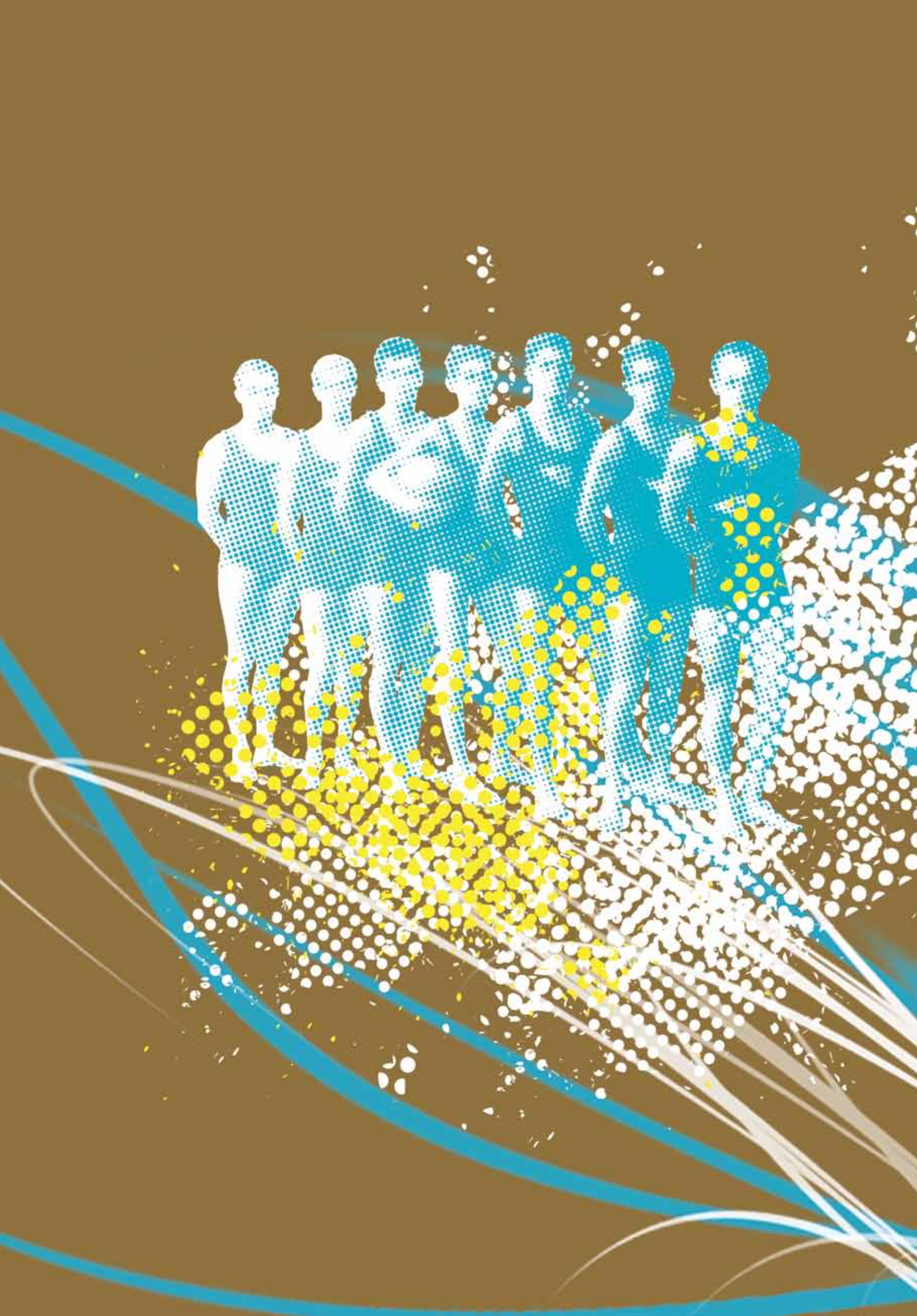
Mjesto u srcu

Dragi prijatelji iz bazena, ovaj pozdrav nije tek puka kurtoazija napisana u prigodno-svečarskoj maniri. Imam povlasticu biti prvi među jednakima u olimpijskoj obitelji države koja se opravdano diljem svijeta diči svojim sportašima i njihovim uspjesima. Ovo je država koju u svijetu znaju po nogometnim legendama Zvonimiru Bobanu, Davoru Šukeru i Robertu Prosinečkom; košarkaškim veličinama Toniju Kukoču, Dini Rađi te pokojnima Kreši Ćosiću i Draženu Petroviću. Ovo je zemlja teniskog virtuoza Gorana Ivaniševića, skijaške kraljice Janice Kostelić, atletske heroine Blanke Vlašić i da ne nabrajam dalje. No, jedan od najdugovječnijih zaštitnih znakova hrvatskog sporta i naše države nedvojbeno ste vi, vaterpolisti! Posljednjih godina najčešći hrvatski navijački rekvizit na tribinama, neovisno o kojem se sportu radilo, uz poznate kockaste dresove, upravo su – vaterpolske kapice. Ne slučajno, ne bez razloga. Više od stoljeća dugovječnosti na svjetskom vrhu pronosite kako slavu naše domovine, tako i slavu sporta u svojoj iskonskoj srži. To ne prolazi niti može proteći nezamijećeno. Vaterpolo je, naime, kroz sve povijesne i društvene mijene minulih više od sto ljeta uspio sačuvati, njegovati i dalje pospješivati sliku istinski akademskog sporta, viteškog nadmetanja duha i tijela.

Imam sreću iz “prve ruke” poznavati svu težinu i kompleksnost nužno potrebnog umijeća ovog sporta, budući da na amaterskoj razini i osobno već niz godina s prijateljima jednom tjedno igram vaterpolo. Tim je veće moje oduševljenje, radost u svjedočenju vaših uspjeha, postizanju golova, sjajnim obranama, usponima na postolja kako klubova, tako posebno reprezentacije.

Stoga će ova knjiga, baš kao i vaterpolska kapica, imati kod mene, a vjerujem i kod svih sportskih zaljubljenika u državi, uvijek zasebno mjesto. No, to mjesto nije na polici. Ono je u srcu. Ondje je doći teže, ali je mjesto vječno. To je mjesto u hrvatskom društvu izborila, zaslužila ova kao i sve generacije hrvatskih vaterpolista iz minulog više od jednog stoljeća. Svi oni koji vas čekaju između korica ove knjige. Plejada akademaca i vrhunskih sportaša. Moji prijatelji iz bazena.

*Zlatko Mateša,
predsjednik
Hrvatskog olimpijskog odbora*

01
1908-1945.

Počeci vaterpola u svijetu

Priča je krenula u Velikoj Britaniji

Malo je pisane građe o nastanku vaterpola. Poznato je da se kao posebna sportska grana počeo oblikovati na engleskim i škotskim rijekama i jezerima sredinom 19. stoljeća kad su plivači pokušali njime razbiti relativno jednoličan program natjecanja.

Igra u vodi s loptom, koju igrači nisu smjeli hvatati ni bacati s dvije ruke, nositi pod vodom niti se odupirati o dno igrališta, u početku se različito nazivala. Tako se, recimo, 1869. godine spominje nogomet u vodi (igralo se s nogometnom loptom). Novi sport počeo se brzo širiti. Ukazala se potreba za objedinjenjem pravila, odigrane su prve službene utakmice, prva prvenstva... Krajem 19. stoljeća prihvaćen je u Njemačkoj, Austriji, Belgiji, Francuskoj i Mađarskoj. Na programu modernih olimpijskih igara je od 1900. godine i, uz nogomet, ima status najstarijeg olimpijskog ekipnog loptačkog sporta. Brigu o vaterpolu od 1908. preuzima Međunarodna plivačka federacija (Federation Internationale de Natation Amateur – FINA), u čijem sastavu od 1928. djeluje Komisija za vaterpolo.

Od pola u vodi do vaterpola

Igra od koje se razvio današnji vaterpolo u početku je više sličila ragbiju i nazivala nogomet u vodi, odnosno ragbi u vodi. Cilj je bio položiti loptu na splav na suparničkoj strani prostora namijenjenog za igru. Tada, naime, još nisu postojala vrata. U početku su se rijetko koristili dodavanja i kombinacije, odnosno, svaki je igrač sam nastojao postići pogodak. Postoji nekoliko tumačenja o nastanku naziva vaterpolo. Prema jednom, ime dolazi od tibetanske riječi "pulu", odnosno u englesko-indijskoj verziji "polo", što znači lopta (a danas označava sport s konjima). Prema drugom, nastao je od igre polo u vodi, u kojoj su igrači, umjesto na konjima, u vodi "jahali" na bačvama, palicom dodavali loptu suigračima i šutirali na vrata.

Oba tumačenja na koncu se svode na isto – budući da se igralo u vodi (water) i s loptom (polo), dobili smo logičan naziv za sport – vaterpolo.

- ▷ RAGBI NA VODI – U početku je igra sličila ragbiju, još nisu postojala vrata, nego su na suprotnim stranama igrališta postavljene splavi na koje se prilikom postizanja pogotka polagala lopta
- ▷ "VODENI SPEKTAKL" U BRIGHTONU 1878. godine – Vrhunac je bio susret pola na vodi
- ▷ POLO NA VODI – VATERPOLO – Po jednom tumačenju riječ "vaterpolo" nastala je od igre polo u vodi, u kojoj su igrači umjesto na konjima "jahali" na bačvama, palicom dodavali loptu suigračima i šutirali na vrata
- < "PULU" – Tibetanski naziv za loptu

THE BACK THROW

THE PASS BACK

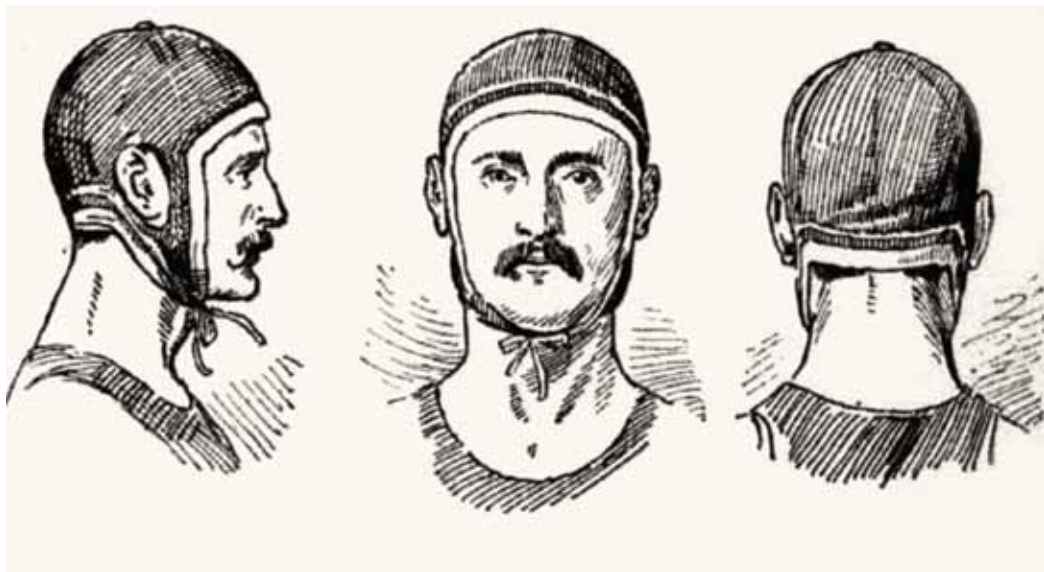
THE BREAST-STROKE PASS

THE OVERARM PASS

THE SHOULDER THROW

William Willson

Prva vijest, prva pravila, prva utakmica

Londonski dnevnik The Times 12. srpnja 1870. godine objavio je:

"Kasno jučer na West Endu dvije ekipe od po sedam igrača sišle su u vodu da bi odigrale utakmicu nogometa na vodi."

Bila je to prva vijest u nekom javnom glasilu u kojoj se spominje vaterpolo. Četiri godine kasnije dnevnik The Field objavio je kratku vijest o utakmici nogometa u vodi održanoj u bazenu u Cristal Palace Plungeu u Londonu.

Sport se širio, no, svatko ga je igrao na svoj način i s vremenom se javila potreba za zajedničkim pravilima. London Swimming Club 1870. tako je razradio osnovna pravila, a 1876. godine svoja su izdali Veslački klub Bournemouth (veličina igrališta – 46 m, po sedam igrača u momčadi, glavni i dva linijska suca...) i William Wilson iz Glasgowa (prvi put omeđene granice igrališta, vratar je jedini bio izvan vode kako bi branio gol...).

Prva utakmica po Wilsonovim pravilima odigrana je iste godine povodom otvaranja Victoria Baths. Susrele su se ekipa Victorije i selekcija zapadne Škotske. Postavljena su vrata, a igrači nisu smjeli potapati loptu, odupirati se o dno, hvatati ni bacati loptu s dvije ruke. Za svaku ekipu nastupalo je po sedam igrača, a utakmicu je vodio sudac. Pogodak je bio priznat kad je lopta cijelim obujmom ušla u vrata.

Prva službena utakmica na igralištu s označenim granicama na otvorenoj vodi odigrana je u 1877. na rijeci Dee u Glasgowu. Selekcije Engleske i Škotske susrele su se prvi put 1880. godine, utakmica je odigrana u Kensington Bathsu u Londonu, a pobijedili su Škoti (4:0). Prvo prvenstvo Engleske odigrano je 1888. godine.

Nova pravila

Budući da London Swimming Club nije bio zadovoljan velikim brojem pravila u biti istog sporta, njegovi su članovi 1885. godine objedinili i obradili sva postojeća, a ostali vaterpolski klubovi i savezi ih prihvatili.

Osnovne postavke novih pravila:

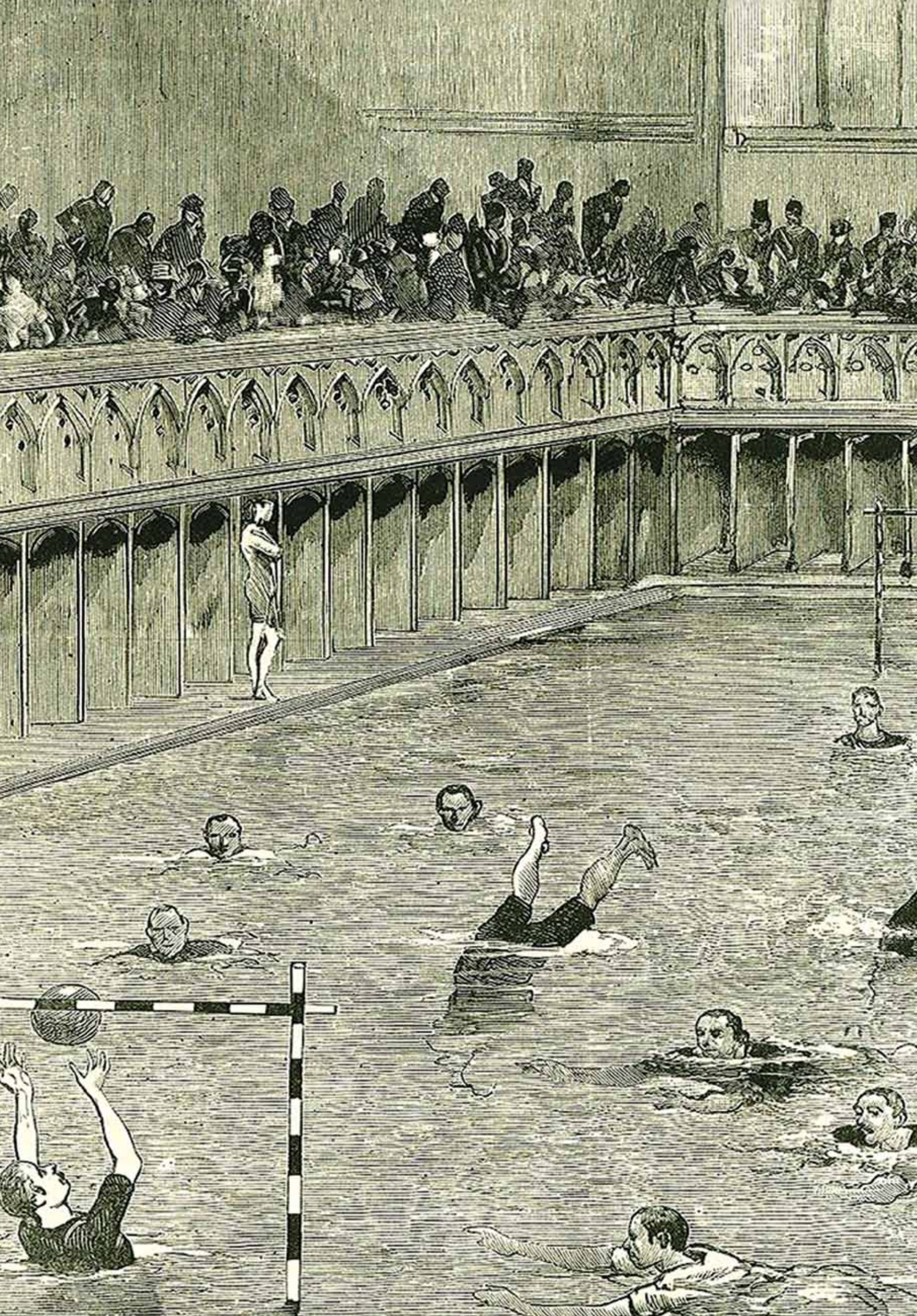
- Utakmica traje 20 minuta.
- Na početku susreta kapetani ekipa dogovaraju strane.
- Na početku utakmice sudac baca loptu u sredinu prostora za igru. Svi igrači, osim vratar, ulaze u vodu istodobno. Vratar ostaje izvan vode i otamo brani lopte upućene na vrata.
- Lopta se prenosi iznad ili ispod površine vode do suparničkih vrata.
- Nije dopušteno držati suparničkog igrača ako nije u posjedu lopte. Ako netko prekrši to pravilo, sudi se slobodan udarac s mjesta na kojem je počinjen prekršaj.
- Pogodak je postignut ako je lopta postavljena s obje ruke na plutajuću platformu ili čamac predviđen za to.
- Ako se lopta izbacila izvan prostora za igru, sudac će dosuditi slobodan udarac za ekipu koja to nije učinila. Ako lopta ode preko plutajuće platforme ili čamca, slobodan udarac izvodi vratar.
- Sudac će zviždaljkom označiti svaki pogodak i igra se prekida radi reorganizacije ekipa.
- Nakon završetka prvog poluvremena ekipe mijenjaju strane.
- Ako se igrač ne pojavi na utakmici a prijavljen je, ne može igrati ako susret počne i izgubit će nagradu u slučaju da njegova ekipa pobijedi.
- Sudac ima velike ovlasti. U slučaju sumnje, donosi odluku na temelju okolnosti koje nisu predviđene pravilnikom.

< Istovremeno s pravilima, briga se vodila i o tehnici igre.

↖ Igra se u kapticama koje moraju biti sukladne crtežu.

^ Vratar ostaje izvan vode i odatle brani lopte koje su upućene na vrata.

> Utakmica u Crown Baths

Vaterpolo osvaja svijet

Nakon Velike Britanije vaterpolo se 1888. godine počeo igrati u SAD-u. Engleski trener plivanja John Robinson prvi je organizirao vaterpolsku ekipu u Boston Athletic Associationu. Dvije godine kasnije J.H. Smith i Arnold Heilban osnovali su ekipu Sydenham Swimmers Club, a 1890. utemeljen je i New York Athletic Club. Prva vaterpolska utakmica u SAD-u odigrana je 1890. godine između Sydenham Cluba i Boston Athletica i završila je 2:1. Na prijelazu stoljeća vaterpolo je postao vrlo popularan u Americi, utakmice u Madison Square Gardenu u New Yorku i Mechanic's Hallu u Bostonu promatralo je i po desetak tisuća gledatelja.

Amerikanci su preuzeli engleska pravila, ali su vaterpolo igrali s dosta žestokih kontakata, pa je novi sport ubrzo dobio epitet jednog od najsurovijih. Lopta se mogla ispod vode držati objema rukama, a igračima je bilo dopušteno držati i blokirati suparnika na sve moguće načine. U američkoj je igri vrijedio "zakon jačega", pa je igrač mogao biti držan pod vodom dok ne bi izgubio svijest.

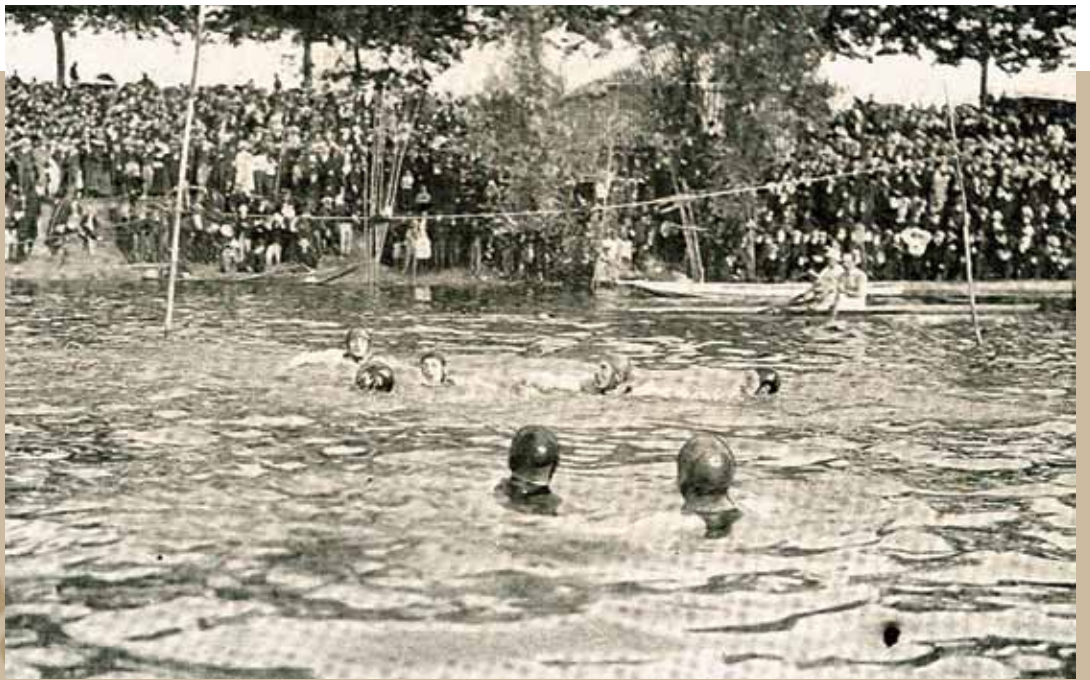
"Željeli smo sport za muškarce, a ne za curice", uzvratilo je na primjedbe o brutalnosti tog sporta Rex Beach, kapetan Chicago Athletic Associationa, navodeći da je engleski vaterpolo suviše nježan za američke pojmove. Budući da su američki bazeni uglavnom bili zatvoreni, čak i oni manji, vaterpolo je imao drukčija pravila. Jedna od promjena bila je i zamjena splavi ili plutajuće platforme obojenim vratima.

^ "PREKO BARE" BRUTALNO – Amerikanci su preuzeli engleska pravila, ali su vaterpolo igrali s dosta žestokih kontakata, pa je novi sport ubrzo dobio epitet jednog od najsurovijih. "Željeli smo sport za muškarce, a ne za curice", rekao je Rex Beach, kapetan Chicago Athletic Associationa

➤ OSBORNE SWIMMING CLUB – Arthur Robertson, Thomas Coe, Eric Robinson, Peter Kemp, George Wilkinson, John Henry Derbyshire i nepoznati voditelj momčadi (gornji red), William Lister, William Henry, Robert Cranshaw (srednji red), John Jarvis, F. Stapleton, Victor Lindberg (donji red)

➤ OLIMPIJSKO ZLATO ZA NEW YORK ATHLETIC CLUB – Na Olimpijskim igrama u Saint Louisu 1904. ponovo su se natjecali klubovi, ovaj put samo iz SAD-a

➤ FINALNI SUSRET PRVOG OLIMPIJSKOG TURNIRA U PARIZU (17. VIII. 1900) – Osborne Swimming Club iz Manchester-a 7:2 pobijedio je belgijski Swimming and Waterpolo Club Bruxelles

U Njemačkoj i Austriji vaterpolo se igra od 1894, u Francuskoj od 1895, u Mađarskoj od 1889, u Belgiji od 1900.

Sudionici prvog olimpijskog turnira 1900. u Parizu nisu bile reprezentacije nego klubovi, pa su prvi pobjednici postali članovi Osborne Swimming Cluba iz Manchestera, koji su u finalnom susretu, odigranom 17. kolovoza 1900, 7:2 pobijedili belgijski Swimming and Waterpolo Club Bruxelles. Treće mjesto osvojio je francuski La Libellule de Paris.

Četiri godine kasnije, na Olimpijskim igrama u američkom gradu Saint Louisu ponovo su se natjecali klubovi i to samo iz SAD-a, a olimpijski pobjednici postali su članovi New York Athletic Cluba, koji su prvo 5:0 pobijedili trećeplasirani Missouri Athletic Club, a zatim i drugoplasirani Chicago Athletic Club 6:0.

Reprezentacije su prvi put odmjerile snage na 4. olimpijskim igrama 1908. u Londonu kad su prvo mjesto osvojili reprezentativci Velike Britanije nakon pobjede u finalu nad Belgijom 9:2. Treće mjesto pripalo je vaterpolistima Švedske. Žene nastupaju na OI od 2000. godine.

Dana 19. srpnja 1908. utemeljena je Međunarodna plivačka federacija (Federation International de Natation Amateur – FINA).

^ OLIMPIJSKE IGRE 1908. U LONDONU – Vaterpolski bazen bio je sagrađen je na centralnom stadionu

> Ilustracija jedne od prvih odigranih utakmica u Engleskoj

Paulo Radmilovic *Velšanin hrvatskog podrijetla*

Čuveni velški vaterpolist Paulo Radmilovic korijene vuče iz Hrvatske. Otac Antun odselio je iz Dubrovnika u Cardiff gdje je 3. ožujka 1886. rođen Paulo (majka mu je bila Irkinja Annie Dillon).

U osmoj godini postao je član Plivačkog kluba Principality u Cardiffu. Sa 12 i 13 godina bio je plivački prvak Walesa, a vrlo uspješan bio je i na prvenstvu Velike Britanije za dječake mlađe 16 godina. Sudjelujući prvi put na seniorskom prvenstvu Walesa pobijedio je u plivanju na 100 i 440 yardi.

Sa 15 godina – kao najmlađi igrač u povijesti – 1901. ušao je u vaterpolsku reprezentaciju

Walesa. Olimpijsku karijeru započeo je 1906. godine na Međuigrama u Ateni. Na Olimpijskim igrama u Londonu 1908, sada kao član reprezentacije Velike Britanije, osvojio je dvije zlatne medalje – kao član štafete 4 x 200 m slobodnim stilom i u vaterpolu. Na olimpijskim igrama 1912. i 1920. kapetan je britanske vaterpolske reprezentacije i osvaja još dvije zlatne medalje. Igrao je i na OL 1924. i 1928. godine – na Igrama je, dakle, nastupao u rasponu od 20 godina, prvi put kao 22-godišnjak, a posljednji put kao 42-godišnjak i osvojio ukupno četiri zlatne medalje! Sudionik plivačkih natjecanja bio je od 1902. do 1931. godine. Na prvenstvima Walesa i Amaterske plivačke federacije Velike Britanije bio je devet puta prvi, deset puta drugi i jedanaest puta treći u disciplinama slobodnog stila plivanja. Natjecao se i u ronjenju, pa je na međunarodnom mitingu u Parizu osvojio prvo mjesto.

Plivanjem i vaterpolom bavio se ljeti, u ostalim mjesecima bio je nogometaš i igrač golfa. Godine 1967. izabran je za člana Međunarodne plivačke kuće slavnih u Fort Lauderdaleu (SAD). Umro je 1968. u 82. godini u gradiću Weston-super-Mare u blizini Cardiffa, gdje je boravio veći dio života.

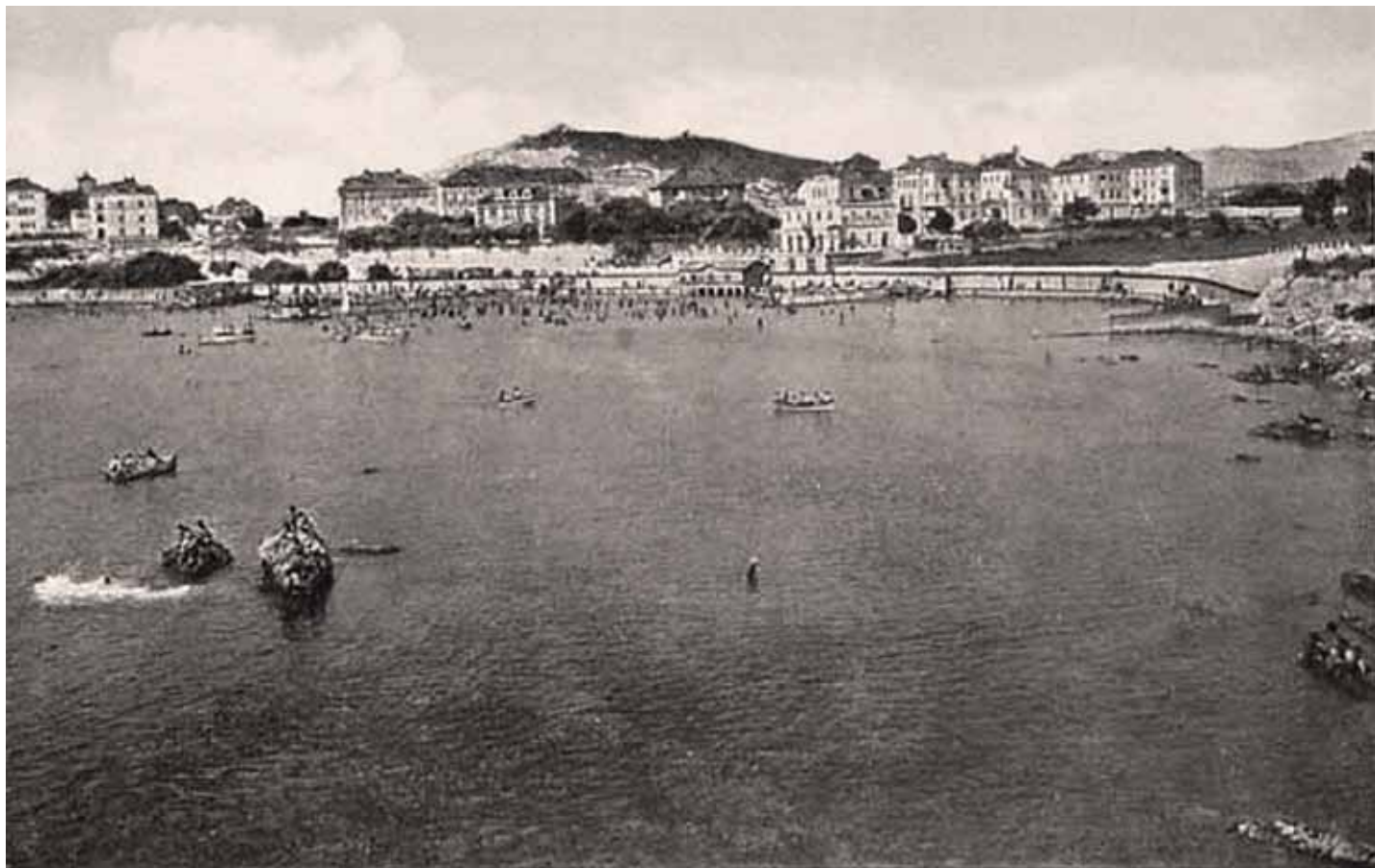
LITERATURA

1. Petković, M. (1993). Tjelesno vježbanje i šport u Dubrovniku od 14. stoljeća do 1941. godine. Dubrovnik, Dubrovački športski savez.
2. Fisković, C. (1980). Tri doprinosa za povijest sporta 17. i 19. stoljeća u Dalmaciji. Povijest sporta 42 (11), 19-30.
3. Petković, M. (1977). Prilog proučavanju uspjeha sportaša našeg porijekla koji su nastupili za strane zemlje. Povijest sporta 30 (8), 2.617-2.624.

^ 40-GODIŠNJICA OSVAJANJA OLIMPIJSKE MEDALJE U LONDONU – Radmilovic stoji u srednjem redu, prvi zdesna

ČETVEROSTRUKI OLIMPIJSKI POBJEDNIK – Vaterpolska reprezentacija Velike Britanije četvrtu zlatnu medalju osvojila je u Antwerpenu 1920. Paulo Radmilovic (sjedi treći slijeva) bio je na tim OL i izbornik i igrač. Ostali reprezentativci: Charles Būgbee, Noel Purcell, Christopher Jones, William Peacock i William Henry Dean.

Bačvice za povijest hrvatskog vaterpola

Bačvice 1908.

Prvo kupalište u Splitu, pod nazivom Bagno polo, otvoreno je 1880. Kupalište Bačvice proradilo je godinu dana kasnije. Na njima, ali i u drugim splitskim uvalama, tijekom godina osnivani su "divlji" klubovi koji su njegovali sportove na vodi. Tako je 1904. učenik splitske Realne gimnazije Fabjan Kaliterna, koji je već kao 18-godišnjak pokazivao organizatorske sposobnosti, zajedno s braćom Lukom i Antom te prijateljima iz pučkih obitelji (Ivan Šakić, Niko Kuzmanić, Jere Matošić, Umberto Fabris, Lucijan Stella, Mario Stella, Toni Brajević, Vjekoslav Luidi Ivanišević, Jure Gašparini, Lovre Bilinić, Vlado Boschi, Šime Raunig, Duje Ivanišević i Vlado Matošić) osnovao "divlji" klub Šator. Zašto je klub dobio to ime? Zato što su za vrijeme osnivačkog sastanka stavili tendu da im bude hlad! Sve se to odvijalo na Bačvicama.

Nakon dvije godine Fabjan odlazi na studij u Prag, koji je u to doba bio jedan od sportskih centara u Europi. Najpoznatiji klub bila je Slavia, koja je imala mnoge sportske sekcije.

Zajedno sa splitskim studentima često je posjećivao taj renomirani klub i upoznavao se s radom njegovih sekcija. Vidjeli su i naučili kako se trenira i igra nogomet, kako se vesla, pliva i igra vaterpolo.

Već 1908. godine za ljetnih praznika Fabjan Kaliterna je zajedno s kolegama organizirao prvu vaterpolsku utakmicu u Splitu. Povijesni događaj odigrao se na Bačvicama te 1908. na improviziranom plivalištu, omeđenom konopom i tikvicama. Igrači su nosili crvene i bijele kapice, a igrali su uglavnom studenti, bivši članovi Šatora. Sudio je Špiro Perišić, kasnije ugledni odvjetnik. Da bi mogao suditi, morao je naučiti sva pravila, koja je Fabjan preveo s češkog. Govorilo se da je bio je prvi vaterpolski sudac u Hrvatskoj – premda nije znao plivati!

LITERATURA

Gizdić, J. (2004). Fabjan Kaliterna otac splitskog športa. Split: Splitski savez športova.

- ▼ ŠATOROVCI – Članovi (neregistriranog) Sportskog društva Sator, 1904. godine na Bačvicama: Ivan Šakić, Nikola Kuzmanić, Jerko Matošić, Humbert Fabis, Lucijan Stella, Toni Brajević, Vjekoslav Ivanišević, Jure Gašperini, Lovre Bilinić, Vlado Boschi i Fabjan Kaliterna (stoje), Šime Raunig, Ante Kaliterna, Duje Ivanišević, Vlado Matošić, Luka Kaliterna, Mario Stella, Martin Stella (u donjem redu). U pozadini se nazire šatorsko krilo koje su postavljali kao zaštitu od sunca.
- ▲ BAČVICE POČETKOM 20. STOLJEĆA – kupalište na kojem je 1908. odigrana prva vaterpolska utakmica. Nekoliko godina kasnije uređeni su drveni pontoni
- ▲ FABJAN KALITERNA (prvi zdesna) – otac splitskog sporta i hrvatskog vaterpola
- ◀ PRVA LOPTA – Prva utakmica na Bačvicama odigrana je kožnom loptom koju je Fabjan Kaliterna donio iz Praga

Razvoj vaterpola u Splitu

▷ ČLANOVI "REPUBLIKE" PUŠIPALTE – u uvali Firule 1914.

^ ČLANOVI "REPUBLIKE" MALI PUK – u uvali Firule

DOLAZAK ČLANOVA "REPUBLIKE" MALI PUK – na Bačvice 1919.

Osvajanje uvala i osnivanje "republika"

U Splitu su se sportovi na vodi organizirano počeli razvijati u prvim godinama 20. stoljeća. Prva natjecanja u plivanju, vaterpolu, skokovima u vodu i ronjenju odvijala su se na javnim gradskim kupalištima. Prvo splitsko kupalište Bagno polo uređeno je u gradskoj luci 1880, kupalište Bačvice 1891, a ljubitelji sportova na vodi okupljali su se i u uvalama Firule, Baluni i Zenta.

Tu se osnivaju "divlji" klubovi. Prvi bio je Šator 1904. na Bačvicama, a s vremenom su oživjele i ostale uvale, koje su zbog udaljenosti od središta grada dotad bile puste. Uoči početka Prvoga svjetskog rata oživljavaju uvale Baluni na zapadnoj i Firule na istočnoj strani grada. Prvi posjetitelji u uvali Baluni bili su srednjoškolci Roko Celegin, Armano Nikolić, Toni Šejbal, Marin Smoje, Niko Sirišćević, Hrvoje Ljubić i Joško Miler. Kao prvi kupači spominju se Ante Gabrić i braća Bettini.

U tim uvalama mladi su osnivali tzv. "republike", gdje su svi njihovi "stanovnici" uživali potpunu slobodu. Razvijalo se prijateljstvo, zdravi oblici života u moru i kraj njega, borbenost i razne vještine – više ronjenje i zadržavanje pod površinom negoli natjecateljsko plivanje. Osim sportova na vodi bavili su se trčanjem i hrvanjem.

Prvi svjetski rat prekinuo je njihovu aktivnost, no, krajem rata "republike" su ponovo procvale i nalazimo ih u svakoj splitskoj uvali, odnosno kupalištu. One su bile pokretači gotovo svih sportova u Splitu. Djelatnost "republika" nigdje nije službeno verificirana, ali je njihovo postojanje bilo osnova iz koje su se razvili brojni splitski klubovi. Iz "republike" Mali puk u uvali Firule kasnije su nastali plivačko-vaterpolski klubovi Firule, Triton i POŠK. U uvalama Bačvice i Baluni djelovale su istoimene "republike", "republika" Bagno polo bila je u gradskoj luci, "republika" Sustipan u uvali Zvončac... "Republike" su imale statut, barjak, admirala, protokol i amblem, a članovi su nosili jednake kupaće kapice. Za ulazak u družinu bilo je potrebno položiti ispit. On je sadržavao niz dugotrajnih ronjenja i borbu u dubokoj vodi s prokušanim suparnikom. Do 1921. godine pripadnici "republika" nisu se opredjeljivali samo za jedan sport ili aktivnost (plivanje, jedrenje, veslanje, izleti), nego su svi sudjelovali u svemu.

Tijekom 1919. i 1920. godine prestaje djelovanje "republika", a počinje organiziran razvoj plivačkog i drugih sportova u Splitu.

Pomorski športski klub Baluni

Prvi plivački klub u Splitu i Dalmaciji nastao je na temeljima "republike" Baluni na zapadnoj strani splitske luke. Konstituirajuća sjednica Pomorskog športskog društva Baluni održana je u Sokolskom domu u prostorijama Olimpijskog pododbora 23. rujna 1920. godine. Osnivanje kluba inicirali su braća Paško, Frano, Ivo, Oskar i Milan Bettini, Joško Miler, Danilo Majić, Petar Šerić, Ante Gabrić, Ante Raić, Gjerman Gjadrov, Bogumil Doležal, Fabjan Kaliterna, Rudi Bičanić... Prvi predsjednik bio je Frane Aljinović. Klub je 24. srpnja 1921. otvorio dom u uvali Baluni, sagrađen dobrovoljnim priložima članova. Plivalište je bilo dugo sto metara u smjeru sjever – jug, sa startnim zidom i okretištem. Na otvorenje je pristiglo mnogo okićenih čamaca, a dom je posvetio don Ivo Delale. Prva javna utakmica u vaterpolu poslije Prvoga svjetskog rata odigrana je 30. VII. 1922. godine u Splitu na 1. podsavnom prvenstvu u plivanju i vaterpolu. Susret između Baluna i Firula završio je 5:1. Na 1. državnom prvenstvu, održanom 6.

kolovoza 1922. u Beogradu, postignut je zapažen uspjeh: PŠK Baluni u sastavu: Ante Pilić, Oskar Bettini, Hrvoje Macanović, Duško Žeželj, Milan Bettini, Nenad Ožanić i Danilo Majić, osvojili su drugo mjesto. Po povratku s prvenstva vaterpolisti Baluna sastali su se s momčadi britanskog broda Brionny i pobijedili visoko – 9:0.

Baluni su 1923. sudjelovali na međunarodnom vaterpolskom turniru u Zagrebu, koji je priredio HAŠK na Maksimirskom jezeru povodom dvadesete godišnjice djelovanja kluba. U finalu turnira Baluni su odigrali svoju prvu službenu međunarodnu utakmicu, suparnik im je bio bečki Hakoah. Susret je završen neodlučeno 3:3, a u produžetku su bolji bili gosti – 5:3.

Na 2. državnom prvenstvu, održanom 2-3. rujna 1923. u Sušaku, Baluni su osvojili prvu titulu državnog prvaka u vaterpolu. Taj su uspjeh ostvarili: Ante Pilić, Andro Kuljiš, Mirko i Duško Žeželj, Ante Roje, Zlatko Mirković i Nenad Ožanić.

^ ČLANOVI "REPUBLIKE" BALUNI 1917. – Oni će osnovati prvi plivački klub u Splitu i Dalmaciji

PRVU MEĐUNARODNU UTAKMICU vaterpolisti Baluna odigrali su s momčadi britanskog broda Brionny.

♣ POSVETA KLUPSKE ZASTAVE BALUNA 1921.

UTAKMICA U UVALI BALUNI (prva zabilježena fotografija)

Jugoslavenski športski klub Jadran

Sredinom lipnja 1924. PŠK Baluni mijenja ime u Jugoslavenski športski klub Jadran, a predsjednik postaje Pavao Britvić. Na državnom prvenstvu 9. i 10. kolovoza 1924. vaterpolisti Jadrana osvojili su drugo mjesto. Nakon susreta s Victorijom (2:2) Jadran se žalio zbog nekih nepravilnosti i utakmica je poništena. Međutim, Jadran nije želio ponovo nastupiti jer mu nije dopušteno u momčad uvesti nekoliko novih igrača i utakmica je registrirana za Victoriju, a Jadran izgubio naslov prvaka.

U noći 18. travnja 1925. izgorio je Jadrinov dom. Budući da je baraka bila osigurana na 200.000 dinara, klub je odmah počeo izgradnju novog zdanja u uvali u kojoj je danas sportska luka Jedriličarskog kluba Labud. Uređeno je i novo plivalište olimpijskih dimenzija u smjeru istok – zapad.

Unatoč neprilikama, na plivalištu Jadrana početkom rujna 1925. godine održano je državno prvenstvo u plivanju i va-

terpolu. Tijekom susreta između Jadrana i Juga, pri vodstvu Dubrovčana 2:0 sudac Malešević bačen je u more. Utakmica je prekinuta, a nova se trebala odigrati u Dubrovniku. Međutim, Splitsani nisu otišli na taj susret, pa je naslov prvaka pripao Jugu. Godine 1926. financijsko stanje u klubu je bilo toliko loše da plivači i vaterpolisti nisu nastupili na državnom prvenstvu.

Polovinom travnja 1928. došlo je do spajanja Jadrana i Tritona s Firula. Međutim, većina članova Tritona vratila se svom prvom klubu Firulama, tek nekolicina je prešla u Jadran, pa to spajanje nije znatnije ojačalo Jadran. Na državnom prvenstvu 1929. u Ljubljani osvojeno je drugo mjesto. Nastupili su Zlatko Mirković, Srećeko Čulić, Andro Kuljiš, Ante Roje, Zdravko Birimiša, Mirko Mirković i Kruno Bešker. Pobjedili su Victoriju 6:1, Ljubljansko Primorje 14:0, beogradski Bob 3:2, a izgubili su od Juga 0:3.

▷ BALUNI – dopravnici države 1922. godine

△ BALUNI – naslov državnog prvaka 1923. osvojili su: Ožanić, Roje, Mirković, Pilić, M. Žezej, D. Žezej, Kuljiš

Izgradnja bazena na Zvončacu

Od 1930. do 1936. državno prvenstvo se održavalo u konkurenciji seniora i juniora. Jedan sportski događaj iz 1931. godine dugo je ostao u sjećanju Splićanima. Na inicijativu bivšeg plivačkog trenera Jadrana Mađara Nandosa Nandora, u kolovozu 1931. sastali su se Jadran i mađarska B reprezentacija. Bio je to prvi plivački i vaterpolski susret u Splitu održan pod rasvjetom. Gosti su bili bolji i pobijedili 4:2. Sezona 1932. započela je važnim međunarodnim susretom: Jadran je ugostio čuveni Ferencvaros Torna Club iz Budimpešte. Splićani su jednom pobijedili (3:2), a jednom izgubili (2:1). Na državnom prvenstvu 1933. godine juniori Jadrana osvojili su naslov prvaka. Pod vodstvom trenera Zdravka Birimiše nastupili su: Mihovilović, Zabukovšek, Pavičić, Cviličević, Čičin Šain i Marović. Svladali su Jug 4:2, Iliriju 2:1 i Victoriju 4:1. Klub

se 1934. našao u katastrofalnoj financijskoj situaciji, pa nije sudjelovao na državnom prvenstvu u Ljubljani. Na državnom prvenstvu u Mariboru 1935. godine nastupili su Miro Mihovilović, Filip Bonačić, Branko Petrone, Vojko Pavičić, Ivo Giovanelli, Krsto Pasinović i Niko Nonković.

U noći između 20. i 21. travnja 1935. ponovo je do temelja izgorio Jadranov dom. Odlučeno je da se novi izgradi u uvali u susjednom Zvončacu, a posao je završen tijekom 1936, gdje je iste godine održano sedmo juniorsko državno prvenstvo. U osvajanju juniorskog prvenstva u momčadi Jadrana istakli su se Ivo Giovanelli, Franceschi i Brajnović.

Na Olimpijskim igrama 1936. godine u Berlinu u sastavu jugoslavenske vaterpolske reprezentacije nastupili su Jadranovi igrači Miro Mihovilović, Filip Bonačić i Ivo Giovanelli.

▲ JUGOSLAVENSKI ŠPORTSKI KLUB JADRAN SPLIT 1929: Roje, Čulić, Kuljiš, Katuranić, Bonačić, Mirković, Birmiša (slijeva)

MOMČAD JADRANA iz 1928.

JADRAN SPLIT 1934: Miro Mihovilović, Filip Bonačić, Branko Petrone, Vojko Pavičić (stoje), Ivo Giovanelli, Krsto Pasinović, Nilo Nonković (sjede)

MOMČAD JADRANA iz 1929.

JADRANOV DOM (izgorio 1925. godine)

UTAKMICA u uvali Baluni 1934. godine

Jugoslavensko-talijanska plivačka liga

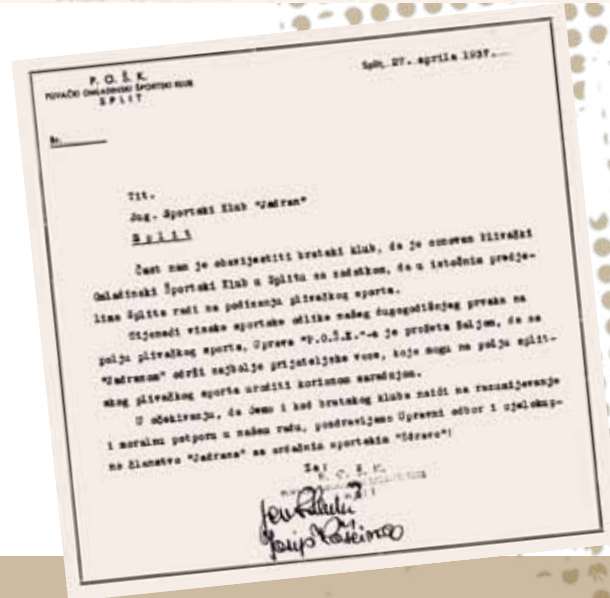
Dogovorom između Jadrana, Victorije (Sušak), Ilirije (Ljubljana) i Triestine (Trst) 1937. osnovana je Jugoslavensko-talijanska plivačka liga. Na prvom natjecanju Jadran je osvojio prvo mjesto u vaterpolu. Iste, 1937. godine juniori Jadrana su na državnom prvenstvu osvojili prvo mjesto. Budući da su ga osvojili treći put, u trajno im je vlasništvo pripao pehar novina Novosti.

Godine 1938. u Jugoslavensko-talijanskoj plivačkoj ligi nastupala je i Fiumana iz Rijeke. Splitski vaterpolisti su ponovo bili prvi. U natjecanju za Jadranski kup 1938. vaterpolisti Jadrana su bili drugi, a na državnom prvenstvu te godine nisu sudjelovali.

Natjecanja u okviru Jugoslavensko-talijanske plivačke lige prekinuta su 1939. kada je osnovana nacionalna vaterpolska liga u kojoj su sudjelovala tri najbolja hrvatska kluba splitski Jadran, dubrovački Jug i sušačka Victoria. Nakon šesnaest godina dominacije dubrovačkog Juga, vaterpolisti Jadrana prvi su put nakon 1923. godine zauzeli prvo mjesto. Naslov prvaka osvojili su Miro Mihovilović, Ivo Giovanelli, Birimiša, Filip Bonačić, Branko Petrone, Vojko Pavičić i Marko Brajnović.

Na bazenu u Zvončacu 23. kolovoza 1939. gostovao je Češki plivački klub. U plivanju su gosti bili bolji, a u vaterpolu domaćini (3:1). Od 19. rujna 1939. klub je nosio naziv Hrvatski plivački klub Jadran. Tijekom 1940. godine Jadran je uz pomoć novca dobivenog od Ministarstva za tjelesni odgoj podigao betonske tribine.

Godine 1940. državno prvenstvo u plivanju i vaterpolu održano je po sustavu ligaškog natjecanja, a sudjelovali su Jadran, Jug, Victoria i Zagrebački plivački klub. Susret između vaterpolskih reprezentacija Hrvatske i Mađarske (3:3) 15. rujna 1940. bio je posljednji sportski događaj u Zvončacu prije Drugoga svjetskog rata. Nastupili su i Miro Mihovilović i Ivo Giovanelli, članovi Jadrana. Naredbom vlasti od 19. srpnja 1941. godine raspušten je HPK Jadran. Od travnja 1941. do kraja 1944. prestala je gotovo svaka aktivnost kluba, iako su talijanske okupacijske vlasti početkom ljeta 1941. nastojale uspostaviti novi klub uz sudjelovanje svih dotadašnjih aktivnih članova Jadrana. Međutim, jadranaši su odbili prijedlog.

Pomorski športski klub Firule

Zbog udaljenosti od središta Splita prvi posjetitelji u uvali Firule spominju se tek uoči početka Prvoga svjetskog rata. Kao prvi kupači na Firulama spominju se Ivo Mrkonjić, Ivo Jedrinić, Drago Merčep i Ivo Juras. Ti su mladići došli na ideju to područje proglasiti "republikom" Pušipalte. Krajem Prvoga svjetskog rata aktivnosti u uvali još su više oživjele, a počela su se održavati i prva natjecanja u ronjenju, plivanju i "igri na balun".

Kasnije je u uvali Firule osnovana i "republika" Mali puk, iz koje su iznikli plivački klubovi Firule, Triton i POŠK. "Republičkim" statutom bila su propisana pravila ponašanja. "Republike" su se međusobno posjećivale i priređivale razna natjecanja, no, osnivanje Pomorskog športskog kluba Baluni označio je kraj i za sve druge "republike". Tako je iz "republike" Mali princ iznikao 13. listopada 1920. Pomorski športski klub Firule, koji je imao plivačku, veslačku, vaterpolsku, lakoatletsku i kulturnu sekciju. Amblem kluba bila je šesterokraka morska zvijezda plave boje.

Prvi nastup vaterpolisti Firula imali su 30. srpnja 1922. U utakmici koju je priredio Splitski plivački podsavez bolji je bio Balun (5:1). Bila je to prva javna vaterpolska utakmica poslije Prvoga svjetskog rata, a odigrana je ispred gata

Lučke kapetanije. Vaterpolisti Firula su 23. srpnja 1923. odigrali utakmicu s momčadi Veslačkog kluba Gusar (2:3), a 1. kolovoza još su jednom izgubili od Baluna (8:1). Na prvenstvu Splitskog plivačkog podsaveza 26. kolovoza 1923. plivači i vaterpolisti Firula bili su drugi. Krajem iste godine članovi kluba podigli su vlastitim snagama i sredstvima klupski dom. Tijekom 1924. u klubu je tinjao sukob između mladih i starih članova i dio mlađeg članstva prešao je početkom 1925. na suprotnu obalu uvale Firule, gdje je 25. veljače osnovan Plivački omladinski športski klub Triton. U kolovozu su vaterpolisti Tritona gostovali u Dubrovniku, gdje su izgubili od Juga 8:1. Na državnom prvenstvu u Dubrovniku 12. kolovoza 1926. vaterpolisti Firula osvojili su treće mjesto. Budući da Triton nije imao uvjete za normalno djelovanje, klupski čelnici su u travnju 1928. odlučili klub spojiti s Jadranom, no, veći je broj članova prešao/vratio se u Firule.

LITERATURA

1. Plivački klub Jadran 1921-1951. (1951). PK Jadran Split, NIP Slobodna Dalmacija.
2. Plivački klub Jadran 1920-1960. (1960). PK Jadran Split, NIP Slobodna Dalmacija.
3. Franceschi, M. (1970). Plivački klub Jadran. Split, Vojna štamparija.
4. Petrić, T.; Copić, M.; Marković, B. (1990). PK Jadran-Koteks. Split, Vojna štamparija.
5. Krstinić, V. (1963). POŠK od zone do lige. Split, NIP Slobodna Dalmacija.
6. Marović, D.; Bradarić, S.; Vukičević, S. (1977). POŠK. Omiš, Tiskara Franjo Kluz.

▲ DOM PŠK FIRULE – 1925. godine

UVALA FIRULE – srpnja 1923. godine, susret Firule – Baluni

▲ PŠK FIRULE – 1920. godine

Objava POŠK-a kolegama u Jadranu o osnutku kluba

POŠK

Kao "divlji" klub u uvali Firule od 1927. djeluje i Pomorski omladinski športski klub, koji je sudjelovao na raznim propagandnim natjecanjima i prvenstvima splitskih uvala, što su ih organizirali Splitski plivački podsavez i Jadran. Uprava Firula uspjela je nagovoriti pripadnike POŠK-a da prijeđu u njihove redove, međutim, unatoč tome Firule nisu sudjelovale na državnom prvenstvu u Beogradu 25. kolovoza 1928. To je toliko ozlojedilo pristigle članove POŠK-a da su istupili iz Firula, koje su prestale postojati 1929, pa od te godine POŠK ponovo djeluje kao "divlji" klub.

Unutar kluba samoinicijativno su osnivane grupice od po nekoliko članova, koje su se međusobno natjecale u plivanju, vaterpolu, atletici, nogometu, utrka gondolama i šaljivim skokovima. POŠK je svake godine priređivao POŠK-ov dan i POŠK-ove olimpijade, na kojima su sudjelovala razna sportska društva u gradu, posebno Jadran, s kojim su održavali osobito prijateljske odnose.

U vrijeme dok je još bio nejavni klub, u POŠK-u su stasali brojni plivači i vaterpolisti. U splitskim novinama zabilježen je nastup POŠK-a na prvenstvu splitskih uvala u sezoni 1934. POŠK je u vaterpolu pobijedio (također nejavni) klub Volak.

Utemeljivanje kluba

Potkraj 1936. godine pokrenuta je inicijativa za legalizaciju kluba. Pokretači ove akcije bili su: Petar Šerić, Nenad Ožanić, Darko Prvan, Tonko Gazzari, Đuro Bjedov, Franko Katavić, Vice Viličić, Vinko Ružić... Osnovan je Inicijativni odbor za konstituiranje kluba, napisana su klupska pravila i izrađen plan za izgradnju klupske barake i plivališta. Zastava je bijelo-plava, s početnim slovima imena kluba.

Osnivačka skupština održana je 11. travnja 1937, otvorio ju je Petar Pjerin Šerić. On je govorio o tradiciji sportova na vodi na području Bačvica i Firula. Đuro Bjedov, otac proslavljene plivačice Đurđice, govorio je o djelovanju bivših klubova Firula i Tritona. Nakon prihvaćanja pravila, za predsjednika kluba izabran je Jerko Čulić, a za potpredsjednike Petar Pjerin Šerić i Josip Koščina. Izabrani su i tajnik Frano Samardžić, blagajnik Nenad Ožanić i tehnički referent Đuro Bjedov. Prvi odbornici kluba bili su Tonko Bibić, Toma Bradarić, Franko Katavić, Seka Kuzmanić, Bruno Mandić, Mate Palavršić, Žarko Radovčić i Ante Šarić.

Članovi kluba su sve do početka Drugoga svjetskog rata nastupali na raznim lokalnim prvenstvima i propagandnim natjecanjima. Kada je društvo od Jadranske straže, društvene organizacije sa zadatkom kulturnog, gospodarskog i općeg unapređivanja Jadrana, dobilo na korištenje dom negdašnjeg PŠK Firule, u klubu se naglo razvio i društveni život. Tijekom svake kupališne sezone organiziran je POŠK-ov dan. Na programu su bila razna plivačka i vaterpolska natjecanja i šaljivi skokovi, a navečer društvena zabava s plesom. Posljednja sjednica Skupštine POŠK-a prije Drugoga svjetskog rata održana je 29. siječnja 1939. kad je dužnost predsjednika preuzeo Vinko Ružić.

^ Izgradnja bazena u uvali Firule.

^ Grupa firulaša i poškovaca snimljena 1935. g. na Firulama ispod sjevernog zida.

Razvoj vaterpola na riječkom području

Osnivanje plivačke sekcije HŠK Victoria

Plivačka sekcija HŠK Victoria osnovana je 1. srpnja 1914. Prvi referent sekcije bio je Đorđe Banjanin, a prvi trener Rudolf Reš. Deset dana kasnije održano je prvo javno trening-natjecanje. Na programu je bilo nekoliko plivačkih disciplina i vaterpolo. Zbog mobilizacije 26. srpnja 1914. prestalo je svako djelovanje HŠK Victoria.

^ RIJEKA 1908.

RADNICI TVRTKE SCHWARTZ & GREGERSON 1908. kraj čijeg je kamenoloma uređeno nogometno igralište

1 NOGOMETAŠI VICTORIJE 1910.

7 MOLBA – ravnateljstvu sušačke gimnazije iz 1908, kojom se traži ustrojavanje sportskog kluba

ZAPISNIK prve odborske sjednice HŠK Victoria

1913

1914

1913/14.

Prva odborška sjednica "Victorije"

Prisutni svi članovi novo izabranog odbora.

Prvi red: 1. Učestvuje članova.

II. Učestvuje blagajne.

III. Bitanji igrališta.

IV. Posredništvo.

V. Učestvuje poslova staroga odbora.

Frederik Schumann posredovlje prvenstven članove odbora.

[Članovi odbora izabran su na osnovu glasa članova kluba.]

Obnova rada kluba

Potkraj 1917. sušački đaci koji još nisu sazreli za vojnu službu obnavljaju Victoriju. Zovu je Mlada Victoria. Novi dresovi bili su crne boje. Početkom 1918. u klubu postoje tri momčadi, koje postižu skromne rezultate. Utakmice igraju na Gimnazijskom trgu u Sušaku budući da je obala proglašena "užim ratnim područjem", pa se ne može na Kantridu.

Nakon završetka Prvoga svjetskog rata formiran je privremeni odbor sa zadaćom poraditi na što bržem sređivanju unutarnjih prilika u klubu i okupljanju što više članova, a 6. travnja 1919. održana je Skupština kluba na kojoj je odlučeno da se naziv kluba promijeni u Jugoslavenski sportski klub Victoria.

U članku 29. pravila JŠK Victoria koji govori o "ustanovljavanju sekcija" ne spominje se vaterpolo, nego plivanje, nogomet, laka atletika, teška atletika, hazena, lawn-tenis, "a po potrebi i ostale vrste športa". Za predsjednika izabran je dr. Vinko Mikuličić.

Prvo plivačko-vaterpolsko natjecanje u poratnom razdoblju održano je 3. kolovoza 1919. na kupalištu Klotilda. Vratnice za vaterpolo, koji se igrao s nogometnom loptom, bile su napravljene od plivajuće daske, dviju okomitih letvi i poprečnog konopa koji je bio vratnica. Igralište nije bilo ograđeno, pa je aut bio kad bi lopta udarila u grote ili u betonski gat, ili pak kad bi se izgubila među barkama s kojih je utakmicu pratila i burno navijala oduševljena publika. Na toj povijesnoj priredbi nastupili su: Rade, Drago i Stanko Krišković, Radović, Jovo Esapović, Vitomir Vranić, Neven Mohović, Rudi i Julije Reš, Tone Grubiša, Slavko Banić, Slavko Mićo Blažina, Marijan Pospjek i Marijan Kovačević.

Budući da su talijanaši zauzeli igralište na Kantridi i nogometaši nisu imali gdje igrati, rad u klubu sve se više usmjerava na plivanje i vaterpolo. Na 1. državnom prvenstvu u plivanju, vaterpolu i skokovima u vodu, održanom u Karlovcu, Victoria je osvojila prvo mjesto.

Nogomet na vodi

Na poticaj Victorije 1921. u Zagrebu je osnovan Jugoslaven-ski plivački savez. S vremenom su registrirani podsavezi u Beogradu, Dubrovniku, Ljubljani, Splitu, Sušaku i Zagrebu. Prvi susret hrvatskih klubova odigran je 1921. između HAŠK-a i kombinirane momčadi Baluna i Victorije na maksimirskom jezeru (4:2).

Na 1. državnom prvenstvu u plivanju, vaterpolu i skokovima u vodu, održanom 1921. godine na Bledu, prvo mjesto u plivanju osvojila je ekipa Victorije, dok je tehnički nesporna riječka vaterpolska ekipa izgubila je od Somborskog sportskog udruženja 6:1.

Na 2. državnom prvenstvu u Beogradu 1922. godine, vaterpolo je na plakatima po beogradskim ulicama reklamiran kao nogomet u vodi. Budući da igralište za vaterpolo nije bilo uređeno, članovi Victorije pod vodstvom Nine Chytka doveli su ga u koliko-toliko regularne uvjete.

Victoria je potom na Sušaku priredila natjecanje na koje su pozvani plivači iz Zagreba, Karlovca, Ljubljane i Sombora,

a u vaterpolu je Victoria pobijedila reprezentaciju Slovenije 4:0. Pred sušačkim hotelom Jadran održano je 1923. 3. plivačko i vaterpolsko prvenstvo Jugoslavije. Plivači Victorije ponovo su premoćno osvojili naslov najboljeg. Nedugo nakon na istom je plivalištu održano prvenstvo Zagrebačkog plivačkog podsaveza. Na tom su se natjecanju trgnuli vaterpolisti Victorije: pobijedili su karlovačku Olimpiju 6:0 i HAŠK 5:0 i osvojili prvenstvo. Nastupili su: Prebil, Chytka, Radović, Vranić, Halavanja, Reš i Margreiter.

Rudi Reš, jedan od osnivača, napustio je sušački klub 1923. jer je kao namještenik Prve hrvatske štedionice premješten u Dubrovnik. Vodstvo i treniranje sekcije preuzeli su Chytka i Radović.

Na novouređenom plivalištu ispred hotela Jadran održano je 1924. godine 4. državno prvenstvo. Prvo mjesto osvojilo je Somborsko sportsko udruženje, koje je u finalu pobijedilo Victoriju 5:1.

< Kupalište ispred hotela Jadran na kojem je 1923. godine održano 3. plivačko i vaterpolsko prvenstvo Jugoslavije
PLIVALIŠTE 1926.

> NAJBOLJI RIJEČKI PLIVAČI 1926. – Golob, Stocker, Smokvina, Matković
SKUPINA MLADIH VICTORIJAŠA

Poziv na trening preko novina

Danas bi bilo nepojmljivo da u novinama naletimo na napis u kojem se igrači nekog kluba pozivaju na trening. Međutim, u to vrijeme o kojem govorimo, to nije bilo ništa neuobičajeno. Tekst u Novom listu od 30. svibnja 1925. glasio je:

"Plivačka sekcija JŠK Victoria. Pozivljem sve igrače da pridodju treningu Waterpola, koji će se održati danas, u subotu, u gradskom kupalištu, u 6 sati popodne i to: Katnić, Radović, Smokvina Ante, Tilko, Margreiter Milan, Chytka, Halavanja, Vazmislav Pavešić, Krišković Rade i Hrvoje, Vranić, Matković Janko, Krašević Vlado. Uz to pozivljem sve ostale plivače da pridodju sastaku sekcije, koji će se održati u isto doba, radi dogovora za plivačku utakmicu koja će se održavati dne 28. ov. mj. Stoga molim da nitko ne izostane. Referent."

U pozivu od 24. lipnja 1925. godine stoji:

"Naš petogodišnji državni prvak u plivanju, mjesna Victoria priređuje ove nedjelje u 4 i pol sata popodne prvu plivačku utakmicu u kupalištu Jadran. Članovi i čelnici marljivo treniraju jer ih čeka tokom godine velika borba prigodom podsavaznih i saveznih natjecanja, koja će se po svoj prilici obdržavati izvan grada."

Već sljedećeg dana objavljena je dopuna ovom pozivu:

"Kako je program vrlo biran, a sastoji se od 17 tačaka što plivanja, što skakanja i waterpola, akoprem možda i prenaporan rad u jednom popodnevu, nadam se da će nas naši prvaci u tom zdravom i lijepom sportu iznenaditi već na svom prvom javnom nastupu i izdržati do kraja zadnje točke na programu. Sve dosadašnje priredbe našeg plivačkog prvaka uspjele su izvanredno te se očekuje da će i ovog puta naše građanstvo iz grada i okolice poduprijeti materijalno i moralno naše plivače, ako želimo da nas kao i do sada ti plivači časno zastupaju doma i na strani."

Budući da je na prvenstvo države u Split 1925. moralo otputovati tridesetak natjecatelja, a klub toliko novca nije imao, pristupilo se skupljanju dobrovoljnih priloga. Plivači Victorije ponovo su uvjerljivo pobijedili. Srušili su devet rekorda i osvojili 12 prvih, 13 drugih, osam trećih i sedam četvrtih mjesta. Od Jadranske plovidbe dobiven je znatan popust, ali time je riješen tek dio problema. Tadašnji predsjednik kluba Justin Cuculić, inače financijski savjetnik sušačke općine, organizirao je prikupljanje dobrovoljnih priloga po Sušaku. Sušačani su se iskazali i prikupilo se više novca nego što je trebalo. Vaterpolistima to na žalost nije uspjelo. Prvak je bio Jug, drugi je bio Jadran, a treća Victoria.

Najuspješnija godina Victorije

Uoči plivačkog prvenstva države 1926. godine u Dubrovniku, Victoria je održala izlučno natjecanje. O tome izvještava Novi list:

"Od boljih plivača morali bi se držati ravne pruge Ljubo Smokvina, koji je rezao prugu svom bratu, Pavešić također, jer je rezao Bakarčiću, a i oni juniori, kojih je svih petorica u slobodnom stilu plivalo u jednom klupku. Vaterpolisti nisu dosta uigrani, nu treba da se okane vikanja i surove igre, koja nije nikome simpatična."

^ Državno prvenstvo u plivanju i vaterpolu, Sušak 1927.
Štafeta 3 x 100 metara mješovito

^ Mladi plivači Victorije
^ Juniorska vaterpolska momčad
> ŠTAFETA 4 x 200 METARA, 1934: Curtini, Štrucelj, Stocker, Mini, Defilipis

▷ VICTORIA U PESARU – Jedan od brojnih turnira 1937.

△ Prije utakmice na turniru u Pesaru

< Državno prvenstvo u plivanju i vaterpolu, Sušak 1927: Na državnom prvenstvu 1927. godine Victoria je pred svojom publikom bila treća iza Jadrana i Juga

Vaterpolo u sjeni plivanja

Vaterpolo je u međuratnom razdoblju bio u sjeni plivanja, utakmice su se održavale u sklopu plivačkih natjecanja, stoga se bio u sjeni plivanja malo razmišljalo o tom sportu kao samostalnoj sportskoj grani. Pravila igre sporo su se mijenjala, a povremene promjene uglavnom su težile postizanju veće dinamike u igri.

Danas je teško zamisliti da se zabranjivalo slobodno kretanje igrača u "mrtvom vremenu". Igrači su morali ostati na mjestu gdje su se nalazili u trenutku prekida igre, odnosno zvižduka suca. Koliko se samo vremena gubilo da se "nemirne" igrače vrati na mjesta gdje su bili u trenutku sučeva zvižduka!

U početku su se igrala dva poluvremena, a kasnije se prešlo na četiri četvrtine. Nakon tri teška prekršaja jedne momčadi izvodilo se kazneno bacanje, pa su igrači više težili iznuditi teški prekršaj, nego postići pogodak iz kombinacija. Nekada je "igrač manje" značio čekanje na prvi pogodak, a prekršaji su se dijelili na lake, obične i teške.

Težilo se da suci imaju potpunu kontrolu nad igrom, a budući da su se događaji često znali otići izvan kontrole, na račun sudaca izricane su brojne kritike. Sucima u međuratnom razdoblju doista nije bilo lako...

< Vaterpolisti 1932.

> ZAJEDNIČKA FOTOGRAFIJA VICTORIJAŠA snimljena na Krku 1928.

JADRANSKA PLOVIDBA D.D.
UPRAVNISTVO

Ivica Jobo Curtini

Kralj vaterpola

Godina rođenja: 1922. u Zagrebu

Godina smrti: 1990. u Rijeci

Zanimanje: ekonomist

Vaterpolo je počeo igrati 1938, a igračku karijeru okončao je 1960.

Klubovi: Victoria (Sušak), Primorje (Rijeka)

Trenerska karijera: 1960-1968. Canottieri Napulj

Sportski direktor VK Primorje

Nastupi za reprezentaciju: 67

Trofeji s reprezentacijom:

– srebro na OI u Helsinkiju 1952.

– srebro na EP u Torinu 1954.

– bronca na EP u Beču 1950.

Trofeji s klubom:

– prvak Kraljevine Jugoslavije 1938. (Victoria)

Ivica Jobo Curtini jedan je od najboljih igrača koje je svjetski vaterpolo ikada imao. Bio je izvrstan plivač, pokretljiv i nenadmašan strijelac, nezadrživ napadač i često glavni akter mnogih pobjeda svoga kluba i reprezentacije. Sudionik je triju europskih prvenstava (Monte Carlo 1947, Beč 1950. – brončana medalja, Torino, 1954. – srebrna medalja) te dvaju olimpijskih igara (London 1948, Helsinki 1952. – srebrna medalja). Nakon Niymegena 1953. godine, kad je reprezentacija Jugoslavije osvojila prvo mjesto na neslužbenom prvenstvu svijeta i nakon što je Mađarima, koji su vodili 5:3, Curtini za redom zabio tri pogotka i rezultat preokrenuo na 6:5 za pobjedu i prvo mjesto, austrijski Wiener Kurier proglasio ga je "kraljem vaterpola" (Der Wasserballkönig)! Dva puta uvršten je u najbolju svjetsku sedmorku. Cijeli igrački staž proveo u Rijeci te stalno bio član sušačke Victorije, odnosno nakon Drugoga svjetskog rata Primorja. Nakon okončanja igračke karijere okušao se kao trener u Italiji.

Curtini pripada romantici ovog tvrdog i napornog sporta, dobu kad se igralo u dva poluvremena, bez sitničavog mjerenja stotinki i desetinki, bez ograničenja za napad i igru s igračem više. Dobu kad nije bilo zatvorenih bazena. Bar kod nas.

Rođen je 1922. U četrnaestoj godini počinje se baviti plivanjem, a u šesnaestoj sudjeluje na natjecanjima. Za Victoriju, jasno. U vaterpolu starta s dosta uspjeha 1938. godine kad u Trstu Victoria pobjeđuje reprezentaciju Italije 4:3, a on postiže tri pogotka. U reprezentaciji Jugoslavije nastupio je 67 puta. Na juniorskom državnom prvenstvu u Splitu 1936. godine pridonosi uspjehu Victorije – osvajanju četvrtog mjesta. Kako je tada bila praksa da se nakon plivačkog natjecanja odigravaju vaterpolske utakmice, tako je korpulentni Ivica Curtini brzo zavolio kožnatu loptu.

Iako junior, igrao je za seniorski sastav. Godine 1938. Victoria osvaja prvu titulu prvaka države. Taj naslov osvojili su: Vazmo Pavešić, Janko Matković, Vlado Polić, Dušan Marčeta, Ivica Jobo Curtini, Božo Grkinić i Boris Polić. Iza Victorije ostali su Jug, Mornar, Jadran i drugi klubovi. Titulu nisu obranili 1939. godine, ali su bili u vrhu. Sljedeće godine su sve teže, rat je na vratima a aktivnost sve slabija. Godine 1941. mnogi viktoriaši odlaze u NOB, gdje je 1943. godine poginuo vaterpolist Boris Polić. Ivica Curtini se od ratnog vihora sklonio u Napulj, tamo je bio 1941. i 1942. godine kao pripadnik vatrogasne postrojbe, u koju su se našli i mnogi vrhunski talijanski sportaši. Koncem 1942. vraća se u Rijeku i priključuje partizanskom pokretu. Godine 1945. Zdravko Kovačić i Mičo Blažina osnivaju Omladinsko fiskulturno društvo Primorac, što je zapravo bila obnova rada bivše Victorije. Te godine u Zagrebu se održava prvi fiskulturni slet Hrvatske, na kojem sudjeluje vaterpolska momčad Sušaka za koju su igrali: Viktor Križanec, Zvonko Klemen, Viktor Hreljanović, Aladar Boršić, Duško Marčeta, Zdravko Čiro Kovačić i Ivica Jobo Curtini. Nakon godinu dana Primorac postaje Primorje.

Godine 1946. u Rijeci gostuje praška Slavia s plivačkom i vaterpolskom ekipom. Primorje dobiva obje utakmice, prvu 6:1 a u Opatiji 6:0. Prilikom gostovanja ljubljanske Enotnosti u Rijeci Curtini je plivao 1.500 m slobodno, postavio do tada najbolji rezultat (20:52.0) i nadmašio drugoplasiranoga gotovo dvije minute. U vaterpolskoj utakmici Primorje je pobijedilo Enotnost 5:0. Riječki list pisao je:

"Iznad svih je odskakao Ivica Jobo Curtini. Iako dobro čuvan, postigao je tri neobranjiva pogotka, a istakao se i vrlo dobrom igrom u polju."

Na Olimpijskim igrama 1948. u Londonu u reprezentaciji Jugoslavije sudjelovala su i dvojica

> VICTORIA 1938. – Božo Grkinić, Ivica Jobo Curtini, Boris Polić, Vazmoslav Pavešić, Vlado Polić, Janko Matković, Duško Marčeta (slijeva)
 Δ Victoria, Rijeka 1938.

Riječana Ivica Jobo Curtini i Zdravko Ćiro Kovačić. Na tom natjecanju reprezentacija bivše države nije postigla zapaženiji rezultat, što je razumljivo jer nisu ni imali uvjete za pripreme.

Nizozemska je '50-ih godina važila kao vaterpolska velesila, a osobito cijenjen bio je centar Van Feggelen, koji je kao član nizozemskog i europskog prvaka De Meeuven 1951. gostovao u Rijeci. Utakmica je odigrana na gradskom kupalištu u prisutnosti oko 4.000 gledatelja. Junak utakmice bio je Curtini koji je postigao šest pogodaka za visoku pobjedu nad europskim prvakom 8:2, oba gola za razvikane Nizozemce postigao je Van Feggelen! Na Olimpijskim igrama u Helsinkiju 1952. godine Jugoslavija je osvojila srebrnu medalju, a među najboljima bili su vratar Kovačić i centar Curtini, najbolji strijelac prvenstva! Zbog odlične igre obojica su uvršteni u reprezentaciju FINA-e. Te je godine Ivica Jobo Curtini proslavio 50. nastup za reprezentaciju, za koju je postigao više od 150 pogodaka.

U prvenstvu 1954. godine, koje se igralo turnirski: u Rijeci (kod tvornice Torpedo), Zagrebu, Splitu i Dubrovniku, Primorje je četvrto, iza Jadrana, Juga i Mornara. Na ovom prvenstvu Curtini je postigao 41 pogodak od 62 koliko ih je dalo Primorje te je bio najbolji strijelac. Od 1955. igra sve manje, a nastupati je prestao 1960. nakon što je pod kapicom Victorije i Primorja proveo 22 godine. Tako je okončana sjajna vaterpolska karijera jednog od najboljih hrvatskih, europskih i svjetskih centara. Curtini je u karijeri odigrao više od 600 utakmica i postigao više od tisuću pogodaka. Nakon okončanja igračke karijere kraće je vrijeme bio trener mladih igrača i prve momčadi, a onda se otisnuo u Italiju gdje je također jedno vrijeme bio trener.

Razdoblje najvećeg procvata

Nakon što je 1927. godine Victoria izgubila prvenstvo države, slijedilo je jedanaest godina koje su bile ispunjene sustavnim, samoprijegornim radom, prožetim ljubavlju prema klubu. Sušački list Primorje govori, pak, o "sitnom i proračunskom radu" koji bi imao klubu donijeti iznimnu bilancu. Na temelju spoznaja koje danas imamo o sportu, silan uzlet Victorije 1938. možemo vrednovati kao nevjerojatan povratak. Jer biti godinama bespogovorni prvak, onda izgubiti tu premoć, pa se opet uspeti na vrh – veći je uspjeh od prvotnog uspona na vrh.

Talenti su sazrijevali, a mađarski trener Istvan Huniady uveo je mušku disciplinu. Ovaj se trener afirmirao na Olimpijskim igrama u Berlinu. Zahvaljujući tehničkom referentu Miči Blažini ovaj se sjajni trener našao u Sušaku i tu je ostao do početka rata.

Nakon poraza protiv Triestine na svom plivalištu uslijedila je serija sjajnih rezultata u Jadranskoj ligi. Svladani su Ilirija, Jadran, Fiumana, pa u uzvratu i Triestina. Nakon toga nadmašen je Jadran u Splitu i Ilirija u Ljubljani i Victoria je osvojila naslov prvaka. Na 3. juniorskom prvenstvu države u Novom Sadu Victoria je premoćno pobijedila u plivanju i vaterpolu, popravila dvanaest državnih rekorda, pobire pokale Galeba i Estate Triestina (plivački i vaterpolski) na talijansko-jugoslavenskom plivačkom turniru, daje deset reprezentativaca... Vaterpolska momčad Victorije u sastavu Vazmo Pavešić, Janki Matković, Vlado Polić, Dušan Marčeta, Ivica Jobo Curtini, Božo Grkinić i Boris Polić te 1938. prvi i jedini put osvaja prvenstvo države u vaterpolu.

Sljedeća godina donosi Victoriji još uvjerljiviju afirmaciju. U ligi, u kojoj prvi put sudjeluje i dubrovački Jug, Sušačani su suvereno svladali sve svoje protivnike i osvojili tri pokala – za ukupnu pobjedu, za najbolju mušku i najbolju žensku ekipu! Sušački list Primorje sredinom kolovoza 1939. komentira: *“Danas se sušačkoj Victoriji ne može suprotstaviti ni jedan klub u Europi, a ona bi se mogla suprotstaviti mnogim reprezentacijama. To je velik uspjeh, koji je postignut sistematskim radom punim požrtvovanja i teškim materijalnim žrtvama. Svi znamo kako se kod nas radi. Zimskog bazena nemamo. Trening u zimskom bazenu nadomješta se treningom u kratkom i neodgovarajućem desetmetarskom ‘kupatiću’ u Rijeci...”*

Godine 1940. Victoria je bila na najboljem putu osvojiti i treće prvenstvo za redom, jer je *“najsolidniji i najujednačeniji klub”*, a s *“muškom i ženskom ekipom, koje daju sve od sebe, postiže izvanredno lijepe rezultate”*.

U prvom susretu prvenstva 1940. održanom u Rijeci na Gradskom kupalištu, Victoria je pobijedila Jug. Na “krštenju” novog i još nedovršenog plivališta na Savi, u susretu sa ZPK-om viktorijaši, nakon što su izborili uvjerljivu pobjedu protiv domaćina, napuštaju utakmicu zbog nepoštenog suđenja.

Klub zatim odlazi na uzvrat Jugu u Dubrovnik i tu dolazi do sudačke pometnje nakon burne utrke na 100 m slobodno. Za Jug plivaju braća Štakula, a za Victoriju Ivica Curtini i

Zmaj Defilipis. Uz pakleno navijanje Dubrovčana i ne manje sudaca, pobjednikom se nakon vijećanja proglašava Lovro Štakula, a ostaloj trojici plivača određuje se “mrtva utrka”. Viktorijaši prosvjeduju, ali uzalud. Napuštaju plivalište i – prvenstvo. Uzvrata nema jer na obzoru su se već počeli nakupljati tamni ratni oblaci.

Dva mjeseca nakon upada fašista u Sušak, fašistički komesar, koji je bio i predstavnik Talijanskog olimpijskog odbora (CONI), traži od članova Uprave Victorije Justina Cuculića i Predraga Miculinića da klub kompletno prijeđe u riječku Fiumanu. Oni to odbijaju. Tada komesar saziva sastanak natjecatelja. Nakon mnogo obzirnih i slatkih riječi predlaže im da prijeđu u talijanski klub. Odgovor je staložen, odlučan i jasan – ne! Komesara je izdalo strpljenje i prasnuo je: – Dobro, ali znajte da više nećete nastupati niti postojati kao Victoria! Od danas vam je zabranjena svaka djelatnost! Članstvo kluba je još čitave 1941. na okupu. U razdoblju od 1941. do kapitulacije Italije 1943. trenira se, ali nije bilo javnih nastupa.

LITERATURA

1. Defilipis, Z. (1952). Četrdeset godina plivačkog sporta u Sušaku i Rijeci. Rijeka, PK Primorje.
2. Miculinić, P. (1958). 50 godina Viktorija – Primorje 1908-1958. Rijeka, PK Primorje.
3. Defilipis, Z. (1968). 60 godina Victoria – Primorje. Rijeka, PK Primorje.
4. Rogić Nehajev, I. (1978). Victoria – Primorje 1908-978. Rijeka, PVK Primorje.

^ ŽENSKI SASTAV VICTORIJE 1939.

1 JUNIORI VICTORIJE 1939. – Špehar, Prseu, Curtini, Huniadfy (trener), Arnerić, Mišković, Poločnjak i Polić

Osnivanje Jugoslavenkog plivačkog saveza

U Zagrebu je 14. prosinca 1919. osnovan Jugoslavenski olimpijski odbor. Kako, osim nogometnog i biciklističkog, još nisu postojali samostalni sportski savezi, to su u okviru JOO-a osnovane sekcije za pojedine sportske grane. Tako je na sjednici JOO-a 25. travnja 1920. godine osnovana plivačka sekcija, a Đuro Kulčar iz Zagreba imenovan je za pročelnika. Ova plivačka sekcija i Športna zveza iz Ljubljane priredile su prvo državno plivačko prvenstvo na Bledu 1921. godine. Sudjelovalo je 120 natjecatelja iz osam klubova. Na tom prvenstvu plivački djelatnici su odlučili da se sekcija što prije osamostali i pretvori u samostalni sportski savez za sva tri plivačka sporta. Sekcija za plivanje Jugoslavenkog olimpijskog odbora postala je samostalni Jugoslavenski plivački savez na sastanku u Zagrebu 2. listopada 1921. godine. On je vodio brigu o plivanju, vaterpolu i skokovima u vodu sve do 1971. Državna prvenstva su bila zajednička. Na programu je prvo bilo plivanje, zatim skokovi u vodu i na kraju vaterpolo.

Prekretnica u razvoju sportova na vodi nastala je 1929. godine. Zauzimanjem svestranog sportskog stručnjaka i graditelja, inženjera Stanka Bloudeka sagrađen je u Ljubljani bazen SK Ilirija, dug pedeset metara, s olimpijskom skakaonicom i grijanim natkritim bazenom za zimski trening. Jugoslavenski plivački savez je nakon prvenstava priređenih na improviziranim plivalištima 1921. godine na Bledskom jezeru, 1922. na Zimovniku u Beogradu, 1923. i 1924. na Pećinama u Sušaku, 1928. ponovno na Zimovniku u Beogradu, konačno 1929. održao prvo prvenstvo Jugoslavije u plivanju, skokovima i vaterpolu po međunarodnim propisima.

Prema statističkim podacima Ministarstva fizičkog odgoja naroda kraljevine Jugoslavije, 1934. godine Jugoslavenski plivački savez, sa sjedištem u Zagrebu, imao je šest podsaveza. U Zagrebački, Ljubljanski, Beogradski, Novosadski, Dubrovački i Splitski podsavez bila su učlanjena 23 kluba, sa 852 plivača i 280 plivačica, dakle, s ukupno 1.132 članova.

^ KUPALIŠTE PEĆINE NA SUŠAKU – Tu su 1923. i 1924. održana prvenstva Jugoslavije u plivanju, skokovima i vaterpolu

^ KUPALIŠTE "ZIMOVNIK" POKRAJ BEOGRADA – Tu su održavana prvenstva 1922. i 1928.

Razvoj vaterpola u Dubrovniku

1923. osnivanje plivačke sekcije

Godine 1923. pojavio se na Dančama novi kupač – Rudi Reš. Rodio se 1896. u Sušaku, gdje je bio jedan utemeljitelj, trener te jedan od boljih plivača i vaterpolista Victorije. Na njihovu žalost, 1923. morao se preseliti u Dubrovnik jer je kao namještenik Prve hrvatske štedionice tamo premješten. Odmah je počeo igrati nogomet u Sportskom klubu Jug. Istodobno je učio mlade plivati slobodnim načinom, a upoznao ih je i s pravilima vaterpolske igre. Reš je 10. kolovoza 1923. organizirao javno propagandno natjecanje u uvali Šulić ispred tvrđave Lovrijenac, na kojem su uz njega plivali Marko Dabrović, Špiro Bjeladinović i Nikša Jazbec, a upušta se u samo njemu sličnu akciju – preplivava razdaljinu od grada do Lokruma (1.420 m). Od 1924. do 1928. igra vaterpolo, a nakon toga posvećuje se treniranju. Godine 1936. službuje u Novom Sadu i tu osniva Plivački klub Galeb. Od 1945. je godinu dana u ASA Mladost

u Zagrebu, a od 1946. opet u Jugu gdje radi s mladima. Umro je u Dubrovniku 1971.

Na njegovu je inicijativu krajem 1923. pri Sportskom klubu Jug osnovana plivačka sekcija. Ideju je poduprli Pero Kolić, tadašnji funkcionar Juga, čije ime nalazimo među dostojanstvenicima "republike" Danče" (barjaktar), i Tonči Nardeli. Već 1924. godine plivači i vaterpolisti nastupaju pod imenom SK Jug. Jubilarne proslave ovog sportskog kolektiva uslijedile su 1934. i 1954. godine te se 1924. uobičava smatrati godinom osnivanja.

Nezaboravna trojka: Tonči Nardeli, dugogodišnji predsjednik, Pero Kolić, organizator i nositelj klupskog duha, i Rudi Reš, neumoran u traženju novih talenata, udarila je pečat sportskoj organizaciji, koja je nedugo iza toga postala sinonim za Dubrovnik i koja je tu popularnost i stečeni ugled povećavala iz godine u godinu. Sva trojica bila su do kraja života zapaženi radnici u Jugu.

↖ RUDI REŠ (u sredini) – Nakon riječkih, pokrenuo je i dubrovačke vodene sportove. Na fotografiji s momčadi Juga iz 1925.

^ JUG DUBROVNIK – 1925.

↗ JUG PORPORELA

UTAKMICA U DUBRAVČKOJ LUCI – 1927.

Nove sekcije u plivanju i vaterpolu

U isto vrijeme i na drugim su se dubrovačkim kupalištima odvijale slične aktivnosti. Poznate su svečanosti na vodi pod nazivom "Kraljevine Banja i Porporele". Takva su događanja poticala osnivanje plivačkih i vaterpolskih sekcije kojima je Jug bio uzor. Iz arhiva Dubrovačkog plivačkog podsaveza doznajemo da su 1925, osim Juga bili registrirani GOŠK (Gruški omladinski športski klub), Penatur iz Pila, plivačke sekcije Veslačkog kluba Neptun i Građanskog u uvali Šulić, a bilo je i "divljih" klubova.

Uspjesi članova tih klubova u plivanju i vaterpolu na prvenstvima Dubrovnika i raznim drugim natjecanjima ponekad su bili iznenađujući. Na proslavi 10-godišnjice sportskog rada Rudija Reša 1925. godine nastupili su plivači Juga, Penatura, GOŠK-a i Neptuna. Na državnom prvenstvu u Dubrovniku 1926. godine vaterpolisti GOŠK-a su bili drugi, a Građanskog 1927. na Sušaku treći. Neki istaknuti Jugovi igrači ponikli su u tim klubovima. Tako je Željko Statinger započeo igrati u Penaturu, a Luka Ciganović u Građanskom.

Vaterpolisti su bili i plivači

Nema vaterpolista koji nije zastupao boje Juga u plivanju, makar kao junior. Na zajedničkim priredbama svaki je vaterpolista želio, očekivao i bio ponosan da nastupi u plivanju, pa bilo to u drugoj ili trećoj štafeti. Neke predratne jugaše, kao prsaše Miljenka Orlića i Voju Učovića, svrstavamo u vaterpolske prvotimce, a i ne znamo da su bili i plivači, čak s dužim stažem od vaterpolskog.

Gruški omladinski športski klub – GOŠK

Godine 1925. u Gružu je u okviru nogometnog kolektiva osnovana plivačka i vaterpolska sekcija. Iste godine momčad se ogleda u susretima s lokalnim klubom Neptun, a zatim 19. srpnja sudjeluje na turniru povodom proslave 10-godišnjice sportskog djelovanja Rudija Reša. Po kup-sustavu natjecale su se četiri momčadi iz Dubrovnika. GOŠK pobjeđuje Neptun (3:0), a u finalu je poražen od Juga (5:0).

Tjedan dana nakon turnira, u susretu GOŠK-a i Penatura rezultat je bio 0:0, a kako ni u nastavcima nijedna momčad ne postiže pogodak, GOŠK predaje susret zbog – umora svojih igrača!

Godine 1926. GOŠK započinje sezonu na podsaveznom prvenstvu. Na VI. državnom prvenstvu održanom u Dubrovniku, GOŠK dolazi do završnice pobjedom (3:2) nad trostrukim državnim prvakom SSU (Somobor). U finalnoj utakmici poražen je od Juga 5:0 i tako osvojio drugo mjesto. To je ujedno i najveći uspjeh kluba. No, već sljedeće godine nema javnih nastupa, aktivnosti plivačke i vaterpolo sekcije slabe i na koncu prestaju.

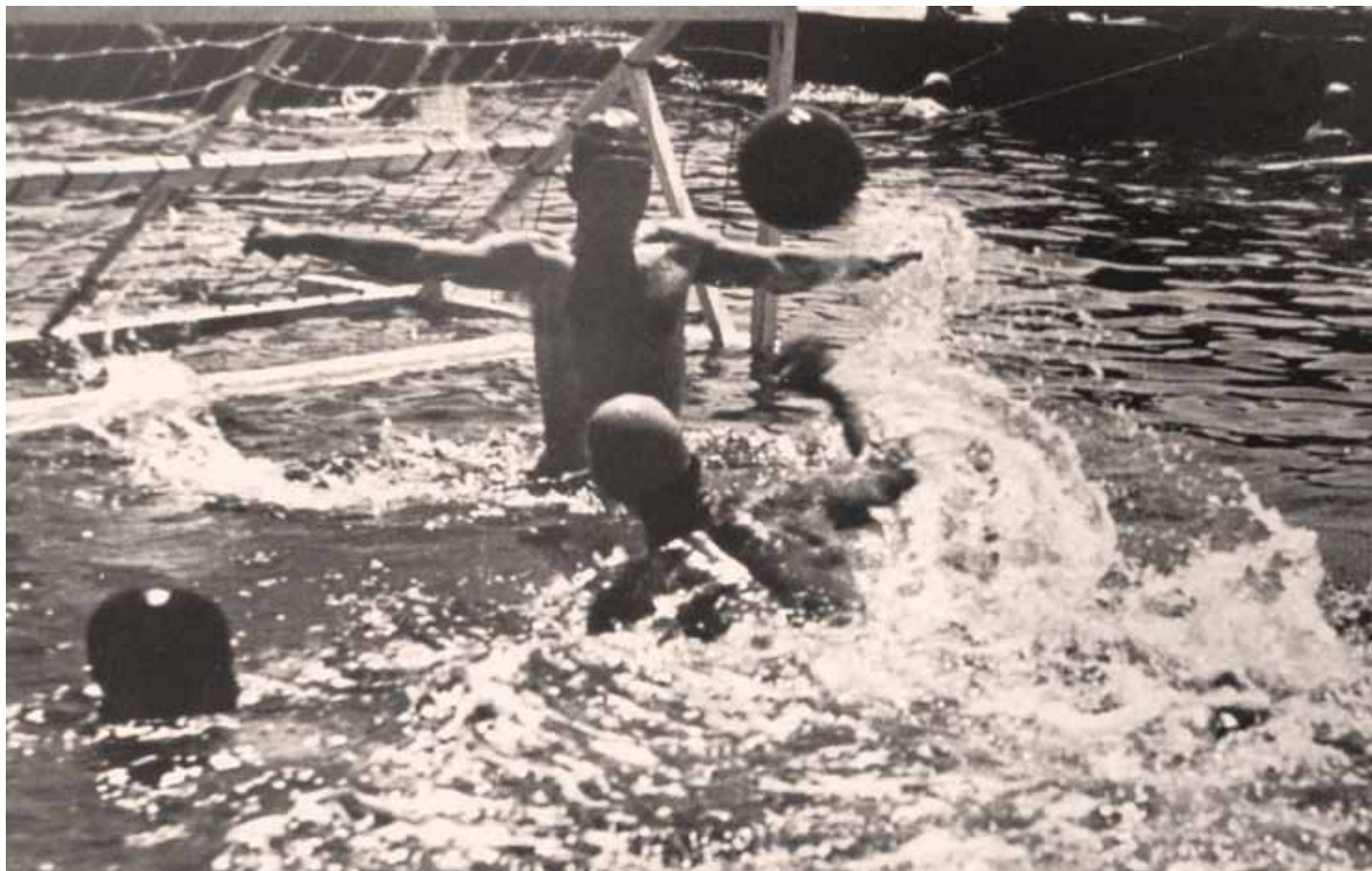
^ DUBROVNIK PORAT

PLIVAČKO PRVENSTVO – 1930. godine

^ PLIVAČKO PRVENSTVO – 1937. godine

JUG KAO REPREZENTACIJA – 1937. godine

➤ UTAKMICA U DUBROVAČKOM PORATU – 1929. godine

Športski klub Gračanski

Za razliku od GOŠK-a, koji je pripadao Gružu (gradska četvrt), Gračanski se rađa kao klub užeg gradskog područja (stari grad). Osnovan je godinu dana nakon što su u registar sportskih društava uvedeni Jug i GOŠK. Za klupski znak ima dubrovački grb sa slovom G. Godine 1925, nakon što je klubu pristupio Pomorski športski klub Penatur, utemeljena je plivačka sekcija. Vaterpolisti treniraju u Pilama, a nastupaju u staroj gradskoj luci. Krajem srpnja 1926. u prvom javnom nastupu na prvenstvu Dubrovačkog podsaveza u dvije utakmice s Jugom bilježe dva uvjerljiva poraza (6:0 i 8:0). Na državnom prvenstvu iste godine, u prvom kolu protivnik mu je Jug i nakon poraza (5:0), ispada iz daljnjeg natjecanja. Godine 1927. na pripremama za prvenstvo momčad je poražena u dva susreta s Jugom (6:0 i 6:0), no, u Sušaku 6-8. kolovoza plasmanom na treće mjesto postižu svoj najveći klupski uspjeh. Već 1928. aktivnost sekcije jenjava. Bilježi se samo susret s Jugom (0:6) i nastup u Dubrovniku i Herceg Novom, u organizaciji Dubrovačkog plivačkog podsaveza, koji prolaze bez zapaženijih rezultata. Neaktivnost i mali broj nastupa dovode do potpunog gašenja sekcije 1929. godine.

LITERATURA

1. Moretti, S. (1981). Povijest plivačkog i vaterpolo kluba Jug. Dubrovački horizonti, 21 (13), 147-176.
2. Petković, M. (1978). Prikaz djelovanja Sportskog kluba Jug u Dubrovniku (1923-1977). Dubrovački horizonti, 18-19 (10-11), 96-109.
3. Petković, M. (1981). Vaterpolo reprezentacija Jugoslavije između dva rata (1927-1940). Povijest sporta, 47 (12), 115-124.
4. Vetma, A. (1961). PK Jug 1961. Povodom 20-godišnjice ustanka. Dubrovnik.

Pomorski športski klub Penatur

Poput plivačke sekcije Juga nastale iz "republike" Danče, mladež Pila (jugozapadni dio izvan gradskih zidina, ispod tvrđave Lovrijenac) organizirana u "kraljevinu" Penatur osnovala je 1924. Pomorski športski klub Penatur. Članovi su prema Statutu mogli biti samo rođeni Dubrovčani. Svrha kluba bilo je njegovanje plivanja, vaterpola, skokova u vodu i organiziranje ljetnih svečanosti. U prvoj godini utemeljenja klub igra dvije utakmice s Jugom. Prva momčad poražena je (3:0), dok je rezervni sastav odigrao neodlučeno (2:2), s rezervnim sastavom istog protivnika.

Penaturu pripada primat prvog dubrovačkog kluba koji je odigrao jednu međunarodnu utakmicu. Bilo je to 1924. u staroj gradskoj luci protiv dvije momčadi engleske flote, koja je bila u posjetu Dubrovniku. U oba susreta Penatur je poražen (3:0 i 4:0). Početkom rujna iste godine na proslavi VK Neptun, Penatur je poražen u susretu s Jugom 1:0. Godine 1925. sudjeluje na proslavi utemeljitelja plivačke sekcije Juga Rudija Reša. Sedam dana poslije u susretu s GOŠK-om bilježi pobjedu. Iste godine prije nastupa na državnom prvenstvu u susretu s Jugom (0:6) provjerava spremnost momčadi. Na 5. državnom prvenstvu u Splitu Penatur je eliminiran u prvom kolu. Protivnik je sušačka Victoria, a rezultat 2:3. Nakon dvije godine aktivnosti klub pristupa Športskom klubu Gračanski i pod tim imenom nastavlja djelovati do 1929. Tada prestaju svi javni nastupi, a aktivnost se svodi na rekreativno bavljenje sportom.

U dvogodišnjem djelovanju, boje Penatura branili su: Bošković, Devo, Fortunić, Legaz, Ilić, Ljubišić, Pasarić, Stipković, Šišević, Tudorić...

Počeci vaterpola u Zagrebu

“Došao je taj dan”

Godine 1921. HAŠK je uspio dobiti sve dozvole kako bi na Maksimirskom jezeru mogao priređivati javne plivačke i vaterpolske utakmice i stalno trenirati. Budući da je jezero u neposrednoj blizini klupskog nogometnog igrališta, klubu je bilo osobito podesno za ozbiljan stručni rad, pa je HAŠK odmah prionuo poslu. Iste je godine jezero uređeno i djelomično pročišćeno.

U Zagrebu je 5. srpnja 1922. na sjednici delegata redovitih članova Jugoslavenskog plivačkog saveza, konstituiran Upravni odbor Zagrebačkog plivačkog podsaveza. U tadašnjoj je državi postojalo pet podsaveza – Zagrebački, Ljubljanski, Splitski, Beogradski i Somborski, da bi oko 1925. bili formirani još Dubrovački i Sušački. Podsavezi su okupljali klubove iz okolnih gradova i mjesta i organizirali rad i prvenstva podsaveza. U Zagrebački plivački podsavez bili su učlanjeni plivački klubovi iz Zagreba, Sušaka, Karlovca i Samobora.

Zagrebački plivački podsavez je 23. srpnja 1922. na donjem Maksimirskom jezeru organizirao natjecanje za prvenstvo svog podsaveznog područja. Osim plivanja na programu je bio i vaterpolo. Natjecanje je počelo u četiri sata poslije podne, prije nogometne utakmice između Građanskog i berlinske Herthe, pa se prema pisanju tadašnjeg tiska “športskoj publici pruža najbolja prilika da prisustvuje jednoj i drugoj priredbi”.

Sutradan je o priredbi napisano:

“Došao je taj dan. Dobar posjet bio je nagrada agilnim priređivačima. Svakako je gratis obala bila najposjećenija. Brojni ‘gondolieri’, koji inače nemaju pojma o veslanju, mogli su iza užeta promatrati plivačke priredbe. Vaterpolo je igrao HAŠK protiv Victorije i kombiniranog tima, pobijedivši ih rezultatom 4:2. Izvrsno rade oba forwarda, dok obrane donekle zaostaju. Vratari dobri. Golove polučili Reš – 2 za Victoriju, a Esapović – 2, Justitz – 1 i Sendđerđi – 1 za HAŠK”.

“Izgleda da će borbe biti vrlo oštre”

Zagrebački dnevnik Jutarnji list je u članku od 6. kolovoza 1922. opisao poteškoće koje je imao pri nabavi pehara tog lista za pojedine grane sporta. Pehari su bili izloženi u izlogu uprave Jutarnjeg lista u Masarykovoj ulici. U članku se spominje i pehar za vaterpolo, igru koju novinar ovako opisuje: *“Vaterpolo je igra loptom u vodi, po sličnim principima kao nogomet na kopnu. Dvije stranke s po 7 igrača nastoje protivniku smjestiti loptu u gol. Igra traje dva puta po 7 minuta i odmor jednu minutu. Taj je pehar namijenjen najjačoj momčadi u državi, a koja se ima pronaći prilikom plivačkog natjecanja za prvenstvo države. Baš bi danas trebala pasti odluka tko će prvi osvojiti taj pehar. Izgleda da će borbe biti vrlo oštre ako sve prijavljene momčadi i nastupe. Gotovo svi veliki športski centri imaju svoje zastupnike. Zagreb zastupa HAŠK, Sušak Victoria, Ljubljanu Primorje, Split Baluni.”*

Nakon državnog prvenstva popularnost sporta je rasla, pa su se i dalje odvijala plivačka natjecanja, praćena komentarima u dnevnom tisku i najavljivana pozivima, kao što je bio poziv na klupski susret HAŠK-a:

“Hrvatski akademski športski klub (HAŠK) priređuje u nedjelju 13. kolovoza 1922. u 4 sata poslije podne klupski meeting u plivanju, skakanju i water-polu na Maksimirskom jezeru. Program je sljedeći: 60 m juniori, 100 m handicap / Skretch: Blažić max. 25 sek./ 4x60 m sprint štafeta, umjetni skokovi, 60 m plivanje na leđima, dvije water-polo utakmice. Pravo sudjelovanja, osim članova HAŠK-a imadu i ostali klubovi, pa se umoljavaju plivači da se do subote na večer prijave kod referenta plivačke sekcije HAŠK-a u kavani Zagreb. Vaterpolo momčadi mogu klubovi složiti i kombinirano.”

Natjecanje je održano prije nogometne utakmice između Građanskog i bečkog Slovana. Inače, plivačka i vaterpolska natjecanja održavana su prije nogometnih utakmica (na

obližnjem nogometnom igralištu, a danas stadionu NK Dinamo), kako bi se povećala brojnost publike i potaklo zanimanje za te sportove.

U vaterpolskom susretu momčad A igrala je protiv momčadi B 1:6 (0:4). U ekipi A nastupili su: Bedenko, Simović, Macanović, Bazala, Petrak, Justitz (Marjanović) i d'Elia, a u ekipi B: Blažić, (Laudenbach), Esapović, Savić, Belčić, Ancel, Herjavić i Schmidt (Klemens).

U tisku su imali primjedbe na ponašanje igrača:

"Momčad A predvela je vrlo lijepu igru, osobito nam se svidio forward Laudenbach – Esapović – Savić. Upozoravamo da bi sudac morao mnogo oštrije postupati protiv nediscipliniranih nekih igrača. Ona vika u vodi mislimo da nije potrebna."

Bez obzira na opravdanost primjedbi, očigledno je da vaterpolo pobuđuje sve veće zanimanje.

Prvo međunarodno natjecanje

Prvo međuklupsko plivačko nadmetanje održano je 15. kolovoza 1923. godine. Sudjelovali su: Baluni iz Splita, Somborsko sportsko udruženje, Victoria iz Sušaka, Olimpija iz Karlovca te kao domaćin zagrebački HAŠK. Odziv publike bio je prilično velik.

O vaterpolskoj utakmici Victoria – HAŠK ostalo je zabilježeno: *"Obostrano mnogo više elana, nego tehnike. Pred goalom odlučnija momčad opravdano pobjeđuje. Ističu se victorijaši*

Richtmann i Smokvina. Sušačka Victoria nadmoćno je pobijedila HAŠK s rezultatom 4:0, dok su Baluni, uz veliki otpor Somborčana, otpravili iste sa 4:2."

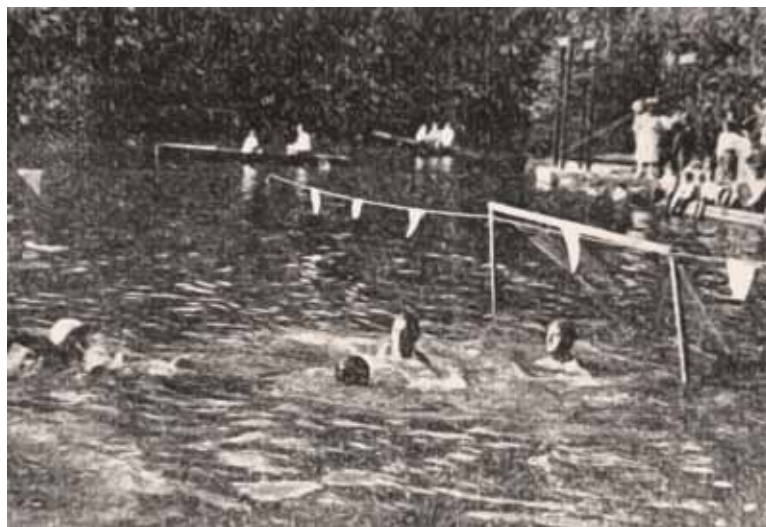
O daljnjim zbivanjima saznajemo iz napisa:

"Plivački meeting održat će se na Maksimirskom jezeru 19. kolovoza 1923. prije i poslije podne. Još nije sigurno da će nastupiti plivači bečkog Hakoaha, koji su bili ugovoreni za ovaj meeting, ali će se na startu naći svi najbolji plivači iz Sušaka, Splita, Sombora, Karlovca i Zagreba. U svemu se natječe oko 60 plivača sa strane i oko 20 iz Zagreba. Članovi bečkog Hakoaha su poznati dobri plivači, koji zastupaju najbolju bečku plivačku klasu, posebno se to odnosi na waterpolo igrače."

U nedjelju 19. kolovoza, poslije odigranih "semifinalnih" vaterpolskih utakmica između splitskih Baluna i sušačke Victorije, s velikom znatiželjom se očekivao susret Splićana s Hakoahom. U tisku ističu brojnost publike, ali joj i zamjeraju loše ponašanje:

"Odziv publike bio je rekordan, no, moramo primijetiti da i kod plivačkih, a posebno waterpolo utakmica publika poprima mentalitet nogometnih navijača, s mnogo galame i navijačkih strasti, što ometa takmičare. Vaterpolo Hakoah – Baluni 5:3."

Na državnom prvenstvu u vaterpolu održanom 1. i 2. rujna 1923. na Sušaku, HAŠK je pobijedio Brđanin iz Beograda 4:0, ali je izgubio od Somborskog sportskog udruženja 3:0 i od Baluna iz Splita također 3:0. Splićani su u krajnjem poretku bili prvi, Somborčani drugi, dok je HAŠK zauzeo treće mjesto.

< Vaterpolisti Concordie 1924.

^ Utakmica na prvom Maksimirskom jezeru 1921.

> Bazen Marathona

Posljednje utakmice na Maksimirskom jezeru

Godine 1924. plivalište na Maksimirskom jezeru još je na raspolaganju plivačima, ali neće potrajati dugo i doći će do zabrane rada. Zabranu djelovanja donijelo je otvaranje Zoološkog vrta.

HAŠK je 29. svibnja 1924. pozvao svoje suparnike na turnir u vaterpolu. Za HAŠK su igrali: Malešević, Jurković, Simonović, Justitz, Esapović, Rosenfeld, dok su u suparničkom sastavu bili igrači iz raznih klubova: Valenteković (Građanski), Macanović, Mihaćinović i Bulat (Baluni), Pavelić (Concordia) te Krišković (Victoria). HAŠK je bio izazivač, ali je izgubio od kombinirane momčadi 4:2.

Uzvrat tjedan dana kasnije izazvao je veliko zanimanje publike i tiska. U Jutarnjem listu o susretu je bio objavljen izvještaj na više kartica teksta, a obala Maksimirskog jezera bila je krcata gledateljima. O domaćinu se pisalo kao o "reprezentaciji Zagreba", a njihovi suparnici nazvani su "reprezentacija splitskih akademičara". Zagreb je pobijedio 2:1. Za Zagreb su nastupili: Valenteković (Građanski), Simović,

Jurković, Justitz, Božičević, Senđerđeli (HAŠK) i Pavelić (Concordia), dok je Split igrao u sastavu: Sakić, Kirchmayer, Duboković i Vitkica (Gusar), Macanović, Bulat i Ožanić (Baluni).

"Gosti su", pisalo je u novinama, "poslije akcije Bulata prvi postigli gol. Strijelac je bio Macanović. U nastavku je Senđerđeli postigao za 1:1. A onda? Nastala je bura... Sudac Tomislav Bedenko isključio je HAŠK-ovca Božičevića, koji je htio 'utopiti' protivnika. Splićani su potom umjesto Sakića na vrata poslali Bulata kako bi pojačali pritisak. Uzalud. Zagrepčani su, iako brojčano oslabljeni, postigli i drugi, pobjedonosni gol. Strijelac je bio Lujo Senđerđi."

Ni jednima ni drugima nije bilo lako. Izazovi i zajedljive riječi nisu prestajale. Trebalo je ponovo odmjeravati snage kako bi se pokazalo tko je bolji. Utakmica je odigrana 14. lipnja 1924. u krasnom ambijentu u oazi Maksimira, u tada još divnoj čistoj vodi jezera, ali završila je neodlučeno 1:1. Zato je 15. lipnja odigrana još jedna utakmica. Ni tada nije bilo pobjednika, bilo je 3:3.

Propagandne vaterpolske utakmice

Za nedjeljno poslijepodne 13. srpnja 1924. najavljeno je da će se na Maksimirskom jezeru održati:

"Propagandna plivačka priredba sa waterpolo utakmicom. Waterpolo match će se odigrati između HAŠK-a i jedne kombinirane momčadi. Obje su momčadi u dobroj formi, pa će utakmica donijeti dobar šport. Poslije utakmice će Mihočinović izvesti čitav program olimpijskih skokova, a poslije njih biti će propagandno plivanje mješovitih štafeta 60 m (prsa, leđa, bočno, slobodni stil). Utakmica će završiti prije početka internacionalne nogometne utakmice Slovan – HAŠK."

Na dan najavljene plivačke priredbe u Jutarnjem listu od 13. srpnja ponovno piše o zbivanjima u Maksimiru:

"Po podne u pol 5 sati susret će se u waterpolu HAŠK s jednom kombiniranom momčadi. Budući, da su obje momčadi imale prilike za trainig, to će utakmica donijeti dobru i oštru borbu. Prije waterpola održati će se nekoliko plivačkih točaka. Utakmica će se svršiti prije početka internacionalne utakmice HAŠK – Slovan, pa će publika stići na obje priredbe."

Igrači preko novina pozvani na utakmicu

U međuvremenu je 6. kolovoza 1924. održano plivačko natmetanje Zagreba i Sombora kojem je pridana prilična pažnja. Zagrebački klubovi upozorili su plivače preko tiska:

"Taj susret zahtijeva dogovor i razgovor o taktici. Zbog toga se pozivaju svi plivači i water-polo igrači koji se nalaze u Zagrebu da dođu 6. kolovoza u 4 sata poslije podne u Maksimir radi tog međugradskog natjecanja."

"Danas 6. kolovoza se održava interesantno plivačko natjecanje i water-polo match između reprezentacija gradova Sombora i Zagreba. Somborski plivači kao i water-polo momčad – jedni su od najboljih u državi – startati će i zastupati boje Sombora na prolazu kroz Zagreb na državno prvenstvo na Sušaku. Somborčani dolaze danas u jutro sa petnaesticom ljudi, među kojima je poznati prsni plivač Deak, nadalje najbolji momak water-pola i sprinter Aleksa Vago. Postava Zagreba je, kako čujemo slijedeća: Valenteković, Simović, Jurković, Justitz, Macanović, Margreitner i Kavurić. Natjecanje počinje u 5 sati poslije podne, a water-polo match u 6 sati, pa će time biti omogućeno i onim ljubiteljima plivačkog športa, koji su poslije podne zaposleni, da prisustvuju toj priredbi."

Somborčani su pobijedili 5:2.

Slabi plasmani HAŠK-a na državnim prvenstvima

Osvrt na plivačko i vaterpolsko natjecanje na državnom prvenstvu, održano 9. i 10. kolovoza 1924. na Sušaku, donosi Jutarnji list od 13. kolovoza:

“Natjecanja su održana na kupalištu Jadran i to u subotu po podne su počela prednatjecanja, a u nedjelju prije i po podne finalna natjecanja. Odaziv plivača bio je velik te su sudjelovali svi plivači podsaveza, kao i klubova... HAŠK je utakmicu s Brđaninom odlučio u svoju korist. Beograđani su se od lanjske godine mnogo popravili, no, još uvijek im manjka pregled igre, a i pucanje na gol. HAŠK-ov trio je lijepo kombinirao, no, pucalo se ispod kritike. Zapucavale su se nevjerovatne situacije. Kod Beograđana istakao se je najviše goalman, a kod HAŠK-a Simović. Utakmica je svršila 4:0 za HAŠK. Utakmica Sombor – HAŠK vođena na premoći Sombora. Prvo poluvrijeme držao se je HAŠK dobro te je Somborcima uspjelo zabiti svega tri gola. Drugo poluvrijeme HAŠK popušta te su Somborčani gospodarili situacijom, tako da po volji povisuju rezultat na 8:0. Sombor se je ove godine dobro pripremio. Momčad mu je izvanredno izbalansirana. Svi igrači su izvrsni tehničari, a posebne klase su Vago, kao lijevo krilo i Lalošević – back. HAŠK-ovci su igrali dobro, ali nisu mogli biti Somborčanima opasan konkurent za finale, no, za pohvaliti je da su igrali fair i kavalirski”.

Konačni poredak na prvenstvu tadašnje države u vaterpolu 1924. godine bio je: 1. Somborsko sportsko udruženje, 2. Victoria Sušak, 3. HAŠK Zagreb. Somborčani su drugi puta odnijeli pehar Jutarnjeg lista kao prvaci države u vaterpolu.

Nogometaši formirali vaterpolsku momčad

Uz sva ta zbivanja vaterpolo je postao sve zanimljiviji i sportašima i publici. Nakon završetka prvenstva odigrana je neobična utakmica u kojoj su se u vaterpolu okušali i nogometaši. U nedjelju 24. kolovoza 1924. igrale su nogometna i plivačka sekcija HAŠK-a na jezeru u Maksimiru. U postavi nogometaša igrali su: Matijašić, Lukić, Leskovic, I. Mikša, Borković, Hans, Rukavina, a pričuve su bili: Wölf, Verner i Babić. Postava plivača igrala je u sastavu: Malešević, Simović, Pavlović, Justitz, Resenfeld, Esapović, Božičević, pričuve su bili Kavurić, Lorin i Jurković. Prije utakmice, koja je završila pobjedom plivačke sekcije, prikazano je i nekoliko plivačkih točaka.

Na kraju sezone, 20. rujna 1924, odigrana je u Maksimiru još jedna utakmica. Suparnik, kombinirani sastav, nazvan imenom boga svih voda Neptun, koji je pobijedio 5:2 (2:1). Za HAŠK su igrali: Matić, Simović, Justitz, Esapović, Rosenfeld, Malešević i Šenđerđi, a za Neptun: Valenteković, Pavlović, Praunsperger, Lalošević (Sombor), I. Pavelić, N. Pavelić i Kavurić (Concordia).

Vaterpolska “reprezentacija” Gradskog kupališta

Iako su zbog loših uvjeta mnogi sumnjali u budućnost plivačkog sporta u Zagrebu, ipak su ga plivači i dalje popularizirali te organizirali natjecanja gdje god je to u tadašnjim uvjetima bilo moguće. U nedjelju 15. kolovoza 1926. održano je na Savi kod Gradskog kupališta plivačko nadmetanje i to na mirnoj vodi – na “plivalištu” duljine 50 metara. “Bazen” se nalazio u bari kod Hrvatskog veslačkog kluba (HVK). Na tom se mjestu danas nalazi dom AVK Mladost.

Jutarnji list javlja:

“U vaterpolo utakmici pobijedila je reprezentacija Gradskog kupališta kombiniranu momčad s 8:0. Ostalo je zabilježeno da je u publici bilo petstotinjak osoba i da su pobjednici nagrađeni primjerenim kolajnama.”

Ubrzo zatim, u nedjelju 29. kolovoza 1926, održano je na Savi plivačko natjecanje s programom. Najavljena je bila i vaterpolo utakmica između “reprezentacija” Gradskog i Gospodarićevog kupališta, na koju je ulaz bio slobodan. U reprezentaciji Gradskog kupališta nastupali su: Esapović, Rosenfeld, Šenđerđi, Malešević, Knoll, Simović, Lolić, Praunsperger i Bedenko. U pozivu je pisalo da će utakmicu suditi Julije Bartole. Utakmica je održana u rukavcu kod Hrvatskog veslačkog kluba, ali njen rezultat nije ostao zabilježen.

Osnivanje Zagrebačkog plivačkog kluba

Početkom prosinca 1934. Jutarnji list je pisao o osnivanju novog plivačkog kluba u Zagrebu:

"Prije nekoliko su godina ponovno osnovane plivačke sekcije Concordie i HAŠK-a i to nakon jedne nešto duže pauze. Rad plivača bio je otežan pomanjkanjem športskog plivališta, pa je referente sekcija stajalo dosta muke, da održe svoje ljude na okupu. Konačno je ove godine nesebičnim i marljivim radom uspjelo nekolicini funkcionera Zagrebačkog podsaveza, sa mnogo truda i troška, izgraditi u Zagrebu propisano športsko plivalište i tako omogućiti plivačima redoviti trening. Priznati se mora, da je to plivalište izgrađeno s minimalnim sredstvima, da je čednog izgleda, ali ipak daje mogućnost, da se na njemu održavaju sasvim pristojna prvenstvena natjecanja".

Tijekom 1934. godine Zagrebački plivački podsavez je na desnoj obali Save, na mjestu gdje se danas nalazi Jadranski most, uredio plivalište na jednom od brojnih rukavaca. Plivalište koje su nazivali Bare imalo je drvene pontone na startu i cilju, a pokraj su se nalazile svlačionice. Kako je bilo izloženo čestim naletima nabujale Save, ubrzo je napušteno. Zagrebačke novosti od 9. prosinca 1934. objavile su članak o osnivanju Zagrebačkog plivačkog kluba:

"Sazivački odbor istaknutih zagrebačkih športaša i plivačkih radnika – mr. ph. Boris Praunsperger, Mirko Simović, mr. ph. Nikola Köhler, O. Bedenko, Hinko Justitz, Ivo Steinhartd, Alojz Šef, Leo Praunsperger, Oto Leitner, Antun Janković, Josip Juranić, Dragutin Fučkar – objavili su ovaj proglas svim prijateljima plivačkog športa: 'Odavna se opaža potreba koncentracije svih plivača sa područja grada Zagreba u jednom klubu. Uz sav dosadanji rad od 10 godina i svu pokazanu dobru volju, te velike napore, nisu referenti plivačkih sekcija zagrebačkih športskih klubova mogli doći do izražaja, jer su pored plivačke, postojale i druge sekcije. Stoga smo odlučili,

da u Zagrebu osnujemo klub čiji bi se članovi bavili isključivo plivanjem, waterpolo i skokovima, pa temeljem toga sazivljemo osnivačku skupštinu Zagrebačkog plivačkog kluba koja će se održati u srijedu 12. prosinca u prostorijama državne I. muške realne gimnazije, Wilsonov trg'. Kako je najavljeno, 12. prosinca 1934. održana je Konstituirajuća skupština novog kluba, kojoj je prisustvovalo osamdesetak osoba iz športskog života grada Zagreba. Pozdravni govor održao je predsjednik Zagrebačkog plivačkog podsaveza g. Švarić."

Vaterpolska momčad ZPK

Na početku sezone, 1. srpnja 1935, novoosnovani Zagrebački plivački klub bio je gost mariborskog Maratona. Natjecanje je održano na plivalištu na Mariborskom otoku. Vaterpolo utakmica završila je 8:0 (5:0) u korist ZPK-a, koji je nastupio u postavi: Klein, Mirković, Petrović, Krušelj, Belan, Ivančević i Bleiweis.

Ubrzo nakon toga, 14. srpnja, ZPK je priredio propagandno plivačko natjecanje na Hidropatskom kupalištu ispod Starog grada u Samoboru. Na kraju je odigrana vaterpolo utakmica između A i B momčadi. Mjesni novinar izvijestio i o ponašanju koje se nije svidjelo Samoborcima:

"Igra je bila vrlo živa i zanimljiva samo je igrač Mirković svojom grubom igrom kvario stil igre. Tri je puta bio isključen, da bi se konačno vrlo nešportski ponio došavši u sukob i s publikom. Samoborci vole inače vrlo simpatične zagrebačke plivače, a voljeli bi ih još i više, kada ne bi dovodili ovu vrstu športaša, koji i u običnom objašnjavanju upotrebljavaju sasvim nekulturne izraze."

Nastup vaterpolista Juga na Savi

Zagrebački plivački klub organizirao je zatim i prvo plivačko prvenstvo Zagreba u rukavcu Save na Podsaveznom plivalištu. Pozvani su HAŠK i Marathon. ZPK je pobijedio kombiniranu momčadi Marathona i HAŠK-a 2:1. Za ZPK su igrali: Kurir, Ivančević, Mikuličić, Bašić, S. Klein, Šuljić i M. Klein, a za kombiniranu momčad: Šimec, Dobrijević, Antoljak, Halambek, Trstenjak, Savin i Bajda.

Na plivalištu Zagrebačkog plivačkog podsaveza na Savi 7. kolovoza 1935. odigrana je vaterpolo utakmica između dubrovačkog Juga i reprezentacije ZPP-a. Jug se vratio s međunarodnog vaterpolo turnira u Bruxellesu i iz Francuske. Za njihov nastup vladalo je u Zagrebu prilično zanimanje, pa je utakmici, unatoč radnom danu, prisustvovalo petstotinjak gledatelja. Jug je nastupio u postavi: Fabris, Cvjetković, Tarana, Dabrović, Štadinger, Ciganović, Tošović, a reprezentacija ZPP-a:

Mihovilović (Jadran, Split), Čortan i i Čortan II (KSU, Karlovac), Sajler i Grkinić (Victoria, Sušak) i Petrović i Mirković (ZPK, Zagreb). Unatoč pojačanjima, Zagrepčani su nisu iskazali. Taktički su bili izrazito loši i jedini je zadovoljio Grkinić, koji se nije sam mogao boriti protiv uigrane ekipe Juga. Golove su dali Tošović i Štadinger po četiri, a Ciganović jedan, pa je utakmica završila 9:0 u korist Dubrovčana.

I ljetnu sezonu 1938. godine najbolji zagrebački plivači, unatoč prošlogodišnjim obećanjima nadležnih u gradu, dočekali su u istim neprilikama jer nisu imali gdje trenirati. Zapravo su u najvećim poteškoćama bili upravo članovi ZPK-a i HAŠK-a, dakle klubova u kojima su najbolji zagrebački plivači. Jesenje poplave, brze i visoke vode jednostavno su "otplavile" Podsavezno plivalište u Bari kraj Kolnog mosta. Sada plivači nisu imali ništa osim – vode.

Prvi bazen u Zagrebu

Dugo očekivana izgradnja bazena SK Marathon na Savi konačno je započela, kako javljaju Novosti od 7. kolovoza 1939. godine:

"Neposredno između klupskih domova ZPK-a i Marathona započeo je građevinski poduzetnik Branko Vlaha (on je ujedno i projektant bazena) sa zemljoradnjama t.j. s iskopom, a već u toku ovog tjedna započeti će – kako nas je informirao Artur Prstec, generalni tajnik tog kluba i odbora za gradnju bazena – već i betoniranje. Plivački, pa i cio športski Zagreb s najvećim interesom prati te radove, pa makar oni počeli i ovako – pri kraju sezone."

Došla je i jesen te 1939. koja je bila puna događaja. Stvorena je Banovina Hrvatska, a političko stanje u tadašnjoj državi odrazila se, naravno, i na položaj sportskih udruga. U rujnu u dnevnik je novinama objavljeno:

"Novom političkom konstelacijom i buđenjem hrvatskih sportaša, a u vezi akcije oko osnivanja hrvatskih športskih saveza, održan je jučer poslije podne sastanak delegata plivačkih klubova Zagreba: Zagrebačkog plivačkog kluba i HAŠK-a. Na tom sastanku zaključeno je, da oba kluba preuzmu dužnost oko organizacije i osnivanja Hrvatskog plivačkog saveza."

U tu svrhu upućen je dopis svim klubovima na teritoriju Banovine Hrvatske, pozivajući hrvatske plivače na suradnju i osnutak vlastitog nacionalnog saveza. Plivački klubovi na teritoriju Banovine Hrvatske, koji će pristupiti u Hrvatski plivački savez, upozoreni se, da nije potrebno za sada istupanje iz postojećeg Jugoslavenskog plivačkog saveza, nego će to učiniti kolektivno, ili će se poduzeti koji drugi korak, u koliko JPS ne bi priznao legalnost Hrvatskog plivačkog saveza."

- < VATERPOLSKA MOMČAD ZAGREBAČKOG PLIVAČKOG KLUBA 1940. godine
- ^ MOMČAD ZPK – na plivalištu Tivoli u Ljubljani 1937. godine
- > MOMČAD ZPK – 1940. godine

Nastup ZPK-a u plivačkoj ligi

Četrnaesti srpnja 1940. datum je prvog ligaškog nastupa novog mladog ligaša ZPK-a iz Zagreba. Pred oko 2.000 gledatelja u staroj gradskoj luci u Dubrovniku s Jugom su se nadmetali u plivanju i vaterpolu. Između ostalih, piše u tamošnjem tisku, ovom su događaju prisustvovali i narodni zastupnik Roko Mišetić te gradski načelnik Bajkas. Jug je, bez obzira na slabu formu, sigurno pobijedio čak i u disciplinama u kojima je nastupio bez svojih najboljih plivača, koji su tada bili na vojnoj vježbi, konačni rezultat bio je 69:46. I vaterpolska utakmica završila je pobjedom Juga (5:0, 2:0). Vođa ZPK-a Boris Praunsperger poduzimao sve da bi Zagrepčani dobili stručnog učitelja, uvidjevši da se bez trenera ne može stvoriti dobra ligaška momčad. Jedan mađarski trener trebao je 17. srpnja početi s radom, ali se na žalost nije javio na dužnost. Uzvrat je održan 3. kolovoza u Zagrebu na plivalištu Zagrebačkog plivačkog podsaveza na Savi. Dubrovčani nisu najbolje snašli u 18° C hladnoj, mutnoj i "teškoj" vodi. Plivalište je bilo dobro uređeno, organizacija na visini, a odziv publike vrlo dobar, prodano je više od 1.500 ulaznica. Vrhovni je sudac bio Ante Roje iz Splita, koji je sudio i vaterpolo utakmicu.

^ OTVORENJE PLIVALIŠTA ZPPS-A UZ SAVU – srpanj 1934.

> BAZEN NA SAVI – Zagrepčani su prvi bazen olimpijskih dimenzija dobili 1940.

Otvaranje bazena Marathona

Gradnja bazena olimpijskih dimenzija 50x20 metara povjerena je članu Uprave Marathona Branku Vlahu, koji je surađivao s poznatim stručnjakom Stankom Bloudekom iz Ljubljane. Početna mu je dubina 1,20 metara, a najveća 2,50 metara. Bazen je bio opremljen i za održavanje noćnih utakmica. Bilo je potrebno oko 1.500 kubičnih metara vode i oko 60 sati da se napuni, za pražnjenje su trebala tri dana. Gradnja je uz manje probleme ipak završila, pa je 12. kolovoza počelo puštanje vode. Kako je postojala bojazan da se bazen neće na vrijeme napuniti, u pogon su stavljene dvije dodatne sisaljke. Stigao je i taj dugo očekivani dan svečanog otvaranja bazena. Sve su novine objavile napise o tome, pa prenosimo skraćene izvatke:

"15. kolovoza je veliki dan za grad Zagreb, za zagrebačke plivače i njihov razvoj u budućnosti. Danas se susretom Victoria – ZPK otvara prvi zagrebački bazen olimpijskih dimenzija".

"Victorijaši su stigli u Zagreb dva dana ranije, poučeni iskustvom plivača Juga, čiji su plivači gotovo svi podbacili u zagrebačkoj vodi na koju nisu bili naučeni. Na žalost, nisu mogli koristiti novi bazen jer još nije bio u potpunosti napunjen, pa je za privikavanje na slatku vodu korišteno plivalište u rukavcu Save."

"U 3.30 sati poslije podne 15. kolovoza 1940. na bazenu se sakupilo preko 4.000 gledalaca. Svečanost otvaranja bazena pozdravnim je govorom, preko mikrofona, započeo predsjednik HŠK Marathon, dr. Tomo Jančinović. U kraćem je govoru pozdravio ugledne goste: podpredsjednika HSS-a dr. Košutića, predsjednika Hrvatske športske sloge i glavnog tajnika HSS-a dr. Krnjevića, kao i gradskog načelnika Matu Starčevića. Nakon pozdravne riječi dr. Krnjevića, gradonačelnik Starčević je proglašava bazen otvorenim.

Odmah potom počelo je ligaško natjecanje. Prvenstvenu utakmicu Victorie iz Sušaka i ZPK-a direktno je prenosio Radio Zagreb".

Vaterpolo u Karlovcu

Karlovačko sportsko udruženje

Od 1922. u plivačkoj sekciji karlovačke Olimpije igrao se i vaterpolo. Godine 1924. došlo je do krize u karlovačkom plivačkom sportu, pa je skupina entuzijasta uglavnom bivših plivača Olimpije pokrenula inicijativu za osnivanje samostalnog kluba za sportove na vodi i laku atletiku. Karlovačko sportsko udruženje osnovano je 25. travnja 1925. godine u proljeće 1925. maloj dvorani gradske vijećnice. Klub je unajmio zemljište kod bivšeg vojničkog kupališta na Rakovcu, tzv. Švimšul, gdje je planirano uređenje atletske staze i plivališta. Godine 1925. KSU je sudjelovao na prvenstvu Jugoslavije u Splitu gdje su izgubili od dubrovačkog Juga.

Godinu potom došlo je do oživljavanja Građanskog sportskog kluba, a KSU je 1926. uredio plivalište na Rakovcu. Ono je bilo postavljeno s jedne na drugu obalu Korane, široko trideset, a dugo 50 metara. Na prvenstvu grada Karlovca 1927. godine Građanski sportski klub pobijedio je KSU (4:1).

Te godine GŠK je bio prvak Zagrebačkog plivačkog podsaveza u plivanju, vaterpolu i skokovima u vodu. Na tom su prvenstvu vaterpolisti svladali sušačku Victoriju (2:1). Međutim, na državnom prvenstvu u Sušaku 1927. izgubili su od Jadrana 10:0. Neposredno prije prvenstva u Karlovcu su gostovali vaterpolisti beogradskog Sportskog Boba kluba koji su svladali GŠK 3:2.

Građanski je 14. srpnja 1929. priredio promidžbenu plivačku i vaterpolsku utakmicu u Dugoj Resi, a nastupili su nogometaši i atletičari. To ljeto proslavio je desetu obljetnicu postojanja i sedam godina djelovanja plivačke sekcije. Tom prilikom u Karlovcu je gostovalo Primorje, prvaci Ljubljanskog plivačkog podsaveza, GŠK je pobijedio 3:0.

Godine 1929. kupalište na Rakovcu kupio je Dragutin Fogina, predsjednik KSU-a. Plivalište je ograđeno, sagrađene su moderne kabine i dva kamena ulaza u vodu, a iduće godine i drveni toranj za skokove. U lipnju 1931. Karlovac je na Korani – uzvodno od slapa, a nizvodno od Feginina kupališta, gdje je domaćin bio KSU – dobio novo sportsko plivalište, koje je uredio Građanski. Početkom tridesetih godina prošlog stoljeća KSU je angažirao mađarskog plivačkog trenera Miklosza Mezeia i to je rezultiralo porastom kvalitete plivanja, a i vaterpola.

U takvoj živoj plivačkoj aktivnosti Građanski je 1932. na Kupi, uzvodno od željezničkog mosta, priredio vaterpolsku utakmicu između svojih članova. Bilo je to nastojanje da se i na tom mjestu osnuje vaterpolski klub. Na Korani je 16. VII. 1933. održana prva međunarodna plivačka priredba koju su zajednički organizirali KSU i Građanski. Gostovali su plivači i vaterpolisti Magyar Uszo Egyleta iz Budimpešte. Posebno je zanimljiva bila utakmica u vaterpolu. Mađari su pobijedili reprezentaciju Karlovca nakon velike borbe (4:3). Za domaće su nastupili: Đan Tomić, Mišo Balaš, Nikola Gavrilović, Boris Balaš, Uroš Miličević, Dragan Čortan i Branko Keser. Rakovačko kupalište je 28. kolovoza 1935. dobilo rasvjetu pa se plivačka i vaterpolska natjecanja održavaju i noću. Na otvorenju je priređen susret između KSU-a i Victorije u plivanju i vaterpolu.

U vaterpolskoj reprezentaciji Zagrebačkog plivačkog podsaveza nastupaju i karlovački igrači Tuškan, Emil Laškarin, Đan Tomić, braća Čortan i Branko Kesler.

- ▽ IGRALIŠTE NA UŠĆU KORANE – uređeno 1930.
KARLOVAC 1922. – Plivači Olimpije prvi puta zaigrali
na dva gola
VATERPOLISTI KSU-a na Prvenstvu Jugoslavije 1925.
u Splitu
VATERPOLSKA SEKCIJA U GRAĐANSKOM
SPORTSKOM KLUBU 1926.
- △ KARLOVAČKO SPORTSKO UDRUŽENJE – Osnivači
su bili bivši igrači Olimpije 1925.

Nastupi Jugoslavske reprezentacije u međuratnom razdoblju

S Macanovićem na EP u Bologni

Odmah nakon Sveslavenškog plivačkog prvenstva reprezentacija je pod vodstvom Hrvoja Macanovića otputovala u Bolognu na Drugo prvenstvo Europe. Neiskusna i nespremna, izgubila je od najbolje vrste Belgije 7:1 i od Austrije 2:0. Austrijanci su u toj utakmici bili favoriti, ali su teško izborili pobjedu. Nastupili su: Dinko Fabris (Jug), Srećko Čulić (Jadran), Marko Dabrović (Jug), Ante Roje (Jadran), Nenad Popović (SSU), Mirko Mirković (Jadran) i Mirko Brajda (Jug). U to vrijeme nije bilo kapetana i trenera, nego je odbor Saveza određivao reprezentaciju. Reprezentativci su birani nakon završenog državnog prvenstva i nakon toga bi se bez ikakvih priprema odlazilo na međunarodna natjecanja. Vođa puta bio je najčešće i tehnički vođa plivačke i vaterpolske reprezentacije i reprezentacije skokova u vodu. Na Drugom sveslavenškom prvenstvu u plivanju u Pragu u srpnju 1928. godine Jugoslavija je pobijedila Poljsku 3:1, a od Čehoslovačke izgubila 8:0. Na Trećem sveslavenškom prvenstvu, u Varšavi jugoslavenski vaterpolisti ponovo su bili bolji od Poljske (5:0), a s Čehoslovačkom su igrali neodlučeno 2:2.

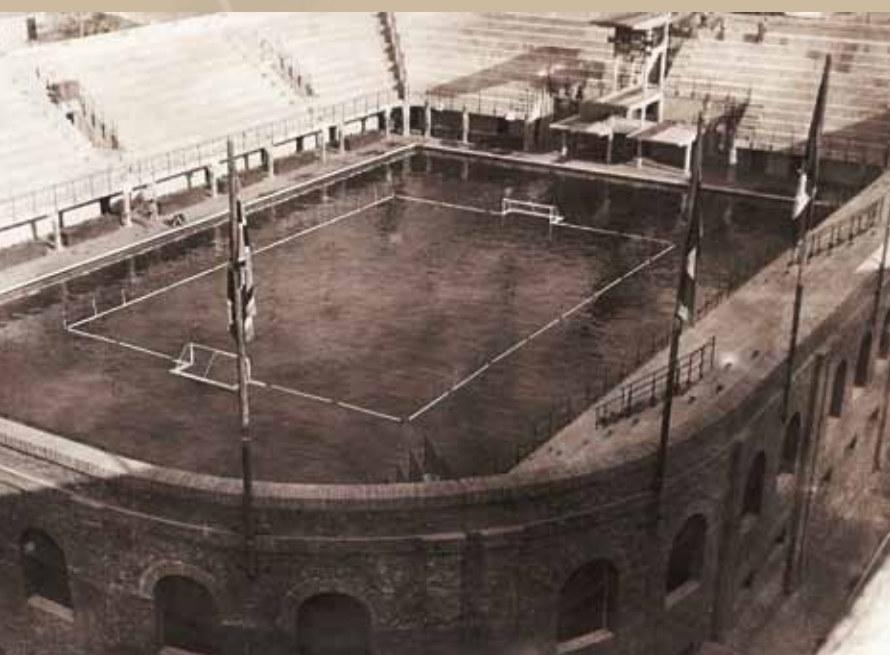

Ivo Dabrović *Prvi strijelac*

Prva utakmica vaterpolske reprezentacije Jugoslavije odigrana je 27. kolovoza 1927. godine u Beogradu na Prvom sveslavenškom plivačkom prvenstvu. Momčad sastavljena od igrača Jadrana i Juga glatko je pobijedila reprezentaciju Poljske 8:0. Nastupili su: Dinko Fabris (Jug), Srećko Čulić (Jadran), Marko Dabrović (Jug), Ante Roje (Jadran), Mirko Mirković (Jadran), Ivo Dabrović (Jug) i Mirko Brajda (Jug).

Prvi pogodak za reprezentaciju postigao je Ivo Dabrović. Istoga dana, poslijepodne, vaterpolske reprezentacije Jugoslavije i Čehoslovačke odigrale su neodlučeno 2:2.

EP u Magdeburgu – najveći uspjeh

Najveći je uspjeh u međuratnom razdoblju jugoslaven-ska reprezentacija postigla na 4. prvenstvu Europe 1934. u Magdeburgu iako je Savez nije ni prijavio nastup! Otišli su na intervenciju Mađara Donata, a Magdeburški plivački klub platio im je troškove.

Između deset zemalja sudionica Jugoslavija je osvojila peto mjesto. U prvoj skupini kvalifikacija odigrala je s Mađarskom 1:3, Belgijom 0:3, Francuskom 2:1 i Nizozemskom 1:3 te zauzela četvrto mjesto. Treće i četvrtoplasirane momčadi formirale su skupinu koja se borila za plasman od 5. do 8. mjesta. Tu je Jugoslavija pobijedila Španjolsku 3:2 i igrala neodlučeno s Čehoslovačkom 2:2 te zauzela prvo, a sveukupno peto mjesto. Taj su uspjeh ostvarili: Miro Mihovilović, Vinko Cvjetković, Zdravko Samardžić, Marko Bibica, Jozo Dabrović, Luka Ciganović, Željko Standinger i Ante Bibica. Osim Mihovilovića, ostali igrači bili su članovi Juga.

Pet prvoplasiranih momčadi s tog prvenstva steklo je pravo sudjelovanja na Kupu Klebelsberg 1935. godine u Bruxellesu. Iako je reprezentacija nastupila u istom sastavu kao i na Europskom prvenstvu, izgubila je sve susrete. Nakon toga reprezentacija je otputovala u Pariz, gdje je pobijedila Francusku 3:2.

↗ HRVOJE MACANOVIĆ (prvi zdesna) Voda reprezentacije Jugoslavije na EP u Bologni 1927.

Poster EP u Bologni 1927.

PRVI UO LEN-a – Upravno tijelo Europske plivačke federacije: Binner (Njemačka), Drigny (Francuska), Bergvall (Švedska), Donath (Mađarska) i Hodson (Engleska) prvi puta je izabrano u Bologni tijekom EP MEDALJA s EP 1927.

↗ JUGOSLAVENSKA VATERPOLO REPREZENTACIJA koja je nastupila na EP u Magdeburgu (snimljeno u Budimpešti u kolovozu 1934)

↗ EP BOLOGNA 1927. – Bazen na kojem je održano prvenstvo

Na Ol u Berlinu 1936.

Na vaterpolskom turniru na 11. Olimpijskim igrama u Berlinu 1936. godine nastupilo je šesnaest reprezentacija podijeljenih u četiri skupine. Za jugoslavensku, sastavljenu od igrača Juga i Jadrana, nastupili su: Miro Mihovilović, Mirko Tarana, Ante Roje, Filip Bonačić, Vinko Cvjetković, Luka Ciganović i Bogdan Tošović. Članovi reprezentacije bili su i Milivoj Čurlica, Miran Fuks, Ivo Giovanelli i Vazmo Pavešić. Porazom od Mađarske 4:1 i Velike Britanije 4:3, te pobjedom nad Maltom 7:0 Jugoslavija je zauzela treće mjesto u skupini i ispala iz daljnjeg natjecanja. Vratar Mihovilović proglašen je najboljim vratarom olimpijskog turnira.

Kompletan sastav Juga nastupio je kao reprezentacija u neslužbenom susretu u Dubrovniku 28. kolovoza 1937. U staroj gradskoj luci svladana je Čehoslovačka 3:2.

Posljednji susret prije početka Drugoga svjetskog rata reprezentacija je odigrala 8. rujna 1940. u Szegedu i izgubila od Mađarske 2:0.

< MIRO MIHOVILOVIĆ – brani šut Mađara na OI u Berlinu 1936.

^ PARIZ – Na posljednjem službenom nastupu prije OI u Berlinu Jugoslavija je pobijedila Francusku 3:2

7 PROGRAM vaterpolskog turnira na OI 1936.

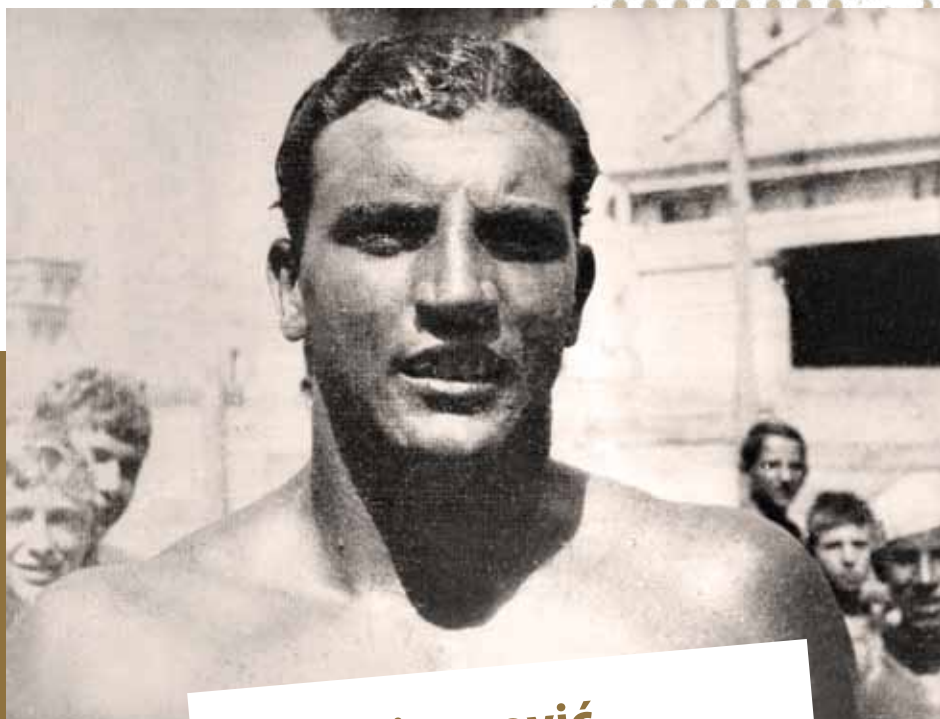
Najviše nastupa Luka Ciganović

U međuratnom razdoblju državna vaterpolska reprezentacija odigrala je 35 službenih utakmica i ostvarila 10 pobjeda, 20 poraza i 5 neodlučenih ishoda.

Najviše nastupa (23) ostvario je igrač Juga Luka Ciganović, koji je sa 17 pogodaka i najbolji strijelac. Vratar Jadrana Miro Mihovilović i igrač Juga Vinko Cvjetković nastupili su 22 puta. Broj nastupa ostalih reprezentativaca: Zdravko Samardžić (Jug) 18, Jozo Dabrović (Jug) 18, Željo Standinger (Jug) 16, Ante Roje (Jug) 14, Marko Bibica (Jug) 12, Srećko Čulić (Jug) 10, Bogdan Tošović (Jug) 9, Filip Bonačić (Jug) 9, Dinko Fabris (Jug) 8, Ivica Dabrović (Jug) 7, Mirko Tarana (Jug) 7, Mirko Braidica (Jug) 6, Mirko Mirković (Jug) 5, Božo Grkinić (Victoria) 3, Marko Dabrović (Jug) 3, Nanad Popović (Bob) 2, Andro Kuljiš (Jug) 3, Ivo Giovanelli (Jug) 2, Janko Matković (Victoria) 2, Dušan Marčeta (Victoria) 2, Dragutin Betner (Jug) 2, Milenko Kangrga (Bob) 2, Anastasijević (Bob) 2, Vazmo Pavešić (Victoria) 2, Lujo Mirković (Jug) 2, Lujo Sengyörgy (SSU) 2, Boris Polić (Victoria) 1, Viktor Hajon (Jug) 1, Ivica Kurtini (Victoria) 1, Mato Kunčević (Jug) 1, Ante Bibica (Jug) 1, Teo Dimković (Jug) 1, Hektor Mini (Victoria) 1, Miran Fuks (Ilirija) 1 i Saša Strmac (ZPK) 1.

Plivački klub Jug dao je 17 reprezentativaca koji su postigli 44 gola, Jadran osam (15 golova), Victoria sedam (1 gol), beogradski Bob tri igrača (2 gola), a Somborsko sportsko udruženje, ljubljanska Ilirija i ZPK dali su po jednog reprezentativca.

Luka Ciganović

Jedan od Jugovih otaca

Datum rođenja: 12. siječnja 1915.

Mjesto rođenja: Dubrovnik

Datum smrti: 9. siječnja 1994. u Dubrovniku

Zanimanje: profesor tjelesnog odgoja

Igračka karijera: 1932-1953. Jug

Trofeji s klubom:

– Prvak Jugoslavije: 1932, 1933, 1934, 1935, 1936, 1937, 1949, 1950. i 1951.

Jedan od rodonačelnika plivanja i vaterpola u Dubrovniku. Neizostavno ime u nastajanju povijesti ovog velikog kluba. U biti, Luka Ciganović je sam povijest vaterpolista iz Grada. Neprijeporno, jedan od prvih velikih hrvatskih vaterpolista svjetskog ugleda i važnosti. Samo činjenica da je u naponu sportske snage bio u, danas bismo rekli, romantičarska vremena sporta, kada mediji ni izdaleka nisu bili toliko rašireni, kada bi vijesti, a poglavito rezultati s različitih utakmica i natjecanja kasnili i po nekoliko dana te, dakako, u doba davno prije televizije, ispriječila se Luki Ciganoviću da bude danas daleko snažnije i sveobuhvatnije popularan, znan kako u nacionalnim, tako i u međunarodnim okvirima.

Premda poznat u gradu podno Srđa prije svega kao vaterpolist, Luka Ciganović je sportsku karijeru počeo u vodi, ali u – plivanju. Za Plivački klub Jug nastupao je u razdoblju od 1928. ili pune četiri godine prije negoli je otkrio čari vodenog loptanja. Pa ipak, plivanju će ostati vjeran (usporedito igrajući vaterpolo) do 1953. Luka nije bio "običan", već vrstan i svestran plivač, pa je kao takav nastupao i za reprezentaciju i to na 100 i 400 slobodno, 100 leđno i u štafetama. Ipak, najbolje mu je ležao leđni način plivanja te je, primjerice, na 100 leđno

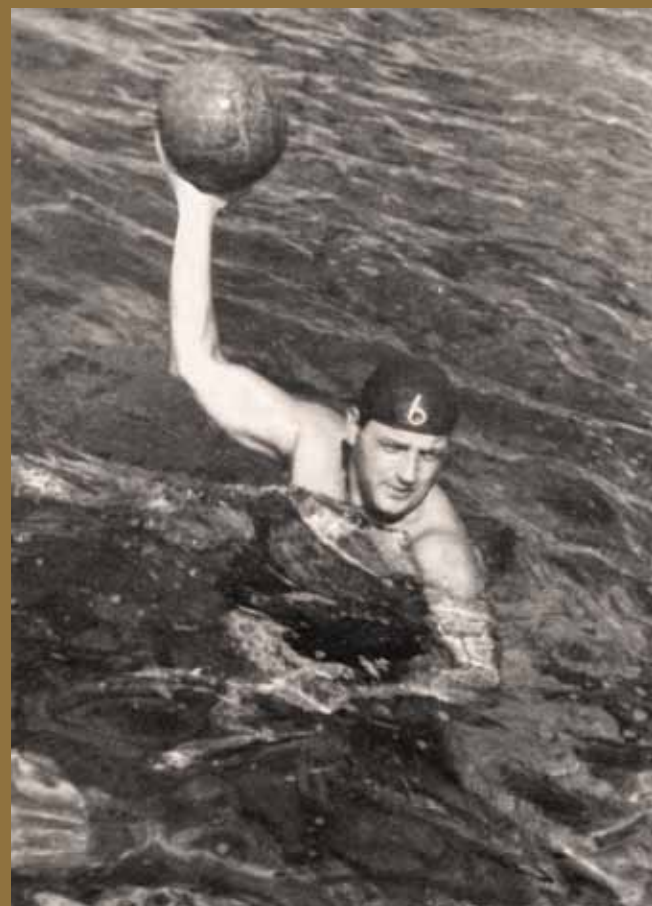
osvojio dva naslova prvaka prije Drugoga svjetskog rata.

Ipak, veće je uspjehe ubilježio u vaterpolu. Za prvu momčad Juga nastupao je od 1932. godine te osvojio devet naslova prvaka prije i poslije Drugoga svjetskog rata. Za reprezentaciju je igrao čak 17 godina, od 1934. do 1951. Osobito je važno pripomenuti da je u doba prije Drugoga svjetskog rata ubilježio čak 23 nastupa, u kojima je ukupno postigao 17 golova. Taj ga podatak čini najboljim strijelcem tadašnje države prije rata.

Nastupio je na dvjema olimpijskim igrama, u Berlinu 1936. i Londonu 1948. U glavnom njemačkom gradu Ciganović je bio drugi Hrvat, uz vratara Mihovilovića, koji je uvršten u najbolju momčad olimpijskog vaterpolskog turnira.

U osvit Drugoga svjetskog rata na hrvatskom području, godine 1940. diplomirao je na Višoj fiskulturnoj školi u Beogradu. Po okončanju igračke karijere do umirovljenja radio je u struci u dubrovačkim srednjim školama. Istodobno, to ne znači da je napustio bazen i svoje jugaše. Štoviše, radio je i kao trener u Jugu, a istaknuo se i kao međunarodni vaterpolski sudac.

Godine 1986. nagrađen je Trofejom Vaterpolskog saveza Hrvatske

Miro Mihovilović

Naš prvi vratar svijeta

Datum rođenja: 22. veljače 1915.

Mjesto rođenja: Split

Datum smrti: 18. veljače 2010. u Zagrebu

Zanimanje: doktor kineziologije

Igračka karijera: 1931-1948. Jadran

Trofeji s klubom:

– Prvak Jugoslavije: 1939, 1946, 1947. i 1948.

– Prvak Jugoslavensko-talijanske lige: 1937.

Split je hrvatskom i svjetskom vaterpolu podario neka od najvećih imena ovog sporta. No, naš najveći grad na jadranskoj obali po nečemu je jedinstven. Po izvrsnoj, planetarno najboljoj vratarskoj školi. Školi koja je iznjedrila jednog Kačića, Posinkovića, Školnekovića, Rebića ili danas Pavića, vratare koji su bili ili jesu ako ne najbolji, a ono među najboljima na svijetu. Njihov je predvodnik, preteča prof. dr. Miro Mihovilović. Čovjek koji je i službeno godine 1936. bio proglašen najboljim vratarom Olimpijskih igara u Berlinu, ali i najboljim na svijetu. Dvije godine ranije, na Europskom prvenstvu u Magdeburgu proglašen je i najboljim u Europi. Berlin je, dakle, bio samo logičan slijed. Te 1936. po okončanju igara u Berlinu, odigrana je promidžbena vaterpolska utakmica između reprezentacije Europe i Ostataka svijeta. Završilo je 9:0 za Stari kontinent. Europska je vrata čuvao, dakako, šjor Miro.

– Sjećam se da smo počeli žestoko, a kad smo vidjeli da ćemo reprezentaciji Ostataka svijeta napuniti mrežu, malo smo prikočili.

Svi osim Mihovilovića, što će puno desetljeća kasnije i pojasniti.

– Jedino sam ja branio što sam bolje mogao, nisam mogao dopustiti da mi "šporkaju" mrežu, hahaha.

Miro Mihovilović u svijet vode uronio je kao 14-godišnjak u Jadranu. No, prvo je trenirao plivanje kao i većina vaterpolista. Malo kasnije,

kada ga je žuta lopta potpuno zarazila, postao je nezamjenjiv vratar Jadrana. Vrata ovog glasovitog splitskog kluba čuvao je od 1931. do 1948. i u tom razdoblju osvojio ukupno četiri naslova državnog prvaka, uz naslov pobjednika Jugoslavensko-talijanske lige 1937.

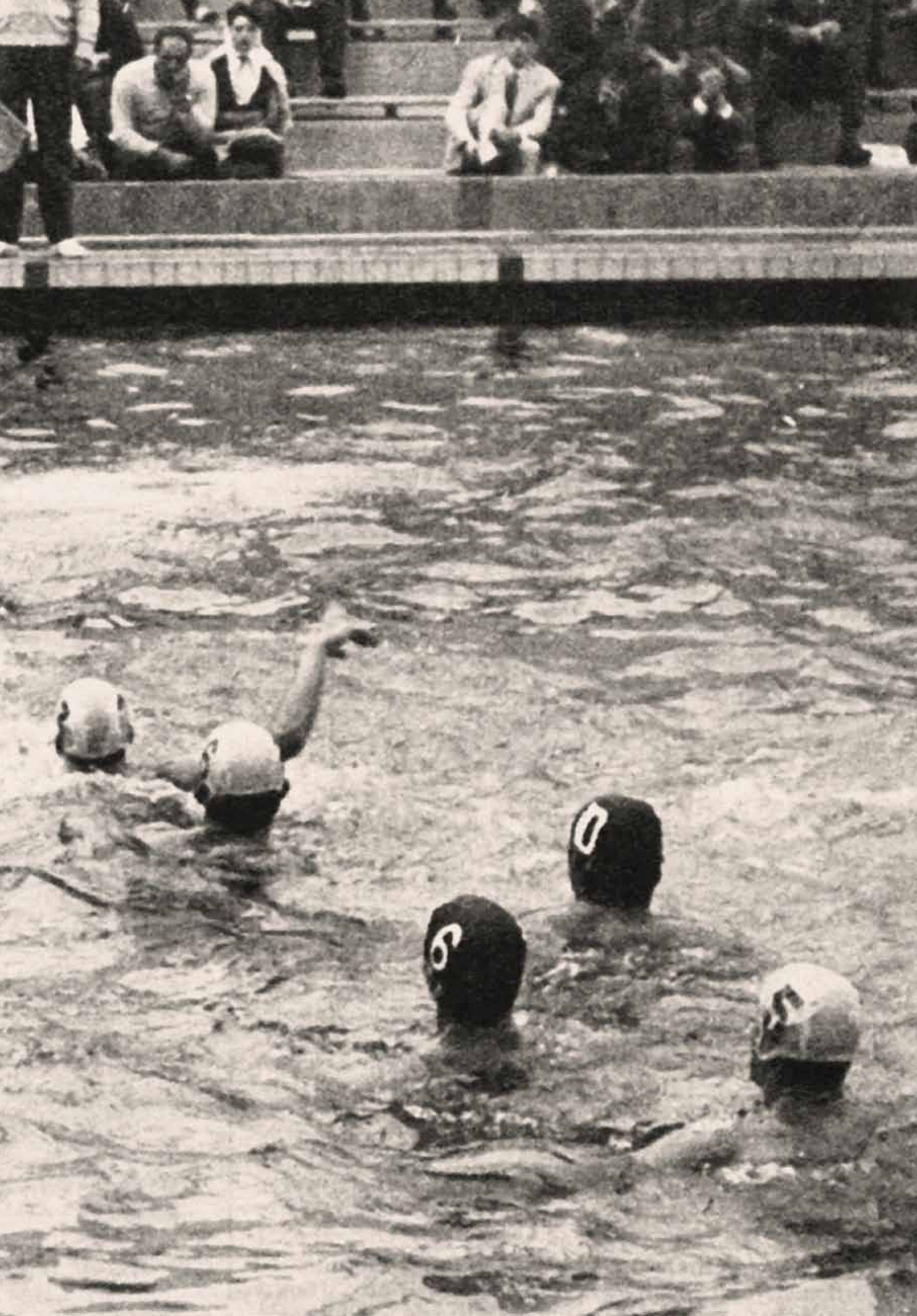
Za vaterpolsku vrstu Jugoslavije nastupio je 22 puta. Po okončanju karijere bio je trener u Korčuli, Makarskoj i Kaštelima, a sudjelovao je i na OL u Londonu 1948. i to kao izbornik. Neko je vrijeme bio i međunarodni vaterpolski sudac. No, Miro Mihovilović gotovo jednaku slavu onoj vaterpolskoj stekao je i u znanstvenom svijetu. Kako u domovini tako i u inozemstvu gdje je bio osobito cijenjen te je surađivao s mnogim uglednim sveučilištima i institucijama u SAD i zapadnoj Europi.

Područje njegova zanimanja bila je kineziologija. Diplomirao je 1952. u Beogradu na Državnom institutu za fiskulturu, a doktorirao psihologiju 1965. na Filozofskom fakultetu u Zagrebu.

Osnivač je Zavoda za fizički odgoj u Zagrebu i dugi niz godina izvanredni profesor na današnjem Kineziološkom fakultetu u Zagrebu. Bio je znanstveni savjetnik i redovni profesor i na Ekonomskom i Arhitektonskom fakultetu u Zagrebu, a Američka akademija za tjelesni odgoj i kineziologiju proglasila ga je počasnim članom. Godine 2004. dobio je najvišu hrvatsko državno priznanje za sportska dostignuća, Nagradu za životno djelo Franjo Bučar.

Ivo Giovanelli Najmlađi vaterpolist Igara u Berlinu 1936.

Datum rođenja: 22. svibnja 1919.

Mjesto rođenja: Split

Datum smrti: 30. srpnja 2009.

Mjesto smrti: Split

Zanimanje: dipl. ekonomist

Igračka karijera: 1936-1954. Jadran; 1954-1956. Catania, Italija

Trofeji s klubom:

– Prvak Jugoslavije: 1939, 1946, 1947, 1948. i 1954. (Jadran)

Temperamentnom splitskom dječaku "balun je bio u krvi". Igrati u Hajduku bio je san Ive Giovanellija. I dobro mu je išlo, ali otac nije htio ni čuti da "mali" igra nogomet. Sa 12 godina, u ljeto 1931. godine došao je među jadranaše. Pet godina kasnije već je bio član standardne prve postave. Te 1936. Ivo Giovanelli sa 17 godina postaje najmlađi vaterpoljski reprezentativac na Olimpijskim igrama u Berlinu.

Zaigrao je i na prvim OI poslije rata, 1948. godine. Nije mogao prežaliti da ni u Berlinu ni u Londonu nije osvojena medalja. Za reprezentaciju, što Kraljevine ili kasnije komunističke Jugoslavije, odigrao je ukupno 25 utakmica od 1936. do 1954.

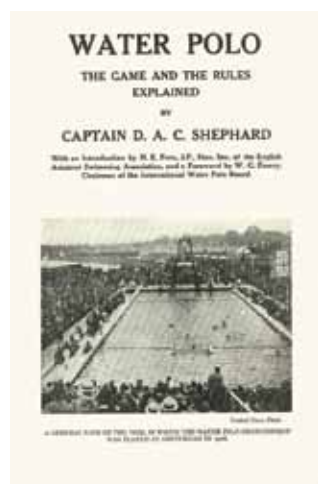
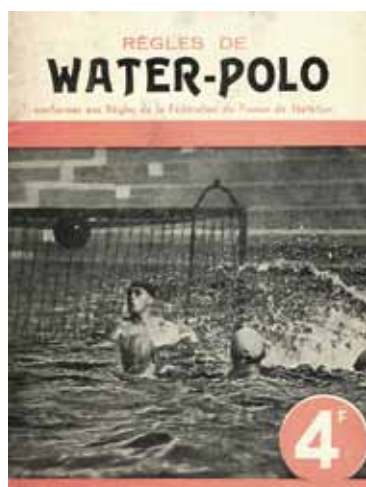
Bio je svestran igrač, kako je sam govorio, "igrao sam u napadu i obrani". No, modernizacijom vaterpola iskazao se na mjestu centra. S kolegom iz Jadrana Markom Brajnovićem činio je u to doba jedan od najjačih klupskih centarskih parova. Stoga i ne čudi što je Jadran u to doba čak pet puta osvajao naslov državnog prvaka.

Često je znao istaknuti:

– U moje doba vaterpolo je bio znatno čistiji. Upravo zbog toga silno se na tribinama ljutio gledajući posljednjih godina života kako braniči ne daju igrati centrima, a suci ih ne štite. Bio je Giovanelli o tom problemu igre na dva metra spreman "do sutra govoriti".

Jadranaš od glave do pete ipak nije igračku karijeru završio na Zvončacu. Pomalo ga je zaboljelo kad su neki mlađi igrači "digli glas" i Dove je odselio u Italiju. Istina, samo u ljetnim mjesecima, kad je igrao za Cataniju. Dvije je sezone igrao, doveo ih u Prvu ligu, a nakon toga čak osam godina bio je trener. Iz tog "talijanskog razdoblja", sredinom pedesetih godina prošlog stoljeća, pamti se da je među prvim u Split stigao Vespom...

Talijani su ga nagradili zlatnom medaljom za sportske zasluge. Ipak, Zvončac je Đovin dom. Bio je od 1967. do 1974. predsjednik Sportskog društva Jadran, a sve do smrti redovito je pratio sve vaterpolske utakmice u Splitu.

Vaterpolska pravila u međuratnom razdoblju

Nakon tri teška prekršaja – kazneno bacanje

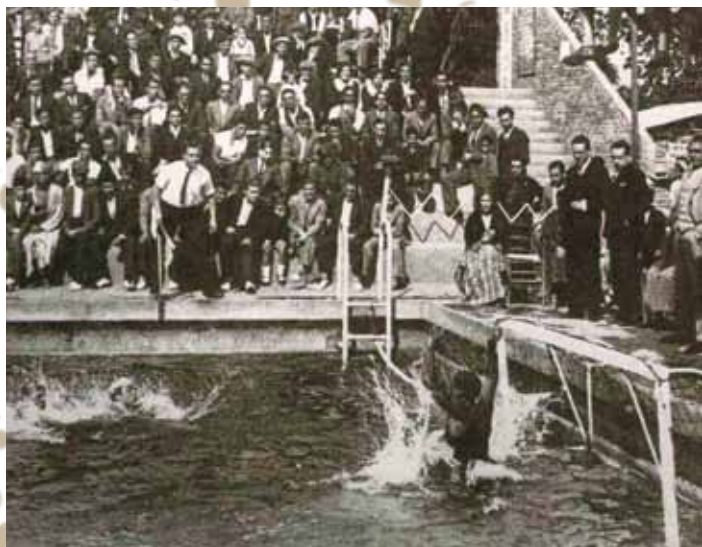
U međuratnom razdoblju igrala su se dva poluvremena, svako po sedam minuta "čiste" igre. Na početku svakog poluvremena i nakon svakog postignutog pogotka, plivalo se na loptu bačenu u središte plivališta. Taktički, momčadi su igrale s dva braniča ispred svojih vrata, dva centra i dva napadača.

Pravila igre su sputavala dinamičnost i brzinu akcija. Nakon dosuđenog prekršaja u tzv. mrtvom vremenu bilo je zabranjeno kretanje igrača, morali su ostati na mjestu gdje su se nalazili u času prekida. Takva formacija i nemogućnost kretanja igrača u trenutku prekida igre onemogućavale su obrambenim igračima postizavanje pogodaka. Tako npr. standardni branič Vinko Cvjetković nije upisan u listu strijelaca. To je pravilo ukinuto tek 1950. godine. Često je mnogo vremena proteklo dok su se igrači vratili na mjesto gdje su bili u trenutku sučeva zvižduka. Nakon tri teška prekršaja jedne momčadi izvodilo se kazneno bacanje, pa su igrači više težili iznuđivanju prekršaja nego postizanju pogotka iz igre. Isključeni igrač mogao je ući u igru tek nakon postignutog pogotka.

Suci često nisu uspijevali pravilno procijeniti brojne složene situacije, pa su često bili predmet kritika igrača, uprava, publike i javnosti. U želji da se pobudi veće zanimanje publike, pravila su često mijenjana.

Kožnata, okrugla, tvrda i nepromočiva lopta

U to vrijeme vaterpolsko igralište bila je omeđena vodena površina. Kraća stranica igrališta, na čijoj su se sredini s obje strane nalazila vrata, nazivala se temeljna, a duža pobočna linija. U svakoj polovini četiri metra od temeljne linije nalazila se kaznena linija. Lopta je morala biti "obavita kožom, okrugla i potpunoma napuhnuta (tvrda), nepromočiva i bez rubova ili bilo kakvih izbočina, te se ne smije mazati mašću ili uljenim stvarima"...

Igralište za vaterpolo

U Jutarnjem listu od 7. kolovoza 1925. poznati plivač i plivački djelatnik, vaterpolski sudac Jovo Esapović detaljno je opisao pravila vaterpola, koja je izdala FINA, a prihvatio Jugoslavenski plivački savez. Ta su pravila publicirana u Tehničkom pravilniku Plivačkog saveza, no, kako je prijevod bio dosta loš i suhoparan, Esapović je dao svoj komentar: "Krajem 19. stoljeća (zapravo oko 1900. godine) počela se ova igra gojiti na inicijativu Engleza i za kratko vrijeme prodrla je na sve športske centre Europe i Amerike. Za neko vrijeme počele su tu igru gojiti i crna i žuta rasa i danas je jedna od najraširenijih športskih igara na svijetu. Kod nas se water-polo počeo gojiti tek nakon svršetka prvog svjetskog rata. Najjače se razvio u nekoliko godina splitski Jadran, koji je danas ozbiljan pretendent za državno prvenstvo u water-polu. Igralište za waterpolo igru je pravokutna vodena površina, točno omeđena. Dulja strana može biti od maksimalno 27 metara do minimalno 17 metara. Širina igrališta može biti maksimalno 18 do minimalno 15 metara. Igralište se dijeli vidljivim znacima na dvije jednake polovine. Od temeljne linije u udaljenosti prema sredini igrališta, na udaljenosti od 2 metra nalazi se t.zv. mal linija, dok se na udaljenosti od 3,65 metara nalazi t.zv. penalty linija. Temeljna linija ujedno ograničava igralište na stranama gdje se nalaze vrata. Na sredini temeljne linije s obje strane nalaze se vrata širine 3 metra, a visine 0,90 metra, i to kada je dubina vode najmanje 1,50 m. Kod pliće vode mora razmak između dna bazena i horizontalne prečke iznositi najmanje 2,50 metara. Vrata su (izvana) ograđena mrežom, koja mora sezati barem 30 cm iza goal-linije. Vrata moraju biti čvrsto pričvršćena i ne smiju u prednjem prostoru (naročito na goalnoj liniji) imati nikakovih zapreka ili stršućih greda."

Vaterpolo u Banovini Hrvatskoj

Osnivanje Hrvatske športske sloge

Sport u Kraljevini Jugoslaviji bio je – poput političkog režima – postavljen na izrazito centralističkim temeljima. O svemu bitnom odlučivalo se u Beogradu, gdje je bilo i sjedište gotovo svih sportskih saveza. I najvažnije od svega, financije za razvoj sporta je raspoređivao Beograd.

Hrvati, uostalom kao i ostali nesrpski narodi u Jugoslaviji, bili su i u sportu u podređenom položaju u odnosu na favorizirani srpski sport. Svako isticanje narodnosti u sportskim uspjesima hrvatskih sportaša, beogradski sportski funkcionari osuđivali su kao miješanje politike u šport. S hrvatske strane to je bilo doživljeno kao licemjerje jer je upravo Beograd vodio politiku srpske hegemonije u državnom sportu.

Stoga je za Hrvate u Kraljevini Jugoslaviji sport je bio simbol narodne afirmacije. Hrvatska športska sloga (HŠS), osnovana na Skupštini 14. svibnja 1939. u Zagrebu. Iako je nastao kao nogometna organizacija, HSŠ je nastojao okupiti i ostale sportske grane. U to su doba ZPK i HAŠK pokrenuli su akciju za osnivanje Hrvatskog plivačkog saveza, a na konferenciji Hrvatske športske sloge 14. rujna 1939. bilo je zaključeno da se u svim sportskim granama osnuju samostalni hrvatski savezi.

ZVONČAC, 1940. GODINE – Plivačko natjecanje na bazenu Jadrana

Petnaestog listopada 1939. u prostorijama Hrvatske športske sloge u Gajevoj ulici u Zagrebu održana je tako Osnivačka skupština Hrvatskog plivačkog saveza. Prisustvovali su joj predstavnici Juga (Dubrovnik), koji je zastupao Josip Sotlar, Korčulanskog plivačkog kluba (Karlo Pansini), Victorije (Ivo Gollob i Vazmoslav Pavešić), Karlovačkog športskog udruženja (Mirko Simović), Kupališnog društva Bjelovar (Boris Praunsperger), HAŠK-a (Božidar Šarkanj i Miljenko Martinis), Marathona (Zdenko Grund, Ivo Steinhard i Mirko Macarol), Jadrije (Niko Turina), ZPK-a (Boris Praunsperger i Dragutin Fučkar). Plivačke podsaveze zastupali su Mićo-Slavko Blažina (Sušački), Josip Sotlar (Dubrovački) i Ante Kurir (Zagrebački). Klubovi iz Splita, Crikvenice, Novog Vinodola i DPK iz Dubrovnika nisu bili prisutni, ali su dopisima odobrili rad i u svemu se složili zaključcima zagrebačke sjednice.

Prva Godišnja skupština Hrvatskog plivačkog saveza održana je 25. studenog 1939, a Izvanredna skupština 17. travnja 1940. godine u Zagrebu.

^ PRVA REPREZENTACIJA HRVATSKE – U Splitu su 15. rujna 1940. igrali: Mihovilović, Vidmar, Giovanelli, V. Polić, Štakula, B. Polić

7 ZVONČAC 1940. – vaterpolska utakmica

> VATERPOLSKA UTAKMICA HRVATSKA – NJEMAČKA odigrana 1942. na bazenu u Zagrebu

Prvi nastup Hrvatske

Prvu utakmicu hrvatska vaterpolska reprezentacija odigrala je s reprezentacijom Mađarske u Szegedu 8. rujna 1940.

Susret, koji je domaćin dobio 2:0, sudio je Boris Pranunsberger, a nastupili su: Mihovilović, Giovanelli, Samardžić, Kurtini, Dinković, Strmac i Ciganović. Drugi susret održan je u Splitu 15. rujna, a predstavljen je kao susret reprezentacija Splita i Budimpešte (3:4). Igrali su: Mihovilović, Vidmar, Giovanelli, V. Polić, Štakula i B. Polić, koji je postigao sva tri gola.

Susret je odigran na plivalištu Jadrana, a bilo je prisutno 3.000 gledalaca. Naši reprezentativci su bili odjeveni u svijetloplave trenirke s hrvatskim crveno-bijelim grbom i zlatnom krunom na prsima. Defile ceremonijala otvaranja je kasnio jer, kako piše zagrebačka Večer u tekstu s naslovom "Plivanje će doskora postati kod nas najpopularniji šport":

"Vrhunac je bilo sastavljanje waterpolo momčadi, za koje je izgubljeno preko pola sata vremena. Bilo je čak šest izmjena postave, do čega dolazi jednom protestom Splićana, zatim opet Dubrovčana, pa Sušačana, što se je sve događalo filmskom brzinom.

Svađe oko zastave ne smatramo nekim velikim grijehom, ni za uporne funkcionere, a niti za nedisciplinirane takmičare.

Kako će se Savez nakon svega što se u Splitu dogodilo postaviti – ne znamo, ali želimo istaći, da glavna krivnja ne leži na nediscipliniranim plivačima, plivačicama i igračima. Glavni i odgovorni za cijeli taj tužni događaj su funkcionari, koji su imali brigu oko sastava momčadi. Da li će Srbin Ciganović, ili Slovenac Žižek obući majicu s hrvatskim grbom, to je njihova stvar, ali je nezgodno, neupitno i netaktilčno takove važne stvari ostaviti za kraj, umjesto da se riješe ranije i na vrijeme. Ne mislimo braniti plivače, ali poznato nam je, da su oni upozoravali mjerodavne, da ne žele na svojim grudima nositi hrvatski grb.

Zašto to pitanje nije bilo ranije riješeno i dogovoreno, te zašto je došlo do neželjenih i toliko nezgodnih incidenata pred brojnom publikom, pred jednom stranom reprezentacijom, pred nekoliko najpoznatijih mađarskih sportskih radnika, to neka dobro ispituju odgovorni ljudi iz HPS-a. To se naših inozemnih gostiju niti ne tiče, a niti oni poznaju, niti su dužni poznavati naše političke prilike.

Onaj koji je vidio, ili znao sve što se u Splitu u klupskim prostorijama Jadrana, na okolnim terenima i prostorima i na samom startu događalo, taj sigurno na drugu priredbu, pa makar ona ponovo bila međunarodna, neće tako lako doći!!

Plivačke su borbe uglavnom donijele dobre rezultate. To u prvom redu vrijedi za goste, ali se ne možemo baš potužiti na naše borce. Oni su doduše u nekim disciplinama podbacili, ali znamo iz prakse, da se to često događa i na našim ligaškim utakmicama. Razlog je jednostavan, takmičari su prekasno počeli vježbati. Mnogi nemaju potrebna iskustva u međunarodnim susretima, a mnoge je važnost tog susreta toliko impresionirala, da noć prije nisu mogli niti zaspiti.

Mađari nas hvale, a oni će svakako u novoj sezoni nastojati upriličiti po koju jaču priredbu, na koju će nas pozvati. Prvenstveno, da nam se osvete za splitske neuspjehe, a zatim i zbog toga, što smo napredniji i bolji od nekih drugih nacija, koje su ove godine gostovale i igrale u Mađarskoj."

Događaji u Splitu bili su tema rasprava na redovitoj Godišnjoj skupštini Hrvatskog plivačkog saveza održanoj 10. prosinca 1940. u Zagrebu. Dnevni red skupštine odužio se zbog dugih i burnih diskusija čak na dva dana i uzvitlao je mnogo prašine. Skupština je trebala razbistriti i račistiti mnoge nesuglasice i mnoga važna pitanja, koja su zadirala u rad i kompetencije Hrvatskog plivačkog saveza.

Vaterpolo tijekom Drugoga svjetskog rata

Vaterpolo u NDH

Odredbom poglavnika NDH od 4. studenog 1941. za "državnog vođu tjelesnog odgoja i športa te pročelnika odjela tjelesnog odgoja i športa kod Ministarstva udružbe" imenovan je Miško Zebić. Državni vođa športa i njegov ured rukovodili su sa 22 sportska saveza, tjelesnim odgojem i školama, domobranskim i ustaškim vojnim postrojbama. Zakonskom odredbom izdanom 24. travnja 1941, raspuštena su sokolska društva Kraljevine Jugoslavije, a 21. svibnja 1941. Miško Zebić je donio odluku o likvidaciji ili raspuštanju starih sportskih saveza.

Tijekom rata održavana su državna prvenstva, a organizirani su i nastupi reprezentacija u atletici, boksu, hokeju na travi, hrvanju, kuglanju, nogometu, plivanju, rukometu, skijanju, stolnom tenisu, tenisu, vaterpolu i veslanju. U okružnici MOO-a od 15. kolovoza 1944. navodi se i Nezavisna Država Hrvatska kao poseban član MOO-a i Franjo Bučar kao njezin predstavnik.

U NDH naziv vaterpolo promijenjen je u "loptanje na vodi". Službene utakmice igrale su se u bazenu na Savi u Zagrebu. Naziv prijeratnog Sportskog kluba Marathon promijenjen je u Hrvatski športski klub Zagreb. Vaterpolska momčad ovog kluba odigrala je u kolovozu 1942. godine dvije utakmice s prvakom Njemačke Landessportbundom iz Berlina. U obje je utakmice rezultat bio neodlučen (2:2). Vaterpolska reprezentacija NDH i Slovačka odigrale su 1942. utakmice u Zagrebu i Bratislavi. U Zagrebu su bili uspješniji Slovaci 3:2, a u Bratislavi naši vaterpolisti s istim omjerom.

▲ TITIVI DELFINI – Vaterpolska reprezentacija u Rimu 1944. na natjecanju
 < zemalja savezničkih vojski u plivanju i vaterpolu

Vaterpolo u NOP

Od 18. do 20. kolovoza 1944. na plivačkom stadionu Nazionale u Rimu održano je natjecanje reprezentacija zemalja savezničkih vojski u plivanju i vaterpolu. Uz SAD, Francusku i Veliku Britaniju nastupili su i predstavnici partizanske vojske Jugoslavije. Igrači su povučeni s borbenih crta, prevezeni brodom u Bari i onda zrakoplovom u Rim. Vodili su ih Oskar Danon iz Beograda i Mičo Blažina iz Victorije.

Oduševljen njihovim nastupom engleski novinar Peter Wilson nazvao ih je u vojnom listu Jack Union "Titovim delfinima".

Vaterpolska reprezentacija pobijedila je kombinirani sastav SAD-a i Francuske (3:2) i Englesku (6:2), no, budući da su izgubili od Francuza (5:7), "Titovi delfini" osvojili su drugo mjesto.

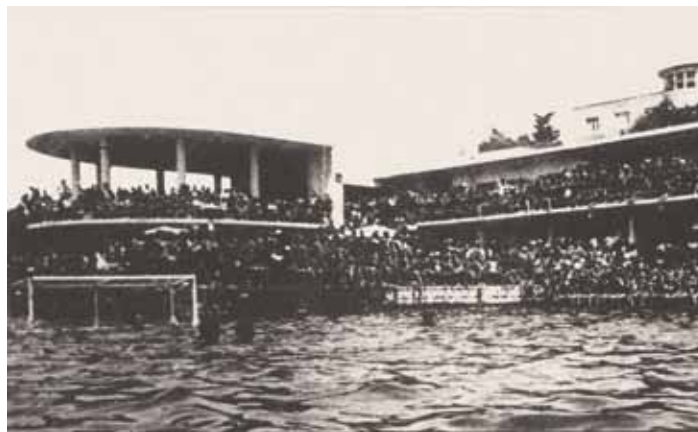
U vaterpolu su nastupili: Vojko Pavičić, Dane Matošić, Teo Dinković, Gojko Marović, Dinko Rizzi, Augustin Montagne, Darko Grabušić, Vojislav Ucović, Rudi Glajher i Branko Žižek. Vođa ekipe bio je Oskar Danon, a tehnički referent Mičo Blažina. Budući da domaćin nije imao novu jugoslavensku himnu Hej Slaveni, note je napisao Oskar Danon, pa je ona izvedena za svečanosti otvaranja.

02
1945-1991.

Premoć hrvatskih klubova i igrača

Za ratnih godina zamrla vaterpolska scena u Hrvatskoj i tadašnjoj Jugoslaviji nakon Drugoga svjetskog rata naglo oživljava. Neki su klubovi promijenili ime, pa je tako sušačka Victoria postala Primorje, zagrebačka Mladost je na neki način nastavila tradiciju zabranjenog HAŠK-a, splitski je Jadran kraće vrijeme nastupao kao Hajduk. U Zagrebu je utemeljen i drugi klub, Naprijed, koji je 1961. godine promijenio ime u Medveščak. I taj klub 1974. prestaje s radom, ali je nakon desetogodišnje stanke, 1984, obnovljen i jedno je vrijeme bio član Međurepubličke lige – zapad.

Što se tiče klupskih natjecanja u Jugoslaviji, do šezdesetih godina prošlog stoljeća prvenstvo su redovito osvajali hrvatski klubovi, i to oni s mora (hrvatsku dominaciju 1958. prekida Jadran iz Herceg Novoga). Splitski je Jadran osvajao naslove jugoslavenskog prvaka sedam puta: 1946, 1947, 1948, 1954, 1957, 1960. i 1991. Dubrovački Jug bio je državni prvak osam puta: 1949, 1950, 1951, 1980, 1981, 1982, 1983. i 1985, splitski Mornar okitio se naslovima jugoslavenskog prvaka

pet puta: 1952, 1953, 1955, 1956. i 1961. godine. Tom blistavom nizu primorskih klubova treba pridodati i kontinentalni udio zagrebačke Mladosti od šest naslova u poratnoj Jugoslaviji: 1962, 1967, 1969, 1971, 1989. i 1990.

Iako Jug bilježi prvenstvo 1951. kao svoje, ono je službeno bilo poništeno. Dogodilo se to zbog zbivanja na odlučujućoj utakmici između Juga i Mornara u Dubrovniku kad je Jug poveo 1:0, dobio igrača više do kraja utakmice i potom samo čuvao loptu.

– Mornar je tada bio iznimno jak jer je to zapravo bila profesionalna momčad Jugoslavenske ratne mornarice. Moglo bi se reći da su jugaši, potpomognuti sucima, zlorabili pravila. Ta je utakmica poništena, a potom je poništeno i cijelo prvenstvo, iako se Jug nikad nije pomirio s takvom odlukom. Mnogo godina kasnije, Jug je zatražio Skupštinu VSJ-a da mu se prizna prvenstvo, ali taj zahtjev je odbačen. Je li se u međuvremenu išta novo dogodilo, ne znam – kaže Splićanin Stjepko Bradarić, bivši vaterpolist i vaterpolski dužnosnik.

< REPREZENTACIJA JUGOSLAVIJE uoči utakmice 1948.

✓ HAJDUK SPLIT – Prvaci Jugoslavije 1948: Brajnović, Bakašun, Majić, Giovanelli, Radić (stoje), Katuranić, Bonačić (čuče)

> VATERPOLSKA REPREZENTACIJA U NIJMEGENU 1953. (na turniru i prilikom povratka)

Premoć hrvatskih klubova u jugoslavenskim okvirima prekida se šezdesetih godina kada dolazi do naglog snaženja beogradskog Partizana. To se, naravno, nije moglo dogoditi bez pomoći hrvatskih stručnjaka i igrača. U Beograd je prvo iz Dubrovnika 1958. za trenera doveden Vlaho Orlić. U igračkom smislu Partizan je postao snažan kad je 1963. iz Mladosti došao Zoran Janković. Nakon toga cijela je plejada hrvatskih vaterpolista krenula u jugoslavensku metropolu. Iz Korčule je 1966. otišao Duško Antunović, godinu dana kasnije iz Šibenika Siniša Belamarić, a nešto kasnije, 1971, put Beograda krenuli su iz splitskog Jadrana Ratko Rudić i Uroš Marović. Hrvatskih "misionara" koji su na istoku širili vaterpolo bilo je još. Može se reći da su Britanci izmislili vaterpolo, a Hrvati su taj sport proširili u ostale prostore Jugoslavije.

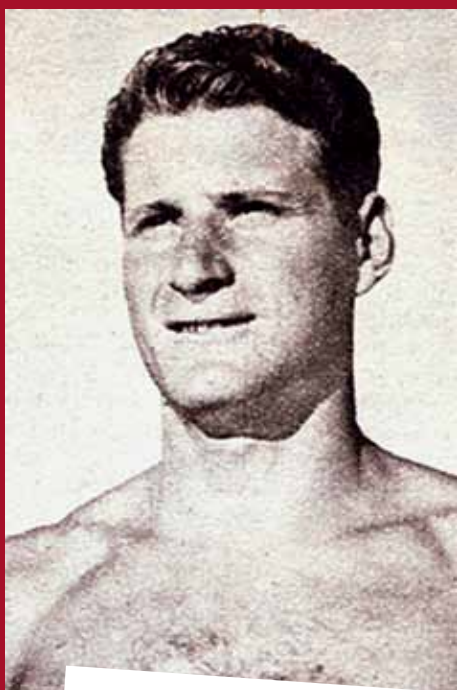
Prve važnije međunarodne uspjehe hrvatski su vaterpolisti postigli nakon Drugoga svjetskog rata u reprezentaciji druge (socijalističke) Jugoslavije. Na prvim poslijeratnim

OI, u Londonu 1948. godine (od 29. srpnja do 14. kolovoza), koje su okupile čak 18 vaterpolskih reprezentacija, praktično je nastupila hrvatska reprezentacija jer samo jedan igrač Jugoslavije nije bio Hrvat. Igrali su tada: Juraj Amšel, Veljko Bakašun, Marko Brainović, Luka Ciganović, Ivo Giovanelli, Božo Grkinić, Zdravko Čiro Kovačić, Ivica Jobo Kurtini, Saša Strmac i Ivo Štakula. Pobjedili su Australiju 12:3, s Italijom odigrali neodlučeno 4:4, a potom su u drugom krugu izgubili od Mađarske 3:1 i ostali bez četvrtfinala. No, tada je stvoren kostur reprezentacije koja će sljedećih godina započeti žetvu medalja.

Nova pravila počela su vrijediti 1. siječnja 1950. godine (a usuglašena su 1948. u vrijeme OI u Londonu). Ukinut je članak koji je zabranjivao slobodno kretanje igrača u tzv. mrtvom vremenu (igrači su morali ostati na mjestu na kojem su se nalazili u času prekida igre označenog sučevim zviždukom). Igra je postala znatno brža i dinamičnija, pa su u njoj brzi i pokretljivi igrači posebno dolazili do izražaja.

JOBO CURTINI I ZDRAVKO KOVAČIĆ

Zdravko Čiro Kovačić Najbolji vratar na svijetu

Datum rođenja: 5. srpnja 1925.

Mjesto rođenja: Sušak

Zanimanje: ekonomist

Igračka karijera: 1939-1957. Victoria/Primorje

Reprezentativna karijera: 82 nastupa za SFRJ

Trofeji s reprezentacijom:

– srebro na OI u Helsinkiju 1952.

– srebro na OI u Melbourneu 1956.

– srebro na EP u Torinu 1954.

– bronca na EP u Beču 1950.

Živa legenda hrvatskog vaterpola!

Najbolji vratar svijeta iz pedesetih godina prošlog stoljeća Zdravko Čiro Kovačić nikada neće zaboraviti travanj 1984. godine. Prvo je 19. bio uveden u Kuću slavnih, a 30. dobio je i atest o uvođenju u Kuću slavnih u Fort Lauderdaleu na Floridi. Povelju je potpisao – predsjednik SAD-a Ronald Reagan.

O Zdravku Čiri Kovačiću mogu se napisati romani i snimiti filmovi. Rođen je u Sušaku 5. srpnja 1925. godine. Plivanje je bio njegov prvi sport, a njime se počeo baviti kao osmogodišnjak. Prvi nastup imao je u Crikvenici 1938. godine za svoju Victoriju. Kovačić je bio izvrstan plivač, vrlo izdržljiv. Bio je poznat kao odličan plivač prsnog stila. Mogao je roniti dionicu od 50 metara, što su onda pravila prsnog stila dopuštala. Godinu dana kasnije postaje prvotimac vaterpolskog kluba Victoria. Rat je spriječio njegov daljnji razvoj kao i razvoj njegove generacije. Neko vrijeme proveo je u NOB-u. Bio je jedan od prvih u obnavljanju rada kluba nakon završetka rata. Prvi nastup, zajedno s Ivicom Jobom Curtinijem, imao u rujnu 1945. godine na prvom hrvatskom sletu u Zagrebu.

– Moj prvi nastup u reprezentaciji bivše države ostat će mi u sjećanju dok sam živ. Igrali smo protiv Albanije, a ja u tijeku cijele utakmice nisam pipnuo loptu! – prisjeća se Kovačić – Moji suigrači Albancima nisu dopustili da dođu ni blizu mojih vrata, niti da upute udarac prema meni. Pobjedili smo 26:0!

Na Olimpijskim igrama 1948. godine u Londonu u reprezentaciji Jugoslavije nastupila su dva primorjaša – napadač Curtini i vratar Kovačić. Na tom turniru nije ostvaren zapažen rezultat, ali na sljedećim OI, 1952. godine u Helsinkiju, Jugoslavija osvaja srebrnu medalju, a Curtini i Kovačić, nakon odličnih igara, ulaze u sastav najbolje reprezentacije FINA-e.

“Kralj je samo jedan – zato i jest kralj. Zdravko Čiro Kovačić nije proglašen za kralja vaterpola jer je na tom prijestolju već bio Ivica Jobo Curtini. Morao se stoga zadovoljiti skromnom titulom – najboljeg svjetskog vrataru”, pisalo je u sportskim rubrikama.

I bio je to! Stasit, snažan, ozbiljan i odgovoran, držao je na uzdi cijelu momčad. Imao je taj peh da se publika između dva asa podjednake sportske snage uvijek opredjeljuje za – napadača. To je sportska nepravda, ali dok je svijeta i vijeka, tako je bilo i tako će biti. Pa opet, uvijek se nađe netko spreman na svoja pleća preuzeti odgovornost i nezahvalnu ulogu – vrataru. A Zdravko Čiro Kovačić uvijek je na utakmicama uzimao odgovornost na sebe.

Postoji anegdota. Nakon utakmica Primorje – Mornar 6:6 u Hrvatskom plivačkom kupu za 1954. godinu, na upit novinara nije li Kovačić možda mogao obraniti koji od primljenih pogodaka, najbolji igrač Mornara Štakula odgovorio je kratko i jasno:

– Nije. Mi Čiri pucamo samo iz stopostotnih prilika!

A statističari su znali na utakmicama Primorja zapisati da je Čiro imao daleko više obrana nego što je primio pogodaka i bio je velika prevaga u uspjehu momčadi.

Čiro je bio sudionik turnira u Nijmegenu 1953. godine s Ivicom Curtinijem. Dva puta je nastupao u reprezentaciji svijeta. Posljednju reprezentativnu utakmicu odigrao je u Zagrebu 1957. godine.

Po završetku igračke karijere Zdravko Čiro Kovačić ostao je u klubu, Sportskom društvu Primorje o8. Obavljao je razne dužnosti i još uvijek je aktivan. Veseli se što je Rijeka i njegovo Primorje – dobila kompleks bazena na Kantridi: – E, da smo mi imali ovakve uvjete, gdje bi nam bio kraj! Trenirali smo po svakakvom vremenu u moru. Mnoge utakmice morali smo odgoditi zbog nevremena i velikih valova – kaže Zdravko – Ali neka, makar ova generacija i one koje dolaze imaju dobre uvjete za rad i napredovanje.

Zdravko Ježić, ili Pucko kako su ga svi zvali, vaterpolo je počeo igrati na nagovor braće Strmec, susjeda iz kvarta. Saša Strmec igrao je još u Londonu 1946. godine vaterpolo, a stariji brat Boris bio je Zdravkov kum. Pucko je prije toga igrao rukomet, trčao, bavio se zapravo gotovo svim sportovima. I kasnije, kad je prestao s vaterpolom, trčao je i dalje, i to maratone. Bio je velik vaterpolist, ali i velik čovjek. Dva detalja to potvrđuju. Zdravko je na OI u Helsinkiju 1952. godine nosio zastavu na svečanom otvaranju, kao i na zatvaranju OI u Rimu 1960, što je čast koja se ne ukazuje bilo kome. A 1981. godine uvršten je u Međunarodnu vaterpolsku kuću slavnih, kao prvi Hrvat, iako je on to, skroman kakav je već bio, saznao tek 1984. godine! I nikada se time nije pretjerano hvalio. Također, treba spomenuti da se jako angažirao i da Ozrena Bonačića prime u to društvo svjetskih legendi, napisao je barem 3-4 pisma potpore i zamolbi. Mađari su ga, pak, uvrstili u sedam najboljih igrača svijeta.

A čovjek? Čovjek je bio možda još i veći, iako su to teško mjerive kategorije. Jednom je svom velikom prijatelju Zlatku Šimencu, tada ne baš imućnom studentu, posudio sako za neku prigodu, a Čos ga je zamazao pa mu ga je kasnije bilo neugodno takvoga vratiti. Kad mu je ipak priznao što se dogodilo, Pucko je samo mahnuo rukom, "nema veze, ostavi ga". Dečkima je uvijek bio kao veliki brat, davao im cipele, kravate... Kad je Zdravku Kovačiću u Americi trebalo organizirati operaciju srca, opet je Pucko bio taj koji se najviše angažirao. Ježić je doktorirao kemiju u Zagrebu 1962. godine, a u listopadu 1964. odlazi na postdiplomski studij u Michigan. Do tada je radio u OKI-u, a u Americi u kemijskom svjetski poznatom i priznatom gigantu Dow Chemicalu. S njim su preko "velike bare" otišli i supruga Božena i tada vrlo mali sin Boris, rođen 1963, prvo na studentsku vizu. Nakon Zdravkove smrti svi su ostali živjeti u SAD-u.

Za Pucka kažu da je bio rođeni pobjednik. Iako ne potječe iz sportske obitelji, nije izgubio nijednu bitku, osim posljednje, one s rakom prostate. U Americi nikad nije zaboravio korijene, na čak četvoro olimpijske igre išao je kao gledatelj i navijač naših sportaša. I tamo su ga svi prepoznavali i uvažavali, a posebno je to bilo primjetno za vrijeme Igara u Atlanti 1996. godine.

Kao vaterpolist bio je velik radnik, među prvima je shvatio bit i važnost vježbanja, pa je tako s utezima kupljenim u Rusiji kod majke na terasi napravio pravu malu teretanu. Trčao je na Sljeme, bavio se skijaškim trčanjem, plivao u toplima jer tada nije bilo bazena u Zagrebu. Bio je treći u Hrvatskoj na 200 metara slobodnim stilom, sa svojih 185 cm bio je vrlo plovčan, snažan i moćan. U vaterpolu mu je specijalnost bio šut i lijevom i desnom rukom, tako da protivnički vratar nikada nije znao odakle prijeti opasnost. U Michigenu je još malo trenirao i nešto igrao, ali to je za njega zapravo bila rekreacija.

Godine 2002. bio je na primanju kod predsjednika Republike Hrvatske Stjepana Mesića, povodom okupljanja svih olimpijaca nakon Janičinih medalja na ZOI u Salt Lake Cityju, kojom prilikom je dobio kristalni hrvatski grb, uspomenu koju je čuvao na posebnom mjestu. Erudit kakvih je danas malo, čovjek koji je govorio pet jezika, sportaš, olimpijac, svjetski poznat kemičar, a opet tako jednostavan, normalan, svoj. Čovjek koji nije zaboravio korijene, čija djeca, iako Amerikanci, govore hrvatski jezik. Obitelj ga je odlučila pokopati u Zagrebu, na Mirogoju. Njegov pepeo prenesen je iz Amerike na rodnu grudnu koju je toliko volio.

▲ ZDRAVKO JEŽIĆ (lijevo) i JURA AMSEL na OI 1956. u Melbourneu

ZDRAVKO ČIRO KOVAČIĆ (lijevo) i ZDRAVKO JEŽIĆ UTAKMICA JUGOSLAVENSKE VRSTE – OI u Melbourneu 1956.

Zdravko Ježić Sportaš i erudit

Datum rođenja: 17. kolovoza 1931.

Mjesto rođenja: Niš

Premинуo: 2005. u New Yorku, SAD

Zanimanje: doktor tehnoloških znanosti

Igračka karijera: 1946-1961. Mladost

Trofeji s reprezentacijom:

– srebro na OI u Helsinkiju 1952.

– srebro na OI u Rimu 1960.

Trofeji s klubom:

– Zimsko prvenstvo Jugoslavije: 1960. i 1961. (Mladost)

Ivo Štakula za širu je hrvatsku sportsku javnost, pa čak i za vrlo velik dio mlađe vaterpolske, potpuna nepoznanica. Neovisno tomu što je osvajač dvije olimpijske kolajne, svojedobno ponajbolji igrač na svijetu, branič ispred svog vremena. Usuđujemo se reći da tomu i nije razlog što Štakulino doba vaterpola seže u tako davne četrdesete i pedesete godine prošlog stoljeća. Prije smo mišljenja da se o Štakuli zna malo stoga što je u prvom desetljeću negdašnje komunističke države izbjegao iz nje i time automatski postao obilježen kao svojevrsna "persona non grata". Svaki spomen njegova imena istog se trenutka promatralo i kroz ideološko-političke naočale. Taj detalj, Štakulin ostanak u Australiji 1956. nakon Igara u Melbourneu, odnosno odluka kojom se ne želi vratiti u Jugoslaviju, bespogovorno je jedan od ključnih trenutaka u njegovoj karijeri. Daleko od sportskih dometa i vrijednosti, ali zanimljivo je da je Ivo Štakula jedan od rijetkih hrvatskih sportaša čije se ime može naći na američkom popisu sportaša koji su izbjegli iz negdašnjih komunističkih država. Štoviše, svi Štakulini biografi uz olimpijske medalje prvenstveno naglašavaju taj dio.

U načelu, politika i vaterpolo stalno su se ispreplitali u njegovoj karijeri.

Ivo Štakula, rođeni Gospar, vaterpolo je počeo igrati, naravno, u Jugu. Ondje je i bio do 1950. kada je prešao, pardon morao prijeći, u splitski Mornar. Naime, splitski klub iza kojeg je stajala Ratna mornarica, ucijenila je tada jednog od najboljih vaterpolista na svijetu, "ili ćeš prijeći u Mornar, ili ćemo objaviti podatak da si igrao vaterpolo za reprezentaciju NDH". Naravno, oduzeta mu je i putovnica te samo diskretno rečeno da je može dobiti nazad samo ako prijeđe u Mornar. Naravno da se na takvu ucjenu 1950. moglo odgovoriti samo odlaskom iz Juga. Ivo Štakula nastavio je igrati, igrati u državi koju jamačno nije držao svojom jer šest godina kasnije otišao je na put s kojeg se više nije vratio doma. Konkretnije, na OI u Melbourneu 1956, na kojima je osvojio svoje drugo olimpijsko srebro, obratio se hrvatskim iseljenicima sa željom da u Australiji i oстане. S tim je zahtjevom upoznao i trenera reprezentacije Božu Grkinića.

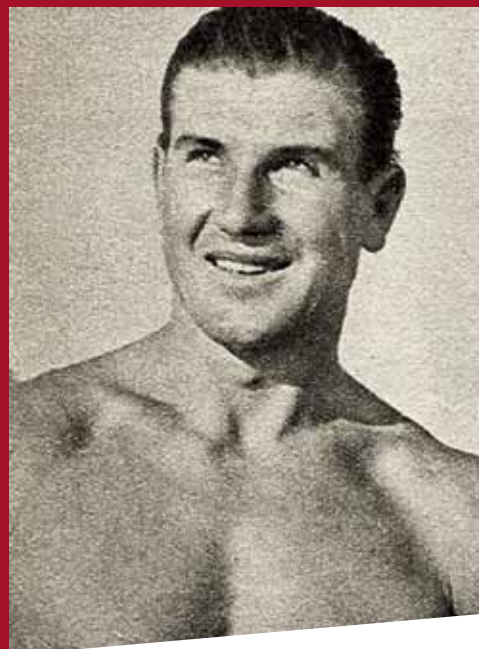
– O Štakulinu je zahtjevu odlučivao, međutim, politički tada vrlo moćan čovjek i šef jugoslavenske ekspedicije na OI u Melbourneu Miljan Neoričić – sjeća se zbivanja iz Australije, Štakulin tadašnji suigrač Hrvoje Kačić.

– Mi igrači smo bili da se udovolji Štakulinu zahtjevu, ali Neoričić mu je pripremio da će ako se ne vrati, biti proglašen izdajicom domovine. Obećavao mu je, doduše, da će mu dopustiti odlazak u Australiju, ali tek kada se vrate u Jugoslaviju. Ivo je odlučio stati odmah. Već je ranije pripremio da mu žena i sin stignu do Trsta. Nama igračima je bilo zabranjeno i pozdraviti se s njime.

Tako je Ivo Štakula ostao u Australiji. Svoju domovinu Hrvatsku i Jadran više nikad nije vidio. A tu je bio veličanstven igrač. Jedan od najboljih u Jugu i Mornaru svih vremena. Zanimljivo, i jedan od rijetkih koji je bio reprezentativcem čak tri države – Kraljevine Jugoslavije, Nezavisne Države Hrvatske i SFRJ. Nastupio je na

trima olimpijskim igrama (London 1948, Helsinki 1952. i Melbourne 1956). U Finskoj i Australiji se okitio srebrom. Na Igrama u Helsinkiju 1952. izabran je u momčad turnira, dobio posebnu Medalju FINA. Srebra je osvajao i na dva kontinentalna prvenstva prije toga, a igrao je i na prvom poslijeratnom EP u Monte Carlu 1947.

Po ostanu u Australiji nastavio je igrati za momčad Melbournea, ali ne zadugo. Samo dvije godine. Naime, preminuo je 1958. u bazenu. Tijekom utakmice dobio je srčani udar. Njegov melburnški klub malo kasnije je utemeljio godišnju nagradu za najboljeg mladog igrača Ivo Štakula Trophy. Ivo Štakula, veliki vaterpolist i domoljub koji počiva daleko od domovine, preminuo je ondje gdje je bio najveći. U bazenu.

Ivo Štakula Vaterpolski prebjeg iz komunizma

Datum rođenja: 25. veljače 1923.

Mjesto rođenja: Dubrovnik

Datum smrti: 26. listopada 1958. u Melbourneu, Australija

Zanimanje: zubotehničar

Igračka karijera: 1939-1950. Jug, 1950-1956. Mornar i 1956-1958. Melbourne Waterpolo

Trofeji s reprezentacijom:

- srebro na OI u Helsinkiju 1952.
- srebro na OI u Melbourneu 1956.
- srebro na EP u Torinu 1954.
- bronca na EP u Beču 1950.

Trofeji s klubovima:

- Prvak Jugoslavije: 1940, 1949, 1950. (Jug), 1952, 1953, 1955. i 1956. (Mornar)

Ostat će pitanje bez odgovora. Brojni nas, naime, poznavatelji vaterpola uvjeravaju da Hrvatska, barem prvih sto godina, nije imala kvalitetnijeg igrača od Mornareve legende Lovre Radonića. Razumljivo, pogledi i ukusi su različiti, ali jedno je sigurno Lovro je bio – igračina i ljudina. Preteča je modernog vaterpola. Odličan kontraš, iznimno brz plivač, sprinter. A šut je imao snažan i precizan. Rođeni golgeter. I danas kad se vaterpolo igra znatno brže, Lovro bi bio jaka karika u svakoj momčadi. Uz to, bio je veseljak nad veseljacima. Sportaš od glave do pete.

Počeo je u rodnoj Korčuli, u KPK-u. Gotovo istog dana upisao se u školu i klub. Igrao je za KPK sve do ratne 1942. kada napušta otok i odlazi starijem bratu Andri u Borovo. Lovro se u Borovu prekvalificirao, zaigrao je nogomet, a u tvornici obuče izučio postolarski zanat. Po završetku rata odlazi u Beograd. Na poziv Pere Lozice zaigrao je za Partizan. Ali u Splitu, gdje se formirao Mornar, Splićani su ga lako nagovorili da dođe u grad pod Marjanom.

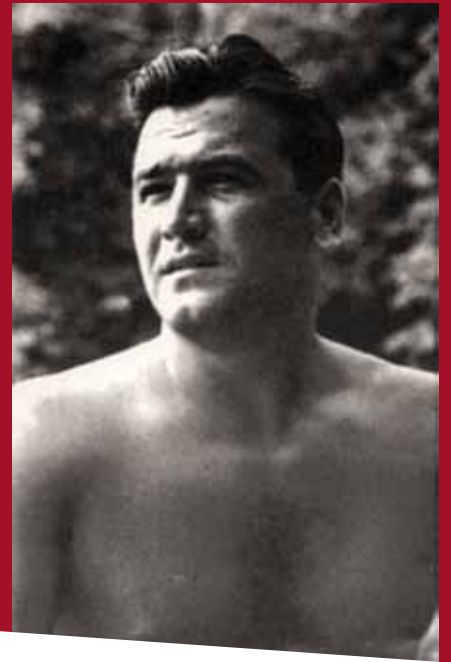
Tadašnji trener Božo Grkinić bio je uvjeren da je Lovro vaterpolska zvijezda. S Mornarom je pet puta osvajao naslov državnog prvaka. Prvi naslov državnog prvaka Mornar je osvojio 1952, a Lovro Radonić bio je najmlađi član udarne sedmorke. Bilo je to veliko slavlje, skinuli su s pobjedničkog trona do tada nepobjedive Dubrovčane. Posljednji, peti naslov prvaka Jugoslavije, Mornar je osvojio 1961. Radonić je bio kapetan, najstariji igrač i istinski uzor znatno mlađim suigračima Jani Barleu, braći Anti i Jakovu Matošiću, Zvonimiru Krekoviću i drugima. Samo jedan poraz u prvenstvu najbolja je potvrda vrijednosti Mornareva pomlađenog sastava.

Trofejni niz nastavio je i na međunarodnoj sceni. Mornar je na neslužbenom prvenstvu svijeta 1953. godine u Beču osvojio prvo mjesto, a Radonić je proglašen najboljim igračem turnira. Za reprezentaciju je odigrao 99 utakmica. Od Europskog prvenstva 1950. u Beču do 1960. i Olimpijskih igara u Rimu. Na Trofeu Italia, neslužbenom prvenstvu svijeta (u to vrijeme nisu igrana svjetska prvenstva) Jugoslavija je bila pobjednik, a četiri godine kasnije na istom takvom turniru, ali u Zagrebu Radonić i društvo osvojili su srebrnu medalju. Zanimljivo je istaknuti da je Lovro na Olimpijskim igrama u Rimu igrao vaterpolo (4. mjesto) i plivao na 200 m leptir (prošao u kvalifikacijama).

Igračku karijeru je završio 1. travnja 1964. te se preselio s obitelji u Rijeku. Bio je nekoliko godina trener tada drugoligaša Primorja.

Za kraj ćemo izdvojiti i riječi koje je toliko puta Lovro ponavljao:

– Gušt je dobiti svaku momčad, ali Jadran na Zvončacu to je nešto posebnog. To su najdraže pobjede.

Lovro Radonić

Preteča modernog vaterpola

Datum rođenja: 25. veljače 1928.

Mjesto rođenja: Korčula

Datum smrti: 31. srpnja 1990. u Rijeci

Zanimanje: srednja stručna sprema

Igračka karijera: 1935-1942. KPK, 1949-1964. Mornar

Trenerska karijera: 1964 -1968. Primorje

Trofeji s reprezentacijom:

– srebro na OI u Helsinkiju 1952.

– srebro na OI u u Melbourneu 1956.

– srebro na EP u Torinu 1954.

– srebro na EP u Budimpešti 1958.

– bronca na EP 1950. u Beču

– zlato na MI 1959. u Beirutu

Trofeji s klubom:

– Prvak Jugoslavije: 1952, 1953, 1955, 1956. i 1961. (Mornar)

Prvo odličje: bronca na EP u Beču 1950.

Prvo odličje, i to brončano, ta je reprezentacija osvojila na Europskom prvenstvu u Beču odigranom od 20. do 27. kolovoza 1950 (na prethodnom EP u Monte Carlu 1947. Jugoslavija nije prošla preliminarnu skupinu). Pod vodstvom Filipa Bonačića osvojeno je treće mjesto. Ispred nas ostale su samo reprezentacije Nizozemske (od nje smo izgubili 6:3) i Švedske (s njom smo odigrali neodlučeno 4:4), a iza nas bila je Italija, koju smo pobijedili 9:7.

Tada dolazi do smjene na kormilu reprezentacije. Bonačić je nakon turnira u Napulju emigrirao u Francusku, a na kormilu reprezentacije zamijenili su ga Grkinić i Polić.

Pojava riječkog tandema Božo Grkinić i Vlado Polić na čelu jugoslavenske reprezentacije označila je prekretnicu. Ne samo u jugoslavenskom, već, kada i drugi počnu slijediti taj model, cijelom svjetskom vaterpolskom sportu. Uveli su profesionalizam čvrste ruke, uvelike preslikan iz ruskog načina pripreme sportaša za velika natjecanja, po čemu je cijeli sustav i dobio, neformalno, ime.

Počela je era sjajnih rezultata, koja je nastavljena i dugo nakon što su Grkinić i Polić, 1960. godine, napustili kormilo reprezentacije. Duge i naporne pripreme, mjeseci zajedničkog igranja prije velikih natjecanja urodili su plodom već na Olimpijskim igrama 1952. godine.

Dvije godine nakon bronce iz Beča, na Olimpijskim igrama u Helsinkiju (od 19. srpnja do 3. kolovoza 1952) nastupila je čak 21 reprezentacija, a jugoslavenska vrsta, u kojoj su bila šestorica igrača iz londonskog sastava – Amšel, Bakašun, Brinović, Kovačić, Kurtini i Štakula – potpomognuta trojicom novih Hrvata Vladom Ivkovićem, Zdravkom Ježićem i Lovrom Radonićem, osvojila je prvo olimpijsko odličje, srebrnu medalju, plasiravši se odmah iza tada nedodirljivih Mađara, s kojima smo u četvrtfinalnoj skupini odigrali neodlučeno 2:2. Uz još jedan neodlučen rezultat, 3:3, sa SSSR-om (koji je prvi put nastupio na OI) i pobjedama nad SAD-om (4:2) i Italijom (3:1) u finalnoj skupini, Jugoslavija je zauzela drugo mjesto, s bodom zaostatka za Mađarskom.

Prvi veliki naslov reprezentacija koju je vodio dvojac Grkinić – Polić osvaja 1953. godine na Trofeu Italija, održanom u Nijmegenu, u Nizozemskoj. Ovo natjecanje, koje su svake godine organizirali pobjednici prethodnog turnira, bilo je praktično neslužbeno prvenstvo svijeta. U Nijmegenu nastupilo je šest vodećih vaterpolskih nacija, a igralo se bod-sustavom (svatko sa svim ostalima). U takvoj konkurenciji Kovačić, Bakašun, I. Štakula, Ježić, Vuksanović, Curtini i Radonjić nisu izgubili ni bod. U prvom kolu Italija je pobijeđena 5:3 (strijelci su bili: Curtini 3, Radonjić i Vuksanović), u drugom Mađarska 6:5 (Kurtini 3, Vuksanović, Ježić, Radonjić), a slijedile su pobjede protiv Nizozemske 5:4 (Kurtini 3, Ježić 2), Španjolske 7:1 (Štakula 3, Radonjić 2, Bakašun, Curtini) i Belgije 5:1 (Ježić 2, Vuksanović, Radonjić, Curtini).

S pet pobjeda, 10 bodova, Jugoslavija je pobijedila ispred Mađarske (8 bodova), Nizozemske (6), Španjolske (4), Italije (2) i Belgije (0).

Na Europskom prvenstvu u Torinu, od 31. kolovoza do 5. rujna 1954. godine, rezultatski se otišlo korak dalje. Osvojena je srebrna medalja. U stvarnosti, Jugoslavija je dominirala prvenstvom. Nije izgubila nijednu utakmicu (3:3 s Mađarskom, 3:1 s Italijom, 4:0 s Nizozemskom), ali je nakon skandalozne režije susreta Mađarska – Italija zlato pripalo Mađarima. Glavni akter skandala bio je talijanski igrač Cesare Rubini, inače reprezentativac u košarci i vaterpolu, koji je "poklonio" većinu od 8 mađarskih golova. Usred Torina trećeplasirana momčad, domaćin prvenstva, deklasirana je od osvajača naslova rezultatom koji je Mađarskoj bio nužan da bi imala bolju gol-razliku i dokopala se zlatne medalje.

Na sljedećim OI u Melbourneu od 22. studenoga do 8. prosinca 1956. godine, Jugoslavija je ponovo, sada u konkurenciji deset zemalja sudionica, osvojila srebrno odličje, a u sastavu te reprezentacije bila su čak desetorica Hrvata: Juraj Amšel, Ivica Cipci, Tomislav Franjković, Vlado Ivković, Zdravko Ježić, Hrvoje Kačić, Zdravko Kovačić, Lovro Radonić, Marijan Žužej i Ivo Štakula.

Prvo mjesto u skupini osvojeno je pobjedama protiv SSSR-a 3:2, Australije 9:1 i Rumunjske 3:2. Potom, u razigravanju za poredak od prvog do šestog mjesta pobijeđen je SAD 5:1, sa SR Njemačkom rezultat je bio neodlučen 2:2. Prvi poraz nanijeli su im Mađari 2:1 te je na koncu pobijeđena Italija 2:1. Odlučujući dvoboj odigran je između Mađarske i SSSR-a, samo nekoliko mjeseci nakon sovjetske intervencije u Mađarskoj. Bio je to, kažu očevici, pravi rat u vodi s brojnim lakše i teže ozlijeđenim igračima. Mađari su uspjeli u svom naumu, pobijedili su SSSR i obranili zlatnu medalju, dok je reprezentacija Nikite Hruščova osvojila svoju prvu olimpijsku medalju – brončanu.

Olimpijske igre u Melbourneu važne su i po tome što je na njima prvi put predstavljena žuta plastična lopta kakvom se igra i danas. Iako je turnir odigran starom, kožnatom loptom, koja je tijekom igre upijala vodu i zato je vrlo brzo postajala teška, promocija izuma Amerikanca Jamesa R. Smitha, koji je još 1936. godine objavio i prvu knjigu o vaterpolu (*Playing and Coaching Water Polo, Igranje i vođenje vaterpolske igre*), bila je nagovještaj revolucije u igri, koja će uslijediti godinama kasnije. Naime, plastične lopte uvedene su tek 1968. godine kada je američka tvrtka Voit proizvela lopte koje su svim parametrima zadovoljile čelnike FINA.

Na Europskom prvenstvu u Budimpešti igranom od 31. kolovoza do 6. rujna 1958. godine Jugoslavija je ponovo bila druga. Zlatna je medalja opet pripala Mađarskoj, koja je u susretu s Jugoslavijom pobijedila 5:3. Jugoslavija je pak nadjačala Italiju 3:2, a istim rezultatom izgubila od SSSR-a, kojemu je pripala brončana medalja.

Olimpijske igre u Rimu, dvije godine kasnije, održane su od 25. kolovoza do 11. rujna 1960. godine. Na vaterpolskom turniru nastupilo je 16 reprezentacija, a prvi put i jedna arapska zemlja – Ujedinjeni Arapski Emirati. Jugoslavenska je momčad bila znatno izmijenjena. Od 13 igrača u sastavu sedam je Hrvata: Gojko Arneri, Ivo Cipci, Zdravko Ježić, Anton Nardelli, Lovro Radonić, Zlatko Šimenc i Marijan Žužej. Zlatnu je

medalju osvojila Italija, srebrnu SSSR, brončanu Mađarska, a Jugoslavija je tek četvrta.

U preliminarnom krugu Jugoslavija je pobijedila Nizozemsku 2:1, JAR 5:3 te Australiju 6:2. Pobjedama je nastavila i u četvrtfinalnim dvobojima – Amerikance je nadjačala 6:2, a Mađarsku 2:1. Reprezentacija je i nakon četvrtfinalnog dijela bila prva, a problemi su počeli u dvoboju s Italijom u razigravanju za poredak od prvog do četvrtog mjesta. U dramatičnom dvoboju, pred pet tisuća žestokih talijanskih navijača, domaćin je pobijedio 2:1. Jugoslavija je izgubila i od SSSR-a (4:3) te ostala bez medalje jer su Mađari odigrali neodlučeno i sa SSSR-om (3:3) i s Italijom (3:3).

Godinu dana kasnije još jednom su promijenjena pravila. Igra traje 4x5 minuta, s odmorom od dvije minute između svake četvrtine. Dopušta se izmjena igrača nakon pogotka ili za vrijeme odmora između četvrtina, dok je 11 najveći dopušteni broj igrača u momčadi. Ova je promjena pridonijela bržem ritmu za cijelog trajanja igre, a čestim izmjenama igrača omogućila je veći izbor taktičkih varijanti u obrani i napadu.

Sljedeće EP održano je u, tada istočnonjemačkom gradu, Leipzigu od 19. do 25. kolovoza 1962. godine. Jugoslavija se spustila mjesto niže u odnosu na prethodno prvenstvo Staroga kontinenta – osvojila je broncu. Pobijeđena je Njemačka DR 1:0, sa SSSR-om je bilo neodlučeno 3:3, a susret s Mađarskom izgubljen je 3:2. Mađarima je pripala zlatna medalja, SSSR-u srebrna (presudila je razlika pogodaka – Sovjeti su imali 7:7, Jugoslavija 6:6).

I pri trećem osvajanju olimpijske srebrne medalje, u Tokiju 1964. godine (od 10. do 24. listopada, nastupilo 13 reprezentacija), Hrvati su činili većinu u jugoslavenskoj reprezentaciji (osam od 11). Bili su to: Ozren Bonačić, Zoran Janković, Anton Nardelli, Frane Nonković, Vinko Rosić, Karlo Stipanić, Zlatko Šimenc i Ivo Trumbić. Od igrača iz ostalih republika najvažniji u sastavu bio je Mirko Sandić, a i on je po majci vukao hrvatsko podrijetlo (i rođak je Ozrena Bonačića), a preostala

^ REPREZENTACIJA 1956. – Pripreme za susret sa SSSR-om, Zagreb, 1956: trener Lovro Štakula, Dragoslav Šiljak, Jani Barle, Boris Čukvas, Gojko Arneri, Ivo Cipci, Zoran Janković, Zlatko Šimenc, Uroš Roje, Ivo Štakula Kolendić, Miro Čirković, Juraj Amšel, Hrvoje Kačić, Tomislav Franjković, trener Božo Grkinić (stoje), Antun Nardeli, Vladimir Ivković, Lovro Radonić, Boško Vuksanović, Zdravko Kovačić, Zdravko Ježić (sjede)

Hrvoje Kačić

U zatvor umjesto na Ol

Datum rođenja: 12. siječnja 1932.
Mjesto rođenja: Dubrovnik
Igračka karijera: 1946. do 1961. Jug
Reprezentativna karijera: 150 nastupa za SFRJ

Trofeji s reprezentacijom:

- bronca na EP u Beču 1950.
- srebro na Ol u Melbourneu 1956.
- srebro na EP u Budimpešti 1958.
- zlato na MI u Bejrutu 1959.

Trofeji s klubom:

- Prvak Jugoslavije: 1950. i 1951. (Jug)

Godine 2005. igrala se u dubrovačkoj staroj gradskoj luci revijalna utakmica. Predigra finalu Divlje lige, utakmice za naslov prvaka tradicionalnog prvenstva dubrovačkih kupališta u vaterpolu. Unatoč godinama, 73 tada, zaigrao je i Hrvoje Kačić.

Nije želio biti kapetan momčadi. Razlog, dobro je procijenio snagu sastava za koji je igrao, "teško ćemo pobijediti, a znate, nikad kao kapetan Juga nisam u Portu izgubio utakmicu", kazao je. Hrvoje Kačić je od početka do kraja karijere, a i poslije vezan samo uz dubrovački Jug. Čak i kad je pedesetih godina prošlog stoljeća služio vojni rok nije želio igrati za splitski Mornar, koji je u ono vrijeme bio vojni klub.

– Mogao sam, kao i svi drugi reprezentativci, ali nisam htio – uvijek je govorio.

Nije htio, zna se zašto. Još dok je bio igrač, nije bio politički podoban. Iz tog razloga nikad mu nije uručena nagrada Narodnog sporta za najboljeg sportaša Hrvatske 1957. godine.

– Tadašnjoj vlasti se učinilo neprimjerenim da baš ja, kojeg su pet godina prije smjestili u samicu i kojem su oduzeli putovnicu, budem prvi sportaš Hrvatske – govorio je četrdesetak godina poslije.

Razlog zbog čega je 1952. proveo neko vrijeme u zatvoru, u samici UDBA-e, jest što je nakon utakmice Dinamo – Crvena zvezda, kada je Dubrovčanin Božo Broketa, nogometaš splitskog Hajduka, poslao brzojav "Dok je srca, bit će i Croatije", bio na ulici slaveći pobjedu Zagrepčana. Oduzeli su mu tada putovnicu. Ukupno tri puta početkom pedesetih godina prošlog stoljeća.

Hrvoje Kačić svoju je sportsku karijeru počeo nakon Drugoga svjetskog rata. Brat Pero je već igrao za prvu momčad. Bio je vratar. Hrvoje je debi u kapici prve momčadi imao 1950. godine. Jug je tog ljeta prvak, a Hrvoje je sa 18 godina, budući je bio najbolji igrač prvaka, postaje reprezentativac. Iste godine iz Beča s Europskog prvenstva vraća se u Grad s brončanom medaljom. Bila je to prva vaterpolska medalja reprezentacije bivše države na velikim natjecanjima.

– Osvojili smo naslov i 1951, ali je prvenstvo iz političkih razloga bilo poništeno. Splitski Mornar, kad smo ga pobijedili, žalio se da smo zadržavali igru protiv pravila igre. Kakvih pravila kad se u tada nije mjerilo vrijeme napada?! Momčad je mogla neograničeno držati loptu u svom posjedu. Ali iza Mornara je stajala vlast. Bio je to vojni klub, favoriziran te nam je oduzet naslov.

Ipak, u Jugu nikad nisu prihvatili tu odluku. U riznici trofeja stoji – Jug prvak 1951. godine. Bio je to posljednji Jugov naslov osvojen u staroj gradskoj luci gdje su igrali do izgradnje bazena u Gružu 1961. godine kada je Kačić zaključio igračku karijeru.

– Igrali smo protiv Partizana, kojeg su favorizirali suci iz Crne Gore. Igralo se u Beogradu. Čista krađa. Nisam mogao više izdržati. Izašao sam iz bazena, pobacao štoperice...

Zakleo se tada, "neću više igrati". Odluku nije promijenio. Na izrečenu kaznu, tri mjeseca zabrane igranja, nije ni htio uložiti žalbu te je tako završila igračka karijera najboljeg igrača Juga pedesetih godina prošlog stoljeća. Kačić je za svojih jedanaest ljeta igranja skupljao medalje s reprezentacijom bivše države. U njegovo vrijeme međunarodni turnir Trofeo d'Italia vodio se kako neslužbeno prvenstvo svijeta. Jugoslavija je 1957. osvojila drugo mjesto, a Kačić je izabran za najboljeg igrača turnira. Te godine, osim izbora za najboljeg sportaša Hrvatske, bio je uvjerljivo najbolji sportaš Dalmacije. Jedino je on dobio glasove svih 188 sudionika ankete.

Kačić je bio sudionik i Olimpijskih igara 1960. godine, ali u Rimu je ostao korak od nove olimpijske medalje (Jugoslavija četvrta), dok je Igre u Helsinkiju 1952. propustio jer je služio zatvorsku kaznu, a putovnica je bila kod policije.

– U vrijeme Olimpijskih igara u Helsinkiju odsuđivao sam kaznu. Trideset dana zatvora odradio sam gradeći obalu u Cavtatu ispred hotela Ministarstva unutarnjih poslova.

Čelnici Plivačkog saveza uvjeravali su državne i partijske moćnike da je reprezentacija oslabljena bez Kačića, ali to nije pomoglo.

– Vaterpolo je u moje doba bio ljetni sport. Počeli bismo trenirati na Dančama kad se more ugrijalo te kad se moglo početi kupati u moru. Nakon mjesec dana treninga počeli bismo igrati. Prvo utakmice Podsaveza. Potom bi na red došlo prvenstvo. Igrali smo i međunarodne utakmice. Dolazili su često Austrijanci, Mađari, Englezi, a putovali smo u Nizozemsku, Francusku, Belgiju... Festa je bila kad se igralo u Portu. Natiskalo bi se na tribune više od dvije tisuće gledatelja. Zvalo se tko gdje sjedi, pogotovo na tribini pod zidinama gdje su bila označena mjesta, a koja su bila prodana još prije početka sezone.

U takvom ambijentu bio je gušt igrati. I nije se moglo izgubiti.

Kad je zaključio igračku karijeru posvetio se pravu. Sveučilišni je profesor, doktor pomorskog prava. Na prvim demokratskim izborima u Hrvatskoj 1990. godine izabran je u Sabor. Od 1994. do 2001. bio predsjednik Komisije za granice Republike Hrvatske.

– Mene su početkom pedesetih godina prošlog stoljeća izbacili sa svih sveučilišta, zbog, kako se to onda govorilo, "narušavanja javnog reda i mira". Ali učio sam unatoč tome. Istina, bilo je i vremena jer se u jesen te zimi nije igralo. Danas je drukčije, vaterpolo sezona traje deset mjeseci, za one najbolje, reprezentativce nema ni dana slobodnog. Sve se promijenilo.

Toni Nardelli

Umjetnik u vodi

Datum rođenja: 15. travnja 1937.

Mjesto rođenja: Split

Datum smrti: 5. rujna 1995.

Zanimanje: dipl. inženjer kemije

Vaterpolo je počeo igrati 1948. u splitskom Jadranu, a igračku karijeru je završio 1973.

Klupska karijera: 1952-1962. Jadran, 1963. Crvena zvezda, 1964-1973. Jadran

Trofeji s reprezentacijom:

– srebro na OI 1964. u Tokiju

– srebro na EP 1962. u Leipzigu

– zlato na MI 1959. u Beirutu

Trofeji s klubom:

– prvak Jugoslavije: 1954, 1957, 1960. i 1967. (Jadran)

dvojica su Milan Muškatirović i Božidar Stanišić. Izbornik je bio Boško Vuksanović.

Jugoslavija je prvo uvjerljivo osvojila prvo mjesto u svojoj skupini C pobijedivši SAD 2:1, Nizozemsku 7:2 i Brazil 8:0. Tim pobjedama je četvrtfinalnoj skupini pridodala i trijumf nad Belgijom 6:2, dok je s Mađarskom odigrala neodlučeno 4:4. U posljednjim sekundama susreta Mirko Sandić nije realizirao četverac. Kasnije se pokazalo, bio je to koban promašaj. U razigravanju za poredak od prvog do četvrtog mjesta Jugoslaveni su pobijedili SSSR 2:0 i Italiju 2:1 (primivši pogodak u posljednjem talijanskom napadu), ali su Mađari bili uvjerljiviji – Talijane su dobili 3:1 a Sovjete 5:2, tada krajnje neobičnim ishodom 3:0 u posljednjoj četvrtini – i zbog bolje razlike pogodaka domogli se najsajnijeg odličja.

Europsko prvenstvo 1966. godine (od 20. do 27. kolovoza) održano je u nizozemskom gradu Utrechtu. Jugoslavija je ponovo bila treća, iza SSSR-a i Njemačke DR. Ostvarena je pobjeda protiv Talijana (koji su završili na četvrtome mjestu) 2:1, sa SSSR-om je bilo neodlučeno 1:1, a izgubljen je susret od Njemačke DR 2:1.

Toni Nardelli legenda je momčadi sa Zvončaca. Igrao je prvoligaški vaterpolo čak 21 sezonu – 20 godina za matični Jadran, a 1963. nije mogao odoljeti bogatom novčanom zovu iz Beograda. Izdržao je u Zvezdi samo godinu dana, brzo se vratio doma u redove svog Jadrana za koji je odigrao 302 utakmice i postigao 267 pogodaka. Potječe iz sportske obitelji. Majčin otac, a Toni-jev djed konte Antun Toni Pavlović bio je jedan od uvaženijih članova JK Labud, pa je i Toni počeo sportsku karijeru u jedriličarskom sportu, pobjedom na prvoj Mrdujskoj regati. No, brzo je jedrenje zamijenio plivanjem i vaterpolom. Na jednom od tada vrlo zapaženih školskih plivačkih natjecanja Toni je zapažen i doveden na Zvončac.

Od početka je plivao i igrao vaterpolo. Skupio je 97 nastupa u vaterpolskoj vrsti (1959-1964) i deset u plivačkoj reprezentaciji.

Bio je državni prvak na 100 m slobodno i vaterpolski reprezentativac od Olimpijskih igara 1960. u Rimu. Čuvena je Tonijeva izjava nakon poraza u finalu olimpijskog turnira u Tokiju: "Zašto smo to učinili sebi, dopustili da nam pokvare radost!" Nakon što je primio olimpijsko srebro, Toni je sebi za utjehu rekao, "sport i postoji zato da se naučiš gubiti".

Na EP u Leipzigu Nardelli je bio proglašen najboljim igračem turnira. Na Mediteranskim igrama 1959. godine osvojio je dvije plivačke medalje – srebrnu u štafeti 4x200 slobodno

i brončanu na 4x100 mješovito – te zlatnu vaterpolsku.

Vaterpolo ga je ipak više privlačio, pa je 1960. godine odlučno rekao, prkoseći opasnosti od kažnjavanja, da mu je ipak igra s loptom u vodi draža.

Tonijeva blistava vaterpolska zvijezda prvi put je jače zasjala 1960. kad je bio prvi strijelac lige i izabran za najboljeg igrača prvenstva. Dvije godine kasnije čuda je radio na EP u Leipzigu: bio je najbolji igrač prvenstva i najzaslužniji za osvojenu srebrnu medalju.

Zašto je Toni bio najbolji? Odgovor je vrlo jednostavan. Ne samo da je silno bio darovit za sport (možda bi bio i vrhunski jedriličar da je nastavio), nego je bio i iznimno marljiv. Ljetne mjesece, kad nije bilo školskih obveza, Toni je s klapom provodio na bazenu, odlazili bi tek kad bi ih čuvar Zvončaca rastjerao.

Uz sportske obveze podjednako je bio uspješan i na studiju: diplomirao je na Kemijsko-tehnološkom fakultetu u Splitu i do prerane smrti na fakultetu je i radio. Zbog iznimne plovnosti i brzine, obožavatelji Tonijeve igre počastili su ga epitetom "umjetnik u vodi". Bio je idol mladima koji se isticao skromnošću i plemenitošću.

Njegov sin Albert naslijedio ga je u sastavu Jadrana i bio član momčadi sa Zvončaca koja je dvije godine za redom, 1992. i 1993, bila prvak Europe.

Veljko Bakašun

Dva desetljeća Jadranovih utakmica

Datum rođenja: 14. lipnja 1920.

Mjesto rođenja: Split

Datum smrti: 17. srpnja 2007. u Korčuli

Mjesto smrti: Korčula

Zanimanje: dipl. inženjer brodogradnje

Igračka karijera: 1937-1958. Jadran

Trofeji s reprezentacijom:

– srebro s OI u Helsinkiju 1952.

– srebro s EP u Torinu 1954.

– bronca s EP u Beču 1950.

Trofeji s klubom:

– Prvak Jugoslavije: 1946, 1947, 1948, 1954. i 1957.

Veljko Bakašun sportsku je karijeru počeo na Zvončacu sredinom tridesetih godina prošlog stoljeća. Tom vitkom momčiću stručnjaci su predviđali sjajnu plivačku karijeru. Rođeni leđaš, isticali su plivački stručnjaci. Samo, njegova ljubav bio je – vaterpolo. Sam je govorio, "vrag mi nije dao mira", pa je tako nakon plivačkih treninga ostajao s vaterpolistima.

Brzo je napustio plivače i ostao vjeran samo jednom klubu, svom Jadranu. Mnogi su tvrdili da u ono vrijeme nije bilo boljeg braniča na svijetu.

Od 1948. do 1953. odigrao je 66 utakmica za reprezentaciju. Upravo je te posljednje reprezentativne godine u nizozemskom Nijmegenu, na Trofeu Italia, vrlo prestižnom turniru, neslužbenom svjetskom prvenstvu, Jugoslavija s Bakašunom osvojila zlatnu medalju.

Koliko je Bakašun bio odan svom Jadranu, dokazuju i njegove riječi pred kraj života:

– Nikada u životu u Splitu nisam se okupao nigdje osim na Zvončacu. Nikad ni na Bačvicama nisam okušao more.

Bakašunova kapica s brojem 2 postala je legendarna na Zvončacu. Vjerovali ili ne,

u 20 godina karijere nije izostao ni s jedne Jadranove prvenstvene utakmice. Bio je oličenje sportske odanosti i poštenja. O svom najdražem klubu Jadranu rekao je:

– Jadran je u sebi uvijek nosio karakternu crtu finoće.

Osobito je volio utakmice s gradskim suparnikom Mornarom na kratom Zvončacu, ali prava fešta bilo mu je igranje u Dubrovniku. O utakmicama s Jugom govorio je:

– Taj rivalitet je bio toliko drag i simpatičan.

Baka se, bez obzira na to što talent i istinska vrijednost moraju doći do izražaja, ipak za svaku utakmicu posebno pripremao. Tvrdio je da boljih centara od Mađara Szivosa i Nizozemca Van Fegelena nije bilo, a da je njegov klupski suigrač Ivo Giovanelli bio bez dvojbe najkompletniji, najsvestraniji igrač tog doba. Nije se osvrtao na primjedbe ljudi sa Zvončaca da je "čisti genij".

Ni pod stare dane nije mirovao. Jasno, nije mogao igrati vaterpolo, pa se zbog toga preselio susjedima, sa Zvončaca u uvalu Baluna, iz Jadrana u Labud. Dugo je na svom brodu jedrio, bio je redovit na tradicionalnoj Mrdujskoj regati i konačno više godina predsjednik Jedriličarskog kluba Labud.

Marko Brajnović Marketo sa 2 metra

Datum rođenja: 17. srpnja 1920.

Mjesto rođenja: Split

Zanimanje: dipl. inženjer strojarstva

Početak igranja: 1930. u Jadranu

Igračka karijera: 1938-1956. Jadran

Trofeji s reprezentacijom:

– srebro na OI u Helsinkiju 1952.

– bronca na EP u Beču 1950.

Trofeji s klubom:

– Prvak Jugoslavije: 1946, 1947, 1948. i 1954.

Strah i trepet svih vratara. Centar Marko Brajnović imao je stotinu rješenja u napadu. Gotovo podjednako snažno i precizno šutirao je s obje ruke. Često se pitao zašto i današnji centri ne nauče pucati lijevom i desnom rukom. Vaterpolski lukavac na dva metra pred protivničkim vratima postigao je 300 golova za Jadran. Šutom, šraubom, lobom. Bio je nepredvidljiv za vratare i braniče.

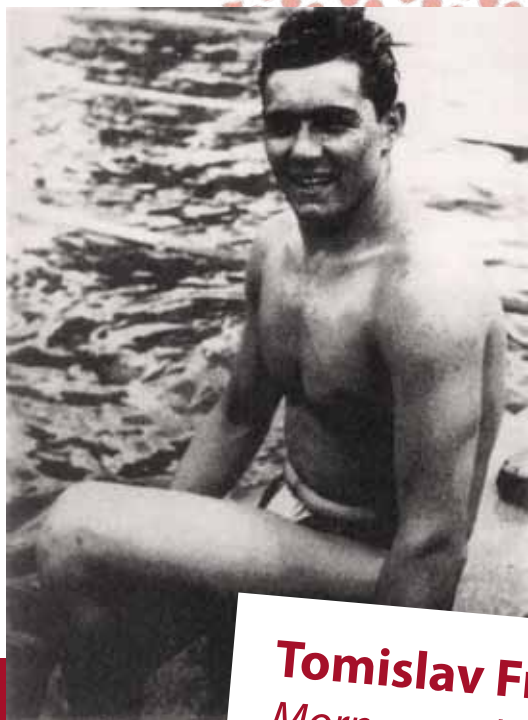
Bio je ljubimac navijača, posebno je bio djevojkama pri srcu. Divile su se Splićanke ne samo igrama i golovima, već i izgledu ovog dobrodušnog dvometraša. Iz tih mladenačkih dana ostala mu je u pamćenju stjuardesa iz Stockholma koja je našeg Marka nazvala Marketo. Ime je to koje su brzo Splićani prihvatili. Čak su ga za vrijeme utakmice i bodrili, "Ajde, Marketo" i "Sokole, sokole". I dan-danas ostao je za prijatelje Marketo.

Ponosan je šjor Marketo na svoju karijeru. Igrao je za Jadran čak 18 prvenstvenih sezona, nastupio je na Olimpijskim igrama u Londonu 1948. i Helsinkiju 1952. Mudre su bile njegove besjede: – Vaterpolu mi je bio poticaj za uspjehe u svakodnevnom životu.

Diplomirao je na Fakultetu strojarstva u Zagrebu. Kao i sva splitska djeca bio je zaražen lopotom. Starija su ga braća dovela u Jadran, iako je s četiri godine trenirao plivanje na Firulama. Trenirao ga je Đuro Bjedov (otac zlatne Đurđice). Sa samo 10 godina došao je na Zvončac i više nije napuštao Jadran.

Bio je, doduše, na velikom iskušenju kad je stigao u Zagreb na studij. Tadašnji atletski trener, pokojni legendarni novinar Žarko Susić mamio ga je na atletske staze tvrdnjom kako bi veliku karijeru mogao napraviti u bacačkim disciplinama. Zahvalio se gospodinu Žarku i ostao vjeran vaterpolu. Nije mu bilo teško ljetne praznike podariti svakodnevnom treningu (već tada su trenirali dva puta dnevno, pet do šest sati) i utakmicama (prvenstvo se igralo u ljetnim mjesecima).

Igrajući za Jadran gotovo da je ispunio sve sportske ambicije, ali u reprezentaciji, za koju je odigrao 42 utakmice od 1948. do 1953. godine, nije bio zadovoljan postignutim. Isticao je kasnije da na Igrama u Londonu 1948. nisu imali sreće, dok su četiri godine kasnije Igre u Helsinkiju napustili srebrni, iako nisu izgubili niti jednu utakmicu. U finalu su igrali neodlučeno 2:2 s Mađarima, ali kako se tada primjenjivao turnirski sustav bodovanja od prve do posljednje utakmice, Mađari su doma ponijeli zlato.

Tomislav Franjković *Mornareva legenda s Korčule*

Datum rođenja: 19. svibnja 1931.

Mjesto rođenja: Korčula

Igračka karijera: 1946-1949. KPK Korčula, 1949-1960. Mornar

Trofeji s reprezentacijom:

– srebro na OI u Melbourneu 1956.

– srebro na EP u Torinu 1954.

Trofeji s klubom:

– Prvak Jugoslavije: 1952, 1953, 1955. i 1956. (Mornar)

Uspjeti i natjerati Split da vas prihvati, iako niste rodnom iz grada podno Marjana, nije malena stvar. Još kada vas s vremenom prihvate i oslovljavaju kao legendu, jednog od suutemeljitelja priče o velikom, u biti, najjačem Mornaru u povijesti, onda je to kompliment najviše razine.

Ovo vrijedi za Tomislava Tomicu Franjkovića. Korčulanina koji se ondje "inficirao" vaterpolom, a koji je u Mornar došao istog trenutka kada je otišao na odsluženje vojnog roka. Budući da je klub bio pod patronatom tadašnje Ratne mornarice, jasno je dakle kako je to provedeno. Franjković je igrao u najsajnijem razdoblju Mornara, ali i u vrlo jakoj momčadi tadašnje reprezentacije. Uz bok sa Zdravkom Ćirom Kovačićem, Hrvojem Kačićem, Boškom Vukasonovićem, Vladom Ivkovićem, Lovrom Radonićem, Ivom Štakulom, Ivom Cipcijem. Osim olimpijskog srebra u Melbourneu 1956. ta će reprezentacija i Franjković u njoj osvojiti i zlato na Univerzijadi 1957. u Parizu, kao i srebro na u ono doba iznimno cijenjenom Trofeu

Italia 1953. Pojedinačno je Franjković jedno od najvećih priznanja primio 1956, uoči Olimpijskih igara u Melbourneu.

Te je godine pozvan u reprezentaciju Europe koja je odigrala revijalan susret s Mađarskom u Budimpešti. Igrajući na centru postigao je 2 gola, izravno se nadmećući s jednim od najboljih mađarskih vaterpolista svih vremena Deszom Gyarmatijem.

Osobito je zanimljiv Franjkovićev opis puta u Melbourne te daleke 1956. ispisan u monografiji Sportskog društva Mornar iz 2009. godine.

– Letjeli smo preko Münchena u Kopenhagen. Zatim preko Grenlanda, da bismo sletjeli u Los Angeles. Mijenjali smo kontinente kao čarape. Onda se pokvario motor, pa smo sletjeli na Havaje, onda usred Tihog oceana na Fidži, tek tada u Sydney te napokon u Melbourne. Ukupno, dva dana i noći.

S Mornarom je pak 1953. u Beču osvojio zlato na Trofeju Austrija, preteći današnje Eurolige. Tomislav Franjković, Korčulanin kojeg je Split prigrlio za svojeg sina.

Ivica Cipci Johan

Prvi strijelac OI u Melbourneu 1956.

Datum rođenja: 25. travnja 1933.
Mjesto rođenja: Split
Zanimanje: dipl. pravnik
Igračka karijera: 1948-1961. Jadran
Reprezentativna karijera: 50 nastupa za SFRJ (1953-1961)

Trofeji s reprezentacijom:

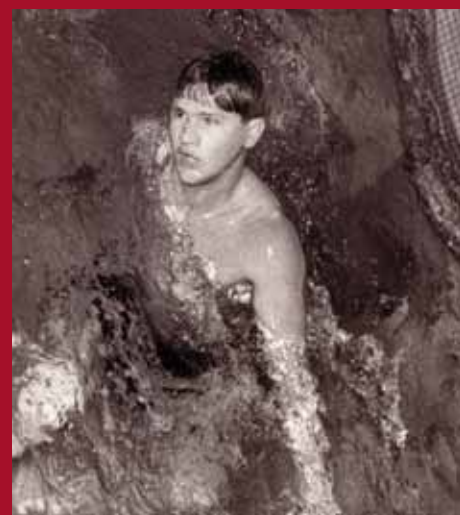
- srebro na OI u Melbourneu 1956.
- srebro na EP u Budimpešti 1958.
- zlato na MI u Bejrutu 1959.

Trofeji s klubom:

- Prvak Jugoslavije: 1954, 1957. i 1961.

Nagrade:

- Najbolji sportaš Dalmacije 1959
- dobitnik državne Nagrade dr. Franjo Bučar 2007.

Nezaboravne su izjave Ivica Cipcija "Dok me ne istiraju, ne odlazim!" ili ona druga "Jadran i ja? Veza je ista od prvog dana: ja dajem Jadranu, Jadran daje meni". Nema dvojbe, sportska je to filozofija. Za sebe je rekao: "Ja sam samo izdanak gromade leda koja viri iz mora..." Ivica Cipci zvan Johan zasigurno je najveće ime splitskog Jadrana. Igrač i dužnosnik. I dan-danas, iako više nije na vodećem mjestu u klupskoj upravi, bez Johanova mišljenja teško je provesti važniju odluku.

Često je znao reći na račun svoje sportske karijere:

– Moj otac imao je šestoro djece, petero pametnih i jednog vaterpolista!

No, jasno da ni jednog trenutka nije žalio što je svoj život darovao – vaterpolu. Bio je u svoje doba najbolji bek na svijetu, prvi strijelac na Olimpijskim igrama 1956. u Melbourneu. Bio je preteča pravih sportskih lidera koji su za sobom ostavljali primjer i kriterij koji se bespogovorno slijedi. Bio je, između ostalog, vaterpolski inovator, bacanje lopte kao kamena postalo je svjetski glasovita specijalnost.

Odigrao je za Jadran 200 utakmica, postigao 129 golova. Po završetku igračke karijere bio je kraće vrijeme Jadranov trener, pa dugi niz godina vodeći dužnosnik na Zvončacu, u FINA-i i Komitetu LEN-a.

Kao i brojni njegovi vršnjaci, i Johan je došao u Jadran da bi se mogao kupati na Zvončacu. Tako je sportsku karijeru započeo 1946. godine kao plivač na mitingu u Opatiji. No, već nekoliko godina kasnije Cipci je među vaterpolistima, 1950. član je juniorske momčadi Jadrana koja osvaja naslov državnog prvaka. Godinu dana kasnije debitira za prvu momčad Jadrana, a 1953. već je član reprezentacije. Prvu utakmicu za reprezentaciju odigrao je na turniru u Beču protiv Austrije. Pobijedila je Jugoslavija 12:3, a Johan je dao jedan pogodak. Posljednju, 50. utakmicu za reprezentaciju odigrao je 1961. u Bejrutu protiv Libanona (21:1, postigao 4 pogotka). U vrlo bogatoj karijeri Jadran i reprezentacija bili su vrlo jaki. Johan sa svojom družinom (bio je kapetan momčadi) donio je na Zvončac tri naslova prvaka Jugoslavije (1954, 1957. i 1961). Bili su to dani kad je sportski Split ludovao za Jadranovim igračima, kad su tribine na Zvončacu bile pretijesne, kad su gledatelji da bi pratili utakmice, brodicama okružili plivalište. Derbiji tih godina s gradskim rivalom Mornarom još se uvijek prepričavaju.

Bio je u reprezentaciji koja je 1953. osvojila u Nijmengenu tada najjači svjetski turnir. Bio je i član reprezentacije na OI u Melbourneu. Srebrna medalja nije zadovoljila Cipcijeve ambicije. I danas govori da su nakon pobjede u polufinalu nad Italijom (3:2, postigao je pobjedonosni pogodak) morali u finalu olimpijskog turnira dobiti Mađarsku. No, sreće nije bilo, po povratku je rekao "bili smo bolji i izgubili smo". Poraz mu je toliko teško pao da nije želio izaći na dodjelu medalja. Tek na nagovor suigrača došao je po svoje srebro. Iduće Olimpijske igre, 1960. u Rimu, ne želi Johan ni spominjati, osvojeno četvrto mjesto bio je velik neuspjeh. No, tu godinu će pamtiti po diplomi na Pravnom fakultetu u Zagrebu. Po završetku igračke karijere Johan se posvetio ne samo radu u klubu i međunarodnim forumima, nego je bio i dugi niz godina priznati splitski sudac, a pri kraju radnog vijeka bio je prvi policajac Splita.

Bila je to tučnjava kakvu Tokio nikada nije doživio. Sudac je pogrešno dosudio aut za Talijane i izgubljen je napad koji je Jugoslaviji mogao donijeti potrebna dva razlike za zlato. Tukli su se igrači, treneri, dužnosnici, pa čak i novinari. Na jednoj strani mahom Hrvati, a na drugoj Talijani.

U reprezentaciji Jugoslavije najjače je udarao Vinko Rosić. Rodeo kako su ga Splićani i vaterpolski krugovi uopće zvali, kasnije će reći: "prvog do sebe drmnuo sam šakom". Onda je nastao stampedo.

– Nije bilo čovjeka koji nije sudjelovao u tučnjavi s Talijanima zato što smo bili uvjereni da nas je sudac pokrao. Tek puno godina kasnije našli smo se u Italiji kao prijatelji – pričao je Rosić.

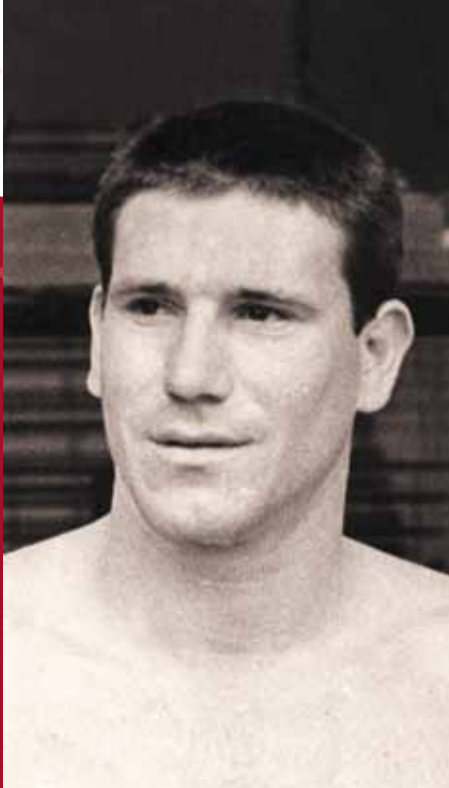
– Vikalo se u Tokiju i protiv Mađara na austrijskog suca Dirnwebera, ali iako nam je oteo šansu za pobjedu, u doslovno posljednjem trenu Sandić je još jednom imao priliku ispraviti nepravdu, ali udarcem je zamalo slomio vratnicu – dodao je.

– A protiv Talijana nam je trebalo dva razlike jer smo nakon tog remija s Mađarima bili jednaki, a igralo se u finalnoj grupi na bodove. Da smo imali dva razlike, bili bismo olimpijski pobjednici i pripalo bi nam zlato. Vodili smo 2:0. Desetak sekundi do zlata! Nardelli mi je dodao malo snažnije, nisam uhvatio, lopta se odbila i krenula prema autu. No, nije prešla crtu. Ipak, sudac je dosudio aut. U kontri četiri sekunde prije kraja uvalili su nam gol i izgubili smo i razliku i zlato. Nije nam bila dovoljna pobjeda nad Italijom od 2:1.

Poratnih je godina vaterpolska reprezentacija bila jedna od svjetskih sila koja nikako nije uspijevala osvojiti zlato, pa je i u Tokiju osvojeno srebro, a zlato je izmaklo za dlaku i uz malu "pomoć" nepravde. Rosić (81 nastup u reprezentaciji od 1960-1967.) je u Japanu igrao u društvu još dvojice Splićana, jadranaša Tonija Nardellija i Ive Trumbića, a tu je bilo još slavnih imena kao Milan Muškatirović, Mirko Sandić, Zoran Janković, Ozren Bonačić, Zlatko Šimenc...

Rođen 1941. u Splitu, tamo je imao 20 godina kad je slavna Mornareva momčad osvojila svoj posljednji naslov državnog prvaka. Nitko tada nije ni slutio da će "slani" na novi naslov čekati čak dvadeset godina jer vaterpolo kao sport prestaje u to doba biti povlasticom "dice s mora" i obilježjem toga podneblja. Izgradnja bazena u većim gradovima u unutrašnjosti gdje mnogi dolaze studirati – kontinentalce dovodi u prednost.

Još za života postao je legenda Mornara, da bi danas ovaj posljednji veliki direktor splitskog Škvera ostao vječno utkan u stupove povijesti kluba s Poljuda. Rosićevo vrijeme iz šampionskih dana splitskoga Mornara vezuje se uz imena: Jakov Matošić, Jani Barle, Marin Grubić, Zvonimir Rino Kreković, Lovro Radonić, Ante Matošić, Josip Jović, Uglješa Čavlina, Tomica Franjković, Zdravko Grubić, Miomir Ercegović i Nenad Kuriđa s trenerom Brunom Cvitanom.

Vinko Rosić Prije stampeda Rodeo

Datum rođenja: 22. svibnja 1941.

Mjesto rođenja: Split

Datum smrti: 19. lipnja 2006. u Visu

Zanimanje: dipl. inženjer strojarstva

Igračka karijera: 1951-1971. (Mornar)

Trenerska karijera: 1973. Mornar

Dužnosnička karijera: predsjednik Mornara 1974-1976, a 1975. član Stručnog odbora VSJ

Trofeji s reprezentacijom:

– srebro na OI u Tokiju 1964.

– srebro na EP u Leipzigu 1962.

– bronca na EP u Utrechtu 1966.

Trofeji s klubom:

– Prvak Jugoslavije: 1952, 1953, 1955, 1956. i 1961.

– Pobjednik Mitrov kupa u Beču: 1953.

Zlatko Šimenc

Vaterpolski i rukometni reprezentativac

Datum rođenja: 29. studenog 1938.

Mjesto rođenja: Zagreb

Zanimanje: dr. kinezioloških znanosti, umirovljeni profesor Kineziološkog fakulteta u Zagrebu

Sportska karijera: plivač Mladosti 1950-1955, vaterpolist Mladosti 1955-1975, rukometaš Vihora 1957-1958, rukometaš Mladosti 1958-1965.

Reprezentativna karijera: 101 nastup za SFRJ (1957-1967)

Trenerska karijera: trener prve momčadi Mladosti 1971-1975.

Dužnosnička karijera: predsjednik Stručne komisije HVS-a 1992-1996, član Vijeća HOO-a 1991-1995, predsjednik Kluba olimpijaca 1996-2000.

Trofeji s reprezentacijom:

- zlato na MI u Bejrutu 1959.
- zlato na Univerzijadi u Bukureštu 1961.
- srebro na OI u Tokiju 1964.
- srebro na EP u Budimpešti 1958.
- srebro na EP u Leipzigu 1962.
- srebro na MI u Napulju 1961.
- bronca na EP u Utrecht 1966.

Trofeji s klubom (igrački):

- Prvak Europe: 1967, 1968, 1969. i 1971. (Mladost)
- Prvak Jugoslavije: 1962, 1967, 1969. i 1971. (Mladost)
- Zimsko prvenstvo: 1960, 1961, 1962. i 1964. (Mladost)

Trofeji s klubom (trenerski):

- Kup pobjednika kupova: 1975. (Mladost)
- Europski Superkup: 1975. (Mladost)

Zlatko Šimenc Ćos jedan je od rijetkih sportaša koji je mogao birati kojim će se sportom baviti, vaterpolom ili rukometom. Kako nije mogao odabrati, i kako je bio sjajan u oba sporta, te su se otimali za njega u oba, Ćos je jednostavno igrao jedno i drugo. I u oba sporta ušao u reprezentaciju, čime se malo tko na svijetu može podičiti.

Kao klinac pet godina bavio se i plivanjem, nastupao na svim natjecanjima, od pionirskih do juniorskih, iako će kasnije za sebe ustvrditi "baš i nisam bio plovani". Bilo kako bilo, prvotigaški je vaterpolski igrač postao, kako sam priznaje, slučajno, iz čista mira. Naime, tih godina su se vaterpolo utakmice igrale nakon plivačkih natjecanja, pa su tako malom Ćosu, koji je plivao za Mladost, u Splitu 1955. godine njegovi Zagrepčani nabili kapicu na glavu, pokazali mu igrača kojeg treba čuvati i – ostalo je povijest.

Dotični "gospodin protivnik" nije se ni vidio. – Igrao sam takav presing na njemu da nije niti gol zabio, shvatio sam tu utakmicu kao svoje dokazivanje – reći će puno godina kasnije Zlatko.

– Iako mi to nije bio prvi kontakt s vaterpolskom loptom, i do tada sam se njome igrao u bazenu, ali nikada ozbiljno trenirao.

Stari je Šimenc oduvijek bio bek, iako je znao igrati ponekad i na mjestu centra, "kako se igra razvijala, ja sam se pomicao naprijed", ali tada s drukčijim zadacima nego u današnjem vaterpolu, dijelio je lopte i asistirao. To je neobično volio u vaterpolu, asistencije, iako je, začudo, u rukometu bio izraziti strijelac.

Rukomet je počeo igrati u gimnaziji, u okviru školskog kluba Vihor, kod profesora tjelesnog Kreše Pavlina, igrali su redovito na zimskom prvenstvu Zagreba. Rukomet zimi, vaterpolo ljeti, to je bio Šimencov izbor. Kao rukometaš sudjelovao je na dva SP-a, 1958. bili su osmi, 1961. nisu niti ušli među osam.

Završio je Kineziološki fakultet, gdje od 1966. godine radi prvo kao asistent, da bi danas bio u statusu redovitog profesora na katedri Sportskih igara, na predmetima Rukomet i Vaterpolo.

Zlatko Šimenc punih je 20 godina igrao za Mladost, "tada nije bilo mijenjanja klubova kao danas, uvijek si bio vjeran svom klubu", a

1971. postao je i trener i igrač. Četiri je sezone vodio Mladost kao trener, osvojili su Kup kupova i Superkup protiv Partizana u Ljubljani, nakon toga je prestao igrati jer je posao na fakultetu postao preobiman, "više nisam stizao izvršavati svoje obaveze".

Prvi je puta ušao u reprezentaciju bivše države na EP u Budimpešti 1958. godine, dakle, samo tri godine nakon što se prvi puta okušao u toj igri, a žali i danas što u njegovo vrijeme još nije bilo svjetskih prvenstava.

Zlatko je bio vrlo kvalitetan igrač, moderan za tadašnje shvaćanje vaterpola. Imao je sjajan pregled igre, bio je pravi playmaker u vodi. Stvarao je drugima šanse, a sam nije bio gladan gola. Uvijek odlično fizički pripremljen bio je vrlo srčan i borben igrač. Ono što i danas priznaje je "nedostatak prirodne brzine, to ili imaš ili nemaš, ja baš i nisam imao, tek sam kasnije to shvatio". No, zasigurno pod njegove veće uspjehe, i to za cijelu zemlju, možemo spomenuti i sina Dubravka kojega je usmjerio u vaterpolo. Jer bez Dude u novije vrijeme, kao i tate Zlatka puno, puno ranije, hrvatski vaterpolo bio bi znatno siromašniji.

Aleksandar Seifert

Tvorac prvog olimpijskog zlata

Datum rođenja: 25. studenoga 1923.

Mjesto rođenja: Zagreb

Datum smrti: 27. kolovoza 1993. u Zagrebu

Zanimanje: vaterpolski trener

Trenerska karijera: Naprijed Zagreb, Medveščak, Mladost, reprezentacija Jugoslavije

Sudačka karijera: domaći od 1948, međunarodni sudac od 1961. do 1978.

Trofeji s reprezentacijom:

– zlato na Ol u Ciudad de Mexico 1968.

– zlato na MI u Tunisu 1967.

– zlato na MI u Izmiru 1971.

– bronca na EP u Utrechtu 1966.

Trofeji s klubovima:

– Prvak Europe: 1967, 1968, 1969. i 1971. (Mladost)

– Prvak Jugoslavije: 1967, 1969. i 1971. (Mladost)

– Zimsko prvenstvo: 1966. (Medveščak), 1970. (Mladost)

Nagrade:

– Nagrada grada Zagreba 1969.

– Trofej Vaterpolskog saveza Hrvatske 1979.

Aleksandar Coša Seifert hrvatska je vaterpolska legenda, poglavito kad se govori o njegovu trenerskom radu. Iako za današnje prilike i nije osvojio previše trofeja, Seifert je i s klubom (Mladost) i s reprezentacijom (jugoslavenskom) dodirnuo vaterpolsko nebo. S reprezentacijom je osvojio naše prvo olimpijsko zlato (u Ciudad de Mexico 1968), a s Mladosti je čak četiri puta osvajao Kup prvaka i po tome je najuspješniji trener Žabaca svih vremena.

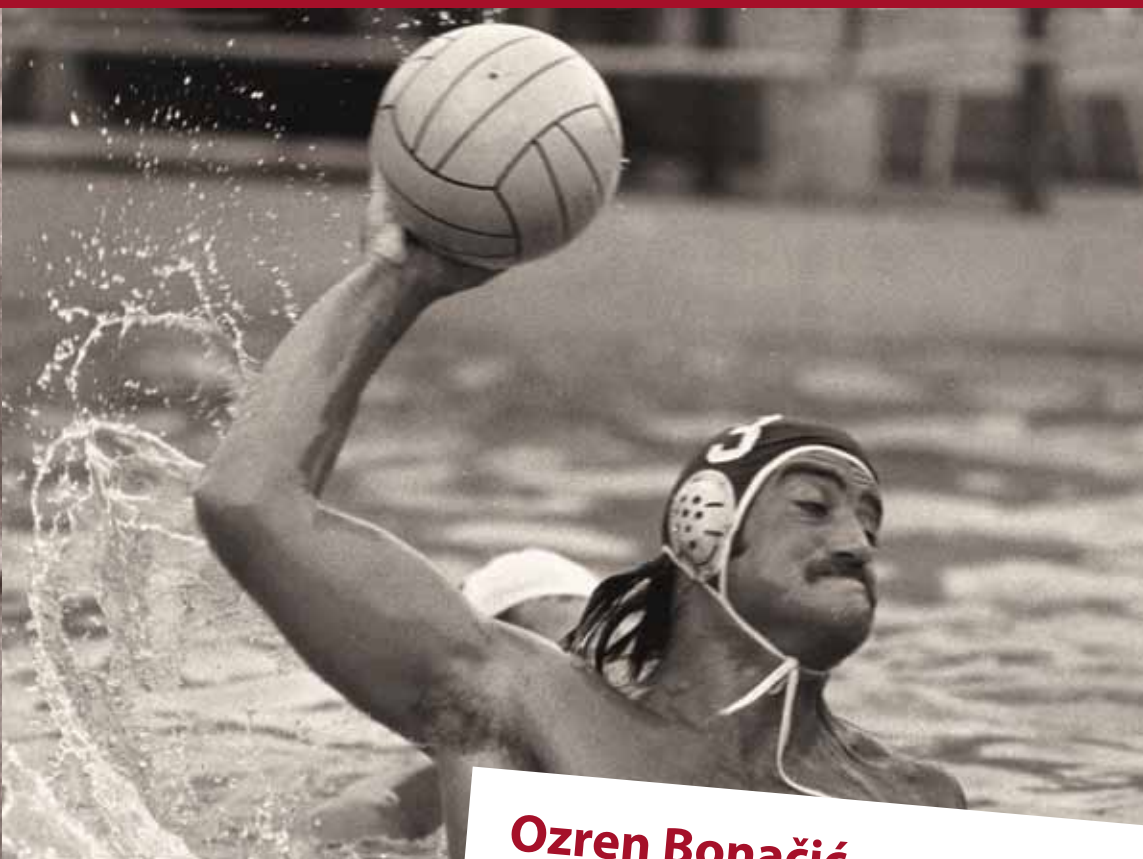
Bio je prisutan u hrvatskom vaterpolu više od pola stoljeća: počeo je u SFRJ, gdje je bio aktivan za cijelo vrijeme njezina trajanja, i dočekao svoj angažman u samostalnoj Hrvatskoj. Bio je igrač, trener, sudac, dužnosnik. Odgajao je igrače, trenere, suce i (opet) dužnosnike. Posebno je neizbrisiv trag ostavio

u svom Zagrebu gdje je njegov nadimak Coša bio sinonim za vaterpolskog zanesenjaka.

– Iznad svega Coša je bio čovjek. I to s velikim, pravim vaterpolskim srcem. Svim tim mladićima bio je “tata i mama”, brinuo se za njihove škole i fakultete, za osobne probleme. Učio ih je ponašanju, radu i disciplini. Coša je volio život u punom smislu te riječi. Bio je gurman, estet, građanin svijeta – kazao je o svom bivšem učitelju Ronald Lopatny. Osim u Mladosti i reprezentaciji, Lopatny je sa Seifertom surađivao i u Medveščaku. Seifert je s klubom sa Šalate 1966. napravio pravi pothvat. Uveo je Medvjede u Prvu ligu, a prije toga, u zimskom razdoblju iste godine, dok je Medveščak još bio drugoligaš, osvojio je s njim zimsko prvenstvo Jugoslavije! To je najveći uspjeh vaterpolista sa Šalate uopće. Medveščak je ujedno jedini drugoligaš koji je osvojio zimsko prvenstvo bivše države, natjecanje koje je prethodilo Jugoslavenskom kupu.

Medveščaku će se treći put vratiti 1972. godine kada će s njim (uz pomoć Vlade Hrestaka) ponovo uvjerljivo osvojiti prvo mjesto u Drugoj ligi (s devet bodova prednosti ispred drugoplasiranog KPK-a).

Vrlo važnu ulogu igrao je u reprezentaciji Jugoslavije. U godinama kad nije bio izbornik, bio je savjetnik ili član Stručnog savjeta. Seifert je tako kao savjetnik znatno pomogao i pri osvajanju druge olimpijske zlatne medalje, 1984. u Los Angelesu. Izbornik je bio tada još mladi Ratko Rudić, a Coša mu je uvijek bio pri ruci za sugestiju, pomoć, savjet. Vrlo je blisko surađivao s Vlahom Orlićem, pa su često u tandemu vodili reprezentaciju, primjerice na Mediteranskim igrama u Izmiru 1971. godine kad je osvojena zlatna medalja. Isto odličje Seifert je osvojio i četiri godine prije u Tunisu.

Ozren Bonačić

Rođeni pobjednik

Datum rođenja: 5. siječnja 1942.

Mjesto rođenja: Zagreb

Zanimanje: viši sportski trener i viši rendgenolog

Vaterpolom se počeo baviti sa 14 godina (plivanjem sa šest) Igračka karijera: 1958-1978. Mladost (Zagreb), 1964. Partizan (deset dana)

Reprezentativna karijera: 275 nastupa za SFRJ

Trenerska karijera: 1979-1985. Mladost, 1988-1989. Primorje, 1990-1991. Brescia, 1993-1994. Triglav Kranj, 1995-1996. Mladost, 1997-1998. Medveščak, 1998-2000. Mladost, 2000-2001. Triglav Kranj i izbornik Slovenije, 2002-2003. Mladost, 2004. Medveščak, 2004-2006. Mladost, 2008-2009. Mladost

Trofeji s reprezentacijom:

– zlato na OI u Ciudad de Mexico 1968.

– zlato na MI u Tunisu 1967.

– zlato na MI u Izmiru 1971.

– srebro na OI u Tokiju 1964.

– srebro na MI u Alžiru 1975.

– bronca na SP u Beogradu 1973.

– bronca na EP u Utrechtu 1966.

– bronca na EP u Barceloni 1970.

– bronca na EP u Beču 1974.

Trofeji s klubovima (igrački):

– Prvak Europe: 1964. (Partizan), 1968, 1969, 1970. i 1972. (Mladost)

– Kup pobjednika kupova Europe: 1976. (Mladost)

– Europski Superkup: 1976. (Mladost)

– Prvak Jugoslavije: 1964, 1967, 1969. i 1971. (Mladost)

– Zimsko prvenstvo: 1960, 1961, 1962, 1964. (Mladost)

Trofeji s klubovima (trenerski):

– Prvak Europe: 1996. (Mladost)

– Europski Superkup: 1996. (Mladost)

– Kup pobjednika kupova: 1999. (Mladost)

– Mediteranski kup: 2000. (Triglav)

– Prvak Hrvatske: 1996, 1997, 1999, 2003. i 2008. (Mladost)

– Kup Hrvatske: 1998. i 2005. (Mladost)

– Prvak Slovenije: 2001 (Triglav)

– Kup Slovenije: 2001. (Triglav)

Nagrade i priznanja:

– Red Danice hrvatske s likom Franje Bučara 1996.

Zvali su ga Pluton (zbog posebnog načina hoda i dobroćudnosti), vaterpolski Veli Jože (zbog visine od 199 centimetara i težine od 130 kilograma, i opet zbog dobroćudnosti), Savski kauboj (zbog toga što voli vesterne, lovac je, a i osvaja trofeje), Dežurni vatrogasac sa Save (jer ga pozovu kad god zapne njegovoj Mladosti), ali ipak je on prvo i jednostavno Bone. Bone nazionale!

Ozren Bonačić rođeni je mladostaš, Žabac od glave do pete. Kao igrač nastupao je samo za Mladost (osim deset dana u travnju 1964. kad je s Partizanom, kao posuđeni igrač – pravila su tada to dopuštala – osvojio prvi Kup prvaka). I njemu prvi, od čak šest koje će osvojiti kao igrač (5) ili trener (1). Još dva puta je s klupe predvodio mladostaše u finalu: 1997. godine u Napulju Žapci su izgubili od domaćeg Posillipa, 2000. u Bečeju također od domaćina.

Kao trener okušao se i u Primorju, Brescii, Triglavu (istodobno je bio i izbornik slovenske reprezentacije) i Medveščaku, ali najradije se i uvijek vraćao plivalištu na Savi, na kojem je u četvrtjoj godini i proplivao (doduše, ističe on, na starom bazenu, kojeg više nema).

Zbroje li se njegova igračka i trenerska odličja (38 medalja), pokazuje se da je Bonačić (rođen 5. siječnja 1942. u Zagrebu) jedan od najtrofejnijih Hrvata, da je rođeni pobjednik. A na upit je li, nakon svega, bio uspješniji kao igrač ili kao trener, Bonačić, Jarac u horoskopu, odgovara:

– Draži su mi uspjesi koje sam postigao kao igrač. Ne samo zato što sam bio mladi, jednostavno, to je ljepša i lakša pozicija, imate manje briga. Više ovisite sami o sebi, dok kao trener ovisite o igračima koje vodite, ne možete ući u bazen i nešto odigrati umjesto njih. Čak četiri puta nastupio je na olimpijskim igrama: ima zlatnu medalju iz Ciudad de Mexica i srebrnu iz Tokija te dva peta mjesta – iz Münchena i Montreala.

– U Meksiku smo u finalu igrali sa SSSR-om. Bila je to strašna utakmica, borba na život i smrt. Bez milosti! Belgijanac Abe Fuchs, inače veliki bogataš, trgovac dijamantima, pretvarao se da ništa ne vidi. Tukli su Rusi, ali tukli smo i mi! Kad smo nakon produžetaka ipak pobijedili, radovali smo se kao mala djeca, iako su nas boljeli nosovi, ruke, glava... No, nitko nije mario za to. Poslije smo uz marijače u jednom restoranu slavili cijelu noć. A doček nas Hrvata u Zagrebu zapamtio sam za sva vremena: na Glavnom kolodvoru i na tadašnjem Trgu Republike bio je cijeli Zagreb. Nosili su nas na rukama – prisjeća se Bonačić jednog od najblistavijih trenutaka u svojoj igračkoj karijeri.

Dva puta se našao u Guinnessovoj knjizi rekorda kao vaterpolist s najviše odigranih utakmica za reprezentaciju: 1975. imao 248, a godinu dana kasnije 275 utakmica. Poslije su ga nadmašili, ali Bone ističe:

– Morate znati da reprezentacija tada nije tako često igrala! Iako zna sve o vaterpolu, jer u njemu je kao igrač i kao trener više od pola stoljeća, za Bonačića se prvo može reći da je praktičar. Neće svakoga daviti

beskrajnim teoretiziranjem i

dokazivanjem znanja o sportu u kojem je postigao svjetsku slavu, ali će u najvažnijoj, odlučujućoj utakmici, kad u pobjedu prestanu vjerovati mnogi iz njegova kluba – pobijediti.

Da je Bonačić kao vino – što stariji to bolji – dokazao je i na početku svog šestog mandata u *Mladosti*. Kada su se u ožujku 2008. mladostaška kola već ozbiljno nakrivila i u prvenstvu i u Kupu prvaka, uskočio je "vaterpolski Ferguson" (Bone je po godinama vršnjak sa slavnim trenerom Manchester Uniteda) i napravio novo čudo: eliminirao je Partizan na putu prema završnom turniru u Barceloni (četvrtom s mladostašima), a nakon *Šibenika*, u uzbudljivim finalnim dvobojima nadjačao i *Jug* i donio svojoj *Mladosti* njezin deseti naslov hrvatskog prvaka.

Polovicu tih naslova (5) Žapci su osvojili pod vodstvom Ozrena Bonačića. Ali ne samo to: od 43 trofeja koliko ih krasi vitrine najtrofejnijeg vaterpolskog kluba na svijetu, Bonačić je kao igrač (15) ili trener (10) sudjelovao u osvajanju čak 25 trofeja.

Čvrsta i agresivna obrana s hokejaškim izmjenama zaštitni je Bonačićev znak. I zato je svoju trenersku filozofiju sažeo u samo jednoj rečenici: "Uništiti suparnika na sve moguće dopuštene načine, u obrani i u napadu!" Tako već godinama plašljive i neinventivne gubitnike preko noći pretvara u hrabre borce i pobjednike.

– Trener mora spoznati što je Bog dao igraču i to razvijati, na tom daru maksimalno raditi – objašnjava Bonačić svoje shvaćanje rada s igračima.

Meksiko 1968: olimpijsko zlato!

Nova pravila koja su stupila na snagu 1967. uvode osobne pogreške (umjesto isključenja igrača do pogotka). Nakon tri teška prekršaja jedne momčadi izvodi se kazneni udarac, a igrač s tri osobne pogreške mora napustiti igru i biva zamijenjen drugim igračem. Igra od tada postaje znatno siromašnija kombinacijama jer igrači teže iznuđivanju teških prekršaja umjesto postizanju pogotka. Najčešće je pobjeđivala momčad s dobrim vratarom, uvježbanim za obranu kaznenog udarca i specijalistom za izvođenje kaznenih udaraca.

Zahvaljujući tim pravilima Jugoslavija je napokon, u Ciudad de Mexico 1968. godine (od 12. do 27. listopada, nastupilo 15 reprezentacija i još Australija neslužbeno), osvojila zlatnu medalju. Izbornik je bio Aleksandar Seifert, a od 11 igrača osmorica su bili Hrvati: Ozren Bonačić, Zdravko Hebel, Zoran Janković, Ronald Lopatny, Uroš Marović, Miroslav Poljak, Karlo Stipanić i kapetan Ivo Trumbić (u sastavu su još bili: Dejan Dabović, Đorđe Perišić i Mirko Sandić, a kao 12. igrač u pričuvi je bio perspektivni Ratko Rudić).

Razrijeđeni zrak na nadmorskoj visini od 2.300 metara očito je pogodovao jugoslavenskim vaterpolistima da se domognu samog Olimpa. U skupini od čak osam reprezentacija Jugoslavija je postigla pet pobjeda – protiv UAE 13:2, Meksika 9:0, Nizozemske 7:4, Grčke 11:1 i Japana 17:2, neodlučeno 4:4 završio je susret s Njemačkom DR, a od Italije je izgubila 5:4. U polufinalu Jugoslavija je nadjačala Mađarsku 8:6 (Stipanić je obranio dva četverca), dok je SSSR bio bolji od Italije 8:5.

U finalu, za koji su kroničari napisali da je bilo jedno od najzujbudljivijih, Jugoslavija je pobijedila nakon produžetaka

13:11. Utmkica je u predviđenom vremenu završila 11:11 iako je nekoliko minuta prije kraja Jugoslavija vodila 9:6, a junak pobjede bio je vratar Karlo Stipanić koji je uz mnoge sjajne obrane "skinuo" i četverac. Tada je vrijedilo pravilo "tri prekršaja – četverac"; zanimljivo je da su Sovjeti u finalnom dvoboju svih svojih 11 pogodaka postigli iz četveraca, dok je Jugoslavija dala čak četiri pogotka iz igre (Trumbić i Sandić po dva). Izvjestitelj Večernjeg lista Ico Kerhin napisao je: "Vaterpolisti su nas jedan sat mučili da bi nas na kraju obradovali".

Vidjelo se da nešto nije dobro s novim pravilima, zanimanje gledatelja je opalo, pa su 1969. godine ona ponovo mijenjana. Ograničeno je trajanje posjeda lopte jedne momčadi na 45 sekundi (od 1975. na 35 sekundi) i ponovo se za teške prekršaje uvodi kazna isključenja i to na vrijeme od jedne minute ili do pogotka s bilo koje strane. Te su promjene pravila znatno utjecale na razvoj taktike u obrani i u napadu, posebno na napad s igračem više, odnosno obranu s igračem manje, što je igru učinilo bržom i zanimljivijom.

Na Europskom prvenstvu u Barceloni, održanom od 4. do 12. rujna 1970. godine, SSSR je osvojio zlatnu medalju, pobijedivši među ostalim Jugoslaviju 4:1, a pobjedu identičnim rezultatom ostvarili su i Mađari, kojima je pripala srebrna medalja. Jugoslaviji je pobjeda nad Italijom 4:3 omogućila osvajanje brončane medalje. Izbornik reprezentacije bio je beogradski Šibenčanin Ante Lambaša, koji je ujedno bio i predsjednik Europskog vaterpolskog odbora (EWPC), a treneri i praktični voditelji momčadi su bili Zlatko Šimenc i Boris Čukvas.

▮ ZLATNI OLIMPIJCI – Ciudad de Mexico 1968.

▴ OVAKO JE PROSLAVLJENO – Nakon utakmice

PRIMANJE VATERPOLISTA – kod Josipa Broza nakon povratka

▾ OI CIUDAD DE MEXICO 1968. – Finalna utakmica

POŠTANSKA MARKA – Olimpijsko zlato ovjekovječeno je i na ovaj način

- ^ **REPREZENTACIJA JUGOSLAVIJE**, osvajač zlata na Olimpijskim igrama u Ciudad de Mexico 1968: Dabović, Marović, Hebel, Lopatny, Trumbić, izbornik Seifert, Bonačić, Perišić, Čorić, sudac Knežević (stoje); Rudić, Janković, Stipanić, dr. Brković, Poljak i Grubić (čuče)
- **MLADOST 1968.** – trener Seifert, Lopatny, Bonačić, Jeger, A. Matošić, Poljak i Trumbić (stoje); Hebel, Stipanić, Z. Šimenc, Pozojević, Mikac (čuče)
- < **REPREZENTACIJA JUGOSLAVIJE** na pripremama u Krškom 1968. uoči OI u Meksiku – Hebel, Poljak, Trumbić, Marović, Bonačić, Lopatny, Sandić, Dabović, Antunović, Perišić (stoje); Pozojević, Rudić, Marković, Miškov, Stipanić, Belamarić, Grubić i Mikac (čuče)

Vaterpolo izlazi iz Plivačkog saveza

U vaterpolskim okvirima Hrvatska je u svemu prednjačila među republikama Jugoslavije, pa se tako Hrvatski vaterpolski savez prvi izdvojio iz republičkog plivačkog saveza. Dogodilo se to na sjednici Skupštine u Splitu 20. i 21. svibnja 1971. godine, a za prvog predsjednika HVS-a izabran je Ivo Kaleb. Nakon toga su Kalebov zamjenik dr. Bogdan Srdar, Ivica Cipci, Stjepko Bradarić, Đuro Kolić i Igor Koprivnikar kao predstavnici Hrvatske pomogli da se to isto učini i na državnoj razini. Vaterpolski savez Jugoslavije bio je od 1921. – dakle, pola stoljeća – u sklopu Plivačkog saveza, a na sjednici Skupštine u Herceg Novom 29. i 30. svibnja 1971. utemeljen je samostalni savez. Za prvog predsjednika izabran je dr. Milan Muškatirović.

Želja je Vladimira Peze, tada visoko pozicioniranog političara u Hrvatskoj, bila da sjedište Jugoslavenskog vaterpolskog saveza bude u Zagrebu, ali ta se ideja nije ostvarila. Zagrebu je pripao Plivački savez i Savez skokova u vodu, a Vaterpolski je savez ostao u Beogradu.

– Nakon što se vaterpolo odvojio od plivanja na državnoj i republičkoj razini, i vaterpolski su se klubovi počeli osamostaljavati. I u tome su također prednjačili hrvatski klubovi. Bilo nam je žao što je središte Saveza bilo u Beogradu, ali nam je mala satisfakcija bila u tome da je Udruženje prvoligaša bilo u Splitu – prisjetio se Stjepko Bradarić.

Na Olimpijskim igrama 1972. u Münchenu (od 26. kolovoza do 10. rujna, nastupilo 16 reprezentacija) Jugoslavija je osvojila tek peto mjesto. U reprezentaciji su osmorica Hrvata (od 11 igrača): Duško Antunović, Siniša Belamarić, Ozren Bonačić, Ratko Rudić, Ronald Lopatny, Uroš Marović, Zoran Janković i Karlo Stipanić (uz njih u sastavu su bili i Mišo Marković, Mirko Sandić i Đorđe Perišić).

Jugoslavija je u svojoj skupini pobijedila Kanadu 12:4, Rumunjsku 8:7, Meksiko 5:3 i Kubu 7:5, a izgubila od reprezentacije SAD-a (nedvojbeno bržih plivača) 5:3 te se kao druga plasirala na finalni turnir na koji su ušle po dvije najbolje reprezentacije iz triju skupina. No, u razigravanju

za poredak od prvog do šestog mjesta zaredali su porazi: prvo, bez ozlijeđenog Jankovića, od SSSR-a 5:4, potom neodlučeno s Italijom 6:6, pa opet poraz od Mađarske, 4:2, i na kraju pobjeda nad SR Njemačkom 5:4. Naslov su osvojili Sovjeti, drugi su bili Mađari, treći Amerikanci, a zbog bolje razlike pogodaka ispred Jugoslavije provukla se i domaća reprezentacija.

Nakon višegodišnjeg premišljanja čelnici FINA-e odlučili su konačno organizirati i svjetsko prvenstvo. Prvo je održano u Beogradu 1973. godine (od 1. do 9. rujna), na Tašmajdanu, a direktor prvenstva bio je Ante Lambaša. Velikih iznenađenja nije bilo. Prve zlatne medalje domogli su se Mađari, srebrna je pripala SSSR-u, a brončana Jugoslaviji.

S Mađarima su jugoslavenski vaterpolisti odigrali neodlučeno 3:3, a u posljednjem susretu finalnog turnira izgubili od Talijana 5:4. U osvajanju prve svjetske kolajne od Hrvata su sudjelovali Ratko Rudić, Ozren Bonačić, Đuro Savinović, Damir Polić, Siniša Belamarić, Boško Lozica i Milo Franjković, a sastavu su još bili Mišo Marković, Nikola Stameniće, Đorđe Perišić i Predrag Manojlović.

Jugoslavija je prije toga osvojila prvo mjesto na Balkanskim igrama u Korčuli pobijedivši u finalu Grčku 11:4 (Savinović 3 pogotka, Bonačić, Rudić, Lozica i Polić po jedan).

Što se europske scene tiče, nije se puno toga promijenilo ni na Europskom prvenstvu u Beču održanom od 18. do 25. kolovoza 1974. godine. Jugoslavija se ponovo morala zadovoljiti brončanom medaljom, zlatna je pripala Mađarskoj, srebrna SSSR-u. Jedini poraz, i to minimalan, Jugoslavija je doživjela od SSSR-a (10:9), s Mađarskom je bilo neodlučeno 7:7, s Italijom 4:4, a pobijeđeni su Nizozemci 5:3, Nijemci 7:3 i Španjolci 7:6. Nakon toga za tri su pogotka imali slabiju razliku pogodaka od Sovjeta, pa su s jednakim brojem bodova (10) zauzeli treće, a Sovjeti drugo mjesto. Izbornik Vlaho Orlić učinio je tek minimalne promjene u sastavu: umjesto Damira Polića, Đorđa Perišića i Mile Franjkovića, uvrstio je Uroša Marovića, Duška Antunovića i Luku Vezilića.

Ronald Lopatny

Rođeni buntovnik

Datum rođenja: 19. rujna 1944.
Mjesto rođenja: Zagreb
Zanimanje: diplomirani ekonomist
Vaterpolo počeo igrati 1958. u Naprijedu (poslije Medveščak) u Zagrebu
Igračka karijera: 1958-1968. Naprijed, 1968-1973. Mladost
Reprezentativni karijera: 150 nastupa za SFRJ

Trofeji s reprezentacijom:

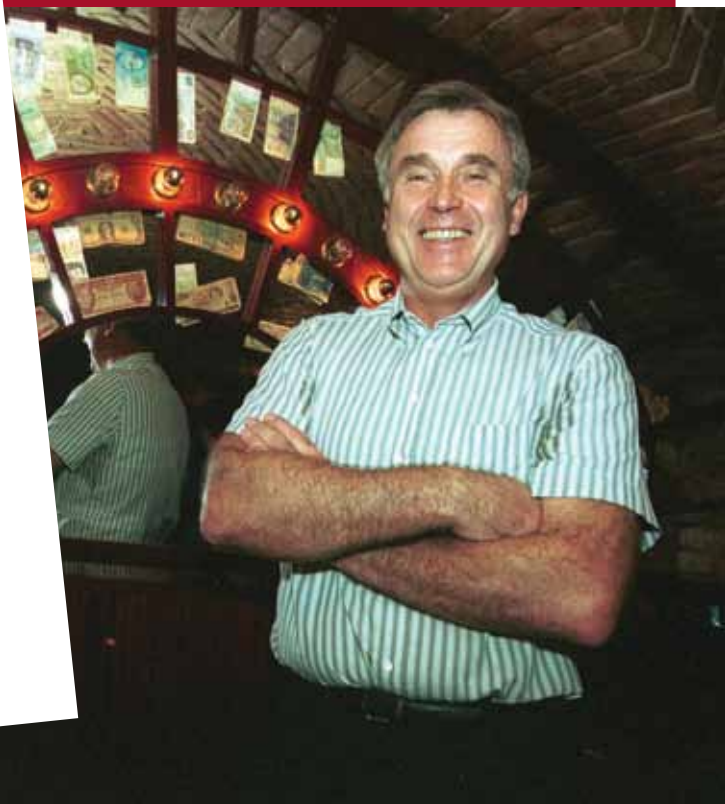
- zlato na OL u Ciudad de Mexico 1968.
- zlato na MI u Tunisu 1967.
- zlato na MI u Izmiru 1971.
- bronca na EP u Utrechtu 1966.
- bronca na EP u Barceloni 1970.

Trofeji s klubom:

- Prvak Europe: 1968, 1969. i 1971. (Mladost)
- Prvak Jugoslavije 1964, 1967, 1969, 1970. i 1971. (Mladost)

Nagrade:

- dvaput najbolji igrač Jugoslavije: 1970. i 1971. godine

Roni je pravi zagrebački dečko, neki bi rekli i fakin, ali u pozitivnom smislu riječi. Buntovnik, liberal, izdanak društva u kojem su Beatlesi bili zakon. Plivao je još kao dječak, ali volio je i rukomet, skijanje i ostale sportove. Bio je plivački prvak Zagreba na 50 slobodno, drugi na juniorskom prvenstvu države. No, plivanje je bilo nekako dosadno za takvog momka punog energije pa se prebacio na vaterpolo, i sa 15 godina upao u prvo momčad Naprijeda, tada drugoligaša.

Danas za sebe voli reći da je prošao sve faze natjecanja koja u vaterpolu postoje, od kvalifikacija za Drugu ligu, preko igranja tamo, pa sve do Prve lige. I reprezentacije, naravno. U sezoni kad je ušao u prvu momčad, Naprijed je ispao iz Druge lige. U sezoni 1958/59. igrao je prvenstvo Hrvatske, 1960. kvalifikacije za Drugu ligu u Somoboru, a nakon toga uslijedila je i Prva liga.

Lopatny je jedini drugoligaški igrač koji je istodobno bio i član jugoslavenske reprezentacije. I to njezin najmlađi član. Zlato u Ciudad de Mexico osvojio je kao član drugoligaškog Naprijeda, nešto što je danas nezamislivo.

Bio je sjajan igrač, prgav ali moćan. Sa 29 godina objesio je kapicu o klin. Puno prerano. Razlog?

– Osvojio sam sve što se osvojiti može!

– Iakonski je njegov odgovor. Raspala se generacija, a njemu je društvo oduvijek mnogo značilo.

– Bilo mi je već dosta putovanja, nisam više imao pravih motiva, a i od vaterpola se tada nije dalo živjeti kao danas – znao bi reći. Zanimljivo je da su on i Karlo Stipančić 1972. godine odbili ići na dopinski test, zbog čega su dobili godinu dana suspenzije u reprezentaciji.

– Već smo do tada odradili nekoliko testiranja, nisam se dao više maltretirati – kaže danas.

Pamti posebno 1970. godinu i “ukradeni” naslov prvaka Europe, “uzeli su nam ga na gol-razliku jer je Partizan kupio utakmicu od Rusa”.

Igrao je na poziciji ofenzivnog halfa, 1970. i 1971. bio je proglašavan najboljim igračem i strijelcem prvenstva. Danas takvog all-round igrača zapravo nema.

– Najbliži bi mi možda bio Perica Bukić, ali on nije bio toliko izrazit strijelac kao ja – kaže bez skromnosti.

Svi se slažu, bio je preteča današnjeg modernog vaterpolista, igrač sa sjajnim osjećajem za gol.

– Mogao sam dati gol i sa 10 metara, ali i iz uplivavanja. Zapravo, to uplivavanje bila je moja specifičnost.

Volio je od svakog igrača nešto pokupiti, pa je tako od Jankovića “skidao” dribling, od Bonačića bekovske finte, od Sandića uplivavanje i bacanje na leđa. S Antonom Matošićem volio je igrati, “razumjeli smo se zatvorenih očiju”, ali i sa Zlatkom Šimencom. Sa 25 godina završio je studij ekonomije. Uvijek beskompromisan, često impulzivan, često je bio u neugodnim situacijama, nerijetko i sudionik tučnjava.

– Kad me netko udario, nisam ostajao dužan, vratio bih istom mjerom, zapravo još i jače! Poznat je njegov sukob s Batom Orlićem, njihova tučnjava u Barceloni. Orlić je tada u hotelu Orijent na Ramblasu, navečer, u društvu beogradskih novinara, kritizirao neke ljude, među njima i Ronija, koji se bio spustio do bara popiti svoju uobičajenu čašu mlijeka prije spavanja. Za Lopatnyja je to bilo dovoljno da prvo verbalno, ali vrlo brzo i šakama uzvrat. Lokal je bio doslovce razbijen, a Ronijevi cimeri Stipančić i Šimenc vratili su se kasnije po ključ od sobe i – cipelu.

Čak su i mađarske novine tada pisale o tom velikom incidentu u jugoslavenskom vaterpolu, a poznati karikaturist Oto Reisinger napravio je zgodnu karikaturu. S Orlićem je Lopatny stalno bio u nekom latentnom sukobu, iako mu je baš on priredio oproštajnu utakmicu u Budvi.

Danas kaže da je vaterpolo manje grub nego nekada, “više je tada bilo povlačenja i udaranja”. No, tada su tehnički potkovani igrači dominirali, “Šimenc i ja smo u Moskvi držali loptu cijelu jednu četvrtinu jer tada nije bilo ograničenja napada, a nitko nam je nije mogao oduzeti. U Meksiku smo držali loptu tri minute i tek tada postigli pogodak.”

Hvali svog prvog trenera Seiferta:

– Izvanredan trener i psiholog, koji nam je dao i da navečer bančimo ako smo sutradan bili svi na treningu kako treba. Spominje često da je Mladost tada u tri godine izgubila samo tri susreta, kakva je to dominacija bila!

U reprezentaciju je gotovo ušao 1963. kao kandidat za Tokio, ali nije imao zaleđe, bio je premlad, a i član drugoligaša. Do 1973. odigrao je za izabranu vrstu 150 utakmica i žali samo što nijedna nije bila u Zagrebu. Njegovo je hrvatstvo tih godina često bilo spominjano. Lopatny je danas poznati ugostitelj, lokal u Palmotićevoj ulici, gotovo u središtu Zagreba, pod imenom LR, radi od 1976. ekskluzivno je okupljalište svjetskih jet-setera. I Roni je spadao u takve, “možda je to više bilo zbog moje prve supruge Tereze Kesovije, kojoj je to kao estradnoj zvijezdi bio stil života”. I druga supruga je bila iz tih voda, glumica Mia Begović.

Bio je i dopisnik Sportskih novosti, imao i svoju kolumnu Valovi bazena. Danas ne žali ni za čim, “iako sam imao poziv iz Amerike”. Bili su to lijepi dani, kada se uživalo u igri i druženju.

Miro Poljak, popularni Žmego, bio je borac kakvih je malo, rođeni pobjednik, iako njegova životna tragedija nagoni na drukčije razmišljanje. Ali baš zato je Miro pobjednik jer srčanošću kakva se ne viđa često, zaljubljen u život, uživa u svakom danu.

Njegova je osobna kalvarija započela 1980. godine kad mu je, nakon frontalnog sudara s autobusom, kao posljedica stresa dijagnosticiran šećer u krvi. Pa su prvo zbog visokog šećera počele stradavati oči (prošao je čak 11 laserskih operacija), a danas mu je vid na oko 30 posto. Krajem 1999. prespavao je infarkt, ugrađene su mu nakon toga dvije prenosnice. Zatim je došlo ono najgore: prvo je palac na nozi počeo crniti, pa su ga liječnici morali amputirati. Zbog toga je čak 98 puta bio u barokomori u Puli. Bolest se i dalje nezaustavljivo širila, baš kao i njegov zarazni optimizam, kojim hrani sebe i svoju okolinu. – Jednostavno, ne smiješ popustiti bolesti, ne smiješ je hraniti ni na koji način! – kaže.

Amputacije su se samo smjenjivale... Prvo tri prsta na nozi, na živo, jer narkozu su se liječnici bojali dati zbog visokog tlaka. Pa srednji prst druge noge, uz koji ga je pogodila još jedna nedaća – opaka bolnička bakterija MRSA, zbog koje je primao velike doze antibiotika, a to je pak prouzročilo otkazivanje bubrega. Uslijedila je i amputacija desne potkoljenice. U dvije godine bio je na 200 dijaliza. Supruga mu je 6. srpnja 2006. darovala bubreg. Ali ni tu nedaćama nije kraj: poslije toga operirao je karotidu, glavnu žilu koja vodi krv u mozak. Te godine, 2006, amputirana mu je i lijeva potkoljenica, godinu potom i natkoljenica.

Ali nesreća nikad ne dolazi sama: njegova supruga Dubravka, s kojom je u braku 36 godina, ima problema s osteoporozom i kičmom, kći Ines boluje od dijabetesa uzrokovanog također stresom nakon prometne nesreće, a pokojni zet Krešimir imao je težak oblik karcinoma sinusa. Zato im je četverogodišnji unuk Borna središte svijeta, svemira, baš kao i – stol u kući.

– Obitelj mi je sve, a obitelj čini stol. Zato smo mi kod kuće obavezno svi zajedno za doručkom, ručkom i večerom.

Miro je usprkos svim tim neshvatljivo okrutnim nedaćama beskrajno duhovit, sjajan čovjek. Njegove viceve, kako sam kaže, često upotrebljava i prijatelj Stipe Mesić, bivši predsjednik Republike Hrvatske. Nadimak Žmego, priča, dao mu je suigrač iz Mladosti Verži, zbog – žmirkanja. Ali kod Žmege svaka stvar ima neku svoju posebnu priču.

– Učiteljica me tukla po glavi kad sam bio mali jer nisam htio učiti ćirilicu – kaže Miro, nekad veliki vaterpolist i rasan strijelac.

– Kad god nisam znao što bih s loptom, ja bih je šutnuo prema голу i pogodio – šali se na svoj račun.

Nosio je uvijek kapicu s brojem 7, iako uz taj broj zapravo nema neku sočnu priču. Ali zato ima uz predolimpijski turnir u Meksiku 1967. godine.

– Bili smo smješteni u Acapulcu i u hotelu je bila organizirana neka nagradna igra. Usred hotelskog bazena bila je na jednom postolju missica Acapulca i boca šampanjca Don Perignon. Pobjednik je dobivao bocu i

poljubac. Šef parade tek što je izbrojao do tri a ja sam je već ljubio, s bocom u ruci. Tih nekoliko zaveslaja za mene su bili dječja igra.

Žmego je bio odličan plivač, pa je uvijek plivao za prvu loptu. Imao je, kažu njegovi suigrači, strašan start iz mjesta, Zlatko Šimenc jednom mu je rekao da je "pokretni torpedo". Sjeća se Žmego i Zdravka Ježića:

– Pucko mi je davao svoju robu jer nisam baš bio imućan.

Pucko je kriv i za njegovu prvu utakmicu 1962. godine.

– Igrali smo u Zelini protiv Primorca, izašao je iz igre i rekao, "mali, a sada ti igrati!"

Vaterpolo je počeo igrati kod trenera Jure Amšela, "on je otkrio Bonačića, Stipanića i mene". S njima

dvojom veže ga puno toga, čak su kasnije i radili zajedno, na radiologiji u Vinogradskoj bolnici (Bolnica sestara milosrdnica).

– Samo što sam ja ostao tamo raditi do kraja i zaslužio mirovinu, dok je Bone vrlo brzo prestao i vratio se vaterpolu, a Stipanić je otišao u Švicarsku.

Na Olimpijskim igrama u Meksiku bio je najbolji strijelac reprezentacije, a pamti još jedan zanimljiv detalj.

– Protiv Italije promašio sam dva četverca, pa su novine tada pisale "Poljak prokockao polufinale". Kako tada nije bilo interneta, novine su malo kasnile, pa je taj naslov izašao baš kad smo igrali s Mađarima, utakmicu u kojoj sam odlično odigrao. Ja sam zapravo uvijek bio posebno motiviran protiv jakih, sa slabijima je to već bilo malo teže...

U Meksiku su, pamti, od jednog vlasnika lokala u ulici Garibaldi dobili zlatnike za prvo mjesto koji su bili vredniji od olimpijske zlatne medalje. Sa Zoranom Jankovićem se najbolje snalazio, "našli bismo se i zatvorenih očiju", obojica su bili strahovito brzi.

Prestao je igrati relativno mlad, 1974. godine.

– Bilo mi je dosta, generacija se raspala, a i više se nije imalo što osvojiti, nije bilo pravih motiva.

Zvali su ga u Beograd, Zvezda i Partizan, "ali kaj bih ja tamo radil, pa ja sam iz Zagreba", reći će puno godina kasnije. Doduše, nastavio je amaterski igrati za drugoligaše Betinu i Filip Jakov, "ali samo zato da bih imao gdje ljetovati", ne skriva motive Žmego, veliki čovjek i još veći borac. Čovjek koji zaslužuje dostojno mjesto u hrvatskom vaterpolu. Olimpijac koji je, prema vlastitom kazivanju, značenje toga dokučio tek za jednog boravka u Americi:

– Upoznao sam tri nobelovca, koji su od mene tražili autogram kad su čuli da sam olimpijac sa zlatnom medaljom. Oni od mene, umjesto ja od njih! Ali vani se to cijeni puno više nego kod nas.

Miro Poljak

Veliki igrač i još veći borac

Datum rođenja: 3. rujna 1944.

Mjesto rođenja: Zagreb

Zanimanje: rendgenski tehničar

Igračka karijera: 1960-1976. Mladost, igrao kratko i za Betinu i Filip Jakov

Trofeji s reprezentacijom:

– zlato na OI u Ciudad de Mexico 1968.

Trofeji s klubom:

– Prvak Europe: 1967, 1968, 1969. i 1971.

– Europski Superkup: 1975.

– Prvak Jugoslavije: 1962, 1967, 1969, 1971.

– Zimsko prvenstvo: 1961, 1962. i 1964. (Mladost)

Zanimljivosti: četiri puta najbolji strijelac Europe, prvi strijelac tadašnje reprezentacije Jugoslavije i treći strijelac na OI 1968. u Ciudad de Mexico

Zdravko Hebel

Od vratara do predsjednika HOO

Datum rođenja: 21. siječnja 1943.
Mjesto rođenja: Zagreb
Zanimanje: doktor znanosti, inženjer elektrotehnike,
sveučilišni profesor
Igračka karijera: 1960-1962. Naprijed, 1962-1977. Mladost
Reprezentativna karijera: 68 nastupa za SFRJ (1965-1969)
Sudačka karijera: međunarodni sudac od 1979.
Dužnosnička karijera: predsjednik Zagrebačkog šport-
skog saveza 1991-2000, dopredsjednik Hrvatskog olim-
pijskog odbora 1991-2000, predsjednik Udruge hrvatskih
vaterpolskih sudaca 1993-1995, predsjednik HVS-a 1995.
i 1999-2000, predsjednik Hrvatskog olimpijskog odbora
2000-2002.

Trofeji s reprezentacijom:

- zlato na Ol u Ciudad de Mexico 1968.
- zlato na MI u Tunisu 1967.

Trofeji s klubom:

- Prvak Europe: 1967, 1968, 1969. i 1971.
- Kup pobjednika kupova: 1976.
- Europski Superkup: 1975.
- Prvak Jugoslavije: 1962, 1964, 1967, 1969, 1970. i 1971.

Zašto vaterpolo? Jednostavan odgovor: u Zagrebu su i tada, ranih šezdesetih godina prošlog stoljeća, bila vruća ljeta, financijska je situacija bila takva da se baš nije moglo na ljetovanje na more, pa je bazen bio logično rješenje. Hebel je bio uvijek dobar plivač, plovao, prsaš, dobrih i jakih "škara", zbog čega je kasnije i stao na vrata. Stanovao je u Šubićevoj ulici, relativno blizu bazena na Šalati, i krenuo je prvo s plivanjem u Naprijedu. Bio je 1961. juniorski prvak Jugoslavije na 200 prsno. Kako je plivanje bio naporan sport, odlučio se za vaterpolo, ali tada nije ni sanjao o nekoj karijeri, "važno je bilo društvo, dobra zezancija". Prvi plivački trener bio mu je Franjo Štigler, a prvi vaterpolski Franjo Balen.

Naprijed je tada igrao u Drugoj ligi, a Hebel se dobro sjeća svoje prve utakmice.

– U Kotoru, protiv Primorca. Bilo je hladno, rujan, sunce tamo brzo zapada za brda. Kotor je tada ušao u Prvu ligu. Pamtim i danas te hladne bazene, nije tada bilo grijane vode, jednom je na Tašmajdanu u Beogradu bilo 16 stupnjeva Celzijusovih, i sam se čudim što danas nemam problema sa zdravljem zbog toga. Priznat će i danas, najteže mu je pao pogodak s centra u Ciudad de Mexico na Ol 1968. u susretu protiv Talijana:

– I danas mi je neugodno zbog toga, ali se tako poklopilo.

Kao najbolju pak utakmicu ističe finale Kupa kupova u Šibeniku s Mladosti protiv Ferencvárosa:

– Tada smo od starih, "Meksikanaca", ostali samo Bonačić i ja, ali igrali smo taktički jako dobro, tukli na kraju Partizan u finalu.

Zdravko i danas često posjećuje vaterpolske utakmice, i ima jednu zamjerku mladim vatarima:

– Nikada ne smiješ primiti gol s krila u bliži kut, to je oduvijek bio naš tadašnji princip branjenja, dijagonala je najvažnija kod golmana.

Priznaje, također:

– Nisam baš bio neki golman za četverce, ali sam zato bio dobar kod igrača manje. Imao je peh da igra u vrijeme velikoga Karla Stipanića, "bio je bolji od mene", priznaje bez zavisti. I nije mu smetalo, "uvijek gledaš interes ekipe, a ja to danas kod mnogih momčadi ne prepoznajem. Danas je svima strašno važna ta individualnost, a ne podređivanje ekipi. Šest je godina bio i prvi vratar Mladosti kad je Stipanić prestao.

– Nije ugodno biti drugi vratar, to djeluje na psihi, stvara osjećaj manje vrijednosti, ali to je ipak subjektivan doživljaj. Stipanić je bio silan vratar sjajnih refleksa, posebice za četverce. Usporedno s treniranjem i igranjem završio je elektrotehnički fakultet i posao mu je kasnije uvijek bio na prvome mjestu. Karijeru je stoga namjerno gurnuo u drugi plan, ali ne žali. Olimpijska medalja uspjeh je kakvim se samo malobrojni sretnici mogu podičiti.

Zdravko Hebel bio se snažno angažirao u pokušaju da se Hrvatska kvalificira za Ol u Barceloni 1992, također i oko traženja priznanja Hrvatske u LEN-u. Dosta je napravio na organizaciji HVS-a otkako je 1995. godine došao na njegovo čelo nakon Vlade Kobeščaka. Organizacija je i inače uvijek bila njegova jača strana, od organiziranja obrane ispred svoga gola do organiziranja u raznim sportskim društvima u kojima je radio i svugdje ostavljao svoj snažan pečat.

Zoran Janković je Hrvat koji je svoje najbolje vaterpolske dane proveo u beogradskom Partizanu. Umro je 25. svibnja 2002. i na njegovu su pogrebu bili mnogi istaknuti hrvatski vaterpolisti...

Janković je iz Mladosti otišao 1961. i mnogi smatraju da je to što su ga tada pustili da ode bila jedna od najvećih pogrešaka kluba. Jer upravo je on bio prevaga u korist Partizana u odmjervanju sa Zagrepčanima.

– Bio je nezadovoljan tretmanom u Mladosti. Za većinu suigrača u klubu bio je mali seljak, a oni su bili zagrebački dečki i očito ga nisu prihvatili – kao i obično bez dlake na jeziku objašnjava Duško Antunović, dugogodišnji Jankovićev suigrač u Partizanu i reprezentaciji.

Antunović ne skriva svoje divljenje prema Jankoviću, i kao igraču i kao čovjeku:

– On je bio pomalo bečar i meni je bilo drago družiti se s njim. Često smo izlazili, iako je on već bio oženjen. A koliko sam samo oklada dobio na njemu! Kad bih rekao da je on Hrvat, nitko mi ne bi vjerovao. Nakon oklade donosio bih njegov krsni list i svi bi bili iznenađeni. Znali smo se dobro najesti na račun tih oklada – prisjeća se Antunović.

– Zoran je bio izvanredan igrač, dribler u vodi, naš junior, zajedno smo stasali. Već 1961. bio je najbolji strijelac jugoslavenske lige. Otišao je u Partizan jer je to već bio profesionalni klub, a mi smo bili amateri i Zoran nije imao od čega živjeti. Poslije se htio i vratiti u Zagreb, ali opet nije imao novca za to. U Beogradu se oženio Crnogorkom Sonjom, inače stjuardesom, i s njom imao sina i kćer koji žive u Beogradu – ispričao je Ozren Bonačić.

Janković se počeo baviti plivanjem vrlo rano i čak je bio juniorski prvak Hrvatske. Za reprezentaciju je odigrao 221 utakmicu i postigao 259 pogodaka. Uz Mirka Sandića bio je najdominantnija figura u šampionskom Partizanu iz tih godina te je bio proglašavan najboljim igračem na mnogim turnirima. Poznat je i po tome što je bio prvi vaterpolist koji je postigao deset pogodaka na jednoj utakmici. Dogodilo se to u dvoboju s Japanom na Olimpijskim igrama u Meksiku, kad je Jugoslavija pobijedila 17:2. Janković je bio jedan od najvažnijih igrača reprezentacije koja je na tim Ol osvojila prvu olimpijsku zlatnu medalju. No, nije mogao prežaliti što se zlatom nisu okitili i četiri godine prije, u Tokiju 1964. kad je bio najbolji strijelac turnira.

Mnogo godina kasnije Janković, jedan od najboljih igrača s ovih prostora, član Kuće slavnih, kazivao je:

– Mislim da je u Tokiju igrala najbolja generacija jugoslavenskih vaterpolista. Ne mislim to zbog sebe, bio sam reprezentativac i prije Tokija, nego zbog suigrača od kojih su mnogi zaboravljeni. Na vratima su se smjenjivali dr. Milan Muškatirović i Karlo Stipanić. Naprijed su igrali Mirko Sandić i možda naš najbolji branič svih vremena Ivo Trumbić. Ne znam boljeg sidraša od Božidara Stanišića Cikote, niti bržeg i eksplozivnijeg igrača od Tonija Nardellija... Tukli smo Ruse 2:0, a s Mađarima odigrali neodlučeno 4:4. Posljednju, odlučujuću, utakmicu između Mađarske i SSSR-a gledali smo bez mogućnosti da bilo što učinimo. Da bi nas pretekli, Mađari su trebali pobijediti Sovjete s tri pogotka razlike. Nitko od nas nije vjerovao da će Sovjeti dopustiti da ih Mađari pobijede tako uvjerljivo, no, završilo je 5:2.

Zoran Janković

Igrač prevage

Datum rođenja: 8. siječnja 1940.

Mjesto rođenja: Zenica (BiH)

Datum smrti: 25. svibnja 2002. u Beogradu (Srbija)

Igračka karijera: 1958-1961. Mladost, 1961-1973. Partizan

Trofeji s reprezentacijom:

– zlato na Ol u Ciudad de Mexico 1968.

– srebro na Ol u Tokiju 1964.

– bronca na EP u Utrechtu 1966.

– bronca na EP u Barceloni 1970.

– zlato na Univerzijadi 1961.

– zlato na MI u Tunisu 1967.

Trofeji s klubom:

– Prvak Europe: 1964, 1966, 1967. i 1971. (Partizan)

– Prvak Jugoslavije: 1963, 1964, 1965, 1966, 1968. i 1970. (Partizan)

– Zimsko prvenstvo: 1963, 1965, 1968. i 1969. (Partizan)

Nagrade:

– Zaslužni sportaš Jugoslavije 1964.

– Najbolji strijelac na Ol u Tokiju 1964.

– Član Kuće slavnih od 2004.

Ruse 2:0, a s Mađarima

odigrali neodlučeno 4:4. Posljednju, odlučujuću, utakmicu između Mađarske i SSSR-a gledali smo bez mogućnosti da bilo što učinimo. Da bi nas pretekli, Mađari su trebali pobijediti Sovjete s tri pogotka razlike. Nitko od nas nije vjerovao da će Sovjeti dopustiti da ih Mađari pobijede tako uvjerljivo, no, završilo je 5:2.

Netko je očito odlučio da Mađari budu prvi, a ne mi, a sve je to u vodi proveo španjolski sudac Batale. Sovjeti su se borili pošteno, ali je Španjolac dosudio četiri uzastopna četverca za Mađarsku! Svirana je mađarska himna, a mi smo plakali. Poslije sam osvojio još mnogo odličja, ali za tim tokijskim zlatom nikad nisam prestao žaliti.

Karlo Stipanić, poznatiji kao Đingo, relativno je kasno počeo igrati vaterpolo, tek sa 18 godina, kad je došao u Zagreb, u Mladost. Otac mu je dobio premještaj na poslu, pa je iz rodne Crikvenice došao u metropolu. U Crikvenici je malo, neobavezno, trenirao vaterpolo. Na Savi se, u ljeto 1959. godine, upoznao s kasnije najboljim vaterpolskim prijateljem Ozrenom Bonačićem, koji je i zaslužan za njegov nadimak.

– Nazvao me po Džingis-kanu jer imam slične, kose oči. A ja sam njega nazvao Pluton, po Disneyevu crtanom junaku, zbog trapavog hoda!

Krenuo je prvo plivačkom treneru Jegeru, kasnije vaterpolskom Amšelu. Ovaj potonji, inače vratar, pitao ih je obojicu toga ljeta jesu li ikada igrali vaterpolo. Na što je Karlo, ponosno, "jesam, u Crikvenici, lijevo krilo!" Amšel mu je očinski stavio ruku na rame i kazao: "Mali, u vaterpolu nema lijevog krila!" Iako je prvo igrao u polju, vrlo je brzo završio na vratima.

– Amšel je već bio na zalazu karijere, pa me potjerao na gol – često zna reći Đingo – Išlo se tada na neku turneju u Poljsku, i Amšel mi je rekao da ako želim ići, mogu samo kao vratar. I pristao sam.

I dobro da je pristao jer većeg vratara Hrvatska nije imala.

– A ne, Ćiro Kovačić je za mene najbolji golman na svijetu! – i danas tvrdi Đingo. Nakon nepunih pet godina treniranja u jesen 1963. uoči OL u Tokiju ušao je u reprezentaciju. Prije OL u Ciudad de México, 1967. na predolimpijskom turniru, briljirao je te je proglašen najboljim vratarom svijeta, uostalom, kao i godinu dana potom. Žao mu je zbog "drvene" medalje iz Münchena (četvrtog mjesta), "tada je već bio raspad sustava u reprezentaciji".

Iz toga vremena datira i jedna sjajna anegdota. Naime, Bonačić i Stipanić tada su već radili na rendgenu u Vinogradskoj bolnici, pa su po povratku s OL iz Münchena od prijatelja s posla dobili rukom iskovane limene medalje, koje su visjele na lančiću kojim se potezala voda u WC-u. Tu medalju Đingo i dan-danas drži ravnopravno među svim svojim trofejima.

Bio je specijalist za četverce, a najviše pamti susret Mladosti i Partizana kad je Beograđanima obranio čak pet četveraca, pa se više nitko nije usuđivao šutirati na gol. U Meksiku je Mađarima obranio tri četverca, a u finalnoj utakmici s Rusima, nakon čuvenih produžetaka, "skinuo" je dvije posljednje lopte i tako odlučio pobjednika. Danas čuva tu loptu, s potpisima igrača. A kad smo kod lopte, recimo da je u Meksiku krenula nova era

vaterpolskih lopti, što je za vratare bilo dosta nezgodno.

– Do tada se igralo kožnatom loptom, koja je bila dosta teška i sporija kad bi se napila vode. A u Meksiku je stigla plastična, koja je bila znatno brža i koja je odskakala od vode ("pliska"). Pogotovo je to bilo izraženo u Ciudad de Mexico: na 2.400 metara nadmorske visine lopta je imala strašnu brzinu.

Ipak, Đingovi mačji refleksi nisu iznevjerili.

– Tada je igra bila življa, više se pucalo, pogotovo otprve, nije se loptom toliko mahalo kao danas. Bilo je više fantazije u igri, slobodnije se igralo. Danas kad uspoređujem vaterpolo i rukomet, koji su slični sportovi, čini mi se da je promjenom pravila profitirao više rukomet, igra je postala zanimljivija, dok je vaterpolo postao statičniji.

I danas pamti Sandića,

koji je imao nezgodan udarac, veliku snagu ali i kontrolu lopte do posljednjeg trenutka, iz zgloba, što je vratarima uvijek teško braniti.

Sedamdesete godine prošlog stoljeća, nakon 1972, bile su prijelomne. – Mladost je upala u nemilost svih vrsta i bilo je vrijeme za povlačenje.

San mu je bio otići u Barcelonu, ali put ga je, slučajno, odveo u Lugano, gdje je i ostao živjeti.

– Zvali su me Švicarci na jednu turneju u Portugal, i tako sam ostao, zaposlio se tamo i još igrao, za Lugano ali i za Bisone, po potrebi, kada me tko trebao. I tako donedavno, još sam sa 60 godina branio.

Danas živi na relaciji Lugano (zimi), Crikvenica (ljeti). Ima brod, obožava more, u mirovini je od 2003. godine. Ali vaterpolo je i dalje velika ljubav, voli ga i zaigrati, odlazi na veće utakmice, savjetuje vratare ako žele slušati njegove primjedbe. A koji pametan vratar to ne bi iskoristio! Trenerski ga posao nikad nije zanimao. Đingo je i u kasnim šezdesetima duhovit kao i prije, često se šali na račun suigrača, ali i na svoj.

– Mi smo nekad bili sjajna klapa, živjeli smo kao obitelj, svuda smo išli zajedno, često i sa suprugama. Zaista smo bili velika skladna obitelj.

Karlo Stipanić Čarobnjak među vratnicama

Datum rođenja: 8. prosinca 1941.

Mjesto rođenja: Crikvenica

Zanimanje: inženjer medicinske radiologije

Igračka karijera: 1959-1973. Mladost, 1973-1981. Lugano, Švicarska

Trofeji s reprezentacijom:

– zlato na OL u Ciudad de Mexico 1968.

– srebro na OL u Tokiju 1964.

Trofeji s klubom:

– Prvak Europe: 1967, 1968, 1969. i 1971. (Mladost)

– Prvak Jugoslavije: 1968, 1969. i 1970. (Mladost)

Zanimljivost: najbolji vratar svijeta 1967. i 1968.

Ivo Trumbić

Počeo kao vratar, završio kao branič

Datum rođenja: 2. travnja 1935.

Mjesto rođenja: Split

Zanimanje: diplomirani kineziolog

Vaterpolo je počeo igrati 1946. u Jadranu

Igračka karijera: 1946-1961. Jadran, 1962-1970. Mladost

Trenerska karijera: 1966-1970. Mladost (trener i igrač),

1970-1973. Olympiacos, 1973-1980. izbornik Nizozemske,

1981-1982. Jug, 1983-1984. Patras, Grčka, 1985. izbornik

Grčke, 1986-1988. Pescara, 1989-1990. Jug, 1991-1996.

izbornik Nizozemske, 1996-1997. AZPC, Nizozemska,

2000-2001. Rote Erde Hamm, Njemačka

Dužnosnička karijera: 2001-2005. tehnički direktor
AZPC-a

Trofeji s reprezentacijom (igrački):

– zlato na OI u Ciudad de Mexico 1968.

– srebro na OI u Tokiju 1964.

– srebro na EP u Leipzigu 1967.

– bronca na EP u Utrechtu 1966.

– zlato na MI u Tunisu 1967.

– srebro na MI u Napulju 1963.

Trofeji s klubovima (igrački):

– Prvak Europe: 1967, 1968. i 1969. (Mladost)

– Prvak Jugoslavije: 1952, 1960. (Jadran), 1962, 1967. i
1969. (Mladost)

– Zimsko prvenstvo: 1962. i 1964. (Mladost)

– Prvak Grčke: 1971. (Olympiacos)

Trofeji s reprezentacijom (trenerski):

– bronca na OI u Montrealu 1976.

Trofeji s klubovima (trenerski):

– Prvak Europe: 1987. (Pescara)

– Europski Superkup: 1987. (Pescara)

– Prvak Jugoslavije: 1981. i 1982. (Jug)

– Prvak Italije: 1987. (Pescara)

– Kup Jugoslavije: 1981. (Jug)

– Kup Italije: 1987. (Pescara)

Za one koji ne znaju, Trumbić je u vaterpolo ušao kao vratar, a izašao kao – legenda. Branič, trener, stručnjak za sva vremena. Do 1962. u Jadranu, od tada u Mladosti jer su Zagrepčani bili voljni platiti studij na tadašnjem Fakultetu za fizičku kulturu. Tako s Jadranom ima prvi trofej, prvenstvo Jugoslavije 1952. kao vratar. Onda je, snimajući pomalo igru, prešao među igrače, i (p)ostao bek.

Studij je završio 1966, specijalizirao vaterpolo i plivanje, a tada već počeo raditi u Mladosti kao trener, ali i igrač.

Posebno mu je ostala u sjećanju utakmica u Bukureštu protiv Steaue, u finalu tadašnjeg Kupa prvaka.

– U prvoj sam utakmici dobio takav udarac laktom u uho da sam se zamalo onesvijestio. Napravili su mi specijalni uložak za uho, koji sam nosio u uzvratu u Bukureštu, gdje smo igrali 4:4. Sjećam se, tada nas je na zagrebačkom Glavnom kolodvoru, jer se onda išlo na put vlakom, dočekalo 30.000 ljudi.

Nakon što su 1969. bili pobjednici Kupa prvaka, došlo je do nesuglasica u klubu i ponuđen mu je odlazak u Medveščak. Tada je zvao i Olympiacos i 1970. godine odlazi u Grčku, a njegov novi klub osvaja prvenstvo države nakon 30 sušnih godina! U listopadu 1973. zovu ga Nizozemci i nude izborničko mjesto. Na OI u Montrealu 1976. bili su brončani, što im je najveći uspjeh u novijoj vaterpolskoj povijesti.

Trofejni je trener – gdje god dođe, postiže uspjehe, tako je i došavši u Jug prvi put, u dvije godine bio dva puta prvak Jugoslavije i osvajač Kupa. Slijede godine seljavanja i mijenjanja dužnosti, a posebno pamti 1987. kada s Pescarom osvaja četverostruku krunu: prvenstvo i Kup Italije, Kup europskih prvaka i Superkup! Usporedno s igranjem i treniranjem, strahovito puno radi na vlastitoj edukaciji, ali i izgradnji drugih, pa je tako čest gost predavač na mnogim sportskim tribinama, seminarima ili prvenstvima. U Mladosti je već davne 1963. godine osnovao školu vaterpola, koja i danas djeluje. Njegova knjiga o vaterpolu, izdana 1980. u Nizozemskoj, može se pronaći u svim dijelovima svijeta, gdje je čuvaju kao relikviju, a FINA je otkupila i darovala sto primjeraka zemljama u Africi i Aziji.

Trumba je, kao i mnogi vaterpolisti u njegovo vrijeme, koketirao s rukometom jer se sezone nisu poklapale. U vaterpolu je igrao na poziciji

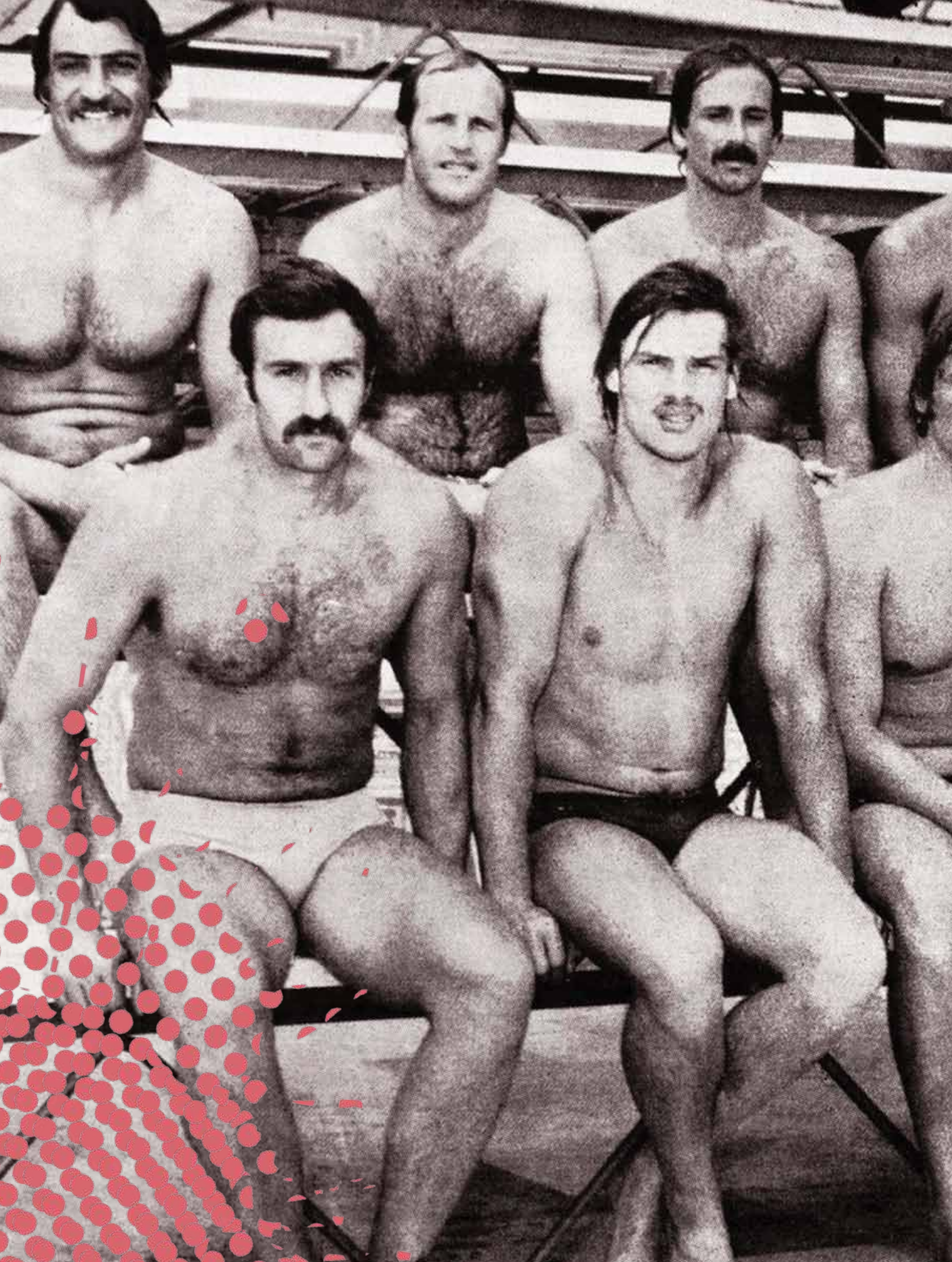
beka, pratio igru, uvijek s kapićem broj 2. Za reprezentaciju je od 1959,

kad je prvi put ušao u izabranu vrstu, odigrao 152 utakmice. Proglašen je najboljim obrambenim igračem svijeta 1964. i sportašem godine u izboru beogradskog Sporta. Pamti još jednu veliku utakmicu i jednu veliku ozljedu. Naime, u Ciudad Mexico, u finalu protiv Rusa, igrali su se produžeci. A on ih je odigrao na vlastitu odgovornost.

– Vodili smo 13:12 i Rusi su 12 sekundi prije kraja postigli pogodak iz četverca. Ušli smo u produžetke i tada sam dobio strahovit udarac petom u donji dio trbuha, izbio mi je zrak i pao sam u nesvijest. Reanimirali su me, već zavezali na nosilima radi prebacivanja u bolnicu... No, tada sam se osvijestio i tražio da me vrate u igru. Na meksičkim Olimpijskim igrama Trumbić je proglašen i najboljim igračem svijeta.

Jak, okretan, pamti riječi Talijana Pica, koji mu je nakon jedne utakmice Mladosti i Pro Recca došao čestitati ovim riječima: "Ti si najbolji vučni traktor kojeg poznajem!" Naime, cijelo ga je vrijeme Talijan držao za gaćice ne bi li ga omeo, a Trumbić ga je vukao i vukao bazenom...

Nikad nije obećavao brda i doline, ali je zato znao prije svake utakmice reći: "dat ćemo sve od sebe, idemo se nadigravati". Danas živi u Zagrebu, trenutačno ne radi ništa u vaterpolu i to je zapravo najveća šteta jer uz takvog stručnjaka mnogo se toga može i danas naučiti.

REPREZENTACIJA JUGOSLAVIJE SA SVJETSKOG PRVENSTVA 1975. u Caliju (Kolumbija): Ozren Bonačić, Dejan Dabović, Đuro Savinović, Uroš Marović, Ratko Rudić i Duško Antunović (gornji red); Miloš Marković, Damir Polić, Predrag Manojlović, Siniša Belamarić, Zoran Lačić i Boško Lozica (donji red)

Lažno optuženi za doping

Ono što se dogodilo na Svjetskom prvenstvu 1975. u Caliju, u Kolumbiji (od 18. do 25. srpnja), ostat će trajno urezano u sjećanje svih vaterpolista iz tog vremena, a posebno Ratka Rudića, koji je postao glavni lik prvenstva na način na koji je sigurno najmanje želio. Rudić je – poslije se pokazalo lažno – optužen za uzimanje dopinga, zbog čega je reprezentacija Jugoslavije izbačena iz borbe za medalje. Naknadnom analizom utvrđeno je da Rudić nije uzimao doping, pa je oslobođen svake odgovornosti. No, ožiljak je ostao...

A počelo je da ne može ljepše. Ozren Bonačić očekivao je da će na prvenstvu odigrati svoju 240. utakmicu za reprezentaciju (to se naravno i dogodilo), pa je kao kapetan i najveći oslonac vrste koju je kao izbornik vodio Vlaho Orlić u Večernjem listu najavio: "Igrat ćemo u finalu!"

Rezultati na početku vodili su prema tome: pobjede protiv Bugarske 8:3, Kube 7:4 (Bonačić je odlično čuvao Pereza i bio junak pobjede), SR Njemačke 9:7. Poslije će se pokazati da je pobjeda protiv Nijemaca bila Pirova. Nakon te utakmice Ratko Rudić morao je na dopinšku kontrolu, ali činilo se da je to samo rutinska stvar, pa je u reprezentaciji ostalo sjajno raspoloženje. Pobjeđena je i Rumunjska 8:4, a potom je FINA izašla s priopćenjem da je kod Ratka Rudića pronađen zabranjeni stimulans amfetamin. Ta supstancija navodno izaziva opću tjelesnu živahnost, uklanja duševni i tjelesni umor, pojačava budnost, izaziva sužavanje krvnih sudova, pojačava rad srca, krvni tlak i znojenje. Sasvim dovoljno da FINA pobjedu Jugoslavije nad Njemačkom preinači u poraz službenim rezultatom 0:5 i ekspresno izbaci jugoslavensku reprezentaciju iz daljnjeg natjecanja u finalnoj skupini.

Revoltiran takvom FINA-inom odlukom predsjednik Jugoslavenskog vaterpolskog saveza i vođa puta Milan Muškatirović prvo se bavio mišlju da se s reprezentacijom prvim zrakoplovom vrati kući. Kasnije se ipak predomislio pa je Jugoslavija (dakako bez suspendiranog Rudića) nastavila s nadmetanjem u utješnoj skupini. U dvoboju za 13. mjesto indisponirana reprezentacija jedva je pobijedila Kanadu 8:7. Mnogo kasnije Muškatirović je te trenutke opisao ovako:

– Komisija za doping je nakon drugog testa ustanovila da se ne radi o amfetaminu, ali je ustrajala u ocjeni da se ipak radi o

nečemu sličnom. Članovi te komisije nisu željeli priznati pogrešku, nego su ostali pri svom stavu, pa je uslijedila kazna. Promjena rezultata utakmice s Njemačkom izazvala je tektonske poremećaje u poretku cijelog prvenstva.

U finalu je pak SSSR pobijedio Mađarsku 5:4. Treće mjesto pripalo je Talijanima, koji su u ponovljenoj utakmici s Kubom odigrali neodlučeno 4:4. Prvotno je Kuba pobijedila 4:3, ali utakmica je poništena jer je, navodno, kraj odsviran prije isteka regularnog vremena. To jest, belgijski sudac Abe Fuchs, koji je sudio i olimpijsko finale 1968. godine u Ciudad de Mexico između SSSR-a i Jugoslavije, nije priznao izjednačujući pogodak Talijana. No, Belgijanca to nije zaustavilo u karijeri, još je godinama sudio međunarodne vaterpolske utakmice i postao sudačka legenda.

Važnu inovaciju u opremu vaterpolista unio je TWPC (Tehnički vaterpolski odbor) 1975. godine kada je uvedena plastična zaštita za uši. S takvim se kapticama igralo već na sljedećim OI u Montrealu 1976. godine (od 17. srpnja do 1. kolovoza). Jugoslavija je opet osvojila peto mjesto (u konkurenciji 12 reprezentacija), a u sastavu je bilo osam hrvatskih igrača: Duško Antunović, Siniša Belamarić, Ozren Bonačić, Zoran Kačić, Đuro Savinović, Uroš Marović, Boško Lozica i Damir Polić (uz njih igrali su još i Mišo Marković, Predrag Manojlović i Dejan Dabović).

Zlatnu medalju osvojili su Mađari, koji su tada imali iznimno snažnu reprezentaciju, dobro pokrivenu na svim pozicijama. Predvodio ih je legendarni Tamas Farago, po mnogima najbolji vaterpolist svijeta svih vremena, a glavni suradnik bio mu je ljevoruki Gyorgy Horkai, možda najbolji ljevak svih vremena. Jugoslaviji ostaje utjeha da je s takvom Mađarskom odigrala neodlučeno 5:5, i to je jedini bod koji su Mađari izgubili u Montrealu.

No, Jugoslavenima je škripalo u ostalim utakmicama. Već u skupini bilo je neodlučeno s Kubom (4:4, Bonačić izjednačio 15 sekundi prije kraja) i Italijom (6:6, iako je Jugoslavija vodila 3:1), a pobijeđen je samo Iran (15:0). U razigravanju za poredak od prvog do šestog mjesta Jugoslavija je prvo odigrala neodlučeno s Rumunjskom (5:5), potom je izgubila od Italije (5:4), pa odigrala neodlučeno sa SR Njemačkom (4:4) i budućim pobjednikom Mađarskom (5:5), a poražena je i od Nizozemske (5:3). Iza Mađara plasirali su se Talijani i Nizozemci, a ispred Jugoslavije ugurala se i Rumunjska.

Damir Polić

Zlatar kojeg zlato nije ljubilo

Datum rođenja: 3. travnja 1953.

Mjesto rođenja: Split

Zanimanje: vaterpolski trener

Vaterpolo je počeo igrati 1964. u POŠK-u

Igračka karijera: 1968-1985. POŠK, 1985-1986. Caserta, 1986. Volturmo, 1986-1987. Cosenza, Italija, 1987-1988. Catania, Italija.

Trenerska karijera: 1988-1990. Volturmo, Italija, 1994-1995. Cosenza, Italija, 2005-2007. POŠK

Trofeji s reprezentacijom:

– srebro na OI u Moskvi 1980.

– bronca sa SP u Beogradu 1973.

– bronca sa SP u Berlinu 1978.

– srebro na EP u Beču 1974.

– srebro na EP u Jönköpingu 1977.

– bronca na EP u Splitu 1983.

– zlato na MI u Splitu 1979.

– srebro na MI u Tunisu 1975.

Trofeji s klubom:

– Kup pobjednika kupova: 1981. i 1983. (POŠK)

– Europski Superkup: 1983. (POŠK)

– Kup Jugoslavije: 1980. i 1982. (POŠK)

Gotovo 20 godina igrao je Damir Polić prvoli-
gaški vaterpolo. Vrijeme od prve prvoliigaške
utakmice za matični POŠK 1968. pa do

1988. u Cataniji proteklo je
tako brzo. Karijera iznimno
sadržajna, vrlo uspješna. Isti-
na, još ni danas ne može pre-
žaliti što s POŠK-om nijednom
nije osvojio naslov državnog
prvaka. Toj sjajnoj generaciji
sa Zente kao da nije bio suđen
trijumf u prvenstvu.

Polić još dan-danas tvrdi da je
u Dubrovniku, na odlučujućoj
utakmici s Jugom, sudac Didić
grubom pogreškom presudio
prvaka:

– Umjesto da dosudi čisti četverac
tridesetak sekunda prije kraja za
našu momčad, pustio je jugaše u
kontru, isključio nam igrača i Gos-
pari su pet sekundi prije kraja došli
do 11:10 i naslova prvaka.

Damir Polić s trojkom na kapici naj-
bolje partije za svoj POŠK pružao je
ipak na međunarodnim utakmicama.
Bio je pravi vođa, na poziciji centra ra-
zario je protivničke obrane. Nezabora-
van je njegov učinak u finalu Superku-
pa, na utakmici s prvakom Europe *Pro
Reccom* na neutralnom plivalištu Sant
Jorde u Barceloni. Pobjedio je tada POŠK
favorizirane Talijane 6:4, iako su veći dio
utakmice bili lišeni pomoći svog najbo-
ljeg igrača Milivoja Bebića. Suci su Bebiću

već u prvoj četvrtini dosudili dva isključenja, a
pri kraju poluvremena neoprezno je u obrani
odigrao s dvije ruke. Bio je to treći, definitivni
izbačaj. Malobrojni Splićani na Sant Jordiju bili
su uvjereni da će POŠK izgubiti. Ali Polić je do
kraja odigrao svoju najbolju utakmicu, u obrani
i napadu. Bila je to pobjeda za veliko, veliko
slavlje POŠK-ovaca.

Polić je za reprezentaciju od 1973, od SP u Be-
ogradu do EP-a u Splitu 1981. godine, odigrao
278 utakmica. To su, naravno, događaji od
"posebne važnosti" u biografiji svakog sportaša.
Srebrna medalja na Olimpijskim igrama 1980.
godine u Moskvi Poliću je pri srcu, prisjeća se
svih pobjeda, ali najviše jedinog poraza, onog u
finalu, 8:7 s Rusijom. Damir je zabio dva gola:

– Uz malo više sreće mogli smo biti prvi...

Tvrdi da su se on i društvo iz reprezentacije po-
sebno silno radovali zlatnom odličju na MIS-u.
Najtužniji trenuci karijere, kaže, bez dvojbe su
oni na SP u Caliju 1975. "Otkriće" antidopinške
kontrole da je Ratko Rudić koristio nedopu-
štena sredstva bio je događaj koji Damir neće
moći izbrisati iz svojih sjećanja. Tek mala im je
utjeha da se nekoliko mjeseci poslije taj nalaz
pokazao kao pogrešan, da je Rudić bio čist, Ali
momčad je bila kažnjena: umjesto da posljed-
njeg dana prvenstva igraju finale za svjetskog
prvaka s Mađarima, Polić i društvo igrali su
"finale" za 12. mjesto.

S pravom je Damir Polić ponosan na svoju
igračku karijeru iako ga zlato, koje tako vješto
oblikuje, nije baš ljubilo. No, možda je upravo
taj njegov zlatarski obrt uzrok što nije imao
tako uspješnu trenersku karijeru.

Boško Lozica Šuter zatvorenih očiju

Datum rođenja: 28. studenog 1952.

Mjesto rođenja: Korčula

Igračka karijera: 1967-1978. KPK Korčula, 1980-1985. Jug, 1985-1986. Fulda, Njemačka, 1986-1987. Roma, 1987-1990. Mameli

Genova

Trenerska karijera: 1986-1987. Roma, Italija, 1987-1990. Mameli

Genova, 1991-1992. Catania, Italija, 1992-1994. Mladost

Trofeji s reprezentacijom:

– srebro na OI u Moskvi 1980.

– bronca na SP u Beogradu 1973.

– bronca na SP u Zapadnom Berlinu 1978.

– srebro na EP u Jönköpingu 1977.

– bronca na EP u Beču 1974.

Trofeji s klubovima (igrački):

– Prvak Europe: 1980. (Jug)

– Kup pobjednika kupova: 1978. (KPK)

– Prvak Jugoslavije: 1980, 1981, 1982. i 1983. (Jug)

– Kup Jugoslavije: 1981. i 1983. (Jug)

Trofeji s klubom (trenerski):

– Prvak Hrvatske: 1992. i 1993. (Mladost)

– Kup Hrvatske: 1992. (Mladost)

Ako se rodiš na Korčuli, jednom od naših najljepših otoka koji se vazda povezuje s velikim svjetskim putnikom Markom Polom, onda moraš već kao mali znati dvije stvari, plivati i plesati morešku, tradicionalnu korčulansku igru. Mali Boško nije mogao biti iznimka. S moreškom je proplovao pola Europe prije nego vaterpolom.

Kod trenera Gojka Arnerija i Mate Maglova, kasnije nogometnog trenera, naučio je osnove vaterpola. Naravno, prije toga je plivao u klubu, KPK, ionako je to zapravo sve bilo isto, na istom mjestu isti ljudi. Kao plivač naosvajao se medalja na različitim natjecanjima, iako, zanimljivo, u njegovu prelijepom zagrebačkom stanu

teško možete steći dojam da ste gost jednog svjetski poznatog sportaša. Nigdje medalja, nigdje trofeja, nigdje ničega vezanog uz sport.

– Imam to negdje, po nekim kutijama, nešto tu, nešto u Dubrovniku, što ćeš, to ionako spada u povijest – lakonski će reći. Osim plivanja i vaterpola, mali je Lozica koketirao i s košarkom i stolnim tenisom, pa ne čudi što je danas dopredsjednik

Stolnoteniskog kluba Zagreb. I danas, recimo, drži školski rekord u bacanju kugle. Broj na kapici uvijek 6, u reprezentaciji obrnut, 9, iako danas kaže da za to nije bilo nekog smislenog razloga, jednostavno se tako poklopilo. Prvi put je za KPK igrao 1967. godine, na zimskom državnom prvenstvu u Zagrebu, na bazenu u Daničćevoj. Godinu potom u Splitu njegova je generacija bila prvak Hrvatske i Jugoslavije. Iz te sjajne generacije čak devet igrača osvojilo je 1978. Kup kupova s KPK-om. Do tada je i Lozica bio u KPK-u, godinu kasnije odlazi u vojsku, a od 1980. godine prelazi u Jug, uz veliku aferu koja je pratila transfer. Naime, još od 1973. godine Boško živi u Beogradu, gdje se upisao na studij prava, koji nije završio, već je kasnije studirao na Višoj trenerskoj u Zagrebu

i okončao je. U Beogradu je živio i trenirao, najviše s Partizanom, a igrao za svoje Korčulane. Crvena zvezda nudila mu je bjanko ugovor za prelazak u njihove redove, ali nije popustio. Kakav je bio tada, takav je i danas, na mjestu zamjenika pročelnika Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i šport u Zagrebu. Odlazak Korčulana na studij u velike gradove nije tada bila neka novost, iz tadašnje momčadi sedam ih je studiralo u Zagrebu, osam u Beogradu. Prvenstva su se onda igrala u proljeće i ljeti.

Afera s Jugom podigla je dosta prašine, iz Hrvatskog vaterpolskog saveza nisu mu odobrili prelazak iz KPK u Jug. Bilo je prijatniji i ucjena, ali na kraju se sve dobro svršilo – prešao je u Jug, gdje se zadržao do 1985. U te četiri sezone osvojili su četiri naslova prvaka Jugoslavije, te dva Kupa i najsjašniji trofej, Kup prvaka 1980. Jug je s Lozicom postao prvak nakon 29 godina! Usput, Lozica je poznato vaterpolsko ime: Boškov otac Pero, po kome je i Boškov sin dobio ime, u razdoblju od 1948. do 1952. bio je predsjednik Vaterpolskog saveza Jugoslavije te predsjednik splitskog Mornara i, naravno, korčulanskog KPK.

Zašto je otišao iz KPK?

– Jer se raspala generacija, više nismo mogli biti prvi, i nisam imao sportskih motiva, a i odlučio sam živjeti u Dubrovniku – kasnije će kazati. Od sezone 1985/86. odlazi u Njemačku, u Fuldu, iako je već tada radio kao tajnik Sportskog društva Jug. Poslije Njemačke kreće put Italije, prvo u Romu kao igrač i trener u sezoni 1986/87, kasnije četiri godine provodi u Genovi, koju iz B lige, preko A-2 dovodi do prve divizije, također kao igrač i trener.

S juniorima je došao do finala Italija, a njegov je proizvod talijanski reprezentativac Alessandro Bovo. Kada je otišao iz Genove, tamo su stigli Božo Vuletić i Antonio Milat. Lozica je sezonu odradio i u Cataniji, a početkom 1992. godine vratio se doma, kao trener Mladosti. U dvije sezone osvojio je prvi Kup Hrvatske i dva prvenstva te igrao finale Kupa prvaka s Jadranom. Poslije toga osnovao je klub Viktoriju, današnji Zagreb, a u biografiju mu treba upisati i organizaciju prvog ženskog vaterpolskog kupa. Tri godine za redom, od 1977. do 1979, osvajao je "Žutu kapicu" Sportskih novosti kao najbolji igrač prvenstva.

Bio je izraziti strijelac neviđene lakoće pogađanja protivničkih mreža, čak i "zatvorenih očiju" bio je opasan za sve svjetske vratare. Brz šut, i to na prvu, glavna mu je odlika. I danas pamti pet pogodaka Kotoru, ali i pogodak s centra, nakon čega se publika podigla, pljeskala i – otišla s plivališta, u stilu – dovoljno smo vidjeli. Sa svojih 195 cm igrao je na poziciji centra, no, krasila ga je plivačka brzina te najbrži i najprecizniji šut toga vremena, ni do današnjih dana nije ga mnogo njih sustiglo. Imao je pregled igre, bio dešnjak koji se znao služiti i lijevom rukom, zapravo – bio je kompletan igrač. Kasnije, kao trener, često je znao reći "mlad igrač ima pravo na pogrešku", sjećajući se valjda sebe i svojih početaka.

Boško je svojedobno s Copacabanom bio i najbolji igračem svjetski poznate Divlje lige u Dubrovniku. I danas ima društvo s kojim baci haki barem jednim tjedno i, vjerujte, još je u dobroj formi...

> REPREZENTACIJA JUGOSLAVIJE 1976. – Gopčević, Galijaš, Z. Roje, Vezilić, Manojlović, Polić, Trifunović (stoje); Lozica, Mustur, Vraneš i Belamarić (čuču)

Δ OSVAJAČI SREBRNE MEDALJE NA OI u Moskvi 1980. – Ćirković, Bebić, Vezilić, Roje, Manojlović, Mustur, Polić, Petković (stoje); Lozica, Rudić, Krivokapić, Gopčević i Trifunović (čuču)

Beograd i Rijeka domaćini I. svjetskog kupa

Nakon sastanka u Rimu 5. veljače 1977. godine TWPC je na vaterpolskim utakmicama uveo i drugog suca. Tako se igralo i na Europskom prvenstvu u švedskom gradu Jönköpingu od 14. do 21. kolovoza 1977. godine na kojem su se Jugoslaveni, predvođeni izbornikom Tripunom Ćirkovićem, opet približili vrhu, ali na nj nisu zasjeli. Bolji su bili Mađari, od kojih je Jugoslavija doživjela jedini poraz (4:3). No, zato su pobijedili Italiju 5:4, SSSR 10:7, SR Njemačku 5:3, Rumunjsku 6:4, Nizozemsku 8:6 i Španjolsku 5:2. Jugoslaveni su se morali zadovoljiti srebrnom medaljom, brončana je pripala Talijanima.

Svjetsko prvenstvo održano je u Zapadnom Berlinu od 18. do 29. kolovoza 1978. godine. Jugoslavija je osvojila brončanu medalju. Zlatna je pripala Italiji, srebrna Mađarskoj. Izbornik Tripun Ćirković (trener reprezentacije bio je poznati hrvatski vaterpolski radnik Toni Petrić) nije mogao računati na ozlijeđenog Rudića, koji nije ni putovao u Zapadni Berlin. U reprezentaciji su od hrvatskih igrača bili Luko Vezilić, Boško Lozica, Zoran Roje, Siniša Belamarić, Mirsad Galijaš i Damir Polić, a osim njih vratar Predrag Vranješ, Slobodan Trifunović, Zoran Mustur, Predrag Manojlović i Zoran Gopčević. Na otvaranju prvenstva jugoslavensku zastavu nosio je kapetan reprezentacije Siniša Belamarić, šibenčanin i igrač beogradskog Partizana.

Zanimljivo je da se prije početka prvenstva izbornik Ćirković pribojavao kako će se igrači prilagoditi uvjetima u bazenu, koji je bio dubok samo 180 centimetara, pa su ga visoki igrači mogli i prohodati. No, ipak su prije svega odlučivale plivačke (a ne trkačke) sposobnosti. Jugoslavija je u prvom susretu izgubila od Mađarske 3:2, ali je nakon toga pobijedila Španjolsku 5:4 i Grčku 11:2, pa je otišla dalje. Nakon toga nadjačana je i Bugarska 10:3, pa u vrlo važnom dvoboju SR Njemačka 4:3 (iako su Nijemci uoči posljednje četvrtine vodili 3:2). Pred dvije tisuće njemačkih navijača Zoran Gopčević postigao je pobjedonosni pogodak 28 sekundi prije kraja, a odličnu igru pružio je i Boško Lozica.

– Lozica je sam dobio posljednju četvrtinu – ustvrdio je Ozren Bonačić, tada u ulozi običnog gledatelja.

Da su Nijemci u tih 28 sekundi uspjeli poravnati, otišli bi oni dalje, a ovako se Jugoslavija kao druga (iza Mađarske) plasirala

u završnicu. “Ja sam krivac za sve”, izjavio je legendarni njemački reprezentativac Frank Otto, kojemu je Vezilić u posljednjim sekundama utakmice obranio udarac.

U nadmetanju za odličja Jugoslavija je prvo, pomalo nesretno, izgubila od Italije 6:5 u utakmici u kojoj tri puta s igračem više nisu postigli pogodak. Nakon toga su izgubili i od Mađara 5:3, a potom su ipak pobijedili SSSR 6:4. Kako je Italija pobijedila SSSR 5:4 a s Mađarskom odigrala neodlučeno 4:4, domogla se svog prvog zlata.

Svjetsko prvenstvo u Zapadnom Berlinu ostat će u pomalo neugodnom sjećanju hrvatskom sucu (kasnije i uvaženom vaterpolskom dužnosniku) Josipu Joviću. Na utakmici Rumunjska – SAD, koju je sudio, na njega je nasrnuo rumunjski izbornik Kroner pokušavajući se i fizički obračunati s njim. Zbog tog je izgreda FINA-in tehnički vaterpolski odbor (TWPC) isprva kaznio Rumunja zabranom vođenja svoje momčadi na jednoj utakmici, no, potom je kazna postrožena – Kroneru je zabranjeno sjedenje na klupi do kraja prvenstva.

– Nakon što sam sedam sekundi prije kraja dosudio četverac za Amerikance, Rumunj se popeo na sudački podij i nešto je vikao i lamatao rukama. Nije to izgledalo tako strašno kako se to učinilo čelnicima FINA-e, ali su ga oni oštro kaznili. Poslije se Kroner meni ispričao i čak smo ostali u dobrim odnosima – sjećao se danas Jović (rođen 1941. u Supetru na Braču, živi u Splitu), koji se suđenjem bavio od 1970. do 1989. godine a kasnije još puno godina bio na čelu sudačke organizacije.

Godine 1979, od 29. travnja do 6. svibnja, u Beogradu i Rijeci održan je Prvi svjetski (FINA) kup. Jugoslavija je, sada s Rudićem, osvojila treće mjesto, iza Mađarske i SAD-a. Beogradski je dio (igralo se na Tašmajdanu), doduše s lakšim suparnicima, odlično počeo: pobjede nad SAD-om i Rumunjskom identičnim rezultatom 6:4, nad Bugarskom 7:2 i potom iznenađujući poraz od SR Njemačke 4:3. U nastavku, na Kantridi, doživljen je težak poraz od SSSR-a 5:1, ali su potom postignute dvije teške, ali važne pobjede: nad Italijom 7:6 i Mađarskom 8:7.

Iako je Jugoslavija pobijedila oba sastava ispred sebe (Mađarsku i SAD), porazi od SR Njemačke i SSSR-a stajali su je sjajnijeg

Ponajbolji, ako ne i najbolji, Jugov igrač svih vremena. Reprezentativac u 257 utakmica. Krasili su ga kreativnost, sjajno predviđanje situacije te šuta koji je doveo do savršenstva. Začetnik je šuta sa zadržskom. To mu je tijekom cijele karijere bilo najjače oružje. Savinović je mogao igrati na poziciji beka, ali i centra. Jednom riječju, bio je vrhunski igrač. Djelovao je tromo, sporo, ali tko bi tako pomislio, teško bi se prevario. Eksplodirao bi za trenutak! Iz prividne tromosti za sekundu bi bio u petoj brzini. Imao je sjajan osjećaj za pogodak. Miran. Tih. Povučen. Bio je idol generaciji Veselina Đuhe, Gorana Sukna i Bože Vuletića. Neizostavni član seniorske reprezentacije. Kao igrač bio je trener u vodi. Svojim savjetima pomagao je mlađima, on i Luko Vezilić i te kako su pridonijeli da većina iz nove generacije izraste u velike igrače...

Počeo je trenirati vaterpolo u Jugu 1962. godine. Za prvu momčad zaigrao je tri godine poslije. Debi je imao protiv KPK-a u Drugoj ligi. Prve dvije sezone proveo je u drugoligaškoj konkurenciji – bile su to jedine dvije sezone u povijesti Juga u nižem rangu – a 15 godina poslije slavio je naslov prvaka Europe. Prethodilo je tome osvajanje naslova prvaka Jugoslavije, naslova koji je Jug čekao čak 29 godina. – Konkurencija je bila vraški jaka, nikad kao tada – kaže prisjećajući se nastupa Juga u prvenstvu Jugoslavije sedamdesetih i početkom osamdesetih godina prošlog stoljeća. Mladost, Partizan, potom splitski POŠK, jak je bio KPK, hercegnovski Jadran...

Prije radosti zbog osvajanja naslova državnog prvaka s Jugom, potom i naslova prvaka Europe iste godine, izborio je 1973. broncu s reprezentacijom na Svjetskom prvenstvu u Beogradu te medalju istog sjaja na Europskom prvenstvu u Beču godinu dana poslije. Praznih ruku se vraćao sa sljedeća dva velika natjecanja, Svjetskog prvenstva u Kolumbiji te Olimpijskih igara u Montrealu.

Godinu dana nakon što je zaključio igračku karijeru 1981. – nigdje. Potom 1983. trener prve momčadi Juga. U debitantskoj sezoni u ulozi trenera dvostruka kruna, prvenstvo i Kup Jugoslavije. Sljedeće sezone praznih ruku, bez oba domaća naslova, s finalom Kupa kupova i porazom u njemu od moskovskog Dinama. Godinu

poslije novi naslov prvaka, posljednji Jugov u bivšoj državi te poraz u finalu Kupa. Još jednom je Jug doveo, 1987, do finala domaćeg kupa te finala Kupa kupova. Još jednom je beogradski Partizan bio taj koji je uzeo Jugoslavenski kup, dok je Kup kupova izgubljen u produžetku uzvratne utakmice finala u prepunoj Scandoni. Domaćin Posillipo stigao je do svog prvog europskog trofeja.

Iz Juga odlazi u Italiju. Salerno, za koji su igrali Veselin Đuho i Goran Sukno, prvi je put u svojoj povijesti prvoligaš. Potom, nakon tri sezone u Italiji, kratko Španjolska i Las Palmas. Razlog zbog kojeg se kratko zadržao na Pirenejima bio je poziv iz Marseillea, s kojim je u pet sezone jednom prvak Francuske te četiri puta osvajač Francuskoga kupa.

Đuro Savinović Začetnik šuta sa zadržskom

Datum rođenja: 1. ožujka 1950.
Mjesto rođenja: Dubrovnik
Igračka karijera: 1962-1981. Jug
Trenerska karijera: 1983-1989. Jug, 1989-1992. Salerno, Italija, 1993. Las Palmas, Španjolska, 1993-1998. Marseille, 1999-2000. Bellevue Dubrovnik

Trofeji s reprezentacijom:

– bronca na SP u Beogradu 1973.

– bronca na EP u Beču 1974.

Trofeji s klubom (igrački)

– Prvak Europe: 1980.

– Prvak Jugoslavije: 1980. i 1981.

– Kup Jugoslavije: 1981.

Trofeji s klubovima (trenerski):

– Prvak Jugoslavije: 1983. i 1985. (Jug)

– Kup Jugoslavije: 1983. (Jug)

– Prvak Francuske: 1995. (Marseille)

– Kup Francuske: 1994, 1995, 1996. i 1997. (Marseille)

Vratio se na koncu u Dubrovnik, sportski je direktor Bellevuea (Dubrovnik PRO CRO), koji krajem 1998. godine osvaja Mediteranski kup. Sezonu poslije ponovo je u ulozi trenera. Nakon toga, u ljeto 2000, povukao se, preselio se na tribine. Vaterpolo je zbog toga izgubio jako puno.

odličja od bronce. Mađarska je imala bod više, a SAD bolju razliku pogodaka.

Na klupskoj sceni hrvatski je vaterpolo postigao još jedan uspjeh: nakon što je *Mladost* čak četiri puta osvajala naslov europskog klupskog prvaka, 1980. to je prvi put uspjelo i dubrovačkom *Jugu*. A ta je godina bila plodonosna i na reprezentativnom planu.

Srebrom su se na Olimpijskim igrama u Moskvi 1980 (od 19. srpnja do 3. kolovoza, nastupilo 12 reprezentacija) okitili Luko Vezilić, Damir Polić, Zoran Roje, Milivoj Bebić, Ratko Rudić i Boško Lozica (uz njih su u sastavu još bili: Milorad Krivokapić, Zoran Gopčević, Zoran Mustur, Slobodan Trifunović i Predrag Manojlović). Iako su Amerikanci i Nijemci bojkotirali Igre (zbog intervencije SSSR-a u Afganistanu), vaterpolski je turnir i bez njih bio iznimno jak.

Uoči početka Olimpijskih igara jugoslavenska je reprezentacija u Moskvi, u posljednjem pripremnom susretu, izgubila od

Rumunjske 9:8, ali kad su počele prave utakmice, pokazala se prava moć Ćirkovićevih izabranika. Jugoslavija je u skupini C prvo igrala neodlučeno s Kubom 6:6 (početkom druge dionice Jugoslavija je stajala prilično loše, gubila je 2:5), potom je pobijedila Bugarsku 9:2 te istim rezultatom i Australiju. U razigravanju za poredak od prvog do šestog mjesta, novi susret s Kubom završio je ponovo neodlučeno (7:7), a potom je stigla pobjeda nad favoriziranom Mađarskom 8:7 i praktično osigurano srebrno odličje. Uslijedile su još dvije pobjede – nad Nizozemskom 5:4 i Španjolskom 7:6 – i na kraju poraz od SSSR-a 8:7. Sovjeti su sa svim pobjedama na turniru osvojili zlato, dok je bronca pripala reprezentaciji Mađarske.

– Ne možemo prigovoriti pobjedi sovjetskih vaterpolista. Bili su bolji, znalački su iskoristili sve naše pogreške i zaslužio su osvojiti zlatnu medalju – sportski je priznao Ratko Rudić. Takvim je raspletom na kraju bio zadovoljan i predsjednik Jugoslavenskog vaterpolskog saveza Celestin Sardelić.

Luko Vezilić branio je fantastično. Zapravo, Luko je bio više igrač nego li vratar. Isplivavao je poput vidre, skidao suparnicima lopte s ruku, bio je, praktički, nesavladiv. A tek njegov specijalitet – "banana"! Uveo je ovaj košarkaški element u vodu. Protivnik dođe sam do njega, želi ga lobati, a Luko izleti iz vode i s dvije ruke uhvati loptu! "Ne iskači!", vikao je uz rub plivališta veselo Miro Ćirković, tadašnji izbornik reprezentacije Jugoslavije, "ne iskači toliko visoko jer će ti zabiti gol kroz noge!" Ostalo je zapisano prije više od trideset godina, po završetku Europskog prvenstva u švedskom gradu Jönköpingu Vezilić, koji u svojoj karijeri nije imao ni dana kadetskog ni juniorskog staža, prvi je put proglašen najboljim vratarom svijeta. Vezilić je, naime, tek u drugom desetljeću života stao među vratnice. Prije toga u Cavtatu je igrao "na divlje", "na jedan gol", bez ikakvog trenera (treninga). Ipak, nije prošao nezapaženo. Duge ruke, plivački superioran, vratar koji je napadače tjerao u očaj. Branio je s dvije ruke, i to ne samo udarce s krila ili one lopte koje su mu išle iznad glave. Sve udarce je branio s dvije ruke, poput nogometnog vratara. Za Jug je debitirao 1968. Periću, dugi niz godina prvom vrataru Juga, to je bila oproštajna sezona. Već tijekom zimskog prvenstva, koje se igralo u Zagrebu, Vezilić je prvi put stao na vrata. U gostima je igrao bez problema, treme nije bilo, ali je uoči prve utakmice u Gružu, pred

domaćom publikom, imao toliku tremu da je pobjegao. Svi su ga tražili, nije bilo druge te je na vrata morao opet stati Pero Katušić.

Poslije će o tome reći:

– Jednostavno, nisam mogao izaći pred toliko navijača. Odsjekle su mi se noge i zbog toga sam otišao kući.

Bio je tih, povučen. Izbjegavao je novinare.

"Nemam što reći", govorio bi, rukama pokazujući da sad nije raspoložen reći bilo što. Najdraže mu je bilo sjesti u barku te početi na ribanje i tu naći mir.

Čim je počeo braniti za Jug, Vezilić je počeo igrati i za reprezentaciju. Već 1969, nakon prvenstva u Dubrovniku, s B reprezentacijom putovao je na Balkanske igre u Izmir. Razočaran je bio odlukom što za njega nema mjesta u sastavu koji je igrao na Olimpijskim igrama u Münchenu 1972. godine. Prvo veliko natjecanje na kojem je nastupio bilo je Europsko prvenstvo u Beču 1974. gdje je osvojio broncu. Stekao je tu povjerenje izbornika, ali dvije godine poslije u Montreal na Olimpijske igre nije putovao, iako je bio prvi vratar. Naime, na završne pripreme izbornik Vlaho Orlić pozvao je još nekoliko vratara. Kao, jača je konkurencija, nitko nije siguran za nastup u Montrealu. To je naljutilo Vezilića, koji je uzeo stvari i napustio pripreme.

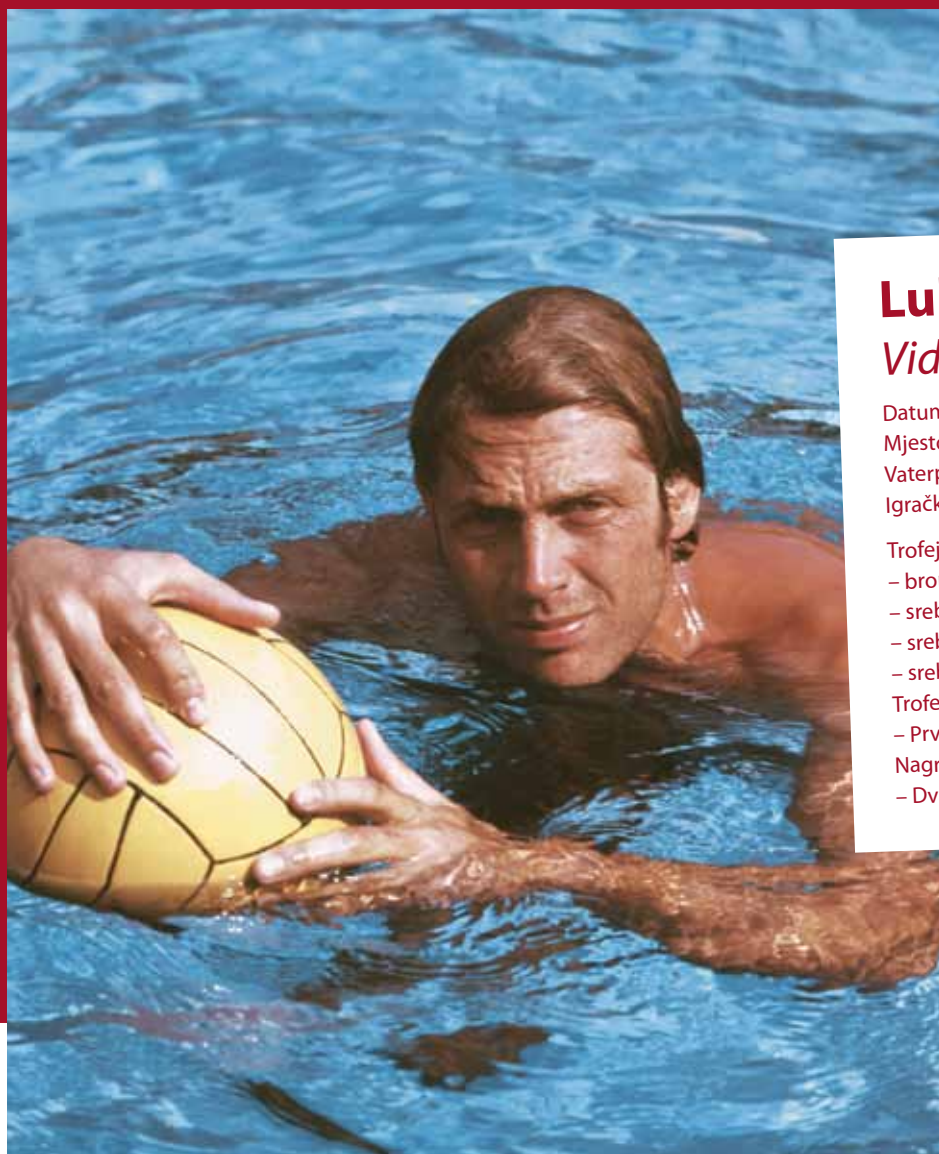
Nikad se nije znalo hoće li Vezilić igrati ili ne. Ipak, vratio se u reprezentaciju sljedeće godine. Igrao je na EP-u 1977, potom i na SP-u godinu dana poslije, na MI u Splitu te na OI u Moskvi.

Reprezentacija se svaki put vratila s medaljom. Za nacionalnu je momčad odigrao 210 utakmica.

Vezilić je bio poznat po isplivavanju. "Kradljivac lopti", a ruka precizna. Proslavio je Đuho, koji je uvijek bio spreman za kontru. Toliko je Đuho bio siguran u Vezilića, krenuo bi u kontru u trenutku kad je protivnički igrač uputio loptu prema vratima Juga.

Priča o najboljem Jugovu vrataru svih vremena završila je tamo gdje je i počela. U Zagrebu. Igrala se utakmica Kupa. Nedugo nakon osvojene srebrne medalje na Olimpijskim igrama u Moskvi, prvoga Jugova naslova prvaka Jugoslavije nakon 29 godina čekanja, a uoči prvog nastupa u Kupu prvaka...

Vezilić je tada bio u pravoj formi, u 32. godini razmišljao je otići u inozemstvo te nešto zaraditi. Na žalost, dogodila se ozljeda oka. Jug je igrao protiv splitskog Jadrana, na otvorenom. Bilo je toga dana hladno, a kako se voda grijala tako se iznad površine stvorila magla. Ta utakmica nije ništa odlučivala. Znalo se da Jug ide dalje iz četvrtfinalne skupine u polufinale kupa. Kovačić je bio ispred Vezilića, koji je izletio s gola. Prst Splićanina završio je u oku najboljeg vratara svijeta. Bio je 17. listopada 1980. godine. Mjesec i pol dana proveo je Vezilić u bolnici. Nije više bilo mogućnosti za povratak. Jug je gubitkom Vezilića izgubio dva, tri, pa i četiri trofeja unatoč dominaciji početkom osamdesetih godina prošlog stoljeća. "Toliko bi ih još osvojio", tvrdio je poslije Veselin Đuho, "da se nije dogodilo to što se dogodilo". I nije samo Đuho bio takvog mišljenja.

Luko Vezilić

Vidra na голу

Datum rođenja: 2. srpnja 1948.

Mjesto rođenja: Dubrovnik

Vaterpolo je počeo igrati 1968. u Jugu

Igračka karijera: 1968-1980. Jug

Trofeji s reprezentacijom:

– bronca na EP u Beču 1974.

– srebro na EP u Jönköpingu 1977.

– srebro na SP 1978.

– srebro na OI u Moskvi 1980.

Trofeji s klubom:

– Prvak Europe: 1980. (Jug)

Nagrade:

– Dva puta najbolji vratar svijeta (1978. i 1980.)

Slobodan Trifunović Korčulanski specijalac

Datum rođenja: 3. veljače 1956.
Mjesto rođenja: Beograd (Srbija)
Zanimanje: dipl. ekonomist, vaterpolski trener
Igračka karijera: 1969–1982. KPK Korčula; 1982–1987. Jug;
1987–1988. Canottieri Napoli, Italija; 1989. Palermo, Italija;
1990. Salerno, Italija
Trenerska karijera: 1990–1992. vaterpolistice Volturina,
Italija; 1993. Palermo; od 1993–2008. Perth, Australija;
2008. Tourcoing, Francuska; 2009. Galeb Makarska; 2010.
izbornik Japana.

Trofeji s reprezentacijom:

- srebro na OI u Moskvi 1980.
- srebro na EP u Jönköpingu 1978.
- bronca na EP u Zapadnom Berlinu 1979.

Trofeji s klubovima (igrački):

- Kup kupova: 1979. (KPK)
- Prvak Jugoslavije: 1983. i 1985. (Jug)
- Kup Jugoslavije: 1978. (KPK) i 1983. (Jug)

Trofeji s klubom (trenerski):

- Prvak Italije (žene): 1990, 1991. i 1992. (Volturino)

Uz Boška Lozicu i Uroša Marovića, on je, i prema mišljenju tadašnjeg trenera KPK Duška Antunovića, najzaslužniji za osvajanje naslova pobjednika Kupa kupova 1978.

– To je bila, rekao bih, anomalija – godine 2010. o korčulanskom pohodu Europom zborio je Slobodan Bobo Trifunović, nedvojbeno jedan od najboljih vaterpolista kluba s Korčule svih vremena.

– Bili smo iznenađeni jer je Korčula, mjesto od jedva 3.000 stanovnika, osvojila jedan kontinentalni trofej. Jednostavno, poklopilo se da je stasala gotovo ista generacija, gotovo isto godište igrača svjetske klase koji su mogli ostvariti taj pothvat. To je rijetkost. Tim prije što smo s iznimkom Marovića, koji je došao iz Partizana, svi ostali bili Korčulani. Kada na to nadodate ambicioznog predsjednika, pa velikog trenera poput Antunovića...

Da, tada dobivate pobjednike.

Bobo Trifunović nije isticao se šutom, za koji i sam kaže da nije bio poseban. Nije se isticao ni snagom, još manje visinom. Dapače, on je u doba igranja za reprezentaciju bio uvjerljivo najniži, jedini ispod 180 cm. Taj – za vaterpolo onog doba, a donekle i danas – nedostatak valjalo je nadoknaditi na drugi način. Trifunović ih je imao nekoliko. Primaran je bila brzina. Bio je vjerojatno najbrži plivač. No, nije samo brzo plivao. Još hitrije je mislio. Dijelio je loptu kao

na pladnju, ali i osmišljao u glavi što bi suparnik mogao napraviti. Takav – brz, okretan, višljast – dobio je ulogu nazovimo je "specijalca". Bobo je, naime, redovito čuvao najbolje, najopasnije igrače suparničkih momčadi.

– Istina, znam da sam uvijek imao zadatak ići na Talijana De Magistrisa, Mađara Faraga, a kasnije i na Španjolca Estiarteu.

Gdje ćete većeg komplimenta nekom igraču od ovoga. I ovim je već sve rečeno. S Korčule se otisnuo tek 1982. kada je prešao u dubrovački Jug, iako je poziva bilo tada i iz POŠK-a te Partizana.

Po završetku igračke karijere, uspješno je započeo trenersku, ali sa ženama. Odveo je vaterpolistice Volturina do tri uzastopna naslova prvakinja Italije. Krajem 1993. uslijedio je poziv iz Australije, preciznije Perth i Instituta za sport države Zapadna Australija. Ondje je trenirao, tražio vaterpolske talente kako među muškarcima, tako i među ženama. Australci su te godine dobili organizaciju Olimpijskih igara te su uz ostale sportove velik novac ulagali i u razvoj vaterpola. Sedam godina kasnije, na OI u Sydneyu u reprezentaciji Australije nastupila su tri mladića i četiri djevojke koje je otkrio i trenirao Bobo Trifunović. Godine 2010. nekoliko je mjeseci bio i izbornik Japana.

Korčula, Italija, Australija, Japan – sve stiže "specijalac" Bobo.

Šezdesetih godina sportski je Šibenik imao trojicu srednjoškolaca, potencijalnih reprezentativaca (Siniša Belamarić, Krasnodar Rora, Marino Lemešić), koji su bili toliko daroviti i svestrani da su gotovo mogli birati sport u kojemu će doći do nacionalne vrste. Rora i Lemešić su se odlučili za nogomet, a Belamarić za vaterpolo, makar je bio i juniorski prvak Hrvatske na 100 metara leđno, košarkaš Šibenika i rukometaš šibenskog Metalca.

– Presudan je bio dolazak Splićanina Tonija Petrića, koji me praktički usmjerio u vaterpolo, odvuкао od ostalih sportova. Nisam imao ni 15 godina kad sam postao prvotimac Šibenika. S Milom Nakićem, Ratkom Karkovićem...

Sve se kasnije kotrljalo po Tonijevim predviđanjima. Za najboljeg drugoligaškog strijelca zainteresirali su se svi ondašnji prvoligaši, osim zagrebačke Mladosti.

– Partizan je bio najbrži, golicale me prilika vježbati pod palicom Bate Orlića. Bilo je to razdoblje kad je Beograd naselila mala dalmatin-

su on i Rudić ispali iz reprezentacije koja je na Olimpijskim igrama u Ciudad de Mexico 1968. godine osvojila zlato. Jedno europsko srebro te po dvije europske i svjetske bronce bile su mu preslaba utjeha. Pogotovu što mu njegovi olimpijski nastupi (München, Montreal) nisu utažili žeđ za olimpijskom medaljom. Peta mjesta nisu bila baš na diku reprezentaciji bivše države. Kao sportaš od glave do pete uspio je izdržati pune 23 godine u seniorskom vaterpolu, s čak 258 utakmica za tadašnju reprezentaciju. Emocije su ga vratile tamo gdje je i počeo, u šibensku Crnicu. Sa 37 godina našao se u momčadi koja je u grčevitoj borbi sačuvala prvoligaški status. Bio je kratko i trener šibenskog prvoligaša, a onda se vratio u Beograd, gdje ga je čekala obitelj i radno mjesto profesora na fakultetu.

– U posljednjem desetljeću prošlog tisućljeća radio sam osam godina kao trener u Kuvajtu. Polako su mi, priznat ću, kopnile ambicije. Ne samo zbog godina. Teško se vidim u aktualnom

Siniša Belamarić Najbolji strijelac Svjetskog prvenstva 1973.

Rođen: 18. veljače 1947.

Mjesto rođenja: Šibenik

Zanimanje: profesor tjelesnog odgoja

Igračka karijera: 1962-1970. Šibenik, 1970-1984. Partizan, 1984-1985. Solaris Šibenik

Trenerska karijera: 1985-1986. Solaris Šibenik

Trofeji s reprezentacijom:

– bronca na SP u Beogradu 1973.

– bronca na SP u Zap. Berlinu 1978.

– srebro na EP u Jonkoppingu 1978.

– bronca na EP u Beču 1975.

– bronca na EP u Barceloni 1979.

Trofeji s klubom:

– Prvak Europe: 1971, 1974. i 1975. (Partizan)

– Prvak Jugoslavije: 1971, 1974. i 1975. (Partizan)

ska kolonija. U Partizanu i Zvezdi igrali su, osim mene, Marović, Antunović, Rudić, Tedeschi, Nardelli, Nonković, Kašić... Mladost me zvala nekoliko godina kasnije, ali su partizanovci osjetili da me mogu izgubiti te mi ponudili stan, koji me vezao za Beograd – sjeća se Siniša Belamarić Cimpri.

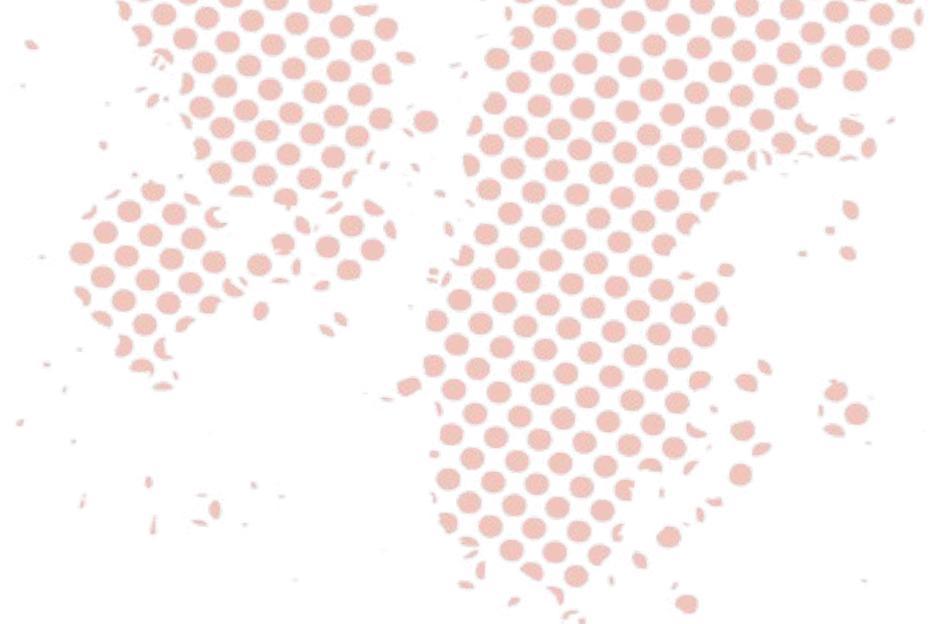
Siniša je bio kompletan igrač. Brz plivač, dobar pucač, pošteno je igrao u obrani. Bio je sjajan strijelac, kojemu su pravodobna i točna proigravanja bila gotovo draža od pogotka. Uostalom, na Svjetskom prvenstvu u Beogradu 1973.

Belamarić je bio najbolji strijelac turnira. No, kao igrač plemenita kova nikad nije prežalio što

vaterpolu. Previše je plivanja i potezanja, a premalo vica, šarma. Znate, ja sam igrao i protiv vaterpolskih umjetnika Nardellija, Stanišića, Jankovića... – priznat će iskreno Belamarić, koji dočekao i vaterpolsku i profesorsku mirovinu. A mirovinu provodi u rodnom Šibeniku i Beogradu, gdje su mu djeca i unuci.

– Najmanje sam pet mjeseci u svojoj kući u Šparadićima kraj Šibenika, gdje mi je susjed Ante Žaja, bivši nogometaš Hajduka. Draža od svih medalja i trofeja, kojima, iskreno rečeno, ne znam ni broja, za mene je spoznaja da su moja djeca i unučad ljudi za Šibenikom – govori Siniša Belamarić Cimpri.

EP u Splitu: “Dosta nam je srebra, hoćemo zlatu!”

Počevši od 1952. godine utakmica je trajala dva poluvremena po deset minuta, a od 1980. godine uvode se četvrtine koje traju po sedam minuta. Momčadima je pak omogućeno da umjesto po 11 imaju po 13 igrača u sastavu. Ta je promjena omogućila češće izmjene igrača, pa i one tzv. hokejaške, kada su se iz bazena povlačili svi igrači izuzev vratara. Igrajući prema tim novim pravilima, na Svjetskom kupu u Long Beachu od 25. travnja do 1. svibnja 1981. Jugoslavija je osvojila drugo mjesto, iza SSSR-a. Treća je bila Kuba. Već na startu Jugoslavija je postigla iznimno važnu pobjedu protiv Mađarske 11:10, pogotkom Zlokovića u posljednjim sekundama utakmice. Potom su Ćirkovićevi učenici pobijedili i Španjolsku 10:9, pa Kubu 11:6, ali su izgubili od tada iznimno jakog SSSR-a 10:6. Ipak pobjeda nad Bugarskom 15:4 osigurala im je drugo mjesto.

Split je od 5. do 12. rujna 1981. bio domaćin Europskog prvenstva, od kojega su i jugoslavenski vaterpolisti puno očekivali. Govorili su “dosta nam je srebra, hoćemo zlatu!” No, u vodi je bilo vrlo teško. U prvom dvoboju, sa Španjolcima, reprezentacija je gotovo dvije četvrtine igrala s igračem manje (isključen je Damir Polić do kraja utakmice bez prava zamjene), pa se poraz zapravo nije mogao izbjeći, bilo je 11:8. Nakon toga Jugoslavija je izgubila i od Njemačke 10:6, od SSSR-a 9:5, pa od Mađarske, pred 2.500 gledatelja na poljudskom bazenu, 7:6, a pobijedila je Rumunjsku 12:10, Nizozemsku 9:8 i Italiju 8:7. Pripalo joj je četvrto mjesto, a odličja su osvojili Nijemci (zlatu), i to sa samo jednim izgubljenim bodom, Sovjeti (srebro) i Mađari (bronca).

– Nemamo igru! – jadao se Duško Kalogjera, vođa reprezentacije.

– Nemojte kritizirati igrače, smrću Tripuna Ćirkovića ostali su izgubljeni – kazao je, pak, sovjetski izbornik Boris Popov. Izbornik Ćirković tragično je stradao 1. kolovoza 1981, nepun mjesec dana prije početka splitskog Europskog prvenstva. Poginuo je u prometnoj nesreći u blizini Dubrovnika, žureći u posuđenom Fiću na pripreme svojih izabranika za EP u Splitu.

U najbolju sedmorku prvenstva od jugoslavenskih igrača uvršten je samo Milivoj Bebić, koji je sa 14 pogodaka bio i najbolji strijelac u reprezentaciji koju je kao izbornik, kasnije će ga nazvati “ekspresni”, vodio Milivoj Minja Petković. Kapetan je bio Ratko Rudić, a osim njega i Bebića u sastavu su od Hrvata bili Zoran Roje, Boško Lozica, Damir Polić i Mirsad Galijaš. Ostatak reprezentacije činili su: Milorad Krivokapić, Zoran Gopčević, Zoran Mustur, Slobodan Trifunović, Stanko Zloković, Andrija Popović i Mišo Marković.

Slično se Jugoslavija provela i na Europskom prvenstvu koje je dvije godine poslije, od 20. do 27. kolovoza 1983, održano u Rimu. Porazi od Španjolske (9:8) i Mađarske (8:7) bili su minimalni, sa SSSR-om, budućim prvakom, odigralo se čak i neodlučeno (8:8), s Italijom također (8:8), Nizozemska je pobijedena 10:5, ali se do medalje nije moglo. Osvojeno je četvrto mjesto s jednakim brojem bodova kao i treća Španjolska, ali odlučio je rezultat u međusobnom susretu. Zlatna medalja pripala je SSSR-u, srebrna Mađarskoj. Jugoslaveni su do posljednjeg kola i susreta s Mađarskom bili u konkurenciji za odličje. Da su pobijedili Mađare, bili bi drugi.

Takav je ishod, naravno, donio puno nezadovoljstva u reprezentaciji i oko nje. Svjesni da su jedna od najboljih svjetskih momčadi, ljutili su se igrači, ali i član stručnog savjeta Aleksandar Seifert. Izbornik Mile Nakić je smijenjen, a na njegovo je mjesto postavljen Ratko Rudić. U reprezentaciji iz Rima osmorica su Hrvata: Antonio Milat, Veselin Đuho, Zoran Roje, Goran Sukno, Milivoj Bebić, Zoran Filipović, Marijan Risek i Tomislav Paškvalin. Osim njih Jugoslaviju su zastupali još: Milorad Krivokapić, Zoran Gopčević, Dragan Andrić, Stanko Zloković i Mišo Marković.

Godinu ranije, na Svjetskom prvenstvu u Guayaquilu u Ekvadoru, od 30. srpnja do 8. kolovoza 1982, Jugoslavija je zauzela tek sedmo mjesto. Prvi je bio SSSR, druga Mađarska, a treća SR Njemačka. Da neće biti dobro, vidjelo se već u preliminarnoj fazi. Pobijedena je Francuska 13:9, potom Kanada 13:11, ali simptomatično je bilo da su Kanađani vodili 7:5.

Vlaho Orlić

Čovjek koji je obilježio povijest vaterpola

Datum rođenja: 16. ožujka 1934.
Mjesto rođenja: Kotor (Crna Gora)
Datum smrti: 10. lipnja 2010. u Beogradu (Srbija)
Vaterpolom se počeo baviti 1950.
Igračka karijera: 1950-1958. Jug
Trenerska karijera: 1959-1976. Partizan, 1971-1976. izbornik Jugoslavije

Trofeji s reprezentacijom:

- bronca na SP u Beogradu 1973.
- bronca na EP u Beču 1974.
- zlato na MI u Izmiru 1971
- srebrno na MI u Alžiru 1975

Trofeji s klubom:

- Prvak Europe: 1964, 1966, 1967, 1971, 1971. i 1976.
- Prvak Jugoslavije: 1963, 1964, 1965, 1966, 1968, 1970, 1972, 1973, 1974, 1975. i 1976.
- Kup Jugoslavije: 1973, 1974, 1975. i 1976.
- Zimsko prvenstvo Jugoslavije: 1963, 1965, 1968, 1969, 1971. i 1972.

Ante Lambaša, bivši predsjednik i potom doživotni počasni predsjednik FINA-e, znao je kazati: "Čehov je rekao da su svi velikani ruske književnosti izašli iz Gogoljeve kabanice". Mi iz vaterpola aludiramo: "Sve vaterpolske zvijezde s ovih prostora iznikle su ispod kabanice Vlahu Orlića". O Vlahu Bati Orliću, Dubrovčaninu rođenom u Kotoru, koji je veći dio života proveo u Beogradu, slično govore i svi drugi

reprezentacije nije osvojio onoliko trofeja i medalja kao neki drugi, ali treneri koje je on odgojio (Rudić, Stamenić, Antunović, Mečkić, Silić, Manojlović, Porobić...) obilježili povijest vaterpola, i to ne samo na prostoru bivše države. Orlić je rođen u Kotoru jer je tih godina njegov otac u tom gradu radio kao zubar. Ponikao je u Jugu, koji je napustio 1958. godine. Studirao je medicinu u Sarajevu i Zagrebu, apsolvirao u Beogradu, ali nikad nije diplomirao. Previše je bio zanesen vaterpolom da bi radio kao liječnik.

relevantni vaterpolski stručnjaci. Svi mu odaju dužno poštovanje i ističu njegove velike zasluge za razvoj vaterpola u nekadašnjoj Jugoslaviji. On sam kao Partizanov trener i izbornik

U Partizanu je taj vaterpolski zanesenjak počeo 1959. godine kao tehnički referent (isprva je trener bio Božo Grkinić), ali nakon nekog vremena sjeo je na trenersku klupu.

U reprezentaciji Jugoslavije i oko nje, kao izbornik, šef stručnog stožera ili predsjednik Stručnog savjeta, bio je prisutan od 1962. do 1991 (s prekidom od 1976. do 1980). Za Orlića kažu da je glavni ideolog, kontroverzni genij, vaterpolski misionar i tvorac fenomena kakav je po svojoj uspješnosti bio jugoslavenski vaterpolo. Taj je sport u SFRJ bio najtrofejniji među svim sportovima, a kad se odgovaralo na pitanje zašto, prstom se uglavnom upiralo na Vlahu Orlića. On je, pak, isticao timski rad i plodnu suradnju sa Zagrepčaninom Aleksandrom Seifertom i drugim hrvatskim stručnjacima, napose onima iz Splita i Dubrovnika.

Ipak poslije pobjede nad Nizozemcima 7:6 Jugoslaveni su prenijeli dva boda u sljedeći krug. No, poraz od Mađarske 11:10 usmjerio je izabranike Ive Trumbića prema donjem domu. Zbog velike udaljenosti, iz Ekvadora su dolazile tek šture vijesti. Tako je poraz Jugoslavije od Mađara španjolska agencija EFE popratila samo dvjema rečenicama: "Mađarska je pobijedila zahvaljujući pogrešci suparnika 12 sekundi prije kraja dvoboja. Pogrešku je pogotkom kaznio Atila Sudar."

Sve nade da će se reprezentacija boriti za odličje potopili su Kubanci pobjedom 9:8. Suparnički su vaterpolisti igrali mnogo brže i pokretljivije, a jugoslavenski igrači nisu našli način da probiju čvrstu obranu suparnika i da spriječe njihove brze protunapade. U nadmetanju za poredak od 5. do 8. mjesta

Jugoslaveni su pobijedili Španjolsku 7:6 i izgubili od SAD-a 7:8.

Iako svjetski prvaci, Talijani su ispali već u preliminarnoj fazi. U odlučujućem dvoboju pobijedili su ih Španjolci 9:8. SSSR-u je za zlato bio dovoljan i neodlučen rezultat s Mađarima (7:7), iako je ta utakmica mogla i drukčije završiti. Gerendas je, naime, činilo se u posljednjoj sekundi, s desetak metara svladao Šaronova i tako doveo Mađare u vodstvo 8:7. Taj su pogodak suci isprva priznali, ali nije i mjeritelj vremena. Nakon desetak minuta žučnih rasprava pogodak je ipak poništen. Objašnjeno je da se radilo o tehničkoj pogrešci, nije se na vrijeme oglasila sirena, a mjeritelj vremena vidio je da je u trenutku kad je trebao biti označen kraj Gerendas još imao loptu u rukama.

Ante Lambaša

Od Šibenika do čelnika FINA-e

Datum rođenja: 17. lipnja 1918.

Mjesto rođenja: Šibenik

Datum smrti: 18. studenog 1993. u Beogradu

Dužnosnička karijera: 1948. suosnivač Plivačkog saveza Jugoslavije, 1950. izabran za člana Ureda LEN-a, 1963. suosnivač Kupa prvaka, današnje Eurolige, 1968-1972. predsjednik TWPC-a (Tehničkog vaterpolskog odbora) LEN-a, 1978. izabran za dopredsjednika FINA-e, 1980-1984. predsjednik FINA-e, 1982-1986. predsjednik LEN-a

Ante Lambaša bio je jedina osoba koja je istodobno obnašala dužnosti predsjednika FINA-e i LEN-a. Preminuo je u prometnoj nesreći u Beogradu, gdje je proveo cjelokupan radni vijek. Ispred kuće u kojoj je stanovao pregazio ga je automobil.

Bio je prvi Hrvat koji je izabran za predsjednika neke svjetske sportske organizacije. Jedan je od najuglednijih sportskih djelatnika SFRJ. Nakon srednjoškolskog obrazovanja, 1936. upisao je Višu školu za fizički odgoj u Beogradu, gdje će kasnije diplomirati i na Pravnom fakultetu.

Poslije završetka Drugoga svjetskog rata, kao povjerljiv vojni službenik, zadužen je za promociju sporta novonastale države te povezivanje nacionalnih s međunarodnim sportskim organizacijama i savezima. Kako je u to vrijeme bilo uobičajeno, iznova su osnovani gotovo svi sportski savezi nove države te je Ante Lambaša 1948. bio jedan od osnivača Plivačkog saveza Jugoslavije, čije je sjedište bilo u Beogradu. Tada je "zaboravljeno" da je Jugoslavenski plivački savez osnovan davno ranije, 2. listopada 1921. godine u Zagrebu, gdje je djelovao sve do 1941.

Ante Lambaša bio je u Plivačkom savezu Jugoslavije na mnogim dužnostima: od tehničkog referenta, tajnika, predsjednika međunarodne odbora do saveznog kapetana. Sudjelovao je u radu Prvog kongresa FINA-e u Monte Carlu 1947. U Beču 1950. izabran je za člana Ureda LEN, što je ostao do smrti 1993. U toj je organizaciji, uz člana Ureda LEN, bio predsjednik Tehničkog vaterpolskog

dobora FINA (1968-1972), zatim 1978. postao potpredsjednik sve do izbora za čelnika FINA-e. Za člana Izvršnog odbora FINA-e izabran je 1960. U razdoblju od 1964. do 1968. bio je dopredsjednik, od 1968. do 1980. počasni rizničar, da bi 1980. bio izabran za predsjednika FINA-e, što je bio do 1984. Zanimljivo je pripomenuti da je Ante Lambaša bio prvi predsjednik FINA-e iz redova vaterpolskih djelatnika, do tada su svi predsjednici bili plivački dužnosnici. Za vrijeme mandata čelnika FINA-e osobno je zaslužan za prijam Kine u članstvo FINA, kao i za isključenje Južne Afrike. Ima zasluge za uključivanje ženskog vaterpola u program velikih natjecanja.

Dugo vremena radio je u Saveznom hidrometeorološkom zavodu u Beogradu, gdje je bio financijski direktor. Uz to, bio je direktor Prvog svjetskog prvenstva u plivanju, vaterpolu, skokovima u vodu i sinkroniziranom plivanju (Beograd, 1973) i jedan od osnivača Kupa prvaka Europe. Cijeli svoj život posvetio je vaterpolu. Posjedovao je velike organizatorske sposobnosti i imao jaku volju u realizaciji ideja. Običavao je saslušati različite prijedloge, ideje i mišljenja i zatim ih spretno i uspješno usuglasiti.

Bio je član vijeća AGFIS-a, Glavne skupštine međunarodnih sportskih saveza sa sjedištem u Lausanni. Uz to, od 1952. do 1968. bio je član Jugoslavenskog olimpijskog odbora. Ante Lambaša bio je doživotni počasni predsjednik LEN-a i počasni član FINA-e.

S Rudićem dvostruki olimpijski pobjednici

Potom je Jugoslavija pod vodstvom Ratka Rudića, jednoga od najboljih trenera s ovih prostora, dvaput za redom osvajala olimpijsku zlatnu medalju. Među zlatnima u Los Angelesu 1984. godine (od 28. srpnja do 12. kolovoza) od 13 igrača pomlađene reprezentacije osmorica su bili Hrvati: Deni Lušić, Božo Vuletić, Veselin Đuho, Zoran Roje, Milivoj Bebić, Perica Bukić, Goran Sukno i Tomislav Paškvalin (u sastavu su još bili: Milorad Krivokapić, Zoran Petrović, Igor Milanović, Dragan Andrić i Andrija Popović).

Konkurencija je bila nešto slabija jer su Igre bojkotirali SSSR i većina istočnoeuropskih zemalja (što se vaterpolskog turnira tiče, ostao je bez SSSR-a, Mađarske i Kube). Jugoslavija je u svojoj skupini A uvjerljivo osvojila prvo mjesto pobijedivši redom: Kanadu 13:4, Kinu 12:7 i Nizozemsku 9:5. I u razigravanju za poredak od prvog do šestog mjesta nastavili su s pobjedama: s Australijom 9:6 (iako su Australci vodili 5:3), sa SR Njemačkom 10:9, sa Španjolskom 14:8. U odlučujućem dvoboju za zlatnu medalju, pred 4.120 gledatelja, bilo im je dovoljno i neodlučeno sa SAD-om i upravo su to i postigli, odigrali su 5:5, iako je suparnik poveo 5:2. Amerikanci su se ipak morali zadovoljiti srebrnom medaljom, a brončana je pripala SR Njemačkoj.

Zlatne medalje jugoslavenskim je vaterpolistima predao Joao Havelange, predsjednik FIFA-e, inače bivši brazilski prvak u plivanju i član vaterpolske reprezentacije koja je nastupila na OI u Helsinkiju 1952. godine (u njegovoj pratnji bio je Ante Lambaša). Ratko Rudić završio je u bazenu, dok je tehniko Aleksandar Seifert ostao na suhom (on je tu pustolovinu doživio u Meksiku).

Nakon svega, jedan od najzapaženijih igrača u plavim redovima Tomislav Paškvalin poželio je da olimpijska zlatna medalja bude stimulans i zagrebačkom vaterpolu (što će se nakon nekoliko godina i dogoditi), a vratar Milorad Krivokapić otkrio je da je bio siguran u zlato čak i kad su Amerikanci vodili 5:2.

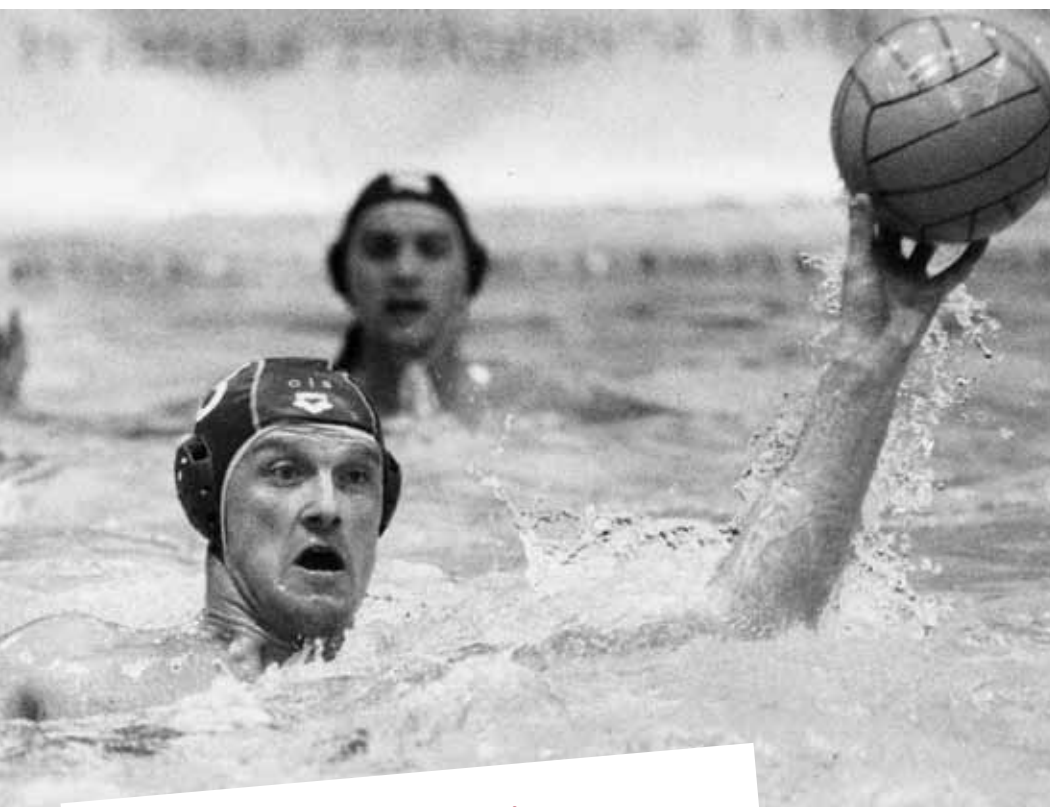
^ REPREZENTACIJA NA PRIPREMAMA 1987. – Bukić, Milanović, Paškvalin, Lušić, Bezmalinović, Šoštar, Petrović, Popović, Đuho (stoje); Posinković, M. Roje, A. Vasović, Rađenović, Vičević, Gočanin (čuče)

– Mi se ni jednog trenutka nismo opuštali, nismo se predavali, i to nam je donijelo veliki uspjeh – kazao je Krivokapić. Na Svjetskom kupu u Duisburgu (od 11. do 19. svibnja 1985) Jugoslavija je zauzela četvrto mjesto. Ispred nje su bili SR Njemačka, SAD i Španjolska. U njemačkim novinama zaključili su, *“Jugoslavija je najveće razočaranje turnira”*. Slabu organizaciju natjecanja i probleme sa suđenjem nisu spominjali. No, dvije godine kasnije, u Solunu (od 10. do 17. svibnja 1987) Jugoslaveni su konačno u petom pokušaju trijumfirali i u tom natjecanju. Zauzeli su prvo mjesto s boljom razlikom pogodaka od SSSR-a, treća je bila SR Njemačka. S dva jaka suparnika odigrali su neodlučeno – sa SSSR-om 9:9, a sa SR Njemačkom 12:12 (Đuho tri, Bukić dva pogotka). Posebno je dramatičan bio susret s Nijemcima. Tri minute prije kraja Jugoslaveni su vodili 10:7, a devet sekundi prije kraja susreta Bukićevim smo se pogotkom spasili poraza. Nakon toga uslijedile su važne pobjede nad Španjolcima (11:8), Amerikancima (9:8), Talijanima (9:8) i Grcima (12:4), a u odlučujućem dvoboju za prvo mjesto Rudićevi su puleni pobijedili Kubance 13:5 i tako se bez ijednog poraza domogli prvog mjesta.

- ^ REPREZENTACIJA JUGOSLAVIJE – na pripremama uoči OI u Seoulu 1988.
Padovan, Posinković, Gočanin, Rađenović, Popović, Bezmalinović (gornji red);
Milanović, A. Vasović, Delić, Šoštar, Jelenić, Anđelić (srednji red); Marinković,
Vičević, Bukić i Šimenc (donji red)
- > Reprezentacija Jugoslavije sa sućem Klarićem na pobjedničkom postolju
OI u Los Angelesu 1984.

Tomislav Paškvalin

Radoholičar Samsonove snage

Datum rođenja: 29. kolovoza 1961.

Mjesto rođenja: Zagreb

Zanimanje: diplomirani pravnik

Vaterpolo je počeo igrati 1973. u Zagrebu.

Igračka karijera: 1975-1988. Mladost, 1988-1990. Pro Recco, Italija, 1990-1992. Brescia, Italija, 1993-1994. Olympic Nica, Francuska, 1994-1996. Brescia, 1996-1998. Medveščak.

Dužnosnička karijera: predsjednik Medveščaka 2002-2009, član Predsjedništva Mladosti 2000-2004, član Upravnog odbora Hrvatskog vaterpolskog saveza od 2006, direktor Hrvatskog olimpijskog centra Bjelolasica 1997-2008, dopredsjednik Hrvatskog kluba olimpijaca od 2006, član Povjerenstva za kapitalne projekte u gradu Zagrebu 2006-2008, član Stručnog programskog povjerenstva Zagrebačkog športskog saveza od 2008, ravnatelj Centra za istraživanje i razvoj sporta od 2010.

Trofeji s reprezentacijom:

- zlato na OI u Los Angelesu 1984.
- zlato na OI u Seoulu 1988.
- zlato na SP u Madridu 1986
- zlato na MI u Casablanci 1983.
- zlato na FINA kupu u Solunu 1987.
- srebro na EP u Sofiji 1985.
- srebro na EP u Strasbourgu 1987.
- srebro na MI u Cannelu 1993.
- srebro na Univerzijadi u Kobeu 1985.
- bronca na Univerzijadi u Zagrebu 1987.

Trofeji s klubom:

- Prvak Francuske: 1993. (Nica)
- Kup Francuske: 1994. (Nica)

Nagrade:

- Godišnja Državna nagrada Franjo Bučar 2007.

Mali je Paškva – iako je pitajete je li on uopće ikada bio mali – vaterpolo upoznao na ljetovanju u Betini. Tamo mu je rođen otac, tamo je provodio ljeta. I zaigrao je tamo prvi put, za Brodograditelj. Prvi treneri bili su mu Saša Masnec i Joško Bračić, a u Mladosti Duško Baždar. Paškvalin je do tada koketirao s košarkom, rukometom, nogometom, ali ništa ozbiljno, vaterpolo je bio i ostao njegova najveća ljubav. Danas kad se prisjeća tih dana, kaže:

– Lijepo je to bilo dječastvo, ostat će mi u trajnoj uspomeni vožnja tramvajem broj 14 do Save, naše zelene uši i kosa od klora u vodi starog bazena. Visok, jak, uvijek je igrao na poziciji centra, do 1979. godine nosio kapicu broj 7, a od tada uvijek desetku. S nepunih je 18 godina ušao u prvi sastav Žabaca sa Save. Sjeća se tih dana jako dobro:

– Do Univerzijade 1987. bila je teška

situacija, nisu to bili uvjeti za treniranje, zato smo četiri godine i igrali kao domaćini u Tivoliju, u Ljubljani.

Paškvalin je dugo godina bio perjanica zagrebačkog vaterpola u ondašnjoj reprezentaciji, do pojave Duda Šimenca, poslije njega braće Kobeščak, Štritofa... Za reprezentaciju Jugoslavije odigrao je 279 utakmica, za Hrvatsku još 45, od 1982. godine kad je ušao u izabranu vrstu do 1993. godine.

Tomislav je i u Guinnessovoj knjizi rekorda, jer je sudionik najduže vaterpolske utakmice u

povijesti. Naime, na SP u Madridu utakmica je trajala četiri sata – počela jednog dana u 20 sati, a završila sutradan, nakon ponoći.

– Igrali smo finale, Jugoslavija protiv Italije, i to čak osam produžetaka! Završilo je na kraju 12:11 za nas, u "normalnom" je dijelu bilo 8:8. Dobio sam igrača više, Milanović je bio na krilu, lopta je došla do njega i on je postigao taj odlučujući pogodak. On i ja bili smo tada najjači centarski par na svijetu. Mi smo u polufinalu pobijedili Ruse, Talijani Amerikance. Strašna utakmica, koliko isključenja...

Godinu nakon zagrebačke Univerzijade Paškvalin je otišao u Italiju, u Pro Recco, klub koji se htio vratiti na staze slave iz šezdesetih godina prošlog stoljeća. Ponuda Talijana bila je odlična, iako je tada imao i poziv iz splitskog Jadrana. Nakon Pro Recca i Brescia se javila, i oni su htjeli iz do tada jakog plivačkoga kluba napraviti i jak vaterpolski. A s Paškvalinom je to bila dobitna kombinacija!

U Nici je kasnije igrao sa suigračem iz reprezentacije Vasovićem, i osvojio naslov prvaka Francuske. No, Paškvalin je Zagrepčanin, i nedostajao mu je njegov grad. Također, kao diplomirani pravnik, koji je 1988. diplomirao, kako sam kaže, "između dva olimpijska ciklusa", htio se socijalizirati doma u struci. Pa je tako 1997. godine postao direktor HOC Bjelolasica, prvo u osnivanju, kasnije i kad je otvorio svoja vrata sportašima. U tom hrvatskom olimpijskom centru, koji je rastao pod njegovom palicom, bio je direktor sve do 2008.

Ostalo je nerazjašnjeno zašto se Paškvalin iz Italije vratio u Medveščak, a ne svoju Mladost. Sam o tome kaže:

– Bonačić je tada bio trener, ja sam imao 36 godina i rekao mi je da mu ne odgovaram po godinama. I Jug me tada zvao, ali nisam htio više iz Zagreba.

Ipak, ostao je vezan uz Mladost, kao predsjednik Medveščaka obnašao je i dužnost člana Uprave Mladosti, što baš nije bilo najbolje prihvaćeno u vaterpolskim krugovima.

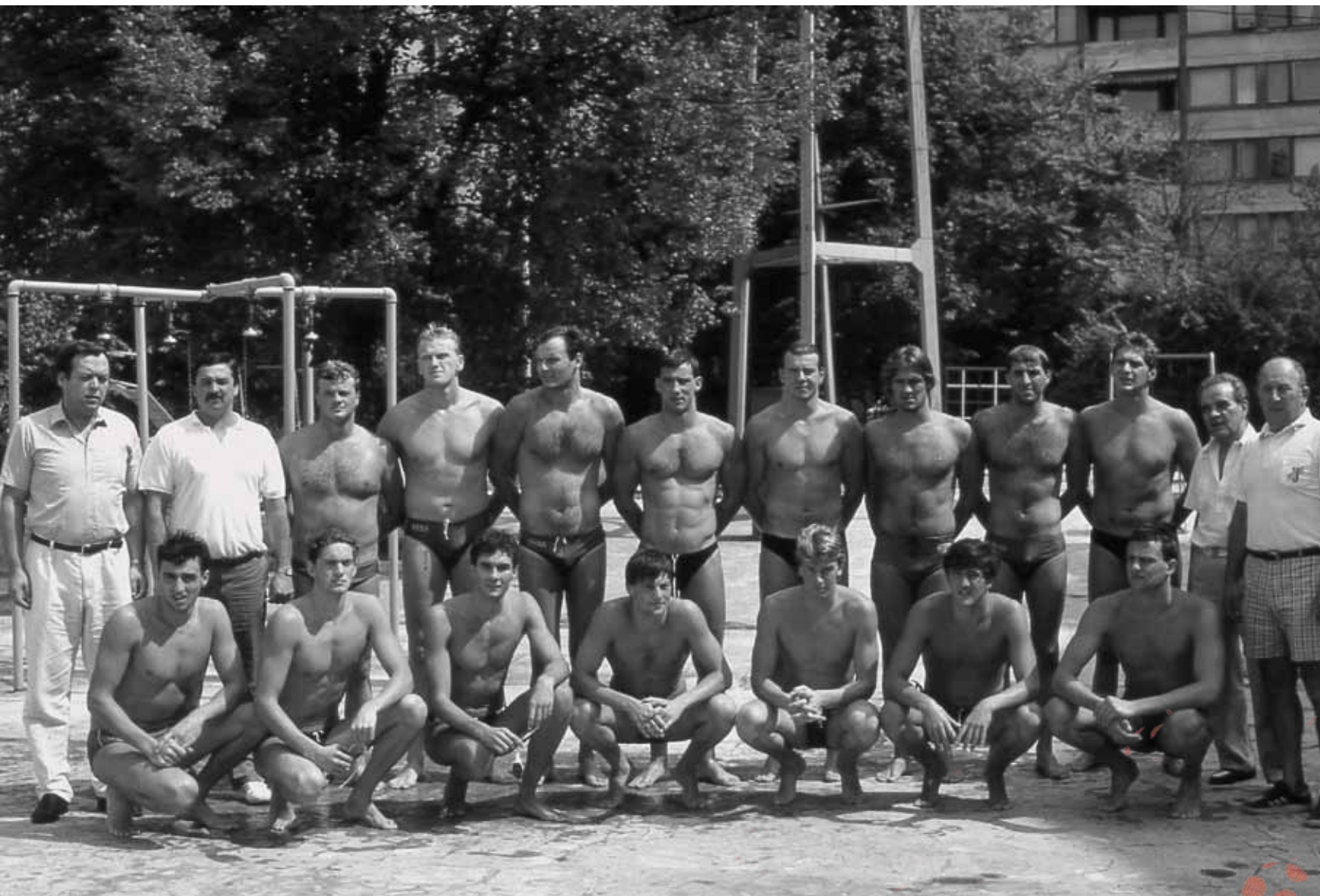
Sin Fran (1984) danas smjelo grabi tatinim zaveslajima, iako mu je njegova karizma velik kamen oko vrata.

– Sugerirao sam mu neke stvari, iako se ne želim previše miješati, no, on je svjestan prezimena, koje, srećom, ne doživljava kao kompleks, već uživa u igri.

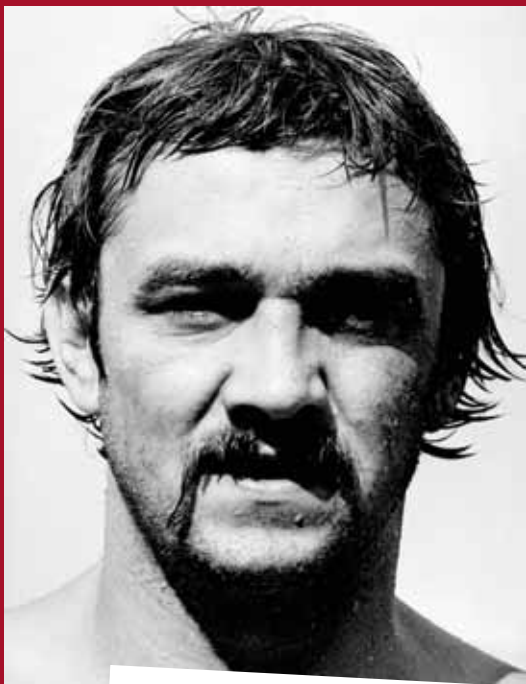
Ono što je možda manje poznato jest da je Fran vaterpolo počeo igrati tek kao 16-godišnjak, do tada je bio u Ciboni.

Tomislav je, osim što je bio silno snažan, bio sjajan u povratnoj lopti, među prvima je iskoristio tu centarsku prednost i promovirao na taj način mnoge šutere. Radoholičar, nikada mu nije bilo teško trenirati, pa i sada neumorno pliva. Održavanje kulta tijela način je njegova života, da nije toga, možda bi ga brojne ozljede i prije izbacile iz bazena. Jer imao je tri perforacije bubnjića, dosta fraktura i kontuzija prsta, ali unatoč tome nikad nije duže izbivao iz igre jer se uvijek dobro pripremao za svaki trening ili utakmicu. Trenerski ga posao nije zanimalo, "procijenio sam da nisam za to, trener se rađa, igrači ipak ne mogu misliti svojom glavom", no, isto tako "ne bih ništa mijenjao u svojoj karijeri jer sam napravio ono što drugi ne mogu ni sanjati".

Paškvalin je prije svega realan čovjek. I velik, velik igrač, centar kakvog svijet pamti i pamtit će. Prezime kao sinonim za vaterpolo.

^ REPREZENTACIJA 1987. Egon Padovan, izbornik Rudić, Đuho, Paškvalin, Petrović, Lušić, Šoštar, Andrić, Popović, Milanović, dr. Brković, tajnik Stefanović (stoje); Radenović, Vasović, Bukić, M. Roje, Gočanin, Vičević i Vegar (čuče)

Ratko Rudić

Vaterpolski Rolls Royce

Datum rođenja: 7. lipnja 1948.

Mjesto rođenja: Beograd

Zanimanje: viši sportski trener

Vaterpolo je počeo igrati 1958.

Igračka karijera: 1963-1971. Jadran, 1971-1981. Partizan Beograd
Trenerska karijera: 1980-1983. juniori Partizana, 1983-1984. izbornik juniorske reprezentacije Jugoslavije, 1984-1988. izbornik seniorske reprezentacije Jugoslavije, 1988-1990. Partizan, 1990-2000. izbornik Italije, 2001-2004. izbornik SAD, od 2005. izbornik Hrvatske

Trofeji s reprezentacijom (igrački):

– zlato na MI u Izmiru 1971.

– zlato na MI u Splitu 1979.

Jedini je vaterpolski trener koji je s tri različite reprezentacije (Jugoslavija, Italija, Hrvatska) osvajao naslov svjetskog prvaka! Jedini je vaterpolski trener koji je četiri puta za redom osvajao medalju na olimpijskim igrama (1984. i 1988. zlatnu s Jugoslavijom te 1992. zlatnu i 1996. brončanu s Italijom)! Jedini je vaterpolski trener koji je u jednom ciklusu osvojio prvo mjesto na sva četiri velika natjecanja (s Italijom: 1992. na OI, 1993. na EP i Svjetskom kupu, 1994. na SP)! Zbroje li se sva njegova igračka i trenerska (izbornička) odličja (51), najtrofejniji je Hrvat u tom sportu. Ukratko: Ratko Rudić!

Zvali su ga "diktator", "tiranin" i kako već ne, ali njegova se sportska filozofija pokazala nadmoćnom i pobjedničkom. Za tiranima i diktatorima nitko ne žali, a o Ratku Rudiću svi njegovi bivši igrači (s rijetkim iznimkama) imaju samo riječi hvale. Jer omogućio im je da i sami – uz puno uloženog napora, doduše – budu uspješni i trofejni.

Uostalom, za Rudićev povratak u Hrvatsku u prosincu 2004. najzaslužniji su bili upravo njegovi bivši učenici: Perica Bukić, Goran Sukno i Milivoj Bebić, koji su bili na čelu Hrvatskog vaterpolskog saveza.

– Bukić je primjer kako se nakon svršetka sportske karijere može uspješno nastaviti u drugim poslovima, pa i u politici. Pero je prošao

moj drill u kojem sam od igrača tražio potpuno posvećivanje sportu, a sada smo suradnici koji traže najbolja rješenja za hrvatski vaterpolo – kaže danas Rudić za svog predsjednika.

Rudić je rođen je u hrvatskoj obitelji (otac iz Dalmatinske zagore, majka iz Gorskog kotara) 1948. godine u Beogradu, gdje mu je otac Jakov kao vojni časnik u to doba službovao. Odrastao je u Beogradu i Rijeci, a s vaterpolom se upoznao kad je imao deset godina u Zadru, na plivalištu Jedinstva.

Nakon četiri godine provedene u Zadru, njegov je otac premješten u Split, pa je Ratko 1963. postao član Jadrana, u kojem je ostao osam godina, do odlaska u Partizan. Prije njegova odlaska u Beograd obitelj mu se preselila u Zagreb. Neko je vrijeme tako stalno putovao između Zagreba i Splita (i pokušavao studirati arhitekturu), što ga je iscrpljivalo. U Zagrebu je trenirao s Medveščakom jer su mladostaši tada bili prilično zatvorena sredina.

– Mladost je tada imala odličnu momčad, ali činili su je uglavnom stariji igrači i vidjelo se da neće još dugo biti u vrhu. S druge strane, Partizan je tih godina doveo moje prijatelje iz reprezentacije, Sinišu Belamarića iz Šibenika, Duška Antunovića s Korčule, Uroša Marovića iz

– srebro na OI u Moskvi 1980.
– srebro na EP u Jönköpingu 1977.
– srebro na MI u Alžiru 1975.
– bronca na SP u Beogradu 1973.
– bronca na EP u Barceloni 1970.
– bronca na EP u Beču 1974.
– bronca na FINA kupu u Beogradu i Rijeci 1979.
Trofeji s reprezentacijama (trenerski):

– zlato na OI u Los Angelesu 1984. (Jugoslavija)
– zlato na OI u Seoulu 1988. (Jugoslavija)
– zlato na OI u Barceloni 1992. (Italija),
– zlato na SP u Madridu 1986. (Jugoslavija)
– zlato na SP u Rimu 1994. (Italija)
– zlato na SP u Melbourneu 2007. (Hrvatska)
– zlato na EP u Sheffieldu 1993. (Italija)
– zlato na EP u Beču 1995. (Italija)
– zlato na FINA kupu 1987. (Jugoslavija)
– zlato na FINA kupu 1993. (Italija)
– zlato na MI 1991. (Italija)
– zlato na MI 1993. (Italija)
– zlato na Panameričkim igrama 2003. (SAD)
– srebro na EP u Sofiji 1985. (Jugoslavija)
– srebro na EP u Strasbourgu 1987. (Jugoslavija)
– srebro na FINA kupu 1995. (Italija)
– srebro na FINA kupu 1999. (Italija)
– srebro na FINA kupu u Oradei 2010.

– srebro u Svjetskoj ligi u Podgorici 2009. (Hrvatska)
– srebro na Univerzijadi u Kobeu 1985. (Jugoslavija)
– srebro na SP juniora 1983. (Jugoslavija)
– srebro na EP juniora 1983. i 1984. (Jugoslavija)
– bronca na OI u Atlanti 1996. (Italija)
– bronca na SP u Rimu 2009. (Hrvatska)
– bronca na EP u Firenci 1999. (Italija)
– bronca Svjetska liga 2003. (SAD)
– bronca u Svjetskoj ligi u Nišu 2010.
– bronca na Univerzijadi 1987. u Zagrebu (Jugoslavija)

Trofeji s klubovima (igrački):

– Prvak Europe: 1974. i 1975. (Partizan)

– Prvak Jugoslavije: 1972, 1973, 1974, 1975, 1977, 1978. i 1979. (Partizan)

– Zimsko prvenstvo: 1967. (Jadran) i 1972. (Partizan)

– Kup Jugoslavije: 1973, 1974, 1975, 1977, 1978. i 1979. (Partizan)

Nagrade i priznanja:

– Nagrada AVNOJ-a 1989.

– Državna nagrada za sport Franjo Bučar 2007.

– Član Kuće slavnih od 2007.

Splita, a trener je bio Dubrovčanin Vlaho Orlić. Procijenio sam da u toj momčadi najviše mogu sportski napredovati, i to je bio moj jedini motiv odlaska u Beograd, gdje sam proveo idućih 19 godina – objasnio je kasnije Rudić. I doista, beogradski će Partizan sljedećih godina u potpunosti preuzeti primat ne samo u jugoslavenskom nego i u europskom vaterpolu.

PARTIZAN – Pobjednik Kupa prvaka 1975.

Beograđani će u Rudićevu igračkom razdoblju (od 1971. do 1981) dva puta pobijediti u Kupu prvaka (1974. i 1975), čak osam puta u domaćem prvenstvu (Rudić nije sudjelovao u osvajanju krune 1976. jer je tada služio vojni rok) i sedam puta u kupu (čemu treba dodati i osvojeno zimsko prvenstvo 1972. godine). Kako je bio vrstan u klubu, Rudić je želio bio uspješan i u reprezentaciji (279 utakmica), ali tu ga je pratio priličan peh. Na OI u Ciudad de Mexico, kada je reprezentacija osvojila prvo mjesto, bio je još perspektivni 12. igrač u pričuvi. Na sljedećim OI, 1972. u Münchenu, bio je u standardnoj postavi, ali je reprezentacija osvojila tek peto mjesto.

Zbivanja na Svjetskom prvenstvu u Caliju (Kolumbija) 1975. godine trajno će obilježiti karijeru i život Ratka Rudića: optužen je za uzimanje dopinga, a Jugoslavija je izbačena iz nadmetanja za odličja. I samo prisjećanje na te dane za Rudića je bolno:

– Bio je to svakako najteži trenutak u mojoj karijeri. Kad su mi rekli za nalaz i kaznu, bio sam šokiran, kao i svi moji suigrači. Igrali smo odlično, ušli u polufinale, i sad da nam se dogodi nešto takvo! Naravno da nisam uzimao nikakav doping, to je poslije i dokazano, iako smo u prvi čas pomišljali da mi je netko od konkurenata nešto podmetnuo. A radilo se zapravo o tome da sam nakon utakmice s Njemačkom dva do tri sata čekao da dam mokraću. Čekajući, pio sam osvježavajuće napitke, među njima i Coca-Colu, i čak zapalio cigaretu. Tako se u mom organizmu stvorio kinin, zbog kojega im se učinilo da sam bio pod dopingom – kazao je Rudić o toj teškoj epizodi iz svoje igračke karijere.

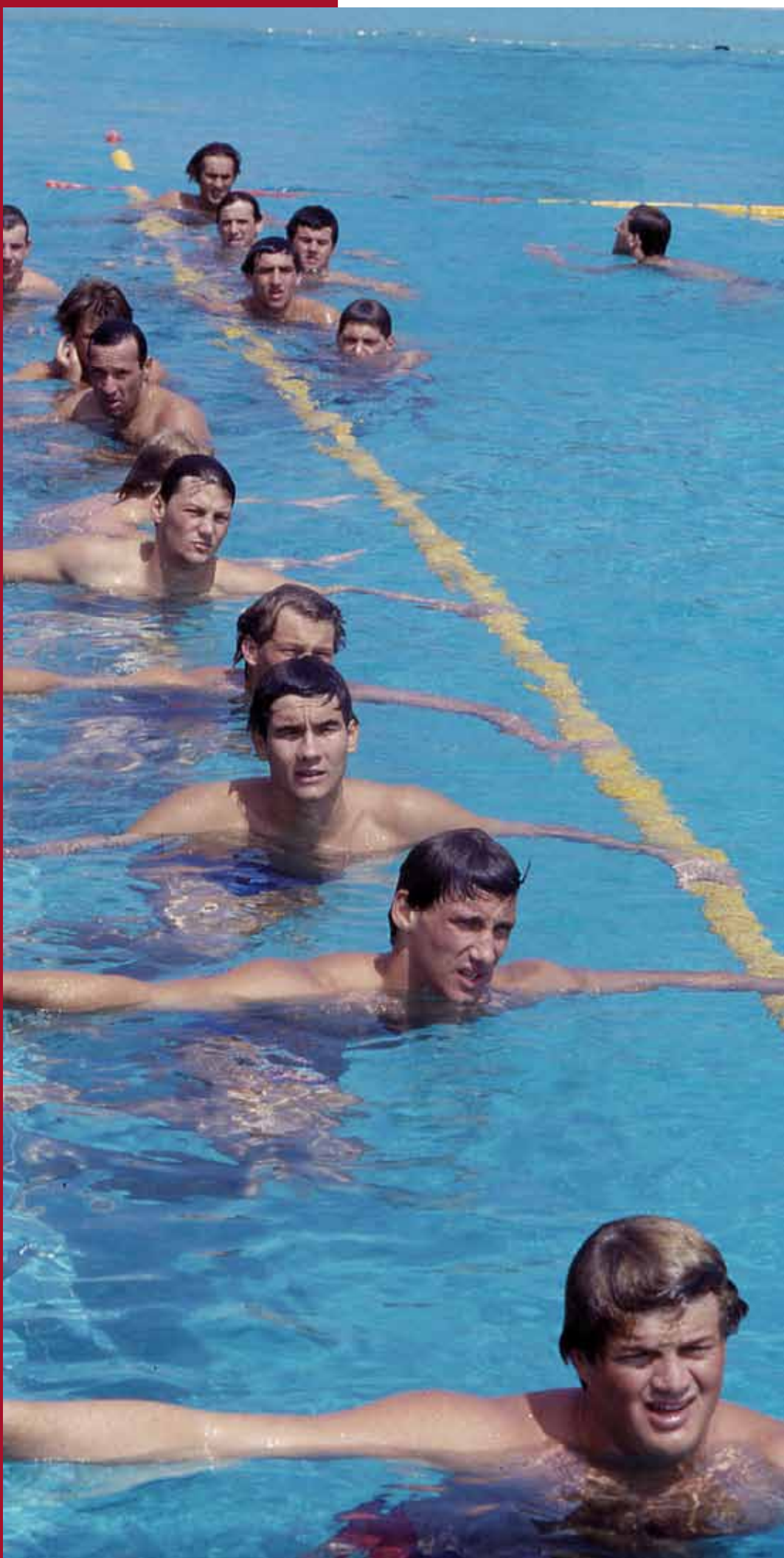
Odmah nakon Svjetskog prvenstva Rudić je otišao u Köln, u laboratorij Manfreda Donekea, šefa za dopinšku kontrolu Međunarodnog olimpijskog odbora, i dokazao da je čist. Doneke je u stručnu literaturu čak uvrstio Rudićev slučaj kao primjer pogrešne analize. No, tada u Caliju Rudić i ostali reprezentativci proživljavali su najteže dane.

– Bili smo toliko bezvoljni da u sljedećoj utakmici, s Kolumbijom, nitko nije htio plivati za loptu. Kasnije se FINA i službeno ispričala zbog tog slučaja, ali demanti je uvijek slabiji od prve vijesti. Uglavnom, naša prilika da osvojimo medalju otišla je u nepovrat. Strašno me to pogodilo, jer sam jako želio tu medalju – prisjeća se Rudić.

Ali u Južnoj Americi nije bio kraj njegovim nesrećama. Uoči Olimpijskih igara u Montrealu 1976. godine slomio je šaku.

– Dogodilo se to baš na posljednjoj pripremnoj utakmici, sa SR Njemačkom. Ostao sam s reprezentacijom i bio u Montrealu, ali nisam igrao. A bio sam u naponu snage! Poslije je došla vojska i moja je igračka karijera krenula silaznom putanjom – priča Rudić.

Unatoč svim tim po teškoćama Rudić je zadržao mjesto u reprezentaciji, dapače, bio je jedan od njezinih stožernih igrača. Godine 1977. osvojio je srebrnu medalju na EP u Jönköpingu, dvije godine kasnije zlatnu na Mediteranskim igrama u Splitu i broncu na Svjetskom kupu održanom u Beogradu i Rijeci. Za oproštaj od igračke karijere nagrađen je srebrnom olimpijskom medaljom u Moskvi 1980. godine. Ali zlata na najvećim natjecanjima nije bilo.

Vaterpolo reprezentacija 1985.

Ono što je propustio osvojiti kao igrač, Rudić je nadoknadio kao trener. I sam priznaje da su mu ti igrački pehovi bili dodatna motivacija da uspije kao trener.

– Smatrao sam da zaslužujem više. Želio sam osvajati zlatne medalje na najvećim natjecanjima i to je samo dodatno pojačalo moju trenersku ambiciju. Tu ambiciju i tu energiju imam i danas, inače se ne bih bavio ovim poslom – zaključio je hrvatski izbornik.

O onome poslije – sve se zna. Rudić je u neviđenom trenerskom jurišu osvojio doista sve što se moglo osvojiti. Ono što mu nije pošlo za rukom s reprezentacijom Jugoslavije (europski naslov) uspjelo mu je s Italijom, i to dva puta. Čak je i

Amerikancima donio jedno odličje (brončanu medalju u Svjetskoj ligi 2003), a potvrdu svoje vrijednosti doživio je tamo gdje je to i najviše želio – kao izbornik hrvatske reprezentacije, koju je preuzeo u prosincu 2004. godine. Imao je već sklopljen novi četverogodišnji ugovor s Amerikancima, ali oni su razumjeli njegovu želju da se napokon (nakon 33 godine) vrati kući. I tako je s Hrvatskom još jednom (nakon što je to uspio s Jugoslavijom i Italijom) osvojio svjetski tron. Osvojio je (dotad) najdražu medalju. I to u Australiji!

Ti proljetni (ili jesenski, kako se uzme) dani ponosa i slave u Melbourneu 2007. kulminirali su 1. travnja (nije bila šala!) trijumfom u

finalnom dvoboju s Mađarskom (9:8 nakon produžetaka). Dok smo na bazenu čekali proglašenje pobjednika i intoniranje hrvatske himne, Rudiću sam mogao reći samo ovo:

– Znao sam da ste dobri, ali ne da ste toliko dobri!

Jer, i drugi su treneri osvajali svjetska i olimpijska odličja. Ali nitko kao Rudić nije to mogao ponavljati. I ponavljati.

Zbog svojih velikih sportskih uspjeha, Rudić je dobio brojna društvena priznanja i nagrade. Dobitnik je najveće državne nagrade za sport u Jugoslaviji (Nagrada AVNOJ-a) i u Hrvatskoj ("Franjo Bučar") te brojnih priznanja u SAD-u i posebno u Italiji.

Božo Vuletić

Buntovnik s razlogom

Datum rođenja: 1. srpnja 1958.

Mjesto rođenja: Dubrovnik

Igračka karijera: 1973-1984. Jug, 1988-1989. Mameli, Italija.

Trenerska karijera: 1989-1993. Catania, Italija, 1993-1994. Mestri-
na, Italija, 1994-1996. Bellevue Dubrovnik, 1996-1997. Mladost,
od 1999. Salerno, Italija

Trofeji s reprezentacijom:

– zlato na OI u Los Angelesu 1984.

Trofeji s klubom:

– Prvak Europe: 1980. (Jug)

– Prvak Jugoslavije: 1980, 1981, 1982. i 1983. (Jug)

– Kup Jugoslavije: 1981. i 1983. (Jug)

Sa 15 je godina stigao na gruški bazen. U plivački klub, ali rekli su mu da je prestar da počne trenirati plivanje. Ljut što ne može u plivački klub, gdje su već bili njegovi prijatelji, zakucao je na vrata vaterpolskog, koja su se nalazila odmah do. Primili su ga, a splotom sretnih okolnosti Božo Vuletić je već za nekoliko mjeseci bio na širem popisu talentiranih mladih igrača, koji su se okupili na pripremama u Kranju. Velikih natjecanja za tu dobnu kategoriju nije bilo, ali se isticao na turnirima. Već sljedeće godine juniorski je reprezentativac. Reprezentacija je prva na turniru Šest nacija u šibenskom Solarisu. Božo Vuletić jedan je od najboljih. Profesor Milivoj Petković već ga je priključio radu s prvom momčadi.

– Dvokolo, igrali smo u Kotoru i u Bijeloj. U Kotoru smo izgubili utakmicu, a u Bijeloj smo odigrali neodlučeno. U Bijeloj, klub se zvao Mladost, prvi sam put zaigrao za prvu momčad Juga – prisjetio se svog debija u kapici prve momčadi.

Na vratima Juga bio je Luko Vezilić, igrali su Staničić, Ruso, Garvan, Savinović, Milić... Božo Vuletić pisao je svaki podatak. Dosta puta je znao ispravljati netočne informacije, statistiku je znao u pogodak, ne samo svoju ili suigrača, nego svakog igrača u ligi.

– Moja je pozicija jedna od tri vanjske – znao je govoriti.

Bio je opasan igrač. Nikad se nije znalo gdje će gađati i pogoditi. Pratio je kretnje vratara, doslovno je u posljednji tren odlučio gdje će gađati.

Prof. Milivoj Petković bio je režiser Jugove momčadi koja se proslavila početkom osamdesetih godina prošlog stoljeća. Jugove "važne generacije", kako će je Vuletić nazvati.

– Svakodnevno sam trenirao iz samo jednog razloga – biti najbolji – govorio je Vuletić.

– Uz to – dodao će u svakoj prilici – trebalo je imati i sreće te se naći u momčadi sa šest-se-
dam odličnih igrača.

Jug je 1980. godine prvak Jugoslavije i Europe. Državni prvak nakon 29 godina, prvi put u svojoj povijesti najbolja momčad Europe.

– Nikad neću zaboraviti opće ludilo u Gradu. Na svakom "kantunu" se slavilo. Svugdje smo bili dobrodošli. Nije bila to pobjeda samo nas igrača, trenera i uprave nego i svih, i navijača. Uspjeh čitavoga grada.

Za reprezentaciju Jugoslavije nastupio je 58 puta. Od velikih natjecanja, prvo na kojem je igrao bilo je Svjetsko prvenstvo 1982. godine.

– Tu smo imali peh. Protiv Mađara smo u posljednjim sekundama primili pogodak koji nas je gurnuo u borbu za plasman od 5. do 8. mjesta. U suprotnom bismo se borili za medalju. Uspjeh je taj koji te stimulira, a kad primiš pogodak pet sekundi prije kraja, i to s centra, onda je razumljivo što si razočaran. Bio sam strašno, strašno razočaran – prisjeća se Vuletić. Nakon povratka sa SP rekao je:

– Sreća nam je okrenula leđa, ali mora nam se to kad-tad vratiti.

Vratilo se već na sljedećem velikom svjetskom natjecanju, najvećem, Olimpijskim igrama u Los Angelesu. Vratilo se, i to obilato. San svakog sportaša je biti prvi na olimpijskim igrama. Trebalo se dosta toga poklopiti. Poklopilo se upravo u LA-u.

Trifko Bandur, trener pod čijim je vodstvom Vuletić 1980. godine osvojio svoja prva dva naslova, jednom je prilikom rekao:

– Bila je to generacija koja je ostala nedoručena. Nije se potvrdila u Europi. Ispalo je slučajno.

– Da, kiksali smo. Izgubili smo 1983. polufinale Kupa prvaka od Pro Recca. U prvoj utakmici Talijani su bili agresivni, u kontaktu brutalni. Uz to, suđenje je bilo loše. Izgubili smo pogodak razlike, ali unatoč tome bili smo uvjereni da ćemo ih dobiti u uzvratnom susretu te izboriti finale. Izgubili smo i uzvratnu utakmicu s pogotkom razlike. To je bio neuspjeh bez obzira na to što je Pro Recca imao također sjajnu momčad. Opet, teško je bilo očekivati nakon osvajanja naslova 1980. godine da ćemo u Europi lagano ponoviti taj pothvat.

Šut sa zadržkom. U tome je Božo Vuletić bio najbolji na svijetu. To je bilo njegovo najjače oružje. Natjecao se s Veselinom Đuhom tko će biti prvi strijelac Juga i lige. U tome je uspio 1982. godine. Jug je uvjerljivo najbolja momčad, čak 13 bodova ispred drugoplasiranog POŠK-a, 14 više od beogradskog Partizana, koji je bio treći. Božo Vuletić je prvi strijelac lige. U posljednjoj utakmici prvenstva, u Gružu, na proslavi novog naslova državnog prvaka,

riječkom Primorju je čak deset puta zatresao mrežu.

– Naslov prvog strijelca lige za mene je velik uspjeh – govorio je.

Najljepši trenutak karijere bilo mu je osvajanje zlatne olimpijske medalje u Los Angelesu. Tu je takoreći zaključio igračku karijeru, iako je imao tek 26 godina, nakon povratka sukobio se, naime, s trenerom i vodstvom kluba. U Gružu su ga prozvali buntovnikom i neradnikom. Kasnio je na početak priprema za nastavak prvenstva nakon povratka iz LA-a. Đuro Savinović, tadašnji trener, s kojim je igrao nekoliko sezona, prebacio ga je u drugu momčad. Ostalo je zapisano: "Njegov karakter pridonio je tome da je ostao samo na zlatnoj medalji u LA-u. Bio je vraški opasan igrač. Darovit za kontru".

– Klub je pogriješio. Nije trebalo biti tako – reći će Božo Vuletić.

Ostavio se vaterpola. Četiri godine bio je izvan bazena. Jednu večer, krajem 1988, nazvao ga je telefonom iz Italije Boško Lozica, koji je bio trener u Mameliju. Spomenuta momčad nije imala stranca. Lozica se sjetio Vuletića.

– Kad me je nazvao, puknuo sam od smijeha. Nisam četiri godine pošteno ni zaplivaio.

Ali Boško je inzistirao. Pristao sam, iako nije bilo lako. Valjalo je smršavjeti, imao sam 30 kilograma viška. Uspio sam, ali sve je to bilo daleko od onoga kako je bilo prije. Odigrao je samo jednu sezonu. Nije bilo smisla nastaviti. Profesor Milivoj Petković, koji mu je bio trener na početku, bio je krajem osamdesetih godina prošlog stoljeća trener u Cataniji. Preporučio ga je te počinje trenerska karijera Bože Vuletića. Trofeja nije bilo. Nekoliko puta je s klubom iz nižeg ranga izborio plasman u viši. Sredinom devedesetih godina prošlog stoljeća vratio se kući. Trener je Bellevuea, a potom odlazi na Savu gdje preuzima zagrebačku Mladost.

Poraz u polufinalu na završnom turniru Lige prvaka, koji je igran u Zagrebu, razlog je što kraj sezone nije dočekao na klupi Žabaca. Potom je šef struke mladih kategorija dubrovačkog Juga. Kad je odlazio Kovačević, njegovo ime se spominjalo u kombinacijama za novog trenera prve momčadi. Isto je bilo kad je odlazio Veselin Đuho, koji je naslijedio Kovačevića, a umjesto kojeg je uskočio Emil Nikolić.

Božo Vuletić u svakoj prilici će istaknuti:

– Ne samo da bih želio biti trener Juga, nego ću biti trener Juga.

Nisku uspjeha počeo je slagati kao plivač. Đuho je vladao bazenima bivše države u najmlađim uzrastima, na 100 i 200 metara leptir, te 400 i 1.500 slobodno pobjeđivao je na svakom natjecanju na kojem se pojavio.

U Gružu su njegove plivačke kvalitete bile i te kako zapažene, a tada je Boro Andrić, početkom sedamdesetih godina prošlog stoljeća igrač Juga, "skrivio" Đuhin prelazak iz plivačkog u vaterpolski klub.

Prvi nastup u kapici Juga imao je 1976. godine. Željko Vukčević, tadašnji kapetan, odrađivao je utakmicu kazne. Prva utakmica, dobra igra te je i nakon povratka kažnjenog kapetana zadržao mjesto u prvoj momčadi. Tih godina profesor Milivoj Petković odlučio je napraviti smjenu generacije. Ostali su od starijih Đuro Savinović, Luko Vezilić, Dubravko Staničić i Ivica Dabrović.

Uz Đuhu, Petković je u vatru gurnuo Antonija Milata, Gorana Sukna, Luku i Božu Vuletića, Niku Matušića. Nije dugo trebalo čekati na rezultat. Već 1979. Gruž je najavio borbu za naslov. Uzeo ga je već sljedeće godine. Dubrovnik je taj uspjeh čekao 29 godina. Posljednjih tjedana 1980. Jug je prvi put prvak Europe. Đuho je jedan od glavnih igrača. Već je bio na širem popisu seniorske reprezentacije Jugoslavije. Debi je imao 1979. godine u Rumunjskoj. U Cluju je na turniru pogađao mrežu Rumunjske, Mađarske, Italije i SSSR-a.

Tripun Ćirković ga nije vodio u Moskvu na Olimpijske igre, ali je na sljedeće dvije, u Los Angelesu i Seoulu stajao na najvišoj stepenici pobjedničkog postolja. U vaterpolskoj Kući slavnih, kao podsjećanje na finale Igara u Seoulu, vrti se njegov pogodak u produžetku finala. Đuho je pogodio za pobjedu protiv SAD-a. Bio je kapetan reprezentacije.

Oprostio se na utakmici protiv Italije, njemu u čast. Zaslužio je jer nije Đuho sudjelovao samo u osvajanju dvije zlatne olimpijske medalje.

Bio je svjetski prvak, dvije godine nakon Los Angelesa, dvije godine prije Seoula. Jedino što nikad nije uzeo bilo je europsko zlato. Dva puta je bio na domak tom uspjehu. Oba puta je SSSR "krivac" što nije upotpunio kolekciju zlatnih medalja, koju je počeo nizati 1983. uzevši zlato na Mediteranskim igrama u Casablanci.

Mnogo puta je bio najbolji igrač, ali dvije utakmice su legendarne: odlučujući susret za ulazak u finale protiv Italije na Europskom prvenstvu, na kojem je postigao pet pogodaka od ukupno sedam reprezentacije i prvenstveni kada je Bečeju dao deset golova. Bio je najbolji strijelac prvenstva. Nekoliko puta.

Kao igrač bio je prvak Europe s Jugom, prvak i osvajač Kupa SFRJ. Dva puta u finalu Kupa kupova.

Trenersku karijeru je počeo u Cagliariu, gdje je zaključio igračku. Potom je stigao poziv iz Gruža. U ljeto 1997. naslijedio je Nevena

Kovačevića. Kao i sredinom sedamdesetih, kada je bio igrač, tako i krajem devedesetih sudjeluje u slaganju velike momčadi u Gružu. Posao je završen 2000. godine. Jug je nakon 15 godina prvak države. Prvi put prvak Hrvatske.

Đuho je svoju momčad doveo do drugog europskog trofeja u povijesti, Kupa LEN. Sljedeće godine odveo je momčad korak dalje. Gruž je gorio 18. i 19. svibnja. Na Final Fouru pao je Bečej, a u finalu grčki Olympiakos. Jug je prvak Europe. Nekoliko dana ranije naslov prvaka Hrvatske zadržan je u vitrinama dubrovačkog kluba.

Od Gruža se oprostio 2003. godine porazom u petom susretu finala doigravanja prvenstva Hrvatske. Reagirao je nesportski, verbalno je napao suce u završnici susreta. Incident je odjeknuo te se povukao s izborničkog mjesta. Nije Hrvatsku odveo na Europsko prvenstvo u Kranj i na Svjetsko prvenstvo u Barcelonu. Put ga je odveo u Grčku. Olympiacos je želio vratiti naslov prvaka Grčke. Tu misiju je s uspjehom odradio. Osvojio je prve sezone duplu krunu, obranio naslov sljedeće ljeto te se vratio kući. Slijedi sezona u Šibeniku te put na Savu, u redove najvećeg Jugova rivala posljednjih godina. Njegov Jug ga je "koštao" dužeg opstanka na klupi Mladosti.

Nakon nekoliko mjeseci odmora, našao se na klupi Budvanske rivijere, koju je doveo do povijesnog uspjeha – plasmana u Euroligu.

Veselin Đuho

Najuspješniji sportaš Dubrovnika 20. stoljeća

Datum rođenja: 5. siječnja 1960.

Mjesto rođenja: Foča (BiH)

Igračka karijera: 1974-1989. Jug, 1989-1991. Salerno, Italija, 1991-1994. Cagliari, Italija

Trenerska karijera: 1994-1997. Cagliari, Italija, 1997-2003. Jug, 2002-2003. izbornik Hrvatske, 2003-2005. Olympiacos, Grčka, 2005-2006. Šibenik, 2006-2007. Mladost, 2007-2008, od 2009. Koper i izbornik Slovenije

Trofeji s reprezentacijom (igrački):

- zlato na OI u Los Angelesu 1984.
- zlato na OI u Seoulu 1988.
- zlato na SP u Madridu 1986.
- zlato na MI u Casablanci 1983.
- srebro na EP u Sofiji 1985.
- srebro na EP u Strasbourgu 1987.

Trofeji s reprezentacijom (trenerski):

- srebro na juniorskom SP u Istanbulu 2001.

Trofeji s klubom (igrački):

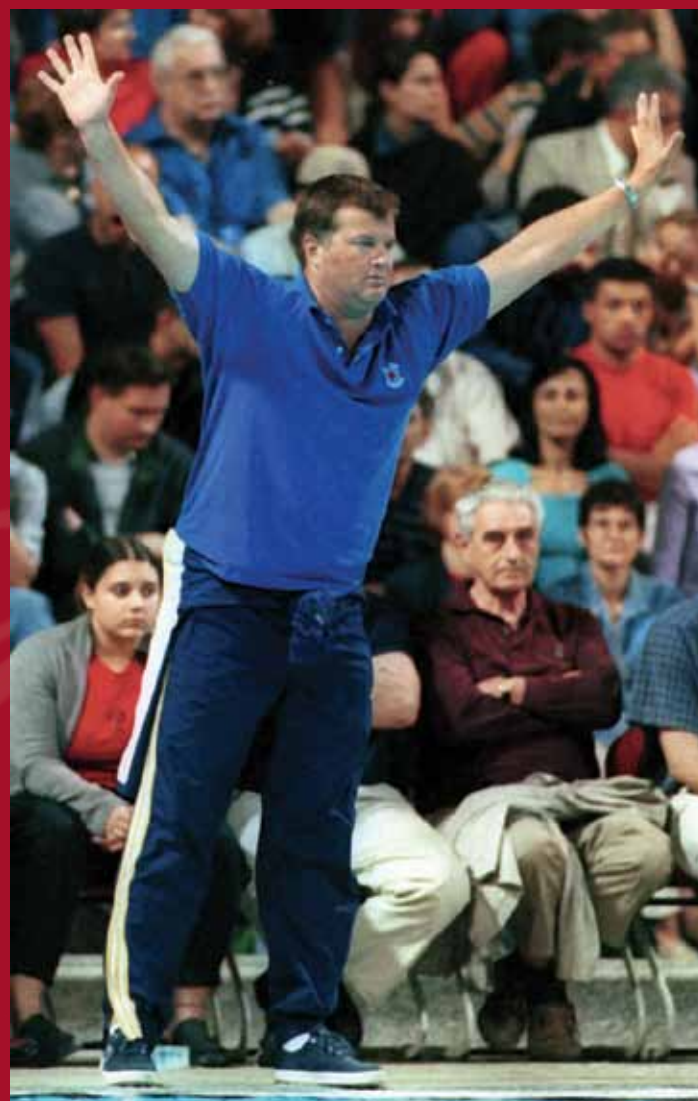
- Prvak Europe: 1980. (Jug)
- Prvak Jugoslavije: 1980, 1981, 1982, 1983. i 1985. (Jug)
- Kup Jugoslavije: 1981. i 1983. (Jug)

Trofeji s klubom (trenerski):

- Euroliga: 2001. (Jug)
- Kup LEN: 2000. (Jug)
- Prvak Hrvatske: 2000. i 2001. (Jug)
- Kup Hrvatske: 2000. i 2002. (Jug)
- Prvak Grčke: 2004. i 2005. (Olympiacos)
- Kup Grčke: 2004. (Olympiacos)
- Prvak Slovenije: 2010. (Koper)

Nagrade:

- Najbolji trener Hrvatske 2001.
- Odlikovan Redom Danice hrvatske s likom Franje Bučara i Redom hrvatskog pletera
- Najuspješniji sportaš Dubrovnika 20. stoljeća

Na svjetskom tronu nakon osam produžetaka!

Prije toga, na Svjetskom prvenstvu u Madridu 1986. godine (od 13. do 24. kolovoza) Ratko Rudić je Jugoslavene prvi put odveo na svjetski tron. U dramatičnoj finalnoj utakmici Jugoslavija je pobijedila Italiju 12:11 (7:7), ali tek nakon osmog produžetka, čuvenim pogotkom Igora Milanovića četiri desetine sekunde prije kraja. Treći je bio SSSR.

U Rudićevu pobjedničkom sastavu od igrača iz Hrvatske bili su Perica Bukić (1966), Veselin Đuho (1960), Deni Lušić (1962), Goran Sukno (1960), Tomislav Paškvalin (1961) i Dubravko Šimenc (1966) te Mirko Vičević (1968). Ostatak momčadi činili suiskusni vratar Milorad Krivokapić (1956, u finalu odigrao 299. utakmicu za reprezentaciju), Andrija Popović (1960), Dragan Andrić (1962), Igor Milanović (1965), Anto Vasović (1967) i Zoran Petrović (1960).

U sastavu bi bio i Milivoj Bebić, najbolji strijelac i igrač s prethodnog SP, ali slomio je ruku na turniru u Ateni (u dvoboju s Australijom), pa je Rudić umjesto njega pozvao bokeljskog Hrvata Mirka Vičevića.

Jugoslavija je prvo u skupini pobijedila Australiju 12:4, a s Kubom odigrala neodlučeno 11:11. Potom su Rudićevi izabranici pred 3.000 domaćih navijača pobijedili Španjolsku 10:6 (Paškvalin i Bukić po tri pogotka) i praktično osigurali polufinale. – Jugoslaveni su igrali odlično. Uopće se nije osjetio izostanak njihove zvijezde Milivoja Bebića – izjavio je španjolski izbornik Antonio Esteller.

Uspješan niz Jugoslaveni nastavljaju pobjedom nad Italijom 8:5, pa kao prvi u skupini osiguravaju polufinale s drugim iz druge polufinalne skupine – SSSR-om. Bilo je to zapravo finale prije finala, sučelili su se olimpijski pobjednici i svjetski prvaci. Jugoslavenski su vaterpolisti pobijedili Zbornaju 8:6 (Sukno tri pogotka). Posebno uvjerljivi bili su u posljednjoj četvrtini, koju su dobili 4:1. Odlučnošću i boljom igrom u obrani, kapetan Sukno i njegovi suigrači uspjeli su nadjačati snažni SSSR, prvi put nakon pet godina.

U drugom je polufinalnom srazu Italija pobijedila SAD 10:9, pa se u finalu Jugoslavija ponovo sastala s Azzurima. Pred čak 5.000 gledatelja postignuta je jedna od epskih pobjeda i osvojeno prvo svjetsko zlato u dvoboju koji je s produžecima potrajao čitave 52 minute! Kraj utakmice jugoslavenska je reprezentacija dočekala bez petorice igrača i igrala je s čak tri sidruna (Paškvalin, Milanović i Petrović). Uzbudjenja je bilo napretek, ljepote možda i ne, ali dobro je kazao kapetan Goran Sukno:

– Odlučujuće utakmice nisu lijepe ni u ostalim momčadskim sportovima!

Važan ispit Rudićevi su izabranici, svjetski prvaci i olimpijski pobjednici, imali na Univerzijadi u Zagrebu 1987. godine (od 5. do 19. srpnja). Na prethodnoj Univerzijadi u japanskom gradu Kobeu osvojili su srebrnu medalju igrajući u finalu sa SSSR-om, pa se sad na natjecanju koje je hrvatskoj metropoli ostavilo brojne sportske objekte, tražilo zlato. No, i drugi su imali svoje planove i ambicije, pa se jugoslavenska vrsta morala zadovoljiti brončanom medaljom. Uspjelo je to sljedećim hrvatskim igračima: Rencu Posinkoviću, Tomislavu Paškvalinu, Deniju Lušiću, Marinku Roji, Perici Bukiću i Mirku Vičeviću, a u sastavu su još bili: Aleksandar Šoštar, Zoran Petrović, Igor Milanović, Goran Rađenović, Dragan Andrić, Igor Gočanin i Anto Vasović. Dubravko Šimenc izostao je zbog ozljede.

Utakmice na Savi bile su iznimno posjećene, pa je tako pobjedu Jugoslavije nad Amerikancima (9:6, Bukić tri pogotka) gledalo 4.000 ljudi, a onu protiv Kube (12:9) 3.000. Polufinale s Italijom ponovo je napunilo tribine, ali Jugoslavija je podbacila. Mudrijom i smirenijom igrom Talijani su pobijedili 8:6, a zanimljivo je da su sve pogotke za Jugoslaviju postigli beogradski igrači: Andrić tri, Gočanin dva i Milanović jedan. U utakmici za treće mjesto, reprizi finala iz Koebe, Jugoslavija je pobijedila SSSR 13:6, iako je igrala bez Milanovića koji je bio isključen na prethodnoj utakmici pa ga je Rudić odmarao i nije ga uvodio u igru. U finalu Italija je nakon produžetaka nadjačala Kubu 15:14 (12:12).

▲ MOMČAD KOJA JE OSVOJILA NASLOV SVJETSKOG PRVAKA U MADRIDU 1986. – Krivokapić, Sukno, Popović, Petrović, Đuho, Lušić, Paškvalin, izbornik Rudić (stoje); Andrić, Milanović, Vasović, Vičević, Bukić i Šimenc (čuča).

Zoran Roje posebna je priča hrvatskog vaterpola. Vječno staložen, miran gospodin s Kvarnera za kojeg je gotovo nemoguće pronaći osobu kojoj se zamjerio. S izrazito istančanim smislom za sportsko ponašanje, kao i za samokritiku. Takav je danas kao pedagog, uspješan sportski trener, ali takav je bio i za igračke karijere. Obiteljskim podrijetlom Dalmatinac ("Ima dosta tih Roja, a mi smo jedan od klanova, plemena", kaže), ali koliko je zaljubljen, toliko je i beskrajno odan Rijeci, Kvarneru i svom Primorju. Otac je bio vojni časnik koji je, kad je Zoranu bilo 12-13 godina, premješten iz Splita u Rijeku. Upravo u to doba ljetopisi kluba s Kantride bilježe Zoranovo prve treninge u Primorju.

Malo je tko mogao i pomisliti da će te 1968. godine riječki klub, koji je tada trenirao Franjo Nonković, u Zoranu dobiti jednog od svojih najboljih, najpoznatijih igrača. Igrača kojeg se slobodno može staviti uz bok velikana poput Jobe Kurtinija.

Roji Primorje nije samo matični klub ili početna točka, tek jedna od niza klupskih sredina u kojima će zaraditi novac, steći slavu, graditi karijeru. U njegovu slučaju, a ovdje to nije tek floskula, riječki je klub dio njegova života, obitelji, dio njega samog.

Kao igrač primorjašima je bio odan sve do 1985. Tijekom sedamdesetih godina prošlog stoljeća igrama je privukao veliku pozornost na sebe te je bilo nemoguće složiti reprezentaciju bez Roje, jedinog Riječanina. U to vrijeme i u tadašnjoj ligi, u konkurenciji jakih splitskih klubova, kao i Juga, KPK te beogradskog Partizana, probiti se do reprezentacije iz Primorja doista je bio pothvat. Već i to bjelodani je dokaz Rojine kvalitete.

On je bio i ključni čovjek u osvajanju jedinog trofeja Riječana iz vremena Jugoslavije, Kupa 1979, te jedini Riječanin koji je osvajao olimpijsku srebrnu (Moskva) i zlatnu medalju (Los Angeles).

I u vodi i izvan nje činio je neraskidiv kvartet s Bebićem, Đuhom i Suknom. On je bio taj koji je prvog strijelca svijeta osamdesetih godina prošlog stoljeća "hranio" loptama za rešetanje suparničkih mreža. Prvorazredan "paker"!

Nakon OI u Kaliforniji konačno je došlo vrijeme dizanje sidra iz riječke luke: prešao je u napuljski Canottieri, jedan od najuglednijih i vrlo trofejnih talijanskih klubova. Na Apeninima je proveo osam godina, od toga u Serie A šest, ali i to će se relativno kratko vrijeme pokazati sasvim dovoljnim da ga Talijani dan-danas i medijski tretiraju kao jednog od najboljih stranaca koji su ikada igrali u ponajboljoj ligi svijeta.

Vrlo zanimljiv podatak, neovisno o tome što ni ondje nije osvojio naslov državnog prvaka, iako je dvaput igrao finale. Od 1990. do 1992. igrao je u 2. ligi za Casertu, a kao 38-godišnjak okončao je 1993. igračku karijeru u Volturinu gdje mu je trener bio ponajbolji prijatelj Milivoj Bebić. Čim je skinuo kapicu, prva želja bila mu je povratak u Rijeku, gdje se odmah prihvatio vođenja prve momčadi. S Primorjem će samo dvije godine kasnije osvojiti i Hrvatski kup te tako ostati zabilježen kao jedina osoba koja je sudjelovala u osvajanju jedina dva trofeja vaterpolista Primorja od kraja Drugoga svjetskog rata do danas. S Primorjem će u tri navrata osvajati drugo mjesto u državi, iza Mladosti, odnosno Juga.

U dva navrata proglašen je trenerom godine u Rijeci, 1995. i 1997. Možda će se još i više istaknuti afirmiranjem plejade mladih igrača koje je on dobrim dijelom bio pronašao ili igrački etablirao (Hinić, Barač, Burić, Benić, Glavan, Franković, Premuš, Car...).

Odanost Rijeci i Primorju dokazao je u više navrata odbijajući znatno izdašnije trenerske ponude Mladosti i talijanskih klubova. Samo jednom pozivu nije rekao ne. Onom kada je 2003. godine, nakon otkaza Veselinu Đuhi, preuzeo kormilo hrvatske seniorske reprezentacije. Bilo je to samo tri tjedna uoči EP u Kranju te je preuzimanje odgovornosti u tako kratkom vremenu za uigravanje momčadi bio dokaz nemalene odvažnosti, ali i samouvjerenosti. Prvi put je pod stijeg pozvao tada 23-godišnjeg Burića, vaterpolski još anonimca. U Sloveniji je Rojina Hrvatska zadivila Europu, osvojila srebro, iako je samo tri tjedna ranije toj momčadi malo tko davao šanse da se uopće može probiti dalje od četvrtfinala.

S reprezentativnog je kormila odstupio nakon neuspjeha na OI u Ateni godinu kasnije, kada je – opet svojstveno samo njemu – svu odgovornost preuzeo isključivo na sebe.

– Stojim iza svojih igrača i neću ih pljuvati. Oni su za mene najbolji i najveći. Sve to znači da ih trener nije znao voditi – govorio je jedne teške atenske večeri Roje.

Možete li se sjetiti takvih primjera trenerskih reakcija nakon poraza, ispadanja? Zoran Roje je velik igrač, vrhunski trener i nenadmašan džentlmen s bazena.

Zoran Roje Velik igrač i trener, nenadmašan džentlmen

Datum rođenja: 7. listopada 1955.

Mjesto rođenja: Split

Zanimanje: inženjer broskog prometa

Igračka karijera: 1968-1985. Primorje, 1985-1990. Canottieri Napoli, 1990-1992. Caserta, Italija, 1992-1993. Volturino, Italija.

Trenerska karijera: od 1993. do danas trener Primorja, 2003-2004. izbornik Hrvatske

Trofeji s reprezentacijom (igrački):

– zlato na OI u Los Angelesu 1984.

– srebro na OI u Moskvi 1980.

– srebro na EP u Jönköpingu 1977.

– bronca na SP u Zapadnom Berlinu 1978.

– zlato na MI u Splitu 1979.

– zlato na MI u Casablanci 1983.

Trofeji s reprezentacijom (trenerski):

– srebro na EP u Kranju 2003. (Hrvatska)

Trofeji s klubom (igrački):

– Kup Jugoslavije: 1979. (Primorje)

Trofeji s klubom (trenerski):

– Kup Hrvatske 1995. (Primorje)

Zanimljivost: jedina osoba koja je osvojila jedina dva trofeja riječkog Primorja

Ante Nakić

Izbornik četiriju država

Datum rođenja: 8. siječnja 1942.

Mjesto rođenja: Šibenik

Zanimanje: dipl. pravnik, vaterpolski trener

Igračka karijera: 1957-1967. Solaris Šibenik
Trenerska karijera: 1968-1977. Solaris, 1978-1979. Olympiacos, Grčka, 1980-1981. Biograd i juniorska reprezentacija Jugoslavije, 1983-1984. izbornik seniorske reprezentacije Jugoslavije, 1984-1985. Chios, Grčka, 1985-1986. Olympiacos, Grčka, 1986-1992. Glyfada, Grčka, 1992-1995. izbornik Grčke, 1995-1998. Olympiacos, Grčka, 1998-1999. Chalkida, Grčka, 2001. izbornik Irana, 2002. Al Qadesyia, Saudijska Arabija, 2002-2004. izbornik Irana, 2005/06. i 2007/08. izbornik Slovačke, 2009-2010. Al Qadesyia, Saudijska Arabija

Trofeji s reprezentacijom:

– bronca na Mediteranskim igrama 1997. u Bariju (Grčka)

Trofeji s klubovima:

– Prvak Grčke: 1986, 1987, 1989. i 1990. (Glyfada), 1995. i 1996. (Olympiacos)

– Kup Grčke: 1986, 1987. i 1989. (Glyfada), 1998. (Olympiacos)

– Grčki Superkup: 1997. i 1998. (Olympiacos)

– Prvak Saudijske Arabije: 2010. (Al Qadesyia)

Više od četiri desetljeća dugačke i medaljama plodonosne trenerske karijere je za Antom Nakićem. Uz Ratka Rudića, ako ne jedini, a onda sasvim sigurno jedan od vrlo rijetkih vaterpolskih trenera koji je bio izbornik čak četiri nacionalne momčadi iz jednako toliko različitih država. Trener koji je iznjedrio neke od igrača svjetske klase, koji su danas i u Kući slavnih vođenih sportova. Trener koji se podjednako dobro snalazio uz rub bazena vruće Grčke, još toplije i pijeskom bogate Saudijske Arabije, ali i u istočnoeuropskoj državi poput Slovačke. O utjecaju na razvitak vaterpola na hrvatskim prostorima, bespredmetno je i razgovarati. Spomenut ćemo samo da je bio za kormilom Solarisa 1975. kada je taj klub prvi put ušao u Prvu ligu.

No, kada dođete u njegov Šibenik koji nije odveć velik grad i ukoliko priupitate ikoga zna li za Antu Nakića i gdje ga se može naći, u očima sugovornika će se zrcaliti stotinu upitnika.

– Ha-ha, naravno da hoće kada me svi zovu oduvijek Mile i svima sam znan samo kao Mile. No, moje je pravo ime Ante Nakić.

Ono Mile dobio je kao sasvim maleno dijete, bio je to nadimak. Koji se s vremenom toliko udomaćio da je "istisnuo" Antu. No, to je možda i manje važan podatak. Ante Nakić je čovjek koji je podignuo vaterpolo u cijeloj jednoj državi, u Grčkoj. Jedini trofeji u povijesti Glyfade su njegovi. Najbolji klub u državi, pirejski Olympiacos nije ga bez razloga birao

za trenera u čak tri mandata. Ukupno je, pak, u Grčkoj vodio četiri prvoligaša i nacionalnu vrstu s kojom ima i broncu s Mediteranskih igara (jednu od Nakićeve trenerske ukupno tri takve kolajne).

– Doista mislim da sam u Grčkoj napravio velik i dobar posao. Reprezentacija je prvi put u grčkoj povijesti pobijedila Ruse, Nijemce, Francuze, da bi ih kasnije u kvaliteti nadmašila. Godine 2010. od dvanaest tamošnjih prvoligaša, čak sedam ih kao treneri vode moji bivši igrači. Znaite, i to je priznanje, i to je uspjeh. Nije sve čak ni u medaljama.

Ne samo to, upravo je Ante Nakić prokrio put brojnim hrvatskim trenerima i igračima koji su kasnije i dan-danas u toj državi na osobitoj cijenjeni. Široj je javnosti, međutim, manje znan podatak da je upravo Ante Nakić bio izbornik reprezentacije SFRJ koji je prvi u igru ubacio Pericu Bukića.

– Bilo je to početkom 1984. turnir u Napulju. Igrali su Italija A, Italija B, Kanada i Jugoslavija. Nije samo Bukić "njegov" proizvod. On je u reprezentaciju ubacio dvojicu najboljih srpskih vaterpolista svih vremena, vratara Šošlara i centra Milanovića, člana Kuće slavnih. Ante Nakić je u proljeće 1984. samo dva mjeseca uoči Olimpijskih igara u Los Angelesu, odstupio s dužnosti izbornika, zamijenio ga je Ratko Rudić. Solidan dio tog olimpijskog zlata sigurno pripada i njemu. Anti Nakiću. Ukoliko ga ne znate, mislimo na Milu Nakića!

Za Jugoslaviju europska prvenstva “ukleta”

Na europskim prvenstvima prvo mjesto kao da je za Jugoslavena bilo ukleto. U Sofiji 1985. (od 4. do 11. kolovoza) i Strasbourgu 1987. (od 16. do 23. kolovoza) Rudićevi izabranici morali su se zadovoljiti srebrnom medaljom. U Sofiji je ključan bio poraz od Mađarske 7:4, u Strasbourgu dva neodlučena rezultata – s Italijom (7:7) i SSSR-om (9:9). Na oba je prvenstva trijumfirao SSSR, dok su broncu u Sofiji osvojili Nijemci, a u Strasbourgu Talijani.

Vrijedi zabilježiti da je Jugoslavija u Sofiji pobijedila Njemačku 7:6 i Italiju 10:9, a da je s prvakom SSSR-om odigrala neodlučeno 7:7. U Strasbourgu je nadjačana Mađarska 9:7, Bugarska 10:2, Španjolska 8:6, Njemačka 11:8 i Rumunjska 14:7. Samo jedan pogodak u susretu sa Zbornajom dijelio je Rudića i njegove izabranike od prvog europskog zlata.

Na sljedećim Olimpijskim igrama, u Seoulu 1988. godine (od 17. rujna do 2. listopada), osvajanju nove zlatne medalje pridonijela su osmorica Hrvata: Deni Lušić, Dubravko Šimenc, Perica Bukić, Veselin Đuho, Mislav Bezmalinović, Mirko Vičević, Tomislav Paškvalin i Renco Posinković (u sastavu su još bili: Aleksandar Šoštar, Dragan Andrić, Igor Gočanin, Igor Milanović i Goran Rađenović).

No, početak je u korejskoj metropoli bio sve samo ne dobar: poraz od Amerikanaca 7:6, a pogodak primljen pet sekundi prije kraja utakmice! Zlato se moglo obraniti samo pobjedom u sljedećem dvoboju s Mađrima i zato je ta utakmica za

Jugoslaviju bila iznimno teška. Ipak “vađenje” s Mađarima je uspjelo – pobjeda 10:9 (Đuho tri, Bukić dva pogotka, Šoštar obranio četverac).

– Igrali smo pod velikim pritiskom. Mi smo u ovom susretu mogli izgubiti sve, a takve utakmice nije lako igrati – objašnjavao je Paškvalin.

Kako je Španjolska pobijedila SAD 9:7, Jugoslaveni su se sasvim vratili u igru za zlato. Nakon toga su pred 4.000 gledatelja pobijedili Španjolsku 10:8, u utakmici u kojoj su se osim sa suparnicima morali nositi i sa sucima: Nizozemcem Van Dorpom i još više s Troickim iz SSSR-a.

– Što mu je trebalo da sudi one četverce protiv nas? – kazao je za Troickog izbornik Rudić.

Ante Lambaša, koji je u jednom mandatu bio prvi čelnik FINA-e, iznio je tad zanimljivo predviđanje.

– Vaterpolo će početkom 21. stoljeća biti obavezan dio nastave tjelesnog odgoja u školama u cijelom svijetu.

Možda se to i nije ostvarilo, ali je vaterpolo postao iznimno popularan i sve bolje praćen u medijima. Tako je polufinalna pobjeda jugoslavenskih vaterpolista u Seoulu nad SR Njemačkom 14:10 (Lušić i Milanović po četiri pogotka) zauzela istaknuto mjesto i velik prostor u svim tadašnjim novinama.

Jugoslaveni su isključeni 14, a Nijemci samo osam puta, ali...

– S obzirom na to da su naši izvrsni i s igračem manje, mogu sebi dopustiti oštrij igru – ocijenio je tada proslavljeni vaterpolski sudac Željko Klarić.

U drugom polufinalu SAD je pobijedio SSSR 8:7, pa su se u finalu sučelili zlatni i srebrni s prethodnih igara u Los Angelesu, Jugoslaveni i Amerikanci. Jugoslavija je opet gubila 5:2, ali je uspjela izjednačiti na 6:6 i nakon produžetaka pobijediti 9:7 i obraniti zlatnu medalju. Amerikancima je ostalo njihovo srebro, a Ratko Rudić je potvrdio da je stručnjak najviše klase. U utakmici za treće mjesto SSSR je pobijedio SR Njemačku 14:13.

– Čim je više produžetaka, ja sam sigurniji da ćemo utakmicu dobiti – pomalo u šali kazao je Rudić.

A kapetan jugoslavenske reprezentacije Veselin Đuho sumirao je:

– Kad su Amerikanci povelili 5:2, sjetio sam se Los Angelesa i istog rezultata. Znao sam da smo bolje tjelesno pripremljeni od Amerikanaca i da preokret prije ili kasnije mora doći.

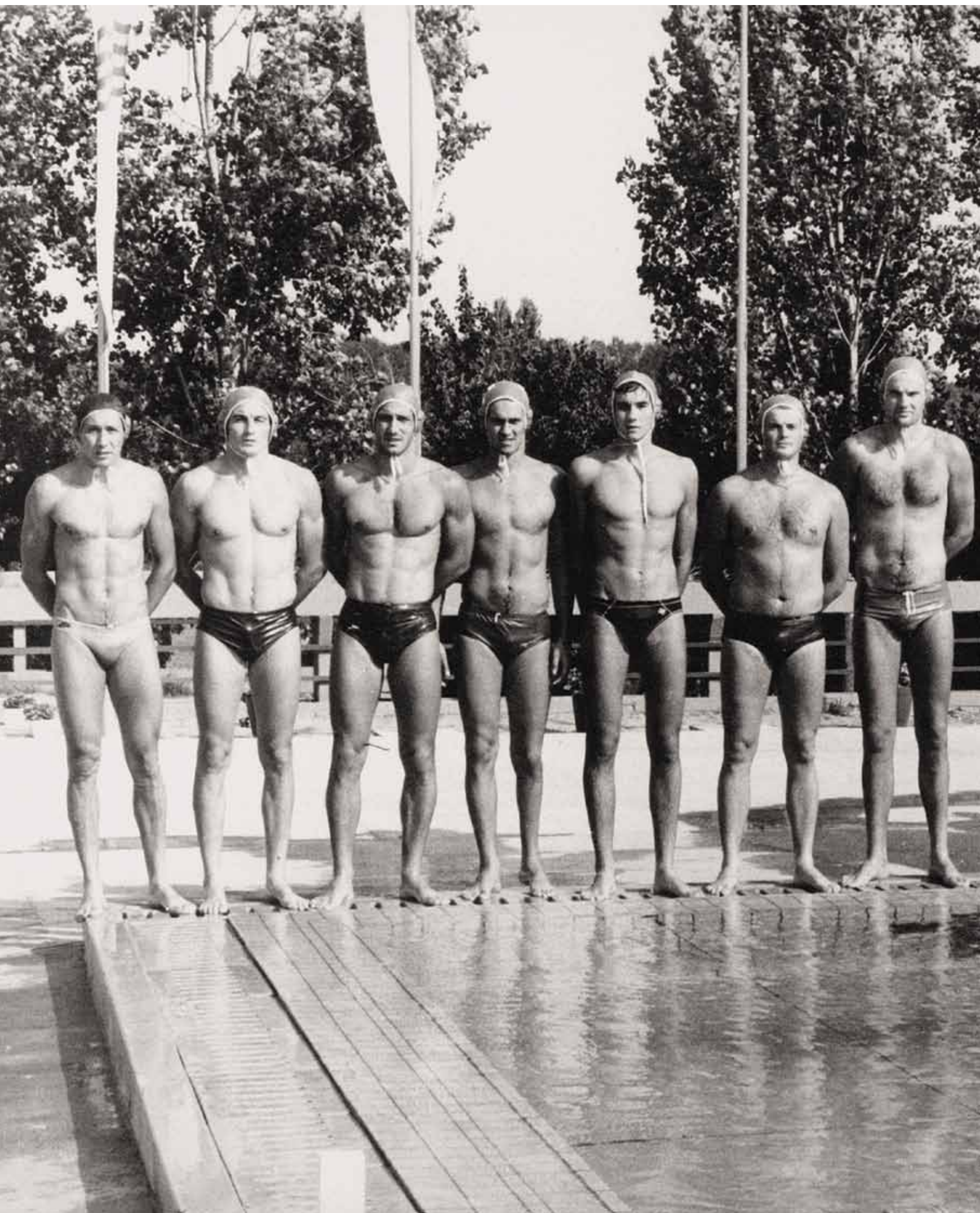
Među onima koje je posebno razveselilo vaterpolsko zlato našao se i boksač Željko Mavrović. On je nekoliko puta optrčao oko bazena sa zastavom i na kraju onako obučen skočio u vodu, na zaprepaštenje korejskih čuvara reda.

Ni predsjednik Jugoslavenskog vaterpolskog saveza Celestin Sardelić u studiju TV Zagreb nije skrivao uzbuđenje:

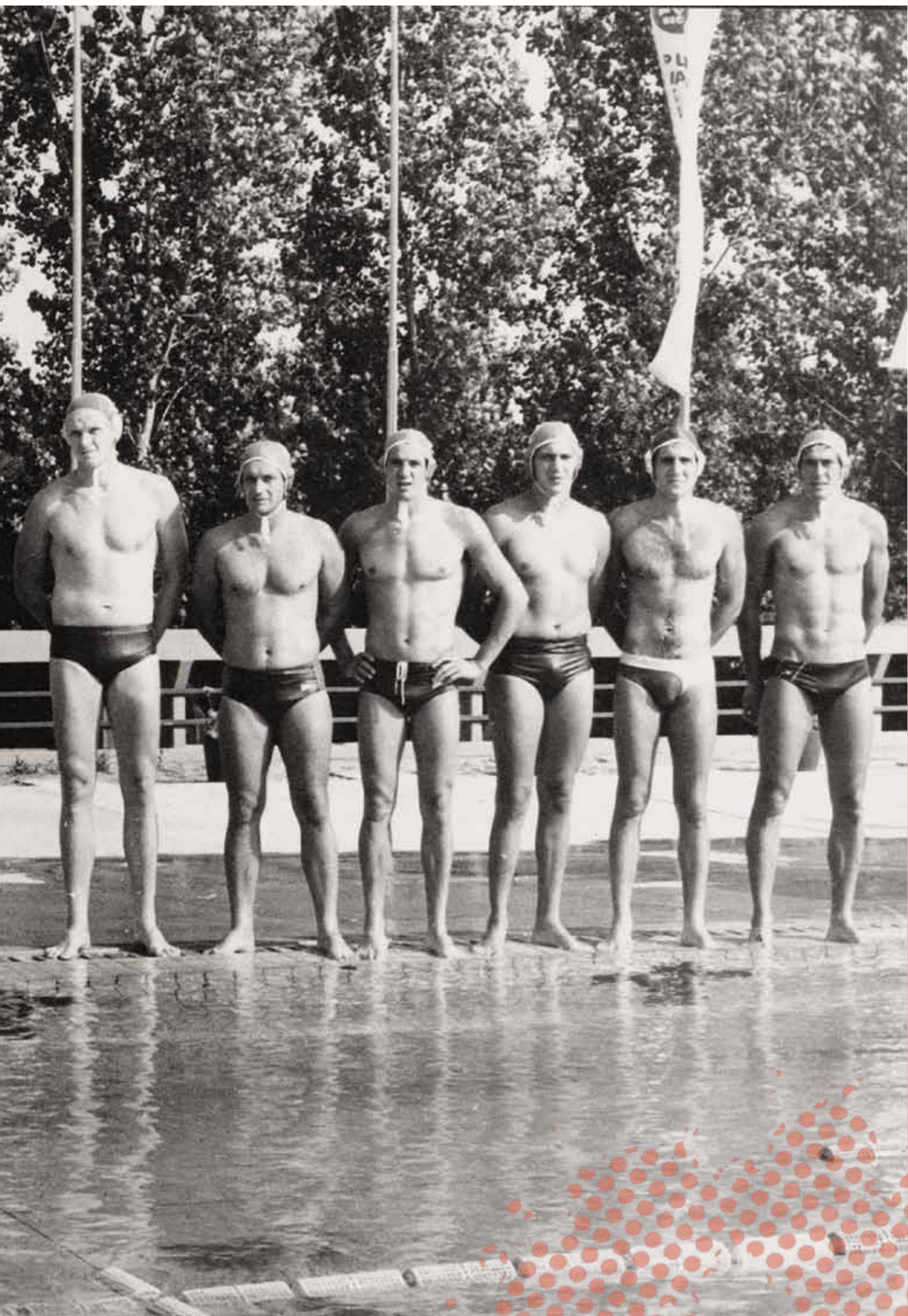
– Zlato u Seoulu samo je nastavak uspješnih rezultata posljednjih godina. Ozbiljan, stručan i organiziran rad stručnog stožera s Rudićem na čelu donio je bogate plodove i učinio vaterpolo najuspješnijim sportom u državi – rekao je tada Sardelić.

▷ SEOUL, 1988.

△ MADRID, 1986.

REPREZENTACIJA JUGOSLAVIJE 1984. – Milorad Krivokapić, Milivoj Bebić, Deni Lušić, Dragan Andrić, Perica Bukić, Veselin Đuho, Zoran Petrović, Tomislav Paškvalin, Igor Milanović, Goran Sukno, Božo Vuletić, Andrija Popović, Zoran Roje

Renco Posinković

Najbolji novinar među vaterpolistima

Datum rođenja: 4. siječnja 1964.

Mjesto rođenja: Split

Zanimanje: inženjer elektrotehnike i vaterpolski trener

Igračka karijera: 1986-1989. Mornar, 1989-1996. Jadran

Trofeji s reprezentacijom:

- zlato na Ol u Seoulu 1988.

- zlato na Svjetskom prvenstvu u Perthu 1991.

- srebro na EP u Bonnu 1989.

- zlato na FINA kupu u Solunu 1987. i Berlinu 1989.

- srebro na FINA kupu u Barceloni 1991.

Trofeji s klubovima:

- Prvak Europe: 1991. i 1992. (Jadran)

- Kup pobjednika kupova: 1986. (Mornar)

- Prvak Jugoslavije: 1991. (Jadran)

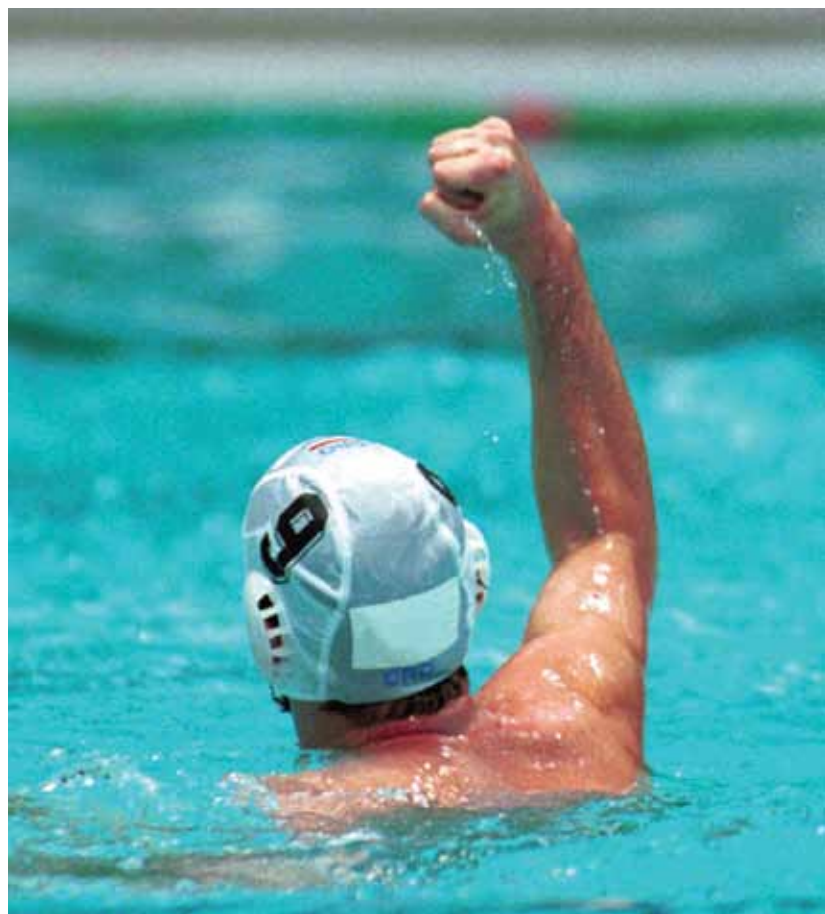
Bez premca najbolje pero u vodi. Ili najbolji novinar među vaterpolistima. Makar, u odnosu na sportsku karijeru, ovaj dio, koliko god donekle zanimljiv, ipak je skroman. Ne stoga što Renco nije jednako vičan pisanju, koliko stoga što je među vratnicama bio teško nadmašiv.

Klasičan izdanak splitske vratarske škole koja je u ovom sportu bez puno razmišljanja najbolja ne samo u nacionalnim, već i svjetskim okvirima (Mihovilović, Rebić, Školneković, Posinković, Kačić otac i dvojica sinova, Pavić, Brzica...). Renco je tim intrigantniji što je više od ikoga očito volio svoj Split. U cijeloj se karijeri nije micao iz rodnog grada, te iz samo dva kluba – Mornara i Jadrana. U biti, znao je odlaziti iz Splita, ali samo ne bi li se koji tjedan-dva kasnije vratio s medaljom oko vrata.

Već mu je početak karijere okrunjen euro-naslovom, Kupom kupova u Mornaru 1986. Dvije godine kasnije ušao je u besmrtnike, u krug osvajača naslova olimpijskog pobjednika. Renco Posinković među prvim je sportašima

u Hrvatskoj koji je napustio reprezentaciju Jugoslavije u ratno doba 1991. u društvu Bukića, Šimenca, Bezmalinovća i Vasovića. S Jadranom iste godine sjeda na krov Europe, što je ujedno prvi naslov prvaka Europe nekog hrvatskog kluba, neovisno o kojem sportu govorimo. Godinu potom, Jadran ponavlja uspjeh osvajanjem i drugog naslova prvaka Starog kontinenta, a Renco ima osobito zapaženu ulogu budući da je nakon uzvrata u Splitu i službeno proglašen za najboljeg igrača finala. Za hrvatsku je reprezentaciju branio od 1992. do 1996, neposredno do uoči Igara u Atlanti. Tog ljeta okončava igračku karijeru, a započinje novinarsku. Punih deset godina radi kao splitski dopisnik Vjesnika, potom kraće vrijeme i Sportskih novosti, a ubrzo i u Glasu Dalmacije. Bazen, međutim, nije nikada napustio. Štoviše, sve vrijeme trenira vratare u Jadranu, ali i u hrvatskoj seniorskoj reprezentaciji. Godine 2010. otvorio je paralelno novu stranicu u životu. Ušao je u Upravu sportske dvorane Spaladium Arena u Splitu.

Veliki uspjesi podigli ugled vaterpola

Svi su ti uspjesi učinili vaterpolo iznimno popularnim. O tom se sportu počelo puno više pisati nego prije (bilo ga je više i na televiziji), a Večernji list je 1988. godine pokrenuo i akciju biranja najboljeg jugoslavenskog vaterpolista. Prvi Sikiričin "Vaterpolist" pripao je Igoru Milanoviću, tada igraču Partizana. Milanović je bio najbolji i u sljedeće dvije godine, ali tada kao stanovnik Zagreba i vaterpolist Mladosti. Nakon Milanovića, najboljim su proglašavani i Perica Bukić, Dubravko Šimenc, Siniša Školneković, Mile Smodlaka...

Niska uspjeha jugoslavenske reprezentacije nastavljena je na Svjetskom kupu u Zapadnom Berlinu (od 11. do 15. srpnja 1989). Reprezentacija, sada predvođena izbornikom Nikolom Stamenićem (koji je nastavio tamo gdje je Rudić stao), osvaja prvo mjesto pobjeđivši u finalu Italiju 10:6. Treća je bila Mađarska, koja je u utakmici za brončanu medalju nadjačala Španjolsku 8:7.

U prvoj je utakmici Jugoslavija bez većih poteškoća pobijedila Australce 15:7. Igrali su prilično opušteno, pa je kapetan Igor Milanović, novopečeni mladostaš, u jednom trenutku zabavio publiku vrteći loptu na kažiprstu. Ni u drugom dvoboju, sa Španjolcima, nije bilo većih problema: pobjedi 10:8

Bukić je pridonio s četiri, a Šimenc i Bezmalinović s po dva pogotka, Posinković je obranio četverac.

No, dvoboj sa SSSR-om bio je sve samo ne lagan. Zbornaja je vodila 5:1 i 6:2, i bilo je puno muke da se stigne do neodlučenog rezultata (7:7) koji je vodio u polufinale. Na kraju utakmice stvar je u svoje ruke uzeo kapetan Milanović i s tri uzastopna pogotka vodstvo suparnika 6:4 preokrenuo u traženih 7:7. Izjednačujući pogodak "knez Igor" postigao je samo četiri sekunde prije kraja (rutinski je "žabicom" prevario inače izvrsnog vratara SSSR-a Buzakova).

Nakon što su u polufinalu nadmašili Mađare 8:7, u finalu je Jugoslavija očitala pravu lekciju Talijanima, koji su u polufinalu bili bolji od Španjolaca 12:10 (9:9). Jugoslavija je povelu 4:0 i prvi pogodak primila tek u desetoj minuti; početkom posljednje četvrtine vodila je 9:2.

Izuzevši polufinalni dvoboj s Mađarskom, Plavi praktično nisu imali dostojnog konkurenta u nastojanju da obrane naslov s prethodnog Svjetskog kupa. Nakon što su dvije godine prije probili "Solunsku bojišnicu", sad im na put nije stao ni "Berlinski zid". Dubravko Šimenc s deset pogodaka bio je najbolji strijelac reprezentacije na turniru.

▲ MISLAV BEZMALINOVIĆ

Do uspjeha u Zapadnom Berlinu Jugoslaviju su odvela šestorica Hrvata (Mladen Delić, Dubravko Šimenc, Mislav Bezmalinović, Mirko Vičević, Perica Bukić i Renco Posinković) i sedmorica iz drugih republika (Aleksandar Šoštar, Duško Popović, Igor Milanović, Viktor Jelenić, Anto Vasović, Igor Gočanin i Goran Rađenović).

Na Europskom prvenstvu u Bonnu (od 13. do 20. kolovoza 1989.) Jugoslavija je, međutim, opet ostala bez naslova. Sustav natjecanja je promijenjen, igrano je polufinale u kojem su Plavi pobijedili Italiju 8:7, no, u finalu su Nijemci, potpomognuti sucima, bili bolji 10:9 (9:9) zlatnim pogotkom Rainera Oschelmanna. U dvoboju za brončanu medalju Italija je pobijedila SSSR 12:11.

Uoči EP-a Jugoslavija je prvo osvojila turnir u Varni, potom i onaj u Zagrebu (u finalu su nadjačali Mađarsku 13:12). Osvojen je i Svjetski kup...

– Ove godine nismo osjetili gorčinu poraza, a nema razloga da tako i ne ostane – izjavio je Perica Bukić uoči prvenstva.

Početak je bio prilično uvjerljiv. Jugoslavija je pobijedila Rumunjsku 13:9 (iako je izbornik Stamenić rekao da je primljeno previše pogodaka). U drugom je susretu, uz puno opuštanja, svladana Francuska 9:8 (prva četvrtina 4:0), u trećoj Švedska 14:3, u četvrtoj Bugarska 13:6, u petoj Nizozemska 11:5, potom se sa SSSR-om odigralo neodlučeno 7:7 (možda i zato da bi se izbjegla SR Njemačka u polufinalu). No, Nijemci su ipak čekali u finalu (u polufinalu su pobijedili SSSR 10:8).

U polufinalu je Jugoslavija nadjačala Italiju 8:7. Talijani su cijelo vrijeme pritiskali suce Nizozemca Tellegena i Bugarina Lalova, a u završnici je došlo i do izgreda. Nakon što Tellegen nije dosudio očit prekršaj nad Šimencom, Talijani su imali posljednji napad. No, Campagna je "potopio" loptu, što je Lalov i sankcionirao. To je sasvim razbjesnilo Settebello, koji su krenuli na suca i naguravali ga. Sudac je ipak ostao na suhome, ali je zato u vodi završio dr. Rade Repac, liječnik jugoslavenske reprezentacije.

U finalu je Jugoslavija povelu 9:6, ali su tada Nijemci zaigrali neviđeni presing. Način nisu birali, kao ni sredstva. Suci, Norvežanin Inderind i poglavito Turčin Toygarli, sve su to tolerirali. Čak su dosudili i četverac za izjednačenje na 9:9 i pomogli Nijemcima da se, kao i u prethodne tri utakmice, izvuku iz ponora i poslije stignu do pobjede.

– Očito smo jači u bazenu nego izvan njega – kazao je Stamenić, ne mogavši sakriti nezadovoljstvo suđenjem.

Te se godine jugoslavenski vaterpolo okitio još jednim vrijednim trofejem. Juniori, predvođeni izbornikom Brunom Silićem, osvojili su naslov svjetskih prvaka na prvenstvu u Narbonnei (Francuska) nakon što su u finalu pobijedili SSSR 6:5. U jugoslavenskoj su vrsti, među ostalima, igrali Vitomir Padovan, Ognjen Kržić, Elvis Fatović, Joško Kreković, Dejan Savičević, Davor Erjavec i Ivica Tucak, a najbolji igrač u suparničkom sastavu bio je Andrej Bjelofastov, poslije dugogodišnji igrač Mladosti, pa i hrvatske reprezentacije.

Perth 1991: drugi put svjetski prvaci

U siječnju 1991. Jugoslavija je u Perthu (Australija) osvojila zlatnu medalju, drugu za redom na Svjetskom prvenstvu. U finalu je pobijedila 8:7 Španjolce, koje je tada vodio Hrvat Dragan Matutinović. Brončana medalja pripala je Mađarima, koji su u dvoboju za treće mjesto bili bolji od SAD-a 13:12. U polufinalu su Stameničevi igrači nadjačali Amerikance (7:6), ali ključna je bila prethodna pobjeda nad Rudićevim Talijanima 9:6, koji su nakon toga ostali bez polufinala. U pobjedničkom sastavu igrala su šestorica Hrvata: Dubravko Šimenc, Perica Bukić, Vitomir Padovan, Mislav Bezmalinović, Mirko Vičević i Renco Posinković. Spomenimo i ostale igrače: mladostaš Igor Milanović, Aleksandar Šoštar, Goran Rađenović, Vaso Subotić, Anto Vasović, Duško Popović i Viktor Jelenić.

Zanimljivo je da su Stameničevi izabranici prvenstvo i počeli i završili sa Španjolcima. Na startu su pobijedili 8:3 (Bukić tri pogotka), a Matutinović je, pomalo s pilom naopako, govorio:

– Koja mi korist od toga što znam kvalitete jugoslavenskih vaterpolista kad nemam igrače koji bi ih mogli nadmašiti. Jugoslavija je nakon toga pobijedila Rumunjsku 16:6 (Bukić pet pogodaka), Kinu 25:9 te potom, u utakmici koja je za suparnika bila "biti ili ne biti", izgubila od SSSR-a 9:8. Presudna je tako postala utakmica s Talijanima, na koju je došlo dvije i pol tisuće ljudi.

Jedan protiv drugoga našli su se dojučerašnji suradnici Ratko Rudić i Nikola Stamenić. Pobjednika je odlučio tada 21-godišnji Vitomir Padovan. Vito je iz protunapada doveo Jugoslaviju u vodstvo 7:6, a potom je znalački pogodio i za 8:6. Na tim pogocima i odličnoj igri čestitala mu je nakon utakmice i Monika Seleš, koja je nekoliko dana prije s Goranom Prpićem osvojila Hopman Cup (neslužbeno svjetsko prvenstvo mješovitih parova).

U polufinalu je Jugoslavija nadjačala Amerikance 7:6, iako su oni "tradicionalno" povelili 5:2... Zona ispred Šoštara bila je vrlo nestabilna, a američki su strijelci bili precizne ruke. Jugoslavenski vaterpolisti ni s igračem više u napadu nisu

uspjivali postići gol. Tek je peto isključenje američkih igrača Popović kaznio pogotkom. Nakon toga su Plavi za samo dvije minute preko Šimenca i Subotića postigli dva gola te u posljednju četvrtinu ipak ušli s neodlučenih 5:5, a poslije i pobijedili.

Španjolci su bili bolji od Mađara, pa su se u finalu ponovo sreli Stamenić i Matutinović. No, mirno španjolsko janje iz kvalifikacija pretvorilo se u goropadnog vuka, pa je Jugoslavija imala vrlo težak posao u obrani svjetske krune. U žaru utakmice Matutinović je čak i isključen zbog žučnog prosvjedovanja kod sudaca, a obojica su izbornika nakon utakmice ostala bez glasa.

Stamenić je inzistirao na igri na centra iako je većom uporabom vanjskih pucača mogao i prije odlučiti pobjednika. No, jugoslavenski je izbornik išao na sigurno i nije želio previše riskirati. A koncepcija igre Plavih bila je to kruća što je suparnik bio teži.

Utakmicu je pratilo oko 3.000 gledatelja, od kojih su većinu činili iseljenici s prostora tadašnje Jugoslavije. Iako su i sami Hrvati u Perthu bili duboko podijeljeni na "Jugoslavene" i "Hrvate", činili su većinu na tribinama, mnogi s hrvatskim zastavama. No, i u gledalištu, a poslije i na večeri kod konzula, naslućivalo se kako federacija na dalekom Balkanu broji posljednje dane.

Predsjednik VSJ-a Celestin Sardelić, kao član najužeg rukovodstva SKH duboko umiješan u politička zbivanja čiji će konačni ishod biti raspad Jugoslavije, nakon Perthu je odstupio. Kako je u tijeku bio hrvatski predsjednički mandat, na mjesto predsjednika izabran je Stjepko Bradarić, koji je tu dužnost obnašao nekoliko sljedećih turbulentnih mjeseci, do raspada tog saveza na sjednici Skupštine 31. kolovoza 1991. u Herceg Novom.

– Na toj smo Skupštini bili Ivica Cipci i ja – prisjeća se Bradarić – Najvažnije se dogodilo večer uoči Skupštine. SFK Jugoslavije tražio je da Vaterpolski savez osudi postupke HVS-a i hrvatskih reprezentativaca, koji su već nakon turnira

Dakako, najveći uspjeh mu je zlato sa SP u Perthu, "bio sam standardan član prve postave", dok će mu u bogatoj karijeri uvijek nedostajati nastup na olimpijskim igrama. Očekivao je, kaže, poziv za Sydney 2000, pogotovo nakon dobrog odigranog EP u Firenci godinu ranije, ali došlo je tada do smjene generacije i Vito je "izvisio". Na drukčiji su mu, pak, način "pobjegle" Igre u Barceloni 1992. Doduše, u istom je gradu bio samo godinu dana ranije i blistao na FINA kupu, na kojem je izabran u najbolju postavu natjecanja. Uz manekensku karijeru, koja mu je bila više kao hobi, Vito se pogotovo kao dječak bavio glazbom. Svirao je trubu u KUD Moreška, kasnije i klavir. Jednom kada završi s igračkom karijerom, to će glazbeno znanje obnoviti.

Doista, Vito se, ma kako to danas izgledalo nemoguće, kao mali bojao od vode. Stoga je proplivao, za jednog Korčulanina, iznimno kasno, tek s osam godina. A danas, recimo, ne može bez vode, bez plivanja. Kakav kuriozitet... Rekosmo Korčulanin, iako se, kao i sestra, rodio u Mostaru, ali samo rodio jer je to majka, rođena Mostarka, tako željela. Tata Egon igrao je za KPK, ali je rano prestao, budući da se posvetio poslu. Otac mu je bio predsjednik KPK i Partizana, u mnogim vaterpolskim tijelima i odborima. Zato danas Vito odrađuje karijeru i za oca. Kaže da će igrati do 30 godina – ali vaterpolskog staža. Kasnije će, kaže, razmisliti što dalje, iako će zasigurno ostati uz vaterpolo, no prije kao dužnosnik, a ne trener. K'o tata...

Karijeru je počeo u svojoj Korčuli i KPK-u, a premijerni nastup u prvoj momčadi, koju je tada vodio Dragan Matutinović, bilježi u siječnju 1983. protiv Partizana. Očito se dojmio čelnika beogradskog kluba te ga ovi već godinu kasnije dovode u svoje redove. U Partizanu će ostati sve do 1991. godine. Nakon kratkotrajne epizode u Trstu, sjajan trag ostavlja u Brescii, gdje je u prvoj sezoni, u 22 utakmice postigao 85 golova te bio drugi strijelac talijanske lige. Sredinom devedesetih godina prošlog stoljeća (1994-1996), vaterpolski "globetrotter" igrati će i Ljetnu ligu na Malti.

Iako je "sto godina u vaterpolu", mnogi će ga bolje poznati bolje po manekenskoj karijeri, pogotovo od 1993. do 1995. kada je igrao nedaleko od Milana.

Vito je uglavnom igrao na poziciji vanjskog, i to više na lijevoj strani, iako mu niti desna nije strana. Izvanredno brz plivač, sjajnog, filigranski točnog, uvijek racionalnog šuta.

Vitomir Padovan

Strah od vode

Datum rođenja: 19. travnja 1970.

Mjesto rođenja: Mostar (Bosna i Hercegovina)

Zanimanje: ekonomist

Igračka karijera: 1980-1984. KPK Korčula, 1984-1991. Partizan Beograd, 1991-1992. Triestina Trst, Italija; 1992-1995. Brescia, Italija; 1995-1996. Como, Italija; 1996-2000. Mladost; 2000-2002. Olympic Nica, Francuska; 2002-2003. Nervi, Italija; 2003-2004. Marseille, Francuska; 2004-2006. Canottieri Napulj, Italija; 2006-2007. Sori, Italija; 2007-2010. Al Ittihad, Saudijska Arabija.

Trofeji s reprezentacijom:

- zlato na SP u Perthu 1991.
- zlato na EP u Ateni 1991.
- srebro na EP u Bonnu 1989.
- srebro na EP u Firenci 1999.
- zlato na Igrama dobre volje u Seattleu 1990.
- srebro na FINA kupu u Barceloni 1991.
- srebro na Mediteranskim igrama u Ateni 1991.

Trofeji s klubovima:

- Kup pobjednika kupova: 1991. (Partizan) i 1999. (Mladost)
- Europski Superkup: 1991. (Partizan)
- Azijski kup prvaka: 2009. (Al Ittihad)
- Prvak Hrvatske: 1997. i 1999. (Mladost)
- Prvak Jugoslavije: 1986. i 1987. (Partizan)
- Prvak Francuske: 2001. i 2002. (Olympic Nica)
- Prvak Saudijske Arabije: 2008. i 2009. (Al Ittihad)
- Hrvatski kup: 1997, 1998. i 1999. (Mladost)
- Jugoslavenski kup: 1986, 1987. i 1990. (Partizan)
- Francuski kup: 2001. i 2002. (Olympic Nica)
- Saudijski kup: 2009. (Al Ittihad)

Mirko Vičević Bokeljski zlatnik

Datum rođenja: 30. lipnja 1968.
Mjesto rođenja: Kotor (Crna Gora)
Zanimanje: vaterpolski trener
Igračka karijera: 1982-1989. Primorac Kotor, 1989-1991. Jadran Split, 1991-1993. Savona, 1994. Barcelona, 1995-1996. Pro Recco, 1997-1999. Savona, 1999-2006. Brescia, 2007. Savona

Trofeji s reprezentacijom:

- zlato na OI u Seoulu 1988.
- zlato na Svjetskom prvenstvu u Madridu 1986.
- zlato na Svjetskom prvenstvu u Perthu 1991.
- zlato na EP u Ateni 1991.
- srebro na EP u Bonnu 1989.
- zlato na FINA kupu u Rimu 1990.
- zlato na Igrama dobre volje u Seattleu 1990.

Trofeji s klubovima (igrački):

- Kup LEN: 2003, 2005. i 2006. (Brescia)
- Prvak Jugoslavije: 1986. (Primorac) i 1991. (Jadran Split)
- Prvak Italije: 1992. Savona i 2003. (Brescia)
- Kup Španjolske: 1994. (Barcelona)

Trofeji s klubom (trenerski):

- Kup LEN: 2010. Cattaro

Hrvatska vaterpolska povijest bila bi okrnjena ako ne bismo spomenuli hrvatsku obitelj Vičević iz Kotora, a poglavito njena trofejima najsajnijeg izdanka Mirka Vičevića. Ili kako su ih ondje nazvali "najvaterpolskiju dinastiju u Crnoj Gori". Danas posjeduju klub koji su sami utemeljili, a u kojem je Mirko trener (Cattaro). Prethodno su ispisivali povijest kotorskog Primorca.

Mirko Vičević jedan je od rijetkih vaterpolista na svijetu koji je igrao u čak tri različite reprezentacije – SFRJ, SR Jugoslaviji te Crnoj Gori. Jasno, daleko je najveće uspjeh postigao s reprezentacijom komunističke Jugoslavije, na prijelazu osamdesetih u devedesete.

– Igrao sam i na Olimpijskim igrama u Atlanti 1996, ali više nisam osjećao pripadnost toj momčadi. Kako generacijski, tako ni politički. Počele su podjele, a ja kao Kotoranin jasno sam se izjasnio za nezavisnu Crnu Goru. Najponosniji sam bio 2007. kada sam postao prvi kapetan crnogorske reprezentacije. Tada sam znao da se mogu ostaviti igranja vaterpola.

Ali samo igranja. Jer vaterpolo je Vičevićima u krvi. Otac Pavle je igrao, a zatim trenirao Primorac od 1976. do 1986. Stric Slobodan je

bio kapetan u istom klubu (1979-1982), oni su usadili ljubav prema vaterpolu Mirku kao i bratu mu Željku.

Mirka Vičevića u elitu je lansiralo Svjetsko prvenstvo u Madridu 1986.

– Famozno finale s Talijanima. U produžetku sam bio dao gol s deset metara. Kasnije će Milanović na dodavanje Šimenca pogoditi za zlato. Blistat će Mirko i pet godina kasnije u Perthu, na Svjetskom prvenstvu na kojem je bio najbolji strijelac. U finalu EP u Strasbourgu je, pak, postigao dva gola. Olimpijsko i dva svjetska zlata svakako su kruna, ali osobit je doseg bilo nedvojbeno i osvajanje četiri naslova državnog prvaka s momčadima koje nisu slovile kao favoriti za prvo mjesto (Primorac, Jadran Split, te Savona i Brescia).

Mirko Vičević, zlatnik iz Boke kotorske.

Atena i Barcelona 1991: posljednji put zajedno

u Duisburgu napustili reprezentaciju. Pošto-poto smo željeli izbjeći svaku osudu ili sankcije, koje bi kasnije mogle biti osnova za različite "igre". Sjećam se dobro te "Posljednje večere" VSJ-a, na kojoj je najvažniju ulogu imao Vlaho Orlić, najzaslužniji što se Hrvatski vaterpolski savez uspio mirno razdružiti od VSJ-a. Izborili smo se da bilo kakva osuda izostane. Kasnije je, u studenome, za predsjednika Vaterpolskog saveza (okrnjene) Jugoslavije izabran Đorđe Perišić. Nakon Perthu još jednom su korigirana i pravila vaterpolske igre. Isključeni igrači više nisu izvan igre bili 35 nego 20 sekundi, a umjesto isključenog igrača u igru se mogao vratiti bilo koji igrač s klupe. Ukinuta je osobna pogreška u napadu, a umjesto toga uvode se kontraprekršaj i isključenje na 20 sekundi u slučaju teškog prekršaja (a lopta se dodjeljuje suparničkoj momčadi, koja počinje novi napad). Trajanje četvrtina povećava se sa sedam na devet minuta.

Početak konačnog kraja jugoslavenskog sporta dogodio se na Mediteranskim igrama u Ateni u srpnju 1991. godine. Zbog agresivnih akcija JNA u Sloveniji, iz jugoslavenske reprezentacije istupili su plivači Jure Bučar i Igor Majcen i tako se pridružili košarkašu Juri Zdovcu, koji je nešto prije odbio nastupati za jugoslavensku košarkašku reprezentaciju na Europskom prvenstvu u Rimu.

Nakon što je 4. srpnja Hrvatski športski savez pozvao sve hrvatske sportaše da napuste jugoslavensku reprezentaciju, vaterpolisti koji su bili na pripremama u Rimu – Dubravko Šimenc, Perica Bukić, Mirko Vičević, Anto Vasović, Renco Posinković i Mislav Bezmalinović – odbili su trenirati. No, ostali su u reprezentaciji i nastupili s njom na MI u Ateni. Jugoslavija je pobijedila Tursku 18:3, Grčku 10:5, ali je u finalu izgubila od Italije 7:6.

Jugoslavenska je reprezentacija posljednji put u punom sastavu nastupila na Svjetskom kupu u Barceloni u srpnju 1991. (od 15. do 22. srpnja). Stigla je do finala u kojem je izgubila od SAD-a, u produžetku, 7:6 (5:5). Treća je bila Španjolska.

Prije toga Jugoslavija je pobijedila Rumunjsku 11:5, SSSR 8:7 te SAD 5:4. U polufinalu nadjačana je i Mađarska 6:5 (za što je bio najzaslužniji sjajni vratar Šoštar koji je obranio i četverac), ali u finalu su Amerikanci pokazali više mirnoće i usredotočenosti (posljednju su četvrtinu dobili 3:1), dok hrvatski igrači u sastavu Jugoslavije nisu mogli sakriti nervozu uzrokovanu dijelom i vijestima iz domovine na koju je vršena sve jača agresija.

Svim tim uspjesima s olimpijskih igara, svjetskih i europskih prvenstava i svjetskih kupova, koje smo detaljnije opisali, treba pridodati i one s univerzijada (dvije zlatne medalje – 1959. u Torinu i 1961. u Sofiji; jedna srebrna – 1985. u Kobeu; dvije brončane – 1979. u Ciudad de Mexico i 1987. u Zagrebu) i mediteranskih igara (pet prvih mjesta – 1959. u Beirutu, 1967. u Tunisu, 1971. u Izmiru, 1979. u Splitu i 1983. u Casablanci te tri druga mjesta – 1963. u Napulju, 1975. u Alžiru i 1991. u Ateni). U svim tim pothvatima doprinos vaterpolista iz Hr-

MISLAV BEZMALINOVIĆ, ANTO VASOVIĆ I PERICA BUKIĆ 1990. – posljednje utakmice vaterpolske reprezentacije SFRJ

vatske bio je golem, bez sumnje najveći među republikama tadašnje Jugoslavije.

Do konačnog razlaza hrvatskog vaterpola od jugoslavenskog i do osamostaljenja Hrvatskog vaterpolskog saveza dolazi 5. kolovoza 1991. godine. Toga je dana održana sjednica Izvršnog odbora HVS-a na kojoj su donesene sljedeće odluke:

– *Hrvatski vaterpolski savez obustavlja svoje sudjelovanje u radu Vaterpolskog saveza Jugoslavije*

– *Obustavlja se aktivnost svih klubova i pojedinaca članova Hrvatskog vaterpolskog saveza u jugoslavenskom sustavu natjecanja, kao i njihovo sudjelovanje u jugoslavenskim selekcijama*

– *Hrvatski vaterpolski savez pripremit će u što kraćem roku prijedlog cjelovitog novog sustava natjecanja u Republici Hrvatskoj koji će biti primijenjen kada se za to steknu sigurnosni i drugi uvjeti na području Republike.*

Odluku je potpisao tadašnji predsjednik HVS-a Vlado Kobešćak. Već sljedećeg dana hrvatski vaterpolisti koji su trebali nastupiti za Jugoslaviju na EP u Ateni otkazali su svoj nastup i nakon turnira u Duisburgu (na kojem su osvojili prvo mjesto) vratili se u Hrvatsku. Učinili su to Perica Bukić, Mislav Bezmalinović, Renco Posinković, Dubravko Šimenc i Anto Vasović. Bokeljski Hrvat Mirko Vičević, pod pritiskom rodi-

telja, ostao je u reprezentaciji. Njegov tadašnji klub splitski *Jadran* odmah ga je suspendirao. Još jedan Hrvat, kasnije i član hrvatske reprezentacije, Vitomir Padovan ostao je u toj okrnjenoj reprezentaciji, ali je on bio igrač beogradskog *Partizana*.

– Moja domovina je bestidno napadnuta i svjestan toga ne pristajem igrati pod zastavom pod kojom se skrivaju i mnogi koji ubijaju naše ljude diljem Lijepe naše – objasnio je Dubravko Šimenc.

Nije hrvatskim igračima bilo lako donijeti takvu odluku jer su se žestoko pripremali za nastup na Europskom prvenstvu, u želji da napokon osvoje europsko zlato, jedino koje im je još nedostajalo. No, patriotizam je presudio.

Na EP u Ateni (od 17. do 25. kolovoza 1991) ipak nismo bili bez predstavnika. Hrvatsku su zastupali Ivica Cipci, član Ureda LEN, i Jakov Matošić, član EWPC-a. Splitski *Jadran Koteks* ušao je u ždrijeb Kupa prvaka, iako je VSJ učinio sve da se Splitsanima ne dopusti nastup. No, čelnici EWPC LEN nisu nasjeli podmetanjima, te su *Jadran* uvrstili u ždrijeb objasnivši da je splitski klub kao posljednji prvak Jugoslavije uredno prijavljen za europska natjecanja. Tako je počeo *Jadranov* put autobusom po Europi.

Željko Klarić Sudac sa 30-godišnjim stažem

Datum rođenja: 25. svibnja 1946.

Mjesto rođenja: Split

Zanimanje: diplomirani pravnik, radi kao ravnatelj Uprave za sport u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske

Vaterpolska karijera: sudac od 1971, međunarodni sudac 1975-2004.

Velika natjecanja na kojima je sudio:

– olimpijske igre: u Moskvi 1980, Los Angelesu 1984, Seoulu 1988, Atlanti 1996. i Sydneyu 2000. godine, svjetska prvenstva: u Zapadnom Berlinu 1978, Guayaquilu 1982, Madridu 1986, Rimu 1994. i Perthu 1998, europska prvenstva: u Jönköpingu 1977, Splitu 1981, Rimu 1983, Sofiji 1985, Strasbourgu 1987, Bonnu 1989, Sheffieldu 1993, Beču 1995. i Firenzi 1999, mediteranske igre u Splitu 1979. i Montpellieru 1993, univerzijade: u Ciudad de Mexico 1979, Bukureštu 1981, Kobeu 1985. i Zagrebu 1987, azijske igre: u New Delhiju 1982. i Seoulu 1986, Panameričke igre u Havani 1983, FINA kup u Rijeci i Beogradu 1973, Ateni 1993. i Atlanti 1995. Igre dobre volje u Moskvi 1986. i Seattleu 1990, te Maccabijeve igre u Tel Avivu 1981.

– Sudio je 6 finala Kupa prvaka, 6 finala Kupa pobjednika kupova, 3 finala Kupa LEN, 4 europska Superkupa

– 1998. i 1999. proglašen za najboljeg svjetskog suca

– Dugogodišnji predsjednik Međunarodnog odbora HVS-a, član Izvršnog odbora AIA (Međunarodne udruge vaterpolskih sudaca)

Biti međunarodni sudac tridesetak godina doista je podatak vrijedan svakog štovanja. Željko Klarić, sinonim za vaterpolsko suđenje u Hrvata, dugovječni mladić, zaista je pravi rekorder. Odsudio je više od 500 međudržavnih utakmica, a ukupno više od 1.100 vaterpolskih susreta. Vjerojatno nema dvojnika ni u jednoj zemlji jer Žele je jedan, jedini i neponovljivi. Iako će u razgovoru odmah otkloniti svaku pomisao da je najbolji, to prepušta drugima na procjenu, a za sebe kaže, "učio sam od Feđe Penovića i Aleksandra Seiferta, velikana hrvatskog vaterpolskog suđenja". Željko Klarić Žele je kao mali počeo s plivanjem, i to leđnog stila, u svom Mornaru, gdje je počeo kasnije i vaterpolsku karijeru. Na žalost, zbog žutice je morao prekinuti s aktivnim bavljenjem sportom. Započeo je studij na Pravnom fakultetu u Splitu, koji je završio 1977. godine. Prva utakmica koju je sudio bilo je juniorsko prvenstvo Jugoslavije 1971. u Kotoru, a prva međunarodna već 1975. godine

kada je sudio na jakom međudržavnom turniru u Barceloni.

– Bila je to utakmica Španjolska – Italija, sjećam se kao danas – reći će poliglot Žele, koji govori talijanski, španjolski i engleski jezik. Iako je često bio uskraćen jer nije sudio finala na velikim natjecanjima, nije zbog toga nesretan.

– Za vrijeme Jugoslavije, a i sada za Hrvatske, reprezentacija je uvijek bila u vrhu, uvijek se borila za najveća odličja, pa sam zbog toga kao sudac uvijek morao biti izostavljen iz toga kruga. Sudio sam finale u Sheffieldu na EP 1995. godine, pa finale Univerzijade u Zagrebu 1987, zatim

u Atlanti 1996. susret za broncu. Ne, nije mi žao, uspjeh reprezentacije na neki je način bio uvijek i moj uspjeh.

Baš taj spominjani susret na Olimpijskim igrama u Atlanti 1996. ostao mu je u trajnom sjećanju. Za broncu su igrali Mađari i Talijani, koje je tada vodio naš Ratko Rudić.

– Igrala se posljednja minuta, Talijani su imali gol prednosti i čuvali rezultat. Oglasila se sirena za kraj napada, a svi su Talijani uskočili u bazen slaveći već brončanu medalju. No, na semaforu su ostale još dvije stotinke, mjeritelj vremena za zapisničkim stolom bio je malo nepažljiv. Shodno pravilima, morao sam dosuditi kazneni udarac jer je klupa uskočila u bazen, četverac iz kojeg su Mađari postigli izjednačujući gol i zbog kojega je utakmica ušla u produžetak. No, i tu su Talijani bili bolji i osvojili treće mjesto.

Bilo je za sudačke karijere i neugodnih susreta, iako "nikada nisam završio u moru". Naime, dvaput je fizički napadnut. Jednom u Herceg Novom, u utakmici domaćeg Jadrana i Partizana kada ga je udario jedan gledatelj, te čuvena utakmica u Gružu, između Juga i Mladosti, kada je pogođen mokrim kartonom u koji je bilo umotano nešto tvrdo, vjerojatno kamen, uslijed čega je pretrpio i lagani potres mozga.

Klarić pamti mnoštvo utakmica, ali i promjene vaterpolskih pravila, od OI u Montrealu 1976. kada je pridodat još jedan sudac, jer je dotad sudio samo jedan, do 1995. godine kada su ukinute zastavice.

– Bilo je to vrlo efikasno jer se znalo pogriješiti sa zastavicama, dignuti krivu boju. A i kapice su od tada mogle imati klupska ili nacionalna obilježja.

Također, mijenjale su se i lopte, njihova boja prije svega.

Klarić i danas ima ideja kako unaprijediti vaterpolo.

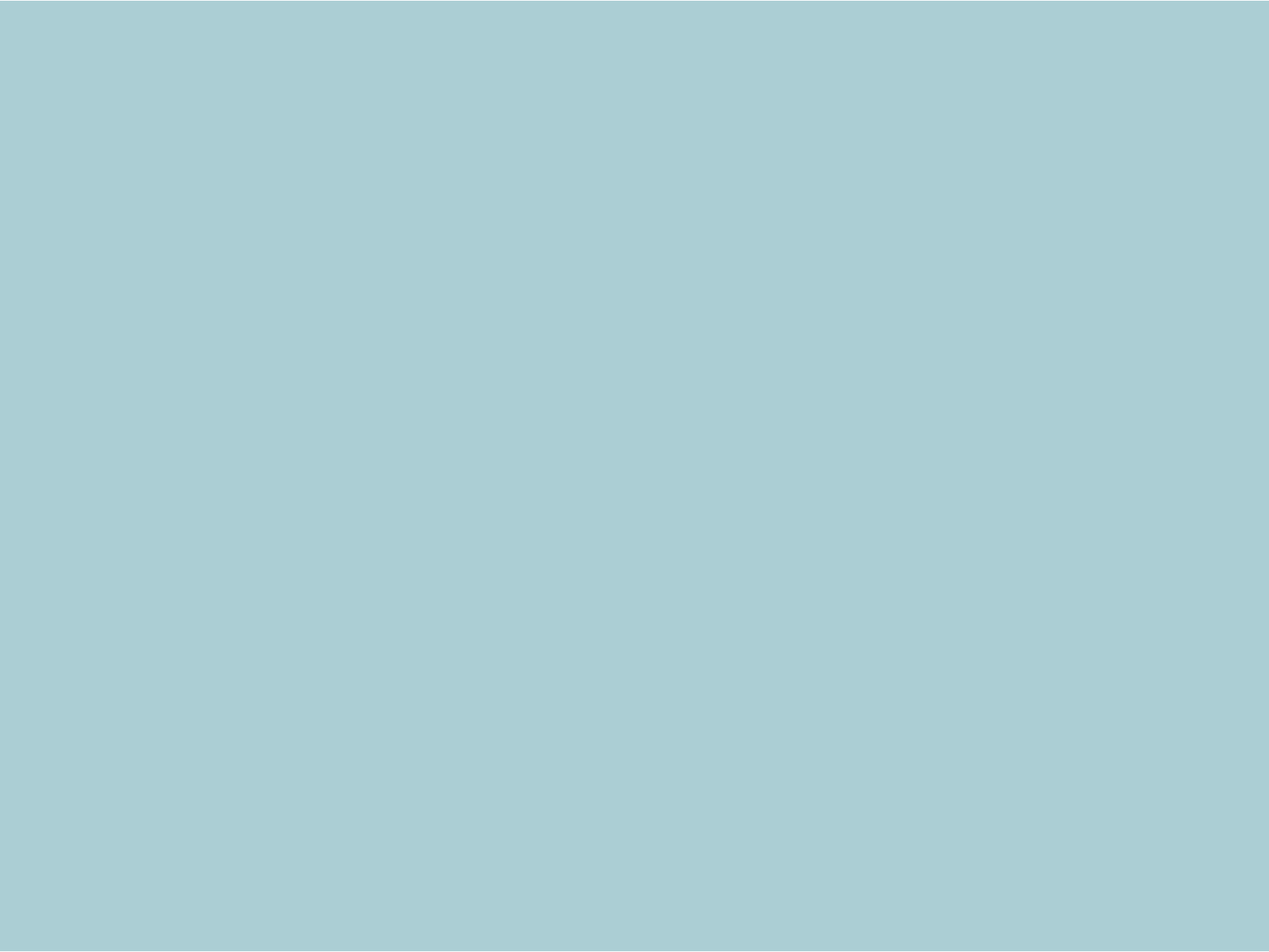
– Dopustio bih igranje s dvije ruke, dopustio bih vrataru da može prijeći centar, modificirao pravilo da dok je lopta na ruci nema prekršaja...

Željko Klarić bio je sjajan sudac, bespogovoran, autoritativan, s istančanim smislom za igru.

– Fama je zapravo da se nešto uvijek zbiva ispod vode. Morate znati da igrači zapravo na neki način lebde u vodi, i da se nogama moraju održavati na površini tako da teško može doći do prekršaja nogom. A rukom se ipak vidi. Zapravo, kako igračima, tako je i sucima potreban trening. Imao sam tu sreću da su u Splitu postojala tri jaka kluba, pa sam najmanje dva puta tjedno dolazio na treninge i sudio. Jer u vaterpolu je strašno bitna brzina reakcije, oštre se refleksi, ubrzava se ritam brzih odluka. Također se mora paziti da te atmosfera ne ponese.

Danas je Željko Klarić na odgovornoj dužnosti u hrvatskom sportu kao pomoćnik ministra znanosti, obrazovanja i športa, pomoćnik zadužen upravo za sport. U Ministarstvu je od 1997. od 2005. kao pomoćnika ministra. Na žalost, ne stiže više biti toliko uz bazen, iako je još uvijek kontrolor suđenja, a za svoj gušt sudi nadaleko čuvenu i poznatu dubrovačku Divlju ligu.

Željko Klarić doista spada u naše najveće sportske ambasadore.

03
1991-2010.

Duško Antunović Prvi hrvatski izbornik

Datum rođenja: 24. veljače 1947.

Mjesto rođenja: Korčula

Zanimanje: vaterpolski trener, poduzetnik

Vaterpolo je počeo igrati 1959. u Korčuli, a okončao u Partizanu 1977.

Igračka karijera: 1959-1966. KPK; 1967-1977. Partizan Beograd

Reprezentativna karijera: 150 nastupa za SFRJ

Trenerska karijera: 1978-1982; 1987-1989. Partizan; 1989-1993. Mladost; 1991-1993. izbornik reprezentacije Hrvatske; 1996. Ljubljana; 2000-2001. POŠK

Trofeji s reprezentacijom (igrački):

– bronca na EP u Barceloni 1970.

– bronca na EP u Beču 1974.

– zlato na MI u Izmiru 1971.

Trofeji s klubovima (igrački):

– Prvak Europe: 1971, 1975. i 1976. (Partizan)

– Prvak Jugoslavije: 1968, 1970, 1972, 1973, 1974, 1976. i 1977. (Partizan)

– Zimsko prvenstvo: 1968, 1969, 1971. i 1972. (Partizan)

– Kup Jugoslavije: 1973, 1974, 1975, 1976. (Partizan)

Trofeji s reprezentacijom (trenerski):

– srebro na MI u Cannetu, Francuska 1993. (Hrvatska)

Trofeji s klubovima (trenerski):

– Prvak Europe: 1989. i 1990. (Mladost)

– Kup pobjednika kupova: 1978. (KPK Korčula)

– Europski Superkup: 1989. (Mladost)

– Mediteranski kup: 1991. (Mladost)

– Prvak Jugoslavije: 1987. i 1988. (Partizan), 1989. i 1990. (Mladost)

– Kup Jugoslavije: 1978. (KPK), 1988. (Partizan) i 1989. (Mladost)

– Kup Slovenije: 1996. (VK Ljubljana)

U Beogradu je bio uspješan i kao trener, no, 1989. ipak se vratio u Hrvatsku i preuzeo zagrebačku Mladost. I opet je bio učinkovit: u kratkom je vremenu Žapcima donio čak šest trofeja: dva Kupa prvaka, Superkup, dva državna prvenstva i Mediteranski kup. Iako su mladostaši Kup prvaka osvojeno 26. studenoga 1989. godine (suparnik u finalu bio im je berlinski Spandau) dočekali kao ozeblu sunce, Antunoviću je draži onaj drugi kontinentalni naslov, osvojen u sezoni 1990/91, kad su mladostaši u obje utakmice bili bolji od napuljskog Canottierija.

– Bio je to najjači Kup prvaka dotad. U polufinalu smo obavili puno teži posao jer smo s dvije pobjede eliminirali moskovski CSK, u kojem je tada igrala gotovo kompletna reprezentacija SSSR-a. U Moskvi smo pobijedili s tri, a u Zagrebu s pogotkom razlike – prisjetio se Antunović. Iznimno je ponosan i na Mediteranski kup, osvojen u listopadu 1991. u Izmiru (u finalu je Mladost pobijedila grčku Glyfadu 4:3).

– Mediteranski kup nije toliko važno natjecanje, ali nama je tada izgledalo kao svjetsko prvenstvo jer smo prvi put igrali pod našom, hrvatskom zastavom – objašnjava. Hrvatskoj samostalnosti i neovisnosti više nitko nije mogao stati na put, no, sloboda se radala u krvi. Srpski agresor nije prezao ni od najgorih zločina da tu samostalnost onemogući. I vaterpolisti su željeli dati svoj doprinos stvaranju države. Jedan od prvih koraka bila je povijesna utakmica u Zagrebu između hrvatske reprezentacije čije je vođenje preuzeo Duško Antunović i selekcije "stranaca" koju je vodio Ozren Bonačić.

– Posebno pamtim tu utakmicu, odigranu 28. prosinca 1991. na plivalištu uz Savu, sa zamračenjem i uzbuđenjem koja je oglašena tijekom susreta. Tribine su bile pune a ugođaj doista prekrasan. Svi naši "stranci" rado su se odazvali pozivu i doputovali su o vlastitom trošku – prisjeća se Antunović.

Žali i danas što Hrvatska nije nastupila na Olimpijskim igrama 1992. u Barceloni. Da jest, možda bi sve krenulo drukčije, lakše i s puno više medalja od onoga što smo sljedećih godina osvojili.

Bio je prvi izbornik hrvatske vaterpolske reprezentacije s kojom je osvojio i prvo odličje: srebrnu medalju na Mediteranskim igrama u Francuskoj 1993. godine. S dva kluba, Partizanom i Mladosti, četiri godine za redom je kao trener osvajao jugoslavensko prvenstvo. No, Duško Antunović je na svom osebnom i trofejima bogatom sportskom putu, kao igrač i trener, ostvario još niz pothvata.

Nabrojimo neke:

– Većina je naših trenera trofeje osvajala s jednim klubom. Meni je to pošlo za rukom s čak četiri! – kaže Antunović.

S matičnim je KPK-om (u kojem je kao 12-godišnjak u Korčuli i počeo igračku karijeru) 1978. godine, na početku svoje trenerske karijere, osvojio prvo Jugoslavenski kup, a potom i Kup kupova, što su Korčulanima i jedini trofeji. Mladosti je donio Kup prvaka i državno prvenstvo nakon 17 godina čekanja. S Ljubljanom je 1996. osvojio Slovenski kup i tako prekinuo dominaciju kranjskoga Triglava.

– U Korčuli nije bilo klinca koji nije dolazio na plivalište – objašnjava Dule svoje početke, posebno ponosan na činjenicu da je bio kapetan jugoslavenske juniorske reprezentacije. Baš zbog toga uskoro je dobio ponudu Vlahe Orlića da dođe u Partizan, što je Antunović – poput mnogih drugih hrvatskih vaterpolista – prihvatio na početku 1967. godine. U karijeri je igrao na svim pozicijama osim na vratarskoj. Posljednje je godine u Partizanu bio čak i sidraš. – Kad sam došao u Beograd, Partizan je već bio vrlo jak. Presudan je bio dolazak Zorana Jankovića iz Mladosti 1963. godine – ističe Antunović.

– Na žalost, iako smo svašta pokušavali, nismo se uspjeli dokopati Barcelone i Olimpijskih igara. FINA je bila kruta i neumoljiva...

Antunović je proročanski u hrvatsku reprezentaciju gurnuo Riječanina Vladimira Vujasinovića. No, iako je 1992. igrao za Hrvatsku, Vujasinović je kasnije prešao u Srbiju i postao stožerni igrač prvo SiCG, a potom Srbije.

– Bez obzira na to, Vujasinović je za mene jedan od petorice najboljih vaterpolista svih vremena – tvrdi.

Neuspjeh na Europskom prvenstvu u Sheffieldu nije dopustio Antunoviću da se razmaše kao izbornik. Stjecaj nesretnih okolnosti i neiskustvo utjecali su na to da Hrvatska osvoji tek peto mjesto. A da je tad osvojeno odličje, možda bi nas minula sva ona četvrta mjesta i "drvene" medalje koje smo poslije osvajali. Antunović s vremenske distance raščlanjuje:

– Uoči Sheffielda dvojili smo s kojom momčadi ići. Složili smo se da je najvažnije osvojiti medalju, što bi bila i najbolja promidžba Hrvatske. Imali smo iskusne igrače, ali oni već godinama nisu nastupali za reprezentaciju. Nismo imali ni pravog sidraša ni pravog braniča. I nismo prošli, a dokrajčio nas je poraz u čudnoj utakmici s Talijanima. Njihovi su igrači govorili našima: "Zar ne znate da je dogovoreno neodlučeno?" Ja o tome ništa nisam znao, iako je očito postojao neki dogovor dužnosnika dviju strana. No, bolje je to zaboraviti i ne stavljati sol na ranu.

1991.

Razlaz sa VSJ-om i osamostaljenje

Godina 1991. uzima se kao prijelomna i u hrvatskom vaterpolu. Bilo je to vrijeme kad su se politička previranja – a već se jasno vidjelo da Jugoslavija kao država više ne može opstati – uvelike odražavala i u sportu. Hrvatska je pokušavala već u proljeće odigrati neku utakmicu u Njemačkoj pod svojim imenom, ali oprezni Nijemci za to su tražili i pismenu suglasnost VSJ-a.

U ljeto 1991, uoči EP-a u Ateni, hrvatski su vaterpolisti otkazali nastup u reprezentaciji Jugoslavije. I to ne samo seniori nego i juniori. I nisu samo Hrvati otkazivali Jugoslaviji, otkazala im je tada praktički i cijela Europa. Juniorsko prvenstvo u Bečeju, koje se trebalo održati u srpnju, otkazano je, kako je tada napisala Joy Woodward, administrativna tajnica u uredu LEN-a, “zbog nesređene i neizvjesne situacije u državi”. Zbivanja su krenula dinamično i nezaustavljivo. Hrvatski športski savez, nakon dvoipolsatne burne rasprave na proširenoj sjednici svoga Izvršnog odbora 1. kolovoza, donio je jednoglasnu odluku o definitivnom razlazu. U dokumentu između ostaloga stoji:

“Obustavljamo sudjelovanje u radu Saveza za fizičku kulturu Jugoslavije i Jugoslavenskog olimpijskog komiteta, prekidaju se odnosi sa Savezom organizacija za fizičku kulturu Srbije, pozivaju se ujedno svi republički i granski sportski savezi Hrvatske da obustave sve aktivnosti klubova i pojedinaca u jugoslavenskom sustavu natjecanja, kao i na nesudjelovanje u jugoslavenskim selekcijama...”

Potpisnik dokumenta je Ivan Kern, predsjednik Hrvatskoga sportskog saveza. Slijedila je ubrzo identična reakcija Hrvatskog vaterpolskog saveza i predsjednika Vlade Kobeščaka.

Odatle bi se zapravo mogla pisati novija povijest hrvatskog vaterpola. Natjecanja u drugim ligama, koja su trebala biti igrana to ljeto, nisu održana. Bilo je nekih ideja o spajanju sa Slovencima u jedinstvenu ligu, ali to je brzo palo u vodu. Vaterpolistima ipak nije dugo trebalo konsolidirati se, odmah su prepoznali trenutak u kojem su se država i sport zajedno s njom našli. Već 12. kolovoza 1991. održana je humanitarna utakmica između reprezentacije Cavtata i dubrovačkog Juga (14:13), a igralo se za pomoć izbjeglicama iz ratom načete Slavonije. Ironija sudbine ili ne, samo koji mjesec kasnije, Dubrovnik je blokiran, i neki su drugi gradovi stali prikupljati humanitarnu pomoć za njih.

Vaterpolisti su svugdje bili aktivni, pa bilježimo i dan osnutka Hrvatskoga olimpijskog odbora 10. rujna u zagrebačkom hotelu Esplanade, gdje je olimpijac Zdravko Hebel postao dopredsjednik HOO-a, koju godinu kasnije i predsjednik HVS-a.

To ljeto je splitski Jadran Koteks ušao u ždrijeb Lige prvaka kao posljednji prvak Jugoslavije. Iz VSJ-a bilo je velikog otpora prema tome, pogotovo je glasan bio Mišo Radan. No, predsjednik TWPC LEN-a (Tehničkog vaterpolskog komiteta Europske plivačke federacije) Alphons Angela nije htio ni čuti za uskraćivanje nastupa Splitsana u Ligi prvaka. Pa je tako Jadranov put po Europi, gdje su napravili 35.000 km, započeo u Rumunjskoj, u Pitestiju, na kvalifikacijama, a završio u Trstu, u veljači 1992. gdje su postali prvaci Europe, s Nevenom Kovačevićem na čelu. Bez ijedne utakmice odigrane kod kuće, u ratom porušenoj Hrvatskoj. Kakva je to samo bila promidžba naše mlade države!

Duško Klisović

Zbog srca do sudačkih zvijezda

Datum rođenja: 15. rujna 1947.

Mjesto rođenja: Šibenik

Zanimanje: dipl. pravnik

Igračka karijera: 1960-1965. Solaris

Sudačka karijera (1966-1987): prvoligaški sudac 1969-1987, ukupno 711 utakmica, a međunarodni sudac od 1971 s 297

utakmica

Dužnosnička karijera: 1988-1990. dopredsjednik Udruge jugoslavenskih sudaca; 1991-2007. predsjednik Udruge hrvatskih vaterpolskih sudaca; član svih saziva Upravnog odbora

Hrvatskog vaterpolskog saveza od 1991.

Duško Klisović počeo se baviti vaterpolom 1960. godine na Paklenoj, u Šibeniku. Nakon što je izgrađen bazen u Crnici, Klisović je vaterpolu pridodao i plivanje. No, njegova je vaterpolska karijera vrlo brzo bila prekinuta: 1965. liječnici su mu otkrili šum na srcu i na godinu dana mu zabranili bavljenjem sportom. Toni Petrić ga je tada zaposlio kao trenera najmlađih uzrasta. Godine 1966. u Šibeniku se odigravalo juniorsko prvenstvo Jugoslavije. Nije došao sudac Karlovac (iz Karlovca) te su Aleksandar Seifert i Ante Roje ponudili Klisoviću da on uskoči na upražnjeno mjesto.

– Gledali su kako sam sudio djeci na treninzima i svidjelo im se. Rekli su da proučim pravila te sam položio teoriju suđenja i sudio na turniru. Već nakon tri godine počeo sam suditi utakmice Prve lige, a u 23. sam godini postao, i do danas ostao, najmlađi međunarodni sudac – prisjeća se Klisović.

Sudio je do 1987. godine, a potom se odlučio posvetiti struci (diplomirao je pravo a potom specijalizirao vanjsku trgovinu). Nakon što je dvije i pol godine bio predstavnik tvrtke u New Yorku, vratio se u domovinu za Božić 1990. Po odvajanju Hrvatskog vaterpolskog saveza od VSJ, postaje predsjednik Udruge hrvatskih sudaca i tu dužnost obnaša do 2007. godine, te član Upravnog odbora Hrvatskog vaterpolskog saveza, što je i danas.

U svojoj bogatoj sudačkoj karijeri Klisović je odsudio više od tisuću utakmica, od toga gotovo 300 međunarodnih. Dva puta je dijelio pravdu na olimpijskim igrama (u Moskvi 1980. i Los Angelesu 1984), tri puta na europskim prvenstvima (1977. u Jönköpingu, 1981. u Splitu, 1985. u Sofiji), tri puta na Svjetskom kupu (1979. u Beogradu i Rijeci, 1981. u Long Beachu, 1985. u Duisburgu).

Na Svjetskom prvenstvu u Zapadnom Berlinu 1978. ga nije bilo, malo zbog bolesti a više zbog sukoba s Batom Orlićem. No, zato je odsudio nekoliko finala Kupa prvaka i Kupa kupova te tri Superfinala za redom. Na domaćim bazenima vodio je čak devet finala Kupa u nizu, od 1978. (osvojio ga je KPK) do 1986. godine (Kotor).

– Najteže je bilo suditi u Boki i u Korčuli, naravno zbog tamošnjih navijača. A mene je

to često dopadalo jer su Mladost, Partizan i splitski Jadran tražili da sudim njihove utakmice na tim gostovanjima. Znali su da neću podleći pritisku ma kakav on bio. Tako me u Korčuli skupina domaćih navijača čak i napala, ali obranio me plivač Andro Depolo. Nikad niti jedan klub nije tražio moje izuzeće. “Škakljive” utakmice sudio sam i vani, takve su bile, primjerice, između SSSR-a i Mađarske ili SAD-a i Kube – s ponosom ističe Klisović.

– Dok sam sudio – Željko Klarić to može posvjedočiti – suci su se više družili. Bili smo klapa. Moji su prijatelji bili i Asencio, Martinez, Di Stefano, Marculescu... Čak su naše supruge prijateljevale. Danas među sucima često vlada ljubomora, jal i lažno prijateljstvo – usporedio je Klisović.

Kao i mnogi drugi (Seifert, Klarić, Kovačić, Antunović...), sva ta prijateljstva i veze nastojao je 1991. godine iskoristiti kako bi Hrvatska što prije bila primljena u LEN i FINA-u. Uspjeli smo, ali, na žalost, ne i u naumu nastupa na Olimpijskim igrama u Barceloni 1992. godine, za što su mnogi krivili (i) Klisovićeva prijatelja Cornela Marculescu, koji nam navodno nije bio sklon.

– To uopće nije točno. FINA i LEN su i tada bili poznati po krutoj i dosljednoj primjeni pravila te ću vas podsjetiti da je TWPC u jednom trenutku jednoglasno donio odluku da se odgodi primanje Hrvatske u LEN, te da hrvatski klubovi svoje međunarodne utakmice moraju igrati izvan Hrvatske – ističe.

Što se, pak, prijateljstva s Marculescuom tiče, prisjeća se kako je ono učvršćeno:

– Ante Lambaša sugerirao mi je da otkazem jednu međunarodnu utakmicu kako bi na nju mogao biti delegiran Marculescu. On se nakon toga više nije vraćao u Rumunjsku, nego se zaposlio kao tajnik u Španjolskom savezu. Kasnije mu je Lambaša pomogao da postane izvršni direktor FINA-e, a on tu dužnost uspješno obnaša i danas.

Klisović je u najužem krugu članova Upravnog odbora HVS-a, zajedno s Bukićem, Bebićem i Suknom, koji su zamislili i uspješno realizirali povratak Hrvatske na krov svijeta.

MOMČAD JADRANA – S trenerom Nevenom Kovačevićem

Bogata aktivnost klubova

U toj posljednjoj jugoslavenskoj sezoni 1990/91. Mladost je u finalu Kupa izgubila trofej od Partizana, u utakmici 24. travnja u Zagrebu, gdje su i suci, u najmanju ruku, bili nesigurni (Brguljan i Prvan). Ostat će zapamćeno da su u kafiću Žabac na bazenu uz Savu tamburaši, koji su došli proslaviti eventualni naslov mladostaša, ipak izveli svoj predviđeni repertoar, a među ostalim se skladbama našla i poznata budnica "Još Hrvatska ni' propala..." Riječi pjesme koje su tako vidovito predviđjele buduća događanja.

Mladostaši su izgubili te godine još jedno finale, i to od Jadrana, 10. lipnja, prvenstvo Jugoslavije, u burnoj utakmici u kojoj je čak bilo i petardi u bazenu, zbog čega je mladostaš Josip Vezjak morao u bolnicu na previjanje oka.

Posljednja sezona Mladosti, 1990/91, prije raspada Jugoslavije, bila je traumatična i loša. Odigrali su tri finala, nisu uzeli ni jedan trofej. Nakon toga, ostali su i bez Igora Milanovića, tada najboljeg centra svijeta. Dvije sezone proboravio je u Mladosti, a odlazeći je kazao: "steglo mi se grlo kada sam napuštao Zagreb". Razlozi zašto je napustio Zagreb dugo su bili obavijeni velom tajne. Često se spominjala tadašnja politička situacija i već gotovo ratno stanje.

Bogata je bila aktivnost naših klubova te jeseni, iako nije bilo natjecanja. Od 2. do 6. listopada zagrebačka Mladost Auto Hrvatska je u Izmiru nastupila na Mediteranskom kupu i osvojila ga. Redom su padali Florentia (11:8), Nica (10:4), u polufinalu reprezentacija Malte (12:7) i konačno u finalu Glyfada (4:3). Za Mladost su tada igrali: Lašić, Žagar, D. Kobeščak, Šimenc, Bosnić, Štritof, Rebić, Vincek, Erjavec, Vegar, Bukić, Vidumansky, Cimerman, Vezjak i V. Kobeščak; trener je bio Duško Antunović.

Na jarbolu se zavijorila hrvatska zastava, prvi put do tada, iako je to delegat iz Jugoslavije pokušao spriječiti. Naime, mladostaši nisu izašli na svečani defile iz protesta prema jugoslavenskoj zastavi koja je prvotno bila istaknuta. Nisu

Žapci bili mirni sve dok nisu stavili hrvatsku. Odmah po povratku iz Turske prepakirali su kofere i krenuli u SAD, u Kaliforniju, na turneju, zajedno s juniorskom reprezentacijom Hrvatske. Na čuvenom Sveučilištu Stanford u San Franciscu čula se i himna Lijepa naša uz razvijeni hrvatski barjak na jarbolu. Mnogima je tada zasuzilo u oku. U povratku su vaterpolisti sa sobom donijeli veliku količinu lijekova – humanitarna pomoć naših iseljenika.

Usporedno s igračkim aktivnostima krenula je lobistička aktivnost. Dana 27. prosinca poslana je prijava za nastup na olimpijskim kvalifikacijama u Kanadi, u Calgaryju, koje su bile predviđene za svibanj 1992. Ali FINA je ostala kruta u svojim pravilima, mjesta u kvalifikacijama već su popunjena, a zauzeli su ih Grci, Rumunji, Nizozemci, Francuzi i tada još jedinstvena Čehoslovačka.

Sutradan, 28. prosinca, na zamračenom plivalištu uz Savu, u tijeku uzbune od zračnog napada, održana je dugo odgođana utakmica reprezentacije Hrvatske protiv reprezentacije naših igrača koji su igrali u inozemstvu. To uzima kao "nulta" utakmica, od koje je sve počelo.

Bila je subota, 18 sati. U vodi savskog bazena našlo se 14 zlatnih nositelja olimpijske medalje. Pobijedili su reprezentativci Hrvatske 17:14, a prvi kapetan reprezentacije Perica Bukić postigao je sedam golova. Sudili su Željko Klarić iz Splita i Mario Pedišić iz Zagreba. Tog je dana održana i sjednica HVS-a, na kojoj je Vlado Kobeščak potvrđen za predsjednika, a Duško Antunović, trener mladostaša, za izbornika reprezentacije. Kad govorimo o počecima, recimo da je prvi pogodak za neku hrvatsku selekciju postigao medveščakovac Marko Pintarić, u studenome u Budimpešti, gdje su naši kadeti pobijedili mađarske vršnjake 11:7. Naime, Hrvatska još nije međunarodno priznata pa su svi, tako i Mađari, bili oprezni glede seniorske reprezentacije, dok su mlađe kategorije rado primali.

Izbornik Duško Antunović za minute odmora hrvatske reprezentacije

1992.

Jadran Koteks – europski prvak

Bilo je to 29. veljače. U Trstu, gdje su igrali kao domaćini, jer zbog rata u Hrvatskoj utakmice nisu bile moguće kod kuće, Jadran Koteks postao je prvak Europe pobijedivši Rari Nantes Savonu 11:8.

Posinković, Kržić, Kreković, Bezmalinović, Vasović, Budimir, Duhović, Savičević, Močan, Bukić, Vrbičić, Šimenc, Bratić i trener Neven Kovačević, osvojili su prvi europski klupski naslov u povijesti samostalne hrvatske države.

U redovima Splićana bila su tada i dva dragulja zagrebačke Mladosti, Bukić i Šimenc, koji su tu sezonu u Jadranu odigrali kao posuđeni igrači.

Nakon što je Jadran osvojio posljednji naslov prvaka Jugoslavije u sezoni 1990/91, stekao je pravo igranja u Kupu prvaka. No, rat je bjesnio Hrvatskom. Nakon najave jednog od zračnih napada na Split, momčad je, posljednjim brodom koji je isplovio iz splitske luke, tada već u blokadi ratnih brodova JNA, evakuirana u Trst, gdje će ostati cijeli mjesec. Nakon prvih trideset dana u izbjeglištvu, kao spas s neba stigao je poziv Volturna – u kojem su trenirali naši igrači Bebić i Lušić – na zajedničke treninge.

Nakon toga sele u Zagreb, odakle su, u pravilu autobusom, kretali put Europe. U autobusu su bili i 15. siječnja 1992, dana kad je Hrvatska konačno međunarodno priznata. Vijest su čuli negdje na granici Austrije i Njemačke, a pjesma se odmah zaorila...

Iz Lausanne je 7. veljače 1992. napokon stigla lijepa vijest: Hrvatska je postala članica Međunarodne plivačke federacije (FINA), koja je u svoje okrilje primila Hrvatski vaterpolski savez na čijem je čelu bio Zdravko Kovačić.

U skladu s tada važećim Statutom FINA-e, tri hrvatska saveza – Plivački, Vaterpolski i Savez skokova u vodu – izrazila su volju i želju da se međusobno udruže u Hrvatsko plivačko

udruženje. Osnivačka skupština održana je 27. prosinca 1991. godine u Zagrebu. Za prvog je predsjednika izabran Zdravko Čiro Kovačić, a za glavnog tajnika Jakov Matošić. Kovačić, Kobešćak i Matošić pokušavali su svim silama uvrstiti naše vaterpoliste na OI u Barceloni. Zahvaljujući Antonu Vrdoljaku, uspjeli su održati sastanak na tu temu i s predsjednikom MOO-a Juanom Antonijem Samaranchom, koji je ideju podržao. Međutim, FINA, koja je imala posljednju riječ, ostala je dosljedna i nije nas uvrstila.

Natjecanja u nas tada nije bilo, ali vaterpolska aktivnost nije zamrla. Iako su u funkciji samo plivališta u Zagrebu i Rijeci, radi zadržavanja igrača i kakvog-takvog kontinuiteta natjecanja organiziran je turnir Hrvatski vaterpolo '92. Počelo je u Zagrebu, s osam prvoligaša, od 4. do 7. ožujka. Slijedila je Rijeka (27-30. ožujka), uključio se naknadno i Split (2-5. travnja) te na kraju ponovo Rijeka od 24. do 26. travnja. Nakon ta četiri turnira plasman je bio: 1. Jadran Koteks (Split), 2. Jug (Dubrovnik), 3. Mladost Auto Hrvatska (Zagreb), 4. Primorje Croatia line (Rijeka), 5. Brodomerur (Split), 6. Mornar (Split), 7. Solaris (Šibenik), 8. Medveščak Monting Energetika (Zagreb).

To je bio uvod, a prvo prvenstvo Hrvatske kreće 19. lipnja 1992. godine. Nisu na žalost svi imali iste uvjete: samo su Riječani trenirali kod kuće, kao i Mladost na Savi, a s njima i jadranaši, koji su više bili u Zagrebu negoli kod kuće u Splitu. U Šibeniku, Splitu i Dubrovniku bilo je nezamislivo igrati, iako vaterpolo nije zamro. Mladost je tih dana, uz Splićane, pomagala i ugošćivala Dubrovčane. Snalazilo se na razne načine, i prvenstvo je održano. I to s aktualnim europskim prvakom jer Splićani su pokorili cijeli kontinent! Zagrepčani su nakon 14 kola bili prvi sa samo jednim porazom, Splićani drugi s dvije izgubljene utakmice.

Vlaho Asić Veliki inovator

Datum rođenja: 22. kolovoza 1936.
Mjesto rođenja: Split

Zanimanje: sanitarni inženjer, vaterpolski trener
Igračka karijera: 1950-1955. Jadran, 1955-1956. Partizan,
1956-1959. Mornar i 1959-1966. POŠK
Trenerska karijera: 1969-1972. Jadran, 1972-1982. POŠK,
1982-1984. Jadran, 1984-1987. POŠK, 1987-1992. Volturmo,
Italija, 1992-1993. Jadran, 1993-2000. Jadran (mlađi uzrast),
2004-2008. POŠK

Trofeji s klubom (igrački):

– Prvak Jugoslavije: 1956. (Mornar)

Trofeji s klubovima (trenerski):

– Prvak Europe: 1993. (Jadran)

– Kup pobjednika kupova: 1981. (POŠK)

– Mediteranski kup: 1985, 1986. i 1987. (POŠK)

– Kup Jugoslavije: 1980. (POŠK)

Vlaho Asić, kojeg većina vaterpolske obitelji ipak zove Mišo, jedan je od većih trenera inovatora u svijetu vaterpola, a osobita mu je osobina bila davanje punog povjerenja mladim igračima. No, ne samo povjerenja, već i prenesenog znanja. Jedan je od ljudi najzaslužnijih, ako ne i ključnih u stvaranju takvih svjetskih vaterpolskih veličina kao što su u Hrvatskoj Bebić i Lušić, a u Italiji briljantni Fabio Bencivenga i legendarni, veliki vratar Francesco Attolico. Bitno je utjecao i na karijeru Bukića, Šimenca, Polića, Kaurloća... Ili recimo frapantan podatak. Kada je od 1993. do 2000. bio šef mlađih dobnih uzrasta Jadrana, pomladak tog kluba je u sedam godina u različitim uzrastima osvojio čak 21 trofej! Dan-danas igraju neki vrlo poznati igrači koji su prošli i taj Asićeve "inkubator" (Pavić, Antonijević, Milaković, Šetka, Elez, braća Delaš...). Desetljeće i pol ranije, godine 1982. kada je zasjeo na klupu Jadrana, klub je bio u Drugoj ligi. Asić je tada obavio čistku, otišli su svi stariji igrači, u vodu bacio mlade te

su se već godinu dana kasnije jadranaši vratili u elitu.

Na početku trenerske karijere postavio je rekord koji vjerojatno nikad neće biti nadmašen, 1971. dok je vodio Jadran, utakmicu s Partizanom u Splitu promatralo je nestvornih – 6.500 gledatelja! I još 1.000 koji nisu mogli do ulaznice. Jasno, u takvoj je atmosferi Jadran pobijedio. Bio je to prvi poraz Partizana od Jadrana. Asićeve suvremenici vele i da je POŠK tijekom sedamdesetih godina prošlog stoljeća pod njegovim vodstvom igrao daleko najljepši vaterpolo na prostorima tadašnje države.

Ivan Asić je prvi u vaterpolu, u sezoni 1975/76, uveo vježbe istezanja. U ovom sportu dotad nepoznanica, danas sasvim normalna pojava, naravno. U treninzima je koristio i znanje karate trenera Petra Mijića, kojeg je također pridodao stručnom stožeru. On je uveo i pojedinačne treninge. Jednom riječju, inovator.

– Meni je nepojmljivo da dešnjak ne zna primiti loptu ili uopće igrati i lijevom rukom i obratno – tvrdi Vlaho Mišo Asić.

– Tehnika igre mora sva biti u službi šuta, mora se stalno tražiti šut, pucati po голу. I jasno, inzistirati na brzini.

Asić je uvijek i vječno bio svoj na svome. Nikada se nije profesionalizirao u nekom klubu jer nije želio ovisiti o voljama klupskih uprava. Najintrigantnija je priča, pak, nakon osvajanja naslova prvaka Europe s Jadranom 1993.

– Četiri dana nakon osvojenog trofeja sam otišao s mjesta trenera jer se nisam složio s tjeranjem Mislava Bezmalinovića, našeg najtrofejnijeg igrača. Ne znam za još previše slučajeva u sportu da se trener razila s upravom samo četiri dana nakon što je postao prvak Europe.

Asić je ujedno od 1971. do 1985. vodio doslovno sve uzraste reprezentacije tadašnje države. Štoviše, s A vrstom je bio i prvak Balkana 1979. i 1983. Šest je godina bio član, a dvije godine i predsjednik Stručnog vijeća VSJ-a, dok je u samostalnoj Hrvatskoj vodio kampove HVS-a za mlađe uzraste.

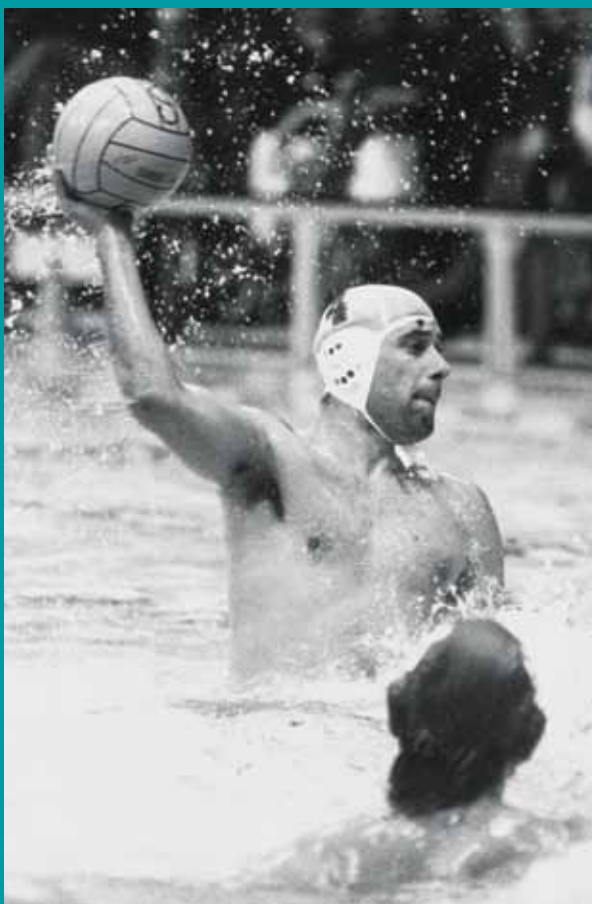
Mladost prvi prvak Hrvatske

U finalu prvenstva, u doigravanju, sastali su se u rujnu 1992. Mladost Auto Hrvatska i Jadran Koteks. Na otvorenom bazenu uz Savu natiskalo se više od 3.000 gledatelja. Nezapamćeno zanimanje! Požutjeli novinski članci spominju i niz istaknutih gostiju, a izdvojili bismo samo jedno ime – Dražena Petrovića, legendarnog šibenskog košarkaša, tada igrača Cibone.

Mladostaši su postali prvi prvaci Hrvatske, pobijedivši u tri susreta ukupno 2-1. U prvoj utakmici bilo je 8:6 za Zagrepčane, u drugoj 11:10 za Splitskane, a u trećoj, posljednjoj, 9:8 za Mladost, za koju su nastupili: Lašić, Žagar, D. Kobeščak, Huljev, Bosnić, Štritof, Vincek, Antunović, Vegar, Bukić, Cimerman, Vezjak, V. Kobeščak, Rebić, pod dirigentskom palicom trenera Duška

Antunovića. Priča o djeci, Bukić predvodi, Vezjak jedini "starac", Slovenac Lašić.

Konačni je poredak tog prvog prvenstva Hrvatske bio: 1. Mladost Auto Hrvatska, 2. Jadran Koteks, 3. Jug, 4. Mornar, 5. Primorje Croatia line, 6. Brodomerur, 7. Medveščak Monting Energetika, 8. Solaris, 9. Galeb, 10. Opatija Key. I to je prvenstvo, kao i sva druga, imalo i svoju drugu stranu. Splitskani, kao aktualni prvaci Europe, teško su se mirili s činjenicom da nisu najbolji i kod kuće. Kup Hrvatske te je sezone također pripao Mladosti. Krajem godine, u studenome, krenuli su naši klubovi ponovo u europski pohod. Mladost je kao državni prvak izborila nastup u Kupu prvaka, prošavši prije toga i preliminarno natjecanje u Odenseu u Danskoj. I Jadran,

Mislav Bezmalinović

Kapetan prve hrvatske momčadi s euro-trofejem

Datum rođenja: 11. svibnja 1967.

Mjesto rođenja: Split

Zanimanje: dipl. ekonomist

Vaterpolo je počeo igrati 1977. u Jadranu, a okončao ju je 1995. u Pescari

Klupska karijera: 1982-1984. Jadran; 1994-1995. Pescara

Trofeji s reprezentacijom:

- zlato na OI u Seoulu 1988.
- zlato na SP u Perthu 1991.
- srebro na EP u Strasbourgu 1987.
- srebro na EP u Bonnu 1989.
- srebro na MI u Ateni 1991.

Trofeji s klubom:

- Prvak Europe: 1991. i 1992. (Jadran)
- Prvak Jugoslavije: 1991. (Jadran)

Danas vrsni gospodarstvenik u ribarskoj industriji, Mislav Bezmalinović imao je bez dvojbe burnu, vrlo uspješnu karijeru. Na žalost, za naše prilike relativno kratko igrao: prestao je u 28. godini zbog ozljede. Ratko Rudić i te kako je zaslužan za njegovu karijeru. Iskusi stručnjak bio je neumoljiv, u olimpijsku vrstu koja je igrala 1988. na OI u Seoulu uvrstio je Mislava Bezmalinovića. Rudićeva odluka izazvala je brojne komentare, pojedinci su išli toliko daleko da su tvrdili, "tata Niko je to sredio".

No, Mislav je sve nevjerne Tome demantirao – igrom. Istaknuo se već na prvim reprezentativnim utakmicama, olimpijski izvjestitelji pisali su o odličnim nastupima. Nakon Seoula nitko više nije sumnjao u njegove fantastične mogućnosti.

Tri godine kasnije, početkom 1991. u australskom Perthu, novi izbornik Nikola Stamenić nije mogao ni zamisliti sastav bez Bezmalinovića. Učinkom je i te kako zaslužan za zlatnu medalju na tom svjetskom prvenstvu. Posebno se istaknuo u finalu protiv Španjolaca koje je tada vodio Splićanin Matutinović.

Bile su mu to praktički posljednje utakmice za reprezentaciju. Istina, igrao je početkom ljeta 1991. na MI u Ateni, ali zajedno s ostalim hrvatskim reprezentativcima povukao se iz selekcije uoči početka EP (u Ateni) zbog napada JNA na Hrvatsku.

Nastavio je reprezentativnu karijeru u selekciji Hrvatske. Bio je udarna moć momčadi od naše prve reprezentativne utakmice početkom ožujka 1992. godine. I danas mu je krivo što naša zemlja nije mogla igrati na Olimpijskim igrama 1992. godine u Barceloni.

Klupska karijera također je trofejna. Krajem osamdesetih godina prošlog stoljeća na Zvončacu je formirana vrlo kvalitetna momčad, sastavljena na jedini ispravan način: desetorica domaćih igrača i četvorica sa strane. Nakon što je Jadran 1990. osvojio posljednji naslov prvaka zajedničke države, beogradski su dužnosnici na sastanku LEN-a u Ateni pokušali osporiti pravo nastupa Jadranu u Ligi prvaka, ali su u tim nakanama ostali usamljeni i posramljeni. Mislav Bezmalinović predvodio je jadranaše, koji su za europske nastupe angažirali i Pericu Bukića i Dubravka Šimenca. Splitski beskućnici (JNA je granatama teško oštetila poljudsko plivalište) igrali su i trenirali u Italiji. Bazen na rivi u Trstu bio je – Jadrano-vo utočište.

Bili su to dani rata u Hrvatskoj, kad su sportaši bili baš pravi ambasadori zemlje. Stoga nas ne čudi što se Bezmalinović više prisjeća događanja oko bazena negoli utakmica koje su donijele tako veliku radost hrvatskom narodu. Taj Jadrinov autobus kojim je momčad putovala s jednog na drugi kraj Europe možda će jednog dana završiti u muzeju kluba sa Zvončaca.

Na njemačkoj granici pred Münchenom 15. siječnja 1992. kad su obavljene granične formalnosti, Mislav i družina su za pozdrav domovini uglas zapjevali pjesmu "Moja domovina". Na Mislavov prijedlog jadranaši su se prije svake europske utakmice pozdravljali "U boj, u boj, za narod svoj".

Skup reprezentativaca na Zvončacu – Posinković, Kržić, Šimenc, Bukić, Vrbičić, Savičević, Kreković predvođen kapetanom Bezmalinovi-

ćem rušio je prepreke. U finalu s prvakom Italije Savonom obje utakmice igrane su u Italiji. Prva u veljači, po iznimno hladnom, burnom vremenu – na otvorenom plivalištu! Mislav je taj postupak iskoristio za dodatno motiviranje svojih suigrača, no, na uzvratu u Trstu pred kratkim tribinama sve samih Splićana Jadran umalo da nije "prolio kabao s mlijekom".

Nakon uvjerljivog vodstva našega kluba, Savona je došla do poravnjanja. No, posljednjih pet minuta utakmice Bezmalinović je bio – car u bazenu. Onaj pobjedonosni pogodak za tri razlike bio je "gol golova": iz neobećavajuće situacije na krilu Kržić je sjajno pronašao Bezmalinovića, a Mislav je iskočio iz vode i svom silinom zabio!

Jadran je prvak Europe, prva hrvatska momčad s europskim trofejem. Bezmalinović je brzo pobjednički pehar ispunio pjenušcem. A na povratku u Split zazvonila su zvona Sv. Dujce, doček na rivi bio je tipično splitski. A fra Gracijan, na misi u Sv. Frani odmah po povratku jadranaša u grad, s ponosom je rekao:

– Naša dica su prvaci, najbolji, nitko im u svitu nije ravan!

Sličan scenarij ponovio se i iduće godine. Istina, došlo je do promjena, trenera Nevena Kovačevića naslijedio je Vlaho Mišo Asić, a umjesto Bukića i Šimenca angažiran je veliki Mislavov prijatelj, Mađar Istvan Doczi. Kapetan momčadi bio je Mario Budimir. Zbog ozljede Bezmalinović je te sezone neke utakmice preskočio. Ali, jasno, svi su jadranaši bili na okupu kad je u europskom finalu drugu godinu za redom u Splitu pobijedena Mladost.

Deni Lušić

Jedini Splitsčanin s dva olimpijska zlata

Datum rođenja: 14. travnja 1962.

Mjesto rođenja: Split

Zanimanje: vaterpolski trener

Vaterpolo je počeo igrati 1977. u POŠK-u, a karijeru završio u Zadru 1999.

Klupska karijera: 1977-1989. POŠK; 1989. Arenzano, Italija; 1989-1990. POŠK; 1990-1992. Volturmo, Italija; 1992-1994. Pescara, Italija; 1994-1995. Catania, Italija; 1996-1997. POŠK; 1997-1998. Ortigia, Italija; 1998-1999. Zadar

Reprezentativna karijera: 276 nastupa za SFRJ (1983-1991), 30 nastupova za Hrvatsku (1992-1995)

Trenerska karijera: 1995-1996. Pescara; 2001. POŠK; 2001-2005. Pescara; 2005-2007. Perugia; od 2007. Pescara

Trofeji s reprezentacijom:

- zlato na OI u Los Angelesu 1984.

- zlato na OI u Seoulu 1988.

- zlato na SP u Madridu 1986.

- zlato na FINA kupu u Solunu 1987.

- srebro na EP u Sofiji 1985.

- srebro na EP u Strasbourgu 1987.

- srebro na MI u Canetu 1993.

- srebro na Univerzijadi u Kobeu 1985.

- bronca na Univerzijadi u Zagrebu 1987.

Trofeji s klubovima (igrački):

- Kup pobjednika kupova: 1981. i 1983. (POŠK), 1993. i 1994. (Pescara)

- Europski Superkup: 1983. (POŠK) i 1993. (Pescara)

- Kup Jugoslavije: 1980. i 1982. (POŠK)

Trofeji s klubom (trenerski):

- Kup LEN: 1996. (Pescara)

Zanimljivosti: jedini splitski sportaš s dvije zlatne olimpijske medalje, godinama su ga vrbovali treneri KK Jugoplastika, danas KK Split

Pokretljiv, vižlast, silno brz, odličnog udarca, sjajnog pregleda igre. Jedan od najboljih braniča u povijesti hrvatskog vaterpola. Za reprezentaciju Jugoslavije odigrao je 276 utakmica, a za Hrvatsku koncem karijere pridodao još 30. Što je najzanimljivije, gotovo samouk ili bez "vaterpolske škole". Trenirao je manje od godinu dana kada je kao 16-godišnjak ušao u prvu momčad POŠK-a. Iz kluba su u

vojsci bili iskusniji igrači poput Polića i Gabrila, a Lušić je priliku dobio i iskoristio. Ali kad je bio u osamnaestoj godini, za Denija Lušića vodila se prava borba dvaju sportova – košarke i vaterpola! Jer on je bio i sjajan košarkaš. Za igrom među obručima bio je jednako lud kao za loptom u vodi. Godine 1980. već je bio juniorski vaterpolski reprezentativac kad je igrao utakmicu kupa za Dalvin protiv tadašnje Jugoplastike, košarkaškog prvaka države s Goranom Sobinom. Dalvin je pobijedio, "veliki Žuti" s Gripa bili su na koljenima, a jedan od boljih igrača pobjedničke momčadi bio je – Deni Lušić.

– Veliki sam navijač Žutih. Golema mi je želja biti igrati za Jugoplastiku. Bio sam dobar s Dukanom, kao i s Igorom Karkovićem koji je otkrio Tonija Kukoča. Igor mi je bio susjed, stalno me zvao da dođem trenirati. Nakon te utakmice s Dalvinom toliko se naljutio da me prvom

prilikom nije pustio u dvoranu gledati jednu utakmicu Jugoplastike – prisjeća se Deni. Danas poznati košarkaški trener Nikša Bavčević došao je jednom zgodom do trenera POŠK-a Miše Asića moliti ga da Denija pusti u košarku jer je on "novi Dalipagić". Mišo mu je odgovorio "samo ako zajamčiš da će mali biti reprezentativac, inače biži ča!"

Nije čak presudila toliko ni Denijeva volja koliko prijatelji koji su ga "ukrali" za vaterpolo. Prvi su mu treneri bili Momo Čurković i Davor Troskot, ali jednu od presudnih uloga svako je odigrao Mišo Asić. Godine 1987, nakon još jedne olimpijske i svjetske zlatne medalje, Lušića je zvao talijanski Arenzano i to da bi zamijenio – Tamasa Faraga! Velikog Mađara, jednog od najboljih vaterpolista svih vremena. U Arenzano će otići dvije godine kasnije, ali se vratio u POŠK nakon samo tri mjeseca. Na dulje vrijeme u Italiju, u Volturmo, otputio se 1990. godine. U Italiji je igrao pet godina, s tim da je jednu proveo u Pagurosu koji je tek ušao u Serie A i s Denijem bio senzacionalni peti, iza Rome, Savone, Pescara i Posillipa. Zatim, kako sam veli, radi najgoru pogrešku: odlazi u trenere! Iako u toj samo jednoj sezoni koliko je bio trener, i to velike Pescara, osvaja Kup LEN te igra finale prvenstva s Posillipom. Ali Lušić je još želio igrati...

Ponovo se igrački aktivirao u sezoni 1996/97. u svom POŠK-u, odakle će u Ortigiu te konačno u Zadar gdje završava igračku karijeru 1999.

Možemo pričati o njegovoj brzini plivanja, trofejima, karijeri u kojoj su se međusobno preplitale igračka i trenerska rola, ali jedan je podatak ipak najdojmljiviji. U Splitu, "najsportskijem gradu na svitu", samo se jedan sportaš može pohvaliti da ima dvije zlatne olimpijske medalje: Deni Lušić! Stoga i jest član Kuće slavnih splitskog sporta, i stoga u toj kući ima posebno mjesto.

A posebne zasluge ima i za promidžbu vaterpola među ženskim dijelom populacije tijekom osamdesetih godina prošlog stoljeća! Tamo gdje je Deni igrao s POŠK-om ili reprezentacijom, ili poslije u Italiji s momčadi za koju je nastupao, tribine su bile krcate ženama. Još i danas na njegov spomen, mnoge će žene reći: "Eh, taj je bio zgodan!" Suparnički bi igrači govorili nešto drukčije: "Joj, što je taj bio nezgodan!"

Vaterpolski stroj za golove. Svjetski rekorder i najbolji strijelac u povijesti hrvatskoga vaterpola. Takvoga poput Bebića Hrvatska nije imala, a nema ni danas; bojimo se da takvoga još dugo nećemo imati...

Godine 1985. u japanskom gradu Kobeu na Univerzijadi Milivoj Bebić posramio je japansku elektroniku. Semafor na vaterpolskim utakmicama "dopuštao" je (bio je tako programiran) da jedan igrač može postići najviše 20 pogodaka. Kad je Bebić postigao 21. pogodak, kompjutor je sekundu-dvije "mozgao", a onda preko cijele površine semafora ispisao englesku riječ – Impossible (Nemoguće).

O, da, moguće je! Moguće je to bilo u Bebićeve vaterpolu. Nikad se više Japanci nisu tako osramotili. Tog je dana naš igrač postavio do danas nedostignut svjetski rekord u broju postignutih pogodaka u vaterpolskoj utakmici – 28! S druge je strane bila Gvatemala, a konačan rezultat 62:0.

Bebić drži i jugoslavenski rekord od čak 620 pogodaka postignutih u samo sedam godina (1979-86) koliko je igrao pod reprezentativnom kapicom. U prosjeku stotinu pogodaka godišnje! I još nešto povrh toga: bio je prvi strijelac OI u Los Angelesu 1984., SP 1982. u Guayaquilu u Ekvadoru, EP u Sofiji 1985., Svjetskom kupu u Long Beachu, jasno, i na spomenutoj Univerzijadi u Japanu, nizu drugih turnira i službenih natjecanja.

S razlogom ga je FINA u tri navrata počastila naslovom najboljeg igrača Globusa – 1982., 1984. i 1985. Čovjek s neutaživom gladi za golovima, s teško shvatljivom lakoćom njihova postizanja. Nešto je tu u genetskom kodu jer način na koji je zabijao pogotke Milivoj Bebić ipak se ni uz najbolju moguću volju ne uči, ne trenira. S tim se rađa.

– Mene, koji sam s njim trenirao, znao ga u dušu, bio prijatelj i izvan bazena, i mene je znao iznenaditi golovima koje je postizao – riječi su Bebićeve suigrača Zorana Roje, koje najbolje oslikavaju kakav je to vaterpolski bojni brod iznjedrio njegov rodni Split.

Grad inficiran nogometom, sportom koji je i malom Milivoju bio prvi izbor. Hajduk, dakako, kao "splitski mulac" od 8-9 godina. Naganjanje bubamare potrajalo je, međutim, samo 2-3 godine. Zašto?

– Znao kako je, u tim godinama ideš onamo gdje ti je društvo – prisjeća će Bebić. Njegovo je, pak, društvo za sportsko stanište odabralo bazen. Milivoj priznaje da ga nije privlačio toliko bazen koliko društvo, samo što se u dodiru s vodom – stopio s njom.

Prvi trener u njegovoj najvećoj i jedinoj klubskoj ljubavi POŠK-u bio mu je Momo Ćurković. Sa samo 16 ljeta 1976. kod trenera Miše Asića

debitirat će u Prvoj ligi, a samo godinu dana kasnije standardni bio je član prve postave kluba iz tada najjače lige na svijetu. Strašan podatak!

Hvar i godina 1977. bili su mjesto i vrijeme početka velike priče. Na oproštajnoj utakmici živuće legende Ozrena Bonačića od reprezentacije, prvi je put za izabranu vrstu zaigrao Milivoj Bebić. Nitko tada nije ni slutio simboliku. Div odlazi, a novi upravo stiže! Godinu i pol kasnije, u Kuparima na završnom turniru Kupa ukupno u tri utakmice POŠK je postigao 15 pogodaka, od čega Bebić 13! Počeo je zvjezdani plov veličanstvenog strijelca.

Samo... ova je priča trebala biti puno, puno duža od osam godina. Zašto je takva bila, odgovor je dala godina 1986. Neposredno uoči SP-a u Madridu Bebić je slomio kost lijeve šake i otpao s popisa putnika za španjolsku prijestolnicu. Isto ljeto otpada definitivno i iz reprezentacije budući da odlazi u inozemstvo. Nepisana pravila su tada tako glasila – tko igra vani, ne može i za reprezentaciju.

To "vani" značilo je odlazak u talijanski Volturmo na četiri godine i to za spektakularnih tadašnjih milijun DEM! Prvi vaterpolski milijunaš na svijetu. U biti, vjerojatno i najbolje plaćeni vaterpolist do današnjih dana. Apenini su mu donijeli zaradu, tri uzastopna naslova prvog strijelca Serie A, još malo slave, ali – ne više i trofeja. Barem ne igračkih do 1993. kad je okončao taj dio sportske priče.

Kraće se vrijeme uspješno okušao kao trener, opet u Volturmu, ali i u Šibeniku, s kojim je dospio do polufinala Kupa LEN, no, povratak u POŠK 1995. u ulogu sportskog direktora nudi novi uzlet. On je izravno "skrojio" momčad koja će pod ravnanjem Dragana Matutinovića biti prvak Hrvatske (1998), prvak Europe (1999), pobjednik domaćeg kupa (2000). Istodobno je član UO HVS-a neprekidno od 1996., a od 2004. i član Tehničkog vaterpolskog odbora LEN-a. I da, vratio se u Hajduk, klub iz djetinjstva, u kojem je član Uprave od 2000. do 2008. Ako je neka ruka hrvatskog vaterpola bila zlatna, onda je to ruka Milivoja Bebića.

Milivoj Bebić Svjetski rekorder među strijelcima

Datum rođenja: 29. kolovoza 1959.

Mjesto rođenja: Split

Zanimanje: diplomirani ekonomist

Vaterpolom je počeo igrati 1971. u splitskom POŠK-u, a završio 1993. u Nerviju (Italija).

Klupska karijera: 1971-1986. POŠK; 1986-1991. Volturmo, Italija; 1991-1993. Nervi, Italija

Reprezentativna karijera: 300 nastupa za SFRJ (1977-1986)

Dužnosnička karijera: Od 1996. do 2001. sportski direktor VK POŠK, član Upravnog odbora HVS-a 1996-1999. i od 2001. do danas, član Poglavarstva grada Splita 1998-2001, direktor Ustanove za upravljanje sportskim objektima grada Splita 2001-2008, član Tehničkog vaterpolskog odbora LEN-a od 2004, član UO HNK Hajduk 2001-2007.

Trenerska karijera: 1993-1995. Volturmo; 1995-1996. Šibenik

Trofeji s reprezentacijom:

– zlato na OI u Los Angelesu 1984.

– zlato na MI u Splitu 1979.

– zlato na MI u Casablanci 1983.

– srebro na OI u Moskvi 1980.

– srebro na EP u Sofiji 1985.

– srebro na FINA kupu u Long Beachu 1981.

– srebro na Univerzijadi u Kobeu 1985.

– bronca na FINA u Rijeci i Beogradu 1979.

– bronca na Univerzijadi u Ciudad de Mexico 1979.

Trofeji s klubom:

– Kup pobjednika kupova: 1981. i 1983. (POŠK)

– Europski Superkup: 1983. (POŠK)

– Mediteranski kup: 1983. i 1985. (POŠK)

– Kup Jugoslavije: 1980. i 1982. (POŠK)

Zanimljivosti: rekorder po broju pogodaka za Jugoslaviju (620) i svjetski rekorder u broju pogodaka za reprezentaciju na jednoj utakmici (28)

PRVA HRVATSKA VATERPOLSKA REPREZENTACIJA 1992/93. u Zagrebu – Damir Glavan, Siniša Školneković, Dejan Savičević, Mislav Bezmalinović, Ognjen Kržić, Dubravko Šimenc, Perica Bukić (stoje); Maro Balić, Andrej Bjelofastov, Vjekoslav Kobeščak, Ratko Štritof, Zdeslav Vrdoljak i Renato Vrbičić (čuče)

1993.

Prvu europsku medalju osvojili kadeti

kao branitelj naslova prvaka Europe, kroz kvalifikacije u Nici osigurava daljnji nastup. Zagrepčani preko CSK u četvrtfinalu i Polar Bearsa u polufinalu, a Splitski preko Savone u četvrtfinalu i Nice u polufinalu osiguravaju finale. Još jedan velik uspjeh hrvatskoga vaterpola: dok rat bjesni u zemlji, dva hrvatska kluba igraju finale Kupa prvaka!

U prvom susretu, odigranom 7. veljače 1993, pobijedila je Mladost 8:7, u drugom, igranom 12. veljače, Jadran je bio bolji 6:4, te je tako obranio naslov i drugi put osvojio europsku krunu. Prije njih, dvije godine za redom na krovu Europe bili su Zagrepčani. Kakva je to bila dominacija hrvatskog vaterpola – četiri uzastopna naslova prvaka Europe!

Prije posljednje utakmice prvi predsjednik Republike Hrvatske dr. Franjo Tuđman upriličio je primanje za finaliste. "Nema većeg ponosa i časti od toga da se dva velika kluba nađu u finalu Kupa prvaka" rekao je tom prigodom. "To je velika stvar za Hrvatsku koja se još uvijek bori za svoju slobodu, sada kada joj treba svako priznanje".

Unatoč preporuci iz LEN-a da se ne igra, finale je ipak odigrano u Zagrebu i Splitu. Splitski su nastupili u sastavu: Bratić, Vrbičić, Kreković, Bezmalinović, Vasović, Budimir, Duhović, Savičević, Kržić, Pavlović, Doczi, Ježina i Posinković. Trener je bio Vlaho Asić.

U Kupu kupova Jug je zaustavljen u četvrtfinalu od Hohenlimburgera, Mornar i Primorje još u preliminarnim rundama Kupa LEN, a Brodogradnja je u Mediteranskom kupu zauzeo 4. mjesto.

U domaćem prvenstvu sezone 1992/93. Mladost Auto Hrvatska je prva nakon 18 kola ligaškog dijela, Jug drugi, Jadran treći. Prva liga krenula je dvokolima, u veljači. U doigravanju Mladost je svladala Jadran 12:9, Jadran je uzvratilo 13:10, a 1. svibnja Mladost je u trećem produžetku, zlatnim pogotkom, koji je postigao – a tko bi drugi – Perica Bukić, pobijedila 12:11. Bilo je to prvi i posljednji puta da smo prvaka dobili zlatnim golom.

Zagrepčani su igrali u sastavu: Rebić, Žagar, D. Kobeščak, Cimerman, Bosnić, Štritof, Vincek, Huljev, Vegar, Bukić, Bjelofastov, Vezjak, V. Kobeščak i Školneković. Trener je bio Boško Lozica.

Konačna je tablica izgledala ovako: 1. Mladost Auto Hrvatska, 2. Jadran Koteks, 3. Jug, 4. POŠK, 5. Primorje Croatia line, 6. Kvarner Express, 7. Mornar, 8. Medveščak Monting, 9. Galeb, 10. Solaris.

Mladost je i pobjednik Kupa Hrvatske. Krenula su te godine i drugoligaška natjecanja.

Na Europskom prvenstvu u Veenendaalu, u Nizozemskoj, od 15. do 22. kolovoza, Hrvatska je s kadetima koje je vodio trener Zoran Curiš osvojila svoju prvu europsku medalju. Mladići su bili drugi, izgubivši finale od Mađara 6:9, a igrali su u sastavu: Subota, Laštre, Mirović, Večkovec, Perčinić, Smodlaka, Sarić, Antunović, Ivaniš, Hrestak, Jerković, Jovica i Pintarić. Centar Jadrana Mile Smodlaka, koji je već tada bio zanimljiv i za A-selekciju, proglašen je najboljim igračem prvenstva, a Franko Antunović iz Mladosti uvršten je u najbolju sedmorku prvenstva. Na SP juniora u Kairu naši su bili tek deseti.

Prije kadeta, u lipnju, medalju su osvojili i seniori: hrvatska je reprezentacija pod vodstvom trenera Duška Antunovića

Goran Sukno

Vlasnik 19 naslova

Datum rođenja: 6. travnja 1959.

Mjesto rođenja: Dubrovnik

Vaterpolo je počeo igrati 1971. u Cavtatu

Igračka karijera: 1971-1976. Cavtat; 1976-1986. Jug; 1986-1994.

Salerno, Italija

Reprezentativna karijera: 220 nastupa za SFRJ

Dužnosnička karijera: od 1996. direktor VK Jug, višegodišnji član UO HVS-a

Trofeji s reprezentacijom:

– zlato na OI u Los Angelesu 1984.

– zlato na SP u Madridu 1986.

– srebro na EP u Sofiji 1985.

– zlato na MI u Casablanci 1983.

Trofeji s klubom:

– Prvak Europe: 1980. (Jug)

– Prvak Jugoslavije: 1980, 1981, 1982, 1983. i 1985. (Jug)

– Kup Jugoslavije: 1981. i 1983. (Jug)

Nagrade:

– četiri puta najbolji sportaš Dubrovnika

– dobitnik državne godišnje Nagrade za sport Dr. Franjo Bučar

– odlikovan Redom Danice hrvatske s likom Franje Bučara i Redom hrvatskog pletera

1994.

Međunarodni susreti i izvan Zagreba!

na Mediteranskim igrama u Francuskoj bila druga, iza Talijana. Trebala je to biti samo generalna proba za EP u Sheffieldu. No, tamo su nam prekomorski susjedi nanijeli jedan od najtežih poraza: naša momčad sastavljena od prekaljenih internacionalaca doživjela je debakl – 7:13, a poraz od Rumunjske 8:9 stajao nas je borbe za odličja. S Talijanima smo navodno pokušali dogovoriti neodlučen ishod jer je više od pola tadašnje momčadi igralo u Italiji. No, sve skupa ispalo je vrlo loše i šeptrljivo, pa su naši suparnici baš u tim spletkama našli dodatni motiv i teško nas porazili. Posebno je dobro igrao njihov stasiti centar Ferreti. Na kraju smo zauzeli tek peto mjesto.

Previše je tada bilo trzavica unutar naše momčadi, previše unutarnjih borbi koje su odnijele toliko potreban mir. Na sjednici IO HVS-a Antunović je podnio neopozivu ostavku, a na njegovo je mjesto došao Bruno Silić, povratnik iz Grčke, koji je ujedno preuzeo treniranje zagrebačke Mladosti. Doduše, službeno je izbornik postao s prvim danom 1994. godine.

Antunović će kasnije priznati dvojbu: ići na EP s mladima ili pak stari(ji)m internacionalcima. Budući da je to bila prilika za promidžbu naše zemlje, odlučeno je da se mora ići na rezultat, na plasman, koji mogu donijeti samoiskusni igrači. Bila je to pogreška jer oni već godinama nisu bilježili reprezentativne nastupe. Nakon Silićeva imenovanja iz Splita su odmah krenuli napadi na HVS. Prigovarali su što je trener Mladosti ponovo izbornik hrvatske reprezentacije. Tražili su da Antunovića zamijeni Neven Kovačević, koji je na kraju imenovan trenerom juniorske reprezentacije.

U domaćem, klupskom vaterpolu, nastavila se dominacija mladostasa, ovoga puta s novim dodatkom imenu kluba: Dukat. Osvojili su domaći kup odigran u Sisku, što je trebao biti poticaj novim, mladim sredinama; ali ovom prilikom neuspješan. U Sisku se vaterpolo nije udomačio. Također, osvojili su Zagrepčani treći put i naslov prvaka Hrvatske. Finale se, očekivano, igralo s Jadranom koji polako posustaje i od te godine zapravo – gubi zamah. Pod čudnim je okolnostima usred sezone otišao kapetan Mario Budimir, trener Joško Kovačević ponudio je ostavku, koja nije usvojena.

Prvenstvo nije bilo previše zanimljivo: osim Mladosti i Jadrana drugih, izrazitijih favorita na naslov prvaka nije bilo, Jug se počeo buditi, no još uvijek nedovoljno da ugrozi ova dva bivša prvaka Europe. Bilježimo i prve treninge Solarisa, čim su se u Šibeniku stekli uvjeti, te riječkog Primorja. Jug pod paskom trenera Valjala dobro kreće u prvenstvu, ali izgara kako ono odmiče. POŠK-u prijeti gašenje, no, oporavlja se s novim imenom Slobodna Dalmacija, ujesen 1994. godine. U sezoni 1993/94. bilježimo i prve veće izgrede na bazenima. U Gružu, na utakmici između Juga i Jadrana, upaljačem je pogođen u glavu riječki sudac Zvonimir Brkljačić, a utakmica je prekinuta.

Mladost je osvojila kup i prvenstvo u sezoni 1993/94. u sastavu: Rebić, Žagar, D. Kobeščak, Cimeram, Bosnić, Štritof, Vincek, Antunović, Vegar, Bukić, Bjelofastov, Fatović, V. Kobeščak, Školneković i trener Bruno Silić. Te godine Hrvati gube primat u europskom klupskom vaterpolu. Na scenu stupa velika mađarska momčad Ujpest Torna.

U obrani je bio igrač zadatka, opasan u napadu. Milimetarski precizan. Za sve trenere bio je "igrač kakav se samo poželjeti može". Sukno je uvijek čuvao najopasnijeg suparničkog igrača. Ni Milivoj Bebić, "stroj za golove", u to vrijeme najbolji igrač svijeta, nije se kraj njega naigrao. Kontraš, silno brz. U Ljubljani, krajem 1980. u utakmici za Superkup protiv moskovskog CSKA svom je Jugu osigurao prvi napad u svakoj četvrtini te u sva četiri produžetka osvojivši svaki put nakon plivanja loptu. Deset godina nakon što je zaključio igračku karijeru, njegovi suigrači i treneri su isticali: igrao je početkom osamdesetih godina prošlog stoljeća vaterpolo koji se igra danas, 20 godina poslije. Gospodin u plivalištu i izvan njega. Jugaši, suigrači, cijenili su ga, dvije godine bio je kapetan reprezentacije, i to govori u prilog tome. Vaterpolo je počeo igrati u Cavtatu, gdje je i odrastao. Imao je dvanaest godina kad je odradio prvi trening. Sa 17 je na njegovu adresu stigao poziv iz Juga. Profesor Milivoj Petković odlučio je napraviti smjenu generacije, složiti momčad koja će 1980. nakon 29 pustih godina, vratiti naslov prvaka Jugoslavije u Dubrovnik,

donijeti klubu prvi izlazak u europske kupove u kojem su jugaši otišli do kraja, slaveći na finalnom turniru Kupa prvaka u Kuparima svoj prvi naslov najbolje momčadi Europe. Već 1979. godine zaigrao je za seniorsku reprezentaciju na Univerzijadi u Meksiku. Prije toga nastupao je za juniorsku, koja, iako je to bila odlična generacija, nije uspjela osvojiti medalju. U Moskvi, na Olimpijske igre 1980. godine, putovalo je jedanaest igrača. Goran je bio prekobrojan, dvanaesti. S Jugom nastavlja nizati trofeje, 1981. uzeo je oba domaća, prvenstvo i kup, sljedeće sezone opet je prvak te standardni član A reprezentacije. Prve dvije godine, 1982. i 1983, bez većeg uspjeha s reprezentacijom, ne voli se prisjećati četvrtog mjesta na Svjetskom prvenstvu u Ekvadoru te petog na Europskom prvenstvu u Rimu. Zlato na Mediteranskim igrama u Casablanci bilo je uvod u "Život na pobjedničkom postolju". Sljedeće godine ponovo je zlatni, i to na Olimpijskim igrama u Los Angelesu 1984, zatim osvaja srebro na Europskom prvenstvu u Sofiji 1985. te zlato na Svjetskom prvenstvu u Madridu 1986. Bio je kapetan svjetskih prvaka, no, tu je bio kraj reprezentativnoj karijeri

budući da je napustio Jug te otišao u Italiju, u Salerno.

Na Apeninima četiri sezone sa Salernom u A-1 ligi, isto toliko sezona u jedinstvenoj A-2 ligi. Nakratko se 1989. vratio u Jug. Nije Salerno bio klub ni približno jak kao Jug, ali, kazat će, "bio sam silno zadovoljan te nisam prihvatio ponude jačih klubova".

U ljeto 1994. uslijedio je povratak kući. Neven Kovačević stigao je za novog trenera jugaša, momčad su pojačali Emil Nikolić i Elvis Fatović koji su se vratili u Gruž nakon izleta u Italiju, odnosno Zagreb. Goran Sukno je sjeo na stolicu sportskog direktora Juga, u kojoj je još uvijek. Te 1994. godine, tek dva mjeseca od Suknova povratka, Jug osvaja Kup Hrvatske, prvi trofej u samostalnoj Hrvatskoj. Dvije godine potom, osvojen je novi kup Hrvatske, a od 2000. nema godine bez trofeja. Prvi put u svojoj povijesti Jug osvaja tri trofeja u jednoj kalendarskoj godini (2001), 2006. godine radi korak naprijed. Čak četiri nova trofeja su u Gružu. Ukupno, od 1994. godine 19 naslova od kojih su četiri europska...

Oba Goranova sina, Ivan i Sandro, danas su igrači Juga. Goran je dopredsjednik HVS-a, desna ruka Perice Bukića.

Posebno treba zapamtiti sastanak TWPC LEN-a, na kojem je odlučeno da se međunarodne utakmice mogu igrati i izvan Zagreba. Tako je na Poljudu 26. veljače 1994. odigrana prva međunarodna utakmica: Jadran se sastao s Catalunyom (6:6) u polufinalu Kupa prvaka, a potom je poražen u Barceloni 8:5. Mladostaši su u četvrtfinalu naletjeli na Ujpest Tornu; izgubili su u Zagrebu 14:12, u Budimpešti igrali 6:6. Kvarner je peti u Mediteranskom kupu, a Jug ispada od Vasasa u polufinalu Kupa pobjednika europskih kupova.

U svibnju Hrvatska doživljava još jedan udarac: izgubila je važno mjesto u Uredu LEN. Ivica Cipci više nije član upravnog tijela Europskog plivačkog saveza (LEN), u čijem Tehničkom vaterpolskom odboru je ostao Jakov Matošić. S mandatom Brune Silića u reprezentaciji je počela smjena generacija. Zacrtno je glavni cilj – Atlanta 1996, Olimpijske igre. Sve ostalo trebale su biti tek usputne stanice, uz obavezu borbe za neku od medalja na svim natjecanjima. Zato je Silić na Svjetsko prvenstvo u rujnu u Rimu 1994. godine otišao čak bez sedmorice dotadašnjih standardnih reprezentativaca. Uveo je nove, mlade igrače i počeo stvarati kult reprezentacije.

Iako, nije to išlo baš lako. Polovicom travnja 1994. godine reprezentaciji je otkazao jadranaš Joško Kreković, nezadovoljan svojim tretmanom još iz vremena Antunovića. Nije bila tajna da mu se klub osipa, te on, kao i još neki stariji igrači, želi unovčiti svoje znanje negdje drugdje, primjerice na Malti. Ipak, postiže dogovor sa Silićem, s "pravom" otkaza poslije Svjetskog prvenstva u Rimu. Silić ipak ostaje bez jednog važnog igrača: ljevak Marko Žagar iz Mladosti, u srpnju te godine odlazi na studij u SAD.

Bilo je tu, naravno, nezadovoljstva iz pojedinih sredina glede sastava A-selekcije, pa su tako Šibenčani bili ljuti što u reprezentaciji nema Ivica Tucaka a Riječani što je izostavljen Damir Glavan. Tijekom ljeta odigrali su naši reprezentativci nekoliko kontrolnih turnira koji su upozorili na određene pukotine u momčadi, no, one do "Foro Italica" nisu zakrpane.

Ponovo smo ostali kratki za medalju. Ovaj put, u borbi za broncu, ispriječili su se Rusi, koji su u produžecima pobijedili 14:13; naš vratar Renzo Posinković branio je iznimno loše.

Na Svjetskom prvenstvu, koje je objektivno slabije od europskog, pobijedili smo tek Novi Zeland, Australiju, SAD i Nizozemsku, a izgubili od Italije, Španjolske i Rusije pa prema tome bolji plasman od četvrtog mjesta nismo ni zavrijedili. Talijani su bili prvi pod vodstvom Ratka Rudića koji je stvorio sjajnu generaciju.

Hrvatska ipak 1994. godine osvaja medalju: juniori su na EP u Bratislavi bili srebrni, izgubivši u finalu od Mađara 8:4. Našu mladu selekciju predvodio je trener Neven Kovačević, a igrali su: Perčinić, Komadina, Ivaniš, Herceg, Burburan, Smodlaka, Pintarić, Antunović, Bradarić, Oreb, Hinić, Rogin i Pejić. I baš iz te generacije počelo je popunjavanje A selekcije, stvaranje nove momčadi.

Godinu potom ta je generacija igrala i na juniorskom SP u Francuskoj. Stigli su do polufinala, gdje su pobijedili Talijane. Na žalost, završni sučev zvižduk označio je početak masovne tučnjave, koju su izazvali naši suparnici. Kako se hrvatski igrači nisu povukli, već su odgovorili na napad, zajedno s Talijanima diskvalificirani su s natjecanja.

MLADOST DUKAT – prvak Hrvatske 1995.

1995.

Nadmoć Žabaca, reprezentacija četvrta na EP

Nakon dolaska Nevena Kovačevića za trenera Jug krajem 1994. osvaja nacionalni kup i uključuje se u borbu za naslov prvaka države. Igrali su u sastavu: Balić, Bijač, Pecotić, Herceg, Musladin, Lujo, Nikolić, Klaić, Bošković, Vasić, Bobić, Fatović, Režić i Jurišić. Naslov su proslavili u zagrebačkoj diskoteci Saloon, vlasnika Vlahe Srezovića, njihova bivšeg igrača.

Nakon početnog zamaha u novostvorenoj državi, i logičnog pada klubova koji nisu mogli pratiti zahtjeve vrhunskog natjecateljskog pogona, mijenja se odnos snaga. Solaris s trenerom Grgom Renjom postaje sve jači i ozbiljniji suparnik, Primorje sa Zoranom Rojom također.

Četvrto prvenstvo Hrvatske dalo je naslutiti da će opet biti jako i zanimljivo. Kreće kaznama od minus 2 boda za Mladost, Mornar, Galeb i drugoligaša Zadar zbog nedolaska njihovih juniora na prvenstvo Hrvatske. Prilično dobra i principijelna odluka.

Mediterranski kup održan je u Zagrebu sa Solarisom kao domaćinom. Izgubio je u finalu 7:6 od talijanskog Coma, za koji je tada igrao Dubravko Šimenc, iako treba reći da su pobjednici tog turnira zapravo bili vaterpolisti Medveščaka, koji su na turniru nastupili izvan konkurenciji, nadmašivši sve suparnike.

U jesen 1994. održana je u Zagrebu skupština HVS-a na kojoj je bilo pokušaja smjenjivanja dotadašnjeg predsjednika Vlade Kobeščaka, koji se trebao – zbog sukoba interesa – odlučiti: predsjednik HVS-a ili Mladosti. Također, izborniku Siliću ponuđen je izbor želi li biti i dalje profesionalni trener u Mladosti ili reprezentaciji.

U domaćem prvenstvu dominacija Žabaca još traje, često odlaze i na sparing utakmice u Mađarsku, što sigurno pridonosi njihovoj snazi i iskustvu.

U veljači 1995. godine bilježimo još jedan ozbiljan incident zbog kojega je morala intervenirati i policija, a zbio se u Splitu na utakmici Jadrana i Solarisa. Nakon fizičkog obračuna, Šibenčani su napustili bazen, zbog čega je kasnije kažnjeno 11 igrača, trener Grgo Renje i predsjednik kluba Zoran Knežević. Oduzeta su im 3 boda i susret registriran 5:0 za Jadran. Nije to bio jedini incident te sezone: Željko Klarić pogođen je nečim – kažu mokrim kartonom – u Gružu, za vrijeme utakmice Juga i Mladosti. Susret je registriran 5:0 za Zagrepčane a Jug je kažnjen igranjem pet utakmica na svom bazenu bez publike.

U doigravanju sastali su se Mladost i Jug. U Zagrebu su domaćini vodili 5:0 i 9:5, ali su na kraju izvukli tek 9:9. U Dubrovniku je također bilo neodlučeno, 14:14; Gruž je prazan, ali izvan bazena vrije. U odlučujućoj utakmici u Zagrebu Mladost pobjeđuje 12:7, uz čak 6 pogodaka sjajnog Perice Bukića. Mladost je igrala u sastavu: Školneković, Vrdoljak, D. Kobeščak, Cimerman, Veszelits, Štritof, Vincek, Damjanić, Vegar, Bukić, Pačalijev, Ivaniš, V. Kobeščak, Vićan i trener Bruno Silić.

Četvrti put su mladostaši prvaci Hrvatske, i to zaslužno. U ligaškom dijelu prvenstva tek su dva puta igrali neodlučeno, u Rijeci i Šibeniku. U doigravanju su još dva puta remizirali s Jugom. Tako su osvojili prvenstvo bez izgubljenog susreta. Jadran je te godine tek peti, tone sve dublje u prosječnost i najveće je razočaranje prvenstva.

U euro-kupovima Jug je došao do polufinala u Kupu kupova, izgubivši nesretno od Vasasa u Budimpešti 10:8 (prva utakmica 7:6 za Jug). Dubrovčani su izgubili plasman u finale 2 sekunde i 5 desetinki prije kraja susreta. Do tog časa rezultat je bio 9:8, što je Jugu bilo dovoljno za plasman u finale.

I Mladost je poklekla u polufinalu Kupa prvaka. Prvo su u četvrtfinalu s Posillipom krenule zakulisne igre, navodno su se Talijani bojali za sigurnost svoje dvojice Srba: Popovića i Tadića. Čak su predlagali susret u Trstu, kao u ratna vremena kad je tamo morao igrati Jadran.

Za usmjeravanje karijere Siniše Školnekovića vjerojatno najvažniju odluku donijela su dva mlada splitska trenera. Naime, po dolasku na Zentu kao 13-godišnjak, igrao je na poziciji centra i počeo zabijati pogotke. Ali samo nekoliko mjeseci jer su ga treneri Željko Jozipović i Neven Podrug postavili među vratnice. Bio je to pun pogodak jer nema dvojbe, Školneković je bio u svoje vrijeme ne samo prvi vratar Hrvatske već i prvi vratar svijeta.

Tko se ne sjeća kako je branio "Varaždinec domovine sin" – baš kao prava hobotnica sa stotinu ruku! Teško je zaboraviti njegove fantastične obrane.

I sam je ne jednom rekao da je ipak najbolje branio na Olimpijskim igrama u Atlanti. Nezaobilazni su detalji kad je ljubio loptu nakon sjajnih obrana centarskih šutova Igora Milanovića u četvrtfinalu s Jugoslavijom. Za tu pobjedu, Školneković i suigrači tvrde da je tu bilo nešto više od sportske pobjede, ali da je vrh vrhova bila ipak igra u polufinalu Atlante kad je Hrvatska u dva produžetka pobijedila do tada nepobjedivu Italiju. Tadašnji trener talijanske reprezentacije naš Ratko Rudić prišao je poslije utakmice Školnekoviću rekavši, "bravo, Sine!" U njegovoj karijeri, koja je završila 2004, jedno se ime posebno ističe – Dragan Rebić. Koračali su istim putem, u matičnom klubu POŠK-u, Mladosti i reprezentaciji za koju je Školneković nastupio 164 puta. Mijenjali su uloge: prvo je branio Dragi, a Sine je bio pričuva, pa obratno. No, to suparništvo izrodilo se u veliko, istinsko prijateljstvo, pa je Školneković bio i vjenčani kum Rebiću!

Zanemarujući dio karijere u Palermu, gdje se zbog ozljede duže liječio negoli je branio, ipak se moramo zapitati u kojem će ga klubu najviše pamtiti: branio je odlično i za POŠK i Jadran, ali u Mladosti je doživio dane slave. Bile su to četiri sezone pune trofeja: sva četiri prvenstva Hrvatske, dva hrvatska kupa, Liga prvaka i Superliga. U knjigama kluba sa Save ime Siniše Školnekovića upisano je zlatnim slovima.

Istina, Siniša zna reći da je u karijeri doživio puno lijepog, ali ima i dosta neugodnih sjećanja. Najсреtniji i najtužniji bio je olimpijski nastup u Atlanti. Uvjereno je da bi nakon pobjeda u igri s Jugoslavijom i Italijom svladali u finalu i Španjolce da zbog crvenog kartona izbornik Bruno Silić nije morao tu utakmicu pratiti s tribine. Nezaboravne su mu finalne utakmice Lige prvaka Mladosti s Ujpest Tornom i Superkup iste, 1996. godine s Romom.

– To su mi zasigurno najdraže klupske pobjede – kaže uvjeren.

Ni danas ne krije tugu zbog poraza Jadrana u finalu Kupa LEN s Partizanom na Poljudu. Ništa čudno, cijeli je Split nakon 8:8 u Beogradu već unaprijed "osvojio" trofej. No, umjesto slavlja, Partizan je nogometnim rezultatom 3:1 pobijedio u Splitu.

Siniša Školneković Hrvatska hobotnica

Datum rođenja: 18. siječnja 1968.

Mjesto rođenja: Varaždin

Zanimanje: vaterpolski trener

Vaterpolom je počeo igrati 1981. u POŠK-u, a igračku karijeru završio je 2004.

Igračka karijera: 1981-1982. POŠK; 1992-1996. Mladost; 1996-1999. Jadran; 1999-2000. POŠK; 2000-2002. Palermo (Italija); 2003-2004. Jadran

Trenerska karijera: 2004-2006. Jadran; POŠK od 2007.

Trofeji s reprezentacijom:

– srebro na OI u Atlanti 1996.

– srebro na EP u Firenci 1999.

– srebro na MI u Cannetu 1993.

Trofeji s klubom:

– Prvak Europe: 1996. (Mladost)

– Europski Superkup: 1996. (Mladost)

– Prvak Hrvatske: 1993, 1994, 1995. i 1996. (Mladost)

– Kup Hrvatske: 1993. i 1995. (Mladost)

U polufinalu s Catalunyom su Zagrepčani izgubili u gostima 5:4, ali kod kuće nisu mogli dalje od neodlučenog rezultata (6:6), čime su se oprostili od finala. Usput, Catalunya je pobijedila u Kupu prvaka, ali i u Superkupu, i to Vasas, uz suđenje našeg internacionalca Željka Klarića koji sudio gotovo sve jake reprezentativne ili klupske utakmice tih godina u svijetu.

Na izvanrednoj sjednici IO HVS-a 17. lipnja 1995. godine novi predsjednik Saveza postaje Zdravko Hebel, dotadašnji dopredsjednik HVS-a, ujedno i dopredsjednik HOO-a. Faksom ga je potvrdio za nasljednika dotadašnji predsjednik Vlado Kobeščak – iz rimskog zatvora, kamo je dospio zbog "prevelike strasti prema automobilima koje je uzimao na leasing a nije ih plaćao, barem ne na vrijeme".

U kolovozu 1995. godine reprezentacija nastupa na Europskom prvenstvu u Beču, koje je odigrano na nogometnom stadionu: na tartansku stazu postavljen je montažni bazen pred jednom tribinom. Izbornik je Bruno Silić, koji je, naravno, odlučio postati profesionalni izbornik te je napustio mjesto trenera Mladosti.

Reprezentacija je u Austriju otputovala krnja. Krivi su prsti Joška Krekovića i Renata Vrbičića. Stradao je prvo Krekovićev te je otkazao nastup, a zatim je i našem centru Vrbičiću prst puknuo na tri mjesta te ni on nije mogao nastupiti. U sastavu je, pak, naturalizirani Hrvat Andrej Bjelofastov, ali nema Dubravka Šimenca koji je s izbornikom dogovorio godinu dana odmora jer mu se obitelj povećala, a i želja mu je bila osigurati egzistenciju u nekom inozemnom klubu.

No, ždrijeb je bio sklon momčadi Brune Silića, uz to, na nekoliko turnira uoči početka EP igrali su dobro. Apetiti su porasli. Ponovno se "zakotrljala" priča o medalji.

Ali nije se dogodila. S dva poraza od Mađara i neodlučenim ishodima protiv Rusa i Talijana osigurali su borbu za broncu. To i ne bi bilo toliko strašno da nismo ponovno izgubili u borbi za medalju. Broncu su nam uzeli Nijemci pobijedivši 11:10.

Pobjedonosni pogodak Nijemaca postigao je Reiman, a naši su se žalili da lopta nije prešla zamišljenu liniju gola. Pogodak je priznat, kamera tada nije bila u голу i broncu su oko vrata objesili Nijemci. Pobijedili su čak i bez negdašnjeg mladostasa Davora Erjaveca, koji je uzeo njemačko državljanstvo, ali zbog ozljede nije nastupio na toj utakmici. Talijani s Rudićem ponovo su prvi, iako su kao i mi drastično pomladili reprezentaciju. Španjolci, tek peti, su razočarani prvenstva kao i Hrvatska.

Nakon Europskog prvenstva slijedio je FINA kup u rujnu u Atlanti, izlučno natjecanje za OI dogodine, skup osam prvoplasiranih reprezentacija sa SP iz Rima 1994. godine. Ni tu se nismo proslavili – Mađari su konačno prvi, a mi tek šesti, taman koliko je trebalo za odlazak na Olimpijske igre u Atlantuu. Ni tamo nas ozljede nisu zaobilazile, Vjekoslav Kobeščak ozlijedio je, naravno, prst.

Kadeti su na EP u njemačkom gradu Esslingenu bili tek sedmi, pod vodstvom trenera Mire Trumbića.

Povratak srebrnih vaterpolista s Olimpijskih igara u Atlanti 1996.

1996.

Mladosti Kup prvaka i Superkup

U vaterpolskom svijetu sve više se govori o nepravdom sustavu natjecanja Lige prvaka i potrebi promjene pravila tog natjecanja, a i temeljnih vaterpolskih pravila. Međutim, na kongresu FINA-e u veljači 1996. prihvaćeno je tek da suci odbace zastavice, treneri su dobili pravo na dva time-outa tijekom utakmice, nakon prekršaja izvan 7 metara šut na vrata je slobodan te izmjena igrača u prostoru za isključene igrače dopuštena je u svakom trenutku utakmice. Također, kapice više ne moraju nužno biti bijele ili plave, već su dopuštene klupske boje. Svjetska trenerska udruga oštro se usprotivila predloženom skraćenju igrališta na 25 metara i smanjenju broja igrača u bazenu na šest te su ti prijedlozi, zajedno s dozvolom letećih izmjena tijekom igre i smanjivanjem obujma lopte, odbačeni. U petom prvenstvu Hrvatske, koje je po običaju počelo natjecanjima za kup, Mladost je neočekivano ispala u polufinalu od Juga, koji je igrao finale s Primorjem. U prvoj finalnoj utakmici su odigrali 11:11, a u drugoj Primorje pobjeđuje 13:11 i osvaja trofej. Riječani su igrali u sastavu: Petrić, Vezjak, V. Burburan, Šimac, D. Burburan, Pejić, Beniće, Vičić, Gović, Barač, Hinić, Glavan, Kaid, Vuković. Trener je Zoran Roje. Jadran te godine osvaja drugo mjesto u Mediteranskom kupu, igranom u Kranju, izgubivši u finalu od Vouliagmenija 6:7.

Nakon ligaškog dijela prvenstva Mladost je na čelu, Jug drugi, Primorje i Solaris tik iza njih.

U siječnju 1996. godine bilježimo i jednu bizarnu prometnu nesreću: autobus s jadranašima sudario se u Zagrebu s tramvajem. Osim nekih porezotina i lakšeg potresa mozga centra Dejana Savičevića, sve je prošlo u najboljem redu. Zagrepčani su zbog izgubljenog kupa dodatno zapeli u prvenstvu i osvojili ga peti put, u sastavu: Školneković,

Vrdoljak, D. Kobeščak, Vićan, Bosnić, Štritof, Jerković, Damjanić, Vegar, Bukić, Rogin, Ivaniš, V. Kobeščak, Huljev. Trener je bio Ozren Bonačić. Doigravanje je igrano u tri kruga.

I u Europi Mladost dominira, osvaja ponovo naslov prvaka kontinenta, ali ovaj put i Superkup. U finalu u Budimpešti 23. ožujka 1995. pala je velika Ujpest Torna, bilo je 7:4 za Mladost, u uzvratu na Savi bilo je dovoljno i 6:6. U Superkupu nadigrana je Roma, koja je u polufinalu Kupa kupova izbacila Jug.

Prosinac 1995. godine zanimljiv je zbog toga što su se u Kranju, na neutralnom bazenu, u Kupu LEN prvi puta našli klubovi iz bivše zajedničke države, igrali su Solaris i Bečej. Pobjedili su Šibenčani predvođeni trenerom Milivojem Bebićem 7:4 u Kranju, a u Szegedu, mjestu koje je kao domaćinstvo izabrao Bečej, izgubili 11:9.

Juniori su na EP u Istanbulu u kolovozu 1996. godine osvojili brončanu medalju, pod vodstvom trenera Nevena Kovačevića. U reprezentaciji su igrali: Volarević, Komadina, Mirović, Beniće, Burić, Rabadan, Sarić, Đogaš, Jaić, Letica, Šintić, Rilović i Vičić.

Srebrna medalja na Ol u Atlanti

No, 1996. važna je još po nečemu – po prvoj hrvatskoj olimpijskoj medalji. Atlanta će zauvijek ostati upisana zlatnim slovima u knjigu hrvatskog vaterpola, iako je bila – srebrna. U Ameriku su naši reprezentativci krenuli odlučniji nego ikada, više nije bilo skrivanja iza praznih riječi “idemo dati sve od sebe, pokušat ćemo biti u krugu momčadi za medalju”, nego su ovaj put vrlo jasno i glasno najavili – “idemo po medalju”. Rečeno – učinjeno!

Bruno Silić Tvorac olimpijske medalje u Atlanti

Datum rođenja: 1. prosinca 1958.
Mjesto rođenja: Split
Datum smrti: 18. siječnja 2004. u Zagrebu
Trenerska karijera: 1986-1989. Jadran Split; 1988-1990. izbornik juniorske jugoslavenske reprezentacije; 1989-1991. Triglav Kranj; 1991-1993. Glyfada Atena; 1993-1995. Mladost; 1994-1998. izbornik hrvatske seniorske reprezentacije; 1998-2000; 2000-2002. Mladost Zagreb
Dužnosnička karijera: izvršni direktor Mladosti (2002-2004)

Trofeji s reprezentacijom:

- srebro na Ol u Atlanti 1996.
- srebro na MI u Bariju 1997.
- zlato na juniorskom SP u Narbonneu, Francuska 1989. (Jugoslavija)

Trofeji s klubom:

- Kup LEN: 2001. (Mladost)
- Prvak Hrvatske: 1994, 1995. i 2002. (Mladost)
- Kup Hrvatske: 2002. (Mladost)

Sila – samo kratka riječ, na čiji se spomen u svijetu hrvatskog vaterpola javlja jasna slika: veselo, uvijek nasmiješeno lice, s vječitim žarom u očima. Lice čovjeka koji je svom snagom uživao u životu – kao da je znao da će tako kratko biti među nama – i koji je tu pozitivnu energiju doslovno širio oko sebe.

Vrsni trener i veliki čovjek sa svim onim osobinama čovječnosti koje se u današnjem svijetu tako olako gube, zanemaruju, ne prepoznaju. Do trenutka kada takva osoba ode, kad je više nema i kad shvatimo kolika je praznina ostala tim nestankom.

Takav je bio Bruno Silić. Tvorac olimpijske srebrne medalje u Atlanti, koja će sve do naslova svjetskog prvaka u Melbourneu biti najveći uspjeh hrvatskoga vaterpola.

Vaterpolo nije bio Silićev posao, to mu nikada nije bila tek profesija. Vaterpolo je za Silu bila strast, ljubav, život. Cijelog sebe davao je uz bazen, za dečke u bazenu, za ovu igru. A svoju je igračku karijeru morao prekinuti prije negoli je zapravo i počela. Imao je tek 19 godina kad su mu liječnici rekli da bazen može zaboraviti! Obratno od tolikih vaterpolskih karijera koje su počele baš na preporuku liječnika. Bruno je, naime, kao dječak počeo trenirati u splitskom Jadranu, no, kobna je bila neka bakterija u oku kojom se inficirao u bazenu, jedan oblik konjunktivitisa.

Nije previše zdvajao: bio je ustrajan u nakani da ostane u vaterpolu te je odjenuo trenirku i započeo s trenerskom karijerom. Već kao 20-godišnjak preuzeo je vođenje momčadi Jadrana, tek malo mlađe od njega. To se, međutim, neće pokazati nedostatkom, dapače. Uostalom, potvrda toga uslijedila je već 1984, samo šest godina nakon što se počeo baviti trenerskim poslom. Izbornik tadašnje YU vrste Ratko Rudić

uvrstio ga je u svoj stožer pomoćnika. On će, naime, tada početi trenirati s reprezentativcima koji su na služenju vojnog roka. A kad Rudić u svoj stožer pozove 26-godišnjeg mladića, onda je to jasan znak o kakvom je trenerskom potencijalu riječ.

Godine 1986. Silić je postao i prvi trener Jadrana – sa 28 godina sigurno jedan od najmlađih šefova struke u povijesti ovog trofejnog i uglednog kluba. Nije se okitio trofejom, ali valja se podsjetiti da je to bilo doba izrazito jakog Partizana te Mladosti koja je hvatala zalet za povratak na europski vrh.

Nakon tri godine na Zvončacu, odlazi u Sloveniju, ali tada to još nije inozemstvo. Kranjski Triglav u ono je vrijeme bio drugoligaš. Stigao je u pola sezone 1989/90, a već sljedeće izbio je prvoligaški status, samo što se ta liga više nikada neće igrati.

Rat ga je dočekao u Sloveniji, gdje dobiva poziv iz Atene, iz kluba koji nosi ime predivne četvrti, Glyfada. Ni u Ateni nije osvojio trofej, ali je zato tu upoznao prijatelja za cijeli život, vjerojatno i najboljeg – košarkaša Stojka Vrankovića, koji je u to doba igrao u Panathinaikosu. Uostalom, Stojko je taj koji danas čuva Silićevu olimpijsku kolajnu. U Ateni je Silić proveo dvije sezone prije negoli se u ljeto 1993. vratio u Hrvatsku i započeo novo važno poglavlje u svojem životu. Život u Zagrebu – ljubav s Mladosti.

Zlatna era Brune Silića počela je na Novu godinu 2004. Tog je datuma imenovan izbornikom hrvatske seniorske reprezentacije s tim da će istodobno do 1995. obnašati i dužnost trenera prve momčadi Mladosti. Te će godine osvojiti prvi trofej, naslov prvaka države, a isto će ponoviti i dogodine. Od 1995. na raspolaganju je samo reprezentaciji. Savršen spoj stege, neprijepornog znanja, pravog psihološkog pristupa

svakom pojedincu, a sve začinjeno humorom unutar momčadi, učinilo je Silićevu Hrvatsku spremnu za velike domete.

Gotovo 10 godina kasnije Ratko Štritof slikovito je opisao Siline metode:

– Bili smo u Americi na turniru, kod nas je bio rat. Igramo protiv Jugoslavije, očajni smo, gubimo, a naši ljudi na tribinama ljuti i na njih i na nas. Sila zove time-out, dolazimo do ruba bazena spremni na jezikovu juhu, kad on pogleda na sat i veli: "OK, daj idemo ovo brzo završiti, shopping mall je otvoren još samo sat vremena". I tko ne bi za takvog trenera sljedeći put ginuo!

U Atlanti, čudesnog srpnja 1996, vaterpolisti su dignuli Hrvatsku na noge. U četvrtfinalu je briljantno pobijeđena Jugoslavija, u trileru polufinalnog produžetka Italija. U finalu lišeni Silića na klupi zbog kazne iz prijašnje utakmice, dohvaćeno je srebro. Dvije godine potom, nakon neuspjeha na SP u Perthu, Silić – s gotovo pet godina mandata na izborničkoj dužnosti – neko vrijeme još radi u Jadranu, a u sezoni 1998/99. prelazi u Pescaru, u jedan od rijetkih klubova koji je osvojio sva tri europska kupa. Ipak, nije mogao dugo bez Mladosti i Zagreba u koji se već i preselio. Žapce će iznova preuzeti i voditi sve do 2002, dok mu je to zdravlje dopuštalo. Osvojiti će još jedan trofej, ali 2001. i jedini koji ovaj klub još nije bio osvojio – Kup LEN. Posljednjih godinu i pol provest će na dužnosti izvršnog direktora Mladosti, a na bazenu je bio posljednji put još 10-15 dana prije smrti. Perica Bukić je u srpnju 1996. u Atlanti, nakon večeri olimpijskog finala, prišao Siliću i rekao: "Sila, nismo mogli bez tebe".

Godine lete, ali ova rečenica ostaje i dalje. Da nije bilo Silića, štošta ne bi bilo moguće; otkako ga nema, štošta se više nikad ponoviti neće.

I ništa nisu prepustili slučaju, čak su prije početka OI poslali delegaciju da izvidi stanje u Atlanti. Pametno, jer su izbjegli moguće probleme glede aklimatizacijskih priprema, za koje je bio predviđen Tupelo, gradić poznatiji po tome što se u njemu rodio Elvis Presley. Naime, Tupelo nije imao odgovarajući bazen, pa su dvotjedne pripreme naših tik prije početka OI prebačene u Nashville.

Posebno je emotivna bila četvrtfinalna utakmica protiv Jugoslavije u Atlanti jer tim je porazom mogla biti nanesena dvostruka šteta – osim poraza koji bi odjeknuo poput pljuske, izgubili bismo i mogućnost borbe za neku od medalja. Tu su Siniša Školneković, koji je obranio 9 od 15 udaraca na gol, Perica Bukić, otvorivši naš niz s dva pogotka, i Dubravko Šimenc, koji je odigrao jednu od svojih najboljih utakmica uopće i postigao tri gola, odradili veliki posao. Naravno, ne sami.

Momčad je djelovala precizno i moćno. U polufinalu smo pobijedili Talijane u iscrpljujućoj utakmici u kojoj je zbog prigovora isključen naš izbornik Bruno Silić, što se sutradan, u finalu protiv Španjolaca, pokazalo kao nepremostiva prepreka. U toj finalnoj utakmici prvi i jedini put do tada naši igrači nisu bili pravi, kao da su se već zadovoljili srebrnom medaljom ostvarenom dan ranije. Španjolci su uzeli zlato, koje su namjeravali staviti u vitrinu četiri godine prije kada su oni u Barceloni bili organizatori Olimpijskih igara. Izgubili smo finale 7:5, a za Hrvatsku su igrali: Školneković, Vrdoljak, Kreković, Šimenc, Kržić, Štritof,

Vrbičić, Glavan, Vegar, Bukić, Hinić, Balić, V. Kobeščak i trener Bruno Silić.

U Atlanti smo pobijedili Grčku (8:5), Rumunjsku (11:6), izgubili od Italije u skupini 10:8, dobili Ukrajinu 16:8 i izgubili od domaćina SAD 10:8, u susretu koji tada više nije ništa značio jer smo se plasirali u završnicu turnira.

U četvrtfinalu je čekala Jugoslavija, koju smo pobijedili 8:6, u grandioznoj borbi, i najboljoj utakmici olimpijskog turnira. Sutradan smo u polufinalu tukli Talijane 7:6, u produžecima, jer je i suđenje bilo naklonjeno našim suparnicima.

Finale je donijelo nervozu, pričuvni vratar Maro Balić u džepu kupućeg ogrtača skrivao je mobilni telefon, kojim je izbornik Silić, iz gledališta, barem su tako zamislili naši, trebao komunicirati s Fabijanom Nolom, svojim pomoćnikom. Kamera je bilo kao u priči i ta igra nije mogla dugo biti nezamijećena, pa nam je nakon četvrtine i pol veza oduzeta, a Silić u gledalištu dobio specijalnog čuvara. U cijeloj toj zbrci naši su izgubili koncentraciju i odigrali najslabiju utakmicu na turniru. Velika šteta, to je zlato trebalo sjati oko vrata naših vaterpolista. Nakon osvajanja srebrne medalje na OI u Atlanti više ništa nije bilo isto, vaterpolo je dobio mjesto koje zaslužuje u hrvatskom sportu. Zapravo, svi smo mislili da je dobio. No, godine što slijede pokazuju da baš nije na najbolji način iskorišten taj povijesni trenutak.

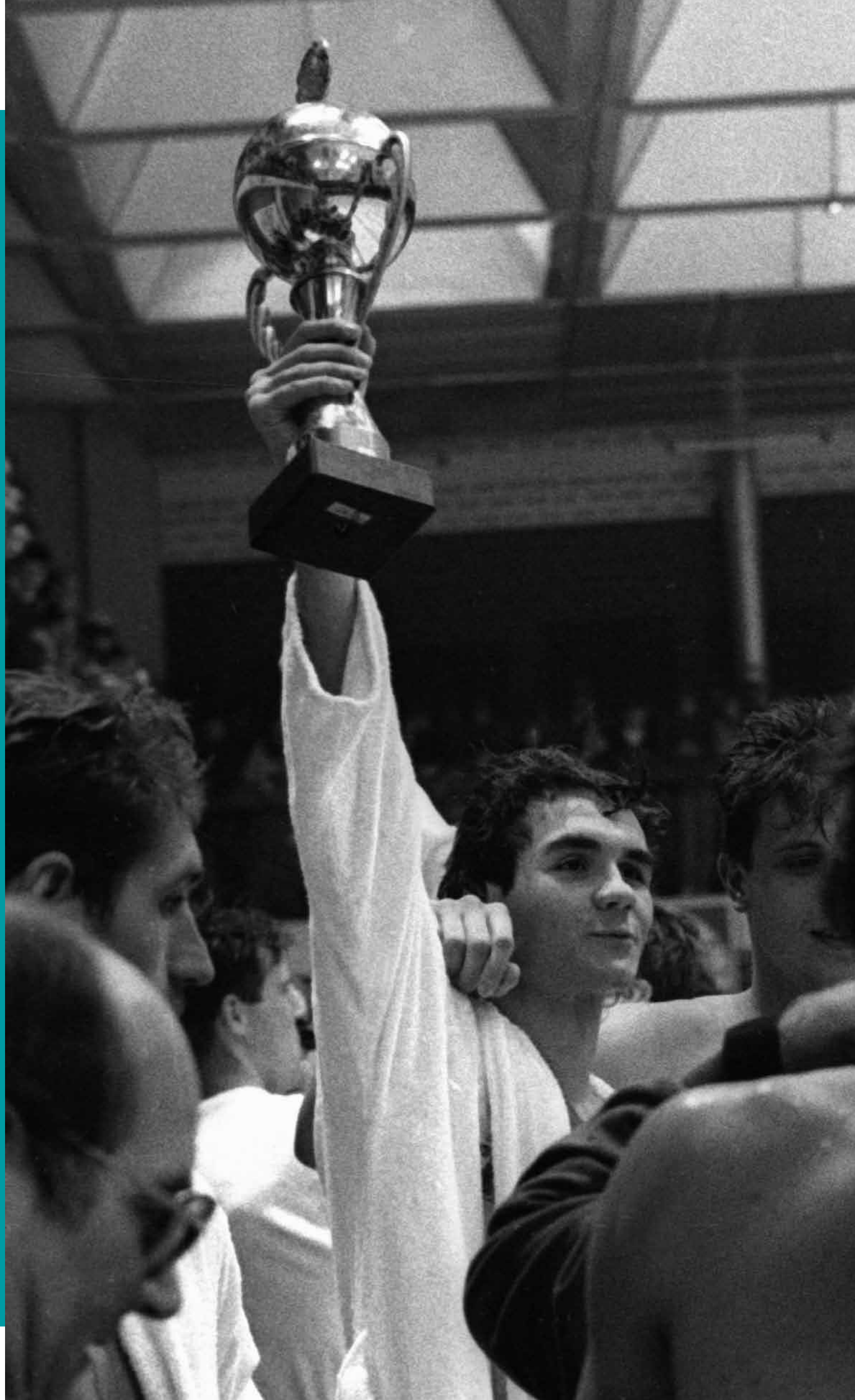
Od momčadskih sportova košarka je polako silazila s hrvatske scene, nogomet je ionako uvijek bio drugi planet, ali pojavio se rukomet i uzeo primat.

^ SINIŠA ŠKOLNEKOVIĆ – Povratak iz Atlante

^ RATKO ŠTRITOF I JOŠKO KREKOVIĆ (u prvom planu)

OSVAJAČI OLIMPIJSKOG SREBRA 1996. U ATLANTI – Tino Vegar, Siniša Školneković, Igor Hinić, Damir Glavan, Dubravko Šimenc, Joško Kreković, Perica Bukić (gornji red); Maro Balić, Vjekoslav Kobešćak, Ratko Štritof, Zdeslav Vrdoljak, Renato Vrbičić, Ognjen Kržić (donji red)

Svojim igrama, rezultatima, pojavom i ponašanjem Perica Bukić ostavio je neizbrisiv trag u svjetskom vaterpolu, a u stoljetnoj povijesti tog sporta u Hrvatskoj, nedvojbeno je najveća zvijezda. U našem modernom dobu moglo bi se reći da je upravo on najbliži predodžbi antičkog sportskog junaka-uzora. Na svoj matematički precizan način potvrđuje to i statistika: podatak o 40 trofeja – medalja, kupova, naslova – i to samo u seniorskoj konkurenciji, čini ga apsolutnim svjetskim rekorderom, najtrofejnijim vaterpolistom na Globusu svih vremena! Ima ih čak 12 više od sebi najbližeg, grandioznog Katalonca Manuela Estiarte.

U vrijeme dok je Bukić igrao u Mladosti, taj zagrebački klub osvojio ih je 24 i tada je zapravo stekao epitet koji i danas s ponosom nosi – najtrofejnijeg kluba na svijetu. Za njegova predsjedničkog mandata u nacionalnom savezu, Hrvatska se uspjela do naslova prvaka svijeta. Ne bi se sve to moglo nazvati slučajnošću. U svijetu jednostavno postoje osobe predodređene za uspjehe, pobjede. Bukić je jedan od takvih.

– Pokojni djed je bio Petar i po njemu sam dobio ime. A onda, da ne bi bilo isto kao dida, roditelji su me nazvali Perica. Iskreno, smetalo me to ime neko vrijeme. Lijepo je to zvučalo dok sam bio beba, klinac, kasnije mi se činilo da više i nije tako. Premda, poslije, kada sam počeo igrati, počelo se slagati. Ušlo je u uho.

Šibenik, u kojem se rodio i odrastao, nije, međutim, grad vaterpola, bez obzira na to što ima priličnu tradiciju toga sporta. U doba kada je Perica rastao, to je bio grad zalutanih košarka i Mozartom s parketa Draženom Petrovićem. I malom Bukiću bio je to sport broj jedan. Sam će reći danas da je bio talentiran košarkaš, a košarka je bila prva, dječjačka, ljubav. Tada su nastupili, koje li ironije, zdravstveni problemi. U dobi od 13-14 godina počela su mu okoštavati leđa budući da je naglo izrastao, a plivanje je bila jedina medicinska preporuka. Plivanje, nikako ne i vaterpolo jer bi ga neki udarac mogao trajno onesposobiti. Ali problem je bio što se 13-godišnjem klincu silno dopao baš vaterpolo. I tako je počelo.

Sa 14 godina u Solarisu je osvojio prvi trofej, ali – nije mu se smio veseliti!

– Osvojili smo kup tadašnje države, ali problem je bio što smo ga osvojili 4. svibnja 1980. Dvije tri tihe pjesme u autobusu do Šibenika, bez slavlja i to je sve – prisjeća se Bukić.

Za one koji su zaboravili ili se nisu tada ni rodili, tog je dana umro tadašnji državni vladar Josip Broz.

Samo koju godinu poslije, 1983, 17-godišnji Bukić već je u klubu i gradu imao status zvijezde. Sa 18 je postao kapetan Solarisa i olimpijski pobjednik. Izbornik Rudić je skrivao od novinara i suparnika podatak da je Bukiću slomljen prst samo nekoliko tjedana uoči Igara. U Los Angelesu još nije bio u naslovnim ulogama. Privikavao se na društvo starijih odličnika (Bebić, Roje, Sukno, Lušić...), ali njegovo je doba dolazilo. Sa 20 godina olimpijskom je zlatu pridodao svjetsku krunu u Madridu 1986.

Već je stasao kao igrač, a bio je u dobi vaterpolskog pomlatka. Najveći su već bacili oko na nje-

ga; maleni Solaris objektivno nije mogao parirati tadašnjim vladarima vaterpolske scene u državi, prije svih Mladosti i Partizanu. Beograđani su pokazali veliko zanimanje, ali uz Savu je postojao pakleni plan. Stvaranja momčadi za najveće domete i povratak stare slave. U ljeto 1987. – u vrijeme Univerzijade, u kojem je zagrebački klub napokon dobio i svoj bazen – Mladost je povukla jedan od najvećih poteza u svojoj povijesti: Jere Bukić, koji je u ime svog sina pregovarao s čelnicima Mladosti, "pitao" je mnogo manje negoli je Mladost bila spremna potpisati. Dogovor je brzo postignut. Od iduće sezone Perica Bukić će igrati u kapici Žabaca. Vijest je među prvima saznao novinar zagrebačkog sportskog tjednika, koji je odmah pohitao u Šibenik. U Krešimirovu gradu je njegov dolazak izazvao šok.

– Odlazak Perice Bukića gubitak je temelja na kojem počivaju svi rezultati i sve ambicije našeg kluba – rekli su iskreno ožalošćeni Šibenčani.

U gradu se istog trena pročulo – Perica odlazi. Znali su, doduše, da ga neće moći zadržati vječno, ali da je bar ostao još koju sezonu...

Nekoliko dana kasnije, u Zagrebu, Bukić će za vodeći sportski tjednik tadašnje države, kazati:

– I meni je jako žao što napuštam svoj klub. Na žalost, studij me već odveo iz mog grada. Od 1985. godine živim i treniram u Zagrebu, ovo potonje uglavnom sam. Ne zato što mi Mladost ili Medveščak ne bi htjeli pomoći, već iz jednostavnog razloga što ne mogu igrati s njima na treninzima tijekom kojih oni uigravaju svoje momčadi.

Tih mjeseci Bukić je od ponedjeljka do petka boravio u Zagrebu, odakle je putovao na utakmice u Šibenik, ili mjesto u kojem je Solaris gostovao. Na taj način vrhunski sportaš ne može opstati. Odlazak je bio logičan slijed događaja.

U Mladosti nije trebalo dugo čekati na ubiranje plodova s novim pojačanjem. Već sljedeće godine, osvojen je Mediteranski kup – prvi trofej kluba nakon 1975. i odlaska sjajne generacije koja je prethodno donijela četiri

Perica Bukić Najveći među najvećima

Datum rođenja: 20. veljače 1966.

Mjesto rođenja: Šibenik

Zanimanje: dipl. ekonomist

Vaterpolo počeo igrati 1979. u Šibeniku, a završio 2001. u Mladosti

Klupska karijera: 1979-1987. Solaris Šibenik; 1987-1991. Mladost; 1991-1992. Jadran; 1992-2001. Mladost Zagreb

Reprezentativna karijera: 300 nastupa za SFRJ (1983-1991), 150 nastupa za Hrvatsku (1992-1998)

Dužnosnička karijera: od 2001. do 2008. direktor Mladosti, a od 2004. predsjednik Hrvatskog vaterpolskog saveza, od 2003. zastupnik u Hrvatskom saboru, predsjednik Kluba hrvatskih olimpijaca od 2001. do 2004, član vijeća Hrvatskog olimpijskog odbora od 2000. do 2004, član Upravnog odbora Svjetske udruge vaterpolskih klubova. Uz navedeno obnaša više političkih dužnosti.

Trofeji s reprezentacijom:

- zlato na OI u Los Angelesu 1984.
- zlato na OI u Seoulu 1988.
- zlato na SP u Madridu 1986.
- zlato na SP u Perthu 1991.
- zlato na Svjetskom kupu u Solunu 1987.
- zlato na Svjetskom kupu u Berlinu 1989.
- zlato na Igrama dobre volje u Seattlu 1990.
- srebro na OI u Atlanti 1996.
- srebro na EP u Sofiji 1985.
- srebro na EP u Strasbourgu 1987.
- srebro na EP u Bonnu 1989.
- srebro na Svjetskom kupu u Barceloni 1991.
- srebro na Mediteranskim igrama u Canetu 1991.
- srebro na Mediteranskim igrama u Ateni 1993.
- srebro na Univerzijadi u Kobeu 1985.
- bronca na Univerzijadi u Zagrebu 1987.

Trofeji s klubovima:

- Prvak Europe: 1989, 1990. i 1996. (Mladost), 1992. (Jadran)
- Kup pobjednika kupova: 1999. (Mladost)
- Kup LEN: 2001. (Mladost)
- Europski Superkup: 1989. i 1996. (Mladost)
- Mediteranski kup: 1988. i 1991. (Mladost)
- Prvak Hrvatske: 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997. i 1999. (Mladost)
- Kup Hrvatske: 1993, 1994, 1998. i 1999. (Mladost)
- Prvak Jugoslavije: 1989. i 1990. (Mladost)
- Kup Jugoslavije: 1989. (Mladost)

naslova prvaka Europe. Te 1988. Perica je u Seoulu osvojio i drugo olimpijsko zlato.

Trofeji su se počeli nizati kao na vrpici. Jedno od najdojmljivijih slavlja bilo je sigurno ono iz 1989. kada je u dramu produžetka uzvratne utakmice finala Kupa prvaka svladan tadašnji moćni prvak Europe, berlinski Spandau 04. Na tribine se natiskalo nevjerovatnih 5.000 gledatelja, iako je kapacitet plivališta gotovo upola manji. Žapci, na čelu s Bukićem, "zapalili" su Zagreb. Mladost, nakon 18 godina, opet je na krovu Europe. Bukić, u to doba 23-godišnjak koji iza sebe već ima dva olimpijska zlata, naslov svjetskog, a s klubom i dva europska prvaka, ima "Zagreb pod nogama". Mlad, uspješan i popularan. Sam u velikom gradu, bez kontrole i na udaru blještavila izazova koje takav grad pruža svojim sportskim zvijezdama.

U dobi od 24 godine, ionako već nestvarno ozbiljan za svoju dob, Bukić doživljava dodatnu preobrazbu. Godine 1990. otac mu je teško bolestan te boravi na liječenju u Zagrebu. Iste godine umire, a Bukić praktički preko noći preuzima na sebe ulogu glave obitelji te skrbi o majci i mlađoj sestri.

Agresija na Hrvatsku razbila je 1991. šampionsku momčad Mladosti u naponu snage, samo koji mjesec nakon osvajanja i još jednog prvog mjesta na Svjetskom prvenstvu u Perthu. Otišli su Milanović, Damjanić, Miškulin, Popović, nešto kasnije će i Šimenc...

Najviše je, jasno, zanimanja bilo za Pericu, no najbolji je – ostao! Nitko mu ne bi ništa zamjerio i da je otišao u inozemstvo. Napokon, bio je u prilici izabrati klub i ispisati svotu na bianco čeku. Ali umjesto odlaska u spokoj i bogatstvo zapada odlučio je ostati u uzburanama i ratom poharanom Hrvatskoj. U klubu krajnje neizvjesne sportske sudbine, okružen darovitim, ali neiskusnim mladićima (braća Kobeščak, Štritof, Bosnić...). Bukić, međutim, nema nakanu napustiti obitelj. Kako vlastitu, tako i onu sportsku, uz Savu.

Istina, napustit će Mladost, čiji je bio kapetan, ali samo privremeno, na posudbu, a i to iz viših, domoljubnih interesa. Godine 1991. pojačat će sa Šimencom splitski Jadran u pohodu na naslov prvaka Europe. U tek stvorenoj samostalnoj Hrvatskoj, takav veliki sportski trofej bio bi silan poticaj afirmaciji mlade države. Misija je uspješno okončana, a Pero je već sljedećeg dana, dok je u Splitu još trajalo slavlje, opet predvodio trening Žabaca. Prvo prvenstvo i prvi Kup Hrvatske podignuo je upravo on. U prvenstvu će to činiti još pet puta uzastopno. Najbolji, daleko najbolji u karijeri bio je 1996. godine.

– Te sam godine bio u top-formi. Mladost je osvojila dvostruku krunu, naslov prvaka Europe, Europski Superkup, a igrao sam i olimpijsko finale. Na Igrama u Atlanti nosio sam i hrvatsku zastavu na otvorenju. Da, to mi je sigurno ključna godina – opisuje godinu u kojoj je u trećem nastupu na OL, treći put igrao u finalu. Nema previše sportaša na svijetu koji se mogu podičiti s takvim dosegom. Godina 1996. bila je kulminacija igračkog puta. Za reprezentaciju će nastupati još samo dvije godine, ali Mladost će u idućih pet godina predvoditi još do mnoštva trofeja, među kojima su i dva europska; Kup kupova i Kup LEN. Upravo je osvajanjem ovog potonjeg zaokružio brojku trofeja na 40, ali je time ostvario još jedan rekord. Ne postoji

niti jedan vaterpolist na svijetu koji je osvajao doslovno sva velika natjecanja na kojima je nastupao!

U studenom 2001. Bukić je okončao igračku karijeru te postao direktor Mladosti. No, godinu kasnije, 12. studenog 2002, organizirao je spektakularnu utakmicu koja se i danas pamti u svijetu vaterpola. Bilo je to istinsko poklonstvo velikih najvećem – Massimiliano Ferreti, Tamas Molnar, Jesus Rollan, Aleksandar Jerišov, Theodoros Chatzitheodorou, Dubravko Šimenc, Gergely Kiss, Igor Hinić, Tibor Benedek, Zsolt Varga, Revaz Čomakidze, Vjekoslav Kobeščak, Vladimir Vujasinović, Fabio Bencivenga, Renato Vrbčić, Ryan Bailey, Mile Smodlaka.

Od Španjolske do SAD, od Rusije do Grčke, preko Mađarske, Srbije, Italije do, naravno, Lijepe naše. Krema na oproštaju najveće “desetke” u povijesti vaterpola. Ono značenje koje u nogometu ima majica s brojem 10 jednog Puskasa, Pelea, Maradone, Zidanea, Ronaldinha, to je za vaterpolo Bukićeva kapica s istim brojem. Jedan kraj je ujedno i početak. Karijere klupskog direktora u Mladosti, a od studenog 2004. i predsjednika Hrvatskog vaterpolskog saveza. Opet je Bukić preokrenuo “rezultat”. Od momčadi gubitnika s OL u Ateni 2004. i sporta od kojih su navijači i sponzori dignuli ruke, do naslova svjetskog prvaka, dočeka pred desetina tisuća ljudi na Trgu bana Jelačića u Zagrebu. Nije, naravno, sve planirano još oživotvoreno. Dolaskom najtrofejnijeg trenera na svijetu, Ratka Rudića, pokrenut je put povratka hrvatskog reprezentativnog vaterpola u svjetski vrh. Taj proces, kojem je nužno vrijeme, još uvijek traje. U večeri nakon oproštajne utakmice, još dok je bio u društvu svih onih koji su ga okruživali tijekom igračke karijere, dobio je ponudu da svojom popularnošću, širokim krugom poznanika i fakultetskim obrazovanjem pomogne hrvatskoj politici. Nešto kasnije je prihvatio taj izazov te odlazi u rodni Šibenik s projektnim zadatkom revitalizacije gospodarstva u gradu koji tada ekonomski propada. Sam sebi dodjeljuje i “tajni” zadatak. Pomoći vaterpolskom klubu Šibenik, svom klubu iz kojeg je prije mnogo godina otišao na putove sportske slave. Rezultati su mu i na ovom “borilištu” priskrbili aplauze i popularnost...

Danas igrači Šibenika igraju u novom zatvorenom bazenu na Crnici... A Bukić od 2003. godine postaje zastupnik u Hrvatskom saboru, u kojem ostaje i poslije izbora 2007. godine. I dok se u prvom mandatu zadržava na bliskim temama, sudjelujući u nastanku Zakona o

sportu, kao i temama vezanim uz zavičajnu šibensku regiju, u drugom širi područja svog angažmana te sudjeluje u raspravama o socijalnim pitanjima, osobito onima koje se dotiču djece i mladeži. U raspravi o osnivanju Nacionalnog vijeća za sport detaljno se dotiče ključnih problema statusa i funkcioniranja sporta u cijelosti, sustava financiranja sporta na koji se usko vežu i problemi funkcioniranja klubova koje ističe kao bazu razvoja svakog sporta. U raspravi se dotakao i problematike nagrada i naknada sportaša te na taj način dao prilog više snažnijem vrednovanju sporta i sportaša.

Igrajući ovu “utakmicu”, ponovo asistira, blokira, pliva i postiže pogotke. Ovaj put pobjede su realizirani projekti, socijalni i gospodarski napredak, unapređenje statusa sporta.

– Najveće zadovoljstvo uspješno obavljenog posla je kad njime pomognete ljudima koji vas okružuju. Nastojim da takvih bude što više. Jedne tople srpanjske večeri 2008, na jugu Andaluzije, u dvorcu ponad Malage i službeno je uvršten u Kuću slavnih vodenih sportova. Dok je izlazio po lentu, trajni znamen člana Kuće slavnih, na video-zidu su se vrtjeli spomeni jedne neponovljive karijere. Golovi, trofeji, slavlja, medalje...

U prigodnom slovu zahvale, spomen rodnom Šibeniku, dakako obitelji, Mladosti, domovini Hrvatskoj i najvažnije od svega:

– Vaterpolo, ta prekrasna igra, odvela me iz bazena u mom rodnom gradu na put života koji mi je podario mnoštvo prijatelja, sportskih uspjeha, nezaboravnih pobjeda i trofeja, suprugu Jelenu i tri najsajnije medalje, moju djecu: kćeri Doriju i Petru, te sina Luku...

Uobičava se reći da pojedinac pobjedom na olimpijskim igrama sebe uvrštava u besmrtnike. On je to učinio dvaput. No opet, ulazak u još elitnije društvo poput Kuće slavnih s tek 42 navršene godine, ukazuje na dostizanje univerzalnog cilja.

– Realizacija zamišljenog najbolji je način ostvarivanja samog sebe – reći će Bukić koji dan kasnije – Sretni su ljudi koji sebi mogu zadati visoke ciljeve i njih napadati. Uostalom, to i pokreće svijet. Najbogatiji ljudi ne trude se i dalje da bi bili još bogatiji, već da bi ostvarili zamišljeno.

Perica Bukić realizirao je mnoge ciljeve, ali njegovo je bogatstvo što ih nije iscrpio i što uvijek postavlja nove. Takvi su pojedinci rijetki. On je jedan od njih. U vaterpolu najveći među najvećima.

Maro Balić

Dijete i vojnik Juga

Datum rođenja: 5. lipnja 1971. godine
Mjesto rođenja: Dubrovnik
Zanimanje: vaterpolski trener
Igračka karijera: 1989–2005. Jug

- Trofeji s reprezentacijom:
- srebro na Olimpijskim igrama u Atlanti 1996.
- Trofeji s klubom:
- Prvak Europe: 2001.
 - Kup LEN: 2000.
 - Prvak Hrvatske: 2000, 2001, 2004. i 2005.
 - Kup Hrvatske: 1994, 1996, 2000, 2002, 2003. i 2004.

Pitate li navijače Juga po čemu pamte Maru Balića, tu su jednoglasni. Po završnoj utakmici Final Fouru Eurolige 2001. godine, obranama u završnici koje su u fenomenalnoj atmosferi u Gružu donijele u produžetku Jugu pobjedu protiv grčkog Olympiacosa te drugi naslov prvaka Europe.

Istina, junak te utakmice bio je centar Mile Smodlaka. On je bio ključ produžetka s dva, ujedno jedina Jugova gola u tom dijelu. No, uvođenje vratara Mare Balića krajem druge četvrtine pokazalo se potezom utakmice. Chatzitheodorou, kapetan Olympiacosa, u drugoj je četvrtini izdaleka "probušio" Gorana Volarevića, koji je započeo finalnu utakmicu na vratima Juga. Bio je to znak da se iz publike zavikne: "Maro Balić, Maro Balić!"

Veselin Đuho, trener Juga, osjetio je da je trenutak za promjenu vratara i nije pogriješio. Do kraja finala je Balić skupio velikih sedam obrana. Oduševio sve, njegovo ime skandiralo je više od 5.000 navijača dubrovačkog sastava, koliko ih se natiskalo te svi-banjske večeri 2001. na tribinama u Gružu. Maro Balić dijete je Juga, ali i "vojnik" dubrovačkog kluba. Naime, nikad nije mijenjao Jugovu kapicu za kapicu nekog drugog kluba, iako je ponuda, poziva iz drugih sredina bilo. Drugi igrači su odlazili, ali ne i on. Sezone i sezone je proveo među vratnicama. Počeo je još krajem osamdesetih godina prošlog stoljeća. Sudjelovao u prvim uspjesima kluba nakon Domovinskog rata počevši od osvojenog Kupa Hrvatske 1994. godine i tako redom.

Zbog odličnih obrana na vratima Juga, Balića je Bruno Silić, tadašnji izbornik hrvatske reprezentacije, uvrstio u reprezentaciju s kojom je Jugova "jedinica" stigla do olimpijske medalje. Balić je bio član reprezentacije, drugi vratar, zamjena Siniši Školnekoviću na Olimpijskim igrama u Atlanti. Nakon završetka karijere u ljeto 2005. Balić je počeo svoju trenersku karijeru. Uči mlade vratare Juga.

Renato Vrbičić

Nasmijana šibenska vrba

Datum rođenja: 21. studenog 1970.
Mjesto rođenja: Šibenik
Zanimanje: elektrotehničar, vaterpolski trener
Igračka karijera: 1987-1990. Solaris Šibenik, 1991-1992, Jadran Split, 1992-1995. Solaris, 1995. Mladost, 1995-1997. Solaris, 1997-2000. Mladost, 2000-2001. Jadran, 2001-2002. Mladost, 2002-2003. Catania, 2003-2004. Civitavecchia, 2004-2005. Šibenik

Trofeji s reprezentacijom:

– srebro na OI u Atlanti 1996.

Trofeji s klubovima:

– Prvak Europe: 1991. i 1992. (Jadran)

– Kup pobjednika kupova: 1999. (Mladost)

– Kup LEN: 2001. (Mladost)

– Prvak Hrvatske: 1997, 1999. i 2002. (Mladost)

– Kup Hrvatske: 1998. i 1999. (Mladost)

Jedan od najvećih centara koje je Hrvatska imala u posljednja dva desetljeća dvadesetog stoljeća. Kada se uzme u obzir tko je sve u navedeno doba u hrvatskom vaterpolu bio "usidren" na dva metra, onda ova napomena ima svoju težinu.

Renato Vrbičić, ili jednostavnije samo Vrba, bio je jedan od stožernih igrača u osvajanju olimpijskog srebra u Atlanti. Pripomenemo li da je Vrba tada bio prvi centar izabrane vrste, a nadolazeći Hinić drugi, opet smo sve rekli. Igrač gotovo nadljudske, nestvarne, životinjske snage bio je noćna mora svim braničima svijeta. A počelo je kao i kod ne jednog vaterpolista.

– Kralješnica je kriva. Imao sam kao dijete problema, liječnici su me uputili na bazen, u plivanje kao terapiju – pojašnjavat će Vrba kasnije.

Tako je prekinuta zapravo jedna nogometna karijera.

– U biti, to sam više ja želio trenirati nogomet. E... da jesam, gdje bi mi sad kraj bio. Ne bih bio ovdje, nego na Havajima – u svom će, zafrkantskom stilu Vrba.

Za stablo vrbe se uobičajava reći da je tužno. Šibenska Vrba je oprečan primjer. Lice s kojeg ne silazi smiješak, stalno kao puška zapet i spreman na zafrkanciju. Osim na jednom mjestu. S Vrbom nije bilo šale u bazenu.

U karijeri je imao tri velike klupske ljubavi kojima se uvijek vraćao – matični Šibenik, u kojem je počeo i završio karijeru, Mladost, s kojom je osvojio najviše trofeja, te splitski Jadran, s kojim je dvaput bio na krovu Europe.

– Uvijek ću se sjećati prvog polufinala koje smo igrali kao domaćini u Zagrebu protiv Savone. Dvije sekunde prije kraja, bio sam "na vratnici", Bezmalinović mi je dao loptu, a ja pogodio. Za pobjedu, za finale. Moje prvo zagrebačko slavlje.

Po završetku igračke karijere ostao je u Šibeniku i vaterpolu kao trener. U sportu u kojem je, kako sam reče, "stekao velik broj prijatelja, upoznao mnoge nove sredine i... dobio puno punata po glavi!"

Tino Vegar

U reprezentaciji branič – u klubu centar

Datum rođenja: 30. siječnja 1967.

Mjesto rođenja: Split

Zanimanje: vaterpolski trener

Igračka karijera: 1983-1991. POŠK; 1991-1999. Mladost; 1999-2000. POŠK; 2000-2002. Ortigia, Italija; 2002-2003. Jadran; 2003-2004. Posillipo, Italija; 2004-2005. Mladost; 2005-2007. Medveščak

Trofeji s reprezentacijom:

– srebro na OI u Atlanti 1996.

– srebro na EP u Strasbourgu 1987.

– zlato na FINA kupu 1987. u Solunu

Trofeji s klubovima (igrački):

– Prvak Europe: 1996. (Mladost)

– Kup pobjednika kupova: 1983. (POŠK) i 1996. (Mladost)

– Europski Superkup: 1983. (POŠK) i 1996. (Mladost)

– Mediteranski kup: 1986. i 1987. (POŠK) te 1991. (Mladost)

– Prvak Hrvatske: 1992, 1993, 1994, 1995, 1996. i 1997. (Mladost)

– Prvak Italije: 2004. (Posillipo)

– Hrvatski kup: 1993, 1994. i 1998. (Mladost) te 2000. (POŠK)

Trofeji s klubom (trenerski):

– juniorsko prvenstvo i Kup Hrvatske: 2009. (Medveščak)

Protiv nekih stvari u životu ne možeš. Kao što Tino Vegar nije mogao bez vaterpola, jednostavno je bio od Boga određen za vaterpolista. Naime, Deni Lušić, jedno od najzvučnijih imena hrvatskog vaterpola, prvi mu je rod. Tinina majka i Denijev otac su sestra i brat. Također, POŠK je tih godina kada je mali Tino, doduše, ne baš mali jer je uvijek bio visok, započinjao karijeru, bio u svojim najboljim danima. Prvo plivanje, kao po nekoj logici i to već u 9. godini, pa od 13. u vaterpolu. Prvi trener mu je bio Ivica Rauning. Jer ljeti kada nije bilo treninga, igrao se "balun", pa je Tino pronašao svoj sport. Bio je po igri malo ispred svog vremena, polivalentan igrač kakvi se danas traže. Tada je to bila iznimka. Tino je obično igrao na desnoj strani, braniča, ali i centra. Imao je oduvijek dobre noge, naravno u vaterpolskom smislu, "škare" koja su ga držale visoko iznad vode.

Zanimljivo, u klubu je bio centar, a u reprezentaciji branič. I nije nikada bio klasičan centar. Još i dan-danas mnogi se sjećaju one ubojite kombinacije iz Mladosti kojom su izluđivali svoje suparnike, desетка Bukić na lijevoj strani, devetka Vegar na "sidru"... To što je danas normalno, oni su prvi patentirali. Usput, godinu i pol dana Mladost je bila nepobjediva. Tino i danas zna zaigrati vaterpolo za trećeligaša Pučišća, ili u Divljoj ligi za legendarni Chuck Norris.

Za olimpijsko srebro iz Atlante, kaže Tino, najviše se izmučio. Izbacili su tada, na putu do finala, sve jake reprezentacije, da bi na kraju izgubili od slabije (Španjolske). Susret s Talijanima u polufinalu posebno pamti. Bez isključenog trenera Silića izgubili su finale, to ga još peče, kao i izgubljeno finale Kupa prvaka 1992. kad je Mladost izgubila od Jadrana zbog njegova promašenog četverca:

– Iskliznula mi je lopta i otišla tamo gdje nije trebala i gdje nisam gađao.

Inače, do tog trenutka Tino je bio jedan od najboljih mladostasa na toj utakmici. Triput je uzdrmao mrežu vratara Posinkovića.

Za igračke je karijere 58 puta nastupao za momčad bivše države, a u 80 utakmica za Hrvatsku. U Medveščaku je nakon igračke karijere prvo radio kao trener mlađih kategorija, zatim sportski direktor, kraće vrijeme i trener prve momčadi te konačno kao klupski tajnik.

Ognjen Kržić

Veličanstvena ljevica iz Gruža

Datum rođenja: 13. ožujka 1969.

Mjesto rođenja: Dubrovnik

Zanimanje: vaterpolski trener

Igračka karijera: 1986-1991. Jug; 1991-1993. Jadran; 1993-1995. Savona, Italija; 1995-2007. Jug

Trofeji s reprezentacijom:

- srebro na OI u Atlanti 1996.
- srebro na Mediteranskim igrama u Seteu, Francuska 1993.
- srebro na Mediteranskim igrama u Bariju, Italija 1997.

Trofeji s klubovima:

- Prvak Europe: 1992. i 1993. (Jadran), 2001. i 2006. (Jug)
- Kup LEN: 2000. (Jug)
- Europski Superkup: 2006. (Jug)
- Prvak Hrvatske: 2000, 2001, 2004, 2005, 2006. i 2007. (Jug)
- Kup Hrvatske: 1996, 2000, 2002, 2003, 2004. i 2006. (Jug)

Svakoj sportskoj karijeri jednom mora doći kraj, napisano je bezbroj puta, ali ono što je odlazak Ognjena Kržića činio posebnim jest bogatstvo njegove karijere.

Kržić je svoja prva dva trofeja osvojio igrajući ne za matični Jug, već za splitski Jadran. Osvojio ih je ukupno 18, od čega šest europskih naslova, a od tih šest, četiri su naslova klupskog prvaka Europe. Dva je uzeo sa splitskim Jadranom, dva s Jugom, s kojim je bio još pobjednik Kupa LEN te osvajač europskog Superkupa.

Još kao junior Kržić je osvojio naslov svjetskog prvaka igrajući za reprezentaciju bivše države. Bilo je to 1989. u francuskom Narbonneu. Kao senior, nastupajući za reprezentaciju Hrvatske, osvojio je srebro na Olimpijskim igrama u Atlanti 1996. te srebro s Mediteranskih igara. Dva puta je bio sudionik najvećeg svjetskog sportskog natjecanja. Igrao je nakon Atlante i na Olimpijskim igrama u Sydneyu 2000.

Punih dvadeset sezona Kržić je bio neizostavan na desnoj strani, bilo u Jugu, bilo u splitskom Jadranu ili Savoni. Ljevak, igrač nepregledna iskustva, prenosio je svoje znanje na mlađe, pomogao na zalasku karijere u razvoju Mare Jokovića, najmlađeg hrvatskog reprezentativca osvajača zlatne medalje na Svjetskom prvenstvu u Melbourneu. Koliko je to cijenio sam Joković, također ljevak na desnoj strani, dovoljno govori podatak da je nakon Kržićeva oproštaja uzeo njegovu kapicu s brojem pet, koju će nositi nadalje u karijeri.

Kržića je uza sve krasila iznimna plivačka moć. Mogao je unatoč godinama odigrati dvije utakmice jednu za drugom bez odmora. Ljevica je rijetko promašivala suparnički gol, svaka lopta imala je, kako to vole sportaši reći – oči.

Po završetku karijere ostao je u Jugu, sada kao koordinator mlađih uzrasta. Ogi ima što pokazati, naučiti mlađe.

Joško Kreković

Hladna glava i gromovita ruka

Datum rođenja: 17. travnja 1969.

Mjesto rođenja: Split

Zanimanje: vaterpolski trener

Igračka karijera: 1985-1989. Mornar, 1989-1998. Jadran, 1998-1999. Pescara, 1999-2000. POŠK, 2000-2003. Nervi, Italija; 2003-2006. Mornar

Trofeji s reprezentacijom:

– srebro na OI u Atlanti 1996.

Trofeji s klubovima:

– Prvak Europe: 1991. i 1992. (Jadran)

– Kup pobjednika kupova: 1986. (Mornar)

– Prvak Jugoslavije: 1991. (Jadran)

Ljepota, snaga i hladnokrvnost. Tri odlike igre Joška Joke Krekovića. Iako ima i trofejnijih vaterpolista, Joke Kreković je jedan od najboljih u povijesti Splita i Hrvatske. Lakoća plivanja poput jegulje, napadačka ubojitost morskog psa te začuđujuća, ponekad i zastrašujuća hladnokrvnost u trenucima kada sve oko njega vrije.

U olimpijskom polufinalu u Atlanti protiv Italije, pri izvođenju, tada još, četveraca to je savršeno demonstrirao. Iako, koje desetljeće i pol kasnije, onako će iskreno, ali glasno.

– Danas kada se sjetim, nema šanse da bih to opet tako hladno izvodio. U biti, čudim se kako sam to radio. Ma, ne bih to kasnije više izveo ni na treningu u klubu.

Dobro da tog srpanjskog poslijepodneva u Georgii nije imao trening.

– U biti, tada sam, te godine bio u potpunosti sazrio kao igrač. Sjećam se da smo, budući da smo ranije ispali, izborniku Siliću na pripreme u Rijeci došli prvo Smoldaka, Vrbičić i ja. Bio sam odlučan dati sve, ali baš sve od sebe. Rekli smo si, "idemo se satrti ako treba, ali bez medalje se ne vraćamo".

I nisu se vratili bez kolajne oko vrata. Istina, pecka ga još malo i danas žal za propuštenom prilikom u finalu. Ipak, srebro iz Atlante ostaje zauvijek upisano isključivo i samo kao uspjeh.

Joke Kreković u karijeri je imao nekoliko blistavih trenutaka, nekoliko vrhova. Atlanta je samo jedan od. U finalu Kupa prvaka 1992. protiv Mladosti Jadran je u Splitu hvatao gol zaostatka. Prvi veliki sportski spektakl u gradu usred rata. Kreković je postigao ukupno tri gola, a posljednja dva bila su njegovo remek-djelo. Osobito gol vrataru Rebiću sa 10 metara za vodstvo 5:4 i produžetak u kojem slijedi njegov završni udarac. U još će jednom finalu blistati. U svibnju 1998, u prvoj utakmici finala Kupa LEN u Beogradu, kada je Partizanu "utrpao" tri gola za konačnih 8:8.

Joško Kreković danas je trener, a njegove kolege za njega kažu nešto što je svakom treneru velik, možda i najveći kompliment:

– Kod Jokinih se momčadi vidi da igra ima glavu i rep.

Joke je kao igrač bio sličan. Hladne glave, gromovite ruke, ali mu na "rep" nisi mogao stati.

1997.

Još jedna "drvena" medalja

Nakon medalje u Atlanti izbornik Silić ponovo razmišlja o pomlađivanju reprezentacije. Jer u 1997. godini očekuju nas tri velika natjecanja: Svjetski kup u Ateni, Mediteranske igre u Bariju i EP u Sevilli. I to sve u tri ljetna mjeseca. Trebalo je znati pronaći formu, sačuvati je i održati, a najvažnije je bilo da igrači ostanu zdravi, da nema ozljeda ili bolesti koje su nas tako često pratile na velikim natjecanjima.

Prvi je na rasporedu bio Svjetski kup u Ateni, na koji smo otišli s pomlađenom reprezentacijom u kojoj je samo šest igrača iz Atlante. Nije više bilo Krekovića, Šimenca, Kržića, Vegara, Bukića, Balića i Vjekoslava Kobeščaka. Učinjena je katastrofalna pogreška. Rasformirana je sjajna generacija iz Atlante, a s popisa reprezentativaca otpisano je sedam ponajboljih igrača u najboljim igračkim godinama. Najstarijem među njima, kapetanu i vođi momčadi, Perici Bukiću bilo je tek trideset. Svi ostali bili su mlađi. Može se ocijeniti kako je to bila jedna od najvećih, ako ne i najveća pogreška u povijesti hrvatskog vaterpola.

U Ateni je trebalo biti među pet prvoplasiranih reprezentacija, od osam, kako bismo se već na taj način plasirali na SP u Perthu godinu dana kasnije. Nismo briljirali, naprotiv, bili smo posljednji, osmi. Naši su se reprezentativci očito zadovoljili pobjedom nad izabranom vrstom Jugoslavije u skupini, 5:3. Vidjet će se kasnije, tom pobjedom samo smo im dali dodatni motiv za kasnije mjesece, a sebi napravili medvjedu uslugu. Jer to je Jugoslaviji, nakon četvrtfinala u Atlanti, bio drugi poraz za redom od nas. Našim igračima nije trebao veći motiv od tadašnjeg stanja u još uvijek ratom poharanoj mladost državi. Silić je tada imao na raspolaganju Školnekovića, Vrdoljaka, D. Kobeščaka, Hercega, Hinića, Štritofa, Vrbičića, Glavana, A. Boškovića, Baraća, Kržića, Rogina i Perčinića. Nakon posljednjeg mjesta u Grčkoj počelo se pričati o nužnoj potrebi povratka Šimenca i Bukića u reprezentaciju, dok je Vjekoslav Kobeščak izostavljen iz tih rasprava jer je imao

velikih problema s prstom šuterske ruke. Novinari su dijelili zabrinutost s javnošću senzibiliziranom medaljom iz Atlante. Spočitavali su loše zatvaranje protunapada, slabo formiranje obrane, neučinkovitu igru s igračem više...

Mediteranske igre u srpnju trebale su biti popravak, ujedno i generalka za EP u Sevilli. No, ipak je to, ruku na srce, drugorazredno natjecanje. U uvodnim su borbama teško stradali Slovenci i Francuzi, ali to nije prava mjera snage. Usput, igrali smo bez ozlijeđenog Školnekovića, te Vrbičića i Glavana. U polufinalu pobijeđena je Italija 6:5, a u finalu se ispriječila Jugoslavija. Poraženi smo 8:7, to nam je bio jedini poraz na tom natjecanju. Jugoslaveni su nam uzvratili za poraz u Svjetskom kupu, pobjedonosni im je pogodak postigao Vičević, minutu i pol prije kraja utakmice. Još smo imali šanse, ali šutovi Vjeka Kobeščaka, Vrdoljaka i Baraća nisu pronašli put ka njihovoj mreži. Na kraju je izbila i tučnjava u bazenu jer su emocije tih godina još uvijek bile izražene.

Konačno, u kolovozu, pred našima je EP u Sevilli, pravo natjecanje, mjesto gdje bismo konačno trebali uzeti i neku od kontinentalnih medalja. Uoči EP bolesni su bili Vrdoljak i Glavan, Vrbičić i Jerković. Ipak na kraju je Silić skrpao respektabilnu reprezentaciju koja je, prema njihovim tadašnjim izjavama, išla po medalju. Igrali su: Školneković, Vičan, A. Bošković, Kržić, Herceg, D. i V. Kobeščak, Vrdoljak, Glavan, Štritof, Vrbičić, Hinić, Barać, Ivaniš i Smodlaka, a s priprema u Rijeci i Rimu otpali su Perčinić, Rogin, Burburan i Oreb. Pripreme su to ljetno bile zaista opsežne, puna tri i pol mjeseca, uz tri natjecanja.

Krenuli smo protiv najjačih; protiv Španjolaca, koji su nam godinu prije ni krivi ni dužni uzeli zlato na OL, posebno su se naši napalili. Rezultat 8:7 sugerira tijesnu utakmicu, i bila je, Hinić je postigao pogodak 6 sekundi prije kraja. S Mađarima smo odigrali neodlučeno (7:7), razbili Nizozemce i Sloake identičnim rezultatom 9:3 te kao prvi završili u skupini B, ispred Mađara i Španjolaca. Grke u četvrtfinalu pobjeđujemo 5:4, ali uz veliko upozorenje jer smo krajem treće četvrtine gubili 4:2.

Samir Barač

Golgeter i maketar

Datum rođenja: 2. studenog 1973.

Mjesto rođenja: Rijeka

Zanimanje: strojarski tehničar

Vaterpolom se počeo baviti 1983.

Klupska karijera: 1983-1997. Primorje; 1997-2000. POŠK; 2000-2001. Mladost; 2001-2007. Brescia, od 2007. u Primorju

Trofeji s reprezentacijom:

– zlato na SP u Melbourneu 2007.

– bronca na SP u Rimu 2009.

– srebro na EP u Firenci 1999.

– srebro na EP u Kranju 2003.

– srebro u Svjetskoj ligi u Podgorici 2009.

– srebro na MI u Bariju 1997.

– srebro na FINA kupu u Oradei 2010.

Trofeji s klubovima:

– Euroliga: 1999. (POŠK)

– Kup LEN: 2001. (Mladost), 2002, 2003. i 2005. (Brescia)

– Prvak Hrvatske: 1998. (POŠK)

– Prvak Italije: 2003. (Brescia)

– Kup Hrvatske: 1995. (Primorje)

Sinonim za golgetera, rasni strijelac, koji to za sebe neće priznati; "Dogaš je pravi golgeter", kaže. Možda zato što je on ujedno i razigravač, igrač koji zabija i "pakira", nešto kao Bošković, ili Mađar Kasas, Srbin Vujasinović... Uglavnom, gdje Samir dođe, tu je žetva trofeja.

Počeo je u Primorju sa 8 godina s plivanjem, na preporuku ortopeda zbog lošeg držanja; nakon dvije godine napravio je ljetnu stanku i ispao iz klupskih kombinacija, pa se prebacio u vaterpolo. "Ionako nisam bio plovao, sve što sam napravio, napravio sam treninzima, ne i talentom", kazao je kasnije.

Vodili su ga u mlađim kategorijama treneri poput Afrića, Rendića, Dabovića, Pajalića, Bibanovića. Generacija je bila sjajna, Vlado Vujasinović i on zajedno su odrasli, u mlađim su kategorijama bili sjajni, osvojili kup i prvenstvo tadašnje države. U prvu momčad uključio ga je Frane Nonković, Primorje se tada borilo za opstanak.

Sjeća se Samir svoje prve utakmice, "bilo je to u Kopru, i gol sam zabio". I tada i valjda uvijek od tada. Najviše u mlađim kategorijama bilo je 14, u seniorskoj 10 igrajući za Bresciu u kvalifikacijama za Ligu prvaka, točno onoliko koliko određuje broj na kapici. Počeo je kao klinac na krilu, poslije prešao na vanjskog igrača.

Prelazak iz Rijeke u Split bio je isključivo vezan uz osobne ambicije, "htio sam vidjeti jesam li spreman za više domete". Pokazalo se, naravno, da jest. Mladost ga je i tada zvala, ali su POŠK-ovci bili konkretniji.

Sa 23 godine sve se promijenilo, odlazak iz Rijeke, ženidba s Hayam, koja ima istarsko-egipatske krvi (otac joj je, naime, iz Aleksandrije). Ima dvije kćeri, Sari je 11 godina i bavi se odbojkom, Emi pet i gimnastičarka je. Obiteljski je čovjek i

baš zbog obitelji prekinuo je karijeru u Bresciji gdje je proveo pet lijepih godina i vratio se doma, u Rijeku.

– Razdvojenost je bila prevelika, nismo više mogli tako postojati na daljinu.

U Mladosti je ostao tek sezonu, prije odlaska u Italiju, osvojili su Kup LEN.

– Jug je bio prejak, iako smo tada jurišali na sve tri fronte, kako Mladost i inače radi. Dosta je igrača tada otišlo iz Mladosti, a došli samo Vrbičić i ja.

Zoran Mustur, trener Brescie, pozvao ga je i nije požalio.

Njegova prva reprezentativna godina nije bila baš za pamćenje, u Grčkoj su na Svjetskom kupu 1997. bili posljednji, na EP u Sevilli baš je on zapucao posljednji četverac iz kojega se izrodila rekontra kojom smo primili pogodak i izgubili broncu od Rusa.

– I danas se sjećam toga, sudac koji je namještao četverac u istom je trenutku i dao znak za izvođenje, ja nisam bio spreman jer su me malo ometali i slabo sam pucao, lopta je jedva došla do gola, Maksimov je obranio i bacio loptu u kontru iz koje su oni postigli "zlatni pogodak". Još ima susreta koji su mu ostali u lošem sjećanju, poput Kranja, "kada zbog navijačkih nereda nismo mogli primiti medalje, nismo slušali himnu niti vidjeli zastavu, zbog čega i danas osjećam gorčinu. A bio sam tada kapetan".

Zato je sve došlo na svoje na SP u Melbourneu 2007, "susret s Mađarima neću zaboraviti". Ali ni, "kad sam igrajući za Splitske osvojio prvenstvo protiv Mladosti, dobili smo 8:6, a ja dao pet pogodaka, slično kao i kada sam za Bresciu protiv Recca dao četiri pogotka u finalu prvenstva Italije, a u svih pet utakmica bio najbolji strijelac."

Od trenera koji su mu odredili karijeru ističe Roju, "od našeg talenta i svog znanja napravio je odličan posao", a spominje se i Mustura, Matutinovića, Rudića i Silića. Josip Vezjak kao igrač puno mu je pomogao u karijeri, a odlično se slaže s centrima Smodlakom i Hinićem, "to mi je i posao, upošljavati ih". Voli i cijeni igrače koji igraju za momčad, poput Sarića, Oreba, Fatovića, Alena Boškovića, Burića, Frankovića, Jokovića, Čirića, Vrdoljaka...

Ozljeđe ga nisu zaobilazile, na prvoj utakmici OI u Ateni Smith mu je koljenom slomio prsnu kost, u POŠK-u mu je pukla peta metakarpalna kost, igrajući u Italiji dobio je palac u oko, zbog čega je zaradio 14 šavova u bjeloočnici i šest vanjskih, a malo je nedostajalo da strada rožnica i ostane bez oka.

Barač ima vrlo zanimljiv hobi – bavi se izradom drvenih modela brodova.

– Na taj način rješavam se stresa i nervoze, to zna trajati satima.

Čak danima; za izradu egipatske galije od jednog metra trebalo mu je sedam mjeseci, za jedan brod s tri jarbola bilo je potrebno zavezati 26.000 čvorova – pincetom, "jer naše su vaterpolske ruke velike, prsti predebeli za takav filigranski posao". Nema nijednu maketu kod kuće, sve poklanja.

I ima još jednu želju, upisati studij povijesti kad završi s igračkom karijerom jer, "nikad nije kasno za učenje, kada već nisam imao vremena dok sam igrao". Po okončanju karijere želi se baviti trenerskim poslom, "upisat ću Višu trenersku, to me zanima, mislim da klincima mogu dosta toga dati". Ako im uspije prenijeti samo djelić svoga prebogatog vaterpolskog znanja, bit će to veliko blago za generaciju koja bude imala sreću da im on bude trener.

Mali Kova vaterpolom se inficirao u 10. godini u POŠK-u, odradio godinu dana u pionirima i – prestao. Brat Ivo za ruku ga je odveo sa 12,5 natrag, prijatelju treneru Momi Ćurkoviću, koji je kazao: "Ajde, mali, skoči, da vidim kako igraš..." I tako je krenulo. Usput, Ćurković je bio s Poišana, mjesta oko crkve Gospe od Poišana gdje su se skupljali stariji dečki i igrali nogomet, a mlađi gledali, slušali i izvršavali njihove naredbe, a koji put, kad je ostalo vremena do mraka, i nakon njih bacili "balun". Brat je prvih mjesec dana provjeravao dolazi li Neven, no, otkako je našao nove prijatelje, više mu se i nije odlazilo otamo.

Sa 15 godina zaigrao je za POŠK i sudjelovao u povijesnoj pobjedi nad Partizanom. Igračka priča nije dugo trajala, do 18. godine kad ga je Miro Ćirković pozvao na pripreme u Šibenik u juniorsku reprezentaciju Jugoslavije. Na žalost, doživio je prijelom navikularne kosti zgloba šake desne ruke, i to na malom nogometu, koji je tada aktivno igrao i koji mu je i do današnjih dana velika ljubav. Terapija je bila dugotrajna i tu je zapravo završila karijera malog igrača Kove, ali i počela karijera velikog trenera Kove. Još je igrao za Biograd, koji su tada vodili dobri treneri Miljenko Gačina, Zlatko Šimenc i Mile Nakić, od kojih je učio trenerski zanat. Prošao je sve rangove natjecanja, od Hrvatske treće lige, preko Druge do ulaska u Prvu ligu, a u razdoblju 1983-85. bio je i igrač i trener seniora. Momo Ćurković je zaslužan za njegovu trenersku karijeru jer ga je pri kraju studija 1984. angažirao kao asistenta za kondicijsku pripremu, u momčadi u kojoj su tada igrali Bebić, Lušić, Bratić, Kaurlo, Milardović, Gabrilo... Tada se treniralo na Hvaru jer u Splitu nije bilo uvjeta. Vodio je i školu vaterpola u POŠK-u od

1986. godine, gdje je naslijedio Mišu Asića na mjestu trenera POŠK-a. U početku mu je puno pomogao vaterpolskom filozofijom Toni Petrić, stručnjak za kondicijsku pripremu. Dandanas spominje i profesora Zlatka Šimenca.

– Njegova vizija u vezi s igračima više me fascinirala, on je prvi uveo otvaranje "druge vratnice". Naime, u ondašnjem vaterpolu najslabije i najmlađe igrače slali su na vratnice.

U Jadran za trenera dolazi 1989. i na posljednjem prvenstvu Jugoslavije osvaja naslov prvaka u nadmetanju s Mladosti te vraća titulu u Split nakon 1954. godine. U Kupu prvaka jadranaši su bili bolji od Savone, igrajući u Trstu kao domaćini, zbog rata u Hrvatskoj. Ta je europska titula prvi međunarodni trofej za Hrvatsku kao samostalne države. I danas Kova pamti putešestvije autobusom po Europi i priznanje Hrvatske koje ih je zateklo negdje oko Nizozemske kada su išli na megdan Polar Bearsima. Nakon Jadrana vraća se u POŠK gdje od 1992. do 1994. pomaže da se klub ne raspadne. Oživio je i rad s mlađim selekcijama. Poziv u Dubrovnik 1994. doživljava kao iznimnu čast, i to vrijeme i danas za njega ima posebnu vrijednost. U suradnji s pokojnim Đurom Kolićem, ali i predsjednikom Juga Brankom Bazdanom udario je temelje Jugove vaterpolske škole, izradio male golove za 12-godišnjake, pozvao djecu, okupio trenere...

Poklopilo se to i s povratkom u klub Gorana Sukna kao sportskog direktora. Jug je tada u finalu osvojio Kup protiv dotad nedodirljive Mladosti, a u Gradu im je priređen veličanstven doček. U Europi je Jug igrao dva puta i došao do polufinala Kupa kupova, no klub se

Neven Kovačević

Trener sjajnog nerva

Datum rođenja: 28. srpnja 1957.

Mjesto rođenja: Split

Zanimanje: diplomirani trener

Vaterpolo je počeo igrati 1967. u POŠK-u.

Igračka karijera: 1969-1976. POŠK; 1976-1986. Biograd

Trenerska karijera: 1986-1989. POŠK; 1989-1992.

Jadran; 1992-1994. POŠK; 1994-1997. Jug; 1997. Jadran; 1997-2002. reprezentacija Hrvatske; 2003. POŠK; 2004.

Mladost; 2005. Šibenik; od 2005. izbornik Irana

Trofeji s reprezentacijom (trenerski):

– zlato na juniorskom SP u Havani 1997.

– srebro na seniorskom EP u Firenci 1999.

– srebro na juniorskom EP u Bratislavi 1994.

– bronca na juniorskom EP u Istanbulu 1995.

Trofeji s klubovima (trenerski):

– Prvak Europe: 1992. (Jadran)

– Prvak Jugoslavije: 1991. (Jadran)

– Kup Hrvatske: 1994. (Jug)

– Mediteranski kup: 1986. i 1987. (POŠK)

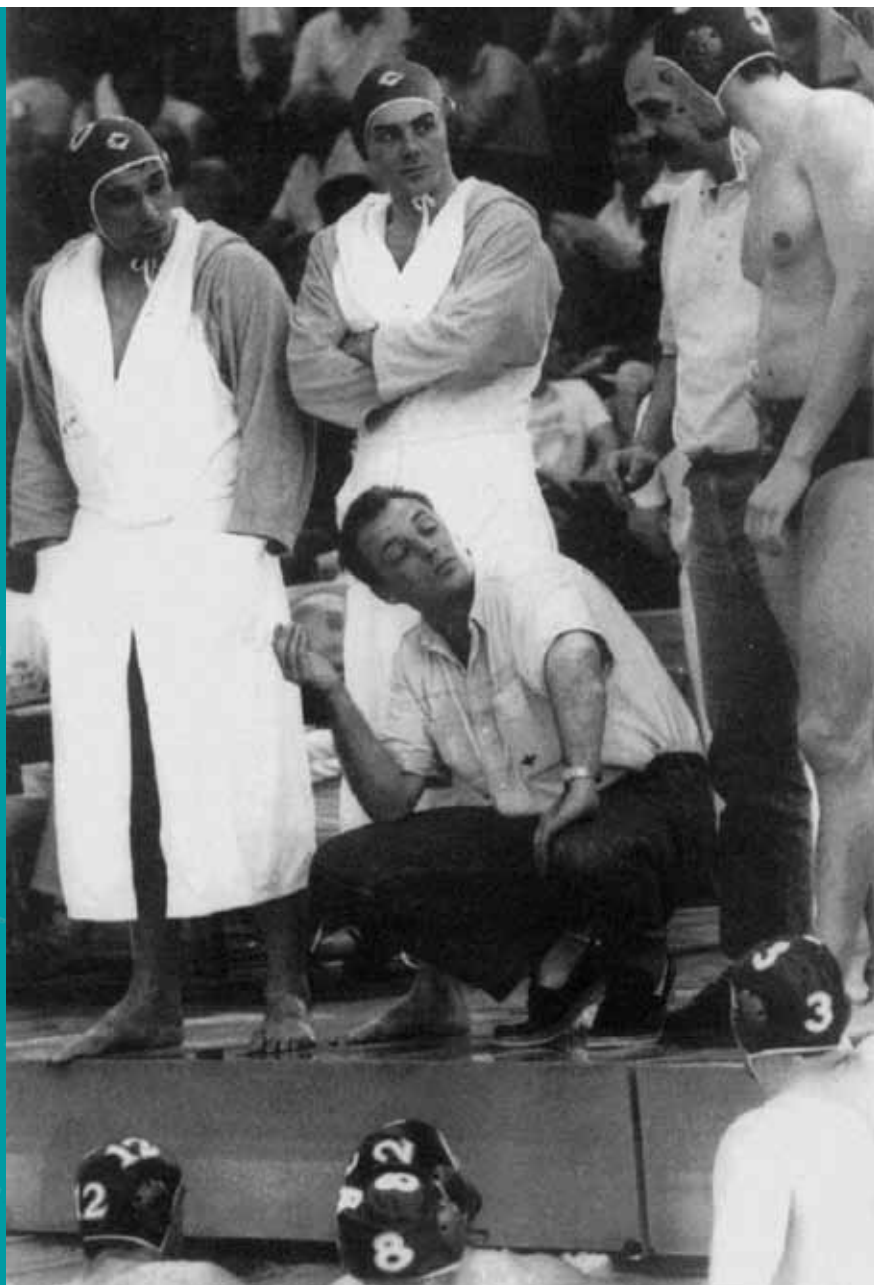
No, upozorenja očito nisu bila dostatna, u polufinalu nam Jugoslavija još jednom odnosi san o zlatu, dobili su 8:7, revanširali se i još s kamatama naplatili poraz u Svjetskom kupu dva mjeseca ranije. Kontra nas je ubila, povelu su suparnici 3:1, naši pak zahvaljujući pogocima Baraća vode 4:3. Tri smo puta vodili u tom susretu, nedovoljno za pobjedu. Susret za broncu još je jednom donio Ruse, kao i na SP u Rimu tri godine ranije. I slična utakmica, izgubili smo u produžecima 8:7, nakon "zlatnog gola". U dva produžetka svatko je dao po pogodak, a u posljednjem, gdje se igralo do "zlatnog gola", naša reprezentacija na čelu sa stručnim štabom teško je pogriješila. Barać je pucao (tada još) četverac, promašio, a lopta se odbila u kontru Rusima, čak trojici, koji su napali našeg vratara i tek jednog beka, Vrdoljaka. Pogodak za njihovo slavlje i nevjericu naših. Još jedna "drvena" medalja. Šteta, jer nas na tom EP nitko nije nadigrao, sami smo se praktički doveli u takvu situaciju, nerazumnim pogreškama, dekoncentracijom.

U klupskom, pak, vaterpolu dominacija Mladosti i dalje traje, iako nisu uzeli domaći kup. On je pripao Jugu, koji je vodio Neven Kovačević, a za koji su igrali: Balić, Vranješ, Vukčević, Rilović, Kržić, Iveković, Lynn, Ivaniš, A. Bošković, Jovica, Gill, Fatović, Karaj i Rajčević. Dobili su jugaši Slobodnu Dalmaciju koju je vodio Mile Rebić, a najčešće pitanje nakon tih susreta bilo je – zašto Fatović ne igra za reprezentaciju? Usput, na kraju te sezone Neven Kovačević vratio se u Split i u kolovozu preuzeo Jadran. Mladost je šesti puta uzastopce osvojila naslov prvaka Hrvatske, protiv Jadrana, a zanimljivo je da nakon tri utakmice samo Zdeslav Vrdoljak čestitao Zagrepčanima na zasluženoj pobjedi, ostali su tugu zbog poraza pronalazili u sucima, prvi među njima temperamentni trener Matutinović. Mladost je dobila Jadran 10:5 i 9:6 u posljednjoj, trećoj utakmici, u drugoj je izgubila u Splitu 8:7 i to zahvaljujući ponovo Vrdoljaku koji je postigao pobjedonosni pogodak.

definitivno tih godina vratio na veliku scenu. Pomoćnik mu je bio prvo Tomo Udovičić, potom Emil Nikolić, kasniji prvi trener jugaša. S omladinskom reprezentacijom Hrvatske nakon mjesec dana priprema osvaja u Slovačkoj na EP 1994. srebrnu medalju, a dogodio se s tom generacijom, na SP u Francuskoj, ostaje bez medalje jer smo u polufinalu zbog tučnjave s Talijanima diskvalificirani. Kasnije je na vidjelo isplivalo da su Talijani prouzročili nered, ali već je bilo kasno.

Slijedi povratak u Jadran 1997. godine, s kojim igra finale Kupa LEN i u kojem je Partizan bio bolji u drugoj utakmici. U tom susretu on nije vodio momčad zbog crvenog kartona koji mu je dao, kaže, zlonamjerni sudac Petronilli. Sezonu u Jadranu nije odradio do kraja, zamijenio ga je Bruno Silić, kojeg je on naslijedio kao profesionalac u reprezentaciji.

Nakon reprezentacije, godine 2002. vraća se u POŠK, gdje ostaje do 2003, a iduće, 2004, postaje trener Mladosti. Nije ostao dugo, "nisam dočekao duge rukave, finale Kupa, nekoliko kola u prvenstvu i Ligi prvaka". U drugom dijelu sezone, 2005. prelazi u Šibenik, odakle odlazi u Iran gdje je trener zadužen za sve selekcije. U tom je razdoblju osvojio dvije medalje na Azijskom prvenstvu do 18 godina – 2005. u Tajlandu i 2007. u Indoneziji.

U četvrtfinalu doigravanja domaćeg prvenstva bilo je dosta problema, susret između Slobodne Dalmacije i Primorja nosio je dosta repova nakon poništenog pogotka Hinića, što je izazvalo veliku buru. Također, Slobodna Dalmacija imala je malu šansu iskoristiti motivacijski pad Mladosti nakon europskog Final Foura, u polufinalu su samo koji dan nakon povratka Zagrepčana iz Italije igrali 7:7, propustivši pobjedu na Savi. Sljedeću šansu više nisu imali, Mladost ih je razbila doma 12:7.

Zagrepčani su, rekosmo, igrali u Ligi prvaka, u Plavoj skupini, gdje su u konkurenciji Barcelone, Vasutasa i Novaka završili kao prvoplasirani, bez poraza, sa skorom 6-0. U travnju se održavao prvi Final Four Lige prvaka, Mladost je za polufinalnog suparnika dobila Bečej, koji je neposredno prije te utakmice promijenio trenera, Orlića je zamijenio Stamenić. Ali nije pomoglo, Mladost je bila bolja i pobijedila 6:5.

No, u finalu je domaćin Posillipo bio bolji, u utakmici, koju je bilo teško kontrolirati i u bazenu ali i na tribinama gdje su "iskrice" stalno frcale, izgubili su dečki sa Save 10:7. Presudio je igrač više-manje. Igrali su mladostaši u sastavu: Vićan, Padovan, D. Kobeščak, Herceg, Jerković, Štritof, Glavan, Damjanić, Vegar, Bukić, Maksimov, Rogin, V. Kobeščak, a trener je bio Ozren Bonačić. Mladostaši su uoči Final Foura imali trodnevne pripreme, a neki od igrača izjavljivali su da im je falilo utakmica u tom razdoblju, što se kasnije pokazalo točnim.

U travnju 1997. održana je i Skupština HVS-a, na kojoj je novi predsjednik, umjesto dotadašnjeg Zdravka Hebela, postao Tomislav Družak, i to, zanimljivo, na prijedlog splitskog Jadrana, bez obzira na to što je bio predsjednik Mladosti. Valjda je prevagnula njegova prava funkcija direktora Fonda za privatizaciju, omjer glasovanja bio je 20-14 za njega.

1998.

Australska jedinica iz matematike

Prethodna je godina, dakle, bila vrijeme podijeljenih osjećaja. Traumu Seville i izgubljene brončane medalje na EP donekle je, ali ipak ne u potpunosti, ublažila zlatna medalja juniora na SP u Havani. Uza sve dužno poštovanje onoj pučkoj da na mladima svijet ostaje, uspješnost se u sportu ipak prvenstveno promatra na seniorskoj razini. Onog najboljeg što svaka država može ponuditi. Nakon svakog životnog, pa tako i sportskog, neuspjeha najbolji – a vjerojatno i jedini – lijek je okretanje nove stranice. Dakako, i još naporniji, ustraj-niji rad na otklanjanju svih uočenih nedostataka, poboljšanju forme.

U 1998. vaterpolisti su ušli s velikim nadama i voljom i željom da pokažu i dokažu da duh olimpijske srebrne medalje, dakle, sposobnosti za najviše domete, još uvijek žive u Silićevoj družini. Sevilla je tako trebala biti tek usputna postaja na kojoj smo se spotaknuli, malo posrnuli, ali i ništa više ili teže od toga.

Takvo razmišljanje nije bilo bez razloga. Samo pola godine nakon Europskog prvenstva slijedilo je Svjetsko. U doba dok je Europa još debelo okovana snijegom i ledom, krenulo se put australskog ljetnog sunca. Tako su reprezentativci praktički zajedno dočekali Novo ljetno 1998. Perth, glavni grad savezne države Zapadne Australije, čekao je najbolje vaterpolske momčadi globusa. Prvenstvo je počinjalo već 7. siječnja.

Izbornik Silić, kritiziran i stoga što je na prethodnom natjecanju (EP u Seville) bilo vidljivo da momčadi nedostaje vođa, reaktivirao je iznova kapetana Pericu Bukića. Čovjeka u punoj formi, koji je bezrazložno preskočen za natjecanje u Andaluziji. Takva su tada bila vremena. Nepotrebno se lutalo, gubila se nit, dok se na koncu nismo posve izgubili. Silić je sada, uz

Bukića, poveo još vratare Školnekovića i Perčinića te Kržića, Hinića, Vrdoljaka, Hercega, V. Kobeščaka, Glavana, Rogina, Štritofa, Vrbičića, Smodlaku, Barača i Ivaniša.

Otvorili smo natjecanje porazom od Rusa (6:4), ali u jedno-stavnoj, zapravo slabašnoj skupini s Novim Zelandom (19:3) i Kazahstanom (19:4) osvojili smo drugo mjesto i ušli u drugi krug natjecanja. Sada je formirana skupina u kojoj su osim nas, Rusa i trećeplasiranih Kazaha bile još Mađarska, SR Jugoslavija i Italija.

U novoj skupini prvo smo izgubili od Mađara (9:8), a onda je uslijedila jedna od najčudnijih storija u povijesti hrvatskog vaterpola, pa i cijelog sporta. Školski primjer negativne ocjene iz matematike. U srazu sa SR Jugoslavijom trebala nam je pobjeda za osiguravanje polufinala, ali... u našem su taboru "izračunali" da će dostatan biti i neodlučen rezultat. Ikinović je preko Hercega zatresao Školnekovićevu mrežu za 9:9 u posljednjoj sekundi. Trenutak kasnije jedna od najčudnijih scena u bazenu: obje momčadi podignutih ruku slave i malo u čudu pogledavaju jedna drugu ne shvaćajući zašto se druga strana uopće veseli. Matematika je, na žalost, "radila" protiv nas, jer su tvorci "poučka iz Perth" neshvatljivo zaboravili da u slučaju neodlučenog rezultata i suparnik dobiva bod!? Upravo nas je to udaljilo od polufinala...

Miješali su se nevjerica, bijes, konsternacija. Istog trenutka postalo je izvjesno – bit će to početak oproštaja Silića od izborničke stolice. Još u odjavi tv-prijenosa kolega Ivica Blažičko jasno je dao naslutiti da kormilo seniorskog broda treba povjeriti mlađim snagama, "onima koji znaju kako iskovati zlato". Nije se samo aludiralo, nego i izriječno jasno i glasno spomenulo ime mladog splitskog stručnjaka Nevena Kovačevića. Hrvatskoj je ostalo razigravati za plasman od 9. do 12. mjesta, što je odrađeno uz uvjerljive pobjede nad Brazilom (17:6) i Slovačkom (12:3).

Po povratku u domovinu Silić je očekivano razriješen izborničke dužnosti. Ostatak će vječno upamćen po prvom vaterpolskom olimpijskom finalu, kao i po 4,5 godine provedene

Dragan Matutinović

Rođen za trofeje

Datum rođenja: 23. veljače 1954.

Mjesto rođenja: Split

Zanimanje: vaterpolski trener

Vaterpolo je počeo igrati 1964. godine u Mornaru

Igračka karijera: 1966-1977. Mornar, 1978-1981. KPK Korčula

Trenerska karijera: 1981-1984. KPK; 1985-1987. Mornar; 1987-1988. Barceloneta (Španjolska); 1988-1990– Montjuic (Španjolska); 1990-1994. izbornik reprezentacije Španjolske; 1995. izbornik reprezentacije Francuske; 1998-2000. POŠK; 2001. Olympiacos (Grčka); 2002. Pescara (Italija); 2003. Ethnikos (Grčka); 2004. izbornik Slovačke; 2004-2005. Jadran; 2005. Mladost; 2005-2008. Al-Ittihad (Saudijska Arabija); 2006. izbornik Kine

Trofeji s reprezentacijom (trenerski):

- srebro na SP u Perthu 1991. (Španjolska)
- srebro na EP u Ateni 1991. (Španjolska)
- srebro na OI u Barceloni 1992. (Španjolska)
- bronca na FINA kupu u Barceloni 1991. (Španjolska)
- bronca na EP u Sheffieldu 1994. (Španjolska)

Trofeji s klubovima (trenerski):

- Euroliga: 1999. (POŠK)
- Kup pobjednika kupova Europe: 1986. (Mornar)
- Prvak Azije: 2007. (Al Ittihad)
- Prvak Hrvatske: 1998. (POŠK)
- Kup Hrvatske: 2000. (POŠK)

Dovoljan je i letimičan pogled na životopis Dragana Matutinovića pa da odmah bude jasno kakav je on čovjek. Javnost ga pamti, naravno, ponajprije po trenerskim rezultatima; u natjecateljskoj dionici svoje sportske karijere bio je od onih za koje kažu "jako dobar klupski igrač". Za reprezentaciju je igrao u B selekciji na Univerzijadi i Spartakijadi.

Ali trenerski nerv pokazivao je još u vrijeme kad je igrao. Dok je nastupao za svoj Mornar, trenirao je "dicu", u KPK je bio igrač i trener.

A već praktički u prvoj godini profesionalne trenerske karijere Matutinović je s Mornarom osvojio europski Kup kupova!

Dok su na Spinutu slavili veliki uspjeh, nemirni dečko je "pobjegao" u Zagreb i došao za kormilo Mladosti. Ali na Savi je ostao tek desetak dana, ali se zato u Španjolskoj zadržao punih sedam godina: tri sezone radio je u Barceloneti i četiri bio izbornik Španjolske. Tu je napravio posao karijere – udario je temelje jakoj reprezentaciji, pomladio je selekciju, pružio šansu Estiarteu, Rollanu i društvu. Okitio se medaljama, među kojima je najvrednija bila ona srebrna s OI u Barceloni 1992, nakon čega je bio primljen kod kralja Juana Carlosa.

Španjolci, naravno, nisu zaboravili sva ta dostignuća, još uvijek je omiljen u Barceloni. Ipak, svoje najdraže uspjehe ipak je postigao u rodnom Splitu. Kad je vodeći Mornar pobijedio u finalu Kupa kupova Catalunya, nije mu bilo ravnog. Posebno je bio ponosan što je veliki međunarodni uspjeh postigao s igračima poniklim u Mornarovim redovima.

Čovjek rođen za trofeje bio je vrlo uspješan i s POŠK-om. Nakon što su POŠK-ovci 1998. godine prekinuli niz Mladosti i prvi put osvojili naslov državnog prvaka, iduće godine bilo je na Zenti razloga za još veće slavlje: POŠK je u Napulju, pobjedama u igri s domaćinom završnog

turnira Posillipom te Bečejom osvojio naslov klupskog prvaka Europe. Često je znao reći da je ta POŠK-ova momčad iz Napulja najbolji klupski sastav koji je Hrvatska ikad imala. Pritom nije mislio samo na igračke kvalitete: bio je, naime, uvjeren da je to klapa velikih sportaša, silno dobrih momaka.

– To su bili moji vojnici. Svi odreda pravi ljudi! Kapetan Mario Oreb bio je u toj vrsti ipak od svih najvažniji – pravi kapetan, koji je i na primanju kod predsjednika Franje Tuđmana na Pantovčaku znao govoriti u ime svog kluba. Nekoliko mjeseci nakon toga Matutinović je dobio još jedno veliko priznanje, opet u Napulju: pripala mu je Zlatna kapica kao

europskom treneru godine. Neumorni Matuta "iskopao" je zlato i u Arabiji: sa svojim Al-Ittihadom postao je 2007. godine prvak Azije.

Na povratku iz Kuvajta, s poprišta finala, dočekan je u Arabiji kao kralj! Ne krije Matuta da bi sve osvojene trofeje dao samo da bude izbornik reprezentacije Hrvatske. Možda se pojedinci neće složiti kad kažemo da je Matuta pravedan, bez obzira na to što je silno temperamentan, zbog čega je i kao igrač i trener bio kažnjavan, ali u potpunosti se slažemo s njegovom tvrdnjom da je uspjeh hrvatske vrste na svim velikim natjecanjima – samo medalja. Upravo to je razlog što je često znao biti kritičan prema igračima i izbornicima.

> VITOMIR PADOVAN, jedan od "srebrnjaka" iz Firence (detalj s utakmice EP Hrvatska – Grčka)
NEVEN KOVAČEVIĆ za kormilom hrvatske reprezentacije

na nacionalnoj klupi, što će sve do pojave Ratka Rudića biti i najduži izbornički staž. Za kormilo je stao Neven Kovačević. U domaćim se, pak, vodama spremala detronizacija Mladosti, do te godine nedodirljivog prvaka, kluba koji je osvojio sva dotadašnja prvenstva. Koliko god to u Zagrebu tada tragično shvatili, činjenica da se konačno pojavilo neko, uvjetno rečeno, novo klupsko ime na popisu prvaka počela je zapravo oplemenjivati hrvatsku vaterpolsku scenu te državno prvenstvo konačno činiti sve kvalitetnijim i neizvjesnijim.

Splitskom POŠK-u ruku je još godinu dana ranije pružio jak sponzor (Slobodna Dalmacija). Dovedena su zvučna pojačanja (Šimenc, Barač, A. Bošković). Trener Mile Rebić odlično je posložio momčad, počeo uvježbavati orkestar, ali pobjedničke su note zasvirane tek dolaskom karizmatičnog Dragana Matutinovića, bivšeg španjolskog izbornika. Zaspjela su splitska djeca, neka nova vaterpolska imena poput Sarića, Kunca, Oreba. Neposredno uoči finala s Mladosti pukla je i afera s istjerivanjem Šimenca iz kluba, a sve zbog provaljenog podatka da je Dudo već bio dogovorio povratak u klub uz Savu.

Bilo kako bilo, POŠK-ovci su zasluženo slavili, prekinuli šestogodišnju nadmoć Žabaca, a grad podno Marjana u svom je prepoznatljivom stilu prvacima priredio nezaboravan doček na rivi.

Mladosti je, pak, to bio samo jedan od dva teška udarca u istoj sezoni. Naime, momčad, koju je sada vodio Božo Vuletić, bila je domaćin završnog turnira Lige prvaka. Nakon izgubljenog finala godinu dana ranije u Napulju, predsjednik kluba Tomislav Družak, revoltiran suđenjem, izjavio je na

talijanskom jugu: "Ako se postati prvakom Europe može samo ukoliko organizirate završni turnir, onda će dogodine on biti u Zagrebu!"

I bi tako. Otvoreno plivalište uz Savu ugostilo je 5. i 6. lipnja 1998. četiri najbolje momčadi Starog kontinenta – talijanske predstavnike Pescaru i Posillipo, ruski Spartak Lukoil iz Volgograda i domaćina Mladost. Turnir će, međutim, ostati zapamćen po posvemašnjem fijasku. Otušno malo gledatelja, nevjerojatno puno mušica na bazenu zbog kojih su se i ti rijetki gledatelji bojali disati punim plućima, te napokon prvi i dosad jedini put u povijesti tog natjecanja da domaćin nije dospio ni do finala.

Mladost je neshvatljivo loše odigrala protiv Pescare u polufinalu, izgubila nogometnim rezultatom (4:2) te su slabašnu utjehu potražila u visokom trijumfu za treće mjesto nad Rusima (19:11). Prvak je postao Posillipo pobijedivši Pescaru 8:6. Toj istoj Pescari bio je to posljednji veći domet uopće. Danas se taj slavni klub natječe u Trećoj talijanskoj ligi... Naravno, (pre)mirni Božo Vuletić morao je odstupiti s mjesta stratega zagrebačkoga kluba.

Nije to bilo jedino europsko razočaranje te godine za hrvatski klupski vaterpolo. Splitski Jadran igrao je protiv Partizana finale Kupa LEN. U prvom susretu u Beogradu bilo je obećavajućih 8:8, a u uzvratu 18. svibnja 1998. na Poljudu bilo opet nogometnih 3:1, ali za goste.

Godina 1998. bila je vrijeme loših matematičara, promjene izbornika i nogometnih rezultata u europskim susretima. Osim u POŠK-u, ovu bi godinu u hrvatskom vaterpolu najradije zaboravili.

1999.

Firentinsko srebro

Novi izbornik Neven Kovačević prvi je put uopće odabrao kandidate tek početkom 1999. u trofejnoj dvorani Mladosti uz Savu. Na konferenciji za novinare u nekoliko je navrata spominjao potrebu za povratkom izgubljenog kulta reprezentacije, no, već objava kandidata prošla je uz medijsku buru. U reprezentaciju je vraćen Šimenc, kojeg nije bilo godinu dana ranije, ali je opet izostavljen Perica Bukić. Legendarni kapetan iz Atlante 1996. više nikada neće zaigrati pod hrvatskom kapicom, iako je bio u naponu snage. U ozračju oporih tonova na relaciji Kovačević – Bukić otpočela je godina koju ćemo pamtiti kao jednu od najzujbuditljivijih, medijski najeksponiranijih. Istina, nije sve baš bilo i afirmativno po sport u cjelini, ali te se godine o vaterpolu nakon dugo vremena pisalo, čitalo i pričalo. Liga je brojala 12 klubova, što se danas, na žalost, čini nezamislivim. Prvoligašku su momčad tada imali i Zadar s Lušićem, Opatija (Kvarner Express) s Premušem i Frankovićem, a osim Juga u Gradu se probio i VK Dubrovnik, negdašnji Bellevue, s Volarevićem, Bjelofastovim i Brkićem, dok je metropola bila po brojnosti klubova uz bok Splitu. Uz Savu je, naime, igralo i Aurum osiguranje s Vegarom, Damjanićem, Jerkovićem...

Mladost, ojačana Šimencom i Vrbičićem, puna elana, želje za povratkom naslova, a POŠK sada pod imenom još jačeg sponzora Splitske banke i s vječno naelektriziranim trenerom Matutinovićem, prvi su favoriti za naslov. Te se godine igrao fantastičan vaterpolo. Jug se uzdizao nakon rata, u Primorju je još bio Hinić, tribine vrlo često i pretijesne da prime sve gledatelje.

Sve je to ipak bilo u sjeni okršaja Mladosti i POŠK-a čija je svaka utakmica bila proglašavana susretom najvišeg rizika. Neki nogometni susreti Dinama i Hajduka "kamilica" su u odnosu na tadašnje odnose Save i Zente! Čak je i staloženi

trener Žabaca Ozren Bonačić samoinicijativno istupio u novinama s porukom da ga u Splitu potkrajaju na semaforu koji mjeri vrijeme za napad. U veljači te godine, na prvom gostovanju mladostaša u Splitu, poletjele su i šake, i to ne među navijačima. Trener Matutinović nasrnuo je na Šimenca, uredovala je i policija, mediji su bili puni fotografija Dudina podlivenog oka.

U bazenu su te sezone Zagrepčani djelovali iznimno moćno. Igrao je to bila jedna od najsnažnijih momčadi Žabaca u povijesti, što je publika vrlo brzo prepoznala. Malo je koja utakmica u Zagrebu, pa i protiv najslabijih sastava, protekla s manje od tisuću navijača. Konačno, Mladost je osvojila dvostruku krunu, svladavši u prvenstvu u finalu dubrovački Jug.

Ali ni to nije bilo sve. Na impresivan su način osvojili i Kup kupova pobijedivši u finalu Olympiacos. Sve je bilo riješeno već u prvoj finalnoj utakmici u Zagrebu kad je bilo čak 13:4 za Mladost. U Pireju se stoga išlo na izlet, pa ni uvjerljiv poraz (10:6) tog 11. svibnja nije mogao pokvariti slavlje Zagrepčana.

Ipak, prava senzacija je tek slijedila. Splitska banka kao prvak iz prethodne sezone izborila je nastup na završnom turniru Lige prvaka. On se trebao igrati u Bečeju, ali je zbog NATO-ova bombardiranja Srbije i Crne Gore premješten u Napulj. Domaći Posillipo već je spremio slavlje za treći uzastopni naslov. Splićani objektivno nisu imali velikih izgleda – za njih je već plasman na završni turnir bio golem uspjeh. A onda, u polufinalu, šok za domaćina. POŠK-ovci, koji su u prvoj četvrtini ostali bez Romana Polačika, isključenog s pravom zamjene, započinju svoja najbolja dva dana u povijesti kluba. Posillipo je na koljenima, 7:6, Splićani u finalu čekaju Bečej. Dan kasnije, 5. lipnja, svladan je i srpski predstavnik (8:7) – POŠK je prvak Europe!

Nikako ne valja smetnuti s uma ni da su vaterpolisti Dubrovnika u svom prvom izlasku na međunarodnu scenu došli do trofeja: osvojili su Mediteranski ili COMEN kup.

S tri velika europska klupska trofeja dočekali smo ljetu u koje je izbornik Kovačević ušao s točno isplaniranih 100 dana priprema. Firenca, srce Toscanne, od 2. do 11. rujna bila je domaćin EP-a. Za Hrvatsku su igrali: Školneković, Padovan, Đogaš, Šimenc, Letica, Štritof, Smoldaka, Ivaniš, A. Bošković, Barač, Hinić, Vičan, V. Kobeščak, Jerković i Sarić. Visok potencijal Kovine Hrvatske nije se dao toliko nasluti nakon pobjede nad Slovačkom (9:7), ali već u 2. kolu, kad je svladana Rudićeva Italija (7:6), bilo je očito da se događa nešto veliko. Pred Mađarima smo pokleknuli u posljednjoj dionici, na kraju je bilo 6:7, a onda su Grčka (9:6) i Slovenija (9:4) poslužile kao zagrijavanje za četvrtfinale. Ondje je čekala Jugoslavija.

Baš kao i u Perthu i baš kao i uvijek protiv te momčadi, utakmica iznimno nervozna, nabijenih emocija, ali u samom bazenu vrlo korektna. Prvo poluvrijeme još vodimo, minimalno, 4:3. U trećoj suparnik stiže i poravnava na 5:5, a na koncu posljednje četvrtine 7:7. Produžeci... Trenutak kada se grizu nokti. Prvi dio bez pogodaka, ali u drugom dijelu produžetka dvije lopte odsjedaju u Jovanovićevu mrežu za konačnih 9:7 i otvoren put, sada do finala, jer u polufinalu nas je opet čekala Grčka. Još jednom dosta lagan posao – 10:7, osigurana je medalja! Druga u povijesti samostalne Hrvatske.

U subotu 11. rujna 4.000 gledatelja na tribinama plivališta Costo-lli gledalo je festival vaterpola, utakmicu koju je LEN kasnije proglasio najljepšom utakmicom godine. Osobno, radije bismo da je utakmica bila ružna, a ishod drukčiji. Nakon spektakularnog otvaranja utakmice i našeg vodstva 3:0, Mađari ne gube glavu, kao što se to njihovim sastavima u sličnim situacijama obično događa. I još nešto, Peter Biroš, Mađar iz riječkog Primorja, odigrao je utakmicu života. Do te večeri nikad u karijeri nije postigao više od četiri gola. No, u zvijezdama je očito bilo zapisano kako je to njegov dan. Od šest udaraca na vrata postigao je čak pet pogodaka i bio najzaslužniji za mađarsko slavlje 15:12.

Opisati Dubravka Šimenca na jednoj ili dvije stranice knjige nemoguća je misija. Samo bi se o njegovu temperamentu moglo potrošiti nebrojeno više stranica. O njegovim izjavama, medijskim istupima, golovima, utakmicama, klubovima...

Bez sumnje, jedan od najvećih u vaterpolskom svijetu. Uopće. A opet, veliki igrač koji je vaterpolu dao i od vaterpola dobio mnogo manje negoli je trebao. Osvojio je sve trofeje koje vaterpolo poznaje, sa svakim klubom u kojem je igrao stizao je do pobjedničkih postolja. A opet je, gotovo uvijek, kontroverzno odlazio...

Cijeli je život igrao na poziciji braniča, gdje ga je postavio Bonačić. Strašnog, razornog šuta koji je parao mreže i lomio vratnice. Volio je, češće od drugih, "podvaliti" loptu suigraču, asistirati, koristeći jednako dobro desnu i lijevu ruku. Kao bek nije bio grub, dapače – nije se znao "tući". Danas, kaže, ništa ne bi mijenjao u svojoj karijeri, osim "bio bih veći diplomat, pazio bih malo na jezik i izjave".

Kaže da su dva trenera, od mnoštva s kojima je radio, ostavila na njemu neizbrisiv trag: Rudić zbog discipline i Stamenić zbog vaterpolskog znanja. Rudić je jednom rekao da s Dudom treba znati. I doista, sam će za sebe kazati da je karakterni osoba s greškama, koje nisu zlonamjerne, malo nagao, emotivno sazreo kasnije od drugih.

Sjajno ga je, u dvije anegdote, opisao pokojni veliki hrvatski trener Bruno Silić. Obje su vezane uz Ol u Atlanti. U Neshvilleu, gdje su se naši reprezentativci pripremali dva tjedna prije početka Igara, nije bio siguran da će biti u najboljem sastavu. Strepio je do posljednjeg trenutka.

– Dudo ima toliko energije da nikada ne smije biti previše siguran jer je tada nesvjesno upotrijebi na krivi način. Ovako sam ga držao na neki način pod kontrolom da bi nam on to vratio na najbolji mogući način na Igrama – objasnio je Silić.

Scena druga: na dan otvaranja Olimpijskih igara u Olimpijskom selu našao se u skupini sportaša koji su prisustvovali pozdravljanju predsjednika Billa Clintona s američkim sportašima. I dok su drugi samo promatrali, Šimenc je prišao američkom predsjedniku, rukovao se s njim i, jedini, porazgovarao s njim. Idućeg dana iz pratnje američkog predsjednika stigla je vijest da je predsjednik SAD-a kasnije prepričavao susret i Šimencovu zahvalu Clintonu za podršku Hrvatskoj.

To je Dudo, sjajan, velik sportaš, znatiželjan kao dijete, sa srcem u koje stane cijeli bazen, zajedno s tribinama. Igrač s dušom.

S devet godina počeo igrati vaterpolo, "bilo je to logično", kaže, "stalno sam doma od oca slušao priče o vaterpolu". Prvi mu je trener bio Duško Baždar, a nakon njega Vlado Hrestak. Zanimljivo je da Dudo nikad nije trenirao plivanje, ali zato, "često sam gledao braću Miloš i braću Ševo kako treniraju pa sam skidao njihove (p)okrete u vodi".

Koketirao je i s rukometom, što je također obiteljsko naslijeđe. Trenirao je u Kutiji šibica, a trener mu je bio Vilim Tičić. Uz rukomet, probao se i u ragbiju, atletici i tenisu. Pravi je izdanak Sportskog parka Mladost.

Rukomet ga je i koštao: 1987. godine nije nastupio na zagrebačkoj Univerzijadi zbog

ozljede skočnog zgloba. Igrajući rukomet za Rudeš u međuopćinskoj ligi, stao je na nogu Ivi Glaviniću.

Oduvijek je volio rad u teretani, pa se i danas spominje Marijana Žižanovića, "vrhunskog kondicijskog trenera koji je kasnije počeo raditi s Mirkom Filipovićem, Cro Copom".

U prvu je momčad Mladosti ušao u sezoni 1982/83. Sjeća se tih prvih utakmica i teških gostovanja, poput onih u Crnoj Gori ili Šibeniku, "definitivno najgori bazen, spoj mora i klora, oči su pekle, bilo je strašno". I kad spominjemo oči, ne možemo ne spomenuti njegovu najtežu ozljedu, 2002. godine na utakmici Savona – Posillipo kad je umalo ostao bez oka. Operacija, pa dug oporavak, dobio je umjetnu leću. Na jedno oko od tada slabije vidi, što ga ipak nije smetalo da odigra još četiri godine poslije rehabilitacije. Na žalost, velike, grandiozne oproštajne utakmice nije bilo, iako ju je najavljivao, sanjao i zaslužio. Najdraži klupski trofej mu je osvojeni naslov prvaka s Mladosti protiv Spandaua 04 na Savi 1989. godine:

– Dao sam posljednji pogodak na kraju, pod prekršajem, pola sekunde do kraja.

Rado se sjeća i povratka u Mladost i tri trofeja iz sezone 1998/99. Žali i danas za Atlantom i zlatom.

– Da smo igrali još 100 utakmica sa Španjolcima, dobili bismo ih – komentira to

(ne)sretno finale – Tada smo pogriješili jer smo svi tražili Silića na klupi.

Četvrtfinalni susret protiv Jugoslavije na OI u Atlanti jedna je od njegovih najdojmljivijih partija. Odigrao je bez greške, s toliko snage, samopouzdanja i motivacije. U Ateni je na Olimpijskim igrama ostvario još jedan san, nosio je olimpijsku zastavu, predvodio sve hrvatske sportaše u svečanom defileu, širokog dječakog osmijeha, mašući zastavom kao maslinovom grančicom.

Obitelj mu je svetinja, zato je i izabrao broj 4 na kapici, jer simbolizira, kaže, obitelj. Prije su to bili majka bivša odbojkašica, otac vaterpolist

i rukometaš, on i sestra Iva, sinkro-plivačica, a danas su to supruga Ira, koja mu je najveća podrška u životu, on i dvije kćeri, odbojkašice Nika i Karla. A i četvorka ga neodoljivo podsjeća na kuću, na dom.

Zagrebački dečko, izdanak zagrebačke škole vaterpola. Sjajan vaterpolist i – veliko dijete. I veliki čovjek u isto vrijeme, koliko god to nemoguće zvučalo. Sveprisutan u javnom životu. Netko je rekao za njega, "nema tog društvenog događanja u Hrvatskoj, a da Šimenc nije pozvan". Jednostavno, bez njega događaj to nije u cijelosti. Najbolji je to dokaz koliko je omiljen među ljudima.

Dubravko Šimenc

Bek razorna šuta

Datum rođenja: 2. studenog 1966.

Mjesto rođenja: Zagreb

Zanimanje: profesor kinezioloških znanosti

Vaterpolo je počeo igrati 1975.

Igračka karijera: 1975– 1992. Mladost; 1991-1992. Jadran Split; 1992-1993. Volturmo, Italija; 1993-1994. Pescara, Italija; 1994-1995. Como, Italija; 1995. St. Julian, Malta; 1995-1996. Pescara; 1996-1998. POŠK Split, 1998-2000. Mladost Zagreb; 2000-2002. Savona, Italija; 2002-2003. Mladost; 2003. Los Angeles, SAD; 2003-2004. Chiavari, Italija; 2004-2005. Cremona, Italija, 2005-2006. Bogliasco, Italija; 2006. Neptunes, Malta, 2006-2007. Medveščak.

Reprezentativna karijera: 200 nastupa za SFRJ (1986-1991), 150 nastupa za Hrvatsku (1992-2004)

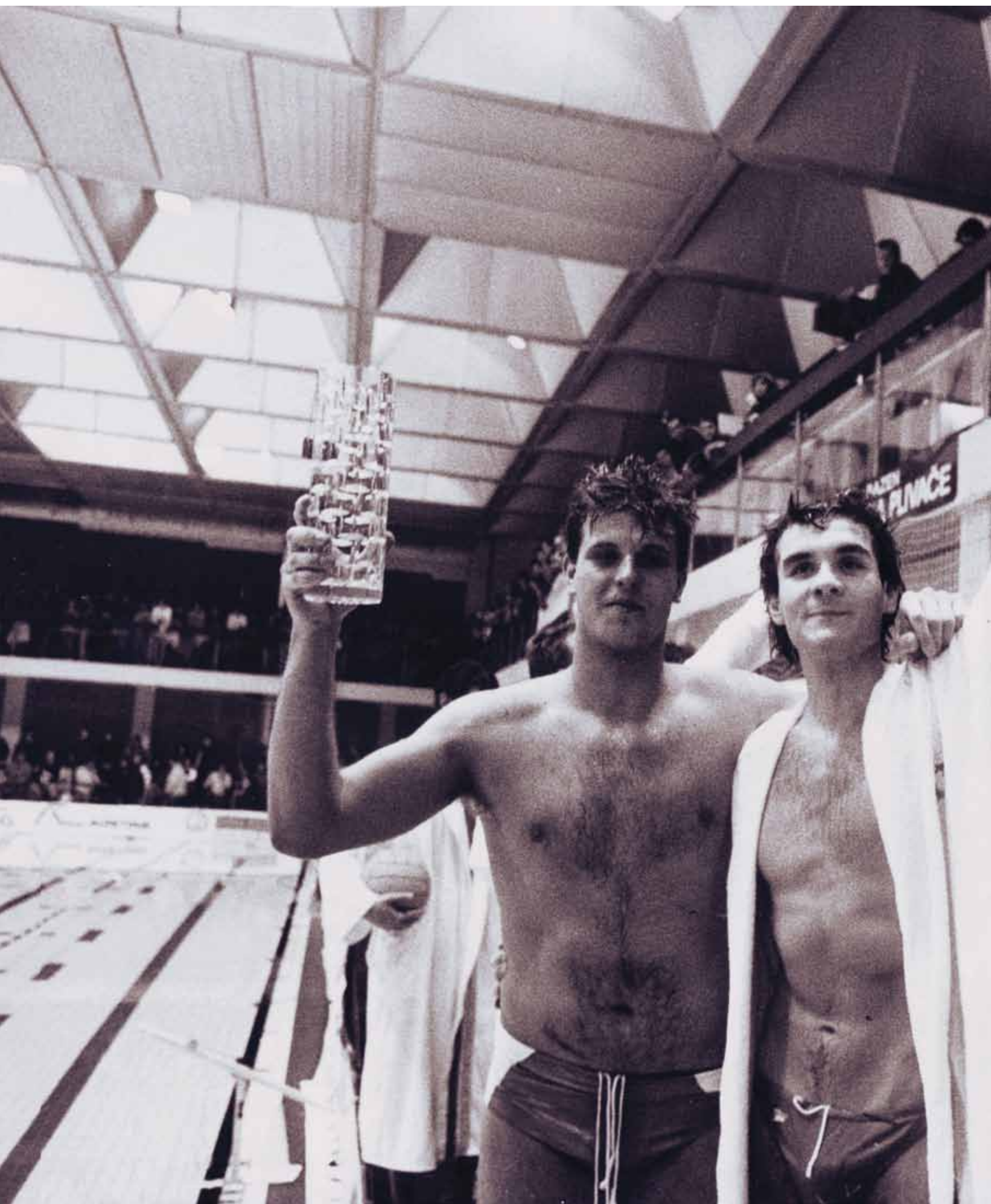
Trenerska karijera: 2006-2008. Medveščak (pomoćni trener seniora i trener juniora); 2008-2009. Mladost (trener vaterpolistica); od 2009. Mladost (trener juniora)

Trofeji s reprezentacijom:

- zlato na OI u Seoulu 1988.
- zlato na SP u Madridu 1986.
- zlato na SP u Perthu 1991.
- zlato na FINA kupu u Berlinu 1989.
- zlato na Igrama dobre volje u Seattlu 1990.
- srebro na OI u Atlanti 1996.
- srebro na EP u Sofiji 1985.
- srebro na EP u Bonnu 1989.
- srebro na EP u Firenci 1999.
- srebro na EP u Kranju 2003.
- srebro na Igrama dobre volje u Barceloni 1991.
- srebro na MI u Ateni 1991.
- srebro na MI u Canetu 1993.

Trofeji s klubovima (igrački):

- Prvak Europe: 1989. i 1990. (Mladost), 1992. (Jadran)
 - Kup pobjednika kupova: 1994. (Pescara) i 1999. (Mladost)
 - Kup LEN: 1996. (Pescara)
 - Europski Superkup: 1989. (Mladost)
 - Mediteranski kup: 1988. i 1991. (Mladost), 1993. (Volturmo) i 1995. (Como)
 - Prvak Hrvatske: 1992, 1999. i 2002. (Mladost)
 - Prvak Jugoslavije: 1989. i 1990. (Mladost)
 - Prvak Malte: 1995. (St. Julian) i 2006. (Neptunes)
 - Kup Hrvatske: 1999. (Mladost)
 - Kup Italije: 2005. (Cremona)
 - Kup Jugoslavije: 1989. (Mladost)
 - Kup Malte: 1995. (St. Julian)
- Trofeji s klubovima (trenerski):
- Prvak Hrvatske: 2008. (ŽVK Mladost)
 - Prvak Hrvatske: 2007. (mlađi juniori Medveščaka)

^ Dubravko Šimenc i Perica Bukić 1990. s naslovom prvaka države

Sjeverni susjedi u bazenu su prkosno domaćim gledateljima na tribinama skandirali "Benedek, Benedek" kao znak potpore svom suigraču kojem su – Mađari su u to uvjereni i danas – Talijani tijekom tamošnje prvenstvene sezone namjestili aferu s dopingom i tako eliminirali najboljeg mađarskog igrača s prvenstva. No, i bez velikog Tibora Mađarska je dokazala da igra najbolji vaterpolo tog trenutka te je zasluženo ponijela zlato u Budimpeštu.

A mi... U našem je taboru još koji trenutak prevladavala gorčina zbog poraza, zbog izgubljenog finala, ali firentinsko srebro koje je iskovao Kova vratilo je vjeru u vaterpolsku reprezentaciju. Sprana je ljaga ostala nakon Perth a i tek 9. mjesta na SP, upotpunjena priča godine u kojoj su nam sjali klubovi, ali činjenica je da uza sve trijumfe klupskih družina vrijednost nekog sporta prvenstveno određuje rezultat nacionalnog sastava. To smo sada napokon imali. Tri godine nakon Atlante, konačno jedna medalja. U pravom trenutku, godinu prije Olimpijskih igara u Sydneyu. Igara na koje smo se plasirali baš na temelju toga europskog srebra budući da je Mađarska te godine osvojila i FINA kup u Sydneyu te time automatski Hrvatima podarila olimpijsku vizu.

Idemo opet Down Under. Ne više u Perth, već još malo dalje, u Sydney, s aureolom europskog doprvaka i legitimnim pravom nazivati se jednim od favorita za kolajnu.

2000.

Sidnejska gripa

Nasuprot uspjesima, pobjedama, medaljama i trofejima, vaterpolo je upravo u olimpijskoj godini počeo osjećati probleme zbog nedostatka novca. U početku nije to izgledalo ništa osobito teško, ali za onoga tko je znao gledati, te su loše naznake jasno upućivale da se sprema velika nevera. Ona je prvo odnijela predsjednika Hrvatskoga vaterpolskog saveza Tomislava Družaka. Reprezentativci su, naime, potraživali dug star čak četiri godine. Riječ je bila o dva milijuna kuna za olimpijsku srebrnu medalju iz Atlante 1996. U međuvremenu je već dospjela na naplatu nagrada za srebrnu medalju iz Firence, a blagajna HVS-a bila je prazna. Otkazane su pripreme seniorske vrste s Mađarima u Sisku, a upitne su bile čak i olimpijske pripreme za Sydney. Sve je to 1. travnja 2000. dovelo do detronizacije Družaka te je za predsjednika Saveza ponovo izabran Zdravko Hebel, koji je tu dužnost već bio obnašao od 1995. do 1997. S pričom u novcu i dugovima ušlo se u olimpijsku godinu. Bio je to tek početak problema. U domaćem prvenstvu slični problemi počeli su moriti i Mladost, ali zato se uzdizala momčad koja je navješćivala početak svoje ere, vladavine iz Gruža. Dubrovački Jug oporavio se nakon turobnih godina ratnog stradanja i izbjeglištva, nemogućnosti treniranja u svom, i bombama ruiniranom, bazenu. U punoj su snazi bili Balić, Volarević, Smodlaka, Kržić, Fatović, Ivaniš, A. Bošković. Dodatno su stasali Karač, Vranješ i Pecotić te je uz Mađara Tamasa Molnara stvorena respektabilna momčad. Taj i takav Jug prvi je put postao prvakom Hrvatske, dok je u Kupu slavio POŠK. Splićani su tako u tri godine ostvarili svoj triptih – prvenstvo, tadašnju Ligu prvaka i domaći kup. Mladost je pak – nimalo iznenađujuće s obzirom na zbivanja te godine u klubu – ostala prvi put bez ijednog trofeja.

U Europi klubovi nam ipak još uvijek i više nego dobro kotiraju. Tomu u prilog govori slavlje Juga u Kupu LEN, ali i podatak da prvi put u povijesti imamo čak dva predstavnika

na završnom turniru Lige prvaka u Bečeju – POŠK i Mladost. U polufinalu je domaćin Bečej lako svladao Splićane 6:4, a poprilično je iznenađenje priredila Mladost koja je istim rezultatom potopila budimpeštanski BVSC s čak tri gola Tomislava Rogina za vodstvo 3:0. Više od prodora u finale Mladost tada nije mogla. U finalnom susretu imali su izrazito slabu realizaciju igrača više (2-13) i doživjeli su poraz 11:8. Ljeto je bilo predviđeno za pripreme – ali tako je bilo samo zamišljeno. Prvo je slijedio težak udarac: afera marihuana (tek ćemo koju godinu kasnije pisati "afeta marihuana – prvi dio"). Naime, tijekom priprema test na doping otkrio je tragove marihuane kod Marija Oreba. Iako kanabis nije stimulativno sredstvo, to nije umanjilo višestruku štetu koju je pretrpio vaterpolo. Oreb je isključen iz reprezentacije, javnost je govorila o "vaterpolistima pušačima", više se nitko nije sjećao srebra iz Firence...

Osvanuo je posljednji tjedan rujna i početak vaterpolskog turnira na Igrama. Skupina vrlo teška, ali naša igra zadivljujuće laka, dobra. Redom su svladavani SAD (10:7), Grčka (9:5), pa velika Mađarska u sjajnoj igri (8:7), Jugoslaveni su nam se uspjeli provući (4:4) te za konac u skupini Nizozemska (11:7). Hrvatska je igrala najljepši, najbolji vaterpolo u Sydneyu. Svi su se stručnjaci slagali da smo najveći favoriti ne samo za postolje nego za najviše postolje. Međutim, malo je tko znao što se kuhalo u momčadi. Temperatura je bila maksimalno povišena, i to doslovno.

Vaterpolisti se, naime, prije polaska za Sydney nisu cijepili protiv gripe te se, kao po Murphyjevu zakonu, nevolja ukazala baš ondje i onda kada je najmanje trebala. Iz utakmice u utakmicu, tijekom borbe po skupinama, obolijevali bi igrač ili dva, ali smo nekako gurali. Međutim, uoči četvrtfinala sa Španjalcima, utakmice biti ili ne biti, u krevet je leglo tri četvrtine momčadi! Organizmi iscrpljeni u prijašnjim susretima nisu više reagirali ni na kakve antibiotike, infuzije.

Iscijedeni, bolesni, gripozni i nemoćni uletjeli smo u bazen s Furijom. Manuel Estiarte i suigrači to su znali iskoristiti, pobijedili su nas 9:8. Španjolska je otišla u boj po medalje, a Hrvati su, kao i dvije godine ranije u Perthu, počeli proživljavati kalvariju. Iz domovine su stizale čak i poruke "nek' se doma vrate plivajući".

Konačno sedmo mjesto, nakon poraza od Amerikanaca (8:7) i pobjede nad domaćinima (10:8), bacilo je hrvatski vaterpolo u stanje teške apatije.

▷ MARIJO OREB

TOMISLAV ROGIN – Strijelac tri gola za Mladost u polufinalu Final Foura u Bečeju

▲ JUG POBJEDNIK KUPA LEN

JUG PRVI PUT PRVAK HRVATSKE – Karač, Drobac, A. Bošković, Balić (slijeva)

^ Reprezentacija odlazi u Fukoku na SP
 7 Zdravko Hebel odlazi iz HVS-a u HOO

2001.

Jug na tronu, ali Hrvatska na koljenima

Nakon izbora Zdravka Hebela za predsjednika Hrvatskoga olimpijskog odbora, godinu će dana kao v.d. ulogu predsjednika HVS-a preuzeti Dubrovčanin Branko Bazdan. U krajnje nezahvalnom trenutku. Novčana dubioza bila je sve veća, povjerenje navijača i javnosti u domete vaterpolske vrste sve manje. Prva liga smanjena je na 10 momčadi, iščezli su Aurum osiguranje i Zadar.

Oni koji su preostali, ušli su u deseto jubilarno prvenstveno izdanje bremeniti problemima. Rubrika otišlih igrača nikad nije bila veća. Najviše, čak deset vaterpolista, napustilo je POŠK zajedno s trenerom Matutinovićem. Od momčadi koja je prije nepune dvije godine bila prvak Europe nije više ostalo ništa. Momčadi sa Zente sada je još mogla preostati samo borba za naslov prvaka grada Splita. Jadran je u još težem položaju, "na aparatima". Upravo od godine 2001. pa sve do danas grad podno Marjana, rasadnik vrsnih igrača, talenata, bisera hrvatskog vaterpola, ne može više okupiti barem jednu u nacionalnim razmjerima snažnu momčad. Što tek reći za Dubrovnik ili Šibenik, koji nema ni ono osnovno za bavljenjem ovim sportom – bazen? Uoči početka nadmetanja za bodove veće je pitanje bilo koliko će klubova uopće financijski izdržati sezonu do kraja.

U takvim uvjetima Jug samo dokazuje ono što je sezonu prije dao naslutiti. U miru i tišini, oslanjajući se na vlastite snage, s puno upornog rada i cijelim gradom iza sebe iskazuje prevlast u domaćim bazenima. Prvi put u povijesti u sezoni 2000/01. dvostruka hrvatska kruna stiže u Gruž.

U europskoj konkurenciji stanje je bilo nešto malo bolje. Iz dva razloga. Mladost se natječe u Kupu LEN, u kojem nije tako jaka konkurencija, a Zagrepčani imaju velik motiv: osvojiti jedini preostali europski trofej koji dotad nisu imali

u svojoj riznici. To im je uspjelo pobjedom u finalu, u dvije utakmice, nad Bresciom, što je ujedno bio i posljednji trofej trenera Brune Silića.

Gospari se, pak, u Euroligi pokušavaju dokazati na način identičan onome u domaćoj ligi. Na završni turnir nisu se samo plasirali, nego su ga i organizirali. U ambijentu dotad u Euroligi neviđenom, na "starom" Gružu i pred 5.000 gledatelja bili su jednostavno prejaki za konkurenciju.

Prvo je 18. svibnja 2001. u polufinalu svladan dotadašnji prvak Europe Bečej 10:9. Bečejcima je to bio prvi poraz uopće nakon dvije godine, iako su još početkom posljednje četvrtine vodili 8:7. Karač, Fatović i Kržić s po tri pogotka te Ivaniš s jednim odveli su jugaše na prag ponavljanja uspjeha iz 1981. i njihove prve europske zvjezdice.

Sutradan, Jug i 5.000 navijača suočili su se s Olympiacosom koji je s klupe vodio Matutinović, a u bazenu igrao drugi Splitsanin Teo Đogaš. Minutu i pol prije kraja četvrtne dionice Ivaniš je domaćina doveo do prednosti 5:4, minutu kasnije Đogaš je poravnao, a u posljednjim sekundama grčki vratar Voltyrakis obranom s igračem manje ishodio dodatnu dramu produžetka.

U nastavku bilježimo pogotke Smoldlake i Fatovića, ali i dva pogotka kapetana Olympiacosa Chatzitheodoroua. Tada se, sedam sekundi prije kraja, ukazao centar Gospara Mile Smoldlaka koji pogotkom za 8:7 Jugu donosi drugi naslov najboljeg kluba u Europi! Najljepši hrvatski vaterpolski trenutak cijele te godine.

Na reprezentativnom planu godina je bila iznimno bogata, dapače iscrpljujuća. U razmaku od nepuna dva mjeseca valjalo je odigrati EP u Budimpešti, pa onda SP u Fukuoki. Konac ljeta bio je rezerviran za Mediteranske igre u Tunisu.

↗ Slavlje Jugovih navijača nakon finala Eurolige u Dubrovniku
 ↗ TRENER I KAPETAN S EURO-NASLOVOM – Veselin Đuho i Elvis Fatović

U Budimpešti su nas zastupali Vićan, Kunac, Oreb, Letica, Đogaš, Smodlaka, Ivaniš, Barač, Hinić, Primorac, V. Kobeščak, Sarić i Volarević. Objektivno, nacionalnoj vrsti nisu se davali veliki izgledi, što je donekle podgrijavao i izbornik Kovačević izjavama da će već plasman među četiri najbolje momčadi biti velik uspjeh. Medalja se nije spominjala ni kao mogućnost.

Počelo je šokovima. U 1. kolu Slovačka je ostvarila rezultat za svoju povijest – pobijedila je Hrvatsku 10:9. Utjehu smo pronašli u Francuskoj (12:3) te Rusiji (8:6) koja je već počinjala padati. No, igramo neodlučeno s Grcima (7:7), pa čak i slabijim Nijemcima (9:9).

Najbolja utakmica Hrvata viđena je protiv Španjolaca u četvrtfinalu (7:6), nakon vrlo visokog vodstva od 4:0 na koncu prve četvrtine. Statistički borili smo se za medalju, ali de facto, svi oni koji su gledali preostale dvije utakmice na prepunom Margit Sziget u znaju da šansi nismo imali. Ni u polufinalu protiv Jugoslavije (6:8), ni u susretu za broncu protiv Mađarske i 7.000 domaćih navijača (9:12). Puno lošija igra negoli što govori konačan plasman, četvrto je mjesto još bilo i dobro u odnosu na ono što smo pokazali u japanskoj Fukuoki na Svjetskom prvenstvu.

U otužnim uvjetima s tek kojom desetinom gledatelja na bazenu, onima koji su vjerojatno zalutali na vaterpolu, Hrvatska se u prvoj skupini lako obračunala s Japanom (8:2)

i Australijom (8:6), ali protiv Španjolske već je bio minus (4:6). U drugom dijelu i novoformiranoj skupini pobijeđene su Nizozemska (12:3) i SAD (11:5), ali već susret s Rusijom, momčadi koja je bila na našoj razini, već je bio poguban (7:8). Potpuno demoralizirani još jednim teškim neuspjehom na velikom natjecanju, ponovo u utješnoj skupini, dojam smo dodatno pokvarili porazom od Grka (12:11), pa onda i od Amerikanaca (10:9). Osmi smo na svijetu.

Ali crnoj seriji ni tu nije bio kraj. Prvo još jedna afera s marihuanom: u rujnu na Mediteranskim igrama u Tunisu na kanabis je bio pozitivan i drugi naš vaterpolist u samo dvije godine – Višeslav Sarić. Što se rezultata tiče, bili smo peti. Tek peti na Sredozemlju – a to smo peto mjesto izborili pobjedom nad Slovenijom!

Dakako, izbornika Nevena Kovačevića više ništa nije moglo spasiti. Novim šefom broda uskoro će postati stručnjak s Jugove klupe Veselin Đuho, koji se, međutim, neće profesionalizirati u Savezu jer za takvo što nema novca. Đuho ostaje trener Juga, ali i izbornik izabrane vrste.

Krajem iste godine, u subotu 17. studenoga Hrvatski vaterpolski savez dobio je novog predsjednika. Postao je to Martin Sardelić prikupivši 68 glasova, a njegov protukandidat Ronald Lopatny dobio ih je 58. I po tome se dobro moglo vidjeti koliko nam je vaterpolska organizacija u ono doba bila razjedinjena. Najkraće rečeno – olovne godine.

2002.

Oproštajna utakmica Perice Bukića

Za razliku od prethodne, 2002. godina ponudila je smiraj u bazenima. Te se godine nije, s iznimkom FINA kupa, nije održavalo nijedno veliko reprezentativno natjecanje. A ni ono nam neće baš ostati u lijepom sjećanju. Na taj FINA-in ili Svjetski kup, na kojem se natječe osam najboljih momčadi s prethodnog svjetskog prvenstva, Hrvatska je otišla s novim izbornikom i u prilično šarenom, bitno izmijenjenom sastavu. Pripreme su bile kratkotrajne jer za bilo što duže i ozbiljnije nije bilo vremena.

Koliko je to bilo doba neimaštine, zorno svjedoči primjer da su reprezentativci umjesto majica s imenom države ili ikakvom oznakom vaterpola nosili sponzorske majice jedne ne odveć poznate modne marke. Izgledali su na ulici kao skupina građana slučajno odjevenih u iste majice, a tako su djelovali i u bazenu.

Pomlađena vrsta u sastavu Volarević, Franković, Vranješ, Herceg, Premuš, Štritof, Primorac, Đogaš, Milaković, Kunac, Hinić, Perčinić i Koljanin odigrala je četiri utakmice. Triput su izgubili – Italija (6:5), Španjolska (7:4) i SAD (12:10) – te odigrali neodlučeno s Grčkom (7:7). Naravno, zauzeli smo posljednje, 8. mjesto.

Što se državnog prvenstva tiče, sezona 2001/02. krenula je tek 12. siječnja 2002. godine. Najkasnije u povijesti, ali i najkasnije i u Europi te godine; samo je ljetna liga na Malti počela kasnije. Bilo je tu i ponešto simbolike. Prethodna, 2001. godina, uz poneke čase klupske iznimke, nije bila ništa drugo doli godina za zaborav. Takvoj je godini doista trebalo samo priželjkivati konac te krenuti s nadom u nešto novo i valjda bolje i kvalitetnije.

U Hrvatskoj su se kvalitetom izdvojili Mladost i Jug. Ostatak lige nije im bio ni do koljena. Mladost se pokazala boljom, osvojivši dvostruku krunu. Jugaši, kao da su se malo opustili, došli su do završnog turnira Eurolige u Ateni, ali su u polufinalu izgubili od Olympiacosa vrlo uvjerljivo 8:5. Izgubili su dan kasnije i susret za treće mjesto od napuljskog Posillipa 8:7, a do prvog naslova prvaka Europe stigli su vaterpolisti Olympiacosa pobijedivši u finalu Honved 9:7.

Ono po čemu ćemo svakako primarno pamtiti ovu godinu jest oproštajna utakmica najtrofejnijeg vaterpolista na svijetu svih vremena, člana Kuće slavnih Perice Bukića. Iako se, doduše, od bazena oprostio još godinu dana prije te zasjeo u direktorsku fotelju u Mladosti, 12. studenoga 2002. u Zagrebu je upriličena, bez pretjerivanja, najspektakularnija nenatjecateljska vaterpolska utakmica.

Susret Mladost – Svijet bio je završni čin jedne velike sage o kapici s brojem 10 koja je obilježila svjetski vaterpolo. Prepune tribine plivališta uz Savu, tv-prijenos te ponajviše imena svjetskih asova pristiglih iz svih krajeva Globusa govore dovoljno – Massimiliano Ferretti, dr. Tamas Molnar, Dubravko Šimenc, Theodoros Chatzitheodorou, Aleksandar Jerišov, Revaz Čomakidze, Igor Hinić, sada pokojni Jesus Rollan, Gergely Kiss, Tibor Benedek, Fabio Bencivenga, Mile Smodlaka, Zsolt Varga, Ryan Bailey, Vjekoslav Kobeščak, Vladimir Vujasinović, Renato Vrbičić... Poklonstvo prinčeva jednom kralju.

Valjalo je početi živjeti, gledati vaterpolo bez Perice Bukića u bazenu.

< SPEKTAKULARAN OPROŠTAJ – Na oproštajnoj utakmici Perice Bukića Mladost
i reprezentacija Svijeta
Δ Odlazak velikana

^ Uoči EP u Kranju za izbornika je postavljen Zoran Roje (sjede Lušić, Hinić, Fatović, Štritof i Šimenc)

2003.

Još jedno finale, ali i neredi i kazna

Godina 2003. obilovala je događajima, uzbuđenjima, uspjehima, ali i tugom, nevjericom. Te je godine Hrvatski vaterpolski savez imao i novog čovjeka u ulozi predsjednika, Nikolu Grabića, bivšeg splitskog gradonačelnika. Krenimo redom. U sezoni 2002/03. Prva liga je i dalje imala deset klubova. Klub iz Krešimirova grada uoči te sezone promijenio je ime Solaris i postao Šibenik, ali je sve domaće utakmice održavao – izvan Šibenika. Bazen u Crnici tek se počeo graditi, točnije rečeno obnavljati. Iako se očekivalo, pa i najavljivalo da će se razbuditi barem još jedna, treća sredina, u nacionalnom smo prvenstvu i dalje gledali borbu Mladosti i Juga za prevlast. Zanimljivo da su oba kluba obavila tek kozmetičke izmjene. Iz Gruža je otišao Pecotić, da bi iz Mornara došao Vlatko Burić. U Mladost su se vratili Šimenc i trener Bonačić, a otišli su Herceg i Sarić.

Baš su tako, u skladu s tim dvovlašćem, te sezone podijeljeni i trofeji: Jugu kup, a Mladosti prvenstvo. U europskoj konkurenciji Mladost je nastupila na završnom turniru u Genovi: izgubila je 5:4 polufinalni susret od domaćeg Pro Recca, kasnijeg prvaka, a osvojila treće mjesto nakon pobjede nad berlinskim Spandauom 04 (6:5).

No, upravo će posljednja utakmica prvenstva, peti finalni ogled doigravanja u Gružu između Juga i Mladosti, znatno utjecati na izgled i rezultate u ljetu koje je slijedilo. Naime, Žapci su usred prepunog starog Gruža slavili naslov, samo što je trener jugaša i izbornik reprezentacije Veselin Đuho sasuo paljbu po sucima i vrlo se neprimjereno ponašao u završnici susreta te time dodatno ugrijao i pregrijao uzavrelu atmosferu u Gradu.

Đuho je šutirao po bazenu čunjeve u vodu, letjele su stolice, jedan je gledatelj napao mladostasa Milakovića, uređovala je policija. Bila je to ružna slika koja je samo nekoliko dana

kasnije rezultirala – između ostalog i zbog velikog pritiska javnosti – smjenom Đuhe i postavljanjem Zorana Roje za izbornika reprezentacije.

Nacionalna je vrsta zapravo ostala bez izbornika prvog dana priprema reprezentacije u Splitu. Samo tri tjedna uoči EP u Kranju! U međuvremenu su trening-utakmice s nama otkazali prvo Rusi, zatim i Francuzi. Do početka EP naši će reprezentativci odigrati tek tri neslužbena susreta sa slabijim Slovincima.

Ni nije to bilo sve. Posljednjeg dana priprema, dan uoči polaska u Kranj, samoinicijativno je otkazao Ivo Ivaniš, koji je već bio u planiranih 15. Ivo je držao da u Kranj ide tek da bi popunio brojku, da će većinu utakmica biti prekobrojni, 14, odnosno 15. igrač i stoga se spakirao i otišao doma.

U tim nimalo idiličnim uvjetima Roje je poveo petnaesticu hrabrih, ali zaista vrlo dobro odabranih i u tom trenutku dosta najboljih hrvatskih vaterpolista na kontinentalnu smotru. U odabiru igrači više nisu dijeljeni na stare i mlade, prestali smo s nepotrebnim "procesima pomlađivanja". Jednostavno, otišli su najbolji.

Roje nije odveć mijenjao u Đuhinu sastavu, iako stoji da su pojedinci, a tu prije svih mislimo na stasitog braniča Damira Burića, upravo sjajna Rojina umotvorina. Podno slovenskih Alpa pošli su Volarević, Vranješ, Burić, Šimenc, Premuš, Štritof, Smodlaka, Đogaš, Vićan, Barač, Hinić, Fatović, V. Kobeščak, Herceg i Franković. Nikada prije u reprezentaciji nije bilo toliko Riječana – pet igrača i izbornik!

Prvo je kolo donijelo muku i strepnju. Svladani su Nijemci 12:11 pogotkom Frankovića 11 sekundi prije kraja. Sa Slovenijom dan kasnije već je bilo lakše (9:4), ali Španjolci su nas opako prizemljili (3:6). Nismo imali šanse, očita je bila manjkavost na našem lijevom krilu. Izbornik je na laganoj no-

vinarskoj paljbi jer Vjeko Kobeščak je na tribinama. U 4. kolu, protiv Talijana, već je u igri. Hrvatski je stroj počeo djelovati, prekojadranski su susjedi poraženi (6:3). Dramu je zato donijelo 5. kolo i Grčka koja je sad već dokazala da nije momčad za podcjenjivanje. Slomljena je tek u produžetku (8:7).

Četvrtfinale je zato donijelo lagan susret sa Slovacima (10:6), ali i blagu zabrinutost. Sutradan, 13. lipnja, u polufinalu nas je čekala moćna Mađarska, uz Srbiju i Crnu Goru (SR Jugoslavija je u međuvremenu promijenila ime) suvereni vladar svjetskih bazena tih godina. Sastav s kojim imamo daleko najnepovoljniji omjer.

Za razliku od Budimpešte dvije godine ranije, kada su se u susretu za broncu Mađari poigravali s našom momčadi, sada smo svjedočili potpuno ravnopravnom susretu briljantnih suparnika. Mađari su u dva navrata imali dva pogotka prednosti (1:3 i 5:7), ali Rojina se družba uvijek vraćala, a u posljednjoj dionici mi smo vodili i konačno i pobijedili završnim golom sjajnog Fatovića minutu i pol prije kraja (10:9). Pala je vaterpolska Mađarska! U ono doba to je bilo kao danas, ili kao ikad, u nogometu pobijediti Brazil. Hrvatska je u finalu EP! Naše treće finale od osamostaljenja, pa valjda će treća biti sreća.

Toga 15. lipnja kipjelo je na ulicama Kranja. Gotovo 5.000 Hrvata pristiglih tog jutra okupiralo je maleni slovenski grad i zateklo nesposobne organizatore s nedovoljnim brojem policajaca. A ti, pak, "navijači" – dobrim dijelom nogometni huligani – nisu došli bodriti hrvatske vaterpoliste koliko obračunavati se s mjesnim Srbima, koji su prethodnih dana po kranjskim ulicama i kafićima maltretirali tada još malobrojne navijače hrvatske selekcije. Nekoliko sati prije utakmice počeli su neredi u gradu, sukobi naših navijača sa slovenskom

policijom. Početak finala Hrvatska – SiCG čak je i kasnio neko vrijeme.

A dolje, u vodi, vrlo su korektnu utakmicu u krajnje naelektriziranoj atmosferi igrali hrvatski i srpsko-crnogorski vaterpolisti. S tim da su Rojini mladići bili bolji, nadmoćniji, u stalnoj prednosti dok nisu pukli u trećoj dionici. Dvije i pol minute do kraja, kad je Smodlaka na dodavanje Kobeščaka pogodio za čak 7:4, bili smo uvjerenja – to je to, imamo zlato! Tako nisu "mislile" i tribine. Veća skupina hrvatskih navijača tek tada je eruptirala, probila sve zaštitne kordone, napala malobrojnu skupinu srpskih navijača.

Nastao je stampedo. Prekid utakmice, zavijanje policijskih automobila i sirena Hitne pomoći, baklje, boce i šake lete na sve strane, krv i strah svuda po tribinama, policija na konjima.

Igra je nastavljena nakon 20-minutnog prekida koji je više koristio suparniku za smirivanje vlastitih redova nakon gutbitka od tri razlike, nego našim igračima koji su više pogledavali po tribinama u strahu za svoje najbliže. Momčad SiCG do kraja treće četvrtine smanjuje na 7:6, a u posljednjoj i poravnava na 8:8. Minutu i pol prije kraja Burić s dva metra pogađa vratnicu, a tek 10 sekundi do kraja Hinićev zicer suparnički vratar Šefik čudesno brani. Produžeci!

Psihološki, sada je suparnik u prednosti, što je i okrunio pogotkom Šapića za svoje slavije (9:8). Osvojeno srebro? Da, ali i izgubljeno zlato, čak i više od toga.

Nakon te tužne večeri i još većih nereda koji su uslijedili po završetku, danima nakon finala nitko nije ni spominjao vaterpoliste i činjenicu da su sportaši osvojili medalju. Pričalo se i pisalo o neredima, zatvorenima, huliganima, šteti. No, zato je Hrvatski vaterpolski savez dobio rekordnu kaznu od LEN-a – čak 100.000 eura, što je, pak, graničilo sa zdravim razumom

Vjekoslav Kobeščak

Vaterpolski Figo

Rođen: 20. siječnja 1974.
Mjesto rođenja: Zagreb
Zanimanje: diplomirani ekonomist
Vaterpolo počeo igrati 1983, a karijeru završio 2008.
Klupska karijera: 1983-2007. Mladost Zagreb

Trofeji s reprezentacijom:

- srebro na OI u Atlanti 1996.
- srebro na EP u Firenci 1999.
- srebro na Eo u Kranju 2003.
- srebro na MI u Canetu 1993.
- srebro na MI u Izmiru 1997.

Trofeji s klubom:

- Prvak Europe: 1991. i 1996.
- Kup pobjednika kupova: 1999.
- Kup LEN: 2001.
- Europski Superkup: 1996.
- Mediteranski kup: 1991.
- Prvak Hrvatske: 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1999. i 2002.
- Kup Hrvatske: 1993, 1994, 1998, 1999. i 2006.
- Prvak Jugoslavije: 1990.

Vodeni Figo. I to je bio jedan od nadimaka koji su Vjekoslava Kobeščaka medijski pratili za iznimno dojmive i trofejne karijere. Asocijacija na portugalskog nogometaša Luisa Figa i njegove "lopte s očima". Makar... držimo da je ovakva usporedba neumjesna. Naime, uz dužno poštovanje prema spomenutom nogometašu, on ipak ni izbliza za karijere nije izgradio baš takvu karizmu u okružju svojeg sporta kao Vjeko u vaterpolu.

U konačnici, ovdje pišemo o višestrukom olimpijcu, čovjeku s čak 233 nastupa za Hrvatsku što

svjetskim razmjerima sinonim za vaterpolo, onda je Vjekoslav Kobeščak jedna od istoznačica, prepoznatljiv simbol ovog kluba.

– U Mladost, na bazen i prvi trening sam došao sa starijim bratom. U biti, Dario me povukao i uz obilno zadirkivanje njega i prijatelja upoznao s vaterpolom.

Tako će Vjeko u prisjećanju na '83. Koje desetljeće kasnije Vjeko će dobiti priliku zadirkivati brata, budući da ga je debelo nadmašio u broju reprezentativnih nastupa, a u konačnici i u ključnim ulogama koje su mu s vremenom pripale u Mladosti.

ga i danas svrstava među pet igrača s najviše nastupa u povijesti za Lijepu našu. Ovdje govorimo o sportašu koji je osvojio, barem jednom, baš svako klupsko natjecanje u kojem se našao s matičnim i kroz karijeru jednim mu klubom, zagrebačkom Mladosti. Vjeko Kobeščak s čak 20 seniorskih klupskih trofeja za igračke karijere, svrstava se uz Ozrena Bonačića, Pericu Bukića i Ratka Štritofa u kvartet najtrofejnijih igrača u povijesti Mladosti. Jednog od najtrofejnijih klubova Europe. Stoga doista, ukoliko je Mladost u

Vjekoslav Kobeščak svoje je mjesto u vaterpolskoj povijesti zaradio isključivo sam, svojim igrama, pristupom, sportskim životom, odnosom prema suparniku. Možda bi nekom drugom predstavljalo i otegotnu okolnost biti sinom prvog predsjednika nacionalne vaterpolske organizacije. Možda bi se takvog igrača koji bi onda došao i do reprezentacije drukčijim "naočalama" promatralo, sumnjičilo da je "ovdje poradi prezimena". Ali ne, ne u Vjekinu slučaju. Fina meka ruka, savršen tajming za kirurški precizno dodavanje uz nesvakidašnje dobar pregled igre, uvijek s pogledom korak, zaveslaj više, dalje od suparnika. To je bio njegov "forte". To je bila presudna kvaliteta više koja dijeli reprezentativca od virtuozu. Vjekoslav Kobeščak je bio ovo potonje – virtuoz s loptom u vodi.

– Ponosan sam što sam sve godine proveo, cijelu karijeru odigrao samo u jednom klubu, ali ne u bilo kojem, već u Mladosti. Ponosan sam što sam dio povijesti tog kluba. Da, uvijek je bilo ponuda, možda čak ponekad i neka pritajena želja za otputiti se negdje van, ali... Mladost je ispunila sve moje profesionalne ambicije – zborio je Vjekoslav Kobeščak u ljeto 2007. u doba dok je Hrvatska još slavila svjetsko vaterpolsko zlato, ali u doba kad je tiho, nena-metljivo, onako kako se on izvan bazena uvijek i ponašao, jedan veliki vaterpolist okončao igračku karijeru.

Najveći broj 13 u povijesti Mladosti, ikona Žabaca, ostao je u klubu uz Savu. Kao trener mlađih uzrasta, pa sportski direktor, danas gradi trenersku karijeru u radu s prvom, seniorskom momčadi.

Teo Đogaš Vodena kobra

Rođen: 19. veljače 1977.

Mjesto rođenja: Split

Zanimanje: grafički tehničar

Vaterpolo počeo igrati 1989. u Mornaru

Klupska karijera: 1989-1996. Mornar, 1996-1998. Jadran, 1998-2000. POŠK, 2000-2001. Olympiacos Atena, 2001-2002. Pescara, 2002-2003. PAOK Solun, 2003-2004. Jadran, 2004-2008. Mladost, od 2008. Cattaro Kotor

Trofeji s reprezentacijom:

– zlato na SP u Melbourneu 2007.

– srebro na EP u Firenci 1999.

– srebro na EP u Kranju 2003.

Trofeji s klubovima:

– Euroliga: 1999. (POŠK)

– Kup LEN: 2010. (Cattaro)

– Prvak Hrvatske: 2008. (Mladost)

– Kup Hrvatske: 2000. (POŠK) i 2006. (Mladost)

– Prvak Grčke: 2001. (Olympiacos)

– Kup Grčke: 2001. (Olympiacos)

Zanimljivosti: Jedini hrvatski vaterpolist koji je bio juniorski i seniorski prvak svijeta (1997. i 2007)

Dugo je bio najbolji strijelac hrvatske vaterpol-ske reprezentacije. Vodena kobra. Već je sada, za igračke karijere, stekao status jednog od najboljih hrvatskih vaterpolista svih vremena. Malo se koji hrvatski vaterpolist može podičiti da je bio svjetski prvak u juniorskoj i seniorskoj konkurenciji, kao i time da je u obje vrste bio prvi strijelac! Tea to svrstava već sada na prag Kuće slavnih splitskog sporta. Uči pak u to zdanje "grada sporta" čast je za duboki naklon. Istinski baštinik tradicije briljantnih splitskih vaterpolista i strijelaca iz druge polovice 20. stoljeća, poput Lušića i Bebića. Njegova temeljna igračka osobina, kojom je i stekao planetarnu slavu i koja ga bitno izdvaja, jest šut. Potez velemajestora. Nešto što se mora vidjeti jer riječima se to jedva i približno može opisati. Svi vratari ovog svijeta uzaludno su pokušavali proniknuti u tajnu njegova udarca. Nemoguće! To je šut toliko brz, a istodobno iznenađan, nepredvidljiv, s nekoliko podvarijacija: "žabicom" ili "pliskom", "zavlačenjem" u bliži gornji ili daljnji donji kut ili vrataru ispod ruke... Da, taj je šut najbliži kobriniu napadu. Nema tu spasa. Istodobno, Teo je čovjek silnog emocionalnog naboja. Pravi mediteranski tip, kod kojeg nema sredine, ravnodušnosti. Poraz i nepravda mogu ga shrvati, ali zato u pobjedi i slavlju, ako vam je do fešte, budite uz njega. Tamo će biti najbolje i najbučnije. Kada ga je 2004. izbornik Zoran Roje izostavio s popisa za OL u Ateni, na poljudskom je bazenu nakon treninga ridao kao malo dijete. Nije skrivao emocije ni pred novinarima. Kad je, pak, tri godine kasnije igrao polufinale SP-a u Melbourneu protiv Srbije, kad su istočni susjedi

ušli u hrvatski mlin, još u vodi pokazao je i svoje drugo, zafrkantsko lice.

– Posljednje 3-4 minute ja san sa Srbima čakula. Je, priča san u bazenu, zafrkava ih. Pogotovo Čirića. Nije mi bilo nikako jasno što su navalili kad su svi vidjeli da ne mogu dobit' utakmicu pa da igramo još sto godina – kazao je kasnije izjaviteljima.

I to je Teo. Sportska prznica, u pozitivnom smislu, dakako. Vaterpolo je za njega bio i ostao prvi sportski izbor. Uostalom, od 12. je godine u bazenu, s počecima u Mornaru i kod prvog mu trenera Davora Carevića. Mornar će mu biti prva postaja u impozantnom nizu klubova koje je promijenio za igračke karijere.

Jedan je od rijetkih Splićana koji se može pohvaliti da je igrao u sva tri kluba u gradu podno Marjana. U godini olimpijskog srebra vaterpolista iz Atlante prelazi u Jadran, u kojem će ostati sljedeće dvije godine, potom je preselio u POŠK. Matutinovićevoj momčadi trebao je netko tko će trpati lopte u mrežu, a Đogaš, sada već s aureolom svjetskog juniorskog prvaka, bio je kao stvoren za nešto što će pomalo i iznenadno završiti uspinjanjem na europski klupski tron u Napulju. Osvajanjem još Lige prvaka 1999. Godinu potom pridodat će i nacionalni kup, a u ljeto 2000. preselit će u Pirej.

S Olympiacosom će suvereno osvojiti dvostruku grčku krunu, ali i odigrati drugo finale Eurolige. Ovaj put je Jug u Gružu postavio previsok bedem za Tea i društvo. Već sljedeće ljeto ptica selica odlazi na Apenine u slavu Pescaru. Godina koju bi Đogaš danas vjerojatno najradije zaboravio. – U odnosu prema meni nisu bili korektni ni u jednom detalju, ostali su mi uspomeni kao loši ljudi. Razlog više da u susretima protiv njih uvijek dajem 120 posto. Tako je Teo zborio nakon samo godinu dana provedenih u Italiji odakle je ponovo otišao u Grčku, ali sada u višestruko slabiju momčad, solunski PAOK. Prijetila je stagnacija u karijeri vrsnog strijelca, koji se konačno 2003. vratio u rodni grad, drugi put u Jadran. Opet je njegov nemirni duh izdržao tek godinu dana na jednom mjestu, dok u ljeto 2004. kad su nesuđeni mu reprezentativni suigrači bili na OL u Ateni nije stigao zov zagrebačke Mladosti. Ovdje će osvojiti jedan kup, ali kudikamo je bitnije da će se skrasiti, zasnovati obitelj i... polako, ali zaslužno i sigurno vratiti se pod nacionalni stijeg. Barjak koji će i on vinuti visoko, na najviši jarbol Down Under u travnju 2007.

Početkom devedesetih godina prošlog stoljeća, na oproštaju od aktivne sportske karijere Dubrovčanina Andre Knege, jednog od najuspješnijih hrvatskih košarkaša svih vremena, kapetana zagrebačke Cibone i reprezentativca SFRJ, napisano je da bi Andro bio manji od 211 centimetara, koliko je visok, kad bi oko vrata stavio sve medalje koje je osvojio tijekom karijere. Sigurno je da bi i Elvis Fatović, legendarni kapetan dubrovačkog Juga, imao iste probleme.

Osvojio je Fatović ukupno 19 klupskih naslova, od kojih prva dva sa zagrebačkom Mladosti. Sve ostale sa svojim Jugom.

Još kao junior igrajući za reprezentaciju bivše države bio je juniorski prvak Europe, potom i juniorski prvak svijeta. Kao senior, nastupajući za reprezentaciju Hrvatske, osvojio je srebrnu medalju na Europskom prvenstvu u Kranju 2003. Medalju istog sjaja osvojio je i na Mediteranskim igrama. Iako je bez olimpijske medalje, "žalit ću čitav život" znao je reći, ta činjenica nikako ne umanjuje uspješnost njegove karijere. A dva puta je igrao na olimpijskim igrama: u Sydneyu 2000. te u Ateni četiri godine poslije.

Posljednji igrački trofej, naslov prvaka Hrvatske, osvojio je u lipnju 2007. godine. Taj trofej Fatović, koji je bio kapetan Juga od 1996. godine, nije podigao sam već skupa s Kržićem, također legendom Gruža, također trofejnim igračem.

budući da HVS nije organizirao navijače, niti je organizator EP-a. Slovence nitko iz vrha LEN-a nije ni ukorio za organizacijske manjkavosti.

Sve ružno iz Kranja trebalo je zaboraviti, pribрати se i krenuti iznova, i to vrlo skoro. Za manje od mjesec dana, 12. srpnja, počinjalo je Svjetsko prvenstvo u Barceloni. U odnosu na Kranj, gdje je bilo 15 igrača, izbornik Roje trebao je za SP dvojicu otpisati. Bili su to Premuš i Herceg. Nije bilo potrebe za ikakve veće izmjene jer momčad je djelovala kvalitetno, igrala odlično. Napokon smo imali sastav sposoban uhvatiti se u koštac s najvećima.

To smo dokazali već u 1. kolu Barcelone koji je odmah donio derbi Hrvatska – Mađarska. Na koncu je bilo neodlučeno (7:7), ali tim su ishodom sretniji bili Mađari jer su oni stalno sustizali vodstvo. Protiv Kanade (13:3) i Rumunjske (12:9) posao je rutinski odrađivan iako su Rumunji bili malo priprjetili krajem treće dionice (7:9).

No, među igračima je tinjalo nezadovoljstvo vodstvom Saveza. Reprezentativci su držali da je izigran dogovor glede premija za medalju iz Kranja te je, malo i na krilima odlične igre protiv Mađara, kapetan Samir Barać dan uoči osmine finala protiv Australije pozvao novinare i vrlo oštro napao vodstvo HVS-a s predsjednikom na čelu.

Bilo je jutro 20. srpnja kad je u Barceloni predsjednik Nikola Grabić iz domovine dobio primjerke hrvatskog tiska u kojem ga kapetan verbalno baš nije milovao. Grabić je bjesnio, ali i zadržavao to u sebi jer u podne je slijedila utakmica. A onda – šok!

Dekoncentrirani i s pristupom "lako ćemo", naši su vaterpolisti odigrali najlošiju utakmicu te godine, jednu od najlošijih

Prepuni Gruž u tom je trenutku ustao i pljeskao. Dugo, dosta duže nego u sličnim prilikama prije. Bilo je to veliko hvala Fatoviću, ali i Kržiću za sve radosti koje su priredili sugrađanima tijekom karijere u posljednjoj utakmici koju su odigrali u Gružu, plivalištu gdje su prvi put stigli još početkom osamdesetih godina prošlog stoljeća. Tada kao dječaci.

Ostajali su i nakon svojih prvih vaterpolskih treninga. Gledali što i kako rade seniori Juga. Sanjali o tome da će i oni jednog dana zaigrati za prvu momčad, a taj san je Fatović počeo sanjati u Cavtatu plivajući u moru, pucajući žutom loptom u školi vaterpola pokojnog Ivica Morettija. U Gruž je stigao 1984, a tri godine poslije zaigrao je za prvu momčad. Trener Đuro Savinović stavlja ga je u početku na beka. Poslije se prebacio na šutersku stranu. Šut iz prve. Strahovita preciznost.

Punih dvadeset sezona Fatović je bio uzor drugima. Bit će i dalje, kroz brojne snimke velikih Jugovih utakmica u kojima je bio u glavnim ulogama, kroz priče onih koji su ga gledali s tribina. Divili mu se i uživali u njegovim majstorijama, pogocima, asistencijama... Njih je svih ovih godina diljem Europe i svijeta bilo uistinu mnogo.

Najveća Fatovićeva vrlina bila je mirnoća. U plivalištu ruka nije zadržala, u svlačionici je bio gospodar situacije. Što je najvažnije, krasile su ga ne samo igračke osobine. Bio je i ostao velik u svemu.

Elvis Fatović

Uzor Grada

Datum rođenja: 8. svibnja 1971.

Mjesto rođenja: Dubrovnik

Zanimanje: vaterpolski trener

Vaterpolo je počeo igrati 1980, a igračku karijeru završio 2008.

Igračka karijera: 1980-1984. Cavtat; 1984-1993. Jug; 1993-1994. Mladost; 1994-2007. Jug

Reprezentativka karijera: 128 nastupa za Hrvatsku

Trenerska karijera: od 2008. Jug

Trofeji s reprezentacijom:

– srebro na EP u Kranju 2003.

– srebro na Mi u Bariju 1997.

Trofeji s klubovima (igrački):

– Euroliga: 2001. i 2006. (Jug)

– Kup LEN: 2000. (Jug)

– Europski Superkup: 2006. (Jug)

– Prvak Hrvatske: 1994. (Mladost), 2000, 2001, 2004, 2005, 2006. i 2007. (Jug)

– Kup Hrvatske: 1993. (Mladost), 1994, 1996, 2000, 2002, 2003, 2004, 2006, 2007. i 2008. (Jug)

Trofeji s klubom (trenerski):

– Prvak Hrvatske: 2009. i 2010. (Jug)

– Kup Hrvatske: 2009. i 2010. (Jug)

– Jadranska liga: 2009. (Jug)

Nagrade:

– Dva puta najbolji sportaš godine Dubrovnika

– Dobitnik državne godišnje Nagrade za sport Dr. Franjo Bučar

– Odlikovan Redom Danice hrvatske s likom Franje Bučara i Redom hrvatskog pletera

– “Žuta kapica” Sportskih novosti u sezoni 1999/2000.

uopće. Australija, skup tek odličnih plivača i ništa više, demolirala je favorita za medalju i europskog doprva (6:10)! Šok i konsternacija. Opet smo gurnuti u borbu za poredak od 9. do 12. mjesta. Ta svjetska prvenstva kao da nam nisu suđena.

Na koncu smo bili deveti, u dodatne dvije utakmice potopljene su uvjerljivo Njemačka (7:3) i Rusija (8:3). I danas ćemo posvjedočiti da je ta hrvatska reprezentacija bila zrela za kolajnu, da je igrala ponajbolji vaterpolo na svijetu tog trenutka i da su imali jedan, tek jedan slab trenutak u Barceloni. Samo, u zao trenutak. Uzalud dojam kad činjenice, brojke govore nešto sasvim drugo – deveti smo na svijetu. Za razliku od kadeta koji su osvojili brončanu medalju na EP u Istanbulu.

Po povratku seniora iz Barcelone predsjednik Grabić je “skinuo glavu” neposlušnom Baraču, kojem je određena kazna izgon iz reprezentacije na godinu dana.

Najužasnija vijest te godine stigla je 16. kolovoza: reprezentativac Ivo Ivaniš utopio se za vrijeme ronjenja nedaleko od otočića Bobara u blizini svog Cavtata. Dobri i mirni Ivo zauvijek nas je napustio.

Kad se sve zbroidi, te godine smo istina osvojili jednu srebrnu medalju, ali i ostali bez jednog izbornika, pa bez kapetana, otvorena je “bojišnica” između igrača i Saveza, izblamirali smo se protiv Australije, dobili rekordnu kaznu LEN-a u vaterpolskoj povijesti. Nije baš nešto pozitivno uoči olimpijske godine.

▲ LOŠE JE KRENULO – Igoru Hiniću slomljen je bubnjić na posljednjem treningu uoči početka Igara u Ateni

2004.

Silićeva smrt, pretučeni i poniženi u Ateni

Godina je počela tužno: 18. siječnja napustio nas je zauvijek Bruno Silić. Dugo je odolijevao teškoj bolesti, ali je na kraju bolest ipak nadjačala, pokazala se nesmiljenom. Nikada više nećemo vidjeti vedro i nasmiješeno lice legendarnog izbornika iz Atlante. Uz Atlantu ćemo ga uvijek vezivati. Uz Atlantu, njegove viceve, široku dušu prijatelja i vječnog zaljubljenika u bazene i vaterpolo.

Samo koji dan kasnije, vaterpolska reprezentacija, momčad koju je najviše volio a, napokon, i 4,5 godine vodio, otputovala je u Rio de Janeiro. Na Copacabani se igrao predolimpijski turnir za Atenu. Kao deseti sa SP u Barceloni morali smo dokazivati da nam je mjesto na Ol. Problema nije bilo. Malo zagrijavanja za početak – Rumunjska (7:5) i rezultatski čudna pobjeda nad Njemačkom (3:2), a dalje je teklo kao po loju – Kanada (12:4), Poljska (8:2), Portoriko (18:1), pa u polufinalu opet Rumunjska, ali sada sa senzacionalnim rezultatom (12:0). U finalu je Njemačka prošla puno bolje (6:1). U redu, i to smo obavili. U Ateni smo.

U državnom prvenstvu 13. sezona borbe za nacionalnu krunu unijela je novost. Osim što je prvenstvo prvi put počelo u srijedu i najranije dotad, već sredinom listopada, uveden je sustav igranja u tri dijela. Nakon ligaškog, uslijedila je podjela na Superligu i Ligu za ostanak, pa onda doigravanje za prvaka, odnosno razigravanje za ostanak.

Tradicionalno jakima Mladosti i Jugu uoči sezone se pridodalo i treće ime – Jadran Deltron. Trener Matutinović i bogat sponzor privukli su zanimljive igrače (Đogaš, Oreb, Sarić, Vrbičić, pa iz Juga posuđeni mladi Miho Bošković, stasavao je i Antonijević). Međutim, tu će nastati problemi – rezultati neće biti ni približni ulaganjima te Matutinović neće dočekati kraj sezone na splitskoj klupi.

Nitko nije obraćao pozornost na četvrtu momčad, na riječko Primorje. Ondje je trener Željko Tonković, nadovezavši se na Rojin rad, imao i više nego potentnu momčad – Car, Burić, Franković, Tiškovski, Premuš, Kancijanić, Beltrame...

Primorje je te godine bilo hit, u svim su susretima najviše izluđivali mladostaše koje su u konačnici i izbacili u polufinalu državnog prvenstva.

Žapci su proživljavali najveću krizu u povijesti samostalne Hrvatske, dok je u Rijeci iznenada vaterpolo postao sport broj 1. Pa ipak, koliko god dobri bili, još uvijek nisu bili baš toliko moćni da bi ugrozili majstora iz Grada. Jug je lako osvojio dvostruku krunu. Primorje je, pak, vrhunac dohvatilo plasmanom na završni turnir natjecanja koje je prvi put zaigrano pod sadašnjim imenom Euroliga. Doduše, i bez prisutnosti talijanskih klubova, koji nisu željeli igrati euroligaške utakmice vikendom, odnosno u doba kada se tradicionalno igra Serie A.

U glavnom mađarskom gradu Honved je u polufinalu pobijedio Riječane (7:6), a kasnije su Mađari stigli i do krune; Primorje je, pak, bilo bolje od Jadrana iz Herceg Novog u utakmici za treće mjesto (9:7). Ovaj će rezultat do danas ostati i najbolje europsko ostvarenje kluba s Costabelle. Juniorska je vrsta osvojila srebrnu medalju na EP u La Valletti, ali oči Hrvatske bile su usmjerene prema seniorima. Odlazak u Atenu bio je bio pun nade u uzdizanje na Olimp, a opet, bili smo svjesni slabosti i nedorečenosti iz prijašnjih godina te neispunjenih očekivanja. Optimizam nije baš prštao na sve strane kao u nekim prijašnjim godinama. Za razliku od javne i posve nepotrebne polemike oko stjegonoše na svečanosti otvaranja tih Ol. Na koncu je hrvatski barjak predan u ruke Dubravka Šimenca. Malo je tko mogao i pomisliti da će to biti i najljepši trenutak, najveće ostvarenje hrvatskog vaterpola toga kolovoza u Ateni...

Po zlu je krenulo još prije početka olimpijskog turnira. Na posljednjem treningu uoči natjecanja, u trening-utakmici

Mile Smodlaka

Igrač prevage

Datum rođenja: 1. siječnja 1976.

Mjesto rođenja: Split

Vaterpolo je počeo igrati 1985.

Klupska karijera: 1985-1997. Jadran; 1997-2009. Jug, od 2009. u

Cattaru

Reprezentativna karijera: 212 nastupa za Hrvatsku

Trofeji s reprezentacijom:

– zlato na SP u Melbourneu 2007.

– srebro na EP u Firenci 1999.

– srebro na EP u Kranju 2003.

– srebro na MI u Bariju 1997.

Trofeji s klubovima:

– Euroliga: 2001. i 2006. (Jug)

– Kup LEN: 2010. (Cattaro)

– Europski Superkup: 2006. (Jug)

– Prvak Hrvatske: 2000, 2001, 2004, 2005, 2006, 2007. i 2009. (Jug)

– Kup Hrvatske: 2000, 2002, 2003, 2004, 2005, 2007, 2008.

i 2009. (Jug)

Nagrade:

– Dobitnik državne godišnje Nagrade za sport Dr. Franjo Bučar

– odlikovan Redom Danice hrvatske s likom Franje Bučara

i Redom hrvatskog pletera

– nekoliko puta vaterpolist godine u izboru Večernjeg lista

– dobitnik "Žute kapice" Sportskih novosti

klub sa Smodlakom dva puta bio prvak Europe, osvojio jednom Kup LEN i europski Superkup, po šest puta bio prvak Hrvatske i osvajač nacionalnoga kupa.

U Splitu su od njega bili digli ruke.

Otpisali ga iako je već sa 15 godina bio član seniorske momčadi Jadrana, juniorski reprezentativac Hrvatske, koji je našao mjesto u najboljoj sedmorci Europskog prvenstva u Nizozemskoj.

Kad je zaključio juniorski staž, govorilo se da je lijen te da mu se "ne da ni živit', a kamoli igrati".

Nije se po dolasku u Jug vodio kao pojačanje. Bio je igrač koji treba učiti i dokazati se. Brzo je dokazao da nije lijen. Već nakon prvih treninga u Gružu to je bilo jasno. Radio je Mile od jutra do mraka, a nije trebalo ni dugo da dokaže da je netko u njegovu Splitu grdno pogriješio, na radost jugaša, koji su godinama bili tanki upravo na poziciji centra.

U velikim utakmicama Juga nikad nije iznevjerio. Igrao je i kad je imao visoku temperaturu, i kad je muku mučio s ozljedama, bolom u leđima. Nikad nije prigovarao, koliko je puta primio blokadu da bi unatoč ozljedi pomogao suigračima.

Đuho, koji mu je bio trener u Jugu prvih pet sezona, znao se šaliti u najavama utakmica:

– Smodlaka je bolestan, ima temperaturu, to je dobar predznak, dakle, pobijedit ćemo.

Jake noge, nitko ga nije uspio potopiti. Držao je liniju od dva metra. Tehnički spretan. Šrauba. "Suhi list". Koliko je samo pogodaka postigao, i to pogodaka odluke. Iako spor, iako su suigrači

trebali zatvarati kontru, bez njega se nije moglo. Pjenilo se u dva metra, ili bi napad Juga Smodlaka zaključio pogotkom, ili bi zaradio igrača više.

Godinama je bio igrač koji donosi prevagu, centar uz kojeg je stajalo "najbolji na svijetu". U reprezentaciji u tandemu s Igorom Hinićem, u Jugu posljednjih sezona u paru s Nikšom Dobudom.

Tri medalje s reprezentacijom – dva srebra na EP te zlato na SP – kruna su reprezentativne karijere. Uvijek je igrao za najveću ocjenu.

"Došao je Smodlaka u Gružu, a s njim su došli i trofeji" naslov je osvrta na uspjehe Juga početkom novog tisućljeća.

U Jug je stasiti Splićanin došao krajem devedesetih godina prošlog stoljeća. Do danas je

sa Španjolcima, dohvatili su se u vodi Hinić i Dani Moro. Našem je centru slomljen bubnjić. Bez njegova pravog doprinosa, već smo u 1. kolu izgubili od SAD (7:6). Prvi smo pogodak postigli tek u trećoj četvrtini i to iz četverca (Fatović), ali dotad su Amerikanci već triput poslali loptu u Vićanovu mrežu. Još gore, teško je ozlijeđen i Samir Barać kojem je Smith koljenom slomio rebro, koje se zaustavilo samo centimetar od srca.

Protiv Mađara nemamo ni Hinića, ni Baraća, a suparnik ima ranih i laganih 5:1, ali su se zaustavili na malo manjoj razlici (10:8). Treće kolo donijelo nam je i treći poraz, od Rusije (9:8). Sada smo ostali i bez Premuša kojem je također slomljen bubnjić, pa će do kraja turnira Hrvatska imati na raspolaganju samo Smodlaku na dva metra.

Tako izranjavani i demoralizirani, pali smo i od SiCG (8:11).

Bilo je jasno da će povratak kući biti pognutih glava. Pobjede nad Kazahstanom (5:4) i Egiptom (12:1) nikoga više nisu zanimale. Onda smo još za kraj izgubili od Italije (11:7), pa ponovo od Australije (8:7) te u Ateni ostvarili najslabiji plasman na olimpijskim igrama – tek deseto mjesto.

Vaterpolska se kuća naočigled urušavala, javnost se smijala, priljeva novca u blagajnu Saveza nije bilo, nitko nije želio sponzorirati gubitnike, ali i sve je manje igrača imalo želju zaigrati pod državnim stijegom. Jasno, ni Roje više nije bio izbornik. U to se doba nitko nije želio ozbiljnije pozabaviti

vaterpolom, niti je postojalo rješenje, vizija o tome što i kako dalje. Osim jednog čovjeka.

Vidjevši da je vrag odnio šalu, najtrofejniji igrač u povijesti ovog sporta i legendarni kapetan Hrvatske Perica Bukić okuplja oko sebe negdašnje suigrače za najbliže suradnike (Goran Sukno, Milivoj Bebić i Duško Klisović). Imao je ideju vratiti u Hrvatsku i za izbornika postaviti najboljeg svjetskog trenera – Ratka Rudića! Imao je i viziju kako od Hrvatske iznova napraviti vaterpolsku svjetsku silu, a da bi to mogao i provesti u djelo, postao je kandidat za predsjednika HVS-a. Dana 21. studenog 2004. nadmoćno je, uz suglasje svih relevantnih struktura i pojedinaca hrvatskog vaterpola, izabran za predsjednika. Formiran je Upravni odbor u koji su ušli predstavnici većine prvoligaških klubova.

Ni mjesec dana kasnije, iz Amerike se doma vratio Ratko Rudić, potpisavši 16. prosinca četverogodišnji ugovor.

– Došao sam vratiti Hrvatsku u svjetski vaterpolski vrh.

Ta je Rudićeva rečenica tada zazvučala presmiono da bi se u to i povjerovalo. Mnogi su vjerovali da je ta izjava dana u skladu s predblagdanskim atmosferom koja je tada vladala. Rečenica prepuna dobrih želja. Pa ipak, u Hrvatskoj se preko noći, a da nije odigrana ni jedna utakmica, da nije ostvarena još ni jedna pobjeda, osjećala velika promjena klime prema vaterpolu. Na dobro, dakako. A prošla su tek četiri mjeseca od Atene. Grada u kojem smo bili pretučeni i poniženi.

^ OTVARANJE OI U ATENI – Hrvatski stijeg nosi Dubravko Šimenc
➤ UTAKMICA JUG – VASAS

2005.

Korak do trona

Nije sve baš išlo glatko. Posljedice neodgovarajućeg rada, nedostatak inventivnosti te svakako loših rezultata iz godine u godinu osiromašivali su hrvatski vaterpolo. Tako smo u prvenstvenu sezonu 2004/05. ušli s dva kluba manje, ali i s dva bazena više – kako god to paradoksalno zvučalo. Izgrađen je konačno bazen u zagrebačkoj Utrini, a obnovljen je šibenski u Crnici. No, zbog nedostatka novca Prvu ligu nisu mogli početi Gusar iz Mlina i opatijski Kvarner.

U prvenstvo smo ušli sa samo osam klubova. Tih osam je prodavalo malo, a kupovalo još manje igrača. Uostalom, navedemo li da je Mladost, inače sinonim za česte izmjene igračkog kadra, u ljeto 2004, dakle, uoči sezone 2004/05, bila rekorder s za njih tek pet novopridošlih i isto toliko otišlih igrača – sve smo rekli.

U domaćim vodama era je Juga. Društvo s hrvatskog juga nadmoćno vlada, osvajajući još jedno prvenstvo. Mladost je odmah do, a svi ostali kvalitetom, na žalost, miljama daleko. Očekivalo se kudikamo više od Primorja, no, Riječane je također – ili možda bolje, opet – sustigla neimaština te se to na ovaj ili onaj način moralo očitovati i u bazenu.

U reprezentaciji Rudić je tek hvatao konce, snimao stanje, obilazio sve klubove i sredine. I odmah naložio igranje u svim mogućim natjecanjima, za sve dobne kategorije. Tako smo se to ljeto nakon višegodišnjeg izbivanja vratili i u Svjetsku ligu, FINA-ino natjecanje koje nikad nije u cijelosti zaživjelo na sasvim ozbiljan način, ali koje je konkretno nama u toj prilici dobro poslužilo za uigravanje sastava, izobrazbu nadarenih mladića, stjecanje iskustva.

Rudić nije dugo mirovao. Malo nakon Nove godine, već 4. siječnja 2005, poveo je Hrvatsku do talijanskoga gradića Imperije, u neposrednoj blizini francuske granice. Ondje smo lako preko Bjelorusije, Slovenije, Rumunjske i (posebno slatko) Italije u njihovu bazenu izborili nastup na SP u Montrealu u srpnju. Uspješno su odrađena i dva turnira

Svjetske lige u Beogradu i New Yorku, budući da smo na temelju rezultata s ta dva turnira izborili završni turnir ovog natjecanja ponovo u Beogradu. Posebice ostaje upamćeno slavlje nad Mađarima u New Yorku (9:7), u posljednjem kolu tamošnjeg turnira.

Međutim, glavna priča te godine bio je Montreal i za nas dotad gotovo ukleto natjecanje – Svjetsko prvenstvo. Najveći grad države Quebec vidjeli su Pavić, Burić, Pavlović, Antonijević, Vranješ, Franković, Primorac, Đogaš, Bušlje, Komadina, Hinić, M. Bošković i Volarević. Jasno je, dakle, da se Rudić odlučio za izvjesno pomlađivanje momčadi.

U skupini su ostvarene dvije lake pobjede – nad Kanadom (19:4) i Rumunjskom (6:4), ali i uvjerljiv poraz – od Mađarske (10:4). Zanimljivo, to je potpuno ista skupina, jednaki suparnici kao i dvije godine ranije u Barceloni. Ali nije to sve.

U osmini finala čekao nas je i isti suparnik – Australija. Sada više nije bilo šale. Došlo je vrijeme za naplatu. Početkom druge dionice bilo je čak 7:0, na koncu su se naši dečki malo smilovali i zadovoljili trijumfom od samo četiri pogotka razlike (10:6). Četvrtfinale je odrađeno kao od šale. Istina, Rusi su povelili 2:0, ali su Franković dvaput te Đogaš i Vranješ uzvratili za preokret 4:2. Završilo je pobjedonosno (6:4).

Ulaskom u krug četiri najbolje momčadi na svijetu ponovljen je doseg iz Rima daleke 1994. Trebalo je, dakle, proći čak jedanaest godina. U polufinalu je SiCG bio bolji (5:4), a brončana kolajna izmaknula nam je u drami produžetka s Grcima (10:11). A bili smo već tada blizu medalje. Samo 34 sekunde prije kraja četvrte četvrtine Đogaš je iz kontre pogodio za 9:8, ali devet sekundi prije kraja Christos Afroudakis je poravnao. U produžetku je, pak, drugi brat Georgi Afroudakis, samo 11 sekundi prije kraja, postigao pogodak za 11:10 i prvu grčku medalju na velikim vaterpolskim natjecanjima.

Prvo podatak za duboki naklon. Ratko Štritof najtrofejniji je igrač u povijesti vaterpolskog div-kluba Mladosti! Čak 25 trofeja u 16 seniorskih sezona sa Žapcima. U tom pogledu nadmašuje čak i Ozrena Bonačića (kad se u obzir uzmu isključivo igrački trofeji), Pericu Bukića, Vjekoslava Kobeščaka.

Nerijetko u sportu postanemo svjesni veličine i važnosti nekoga tek nakon što taj završi karijeru. U doba kad podvlačimo crtu, pa ostanemo blago rečeno zatečeni ostvarenim dometom "junaka naše priče". Ratko Štritof je upravo to. Jedan od junaka novijeg doba hrvatskog vaterpola, ali i svestremenski junak Mladosti. To ima posebnu težinu.

S čak četiri naslova klupskog prvaka Europe, od kojih samo jedan nije bio ostvaren pod kapicom zagrebačkog kluba, Štritof se svrstava u kategoriju hrvatskih vaterpolskih legendi poput Stipančića, Bonačića, Hebelja, Z. Šimenca, Jegera, Bukića. Jedinih Hrvata s čak četiri naslova prvaka Europe kao igrači. Ujedno, Štritof je još jedan od igrača koji je osvojio baš svako klupsko natjecanje u kojem se nadmetao. Bio je prvak u tri različite države (Jugoslavija, Hrvatska, Italija). Sudionik je prvog olimpijskog finala u povijesti hrvatskog vaterpola, one vruće ljetne večeri 1996. protiv Španjolaca u Atlanti. A sve je počelo u... Rijeci!

– Recimo, splet okolnosti. Otac je bio na služenju vojnog roka, a majka je u poodmakloj trudnoći ostala u Rijeci i ondje me rodila. On je početkom devedesetih godina prošlog stoljeća bio sastavni dio mladog mladostaškog vala koji je nakon odlaska jezgre starijih, iskusnijih igrača poput Šimenca, Damjanića, Milanovića, Miškulina, Popovića preuzeo klupski stijeg i kada je malo tko mogao i pomisliti, počeo graditi cijelo desetljeće nadmoći ovog kluba u domaćim vodama. I europskim također. Nezamislivi su bez njegova udjela europska kruna 1996, baš kao ni Kup kupova tri godine kasnije, odnosno Kup LEN 2001. Neumornim radom s vremenom se prometnuo u jednog od najboljih braniča na svijetu. Malo se koji centar pokraj njega ikada naigrao. Nagutao vode, to da, ali došao do lopte, pozicije za gol, malo teže. Godine 2002. Štritof je izabran je i za vaterpolista godine u Hrvatskoj.

Nakon Final Four Eurolige u Genovi 2003. prvi se put otisnuo u inozemstvo. Zov tada najbogatijeg kluba i aktualnog prvaka Europe Posillipo bio je prejak. Baš kao i izdašna financijska ponuda. Dvije godine kasnije pokorio je Napulj, četvrti put osvojio Europu. U finalu Eurolige protiv Honveda, samo dvadesetak sekundi prije kraja produžetka upravo je Štritof pogodio za trofej prvaka kontinenta! Eruptirao je Vezuv, a legendarno plivalište Scandone skandiralo je Ratku Štritofu! Kakva čast! Sezonu kasnije provest će na Siciliji, pa se vratiti na godinu dana u Zagreb i ponovo u Italiju. Ondje je, u prelje-poj Toskani, u Firenci godine 2009. igračku karijeru završio jedan od najvećih hrvatskih vaterpolista svih vremena, kapetan reprezentacije u dva razdoblja, od 2001. do 2003. te kod Rudića 2006. Ratko Štritof – najtrofejniji igrač u povijesti zagrebačke Mladosti! Hm, a možda bi dovoljno bilo i da smo zapisali samo tu jednu rečenicu...

Ratko Štritof Najtrofejniji igrač Mladosti

Rođen: 14. siječnja 1972.
Mjesto rođenja: Rijeka
Zanimanje: ing. prometa
Igračka karijera: 1982-2003. Mladost, 2003-2005. Posillipo, Napulj, 2005-2006 Syracusa, 2006-2007. Mladost, 2007-2008. Posillipo, Napulj, 2008-2009. Florentia, Firenca

Trofeji s reprezentacijom:

- srebro na Ol u Atlanti 1996.
- srebro na MI u Bariju 1997.
- srebro na EP u Firenci 1999.
- srebro na EP u Kranju 2003.

Trofeji s klubovima:

- Prvak Europe: 1989, 1990. i 1996. (Mladost), 2005. (Posillipo)
- Kup pobjednika kupova: 1999. (Mladost)
- Kup LEN: 2001. (Mladost)
- Europski Superkup: 1996. (Mladost)
- Mediteranski kup: 1991. (Mladost)
- Prvak Hrvatske: 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1999, 2002. i 2003. (Mladost)
- Kup Hrvatske: 1993, 1994, 1998, 1999. i 2002. (Mladost)
- Prvak Italije: 2005. (Posillipo)
- Prvak Jugoslavije: 1990. (Mladost)
- Kup Jugoslavije: 1989. (Mladost)

Poslije utakmice tuga među igračima, ali i staloženost izbornika Rudića koji nije bio nezadovoljan. Uporno je ponavljao da će Hrvatska tek na sljedećem SP u Melbourneu biti spremna za medalju. Doduše, koji tjedan kasnije priznat će da smo već u Kanadi mogli do sjajne kovine oko vrata i to samo da je neki od napada s igračem više bio realiziran. Upravo nam je taj dio igre bio vrlo loš. U polufinalu npr. 3-12, a za broncu 5-11.

Ni mjesec dana kasnije osvojeno i još jedno četvrto mjesto, sada u Svjetskoj ligi, završnom turniru u Beogradu. Tu je već Rudić bio vidno ljutit. Prvo na organizatore i čelnike FINA-e koji su iz sata u sat mijenjali pravila ne bi li Hrvatsku izbacili iz finala koje je igrom zaslužila. Potom se naljutio i na vlastite igrače koji su zlorabili njegovo povjerenje, te večer uoči utakmice za treće mjesto tulumarili po Beogradu i sljedećeg

dana izgubili od Njemačke (8:10). Iste one Njemačke koju su samo dva dana prije razbili 15:8.

U Argentini je juniorska reprezentacija osvjetlala obraz osvajanjem srebrne medalje na SP u Mar del Plati, a s medaljom istog sjaja vratili su se i kadeti iz Sofije s EP.

Koncem ove godine, s početkom sezone 2005/06, uvedena je velika novost u svjetski vaterpolo. Rekli smo zbogom četvercu, uveli kazneni udarac s pet metara. Vrijeme napada smanjeno je sa 35 na 30 sekundi. Mjesto izvođenja slobodnog udarca smanjeno je sa sedam na pet metara, igračima je zabranjeno blokiranje s dvije ruke, a ukinut je korner od igrača osim ako je namjeran.

S tim temeljnim promjenama pravila vaterpolske igre nastojalo se u cijelom svijetu podići popularnost ovog sporta, dobiti na brzini, atraktivnosti, većem broju pogodaka.

↑ Srđan Antonijević

^ Jug na krovu Europe

↖ Uoči početka utakmice Hrvatska – Italija na EP u Beogradu 2006.

^ Hrvatska klupa na EP u Beogradu

2006.

Jugovo slavlje i beogradski problemi

Godina Juga. U cijelosti i po svemu! Najbolji u Hrvatskoj i u Europi. U biti, jedini koji su im uspjeli oteti jedan trofej bili su mladostaši koji su, kalendarski još u 2005, nekoliko dana prije Božića, osvojili nacionalni kup. Završnica tog natjecanja prvi put se igrala kao turnir četiri momčadi, i to u Zagrebu.

No, u svim ostalim natjecanjima jugaši su uspjeli otići najdalje, popeti se na najviše postolje. U prvenstvu su se, istini za volju, morali i pomučiti kroz pet teških i neizvjesnih utakmica, ali istinska dominacija potvrđena je na završnom turniru Eurolige koji je drugi put održan u Dubrovniku. Bazen u Gružu je dotjeran, ne samo "ušminkan", nego i obnovljen i konačno natkriven pomičnim krovom. Gosparima su u goste stigla tri talijanska kluba – Pro Recco, Posillipo i Savona. Poslali su Talijani svoja tri najbolja i najsajjnija vaterpolska razarača, ali protiv Jugova bojnog broda nisu imali šanse. Prvo je u polufinalu nadigrana Savona (9:8) pobjedonosnim pogotkom Nikše Dobuda devet sekundi prije kraja, a u finalu je ista sudbina snašla i Pro Recco. Pred prepunim tribinama jugaši su povelili 3:0, Talijani pri kraju izjednačili na 7:7, a Smoldaka je u posljednjih pet minuta dvaput pogodio za treći Jugov europski naslov.

Na kraju te godine, 20. prosinca, Jug je "preslušao" još jednu talijansku momčad, Bresciu – aktualnog pobjednika Kupa LEN – u njihovu bazenu 12:8 i osvojio Superkup.

U ljeto te godine Šibenik je bio domaćin jednog od turnira Svjetske lige, čime je novoobnovljena Crnica doživjela i međunarodnu premijeru. Međutim, kad je vaterpolo posrijedi, nacija je pulsirala u ritmu primarnog natjecanja, EP u Beogradu, u prvim danima rujna.

Rudić je u glavni grad Srbije poveo ovu momčad: Volarević, Burić, Pavlović, Antonijević, Vranješ, Štritof, Marković, Đogaš, Premuš, Bušlje, Bošković, Pavić, Joković. Povratnik u reprezentaciju je, dakle, Ratko Štritof, ali zbog premorenosti, pa donekle i nedostatka motiva, u Beogradu nije bilo prvog centarskog tandema Hinić – Smoldaka, baš kao ni Barača, ozlijeđenog Frankovića, pa zatim Komadine, Primorca... Vrsta je bitno pomlađena s nekoliko debitanta poput Jokovića, Markovića, s novim prvim centrima Pavlovićem i Premušem. Ponovo nas je mučila slaba realizacija igrača više, ali i spor protok lopte. Ne treba se stoga čuditi što smo već nakon 3. kola izgubili mogućnost borbe za medalju. Porazi prvo od Italije (9:8), pa od Mađarske (16:11), a zatim dva uzastopna neodlučna rezultata – s Grcima (10:10) i Nijemcima (9:9). Jedinu pobjedu u skupini postigli smo nad Slovenijom (19:8). U utješnoj skupini svladali smo Slovačku (12:6), Rusiju (10:7) i na kraju Njemačku (11:7).

Biti sedmi u Europi nikad u vaterpolskoj Hrvatskoj nije bilo shvaćeno kao uspjeh, pa tako nije ni sada. Još dok je reprezentacija bila u Beogradu, iz Hrvatske je dopirao pokoji glas da "ni Rudić nije donio ništa dobro, napredno" te da ga je "pregazilo vrijeme". Predsjednik Saveza Bukić čvrsto je stao uz izbornika, zaštitio ga čvrsto uvjeren da će već Melbourne za šest mjeseci ponuditi sasvim drukčiju sliku.

Ujedno, Rudić kao i vodstvo HVS-a zauzeli su sasvim drukčiji stav u odnosu na reprezentaciju: odlučno se, vjerujemo jednom zauvijek, prekinulo s eksperimentima poput pomlađivanja. Reprezentacija mora biti ono što joj i ime govori – dostojan reprezent ili pokazatelj najboljeg što određena sredina ima. Neovisno o nečijim godinama, ljepoti, bogatstvu. Na tim načelima počele su pripreme za Melbourne 2007.

2007.

Svjetski prvaci

Jednom u budućnosti, za koju godinu, desetljeće, kada god neko društvo prijatelja u kakvoj konobi ili kleti započne priču o vaterpolu, Melbourne godine 2007. bit će neizostavni dio, početak svake priče. Te smo godine, naime, postali najbolji na svijetu! Prvi put. Valjda ne i posljednji, ali taj premijerni planetarni uspjeh baš zbog epiteta prvijenca uvijek će imati posebno mjesto. Što je najbolje, zlato sa Svjetskog prvenstva u Melbourneu bilo je tek jedno od mnogih velikih trofeja te godine.

A i nije tako izgledalo, odnosno, malo je tko, pa ni najveći optimisti, mogao očekivati takav epilog. Ratko Rudić bio je krajnje odlučan da ovaj put u Australiju odvede 13 daleko najboljih, najspremnijih, najkvalitetnijih. Godine nisu važne, samo kvaliteta kao jedino mjerilo.

Tako je nakon devet godina u momčad pozvan, štoviše s kapetanskom ulogom, Zdeslav Vrdoljak. Pod stijegom su se ponovo okupili Hinić, Barač, Smoldaka, Vićan. Uz petoricu povratnika, Down Under su krenuli i Pavić, Burić, Bušlje, Kunac, Marković, Đogaš, Joković, Bošković.

Spoj mladosti i iskustva pošao je iz Zagreba 8. ožujka 2007. u treći pohod na šesti kontinent, u zemlju u čijim se bazenima u Perthu i Sydneyu prethodnih godina nismo proslavili. Sada su se svi cijepili, imali dovoljno opreme, sponzora nije manjkalo. Najkraće, učinjene su sve nužne pretpripremne radnje potrebne za uspjeh. Ostalo je samo uskočiti u bazen. Ako je to baš "samo".

Povoljnija skupina nije se mogla ni poželjeti s obzirom na odabir suparnika, ali i na ritam kojim su nam slijedili. Počevši od Južne Afrike (13:5) za razgibavanje ruku, posebice kapetana Vrdoljaka i njegovih pet komada. Domaćin Australija uz manje oscilacije (od 6:2 do 6:6) u konačnici je ipak svladan (10:9) uz četiri pogotka Boškovića, a na koncu su pobijeđeni i bivši Rudićevi učenici SAD (10:8). Miho je sad dao "samo" tri. Ta pobjeda osigurala nam je prvo mjesto u skupini i izravan

^ JUG – Prvak Hrvatske i pobjednik Kupa za 2007.

➤ Hrvatski navijači u Melbourneu

NEMA PROLAZA – Frano Vićan, jedan od junaka finala SP u Melbourneu protiv Mađara

> Nema prolaza do hrvatskog gola

SLAVLJE MOŽE POČETI – svjetski smo prvaci!

plasman u četvrtfinale. Sada je tek slijedio hrvatski bal na vodi.

Rusi davno nisu pretrpjeli takvu blamažu (13:3), nakon 8:1 u poluvremenu te tri pogotka Vrdoljaka. Polufinale je donosilo Srbiju "na noge". Istočni susjedi proveli su se vrlo slično kao Rusi dva dana prije. Nikada hrvatski i srpski vaterpolisti nisu odigrali utakmicu s tako malo neizvjesnosti kao te večeri 30. ožujka pred razvijenim zastavama brojnih australskih Hrvata. Čak 6:2 u poluvremenu i na koncu uvjerljivo slavije (10:7) za finale. Blistao je Miho Bošković s tri pogotka, čovjek koji je bio jedno od najvećih otkrića SP, uvršten u najbolju sedmorku prvenstva. Prva hrvatska medalja na vaterpolskim svjetskim prvenstvima. Njezinu boju određivao je finalni dan, 1. travnja, susret s Mađarima. Dan kad se Hrvati nisu šalili.

Dan kada je branio Vićan, a pogađali Joković i Marković. Prvo Vićan spektakularno skida kontru Szivosa kod mađarskog vodstva u posljednjoj četvrtini i 6:7. Frano je Mađarima izbio zlato iz ruku, a mali Gospar Maro Joković u protuudaru pogađa bliži kut za poravnanje i produžetak. U tom se, pak, produžetku ukazao Pavo Marković, Hrvatsku odveo do vodstva (9:8), do pobjede, do vrha svijeta! Cijela je Lijepa naša bila na nogama, izuzev one trinaestorice u Melbourneu i njihova trenera. Oni su bili - u bazenu.

Iz Australije, iste one u kojoj smo znali biti deveti ili deseti, sada su dopirali zvuci hrvatske himne, na najvišem se jarbolu vijorio crven-bijeli-plavi. Ima sportskih trenutaka u životu kad vas preplave emocije, kad se koža ježi, a grlo steže. Ovo je bio jedan takav.

Fina

FEDERATION INTERNATIONALE
DE NATATION
FOUNDED IN 1908

Victori
The Place To Be

12TH FINA
ME

20

WORLD CHAMPIONSHIPS
MELBOURNE
2007

Victoria
The Place To Be

- 1 VELIČANSTVEN DOČEK SVJETSKIH PRVAKA – Prepun zagrebački Trg bana Jelačića pozdravio je hrvatske vaterpoliste
- Hrvatska vaterpolska reprezentacija, momčad godine 2007. u izboru Sportskih novosti. Uz trofej su: Smoljaka, Đogaš, Vrdoljak, Bušlje i Kunac)
- Primanje za svjetske prvake kod predsjednika Republike Hrvatske Stjepana Mesića
- Konfeti za prvake

Uspjeh za povijest jedne posebne generacije igrača predvođenih izbornikom Rudićem, ali i njegovom desnom rukom, tada pomoćnim trenerom Miloradom Mikijem Damjanićem. Mladim zagrebačkim stručnjakom i sjajnim vaterpolistom, koji je uz Rudića bio od prvih dana siječnja 2005. u talijanskoj Imperiji. Uz njega učio ali mu istodobno i pomagao. Ne možemo jednako tako ne pripomenuti i svojevrsnog dobrog duha te reprezentacije, Juru Prižmića. Službeno direktor reprezentacije, neslužbeno njezin 14-ti igrač. Spiritus movens nacionalne momčadi. Čovjek kojem nikada ništa nije bilo teško za Hrvatsku i vaterpolo. Ukoliko je trebalo pronaći bolji hotelski smještaj ili pak samo ponijeti koju kapicu ili loptu na klupi. Za njega ništa nije bilo ispod časti. Nikada se nije ponašao direktorski, iako je baš u tom poslu bio odličan. Čovjek koji je čuvao leđa Rudiću, a igrače tretirao kao sinove. Povratak prvaka bio je spektakularan, nešto što silne vaterpolske generacije Hrvata nikad nisu doživjele. Središnji doček bio je na ispunjenom zagrebačkom Trgu bana Jelačića, ali svoje su dočeke upriličili i splitska riva, dubrovački Stradun, riječki Korzo... Zlatni vaterpolisti izašli su na poštanskim markama, proglašeni su, dakako, najboljom momčadi godine, Rudić najboljim trenerom godine. Mjesec dana kasnije, 12. svibnja, Ratko Rudić i službeno je uvršten u vaterpolski Hall of Fame, a u kasno ljeto iz floridskoga grada Fort Lauderdalea stigla je informacija da će u generaciji 2008. ondje biti uvršten još jedan Hrvat - Perica Bukić! Nisu te godine samo seniori osvajali medalje. Sve hrvatske vrste koje su se natjecale vraćale su se u domovinu s kolajnom. Mlada reprezentacija (do 20 godina) na SP u kaliforn-

nijskom gradu Long Beachu osvojila je brončanu medalju pobjedom nad Srbijom (12:8). Juniorska vrsta (do 18 godina) također je brončana, na EP na Malti, nakon pobjede nad Grčkom (10:4). Kadeti (dječaci do 15 godina) osvojili su u Obrenovcu, na neslužbenom svjetskom prvenstvu, prvo mjesto pobijedivši u finalu Srbiju (7:5).

U domaćem prvenstvu glavnu riječ i dalje vodi dubrovački Jug koji osvaja novu dvostruku krunu, ali pojavila se napokon i treća kvalitetna momčad. Šibenik, istina, nije uspio ugroziti premoć Juga i Mladosti, ali u Kupu LEN senzacionalno je stigao do finala s ruskim Sintezom iz Kazana.

U prvoj su utakmici 9. svibnja izgubili (12:10), a dva tjedna kasnije pobijedili su, na žalost, s nedovoljnom razlikom (10:9), iako su u završnici imali i tri pogotka prednosti. To je najveći europski uspjeh u povijesti šibenskoga kluba i još jedan pokazatelj koliko je bitno imati vlastiti bazen, trenirati i igrati u njemu.

Uspjesima tu nije kraj, budući da je Jug i treći put uzastopno ušao u završnicu Eurolige, a drugi put za redom i u finale.

U Milanu je u polufinalu u trileru peteraca svladan Partizan (18:17), ali se u finalu, 23. lipnja, Pro Recco pokazao jačim (9:8). Miho Bošković proglašen je najboljim igračem završnog turnira, baš kao što će koncem godine biti proglašen i najboljim vaterpolistom Europe za godinu 2007. u izboru LEN. Cijela je godina bila okrunjena u Splitu Danima hrvatskog vaterpola u okviru kojih je odigran završni turnir domaćega kupa, uz pobjedu Juga nad Mladosti.

Godina 2007. zaslužuje počasno mjesto u hrvatskom vaterpolskom spomenaru. Sada i zauvijek.

Damir Burić

Sretan lom ruke

Datum rođenja: 12. veljače 1980.

Mjesto rođenja: Pula

Igračka karijera: 1994-1997. Pula, 1997-2005. Primorje Rijeka, 2005-2009. Mladost, od 2009. Pro Recco Genova

Trofeji s reprezentacijom:

- zlato na SP u Melbourneu 2007.
- bronca na SP u Rimu 2009.
- srebro na EP u Kranju 2003.
- srebro u Svjetskoj ligi u Podgorici 2009.
- bronca u Svjetskoj ligi u Nišu 2010.
- srebro na FINA kupu u Oradei 2010.

Trofeji s klubovima:

- Euroliga: 2010. (Pro Recco)
- Prvak Hrvatske: 2008. (Mladost)
- Kup Hrvatske: 2006. (Mladost)

Sve je počelo lomom ruke, 1994, a Damir je trenirao rukomet. Radi bržeg zacjeljivanja loma i potpunijeg oporavka treneri su ga poslali na plivanje. A što nedostaje rukometašu kad ga bacite u vodu? Lopta, naravno! Dečko je inače bio zaljubljen u vaterpolo, ali u tom času, prema liječnicima, taj sport nije dolazio u obzir. No, slučaj je i ovdje umiješao svoje prste: baš je u to doba u gradu utemeljen Vaterpolski klub Pula... Presudna je bila 1997. godina kad ga je na nekom malenom turniru u Istri zamijetio Željko Tonković, vrijedni pomoćnik Zorana Roje. On ga je nagovorio da prijeđe u Primorje.

Burić je na Kvarneru igrački sazrijevao, iz godine u godinu usavršavao svoju igru i počeo privlačiti sve veću pozornost na sebe. Sjajan uspjeh za mladog igrača iz Rijeke, koja je, realno gledano, u vaterpolskom svijetu ipak živjela u sjeni klubova iz Zagreba, Splita i Dubrovnika. Tri tjedna prije EP u Kranju Roje zasjeda za kormilo vaterpolske reprezentacije i Burića poziva pod nacionalni barjak. Hrvatska sportska javnost, ona koja vaterpolo prati ovlaš, reagirala je s nevjericom: tko je sad pak taj?

“Taj” je odigrao EP za čistu peticu. Nimalo debitantski opčinjen suparničkim centrima, ugradio je nemjeriv doprinos europskoj srebrnoj medalji. Godinu dana kasnije s Primorjem je ostvario najveći europski uspjeh u povijesti – treće mjesto na završnom turniru Eurolige u Budimpešti. Rijeka je, jasno, postala premalena, preuska za Damira, pa je u ljeto 2005. preselio u Zagreb i zaigrao za Mladost.

Iznimnoj snazi i visini koja mu dodatno pomaže u kvalitetnom obavljanju obrambenih zadaća, s vremenom je pridodao silovitost, razornost svom udarcu. Imao je on tu osobinu i prije, naravno, samo je ona dodatno ojačala upravo na SP u Melbourneu 2007.

Igor Hinić

Div s Kvarnera

Datum rođenja: 4. prosinca 1975.

Mjesto rođenja: Rijeka

Igračka karijera: 1990-1999. Primorje, 1999-2000. Roma, 2000-2008. Brescia, od 2008. u Mladosti

Trofeji s reprezentacijom:

- zlato na SP u Melbourneu 2007.
- srebro na OL u Atlanti 1996.
- srebro na EP u Firenci 1999.
- srebro na EP u Kranju 2003.
- srebro na MI u Bariju 2007.
- srebro na FINA kupu u Oradei 2010.

Trofeji s klubovima:

- Kup LEN: 2002, 2003. i 2005. (Brescia)
- Prvak Italije: 2003. (Brescia)
- Kup Hrvatske: 1995. (Primorje)

Igor Hinić, “div s Kvarnera”, centar svjetske klase, vaterpolist kakvog bi svaki klub htio u svojim redovima. Stoga i ne čudi što je s kraja prošlog stoljeća dobio “nemoralnu ponudu” iz Rima, ponudu koju nije mogao odbiti: – Taj ugovor nisam u to vrijeme nigdje mogao dobiti.

Igor je s osam godina krenuo u plivanje, s deset se prebacio na vaterpolo, “klasična priča, bio sam loš plivač, tako su radili i drugi”. Zašto plivanje? Zato što je sestra Mira, godinu i pol dana starija, također išla na plivanje, Primorje je tada bilo najjači plivački klub u državi, pa je roditeljima nekako bilo zgodno i malog Igora upisati, kako bi ih zajedno mogli voziti i razvoziti s Kantride.

S deset je prešao u vaterpolo, kod trenera Ive Rendića, kasnije i Zlatka Bibanovića.

– Rendić je bio sjajan plivački stručnjak, a s Bibanovićem je krenula moja vaterpolska karijera – reći će Igor puno godina kasnije.

Kao klinac igrao je na svim pozicijama, kasnije se isprofilirao kao centar, ušavši s petnaestak godina u prvu momčad. Zapravo, već godinu ranije igrao je u B-ligi, a potom je u Primorju došlo do velike smjene generacije, pa su klinci iz omladinskog pogona popunili rupe. Bila je to dobra generacija i nekako logičan slijed događaja. Iz te generacije uz Hinića najviše je traga ostavio Burburan.

Igor je do 14. godine koketirao i s rukometom, igrajući za Pećine, lokalni klub, i za školu, naravno. Kad se konačno trebalo odlučiti za jedan sport, nije previše dvojio, vaterpolo je bio draži, uostalom, i klub je, kaže, bio veći. Ali rukomet je i dalje ostao u srcu, čak i u obitelji, sestra Mira udala se za rukometnog reprezentativca Hrvatske Alvara Načinovića. Šteta što Igor nije nastavio, kao nekada Zlatko Šimenc, ganjati oba sporta.

– A, ne, nisam ja bio toga kalibra – skromno će odbaciti takvu mogućnost.

Osam je godina proveo u Italiji koja ga je potpuno opčinila, naučio je jezik, ali i stekao mnogo prijatelja, zavolio zemlju i njihovu kulturu. U Brescii je proveo sedam godina, što smatra nezaboravnim iskustvom, “lijep je to bio život”.

Kao i svi u Cavtatu, ljeti – pravac plivalište, zimi – tri puta tjedno do Gruža. Paralelno je u početku trenirao judo i stolni tenis. Ne predugo.

Tata Jakša bio je osamdesetih godina prošlog stoljeća vratar Juga. Osvajao je četiri puta prvenstvo Jugoslavije, dva puta slavio sa Savinovićem, Đuhom, Sukno, Milatom, Boškom Lozicom i inim drugima osvajanje nacionalnog kupa. Ali tata nije bio presudan što je mali Miho s deset godina odlučio trenirati vaterpolo.

– Izbora nije bilo – reći će Miho – Čitav Cavtat bio je u plivalištu, pa tako i ja.

U srednjoj školi, do tada je bio tek “jedan od”, odskakao je od drugih. Trebalo je raditi jače i više. Od njega se to tražilo jer, “bit će nešto od toga malog”, govorili su mnogi uz rub grušskog plivališta. Miho je muku mučio kako uskladiti školu i sport. Školu ni u ludilu nije želio zapostaviti.

Naravno, već je bio kapicu Cavtata zamijenio kapicom Juga.

– Uvijek je tako, najbolji iz Cavtata idu u Jug – neće reći ništa novo već potvrditi ono što je već desetljećima cavtatska svakodnevica.

U Gružu ga je dočekao Aljoša Lončarić. Pod njegovim vodstvom igrao je prvo za kadete.

Prvi pogodak. Pa još za Cavtat. Na B prvenstvu Hrvatske.

– Igrali smo u Korčuli. Bacio sam loptu. Nisam ni vidio kako je ušla u gol. Bili su me potopili nakon šuta.

Već tada je sanjao kako će jednog dana zaigrati u Jugu te za reprezentaciju.

– Jug je svakom dječaku san. Biti jugaš znači biti nešto u Gradu – zbori Miho.

Imao je 18 godina. Gruž je gorio. Jug je prvak Europe. Pao je u polufinalu Final Foura Bečej, u finalu Olympiakos. Miho je u danima slavlja krenuo put Splita.

– Otišao sam na fakultet i na posudbu u drugi klub. U Jadranu sam imao prostora za razvijanje i igru.

Nije žurio. Svjestan je bio da sa 18 godina teško može dobiti priliku za igrati u Jugu.

– Bio bih 13. ili 14. igrač, koji bio dobio minutu-dvije, a tako se ne može napredovati.

Realan prema sebi, realan prema drugima nije se ljutio zbog odlaska. Tri godine je proveo u redovima sastava sa Zvončaca.

– Kao što je pogodak bio odlazak, pogodak je bio i povratak kući – reći će.

Posudba još nije bila završila. Jug je zaključio da je Miho dovoljno dobar. Ostatak priče je dobro poznat. Jug je prvak Hrvatske, pobjednik Hrvatskog kupa te sudionik Final Foura Eurolige u Napulju u toj prvoj pravoj seniorskoj sezoni u Jugu cavtatskog mladića Mihe Boškovića. Sljedeće godine, 2006, sve se slilo u vitrine Gruža. Bošković i ekipa slavili su naslov prvaka Europe, Hrvatske, osvojili su europski Superkup te domaći kup. “Godina Juga”, glasili su naslovi u dnevnom tisku. Nikad prije u klupskoj povijesti – četiri naslova u jednoj kalendarskoj godini Jugaša. Jedan od najzaslužnijih bio je Miho Bošković.

Potom, 2007. Svjetsko prvenstvo u Melbourneu. Hrvatska je zlatna, a jedini hrvatski zlatnik u najboljoj momčadi SP-a je Miho. U Milanu prvi put je jedan Hrvat najkorisniji igrač Final Foura Eurolige, MVP. Opet je to Miho. LEN, Europska plivačka federacija, krajem iste godine odlučila je – Hrvat je najbolji vaterpolist Europe. Prvi put u povijesti to je Hrvat. I opet nagrada u Mihine ruke.

– Hvala suigračima. Ipak je vaterpolo momčadski sport – istaknut će.

Čitav svijet ga zna, razorni udarac mu je najjače oružje. Izvrstan je napadač s fantastičnim osjećajem za pogodak. Lider. Potvrđuje to iz dana u dan u Jugu jer nije lako, treba u pravom trenutku biti pravi, postići pogodak kad je najpotrebnije, a Miho to radi na najbolji mogući način.

Vaterpolski Mozart. Školu nije ni na trenutak zapostavio. Što je naučio na Glazbenoj akademiji u Splitu pokazao je svima na danima

Miho Bošković Mozart iz bazena

Datum rođenja: 11. studenog 1983.

Mjesto rođenja: Dubrovnik

Vaterpolom je počeo igrati 1993.

Klupska karijera: 1993-1996. Cavtat, 1996-2001. Jug, 2001-2004. Jadran, od 2004-2010. Jug, od 2010. Vasas

Trofeji s reprezentacijom:

– zlato na SP u Melbourneu 2007.

– bronca na SP u Rimu 2009.

– srebro u Svjetskoj ligi u Podgorici 2009.

– bronca u Svjetskoj ligi u Nišu 2010.

– srebro na FINA kupu u Oradei 2010.

Trofeji s klubom:

– Euroliga: 2006.

– Europski Superkup: 2006.

– Prvak Hrvatske: 2001, 2005, 2006, 2007, 2009. i 2010.

– Kup Hrvatske: 2004, 2005, 2007, 2008, 2009. i 2010.

Nagrade:

– Najbolji igrač Europe u izboru LEN-a 2007.

– Vaterpolist godine u izboru Večernjeg lista

– dobitnik “Žute kapice” Sportskih novosti

– sportaš grada Dubrovnika

– MVP Final Foura Eurolige 2007. u Milanu

HOO-a u Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog u Zagrebu. Sjeo je za klavir i svirao. Naravno, oduševio. Baš kao u kapici Juga i hrvatske reprezentacije, gotovo u svakoj prilici.

Igor je vrlo racionalan tip, ne pati od velikih riječi, uz njega se ne vežu afere. Među svoje najdraže utakmice rado ističe dvije – začudo, ne i osvajanje zlata u Melbourneu 2007. godine, iako mu je i ta utakmica, naravno, u lijepom sjećanju. Prva koju najbolje pamti jest osvajanje Kupa Hrvatske s Primorjem, “tada mi se to činilo kao nedostižan uspjeh”. Proslava je trajala tjednima, jelo se i pilo, slavilo i pjevalo.

Druga utakmica koja mu se urezala u sjećanje bila je pobjeda nad Jugoslavijom u Atlanti u četvrtfinalu Olimpijskih igara 1996. godine.

– To je bila velika pobjeda, i velika naša utakmica, nacionalni naboj tada je bio strahovito jak. O svojim igrama nikada nije htio govoriti, “neka to drugi ocjenjuju”. Čak ne voli govoriti ni o svojim prednostima u igri, još manje o manama, ako ih uopće ima.

Prvi je put u reprezentativni krug ušao 1995. godine, kod izbornika Silića, za EP u Beču bio je među 15 igrača, već za sljedeće natjecanje ušao je među 13 veličanstvenih.

Kao klinac nije bio baš neki radnik, po vlastitom priznanju, kasnije je počeo shvaćati vrijednosti i potrebu treniranja. Nije imao nekih ozbiljnih ozljeda, osim što ga je još u Rijeci “mučilo rame

te prsti koji su znali često iskakati”.

– Zoran Roje ostavio je najviše traga na moju karijeru, on mi je usadio vaterpolsku bazu – ne želi više nikoga posebno isticati – od svakog sam nešto novo naučio.

Broj 11, po kojem ga poznaju, dobio je na početku karijere slučajno, jer je bio slobodan, kasnije su mu ga u svakom klubu ponudili.

Sláže se sa svima, takav je tip, a najviše je igrao s Barčem s kojim se “razumije u igri i žmirečki”. Tu su još,

od suigrača s kojima mu je posebno drago igrati, Vrdoljak, vratar Vićan...

Hina ima dvije kćeri, Gaia ima šest, a Anja četiri godine i obje već, na tatu, plivaju. Iako bi on više volio da se bave odbojkom, “to je sjajan sport za žene”. Igor obožava ronjenje i ribarenje, u vikendici na Osoru ima dvije drvene barke, “pasare” od četiri i šest metara. Lovi na “panulu”,

ali nisu mu strane ni mreže ni udica, prije je znao zaroniti i s puškom, ali nikada s bocama, “lovim na dah, koliko mogu, ali nisu to neke dubine”. Od trofeja može se pohvaliti ugorom od 13 i zubacem od 7 kilograma. Supruga ne voli njegovo ronjenje, “zato što uvijek idem sam”.

Zdeslav Vrdoljak nezaobilazan je lik hrvatskog vaterpola, miran i povučen privatno, ali živa vatra u vodi, naoko nespojivo, iako u njegovu slučaju vrlo, vrlo prirodno. Pod tim živa vatra, naravno, ne podrazumijevamo agresivnost i sportski bezobrazluk – to mu, po vlastitom priznanju, ionako spada u mane. Ako ih uopće ima.

Mali se Zdeslav počeo prvo baviti plivanjem, sa sedam godina, što je prilično prirodan put u njegovoj splitskoj uvali Spinut. Mornar mu je matični klub, oduvijek u srcu, ali kao drugi dom često zna spomenuti zagrebačku Mladost gdje se sjajno snašao i ostavio neizbrisiv trag. Uostalom, dvije godine igranja u Mladosti s kraja devedesetih godina prošlog stoljeća nekako su mu najdraže u karijeri.

Otac Danijel bio je predsjednik Mornara krajem osamdesetih godina prošlog stoljeća, a i sinovi Dario (1987) i Marin (1999) polako kreću očevim stopama.

U prvu je momčad Mornara upao 1987. nakon što je godinu ranije klub osvojio Kup kupova i došlo do smjene generacije. Već tada je dobio svoju legendarnu

kapicu s brojem 2, koju je kasnije, po dolasku iz Italije, podvostručio na 4. I tada, kao i do posljednjih igračkih dana, igrao je na desnoj strani. Iz njegove tadašnje generacije u Mornaru nitko se nije uspio probiti, što samo govori da je prvi njegov trener Brane Zovko imao pravo kad je po njega znao odlaziti na Bačvice i vraćati ga s kupanja s prijateljima. Jer mali je Zdejo oduvijek volio društvo, treninge tada nešto manje. Srećom, brzo je shvatio ono što je njegovu treneru odavno bilo jasno, da se radi o nebrušenom dijamantu.

U reprezentaciju ga prvi put uvodi Bruno Silić na SP u Rimu, na čemu mu je neizmjereno zahvalan, iako priznaje da se tada nije baš naigrao. Ali svaki je početak težak. Rim pamti po lošem, po porazu od Rusa u borbi za broncu, što će mu se ponoviti i tri godine kasnije, na EP u Seville.

Iako, nisu mu to najgore utakmice. Posebno po zlu pamti finale Kupa LEN u Splitu protiv Partizana, kad je nastupao za Jadran.

– Igrali smo u Beogradu 8:8, u Splitu je sve bilo mno za feštu, janjci na ražnju, a kad

tamo, izgubili smo s nevjerojatnih 3:1! Bože, kakva tuga, cijeli je Split plakao, mi najviše.

Zdeslav, naravno, pamti i sretnije dane. Finale i zlato iz Melbournea na pijedestalu je njegovih najljepših uspomena.

– Taj nam je rezultat svima obilježio karijeru, iako je i prije bilo sjajnih susreta, kao, recimo, pobjeda u polufinalu OI u Atlanti protiv Talijana, također strašna utakmica.

Njegovu je karijeru obilježila i neobična bolest. Dijagnoza je glasila, nakon svakakvih priča, od raka do mononukleoze

– sindrom kroničnog umora. I to baš nakon propuštenog finala Kupa LEN s Jadranom.

– Imao sam tada oba upaljena uha, zbog stresa i nervoze, a zbog psihičkog i fizičkog umora dobio sam temperaturu koja nikako nije padala više od pola godine. Tada sam se čak i mislio, u 30. godini, ostaviti vaterpola, nisam više imao motiva.

Nakon dvije sezone u POŠK-u seli u Italiju, gdje, doduše, nije financijski posebno profitirao, ali se igrački preporodio. Naučio je jezik, spoznao smisao studiranja i po povratku upisao Višu trenersku u Zagrebu. Ima trenerskih ambicija, ali sustavan kakav već jest, želi krenuti od mlađih kategorija, nije od onih koji odmah pucaju na visoke pozicije.

Zdeslav je miran čovjek, obiteljski, pravi kapetan koji voli okupiti svoje suigrače i nakon treninga, koji voli druženja i izvan bazena.

Vikendica u Vinišću njegovo je “čistilište”, tu povazan nešto radi iz kamena i drva. Ne, nisu to skulpture, već predmeti upotrebne vrijednosti, poput stolova ili zidova. Kao najveći uspjeh u životu stavit će na prvo mjesto obitelj, a nije tajna i da dobro kuha. Voli tako, uz čašicu vina i razgovor, kuhati za prijatelje, i to bilo koje jelo, ne samo baciti ribu na gradele.

Od suigrača s kojima je igrao posebno ističe vratara Sinišu Školnekovića te kompletnu generaciju Mladosti s kojom je osvojio dva prvenstva Hrvatske, Kup prvaka i Superkup.

Nesklon samohvali, s dragošću će primiti kompliment, a sebe ocrtati tek u pola rečenice, “dosta dobro plivam, imam pregled igre, šut i asistenciju”. Tek toliko. A Zdeslav je zapravo dirigent u vodi, njegove asistencije imaju oči, više voli dodati loptu nego zabiti. Zato ga i svi vole, zbog beskrajne odanosti i nesebičnosti. I da, za kraj, u vodu prije utakmice uvijek skače na noge, ni slučajno na glavu, i na poseban način veže kupače gaćice. Zašto? Ni on se više ne sjeća pravog razloga...

Zdeslav Vrdoljak

Kapetan svjetskih prvaka

Datum rođenja: 15. ožujka 1971.

Mjesto rođenja: Split

Klupska karijera: 1987-1993. Mornar, 1994-1995. Mladost, 1995-1998. Jadran, 1998-2001. POŠK, 2001-2005. Padova, 2005-2007. Mornar, 2007-2009. Mladost

Trofeji s reprezentacijom:

– srebro na OI u Atlanti 1996.

– zlato na SP u Melbourneu 2007.

Trofeji s klubovima:

– Prvak Europe: 1996. (Mladost)

– Europski Superkup: 1996. (Mladost)

– Prvak Hrvatske: 1996. i 1997. (Mladost)

– Kup Hrvatske: 2000. (POŠK)

Frano Vićan

Hrvatska hobotnica

Datum rođenja: 24. siječnja 1976.

Mjesto rođenja: Dubrovnik

Igračka karijera: 1989-1994. Jug, 1994-2003. Mladost, 2003-2004. Chiavari, Italija, 2004-2006. Nervi, Italija, od 2006. Jug

Trofeji s reprezentacijom:

- zlato na SP u Melbourneu 2007.
- srebro na EP u Firenci 1999.
- srebro na EP u Kranju 2003.
- srebro na MI u Bariju 1997.

Trofeji s klubovima:

- Prvak Europe: 1996. (Mladost)
- Europski Superkup: 1996. (Mladost) i 2006. (Jug)
- Kup pobjednika kupova: 1999. (Mladost)
- Kup LEN: 2001. (Mladost)
- Prvak Hrvatske: 1995, 1996, 1997, 1999, 2002. i 2003. (Mladost), 2007, 2009. i 2010. (Jug)
- Kup Hrvatske: 1997, 1998. i 2001. (Mladost), 2007, 2008, 2009. i 2010. (Jug)

Mađari su u finalu Svjetskog prvenstva u Melbourneu 2007. vodili 7:6, a Marton Szivos se u protunapadu našao sam ispred Frane Vićana. U 97 posto slučajeva to je pogodak. Ali ne i kad je na vratima "sveti Frano"! Iako ga je Mađar "cimaao", Frano je reagirao poput pantere i obranio gotovo neobranjivo. Poslije je Hrvatska iz rekontre izjednačila, a nakon produžetaka i pobijedila (9:8). Hrvatski su vaterpolisti postali svjetski prvaci, a Kraš je junaka finala i cijelog Svjetskog prvenstva u Melbourneu 2007. Franu Vićana nagradio sa 90 kilograma Domačice, njegova omiljena kekša. Većinu tog slatkog tereta Frano je podijelio mališanima u domovima za nezbrinutu djecu. A o obranjenom ziceru pričao je:

– Kako sam ono obranio? Ha, kako! Vidite da ide čovjek i pokušavate ga nadmudriti. Ovaj put mi je to, na svu sreću, uspjelo.

I mađarski izbornik Denes Kemeny, uvijek škrt na komplimentima kad su posrijedi igrači izvan njegove reprezentacije, skinuo je tada šešir "hrvatskoj hobotnici".

– Kad imate takvog vratara, tada je momčadi puno lakše igrati. Bio je sjajan!

Oduševljeni su Vićanom bili i hrvatski iseljenici u Australiji (skandirajući mu, "jedan je Frano!") jer on je doista radio čudesa na vratima te iz utakmice u utakmicu bio sve bravurozniji. Nije stoga čudno što je jedan australski Hrvat predložio da se Frani da status hrvatskog branitelja. Vićan je, pak, istaknuo nešto što su ljudi izvan reprezentacije mogli samo naslućivati:

– Pamtit ću za sva vremena ozračje koje je vladalo u reprezentaciji. Ne sjećam se da je u nacionalnoj vrsti ikad bilo toliko zajedničkog naboja, a za to najviše zasluga ima naš kapetan Zdeslav Vrdoljak. On je najbolji kapetan kojega sam ikad imao! – naglasio je Frano.

Iako je zlatna medalja iz Melbournea njegov najveći sportski uspjeh, nije jedini jer se gospodar Frano može pohvaliti i s dva europska srebrna odličja s hrvatskom reprezentacijom te Kupom prvaka (s Mladosti) dva Superkupa (s Mladosti i Jugom), Kupom kupova i Kupom LEN (oba s Mladosti), s čak sedam naslova hrvatskog prvaka... Ukratko, u klupskom vaterpolu nema naslova koji ovaj odlični vratar nema u svojoj riznici.

A počeo je za današnje prilike prilično kasno: sa 13 godina u dubrovačkom Jugu (počeo je s plivanjem, a prije vaterpola tri se godine bavio rukometom). Branio je i za hrvatsku juniorsku reprezentaciju, ali pravu je afirmaciju ipak stekao u zagrebačkoj Mladosti u koju je došao kao 18-godišnjak (najviše zbog studija) i s njom u deset godina osvojio čak 13 trofeja (u Zagrebu se i oženio).

– To vrijeme provedeno u Zagrebu mogu opisati kao jedno od ljepših razdoblja u svojoj karijeri. Na početku sam učio od Školnekovića, a vrlo sam ponosan na 1999. jer sam tada branio a Mladost je osvojila sve što je mogla, i to na dominantan način. Presudnu ulogu odigrao je trener Ozren Bonačić, koji se drukčije postavio prema momčadi, a ona mu je to vraćala na najbolji mogući način, odličnim igrama – rekao je Vićan.

Nakon toga put ga je odveo u talijanski Chiavari, pa u Nervi. Poslije trogodišnjeg boravka u Italiji, u 31. godini, vratio se u Jug i ispunio životnu želju da brani za Gospare.

Branio je za hrvatsku reprezentaciju (ukupno 146 utakmica) na olimpijskim igrama 2000, 2004. i 2008, no, u Atlanti 1996. kad je osvojena srebrna medalja, nije ga bilo.

– Nisam tada bio ni prvi vratar u Mladosti, pa nisam mogao biti ni u reprezentaciji – kaže Vićan.

Aljoša Kunac *Plivački prebjez*

Datum rođenja: 18. kolovoza 1980.

Mjesto rođenja: Split

Klupska karijera: 1992-2001. POŠK, 2001-2002. Roma, 2002-2003. Catania, 2003-2004. Nervi, 2004. Al Ittihad, Saudijska Arabija, 2004-2006. Jadran, 2006-2008. Nervi, 2008-2010. Cattaro Kotor

Trofeji s reprezentacijom:

– zlato na SP u Melbourneu 2007.

Trofeji s klubovima:

– Euroliga: 1999. (POŠK)

– Kup LEN: 2010. (Cattaro)

– Prvak Hrvatske: 1998. (POŠK)

– Kup Hrvatske: 2000. (POŠK)

– Prvak Saudijske Arabije: 2004. (Al Ittihad)

Split je hrvatskom plivanju dao mnogo odličnih, vrhunskih plivača. Koncem osamdesetih stasao još jedan plivač takvoga, svjetskog potencijala. Njegova su specijalnost bile leđaške discipline. A onda... onda je taj mladić Aljoša Kunac netragom nestao iz plivanja.

Sve drugo ostalo je – i bazen, i klub (POŠK).

Nije prošla ni godina dana, a u domu Kunčevih zasjala je prva vaterpolska kolajna: s POŠK-om je osvojio naslov državnog prvaka među mla-

đim kadetima. Ušli su u povijest kao prvi prvaci samostalne Hrvatske u toj dobnoj kategoriji.

Godine 1998, u prvoj seniorskoj godini, među najmlađim je igračima prve momčadi koju vodi Dragan Matutinović i s kojom osvaja naslov seniorskog prvaka Hrvatske prekinuvši dotadašnju nadmoć zagrebačke Mladosti. To je bio tek početak, prva godina blistavog POŠK-ova triptiha. U sljedeće dvije godine pridodat će po jedan pehar više: u Napulju 1999. senzacio-

nalno osvojen naslov prvaka Europe, a godinu potom i nacionalni kup.

Temeljna odlika ovog braniča bilo je zaustavljanje najopasnijih suparničkih igrača. Kunac je vaterpolski specijalac, komandos.

Do Melbournea osvojio je jednu medalju u reprezentativnoj konkurenciji. Bila je srebrna, za drugo mjesto na kadetskom EP u Mariboru 1997. U seniorskoj vrsti debitirao još 1999, ali do dolaska Ratka Rudića nije se uspio ustaliti.

Imao je devet godina kada ga je tata doveo na bazen u Gružu. Počeo je, odigrao prve utakmice u mlađim kadetima te postao jedan od boljih igrača Juga.

Pavo Marković je rođeni strijelac. To je potvrđivao iz utakmice u utakmicu. Laskave naslove najboljeg igrača i strijelca završnih turnira prvenstva i kupa osvajao je već u mlađim uzrastima, a medalje s mlađejuniorском, juniorskom i seniorskom reprezentacijom.

U kapici seniorske reprezentacije prvi put se našao sa 20 godina, na finalu Svjetske lige u Beogradu, gdje je igrao i na svom prvom europskom prvenstvu. Ta dva natjecanja neće pamtititi po dobru, ali svoj debi na Svjetskom prvenstvu nikad neće zaboraviti.

– Joković je bio desno, kad sam vukao kontru. Išli smo 4 na 3. Mislio sam, hoću li

mu dodati ili ću opaliti – prisjeća se produžetka finala SP-a protiv Mađara Pavo Marković.

Opalio je i pogodio. Hrvatska je pvela 9:8.

Rezultat se do kraja nije mijenjao.

Marković je moderan igrač. Igra iznimno dobro u obrani, šut mu je precizan i snažan. Pozitivno bezobrazan u igri, zna "potegnuti" kontru. Potvrdio je sve to u produžecima finala Svjetskog prvenstva kada je postigao oba pogotka za Hrvatsku. Uz sve to, dobro pliva. Kompletan igrač. Prvoligaški debi imao je u kapici Gusara, a prve nastupe za Juga krajem 2003. godine. U pet sezona za prvu momčad Juga osvojio je čak deset trofeja, u prosjeku dva po sezoni, i postao jedan od vodećih strijelaca.

Najveće pojedinačno priznanje dobio je 2007.

godine – kada je bio u najužem izboru za najboljeg igrača Europe, a laskavi je naslov pripao njegovu suigraču Mihi Boškoviću.

Pavo Marković *Rođeni strijelac*

Datum rođenja: 20. travnja 1985.

Mjesto rođenja: Dubrovnik

Klupska karijera: 1994. do 2000. Jug, 2000. do 2003. Gusar, od 2003. u Jugu

Trofeji s reprezentacijom:

– zlato na SP u Melbourneu 2007.

– bronca u Svjetskoj ligi u Nišu 2010.

Trofeji s klubom:

– Euroliga: 2006.

– Europski Superkup: 2006.

– Prvak Hrvatske: 2004, 2005, 2006, 2007, 2009. i 2010.

– Kup Hrvatske: 2003, 2004, 2006, 2007, 2008, 2009. i 2010.

Vratari su i inače čudni ljudi, samci u momčadskom sportu. Svi se mijenjaju, i bekovi i centri, lijevi i desni vanjski okupat će se barem na minutu u bazenu za vrijeme utakmice, bez obzira na godine i staž, ali vratari – to je posebna priča. Jedan brani, drugi navija za njega s kraja klupe.

Josip Pavić miran je, tih obiteljski čovjek, rođenje sina Ivana njega i suprugu Neru jako su promijenili.

– Brak nije, ali rođenje sina jest – priznaje Josip, velik vratar, i to ne samo zbog 196 cm, već zbog načina kako zaključa svoja vrata.

Josip je s vaterpolom krenuo s desetak godina, iz škole na Brdima trebao je promijeniti dva autobusa da bi stigao na treninge Jadrana. Ali tada je išla cijela ekipa iz kvarta, Koljanin, Josipu jedan od najdražih susjeda i suigrača, među prvima. Jadran je te godine postao europski prvak, euforija u tom sportskom gradu bila je golema, i vaterpolo je bio nekako najlogičnije rješenje za mladog prebrzo izraslog mladca.

Iako je do tada, kao i svaki Splićo, trenirao u Hajdukovoj školi nogometa u Dalmatincu. No, kako se već tada vidjelo da će biti visok, a bilo je i nekih problema s leđima, plivanje je bilo alternativa. I nije na kraju ispalo plivanje već – vaterpolo. I od početka na голу, što mu nije smetalo.

– Što ću, netko mora i to – u vrlo kratkoj, ali točnoj rečenici ocrtava se i dio njegova karaktera.

Flegmatik, ali samo dok ne uskoči u vodu, tada se pretvara u goropadnu hobotnicu sa sto krakova.

U Jadranu je bilo lijepo dok je trajalo, prvi mu je trener bio Branko Bjelanović, koji je ostavio velik trag u njegovoj karijeri, usmjeravao ga kao stariji brat. Nekad Bjelanović, danas je to Bonačić, trener kojega iznimno cijeni. Bila je to sjajna mlada Jadranska generacija, u tim mlađim kategorijama osvajali su sve što su stigli, na žalost, nisu ostali do kraja na okupu. Josip je upisao fakultet u Splitu, ekonomski, koji je nastavio studirati i kada je prešao u redove Mladosti.

– Što ću mijenjati, tamo sam već upoznao profesore – lakonski će.

Mladost ga je zvala i sezonu ranije, tada se još nećkao, ali na kraju je popustio zbog ambicija.

– Jadranu mogu mnogo toga zahvaliti, već tamo sam stigao do reprezentacije – neće propustiti reći za matični klub koju lijepu riječ, isto kao i za Mladost.

– U Zagrebu su me sjajno primili, na svakom se koraku vidjelo da je to velik klub, posebno kad bi se putovalo van. Meni, srećom, nije bila potrebna velika prilagodba jer sam stigao iz velikog kluba koji je bio prvak Europe. Žao mi je samo što nismo osvojili više trofeja na Savi, bili smo dobra momčad.

Najviše voli igrati s Koljaninom, Vrbičićem, Vrdoljakom, Orebom. Zlatna medalja u Melbourneu strahovito mu je draga, iako:

– Na žalost, ili na sreću, kako se uzme, nisam previše branio, Vićan je bio sjajan.

Pamti još uvijek te dane, kao da su jučer bili: – Fenomenalno, kakva smo klapa bili, a opet sve nekako opušteno, bez grča, i u Sydneyu tjedna dana prije već se vidjela odlična atmosfera. Kada se sjetim tih dana i sada me prožimaju žmarci, čast mi je bila biti dio te momčadi. A tek doćeci u Hrvatskoj...

Josip sjajno kontrolira temperament i mirnoću, “moraš to, inače si propao”, ali i ima datoteku igrača, prati njihove navike, šutove, kretanje...

– Kažu ljudi, pametan zapisuje, budala pamti. E, pa ja pamtim sve navike igrača da u danom trenutku znam gdje će pucati jer vam se to ipak svodi na određeni automatizam. Zato i gledam snimke utakmica na drukčiji način od suigrača, mene zanima nešto drugo – iskreno kaže Pavić, kojem niti kapica s navodno nesretnim brojem 13 ne smeta.

– Baš mi odgovara, vjerujem jedino u Boga a ne takve priče. Kad je Vjeko Kobeščak prestao igrati u Mladosti, uzeo sam taj broj.

Kao i mnogi vaterpolisti, i on ima rituale prije utakmice.

– Imam ih milijun, jedan od njih je da skočim na noge i ispod vode vežem kapicu.

Kao najdraži pamti susret između Mladosti i Partizana u travnju 2008. u Zagrebu, susret koji je odlučivao o odlasku na Final Four Eurolige.

– Sjajna atmosfera, publika prekrasna, doista divan ambijent.

Zaboravio je u svojoj skromnosti napomenuti da je obranio dva peterca nakon egala u regularnom

dijelu, kao i nakon dva produžetka. Draže su mu utakmice na vanjskim bazenima, “bolja je atmosfera, iako tu vremenski uvjeti mogu biti presudni za pobjedu, sunce recimo”, a zapravo najviše gušta u svjetlima reflektora. Hobi mu je učenje, voli zaigrati i mali nogomet. Najdraži su mu mamini njoki, “ajme, ubit će me žena kad to čuje”. Općenito, sport je njegov život, prati i ostala sportska zbivanja kod nas i u svijetu.

Ima zlato sa SP u Melbourneu 2007, zlato s juniorskog EP u Sofiji 1999. i srebro s juniorskog SP u Istanbulu 2001.

Josip Pavić Datoteka u glavi

Datum rođenja: 15. siječnja 1982.

Mjesto rođenja: Splitu

Zanimanje: ekonomist

Igračka karijera: 1999-2005. Jadran, od 2005. u Mladosti

Trofeji s reprezentacijom:

– zlato na SP u Melbourneu 2007.

– bronca na SP u Rimu 2009.

– srebro u Svjetskoj ligi u Podgorici 2009.

– bronca u Svjetskoj ligi u Nišu 2010.

– srebro na FINA kupu u Oradei 2010.

Trofeji s klubom:

– Prvak Hrvatske: 2008. (Mladost)

– Kup Hrvatske: 2005. (Mladost)

Nagrade:

– Vaterpolist godine 2005.

Maro Joković

Dijete Gusara

Datum rođenja: 1. listopada 1987.
Mjesto rođenja: Dubrovnik
Igračka karijera: 1995-1999. Gusar Mlini,
1999-2001. Bellevue, od 2001. u Jugu

Trofeji s reprezentacijom:

- zlato na SP u Melbourneu 2007.
- bronca u Svjetskoj ligi u Nišu 2010.
- srebro na FINA kupu 2010.

Trofeji s klubom:

- Euroliga: 2006.
- Europski Superkup 2006.
- Prvak Hrvatske 2004, 2005, 2006, 2007, 2009. i 2010.
- Hrvatski Kup: 2005, 2007, 2008, 2009. i 2010.

Osam godina je imao kada se pojavio na plivalištu u Mlinima. Božo Koprivica ljeti je radio s mladima iz Župe. Nema tko nije trenirao vaterpolo, a Maro je tome nakratko pridodao i košarku. Kako ne bi kad je bio najviši u razredu.

Gusari su trenirali u moru samo tijekom ljetnih mjeseci. Bazen nisu imali te zimi nije bilo treninga. Tek tu i tamo ponekad u bazenu hotela Astarea. Stoga, sa 12 godina, Maro je prešao u Bellevue, gradskog rivala Juga, koji je igrao u Prvoj ligi.

U novoj sredini nastupao je za mlađe kategorije, a kad je Bellevue, tada s imenom Dubrovnik PRO CRO, stavio ključ u bravu, stiže u Jug.

Njegove kvalitete su već bile zapažene te je za transfer već nakon nekoliko dana "dobio" registraciju. Rekoše mu da donese dvije slike i rodni list, što je značilo da će ga uknjižiti u HVS-u kao svog igrača. Odmah je zauzeo desnu stranu u kadetskoj momčadi. Godinu poslije već je igrao i za kadete i mlađe juniore. U dobi mlađeg juniora bio je član i juniorske

momčadi, a sa 16 godina upisuje prvi nastup u seniorskoj kapici.

Europski debi ima u Kuparima protiv Olympica iz Nice. Imao je tada 17 godina. Emil Nikolić, koji mu je pružio priliku, isticao je, "Maro će biti velik igrač".

Osvajao je Maro već juniorsko svjetsko srebro 2005. u Mar del Plati i broncu 2007. u Los Alamitosu, baš kao što je bio i dvaput srebrni na juniorskim europskim prvenstvima u La Valetti 2004. i Sofiji 2005.

Ratko Rudić odveo ga je na EP u Beograd 2006. i zadržao u reprezentaciji nekoliko mjeseci poslije u Melbourneu. S nepunih 20 godina, "mali" je svjetski prvak. Tko se ne sjeća njegova pogotka u finalu SP-a protiv Mađara. Godinama je Joković rastao uz Ognjena Kržića. Učio i naučio mnogo od legendarnog Jugova ljevaka. Kad je u ljeto 2007. Kržić zaključio svoju trofejima bogatu, igračku karijeru, Joković je uzeo kapicu s brojem pet, koja je godinama pripadala Kržiću i nastavio svojom ljevicom "potpisivati" asistencije i pogotke u bazenu.

Andro Bušlje

Zvijezda za drugo stoljeće

Datum rođenja: 4. siječnja 1986.

Mjesto rođenja: Dubrovnik

Igračka karijera: od 2003. Jug CO

Trofeji s reprezentacijom:

- zlato na SP u Melbourneu 2007.

- bronca na SP u Rimu 2009.

- srebro u Svjetskoj ligi u Podgorici 2009.

- bronca u Svjetskoj ligi u Nišu 2010.

- srebro na FINA kupu 2010.

Trofeji s klubom:

- Euroliga: 2006.

- Europski Superkup: 2006.

- Prvak Hrvatske: 2004, 2005, 2006, 2007, 2009. i 2010.

- Kup Hrvatske: 2004, 2006, 2007, 2008, 2009. i 2010.

- Jadranska liga: 2009.

Dijete Grada i izdanak Juga. Već sa 20 godina prvak Europe (Jug CO), sa 21 prvak svijeta (Hrvatska), sa 23 godine osvojio je još jednu svjetsku medalju, broncu iz Rima.

Nisu baš brojni slučajevi mladića u sportu koji su u toj dobi oko vrata nosili toliko "kilograma" plemenitog metala. Doduše, naznake nečeg takvog dale su se zamijetiti još u juniorskoj konkurenciji. Kada je osvajao broncu, odnosno srebro na juniorskim prvenstvima Europe u Istanbulu 2001, odnosno La Valetti 2004, baš kao i srebro na juniorskom SP u Buenos Airesu 2005.

Iako, nije to ništa prema onim silnim "tonama" koje prevale u vodi, na svojim ramenima, vratu, leđima u divovskoj borbi s najvećim centrima svijeta. Andro Bušlje vrlo mlad postao je stožerni igrač ne samo kluba već i reprezentacije. Kao takav već je sa 21 godinom stekao status jednog od najboljih braniča svijeta. Njegovo temeljno obilježje, čuvanje sidraša, ipak mu nije jedina kvalitetna osobina. Nisu rijetke ni njegove "bombetine" s vanjske pozicije. Udarac mu je gromovit, silovit. Koliko god bio snažan i visok, imponira njegova okretnost, brzina, a još više lucidnost, sportska inteligencija kojom nadmudruje i višestruke starije, samim tim i iskusnije igrače od njega.

Zanimljiva je i priča o Andri iz 2001. Ne, tada nije osvojio Euroligu jer imao je tek 15, iako... Bio je te godine na Final Fouru u Dubrovniku u bazenu tijekom utakmica. Bio je, naime – iza gola. Mali koji je skupljao lopte. Nitko tada nije mogao ni slutiti s prepunih gruških tribina da će jedan od tih skupljača lopti samo pet godina kasnije s Jugom osvojiti taj isti naslov, trofej pobjednika Eurolige. Ili da će samo 7 godina kasnije biti dio skupine 13-ice odvažnih kojima je cijela nacija skandirala za pothvat u Melbourneu.

Zapamtite, Andro Bušlje već sa 20 i nešto godina zaslužio je svoje mjesto u knjizi o prvom stoljeću hrvatskog vaterpola. Uopće ne sumnjamo da će o njemu pisati i u knjizi o drugom stoljeću vaterpola u Hrvata.

2008.

Pokisnuli pekinški brkovi

Prvenstvena sezona 2007/08. bit će za početak upamćena po činjenici da je riječ o prvoj sezoni od osamostaljenja države bez četvorice velikana ovog sporta. Od kapica su se oprostili – Vjekoslav Kobešćak, Elvis Fatović, Ognjen Kržić i Joško Kreković. Na isteku te sezone, u proljeće 2008. i još jedan velikan, olimpijski srebrnjak iz Atlante Renato Vrbičić.

Vaterpolisti Mladosti nakon četiri su godine uspjeli prekinuti niz Juga i osvojiti svoj deseti naslov prvaka Hrvatske. U Europi oba su naša kluba došla do završnog turnira Eurolige u Barceloni. Drugi put nakon Bečeja 2000. imamo dva predstavnika među četiri najbolja. Jug četvrti put uzastopno na Final Fouru, Mladost nakon pet godina.

No, prije rezultata utakmica, hrvatski je vaterpolo, očito još na krilima melburnškog zlata, odnio u proljeće važnu pobjedu. Na Kongresu LEN-a u nizozemskom Eindhovenu 23. ožujka 2008. Hrvatskoj je, odnosno gradu Zagrebu, povjerena organizacija 29. europskog vaterpolskog prvenstva. Hrvatska je metropola pobijedila činilo se dobitničku zajedničku kandidaturu Mađarske (Debrecen) i Rumunjske (Oradea). Zagreb je tog dana postao drugi hrvatski grad nakon Splita 1981. koji će ugostiti najbolje vaterpolistice i vaterpoliste Starog kontinenta.

U državnom prvenstvu glavnu su riječ i te sezone vodili Gospari s juga i Žapci sa sjevera. Dubrovčani su, međutim, tijekom sezone bili bolji, uvjerljiviji u pobjedama. Mladost je opasan ples po žici imala u polufinalu domaćeg doigravanja. U prvom su susretu u Zagrebu protiv Šibenika čak i poraženi (7:6) te su bili na pragu ispadanja iz utrke za naslov. Iste je večeri 19. ožujka smijenjen tadašnji trener Miki Damjanić, a za šefa struke i spasitelja imenovan Ozren Bonačić.

Taj će se potez kasnije pokazati presudnim trenutkom sezone. Samo koji dan kasnije Mladost je remizirala u Beogradu kod Partizana u prvom četvrtfinalnom susretu Eurolige, da bi potom dvaput uzastopno pobijedila Šibenik, plasirala se

u finale prvenstva Hrvatske. I više od toga, u trileru peteraca uzvrata četvrtfinala Eurolige, uz Savu svladala Partizan te se plasirala na Final Four. Sve u samo tri tjedna!

Prepuni zanosa i iznova razbuđenog samopouzdanja, Zagrepčani su uspjeli ono u što je malo tko uopće mogao povjerovati tijekom te sezone. U četiri su finalne utakmice s Jugom, uspjeli izboriti tri pobjede (jednu u Gružu) te se ovjenčati naslovom prvaka države. U takvom su se ozračju slavlja pripremali za put u Barcelonu na Final Four Eurolige, na koji se plasirao i drugi hrvatski predstavnik. Jug je, naime, u dva navrata bio bolji od atenskog Olympiacosa.

Imajući u vidu snagu Juga, sada i dodatno potaknutog izgubljenom domaćom krunom, te trijumfalni pohod Mladosti s trenerom Bonačićem, Hrvatska je sanjala europsko finale u kockastom ruhu. Dvoboj Mladosti i Juga, dva Hrvata za europsko prijestolje. Reprizu sraza Mladosti i Jadrana s početka devedesetih.

Glavni je katalonski grad sudionike velikog turnira dočekao organizacijski potpuno nespremnim. Igralo se na otvorenom plivalištu na Montjuicu, što samo po sebi ne bi bilo loše, da u ta dva dana (9. i 10. svibnja) u Barceloni nije vladao potop. Organizatori su ostali ustrajni – igra se na otvorenom, po prolomu oblaka i uz ledeni snažan vjetar. Šteta, u startu je zakinut primarno vaterpolo, sport kao takav.

Priželjkivano hrvatsko finale na žalost je izostalo. Jug je izvanrednom igrom pobijedio budimpeštanski Vasas u polufinalu (11:6), ali je Pro Recco bio prejak za Mladost (9:6). U trećem uzastopnom finalu istih suparnika, Talijani su drugi put bili bolji, sretniji i spretniji pobijedivši jugaše u produžetku (13:12). U nebitnom srazu za treće mjesto, Vasas je svladao Mladost (8:6). Klupska je sezona završena.

No, prava su uzbuđenja tek imala započeti. Konačno, ovo je ipak bila olimpijska godina. Kao uvertira, kontinentalna smotra na jugu tople Andaluzije. Malaga je od 4. do 13. srpnja

< Dogovor uoči utakmice na EP u Malagi 2008.

> Ratko Rudić

bila domaćin 28. europskog prvenstva. Izbornik Ratko Rudić u Španjolsku je poveo gotovo iste igrače s kojima je godinu dana ranije osvojio svjetsku krunu u Melbourneu.

Kod kuće je tek ostao drugi vratar Pavić zbog ozljede te je sav teret branjenja ostao na pouzdanom Vićanu, a mjesto u momčadi zauzela je mlada velika nada Juga Sandro Sukno. Skupina je bila vrlo teška – Hrvatska, Mađarska, Španjolska, Crna Gora, Grčka i Slovačka. Prvo kolo je donijelo poraz od Mađara (10:9), da bi se potpuno vratili u igru slavljem nad domaćinima Španjolcima (11:7). U trećem je kolu svladana Crna Gora s tim da konačan rezultat (7:6) ne zrcali svu snagu, spomenemo li da je sredinom druge dionice već bilo 4:0 za svjetskog prvaka. Slovaci su lako apsolvirani (15:5), dok je jedino s Grcima bilo malo muke (10:10).

Četvrtfinale je osigurano. U njemu je pala Italije (8:7), iako i ovdje rezultat na koncu sugerira dramatiku. Nje, međutim, doista nije bilo. Nakon druge četvrtine bilo je 4:2, nakon treće 7:4, ostalo je tek rutinirano zatvoriti utakmicu.

U polufinalu smo pali. Od Crnogoraca, debitantata koji će dva dana kasnije postati prvaci Europe. U tek smo dva navrata, u prvoj i drugoj četvrtini vodili, da bi suparnik uspio izjednačiti. U drugom "poluvremenu" zbog tri su osobne prijevremeno igru morali napustiti ponajbolji suparnički igrači (Ivović, Jokić, N. Janović i Tičić), ali te večeri 11. srpnja Hrvatima nije bilo suđeno slaviti. Na koncu je Crna Gora pobijedila 9:7.

Hrvatska će dva dana kasnije u bazen s Mađarima za bronz. Taj 13. dan srpnja pokazao se nesretnim za Rudićeve izabranike. Loš ulazak u utakmicu (4:1 Mađara početkom druge dionice), ali i povratak do poluvremena (5:5). Prvo vodstvo Hrvatske bilježimo u posljednjoj četvrtini, ali Mađari poravnavaju i odvođe utakmicu u produžetak (13:13). U prvom dijelu jedna je lopta iza Nagyevih leđa, samo problem je što u drugom dijelu produžetka mađarski gol ostaje neokrznut, dok je Vićan dvaput svladan – (14:15). Mađari su se veselili

bronci, mi bez medalje idemo u Peking na Olimpijske igre. Ondje pak kao europski prvaci odlaze Crnogorci, koji su bili bolji od Srba.

Doduše, bilo je svijetlih trenutaka za Hrvate u Malagi. Ondje je Perica Bukić, pretposljednje večeri EP i službeno uvršten u Kuću slavnih vodenih sportova. Drugu uzastopnu godinu, nakon Ratka Rudića 2007. jedan Hrvat ulazi u probrano društvo. Konačno, iz Malage vodstvo HVS-a odlazi sa službenom zastavom LEN-a. Znakom da su Hrvatska i naš glavni grad domaćini sljedećeg europskog vaterpolskog prvenstva.

Za Peking je reprezentacija iz Melbournea kompletna. Vratio se vratar Pavić, s popisa putnika otpao mladi Sukno, pa su podno Velikog zida sletjela trinaestorica – Vićan, Burić, Bušlje, Vrdoljak, Kunac, Joković, Smodlaka, Đogaš, Marković, Barač, Hinić, Bošković i Pavić. Na putu do Pekinga Hrvatska je osvojila prvo mjesto na turniru u Singapuru, a svi su igrači odlučili pustiti muški ures ispod nosa, ili brkove! Simpatičan, a pomalo i smiješan izraz zajedništva ostao je zamijećen u objektivima svih snimatelja i fotoreportera svijeta. Neuspjeh iz Malage više nitko nije ni spominjao. Uostalom, i izbornik Rudić je cijelo vrijeme napominjao, pa i prije EP u Španjolskoj, da ga te godine zanimaju prvenstveno igra, forma, učinak na Ol.

Ukoliko je suditi po uvodnim utakmicama – forma je tempirana briljantno. Hrvatska je vrsta lako pobijedila u skupini Italiju (11:7). Onako, za uvod. Sada je slijedio sraz za, vjerovali smo, prvo mjesto u skupini. S druge strane moćna Srbija puna zvijezda kojima je to bio oproštaj od reprezentacije (Vujasinović, Šapić, Ikodinović, Šefik, Nikić...). U bazenu, međutim, samo jedna momčad – samo Hrvatska. I ne samo u bazenu. Na tribinama je vaterpolski "sudar svjetova" došao promotriti, zdušno navijati svaki Hrvat u Kini. Cijela košarkaška i rukometna reprezentacija, svi naši

v Hrvatska reprezentacija na Europskom prvenstvu u Malagi 2008.
Sandro Sukno, Miho Bošković, Igor Hinić, Samir Barać, Pavo Marković,
Teo Đogaš, Mile Smodlaka, Maro Joković, Aljoša Kunac, Andro Bušlje,
Damir Burić, Ivo Brzica i Zdeslav Vrdoljak

olimpijci koji tog dana, tog trena nisu imali nastup, bili su ondje s pjesmom na usnama i vaterpolskom kapicom na glavi.

Dečki su im se u vodi odužili na najljepši način. Velikog su suparnika pobijedili na veličanstven način, tako da je konačnim rezultatom (11:8) srpski stručni stožer još mogao biti i zadovoljan.

U skupini nisu velikim problemom bile niti Njemačka (13:5), još manje Kina (16:4), ali 4. kolo... Ono nam je donijelo nevolje i šok. Poraz od Amerikanaca (7:5) gurnuo nas je na drugo mjesto u skupini i onda nam u eliminacijskoj borbi, u četvrtfinalu donio europskog prvaka Crnu Goru.

Još se jednom četvrtfinale pokazalo baukom za hrvatske vaterpoliste. Crna Gora je zaslužno slavila (7:6). U sekundi su ugasle sve nade u olimpijsku medalju, a govorilo se čak i o Hrvatskoj kao kandidatu za najviši plasman, poglavito nakon sjajne pobjede nad Srbijom. Izgubljena je kasnije i utakmica za 5. mjesto od Španjolske (11:9).

Nakon trijumfalne 2007, ljeta poslije najradije bismo prespavali, pospremili u ladicu zaborava. Pokisnuo je pekinški brk naših vaterpolista. Šesto mjesto na svjetskoj smotri najboljih sportaša mnogima bi bio odličan uspjeh. Ne i vaterpolistima. Oni su naciju naviknuli samo na medalje, pa se sve ispod toga smatra fijaskom.

Poslije Pekinga je već najavljen redizajn reprezentacije. Od nacionalne su se momčadi oprostili velikani – kapetan Vrdoljak, pa Smoldaka, Kunac, Đogaš. Nećemo ih promatrati, još manje pamtiti po jednom turniru, pa bio on i olimpijski. Pamtimo ih po godinama, desetljeću (i malo više) sjajnih igara, velikog doprinosa našem sportu i, dakako, svjetskoj kruni iz Australije. Idemo dalje!

^ Zagrljeni uoči odlaska na EP u Malagu i Oi u Pekingu 2008: Bušlje, Dobud, Hinić, Marković, Sukno, Joković (gornji red); Burić, Brzica, Kunac, Bošković, Smolaka (sredina); Vrdoljak, Vićan, Barać, Đogaš (donji red)

2009.

Trijumfalan početak novog stoljeća

Cijelo je jedno stoljeće iza nas. Stoljeće hrvatskog vaterpola. Godina 2009. predstavljala je prvu godinu drugog stoljeća ovog sporta u Hrvata. Postolimpijska godina nakon pekinškog razočaranja na Igrama s visoko postavljenim, a ne i dosegnutim ciljem, u svakom je segmentu bila posebna. Godina koja je obilovala uzbuđenjima, velikim ostvarenjima, domaćinstvima velikih natjecanja i onim u vrhunskom sportu najvažnijim – medaljama.

Bila je to godina koja je u svoj punini afirmirala novo natjecanje, Jadransku ligu. Godina u kojoj je seniorska reprezentacija bitno redizajnirana, u kojoj smo se oprostili od nekih velikana ove igre, ali koja je s novim licima ostala u planetarnom vrhu.

Bila je to i godina u kojoj nas je prerano napustio veliki zaljubljenik u vaterpolo i bivši predsjednik Saveza i tvorac europske Mladosti Celestin Sardelić. Godina u kojoj smo udomačili najveće vaterpolsko natjecanje dotad, nadmetanje na kojem su naši juniori u Šibeniku postali svjetski prvaci, a uzrast do 20 godina europski. Godina novih izazova i uspješnih odgovora na novonastalo stanje. No, krenimo redom...

Već su prvi dani kalendarske 2009. ponudili prvo okupljanje seniorske vrste. Svjetska liga i skupina s Rusima, Nijemcima i Španjolcima inicijalno je izborniku Ratku Rudiću imala poslužiti za uigravanje izmijenjene postave. Početak uigravanja manje-više nove družine za Svjetsko prvenstvo u Rimu u kojem ćemo braniti melburnsko zlato.

Naime, od reprezentativne su se kapice oprostili kapetan Zdeslav Vrdoljak, vratar Frano Vićan, centar Mile Smodlaka, a izbornik više nije računao niti na Aljošu Kunca i Tea Đogaša.

Načelno, to su sve ipak bile očekivane poteškoće, ali pravi udarac stiže početkom ožujka iz Dubrovnika. Zlatna ljevica Maro Joković završio je u bolnici zbog, srećom na vrijeme otkrivenog, tromba u lijevoj ruci, ali ostajemo bez Mare cijele godine! Udarac koji će znatno obilježiti reprezentativne nastupe te 2009.

– Postoji samo jedno mjesto u momčadi, postoji samo jedan igrač za kojeg nemamo zamjenu. To je baš Joković – reći će izbornik Rudić dan nakon primitka vijesti iz Dubrovnika. Na žalost, to nije bio ni izbliza kraj zdravstvenim nevoljama. U proljeće će Jug CO, a s njim i Hrvatska ostati i bez Pave Markovića, vanjskog igrača odličnog šuta, iznimno bitnog klubu uoči završnice sezone, a reprezentaciji uoči SP. Od trinaest "zlatnika" iz Melbournea ostalo ih je sada tek šest. Manje od polovice! Entuzijazam i optimizam u trenu su splasnuli. Više nismo smjeli izgubiti nijednog.

Manje dvojbe razriješio je Samir Barač, kojem je nakon ostanka u reprezentaciji, izbornik povjerio i kapetansku ulogu. Ipak, i takvi "osakaćeni" Rudićevi su izabranici protutnjali skupinom Svjetske lige. Sa sve tri domaće pobjede u Rijeci, Šibeniku i Dubrovniku, kao i gostujućim slavljima u Moskvi i Berlinu. Izgubila se tek posljednja, za konačan poredak u skupini nebitna utakmica u Las Palmasu protiv Španjolaca, na koju je Rudić ionako poveo kombiniranu postavu. Pozornost su na sebe skrenuli neki "novi klinici", u prvom redu Sandro Sukno, Paulo Obradović i Petar Muslim. U prvoj polovici godine to je osobito došlo do izražaja u klupskoj konkurenciji. Dubrovački je Jug CO osvojio zasluženno prvo mjesto u Jadranskoj ligi, najjačem klupskom

^ NAPUKNUTI PRST – Vratar Josip Pavić branio je cijelo SP u Rimu ozlijeđen

^ TRENUTAK ODLUKE – Presudan gol Igora Hinića za broncu protiv SAD na SP u Rimu '09.

7 MEDALJA – U Rimu je na SP osvojena bronca

> U FINALU PRVENSTVA HRVATSKE – Jug CO – Mladost

vaterpolskom natjecanju. Ligi koji su utemeljili nacionalni savezi Hrvatske, Slovenije i Crne Gore te čije je premijerno izdanje na svojim leđima primarno iznio (financijski i organizacijski) upravo HVS.

Iako lišeni usluga Jokovića i Markovića, Gospari su odnijeli u Grad prvi trofej pobjednika Jadranske lige ispred najljuće im konkurencije Jadrana iz Herceg Novog te kotorskog Primorca. U Euroligi, najelitnijem kontinentalnom klupskom natjecanju, imali smo čak tri predstavnika – Jug CO, Mladost i, iznenađujuće, Šibenik NCP. Dubrovčani i Zagrepčani su otišli do kraja, odnosno do završnog turnira koji je povjeren našoj Rijeci i tamošnjem prekrasnom novom plivačkom kompleksu na Kantridi.

Prije Rijeke, pamtit ćemo još dugo srijedu, 22. travnja. Tog kasnog poslijepodneva i večeri, na dva su kraja Hrvatske, naša dva najveća kluba Mladost i Jug CO jedan za drugim igrali uzvrate četvrtfinala Eurolige. Zagrepčani su kretali "u lov" za nadoknađivanjem tri gola minusa iz Pireja protiv Olympiacosa, a Dubrovčani su dočekali Partizan s dva gola "manjka" s Banjice.

Prepuni bazeni, tv-kamere, satnica svjesno pomaknuta tako da jedna utakmica slijedi drugu. Hrvatska je pulsirala u znaku vaterpola. Dok se igralo u Zagrebu, i Dubrovnik je zdušno bodrio Žapce. Kad se zapjenila voda Gruža, orila se podno Medvednice podrška jugašima.

Epilog? Kao u Hollywoodu! Mladost je pobijedila s pet, Jug CO četiri razlike. "Oba su pala", a Hrvatska će treći put u povijesti na Final Fouru imati čak dva kluba. I to u Hrvatskoj, u Rijeci, 22. i 23. svibnja!

Sanjali smo hrvatsko finale za prvaka Europe. I doživjeli smo riječki sraz dva naša kluba, ali... za treće mjesto. U polufinalima će Pro Recco pobijediti Jug CO 9:6, a kotorski Primorac Žapce 11:9. Malena utjeha tek nam može biti činjenica da su u Primorcu, kasnijem prvaku Europe igrali Splitsanin Boris Pavlović, dok je koordinatore mladih uzrasta bio drugi Hrvat, Emil Nikolić, koji će koji dan kasnije postati novi trener mladostasa.

U državnom prvenstvu naslov će suvereno sa 3-0 u finalnoj seriji doigravanja osvojiti Jug CO ispred Mladosti. Sve je bilo spremno za krunu vaterpolskih uzbuđenja ove godine – reprezentaciju, njezine pripreme i nastup na Svjetskom prvenstvu.

Prvo je put vodio u Podgoricu. Glavni crnogorski grad bio je domaćin završnog turnira Svjetske lige. Za uigravanje je svladana Australija 9:6, da bi nas domaćini u 2. kolu "ohladili" s uvjerljivih 12:7. U 3. je kolu račun platila Južna Afrika 12:3. Polufinale je nosilo sraz sa Srbima u kojem je Hrvatska gotovo ponovila prijašnje utakmice s istim suparnikom iz Melbournea 2007. i Pekinga 2008. Konačnih 7:5 za Hrvatsku djeluje čak i malo koliko su dobro te podgoričke večeri igrali Rudićevi izabranici. U finalu, ponovo s Crnogorcima, slijedila je daleko neizvjesnija igra nego u 2. kolu. U konačnici je domaćin slavio 8:7, ali i to podgoričko srebro dobiva više na važnosti spomenemo li da je riječ o prvoj hrvatskoj medalji u ovom natjecanju oformljenom još 2002.

Šteta tek što se nije malo dulje moglo uživati u srebru jer već na prvim dubrovačkim treninzima nakon Podgorice

hrvatski je tabor uzdrman novim nevoljama. Kapetan Barač ukliještenih je leđa završio u bolnici te je morao preskočiti Mediteranske igre u Pescari, a definitivno je otpao i svestrani Petar Muslim, otkriće sezone. Stječe se dojam da su se sa svakim novim danom multiplicirali problemi Rudićeva stožera, a nadasve liječničke službe. Vaterpolski turnir Mediteranskih igara imao je poslužiti kao posljednja provjera prije Svjetskog prvenstva u Rimu. Osakaćena, ozljedama i bolestima desetkovana Hrvatska u Pescari je mirno riješila prve tri utakmice u svoju korist. Padale su redom Grčka 14:3, Španjolska 11:10 i Turska 14:6. U polufinalu su zato Srbi uzvratili za podgorički poraz, visokom pobjedom 14:8.

Hrvatska će u boj za broncu s Talijanima, domaćinima natjecanja. Posljednje dvije riječi su ključne – domaćini natjecanja. Naime, po kiši, vjetrovitom i hladnom vremenu, sivilo utakmice za broncu dodatno su naružili i djelatelji pravde. Kod 9:9 u završnici susreta te napadu Hrvatske nije suđen prekršaj u našu korist već upravo suprotno. U kontri, pak, suci domaćina "nagrađuju" u najmanju ruku sumnjivim petercem. Talijani ne propuštaju ovakav poklon i sekundu prije kraja iz kaznenog udarca dolaze do pobjede. Malo smo se ljutili, osjećali prevarenim, ali trebalo je Pescaru pospremiti u ladicu sjećanja jer... Rim je bio pred vratima. Kulminacija sezone.

Od 17. srpnja do 2. kolovoza grad na Tiberu bio je domaćin SP u vodenim sportovima, na koje je izbornik Ratko Rudić poveo sljedeću trinaestoricu igrača: Ivu Brzicu, Damira Burića, Miho Boškovića, Nikšu Dobuda, Ivana Buljubašića,

Srđana Antonijevića, Franu Karač, Andra Bušlju, Sandra Sukna, Samira Barača, Igora Hinića, Paula Obradovića i Josipa Pavića.

Ono što je obilježilo mjesece pripremnog razdoblja, nije hrvatsku vrstu napustilo niti u Rimu – problemi s ozljedama. Samo dan uoči dolaska u Rim, na treningu s Talijanima u Trstu vrataru Paviću napuknuo je mali prst lijeve ruke, no, taj su podatak izbornik i njegov stručni stožer zajedno s igračima uspješno sakrili te novinarima otkrili tek nakon posljednje naše utakmice u Rimu. Po dolasku u Rim povišenu je temperaturu s dva dana mirovanja u hotelskoj sobi "zaradio" Bušlje, pojavio se problem s Buljubašićevim bolovima u vratu, a posljednje tri utakmice na prvenstvu odigrat ćemo bez Srđana Antonijevića zbog ozljede leđa. Vrlo bitna stavka buduća da je ovaj igrač trebao odmijeniti Jokovića na desnoj strani.

Srećom pa je skupina pretpostavljala barem dvije lagane utakmice. Tako je i bilo. Protiv Brazila 11:2 i protiv Kine 15:5 u prvom odnosno trećem kolu. Pravi je posao, međutim, bio u 2. kolu. S druge strane Crna Gora, aktualni prvak Europe, momčad koja nas je mjesec i pol dana ranije dvaput svladala, sastav protiv kojeg smo izgubili i u polufinalu EP u Malagi. Po nesnosnoj vrućini s neprimjerenim terminom početka utakmice oko podneva, "skuhani" su Crnogorci u fantastičnoj izvedbi Hrvatske 11:5. Osigurano je prvo mjesto u skupini i, baš kao u Australiji dvije godine ranije, izravan ulazak u četvrtfinale.

Ondje nam Rumunji uz naš ozbiljan i discipliniran pristup nisu mogli učiniti ništa više od – čestitke boljemu na koncu utakmice. Sa 7:5 Hrvatska se plasirala u polufinale gdje je suparnik bila Srbija. Upravo je tada, u polufinalu nestalo sve čarolije u igri, svega dobrog što nas je do tog dana krasilo. Prvi je put igrač više izrazito loš, prvi smo put primili izrazito puno golova, prvi i jedini put niti vratar Pavić nije bio u pravom izdanju, a baš se nitko od suigrača tog dana nije ni po čemu osobito isticao. U neizvjesnoj utakmici s elementima dramatične završnice, Srbija koja je – ruku na srce – većim dijelom bila bolji suparnik, na koncu je slavila 12:11.

Na toj smo se utakmici oprostili od mogućnosti obrane svjetskog zlata, ali rimska priča tu nije bila završena. Ukoliko smo ispustili zlato ili srebro, još je uvijek predstojala borba za broncu. Medalja je, neovisno kojeg sjaja, ionako bila postavljena za temeljni cilj uoči Rima 2009. Za tu kolajnu suparnik nisu bili samo Amerikanci. Štoviše, veći smo si bili mi sami. S neugodnom tradicijom osvajanja četvrtih mjesta, gubljenja posljednjih utakmica na velikim turnirima, mentalnom barijerom većom i opasnijom od sve lucidnosti Tonyja Azeveda i ostalih Amerikanaca.

Upravo je tako utakmica i počela. Mi u grču, Amerikanci u vodstvu s njihovih gol-dva prednosti, uz suparnikovo diktiranje igre. U glavi se roje svakojake misli, ruke nisu mirne. Do treće četvrtine, rezultatskog preokreta, našeg vodstva i zaključno pobjede 8:6. Treći smo na svijetu, osvojena je bronca! Radost igrača, skakanje u bazen i pjesma više od ičega sugerira što je i koliko, kako sa sportskog, tako i sa psihološkog gledišta značila ova medalja. Prvi put u povijesti seniorska je reprezentacija osvojila broncu, a to znači pobjedom završila veliko natjecanje. Prvi put je Hrvatska na dva uzastopna svjetska prvenstva osvojila medalju, ostala na postolju. – Osvajao sam i olimpijska i svjetska zlata, ali ova bronca mi je jedna od najdražih i najvećih medalja, uspjeha koje sam ostvario u trenerskoj karijeri – nakon utakmice će u Rimu izbornik Ratko Rudić.

U uvjetima izmijenjene, pomlađene vrste, bez čak sedmorice igrača iz Melbournea '07. i s dodatnom "bolnicom" tijekom priprema i prvenstva uslijed čega je bila nužna razina improvizacije s izmijenjenim ulogama nekolicine igrača, moguće je shvatiti i razumjeti izbornikove riječi.

Tako je to bilo na početku kolovoza na rimskom Foro Italicu. No, ovaj će mjesec ostati ubilježen u hrvatskom

< RIM 2009. – posljednji dogovor

vaterpolu i kao najplodonosnijih 30 dana u povijesti. Jer na koncu tog istog mjeseca, juniori su otišli dvije stepenice dalje, više, do najvišeg mjesta na postolju. U istom mjesecu na dva svjetska prvenstva – dvije medalje.

Šibenik je, naime, bio domaćin Svjetskog juniorskog prvenstva, najvećeg vaterpolskog natjecanja od stjecanja samostalnosti. Hrvatski su juniori predvođeni izbornikom Ivicom Tuckom u finalu 30. kolovoza protiv Grčke u produžetku, golom Marka Ivankovića dvije sekunde prije kraja došli do 9:8 za pozlatu novouređenog bazena na Crnici! U sedam dana isto toliko pobjeda. Drugi su nam put juniori prvaci svijeta, nakon Havane 1997.

Mjesec-dva kasnije, novo zlato slijeće u Hrvatsku. Na Europskom prvenstvu do 20 godina u grčkoj Chaniji, reprezentacija koju je vodio mladi splitski stručnjak Ivan Asić izrazito je nadmoćno osvojila naslov prvaka Europe! Pridodamo li tomu i srebro studentske reprezentacije pod vodstvom Zorana Roje na Univerzijadi u Beogradu, dolazimo do zaključka da je 2009. godina bila jedna od medaljama najbogatijih, najuspješnijih godina u povijesti.

Sjajno otvaranje drugog stoljeća hrvatskog vaterpola.

zagreb europsko prvenstvo 2010 u vaterpolu

2010.

Europa je stigla u Zagreb

Godina Europskog prvenstva! U povijesti hrvatskog vaterpola godina 2010. ostat će za sva vremena upamćena prije svega po turniru najboljih dvanaest muških, odnosno osam ženskih sastava na kontinentalnoj smotri u glavnom hrvatskom gradu.

Cijela je godina u našem vaterpolu i bila posvećena samo jednom cilju – ugostiti u Hrvatskoj na dostojan način u Zagrebu, domu svjetske klupske ikone Mladosti, najbolje što Europa u vaterpolu ima.

Zamisao i prva želja Hrvatskog vaterpolskog saveza bila je organizacija EP u Areni Zagreb. Velebnom zdanju na zagrebačkom Laništu koje može primiti 15.000 gledatelja. Za vaterpolo bi to bilo nešto manje, oko 12.000 budući da montaža bazena "odnosi" nešto gledateljskog kapaciteta. Želja je bila podariti vaterpolskoj Europi nešto novo, dotad nedoživljeno. Smotru majstora s loptom u vodi pod krovom, u suvremenoj sportskoj areni 21. stoljeća. To više ne bi bilo samo prvenstvo, već sportski, pa i društveni spektakl. Na žalost, u toj je želji Hrvatski vaterpolski savez ostao usamljen.

Nedostatak volje, želje, ponešto novca, ali više od svega nedostatak osjećaja za općenacionalno dobro te stvaranja izrazito pozitivnog imidža kojim bi se Zagreb i Hrvatska još godinama kasnije pamtili, zatvorili su vrata Arene za vaterpoliste. U proljeće je odlučeno – EP će se odigrati na Savi. Točnije, na otvorenom plivalištu Mladosti uz Savu.

Doduše, to mjesto ima nemjerivo veću simboliku, vaterpolsku težinu od Arene. Riječ je o domu HAVK Mladost, kluba s najvećim brojem naslova prvaka Europe (7), kluba koji je osvojio sve europske trofeje, kupove i prvenstva. Kluba koji je iznjedrio nekoliko desetaka igrača, trenera koji su stvarali ne samo hrvatsku, već i svjetsku vaterpolsku povijest. To je mitsko mjesto ovog sporta. Vaterpolski Wembley.

Već je spektakularan bio ždrijeb skupina EP održan 21. svibnja na središnjem zagrebačkom Trgu bana Jelačića, uz

vrh LEN-a, HVS-a i grada Zagreba, naznačio kakav se festival vaterpola sprema u hrvatskoj metropoli od 29. kolovoza do 11. rujna.

No dakako, nije se te godine samo raspravljalo i promišljalo EP. Igrao se i vaterpolo. Tradicionalno izvrstan i ne bez uspjeha. Hrvatska je reprezentacija nastavila nizati uspjesima u skupini Svjetske lige. Istina, u siječnju su Grci slavili u Ateni, ali tek petercima (17:16), odnosno, iz Grčke su se Rudićevi učenici vratili s bodom. U veljači su u Varaždinu "preslušani" Makedonci (12:9), da bi u ožujku nakon dugačkog putovanja u Kirišiju bili svladani i Rusi (12:7). Kolo prije kraja nadmetanja po skupinama Hrvatska je osigurala prvo mjesto i nastup na završnom turniru Svjetske lige u Nišu, u Srbiji. Utakmica posljednjeg kola skupine, krajem lipnja protiv Grčke u Dubrovniku, bila je tek formalnost.

U domaćim, klupskim vodama bilo je to i dalje nadmetanje Mladosti i Juga CO. Dubrovčani su nakon drame finala nacionalnog kupa u Zadru, odigranog malo uoči Božića 2009, u produžetku slavili protiv Mladosti (12:11), silovito nastavili i u Jadranskoj ligi. Uvjerljivo prvi, sa samo jednim porazom i remijem te 22 pobjede stekli su pravo domaćinstva Final Foura, na koji se plasirala od naših klubova i zagrebačka Mladost. Upravo su se te dvije momčadi sastale u polufinalu. Ponovo je Jug CO bio bolji (10:9), ali Gospari u finalu nisu mogli do trofeja preko Jadrana iz Herceg Novog (11:8).

U Euroligi je Mladost zapela još u skupini, dok se Jug CO još jednom uspio plasirati na završni turnir, koji je organizirao Pro Recco, ali u Napulju. Tu već nije bilo sreće za našeg prvaka. Prvo poraz u polufinalu od kotorskog Primorca 11:10, a potom i u susretu za treće mjesto od beogradskog Partizana 15:14 i to tek izvođenjem peteraca.

Konac sezone 2009/10. pripao je već tradicionalnim finalnim dvobojima Juga CO i Mladosti. Zagrepčani su pružili ne samo sjajan otpor, već su zamalo i iznenadili favorizirane domaćine. Uz dvije domaće pobjede u Zagrebu (7:6 i 14:12), namučili su jugaše i u dubrovačkim ogledima koje su tijesno izgubili nakon propuštenog vodstva tri četvrtine susreta (9:8

Knjiga koju imate u rukama uvelike je i njegovo djelo!

Renato Živković kao glavni tajnik, prvi operativac Hrvatskog vaterpolskog saveza i desna ruka predsjednika Perice Bukića osobno je nadzirao, skrbio i osiguravao sve uvjete koji su bili nužno neophodni za nastajanje ove svojevrsne retrospektive prvog stoljeća vaterpola u Hrvata. Ujedno, Renato je preuzeo i izvršno odradio vrlo zahtjevan posao izvršnog direktora Europskog vaterpolskog prvenstva u Zagrebu 2010, što je samo po sebi odgovoran i složen zadatak, a poglavito kada se vremenski poklopio s velikom svjetskom financijskom krizom.

Ljubav prema sportu, a posebice vaterpolu kojeg je i sam uspješno igrao u kombinaciji s magisterijem iz ekonomije bila je od iznimne važnosti uspjeha kako Hrvatskog vaterpolskog saveza, tako i EP u Zagrebu 2010.

Renato Živković Prvi operativac HVS-a

Datum rođenja: 8. srpnja 1966.

Mjesto rođenja: Split

Zanimanje: magistar ekonomije

Igračka karijera: POŠK Split 1983-1991; Tourcoing (Francuska) 1991-1997.

Trenerska karijera: Tourcoing 1997-2004.

Trofeji s klubom:

– Kup kupova: 1984. (POŠK)

– Europski Superkup: 1984. (POŠK)

– Mediteranski kup: 3 puta

i 12:10 za Jug CO). Finalna je serija završena petom utakmicom, a majstoricu su majstorski odigrali jugaši, slavili 14:9, obranili naslov, odnosno osvojili svoj ukupno jubilarni, 30. naslov državnog prvaka. Bilo je to 19. lipnja 2010. Dva dana kasnije kalendarski je počelo ljeto.

Ljeto reprezentacije i Ljeto Europskog prvenstva u Zagrebu. Najvećeg vaterpolskog natjecanja u samostalnoj Hrvatskoj! Ljeto koje je počelo s dvije medalje u samo dva tjedna.

Bronca u Svjetskoj ligi u Nišu, u Srbiji, te srebro na FINA kupu u rumunjskoj Oradi. Naša prva medalja uopće u ovom natjecanju. Kakav početak ljeta!

↳ PETAR MUSLIM I MARO JOKOVIĆ (s loptom)

↳ JUG CO – Prvak Hrvatske 2010.

↳ EMIL NIKOLIĆ – trener Mladosti

04

KLUBOVI

VK Jug

Šesta dubrovačka tvrđava

U mnogim primorskim gradovima nakon Prvog svjetskog rata, i to tijekom ljetnih mjeseci, formirale su se ekipe po uvalama i kupalištima, koje su se natjecale u raznim vještinama. Iz nekih od njih su se kasnije razvijala sportska društva. U Dubrovniku se u tom razdoblju spominju se sportska društva s plivačkim sekcijama ili samo plivačka društva: Jug, GOŠK, Građanski (Kolorina, uvala Šulić), Penatur (Pile) i Plivačka sekcija Veslačkog kluba Neptun (Posat ispod vrata od Ploča), a bilo je i "divljih" klubova. Njihova aktivnost vremenom će slabjeti, a kontinuitet je zadržao samo Jug.

Sportski klub Jug osnovan je kao nogometni klub 1921. godine, a Kraljevska pokrajinska vlada u Splitu u ožujku 1922, aktom broj 662/22, odobrila je njegova pravila, pa je Osnivačka skupština održana 30. travnja iste godine. Na prijedlog Zdenka Šapra i Ante Miličića prihvaćeno je ime Jug kao zemljopisno obilježje položaja Dubrovnika. Plivačka sekcija osnovana je 1923. kad je u Dubrovnik i na Danče došao iskusni plivač i vaterpolist sa Sušaka Rudi Reš, koji je to predložio na Skupštini nogometnog kluba. Prva javna vaterpolska utakmica održana je 28. lipnja 1924. godine, na Porporeli su se sastali Jug i Penatur. Rezultat je bio 3:0 za Jug, za koji su nastupili: Riko Drobnić, Ljubo Merlo, Ante Zakarija, Rudi Reš, Luka Zlošilo, Toni Depolo i Mirko Braid, koji je dao sva tri gola. Igraju i rezervne momčadi, a rezultat te utakmice je neodlučen 2:2.

Nekoliko tjedana poslije, 20. srpnja u Dubrovniku gostuje Jadran iz Splita. Jug je pred 1.000 gledatelja 2:1 pobijedio aktualnog prvaka države, koji je naslov osvojio 1923. pod imenom Baluni. Pobjeda Juga bila je prvorazredno iznenađenje.

Državno prvenstvo 1925. održano u Splitu ostat će zabilježeno po prvom nastupu vaterpolista Juga i njihovu trijumfu, naslovu prvaka Kraljevine Jugoslavije. U Splitu 8. i 9. kolovoza jugaši u prvom nastupu pobjeđuju Karlovac

8:1 (5:0 poluvrijeme) igrajući u sastavu: Dinko Fabris, Ante Zakarija, Marko Dabrović, Rudi Reš, Mirko Braid, Ivica Dabrović i Zdenko Šapro. Inače, jugaši su povijesni nastup na državnom prvenstvu trebali imati protiv Krke iz Šibenika, ali ona nije došla. U 3. kolu Victoria ne nastupa te se Jugu piše pobjeda 3:0. U polufinalu Dubrovčani su bolji Sombora 3:2 (2:2), a u finalu od domaćeg Jadrana 2:0 (oba pogotka postigao je Šapro, jedan iz četverca).

Finale protiv Jadrana prekinuto je u 7. minuti prvog poluvremena zbog toga što je sudac Malešević bačen u more (gurnuo ga je dopredsjednik Jadrana Paško Bettini) i disciplinski sudac ju je naknadno registrirao 3:0 za Jug. Ta je odluka poništena nakon žalbe Jadrana i Plivački savez odlučio je da se odigra nova utakmica, ali u Dubrovniku. Kako Jadran nije nastupio, nova odluka – 3:0 za Jug – bila je i konačna.

Povijesni naslov državnog prvaka Jug osvaja u sastavu: Dinko Fabris, Ante Zakarija, Marko Dabrović, Rudi Reš, Ivica Dabrović, Zdenko Šapro i Mirko Braid. Vrijedi spomenuti činjenicu da su naslov, izuzev Rudija Reša, osvojili mladići od 14 do 19 godina.

Već na brodu po povratku u Grad, stoji u zapisima, jugaši su slavili s brojnim izletnicima, a u Gružu ih je dočekala prepuna riva, glazba, lovorovi vijenci, cvijeće i pjesma. Dočekao ih je i gradonačelnik, održao govor pun hvale, aludirajući na povratak slave starog Dubrovnika...

Često se kaže da su jugaši te 1925. "osvojili" Dubrovnik. Poželjno je dodati i da su se Dubrovčani, kad god im se pružila prilika, intimno nastojali poistovjetiti s Jugom. To su dokazali 1926. godine, kada je u Dubrovniku prvi put održano državno prvenstvo u vaterpolu i plivanju. Grad je dočekao sudionike prvenstva okičen zastavama i svečano osvijetljen. Na najluksuznijem putničkom brodu Dubrovačke plovidbe Kumanovu priređena je venecijanska noć uz vatromet, a

građani su na odlasku ispratili goste. Jug započinje 1926. pobjedama na prvenstvu Dubrovačkog podsaveza. Bolji su bili i od momčadi Britanske mornarice (7:0 i 10:0). Bio je to prvi susret s jednom stranom momčadi. Prvo gostovanje plivača i vaterpolista Juga u inozemstvu nije bilo uspješno. Vaterpolisti su u Beču izgubili od W.A.C.-a i Hakala. Veliki broj igrača Juga branio je boje vaterpolske reprezentacije Jugoslavije u međuratnom razdoblju. Ponekad je kompletna momčad Juga bila vaterpolska reprezentacija Jugoslavije. Na prvom susretu reprezentacije na Prvom slavenskom prvenstvu u Beogradu 1927. godine nastupila su i četiri igrača Juga: Dinko Fabris, Marko i Ivica Dabrović te Mirko Braid. Na Europskom prvenstvu 1927. u Bologni u sastavu reprezentacije nastupili su Dinko Fabris, Ivica Dabrović i Mirko Braid. Zbog, po njihovu mišljenju lošeg izbora igrača, Jug je odbio dati izabrane reprezentativce za Drugo sveslavensko prvenstvo u Pragu 1928. godine. Na trećem, posljednjem održanom Sveslavenskom prvenstvu u Varšavi 1929. godine nastupilo je pet vaterpolista Juga: Dinko Fabris, Mirko Braid i braća Marko, Ivica i Jozo Dabrović. Ivici Dabroviću, inače punom duha, često se nešto nepredviđeno događalo. Proslavio se 1927. kad je postigao prvi pogodak u analima državne reprezentacije. Na Europskom prvenstvu u Bologni malo je nedostajalo da ga carabinieri ne odvedu s bazena, a prilikom putovanja u Poljsku 1929. godine u posljednji čas je spasio dijete koje je potonulo u ljekovito blato. U tadašnjem statičkom načinu igre vaterpola, dubrovački klub bio je propagator tzv. "plivajućeg vaterpola" u kojem su dominirala brza uplivavanja i brojna dodavanja. Budući

da su za državnu reprezentaciju igrali većinom igrači Juga, takav način igre preuzela je i najbolja selekcija.

U prvu momčad postepeno su ulazili igrači koji će godinama kasnije biti prvotimci. Godine 1928. zaigrao je 16-godišnji Jozo Dabrović, koji je u igru unio veću pokretljivost, zatim 1929. Vinko Cvjetković, 1930. u momčadi susrećemo Željka Statingera i Zdravka Samardžića. Već ranije su igrali Ante Bibica i Drago Betner, koji će nakon prekida ponovo zaigrati. U dvadesetim godinama povremeno su igrali Duško Ucović, Iso Prčić, Karlo Cilić i Ante Matić. Na državnom prvenstvu 1929. u momčadi su igrali Dinko Fabris, Marko, Ivica i Jozo Dabrović, Vinko Cvjetković, Iso Prčić, Mirko Braid i Ante Matić.

Plivači i vaterpolisti Juga su 1929. gostovali u Trstu, 1930. održan je prvi prijateljski susret Splita i Dubrovnika, a 1931. priređeno je Jadransko prvenstvo. Težnja za brojnijim natjecanjima pridonijela je i promjeni sustava natjecanja, a uvođe se i juniorska državna prvenstva u vaterpolu i u plivanju. Juniorska momčad je 1930. donijela naslov prvoga državnog juniorskog prvaka u vaterpolu. Nastupali su Drago i Luka Ciganović, Jozo Dabrović, Drago Betner, Stijepo Duvnjak, Alfred Bradarić, Milan Lugar, Drago Jelić i Matić. Juniori Juga su osam puta osvojili naslov najboljih u državi.

Koliko su seniori bili nadmoćni na državnom prvenstvu 1930. godine, pokazuju rezultati. Svladana je sušačka Victoria (13:0), karlovačko Primorje (15:0) i splitski Jadran (5:0). Tridesetih godina prošlog stoljeća u Dubrovniku se gase drugi mali plivački i vaterpolski klubovi, a prestaju se održavati i mjesna natjecanja. Tada počinje afirmacija Juga na međunarodnom planu. Iz prve generacije vaterpolista Marko Dabrović prestao je igrati 1930, a Mirko Braid 1931. kad je napustio Dubrovnik. Odlasci prvotimaca najčešće nisu oslabili momčad. Dapače, novi igrači iz juniorskog sastava unosili su dinamiku i kreativnost. Treninzi na Dančama predstavljali su događaj za igrače i za gledatelje. Svi su željno očekivali sutrašnji trening ili utakmicu.

Početak međunarodne afirmacije

Pobjede u Dubrovniku 1931. nad B reprezentacijom Mađarske 2:1 i 5:1 bile su prvi korak u afirmaciji Juga na međunarodnom planu. Sljedeće godine nakon gostovanja u Trstu (9:1, 5:0), u Dubrovniku je održan susret s EWASG-om iz Beča (3:1, 3:1). Najbolji igrač Juga i reprezentacije u međuratnom razdoblju bio je centarfor Luka Ciganović. U juniorskoj momčadi Juga, Ciganović je prvi puta nastupio 1928. Budući da su prema tadašnjim propisima za seniore mogle igrati samo punoljetne osobe, Ciganović je za prvi sastav zaigrao tek 1932. godine. Istodobno, Luka Ciganović bio je vrstan plivač slobodnim i leđnim načinom, državni prvak i rekorder u plivanju. Odnosi s Jadranom često su bili zategnuti, osobito 1933. kada je Jug na Sušaku pobijedio Jadran 7:0. Na brodu kojim su se vaterpolisti vraćali u Dubrovnik bilo je velikim brojevima ispisano 7:0. Jugaši su i te kako osjetili reakciju Splićana kada je brod svratio u njihov grad. Još kritičniji su odnosi bili 1936. godine, iz koje se pamti žustra polemika između Tončija Nardelija i Zdravka Birimiše te Jugov bojkot juniorskog državnog prvenstva u Splitu. Mnogo je bilo svađe i pomirenja, a sve je rezultiralo iznimnim prijateljstvom tih generacija.

U Dubrovniku su tijekom 1933. gostovale dvije momčadi iz Mađarske, zemlje olimpijskog pobjednika. Jug je pobijedio MTK 3:0 i 4:1, a s prvakom Mađarske Ujpest Tornom Egylet (UTE) odigrao je 4:3 i 6:0. Nastupili su: Milivoj Čurlica, Zdravko Samardžić, Ivica i Jozo Dabrović, Luka Ciganović, Željko Statinger, Marko Bibica i Vinko Cvjetković.

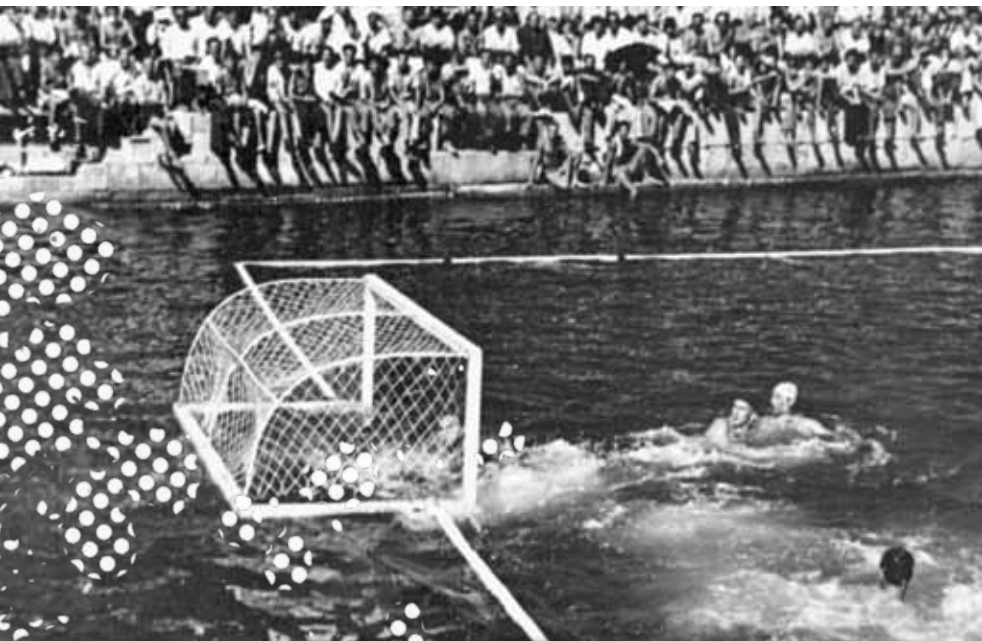
Dubrovčani su znali bodriti svog miljenika i slaviti njegove pobjede. Poslije pobjede 6:0 igrače se nosili na ramenima. Stradun je neumorno slavio. Uspjeh Juga u igri protiv, po općem mišljenju, najbolje klupske momčadi u svijetu, koja pet godina nije znala za poraz, odjeknuo je i izvan granica zemlje.

Jedina dva preostala igrača iz prve generacije nisu više stalni prvotimci. Ivica Dabrović postupno se povukao, a vratara Dinka Fabrisa zamijenio je Milivoj Čurlica. Dinko Fabris je kasnije ponovo zaigrao. Luka Ciganović je postao stalan prvotimac sredinom sezone 1933. i to ostao sljedeća dva desetljeća. Za reprezentaciju na Europskom prvenstvu u Magdeburgu 1934. godine, uz vratara Mihovilovića iz Jadrana, nastupilo je sedam igrača Juga: Ante i Marko Bibica, Zdravko Samardžić, Vinko Cvjetković, Jozo Dabrović, Luka Ciganović i Željko Statinger. Osvojeno je peto mjesto. Iste je godine Dubrovnik domaćin dviju većih priredbi. U susretu reprezentacija Jugoslavije i Austrije domaća je ekipa bila bolja (6:1). Drugog dana, kada je na vratima bio Milivoj Čurlica, susrele su se selekcije Dubrovnika i Beča (3:0).

Na proslavi 10-godišnjice prvog nastupa Juga sudjelovale su ekipe Magdenburga i Jadrana. Igrajući s Magdeburgom, klubom u kojem su igrala četiri njemačka reprezentativca, Jug je doživio prvi poraz kod kuće (3:4 i 3:3).

Sredinom tridesetih godina prošlog stoljeća Luka Ciganović već je pojam u plivačkom i vaterpolskom sportu u zemlji. Ne samo zato što ga smatraju nositeljem suvremenoga pokreta vaterpola, nego i najtalentiranijim plivačem tog doba. Prvi rekord u postavio je 1935. u Parizu na 100 m leđno (1:14.0). Te godine plivao je bolje i od rekorda na 100 m slobodno (1:00.4) i 400 m slobodno (5:10.4). Najbolji rezultat u svojoj specijalnosti 100 m leđno postigao je 1938. (1:11.2). Njegovi dvoboji s drugim plivačkim asom tog vremena Draškom Vilfanom, članom Ilirije iz Ljubljane, izazivali su opće zanimanje. Luka Ciganović nije imao trenera, a slabost su mu bili loši okreti.

Jugoslavija je osvajanjem petog mjesta na EP stekla pravo sudjelovanja na Kleberovu turniru 1935. u Bruxellesu. U

< Momčad dubrovačkog Juga iz 1925.

^ Jug – Hajduk 3:1, 18. rujna 1948., Ciganović postiže treći gol

1 Jug 1951: Stanković, Kačić, Fabris, Štakula, Goesl (stoje); Kvokal, Ciganović, Ivković (čuče)

momčadi su naizmjenično nastupali, vratar Miro Mihovilović iz Jadrana i Dinko Fabris iz Juga. Svi ostali igrači, Vinko Cvjetković, Zdravko Samardžić, Jozo Dabrović, Marko Bibica, Luka Ciganović i Željko Stantinger, bili su članovi Juga. Rezerve su također bili jugaši Bogdan Tošović i Mirko Tarana. Nastup na turniru nije bio uspješan. Međutim, na povratku dojam je popravljen. Prvo je Jug nanio prvi poraz francuskom prvaku Tourquinu (4:3) u njegovu plivalištu, a zatim su kao državna reprezentacija pobijedili Francusku u Parizu 3:2. Na vratima je bio Dinko Fabris. Na te dvije utakmice nisu igrali Marko Bibica i Zdravko Samardžić koji su kažnjeni zbog nediscipline. Međutim, igrali su članovi Juga, Mirko Tarana i Bogdan Tošović.

Da nije bilo tog nepredviđenog slučaja, vjerojatno ti tadašnji pričuveni igrači sljedeće godine ne bi bili u olimpijskoj momčadi. Vaterpolska reprezentacija Jugoslavije prvi put je sudjelovala na Olimpijskim igrama 1936. u Berlinu. Za olimpijsku reprezentaciju nastupili su Vinko Cvjetković, Mirko Tarana, Luka Ciganović i Željko Stantinger. Krajem sezone 1936. godine u Dubrovniku su odigrane utakmice s Triestinom (11:1, 7:1) i vrlo dobrim MAC-om iz Budimpešte (3:2, 2:2, 2:2). Novi igrači u Jugu su Mato Kunčević, Žarko i Drago Veramenta. Bila je to prva godina od osnivanja, a da nije igrao nijedan od braće Dabrović.

Jug je 1937. godine izabrao 13-ti, posljednji naslov prvaka države u nizu. U to se doba ozbiljno pristupilo predradnjama za izgradnju zimskog bazena. Više se nije govorilo o novom 50-metarskom plivalištu, koji se u željama spominje još od 1930. godine.

U Dubrovniku je osnovan Dubrovački plivački klub (DPK), koji zatim promijenio ime u Hrvatski plivački klub (HPK). Provizorno mu je plivalište bilo u istočnom dijelu kupališta

Banje, tik uz hotel Excelsior. Njegovi juniori su vrlo uspješni, na prvom nastupu 1938. treći u državi, 1939. i 1940. drugi su iza Juga. Dobrim igrama ističu se: Željko Radić, Pero Simatović, Tino Glavić, Tonko Kulušić i Ivo Stela.

Prvi, i jedini put do danas Jug je bio prvak države u plivanju 1937. U dvoboju s Čehoslovačkom 1937. kompletan Jug posljednji je put predstavljao reprezentaciju. Dubrovnik je dugo i bučno slavio pobjedu prve večeri (4:3). Sutradan je odigrana utakmica pod nazivom Dubrovnik – Prag (2:2). Igrala je ista momčad koja je osvojila trinaesto prvenstvo: Mato Kunčević, Viktor Hajon, Vinko Cvjetković, Zdravko Samardžić, Luka Ciganović, Željko Stantinger i Bogdan Tošović. Dva dana kasnije odigran je još jedan susret između Dubrovnika i Praga (3:1). Umjesto Vinka Cvjetkovića igrao je Miljenko Orlić.

U to vrijeme odnosi među vaterpolskim klubovima dovedeni su gotovo do usijanja. Victoria, Jadran i Ilirija inzistirali su na uvođenju državnog prvenstva po liga-sustavu, ali se Jug i drugi klubovi nisu s tim složili. "Ligaši" zato nisu nastupili na prvenstvu 1937. u Dubrovniku, Jug je bojkotirao sljedeće prvenstvo 1938. u Ljubljani, ali kandidati iz Juga za reprezentativni susret s Italijom pojavili su se na Bledu. Paradoksalne situacije koje su nastale nisu nikome služile na čast. Od susreta na Bledu (1:1) broj vaterpolista Juga u reprezentaciji je manji. Nastupili su Zdravko Samardžić, Luka Ciganović i Bogdan Tošović.

U uzvratu u Trstu odigrane su dvije utakmice između reprezentacija Italije i Jugoslavije. U obje utakmice je pobijedila Jugoslavija po 4:3. U prvoj nije bilo igrača Juga, a sva četiri pogotka postigao je Boris Polić iz Victorije. U drugom susretu uz dva igrača iz Jadrana igrali su Zdravko Samardžić, Luka Ciganović, Bogdan Tošović, Željko Stantinger i Ante Baica.

Od svih pobjeda koje su postignute, najveća je na kraju bila opća pomirba plivača i vaterpolista. Godine 1939. uvedeno je prvenstvo države u plivanju i vaterpolu po liga-sustavu uz sudjelovanje Juga, Jadrana i Vicotrije, a 1940. u ligi su još Ilirija i ZPK iz Zagreba. Tada Split (1939) i Zagreb (1940) dobivaju betonska propisna plivališta. Zanimljivo je da je Jug, koji je bio protivnik uvođenja lige, poslije rata postao njezin zagovornik.

Prvi poraz od nekog domaćeg sastava Jug je doživio 1939. od Jadrana (3:2) u Splitu. U neslavnom događaju, a morao se jednom zbiti, igrali su: Vojo Učović, Miljenko Orlić, Zdravko Samardžić, Teo Dinković, Luka Ciganović, Željko Statinger i Bogdan Tošović i Jug se morao 1939. prvi put od osnivanja i jedini put prije rata zadovoljiti drugim mjestom. Dubrovčani su priželjkivali naslov jer su je prethodne godine prepustili bez borbe.

U ovoj sezoni odigran je posljednji predratni međunarodni susret u Dubrovniku. Jug je igrao sa starim poznanikom mađarskim prvakom UTE (3:2 i 2:3), a u momčadi je igrao i Lovro Štakula, tada poznatiji kao izvanredan sprinter. Ligaška natjecanja podižu kvalitetu plivanja i vaterpola, u zemlji stvaraju veliko zanimanje i za plivanje te popravljaju odnose između klupskih uprava. Međutim, pojavljuju se ekscesi, kod kojih je nekima Jug samo svjedok, ne i sudionik. Tako je 1940. u Splitu sudac bačen u more, slično kao i petnaest godina ranije.

Četrnaesti trofej prvaka države Jug je osvojio u posljednjoj sezoni prije rata. U vraćanju izgubljenog naslova sudjelovalo je deset igrača u osam ligaških susreta: Mato Kunčević, Viktor Hajon, Ivo Štakula, Zdravko Samardžić, Teo Dinković, Luka Ciganović, Željko Statinger, Bogdan Tošović i veterani Jozo Dabrović i Drago Betner. Te godine, u susretu s Mađarskom, uz Ciganovića i Samardžića nastupio je debitant Teo Dinković.

Vaterpoliste su dulje vrijeme i poslije rata smatrali plivačima. Ipak, to obilježje prije rata ima drukčiju kvalitetu. Nema vaterpolista koji nije zastupao boje Juga u plivanju, makar

kao junior. Na zajedničkim priredbama svaki je vaterpolist želio, očekivao i bio ponosan nastupiti u plivanju pa bilo to u drugoj ili trećoj štafeti. Neke predratne jugaše, kao prsaše Miljenka Orlića i Voju Učovića, svrstavamo u vaterpolske prvotimce, a ne znamo da su bili i plivači, čak s duljim stažem. S izvanrednim fondom mladih vaterpolista Jug je dočekao kraj sezone 1940. godine. Zlatnim dobom Juga običava se s punim pravom nazivati cijelo prijeratno razdoblje.

U rujnu 1940. u Splitu je održano prvo međunarodno natjecanje u plivanju i vaterpolu u kojem je reprezentacija Hrvatske nastupila protiv reprezentacije Mađarske. Mađari su bolji u plivanju, 23:13, dok je u vaterpolu utakmica završila bez pobjednika 3:3. Tom prigodom nastupili su i Jugovi plivači i vaterpolisti: Lovro i Ivo Štakula, Luka Ciganović, Zdravko Samardžić, Teo Dinković, Branko Žižek i Blago Barbieri. Međutim, Luka Ciganović, Zdravko Samardžić i Branko Žižek odbili su nastupiti u mimohodu, u trenirkama s hrvatskim grbom na prsima. Poslije se razvila velika polemika u novinama, pa je 20. listopada 1940. Godišnja skupština Sportskog kluba Jug isključila Ciganovića i Samardžića, kao i članove Uprave Tonija Nardellija i Milana Ratkovića. Na Skupštini je jednoglasno zaključeno da službeni naziv Juga bude Hrvatski sportski klub Jug. Za predsjednika je izabran dr. Ivo Smolčić. Nedugo zatim zamiru sve aktivnosti kluba na plivalištu na Dančama i u staroj gradskoj luci.

Od početka Drugoga svjetskog rata vaterpolisti Juga nisu bili aktivni, a 1942. od članova dva kluba u gradu, Juga i Hrvatskog plivačkog kluba, nastao je Plivački klub Dubrovnik. U vrtlogu rata nastradalo je dosta članova Juga, a mnogi su u poraću odselili iz Dubrovnika.

Na prvom poslijeratnom sletu u Zagrebu od 16. do 19. kolovoza 1945. godine reprezentacija Dubrovnika nastupila je u mnogim sportovima, pa tako i u plivanju i vaterpolu. U jesen 1945. obnovljeno je Sportsko društvo Jug unatoč otporu s jedne strane da se ne zadrži povijesno ime kluba koje se sad punim imenom zove Fiskulturno društvo Jug. Predlagalo se ime Jedinstvo.

Prvu utakmicu nakon Drugoga svjetskog rata Jug je odigrao u Herceg Novom 4. kolovoza 1946. protiv domaćeg Jadrana. Igrajući u sastavu: Vinko Duboković, Petar Kačić, Branko Stanković, Andro Beusan, Jakica Ferera, Lovorko Reljić i Milo Lučić, Jug je pobijedio 4:0. No, za prvi poslijeratni trofej valjalo je pričekati godinu 1949. U Ljubljani je potkraj mjeseca srpnja održan prvi turnir prvenstva na kojem je Jug osvojio drugo mjesto, bodovno poravnat s Mladosti. Uzvratni prvenstveni turnir održan je u Rijeci početkom rujna. Jug je pobijedio i osvojio prvi naslov prvaka, s tri boda ispred zagrebačke Mladosti, ne izgubivši ni jednu utakmicu. Redom su savladani: Primorje 2:0, Mladost 3:2, Enotnost Ljubljana 7:1, Proleter 11:1, dok je s Hajdukom bilo neodlučeno 1:1. Prvi poslijeratni prvaci bili su: Dinko Fabris, Ivo Štakula, Branko Stanković, Vlado Ivković, Lovro Štakula, Matko Hrvoje Goszl, Željko Standinger i Luka Ciganović.

Sljedeće će dvije godine Jug ponavljati uspjeh dok će igrajući u reprezentaciji Hrvoje Kačić i Matko Goszl na 7. Europskom prvenstvu u Beču osvojiti broncu, što je prvo odličje koje su jugaši, ali i državna reprezentacija osvojili na velikim natjecanjima.

No, glede kluba i osvajanja naslova prvaka, proteći će dugačkih gotovo 30 godina do novog slavlja u Gradu. Štoviše, 1964. Jug je čak ispao iz Prve lige, u koju će se vratiti dvije godine kasnije. Tih desetljeća ostaju zato upamćeni nastupi i uspjesi Jugovih igrača u reprezentaciji. Primjerice, olimpijsko srebro iz Helsinkija 1952. Vladimira Ivkovića Salka, kao i Dubrovčanina Ive Štakule. Vladimir Ivković će kasnije s Hrvojem Kačićem osvojiti i olimpijsko srebro (Melbourne 1956), kao i europsko srebro (Torino 1954), baš kao i Pero Katušić i Hrvoje Kačić (Budimpešta, 1958), Luko Vezilić (Jönköping, 1977). Vrsni vratar Vezilić osvojiti će i svjetsku broncu (Berlin, 1978) te olimpijsko srebro (Moskva, 1980) zajedno s Boškom Lozicom. Godina 1980. posebna je godina u klupskim ljetopisima. U prvenstvu Jug je nakon prvog dijela jedina neporažena momčad. Tako biva sve do 16. kola, kad jugaši gostuju u Splitu kod jedinog im konkurenta POŠK Brodomerkura.

- ▷ Kapetan Elvis Fatović
- Ognjen Kržić
- Pune gruške tribine
- Trenersko usuglašavanje stavova, Veselin Đuho i pomoćnik mu Emil Nikolić
- ^ Navijačka bakljada na starom bazenu u Gružu

> Ispred gradskih zidina u prosincu 2004.
 v Na krovu Europe 2006. nakon finalne pobjede
 u Dubrovniku nad Pro Reccom 9:7

Ime kluba: Jug
 Utemeljen: 1923.
 Rekordna sezona: 2005/06. (prvak Hrvatske, Kup Hrvatske, prvak Europe i europski Superkup).
 Trofeji: 3 naslova prvaka Europe (1980, 2001. i 2006), 1 Kup LEN (2000), 1 europski Superkup (2006), 30 naslova prvaka države (1925, 1926, 1927, 1928, 1929, 1930, 1931, 1932, 1933, 1934, 1935, 1936, 1937, 1940, 1949, 1950, 1951, 1980, 1981, 1982, 1983, 1985, 2000, 2001, 2004, 2005, 2006, 2007, 2009. i 2010), 13 naslova pobjednika nacionalnog kupa (1981, 1983, 1994, 1996, 2000,

Splićani su bolji 10:9. Nedugo zatim Jug pobjeđuje usred Beograda aktualnog prvaka Partizan 9:7, a naslov prvaka seniori osvajaju nakon dvadeset i devet godina čekanja, kolo prije kraja, kada je kotorski Primorac u Gružu pobijedio POŠK Brodomerkur. U 22 prvenstvena susreta Jug je 18 puta pobijedio, tri su susreta bila neodlučena, a izgubljen je samo jedan. Naslov prvaka 1980. godine osvojili su: Luko Vezilić, Đuro Savinović, Dubravko Staničić, Božo Vuletić, Veselin Đuho, Boško Lozica, Niko Matušić, Luko Vuletić, Goran Sukno, Ivica Dabrović, Antonio Milat i Gojko Vukašinović pod vodstvom trenera Trifka Bandura i Blaga Barbierija.

Tim uspjehom u prvenstvu Jug je prvi put izborio i pravo nastupa Kupu prvaka. U prvoj sezoni odmah je stigao do finalnog turnira!

U prvoj utakmici turnira igranog u Kuparima, njemački Spandau 04 pobjeđuje Jug. U 2. kolu Jug je bolji od grčkog Ethnikosa, a nakon što je Vasas pobijedio Nijemce, Dubrovčani su u prilici pobjedom protiv Mađara osvojiti naslov prvaka Europe. Uspjeli su u tome pobijedivši aktualnog europskog prvaka Vasas čak 8:2. Pod vodstvom trenera Trifka Bandura i Blaga Barbierija igrao je sastav: Milovan Tomić, Đuro Savinović, Dubravko Staničić, Božo Vuletić, Veselin Đuho, Boško Lozica, Niko Matušić, Luko Vuletić, Goran Sukno, Ivica Dabrović, Antonio Milat i Gojko Vukašinović.

U sljedećih pet godina, zaključno s 1985, klub će osvojiti još četiri naslova državnog prvaka i dva nacionalna kupa. To je ujedno bio i posljednji Jugov naslov prvaka Jugoslavije. Do sljedećeg trofeja trebat će proteći novih čak 15 godina. Zato Goran Sukno, Veselin Đuho i Božo Vuletić, tri Jugova reprezentativca, na Olimpijskim igrama u Los Angelesu 1984. postižu najveći uspjeh u povijesti dubrovačkog sporta osvojivši naslov olimpijskog pobjednika. Sukno i Đuho će dvije godine kasnije olimpijskom zlatu pridodati i svjetsko s reprezentacijom igrajući povijesno, dramatično finale u Madridu protiv Italije.

Veselin Đuho kapetan je reprezentacije koja je na Olimpijskim igrama u Seoulu 1988. obranila naslov olimpijskog pobjednika.

Početak prvoga prvenstva samostalne Hrvatske zakazan je 19. lipnja 1991, a zbog ponovnog napada na Grad jugoša je Hrvatski vaterpolski savez odobrio da utakmice prvog dijela prvenstva odigraju kao gosti. Prvu utakmicu su igrali u Splitu protiv Jadrana te izgubili 16:13. Na kraju prvenstva, a uoči doigravanja, Jug je četvrti, pet pobjeda i poraza te četiri neodlučena rezultata. U doigravanju Mladost je bolja, pa je treće mjesto osvojeno pobjedama nad splitskim Mornarom. Budući da je Mladost prvak Hrvatske, a Jadran europski prvak, Jug će kao treći predstavljati Hrvatsku u Kupu kupova.

Prvu utakmicu u europskim kupovima pod hrvatskom zastavom Jug je igrao protiv austrijskog A.T.S.E.-a na predeliminacijskom turniru u Amsterdamu i pobijedio 18:5. Nakon gotovo dvije godine izgnanstva iz svog grada (posljednja službena utakmica u Gružu odigrana je 29. svibnja 1991) jugoši 1993. igraju u polufinalu prvenstva Hrvatske pred svojim navijačima. Aktualni europski prvak, splitski Jadran biva poražen 12:9. U uzvratnoj utakmici u Splitu Jadran je bolji 19:9, a u majstorici utakmica je prekinuta pri rezultatu 10:8 za Splićane. Naime, 45 sekundi prije kraja treće četvrtine netko je iz gledališta suca Brkljačića pogodio upaljačem u glavu.

Godine 1994. s novim trenerom Nevenom Kovačevićem Jug osvaja svoj prvi hrvatski trofej, nacionalni kup, a Dubrovnik nakon punih devet godina ponovno slavi. U četvrtzavršnici pobijeđena je Slobodna Dalmacija, u poluzavršnici splitski Jadran, a u finalu Mladost. Prva utakmica u Gružu 14:11 za Jug, a u Zagrebu Mladost pobjeđuje 8:6, što je nedovoljno Zagrepčanima za osvajanje Kupa. Ostat će zapisano da su prvi naslov osvojili: Maro Balić, Mario Bijač, Đani Pecotić, Hrvoje

Herceg, Đuro Musladin, Božo Lujo, Emil Nikolić, Miho Klaić, Alen Bošković, Pero Jovica, Miho Bobić, Elvis Fatović, Ante Režić, Milan Vasić i Tomislav Jurišić pod vodstvom trenera Nevena Kovačevića i njegova pomoćnika Toma Udovičića. Dvije godine potom, 1996. u Gruzi je "sletio" i drugi Hrvatski kup nakon pobjede u finalu nad POŠK-om (Slobodna Dalmacija).

Te godine na Olimpijadi u Atlanti olimpijsko srebro osvajaju Ognjen Kržić i Maro Balić. Prvi put Hrvatska je na pobjedničkom postolju i jednog europskog prvenstva. U Firenci je 1999. osvojeno srebro, a ondje su od jugaša bili Ivo Ivaniš, Alen Bošković i Mile Smodlaka.

S početkom novog tisućljeća kreće niska uspjeha jugaša koja se ne zaustavlja do današnjih dana, a za koju je u velikoj mjeri zaslužna klupska uprava u kojoj se ističe kapetan Ante Jerković, kasnije i počasni predsjednik Juga. Na njegovim je menadžerskim sposobnostima, upotpunjenim predanošću sportu i voljenom klubu, sazdan Jug kakvog pamtimo u prvom desetljeću novog tisućljeća.

Počelo je s osvajanjem Kupa LEN 8. travnja 2000. u finalu protiv Pescare. Iste godine jugaši su prvi put prvaci Hrvatske. To je 23. naslov državnog prvaka u povijesti kluba, prvi nakon 15 godina čekanja. Godinu 2000. jugaši završavaju osvojivši i treći naslov, Hrvatski kup. Godinu potom Jug je i drugi put na krovu Europe, pred 6.000 gledatelja nakon Final Foura na kojem su svladali Bečej, pa potom i Olympiacos u produžetku. Najbolji su Goran Volarević, Tiho Vranješ, Đani Pecotić, Igor Računica, Ognjen Kržić, Mile Smodlaka, Dragan Medan, Ivo Ivaniš, Alen Bošković, Andrej Bjelofastov, Pero Jovica, Elvis Fatović, Frano Karač i Maro Balić. Trener je Veselin Đuho.

U prvom desetljeću 21. stoljeća Jug će potvrditi apsolutnu nadmoć u hrvatskim vaterpolskim vodama s čak po 7 naslova državnog prvaka, jednako toliko nacionalnih kupova, ali i s po jednim još naslovom prvaka Europe te pobjedom

u europskom Superkupu. Ova posljednja dva trofeja "past" će u godini 2006. Vrijedi stoga navesti sastav koji je u Dubrovnik donio i treći naslov prvaka Europe: Goran Volarević, Andrija Komadina, Miho Bošković, Igor Računica, Ognjen Kržić, Mile Smodlaka, Pavo Marković, Andro Bušlje, Frano Karač, Nikša Dobud, Nikša Drobac, Elvis Fatović, Davor Car i Maro Joković te trener Emil Nikolić. Jug će u ovom desetljeću u čak osam navrata, od čega šest puta uzastopno, sudjelovati i na Final Fouru Eurolige (od 2005. do 2010.). No, jednako tako po crnom će se pamtili 16. kolovoza 2003. kada je prilikom ronjenja poginuo vaterpolski reprezentativac Ivo Ivaniš. Pod reprezentativnim su stijenom, pak, do europskog srebra u Kranju 2003. stigli Goran Volarević, Tiho Vranješ, Mile Smodlaka i Elvis Fatović, da bi u najvećem vaterpolskom uspjehu u povijesti samostalne Hrvatske, osvajanju naslova svjetskog prvaka 2007. u Melbourneu od jugaša sudjelovali Frano Vićan, Maro Joković, Mile Smodlaka, Pavo Marković i Miho Bošković. Jugovo "zlatno doba" iz razdoblja prije Drugoga svjetskog rata ponavlja se sada, u prvim godinama trećeg tisućljeća. Uz Minčetu, Revelin, Lovrijenac, Bokar i Svetog Ivana, Jug je s vremenom postao šesta dubrovačka utvrda.

LITERATURA

1. Moretti, S. (1981). Povijest plivačkog i vaterpolo kluba Jug. Dubrovački horizonti, 21 (13), 147-176.
2. Petković, M. (1978). Prikaz djelovanja sportskog kluba Jug u Dubrovniku (1923-1977). Dubrovački horizonti, 18-19 (10-11), 96-109.
3. Petković, M. (1981). Vaterpolo reprezentacija Jugoslavije između dva rata (1927-1940). Povijest sporta, 47 (12), 115-124.
4. Vetma, A. (1961). PK Jug 1961. povodom 20-godišnjice ustanka. Dubrovnik

HAVK Mladost

Olimp svjetskog vaterpola

Od 1946. godine kada je utemeljen kao vaterpolska sekcija plivačkog kluba istog naziva (nakon što su komunističke vlasti zabranile HAŠK) Hrvatski akademski vaterpolski klub Mladost zna samo za uspjehe. Bilo je u povijesti kluba i neizostavnih padova, izazvanih vrlo često objektivnim nemogućnostima, ali dugotrajnije suše trofeja za Žapce nije bilo. Mladost, primjerice, nikad nije bila plasirana ispod petog mjesta u prvenstvima Jugoslavije i jedina je, uz splitski Jadran, cijelo vrijeme bila u Prvoj ligi.

Nakon relativno neuspješnog početnog razdoblja (tada su dominirali splitski klubovi Jadran i Mornar te dubrovački Jug), mladostaši su preporod doživjeli dovršenjem zimskog plivališta u tadašnjoj Daničićevoj ulici 1959. godine, kada su konačno dobili krov nad glavom. Prvo su (1960. i 1961) osvojili zimsko prvenstvo Jugoslavije (tada se nije igrao Kup), a potom su 1962. prvi put postali i prvaci države.

Na prvom neslužbenom prvenstvu Europe u Strasbourgu Mladost je osvojila drugo mjesto. Za Mladost su igrali: Stipanić, Hebel, Bonačić, Šimenc, Trumbić, Janković (poslije je prešao u Partizan), Jeger, Jonke, Žužej, Fulgozi, Verži, Legradić, Poljak i Žagar. Trener im je bio dr. Juraj Amšel, a Marijan Žužej bio je njegova desna ruka (nešto kao trener u vodi).

Godine 1963. na jugoslavensku i europsku vaterpolsku scenu stupio je, pojačan brojnim hrvatskim vaterpolistima, novi klub - beogradski Partizan. Sljedećih desetljeća Mladost i Partizan bit će ne samo glavni suparnici u jugoslavenskim okvirima, nego i u europskim. Do 1967. godine uspješniji su bili Beograđani, ali te godine otpočela je jedna od najuspješnijih dionica zagrebačkog kluba.

Za vrlo kratko vrijeme Mladost je tri puta bila prvak Jugoslavije i četiri puta najbolja u Europi (triput za redom). Za vaterpoliste koji su to postigli slobodno se može reći da su postali legende Mladosti, ali i zagrebačkog, hrvatskog i

europskog vaterpola. To su bili: Stipanić, Trumbić, Bonačić, Šimenc, Jeger, Žužej, Poljak, Jonke, Pozojević, Račić, Hebel, Lopatny, Matošić, Kruz, Mikac.

Zanimljivo je da je Ivo Trumbić bio igrač i trener, i njegove su velike zasluge za uspjehe u tom razdoblju. No, momčad je s klupe, posebno u najvažnijim utakmicama, vodio Aleksandar Seifert, koji je tako postao jedan od najuspješnijih vaterpolskih učitelja u svijetu.

Do prvog europskog naslova, i to bez ijednog poraza, Mladost je došla 1967. godine. U polufinalu je eliminirala moskovski CSK, a u finalu je bila bolja od bukureštanskog Dinama. U Zagrebu je bilo 4:2 za Žapce, u Bukureštu 4:4. Sljedeće godine suparnik u finalu Zagrepčanima bio je moskovski Dinamo (u polufinalu je eliminiran Dinamo iz Magdeburga). U Beogradu (Mladost nije mogla igrati u Zagrebu) bilo je 7:3 za Mladost, u Moskvi 4:4. Suparnik Mladosti u trećem finalu za redom bio je talijanski Pro Recco (u polufinalu je izbačena Barcelona). Mladost je u Beogradu pobijedila 5:3, a u Genovi izgubila 3:2. Sljedeće godine (1970) Mladost je na završnom turniru u Beogradu zauzela drugo mjesto s istim brojem bodova kao i prvi Partizan, ali sa slabijom razlikom pogodaka.

Do četvrtog Kupa prvaka, 1971. godine, Zagrepčani su došli na završnom turniru odigranom u Hvaru. Žapci su pobijedili sve svoje suparnike, a ključna je bila pobjeda nad Pro Reccom (4:2).

Nakon što se ta slavna generacija vaterpolista vrlo brzo raspala, Mladost je sljedeći uspjeh zabilježila tek 1975. godine. Kao finalist nacionalnog kupa Mladost je nastupila u Kupu kupova i osvojila ga (pobijedivši sve suparnike na završnom turniru u Šibeniku, a ključna je bila pobjeda protiv budimpeštanskog OSC-a). Potom je u Ljubljani u prvom europskom Superkupu nadmašila svog velikog rivala Partizana 11:10. Bio je to velik uspjeh trenera Zlatka Šimenca. Igrali su: Hebel, Sedlar, Bonačić, Lopatny, Franjković, Galijaš, Bolfan, Hadžiskerlev, Pavljak, Polić i Poljak.

Godine 1985. dužnost tajnika u Mladosti preuzeo je Ivo Marković, koji je došao iz Sportskog društva Mladost.

^ MLADOST IZ 1967. – Bonačić, Verži, Jonke, Hebel, Jeger i Žužej (stoje); Stipanić i Z. Šimenc (sjede)
 Mladostaši u Ljubljani 1976. s peharom europskog Superkupa

^ Dvojica mladoštaških vratara, Zdravko Hebel (lijevo) i Karlo Stipanić
 7 Momčad Mladosti 1955.
 > Momčad Mladosti, prvaci Jugoslavije 1990.

Legendarni tajnik Žabaca, koji je od tadašnjeg predsjednika Celestina Sardelića dobio "20 zapovjedi", iskazao se u svom poslu i ubrzo postao nezaobilazni kotačić vaterpolskog stroja sa Save i neka vrsta ikone Mladosti. Baš kao što je to s predsjedničke dužnosti činio i učinio Celestin Sardelić. Tvorac još jedne velike europske Mladosti, generacije koja će na prijelazu osamdesetih na devedesete godine prošlog stoljeća postati daleko najbolji sastav u Europi, to znači i svijetu. Vaterpolski zaljubljenik kojem je vaterpolo bio u venama, koji je nakon razdoblja stagnacije Mladost vratio ondje gdje je i dana. U vrh svjetskog vaterpola. To uspješno razdoblje zagrebačkih vaterpolista doći će nakon povijesne Univerzijade '87. i nakon što je Zagreb dobio lijepo i funkcionalno natkriveno plivalište na Savi. Nije nevažno niti to da je Mladost u svibnju 1987. dobila, poslije će se pokazati, veliko pojačanje. Iz Solarisa joj je pristupio Perica Bukić.

S novom upravom, na čelo koje je u operativnom dijelu, kao direktor stao agilni Vlado Kobeščak, veliki zaljubljenik u vaterpolo, kasnije i prvi predsjednik HVS-a u trenutku osamostaljenja države i prvih godina hrvatske nezavisnosti. Mladostaši su prve plodove počeli ubirati 1988. godine. Pod vodstvom trenera Slovaka Ladislava Bottlika osvojili su Mediteranski kup u Ateni, a potom i nacionalni kup, nadmašivši u finalu splitski POŠK.

U sezoni 1987/88. Mladost je promijenila čak trojicu trenera. Počela je s Draganom Matutinovićem, no, kad je on u listopadu (privučen odličnom financijskom ponudom) otišao u španjolski Montjuic, trenersko žezlo povjereno je Vladi Jehu. Nakon dobrog početka u prvenstvu, Mladost ipak dva puta gubi u Beogradu (posebno je šokantan bio poraz od Crvene zvezde), pa je u veljači doveden Ladislav Bottlik, tada izbornik reprezentacije ČSSR-a, a Jeh je (p)ostao njegov pomoćnik.

U igračkom smislu Mladost je u ljeto 1987. bila znatno pojačana dovođenjem Perice Bukića iz Šibenika i Josipa Vezjaka iz Juga. Uz vratare Lončarevića i Slovenca Lašića te

ostale igrače, među kojima su se isticali Tomislav Paškvalin, Dubravko Šimenc, Damir Vincek, Miroslav Vlašić, Mladen Miškulin i Milorad Damjanić, Žapci su najavili istinski preporod zagrebačkog vaterpola.

Nakon trogodišnjeg izbivanja bez bazena u svom gradu, za koje vrijeme su mladostaši svoje utakmice igrali u Ljubljani, prvoligaški se vaterpolo vratio u Zagreb 14. studenoga 1987. godine. Tada je Mladost u drugom kolu jugoslavenskog prvenstva visoko porazila hercegrovski Jadran čak 23:8. Utakmicu je na novom plivalištu uz Savu pratilo više od tisuću gledatelja, a predsjednik Mladost-Obuće, tada i predsjednik Vaterpolskog saveza Jugoslavije Celestin Sardelić istaknuo je: - Drago mi je što nakon višegodišnje stagnacije prisustvujem obnovi vaterpola u Zagrebu. Jaka Mladost je potreba Zagreba, Hrvatske i Jugoslavije, posebno reprezentacije. Moramo učiniti sve da odlične uvjete što smo ih dobili nakon Univerzijade pretvorimo u kontinuiranu akciju za razvoj vaterpola. Želimo Zagrepčane vratiti na bazen, da gledalište bude puno kao večeras.

S novim trenerom Duškom Antunovićem Mladost je sljedećih godina, 1989. i 1990, dvaput bila državni i europski prvak i još jednom se dočepala super-finala (u dvije utakmice bila je bolja od Pescara - 12:11 i 11:7). Te 1989. godine mladostaši su i prvi i jedini put osvojili Jugoslavenski kup. Kao da su znali da priliku za takvo što uskoro neće imati. Mladost je tako te godine pobijedila u baš svakom natjecanju u kojemu je nastupila.

Posebno je spektakularan bio uzvratni finalni dvoboj Kupa prvaka s berlinskim Spandauom nakon što je u polufinalu s obje pobjede izbačen mađarski Vasas. Nakon što je Mladost u prvoj finalnoj utakmici u tada još Zapadnom Berlinu izgubila 10:9, na Savi se 26. studenoga 1989. u uzvratnom susretu okupilo gotovo 4.000 navijača, a Mladost je do trofeja došla u produžetku (9:8 pa 11:9). S čak 5 golova Dubravko Šimenc je odigrao možda utakmicu života.

U drugom finalu Kupa prvaka (u sezoni 1990/91) mladostaši su u obje utakmice bili bolji od napuljskog Canottierija (u po-

U finalu su s dvije pobjede eliminirali moskovski CSK u kojem je tada igrala gotovo cijela reprezentacija SSSR-a). U Zagrebu su mladostaši pobijedili Talijane 10:7, a u Napulju 11:10. Za Mladost su igrali: Popović, Miškulin, Šimenc, Vincek, Erjavec, Damjanić, Bukić, Vidumansky, Vezjak, Lašić, Rukavina, Filipović, Katić, a u drugom Kupu prvaka momčad je bila pojačana i s dotadašnjim partizanovcem Igorom Milanovićem.

U ljeto 1991, dok je u Hrvatskoj već počinjao rat, veći broj igrača iz Mladosti otišao je u inozemstvo. Ipak, Mladost se ujedinila te godine (od 2. do 6. listopada) na turniru u Izmiru u Turskoj domogla još jednog međunarodnog trofeja. Drugi put u povijesti Mladost je osvojila COMEN ili Mediteranski kup. U finalu je pobijedila grčku Glyfadu 4:3, a taj će nam turnir osim po trijumfu Antunovićevih Žabaca ostati u sjećanju i po tome što je prvi put na jednom vaterpolskom natjecanju službeno izvešena hrvatska zastava.

Nakon toga su mladostaši, pojačani članovima reprezentacije, otputovali na promotivnu turneju po Kaliforniji. Na sveučilištu Stanford u San Franciscu čula se hrvatska himna i vijorila hrvatska zastava. Uz pozdrave i znakove podrške, vaterpolisti su se u Hrvatsku vratili i sa znatnom količinom lijekova, darom naših iseljenika. Ubrzo je Duško Antunović imenovan za prvog izbornika hrvatske vaterpolske reprezentacije, a trener Mladosti postao je Boško Lozica. Pod njegovim vodstvom Mladost Auto Hrvatska postala je prvi hrvatski prvak nadmašivši u finalu Jadran Koteks 2-1 u pobjedama. Treći finalni dvoboj doveo je na otvoreno plivalište uz Savu više od 3.000 gledatelja (među njima je bio i Dražen Petrović), a Žapci su nakon 7:7 u četvrtinama, u produžetku pobijedili 9:8. Zagrepčani su osvojili i Hrvatski kup. Uspjelo je to sljedećim igračima: Lašiću, Žagaru, D. Kobeščaku, Huljevu, Bosniću, Štritofu, Vinceku, F. Antunoviću, Vegaru, Bukiću, Cimermanu, Vezjaku, V. Kobeščaku i Rebiću.

Momčad je nakon toga pojačana Ukrajincom Andrejem Bjelofastovim, došao je novi vratar Siniša Školneković. A stasala je i plejada novih igrača predvođena Ratkom

Štritofom, te Darijem i Vjekom Kobeščakom. Uz najtrofejnijeg hrvatskog sportaša Bukića, provjerene Vezjaka, Vinceka, Rebića i Vegara, Mladost je u veljači 1993. u hrvatskom finalu s Jadranom Koteksom išla po sedmi europski naslov. U prvoj utakmici u Zagrebu, kojoj je nazočio cijeli državni vrh RH na čelu s predsjednikom dr. Franjom Tuđmanom te predsjednikom Sabora Stipom Mesićem, Mladost je pobijedila 8:7.

No, u uzvratu u Poljudu, u utakmici koja je proglašen sportskim događajem desetljeća u Splitu, Jadran je 21. veljače 1993. u produžetku pobijedio 6:4 budući da je nakon četvrte četvrtine bilo 5:4. Zanimanje za tu utakmicu u Splitu bilo je toliko da su se pojavile čak i krivotvorene ulaznice. Ono što Zagrepčanima nije uspjelo tada, pošlo im je za rukom tri godine kasnije pod imenom Mladost Hrvatska Lutrija. S Ozrenom Bonačićem na čelu, Žapci su 1996. godine bez ijednog poraza (u polufinalu su u obje utakmice svladali Barcelonu), osvojili sedmi naslov kontinentalnog prvaka i postali vaterpolski klub s najviše europskih naslova. Za suparnika u finalu Zagrepčani su imali tada jaku mađarsku Ujpest Tornu. Glavni posao obavili su već u prvom susretu u Budimpešti (23. ožujka) kada su pobijedili 7:4. Fantastičnom obranom mladostaši su razorili mađarske napadačke akcije. Večernji list je igru koju su pružili Žapci nazvao atomskim vaterpolom, a izvještaj s te utakmice naslovio "Bukić i Školneković iskompleksirali Mađare". Školneković je, naime, obranio 12 od 16 lopti koje su prijetile njegovim vratima, dok je Bukić četiri puta tukao na suparnička vrata i isto toliko puta pogodio, presjekao je tri napada domaćina i sjajno proigravao suigrače. Tjedan dana kasnije u Zagrebu je bilo 6:6. Dovoljno za sedmu europsku zvjezdicu kluba sa Save. Te su godine (treći put u povijesti kluba) mladostaši osvojili i europski Superkup te također i hrvatsko prvenstvo, peti put uzastopno, nadmašivši u dvije finalne utakmice dubrovački Jug (10:7 u Zagrebu, 9:9 u Dubrovniku). U europskom Superkupu suparnik im je bila Roma. Zagrepčani su na gostovanju u Rimu (20. travnja) ostali neporaženi odigraši

neodlučeno 8:8, a potom su tjedan dana kasnije u Zagrebu slavili pred svojim navijačima 10:7. Momčad je igrala u sastavu: Školneković, Vrdoljak, D. Kobeščak, Huljev, Bosnić, Štritof, Jerković, Damjanić, Vegar, Bukić, Rogin, Ivaniš, V. Kobeščak, Vićan i P. Sardelić.

Momčad sa Save bila je najbolja u Hrvatskoj i sljedeće 1997. godine. U za naslov prvaka Zagrepčani su pobijedili Jadran predvođen Draganom Matutinovićem 9:6. Dakle, Mladost je osvojila svih prvih šest državnih prvenstava da bi tek 1998. taj niz prekinula Splitska banka (POŠK).

Zagrepčani su 1997. godine ponovo odigrali europsko finale (drugo uzastopno), ali su na Final Fouru u Napulju (završnom turniru uvedenom te godine) poraženi od Posillipa 10:7. Prije toga su u polufinalu, u utakmici povišenih tenzija, pobijedili Bečej 6:5. Klupsko je vodstvo svejedno bilo nezadovoljno tim učinkom, smijenilo je Ozrena Bonačića i za trenera postavilo Božu Vuletića.

Sljedeće ljeto (5. i 6. lipnja 1998.) Mladost je (tada kao Mladost Hrvatska Lutrija) bila domaćin europskoga Final Foura, ali tu prednost nije uspjela okruniti novim naslovom europskoga prvaka. Na otvorenom plivalištu na Savi Žapci su u polufinalu izgubili od Pescara 4:2. Mladostaši nisu mogli pronaći rješenje za Pescarinu zonu, pa im nije pomogao niti izvrstan vratar Frano Vićan sa 14 obrana. Krune se dočepao napuljski Posillipo, Mladost je za treće mjesto pobijedila ruski Spartak Lukoil 19:11. Zbog tog je neuspjeha odstupio trener Božo Vuletić, a žezlo je ponovno povjereno Ozrenu Bonačiću. I Bone je još jednom bio uspješan: mladostaši su s njim u sezoni 1998/99. ponovo osvojili dvostruku domaću krunu (prvenstvo i kup), ali i Kup kupova. Trofej je osiguran već nakon prve finalne utakmice s Olympiacosom 27. travnja u Zagrebu. Zagrepčani su pred 3.000 gledatelja ostvarili prednost od čak devet golova (13:4), pa je uzvratni susret u Ateni 11. svibnja 1999. bio samo formalnost. Uspjeh su ostvarili: Perčinić, Padovan, D. Kobeščak, Herceg, Vićan,

Štritof, Vrbičić, Glavan, Primorac, Bukić, Varga, Rogin, V. Kobeščak i Šimenc.

Sezonu poslije Mladost je druga u prvenstvu (prvak je Jug) i druga u Europi. Na Final Fouru u Bečeju (26. i 27. svibnja 2000), na kojem je uz Mladost nastupio i POŠK, Zagrepčani su u polufinalu pobijedili mađarski BVSC 6:4, ali su finalu, pred 4.000 bučnih domaćih navijača pojačanih dragačevskim trubačima, poraženi od domaće momčadi 11:8. Važno mjesto u klupskom ljetopisu pripada 2001. Te su godine mladostaši predvođeni trenerom Brunom Silićem osvajanjem Kupa LEN kompletirali svoju riznicu trofeja. U polufinalu su u dvije utakmice "razbili" mađarski Vasas. Prvo u gostima 12:7, potom kod kuće uz pet golova Štritofa za 11:4, dok su u finalu bili bolji od Brescie. U prvoj utakmici u Zagrebu pobijedili su 9:6, a potom su u uzvratnom susretu, 7. travnja u Brescii, obranili tu prednost uz minimalni poraz od 8:7 (Štritof i Bukić po tri gola).

Na tribinama bazena u Brescii, koje mogu primiti jedva 400 gledatelja, natiskalo ih se dvostruko više. U skupini od 50 zagrebačkih kibica našli su se i Celestin Sardelić, tada veleposlanik Republike Hrvatske u Sloveniji i, naravno, bivši mladostaši Tomislav Paškvalin i Dubravko Šimenc. Paškvalin je kao višegodišnji igrač Brescie dobio i posebno priznanje tog kluba.

Žapci su igrali u sastavu: Vićan, Jakovac, D. Kobeščak, Perčinić, Komadina, Štritof, Vrbičić, Beni, Primorac, Bukić, Z. Varga, Rogin, V. Kobeščak i Barač. Za Bresciu su tada igrali Goran Fiorentini Jovanović, Ikodinović, Gočanin i Mirko Vičević, a trener joj je bio Zoran Mustur.

U Trofejnoj dvorani na Savi od tada doista nema čega nema. Nije onda čudno što je Mladosti 1. studenoga 2003. godine u Budimpešti uručena tek utemeljena godišnja nagrada Udruge europskih vaterpolskih klubova (AWPC) - Trofej Bele Komjadija. Nagrada je to za najbolji, najtrofejniji europski klub, koji je zbog toga i najviše pridonio popularizaciji

< Prvaci Europe 1989. nakon pobjede u Zagrebu nad berlinskim Spandauom
 ^ Momčad Mladosti iz posljednjeg prvenstva Jugoslavije 1991.
 S peharom Hrvatskog kupa u prosincu 2001.

vaterpola u svijetu. U prvom desetljeću 21. stoljeća, izniman doprinos vođenju cijelog kluba u po sport značajno izmijenjenim okolnostima teškoća financiranja, klub je 'povukao' Luka Miličić. Klupski predsjednik, inače uspješni poduzetnik, a nadasve zaljubljenik u vaterpolo i Mladost. Ruku pod ruku s prof. dr. Borisom Labarom, dugogodišnjim predsjednikom Zdravstvenog odbora Hrvatskog vaterpolskog saveza. Žrtvujući ono malo slobodnog vremena kada nisu vodili svoje poslovno carstvo (Miličić) odnosno kliniku i Medicinski fakultet (dr. Labar), Luku i Borisa se moglo naći uvijek ondje – na bazenu uz Savu. Upravo su ova dvojica dužnosnika najzaslužniji za barem desetljeće djelovanja kluba koji je i u otežanim uvjetima uvijek bio spreman boriti se u finalima. U Hrvatskoj i Europi. U posljednjih nekoliko godina Mladost više nije bila tako uspješna kao prije. Primat u domaćim vodama preoteo joj je dubrovački Jug, koji je četiri godine za redom osvajao naslov hrvatskog prvaka. Mladostaši su naslov hrvatskog prvaka osvojili još 2003. i 2008. (s Bonačićem na klupi), a posljednji su put trijumfirali u Kupu 2005. (također s Bonačićem). Treće tisućljeće dobro je počelo s Brunom Silićem. U sezoni 2001/02. Mladost je osvojila prvenstvo i kup. No, zbog bolesti je Silić morao odstupiti (poslije je, na žalost, i prerano umro - 18. siječnja 2004), pa je u sezoni 2002/03. Žapce ponovo vodio Bonačić i s njima osvojio hrvatsko prvenstvo. U Europi su, međutim, mladostaši bili treći - na Final Fouru u Genovi (16. i 17. svibnja), u polufinalu su izgubili od Pro Recca (kasnijeg pobjednika) 5:4, iako su 37 sekundi prije kraja imali 4:4 i napad s igračem više. U utakmici za treće mjesto Mladost je pobijedila Spandau 6:5, ali klupsko je vodstvo taj plasman ocijenilo nedovoljnim. U novoj sezoni momčad je vodio Milorad Damjanić, koji je smijenjen u završnici prvenstva te je posljednje tri utakmice Žapce vodio Dragan Matutinović, ali više se ništa nije moglo promijeniti. U toj je sezoni za mladostaše i u domaćem prvenstvu i u Euroligi (u četvrtfinalu) fatalno bilo riječko Primorje. Ukupni je sraz između riječkih i zagrebačkih

vaterpolista bio poražavajući za Žapce: Primorje - Mladost 5,5-0,5 (remi uz pet poraza). To se mladostašima još nikad nije dogodilo, niti jedan ih suparnik u istoj sezoni nije toliko nadmašio. U sezoni 2004/05. mladostaška kola iz gliba je pokušao izvući Neven Kovačević, ali neuspješno, pa je na Badnjak 2004. u pomoć ponovno pozvan "dežurni vatrogasac" Ozren Bonačić. Mladostaši su pod njegovim vodstvom igrali finale doigravanja s Jugom, ali su pokleknuli u petoj utakmici u Gružu. A činilo se da je Žapcima naslov na dohvat ruci nakon što su 9. svibnja pobijedili u Dubrovniku 11:8 i došli u vodstvo 2-1 u pobjedama (i u prva dva susreta pobjedu su odnosili gosti). U trećoj su utakmici mladostaši sasvim dominirali, pa su čak dobili i pljesak Jugovih navijača. - Neka sam i to doživio. Da nam u Dubrovniku plješču! - rekao je tajnik Mladosti Ivo Marković. No, Mladost nije iskoristila meč-loptu, ni prvu u Zagrebu, ni drugu u Dubrovniku. Uz Savu su Žapci izgubili 11:10. Majstorica u Dubrovniku bila je na rubu regularnosti. Od zaglušujuće buke brodskih sirena nisu se čuli ni sudački zviždci. Trener Bonačić nije mogao umiriti svoje igrače, pa su Zagrepčani izgubili 14:10. Sezonu kasnije Bonačić je s mladostašima osvojio Hrvatski kup. U finalu odigranom 22. prosinca 2005. godine u Zagrebu, pobijeđen je Jug 11:9 i tako je prekinut dvogodišnji post u osvajanju trofeja, dok je prvenstvo u sezoni 2005/06. opet pripalo jugašima, iako u izjednačenoj borbi. Pobjednik je odlučen u posljednjoj petoj finalnoj utakmici doigravanja, ovaj put na plivalištu uz Savu 9:10, nakon što su Dubrovčani povelili 2-0, a Zagrepčani izjednačili na 2-2 u pobjedama. U Euroligi Mladost je u skupini bila treća, iza Posillipa i Honveda (kojega je u Zagrebu pobijedila s 13:10). Poslije se, u sezoni 2006/07, pokušalo s Veselinom Đuhom i opet neuspješno, pa ga je u travnju 2007. zamijenio Damjanić. Prije toga je Đuho igrao finale Kupa, naravno, s Jugom. Nakon što su Dubrovčani kod kuće nanijeli jedan od najtežih poraza Žapcima i pobijedili 13:5, u uzvratu 23.

Ime kluba: Mladost
 Ostala imena: Mladost Auto Hrvatska, Mladost Obuća, Dukat Mladost, Mladost CO
 Utemeljen: 1946.
 Predsjednici: Borko Vranjican, Bogdan Srdar, Ratko Karlović, Celestin Sardelić, Vlado Kobešćak, Zdravko Čumbrek, Tomislav Družak, Ante Čičin Šain, Luka Miličić
 Klupske legende – treneri: dr. Juraj Amšel, Aleksandar Seifert, Zlatko Šimenc, Vlado Hrestak, Duško Antunović, Ozren Bonačić, Bruno Silić
 Klupske legende – igrači: Karlo Stipanić, Ozren Bonačić, Zlatko Šimenc, Ivo Trumbić, Zoran Janković, Miroslav Poljak, Ronald Lopatny, Tomislav Paškvalin, Perica Bukić, Dubravko Šimenc, Vjekoslav Kobešćak, Ratko Štritof, Siniša Školneković, Frano Vićan, Dalibor Perčinić, Zdeslav Vrdoljak, Teo Đogaš, Damir Burić, Josip Pavić, Igor Hinić
 Najtrofejniji igrači: Karlo Stipanić, Ozren Bonačić, Zlatko Šimenc, Zdravko Hebel, Miroslav Poljak, Ivo Trumbić, Ronald Lopatny, Marijan Žužej, Marijan Pozojević, Damir Vincek, Mladen Miškulin, Milorad Damjanić, Mladen Erjavec, Dubravko Šimenc, Perica Bukić, Ratko Štritof, Dario Kobešćak, Vjekoslav Kobešćak
 Najtrofejniji treneri: Aleksandar Seifert, Duško Antunović, Ozren Bonačić
 Rekordna sezona: 1995/96. (prvak Europe, prvak Hrvatske, Kup Hrvatske i europski Superkup)
 Trofeji: 7 naslova prvaka Europe (1967, 1968, 1969, 1971, 1989, 1990. i 1996), 2 Kupa pobjednika kupova (1975. i 1999), 1 Kup LEN (2001), 3 europska Superkupa (1975, 1989. i 1996), 2 Mediteranska kupa (1988. i 1991), 16 naslova prvaka države (1962, 1967, 1969, 1971, 1989, 1990, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1999, 2002, 2003. i 2008), 7 naslova pobjednika nacionalnog kupa (1989,

prosinca 2006. mladostaši su se morali zadovoljiti Pirovom pobjedom 10:9.

Damjanić niti u drugom mandatu nije uspio doći do trofeja. U finalu doigravanja ponovo je bio bolji Jug (3-2), iako je Mladost povelu 2-1 u pobjedama i u Zagrebu imala meč-loptu. No, izgubila je 8:3, a Jug je u petoj utakmici u Dubrovniku opet bio uspješniji 11:8.

Sljedeće sezone, nakon poraza od Šibenika 7:6 u Zagrebu u prvom polufinalnom dvoboju doigravanja za prvaka 20. ožujka 2008. Damjanić je smijenjen, a za trenera je ponovo doveden Ozren Bonačić, koji je napravio pravo čudo i Mladost ipak doveo do desetog naslova hrvatskog prvaka. Žapci su do treće finalne pobjede nad Jugom došli već u četvrtoj utakmici u Zagrebu nakon izvođenja peteraca (13:11). Pavić je obranio udarce Jokovića i Markovića, dok su s druge strane mladostaši bili precizni, baš kao i protiv Partizana u četvrtfinalu Eurolige (obje su utakmice, i u Beogradu i u Zagrebu, završile neodlučeno). Redom su pogađali: Vrdoljak, Antonijević, Karač i Franković.

Na završnom turniru Eurolige u Barceloni (9. i 10. svibnja) uvjeti za igru bili su sve samo ne regularni. Igralo se na otvorenome, a cijelo je vrijeme padala kiša i puhao jak vjetar. Nepripremljeni za takve uvjete, mladostaši su u polufinalu poraženi od Pro Recca 9:6, a u susretu za treće mjesto od Vasasa 8:6.

U sezoni 2008/09. pokrenuta je Jadranska vaterpolska liga s klubovima iz Hrvatske, Crne Gore i Slovenije. Mladostaši, predvođeni trenerom Ozrenom Bonačićem, u tom su, ali i u svim drugim natjecanjima bili solidni, ne i odlični. Trofejna vitrina ostala je bez novih izložaka.

U Kupu su igrali finale, i to peti put za redom s Jugom. Dubrovčani su bili domaćini završnog turnira i tu su prednost znali iskoristiti. U polufinalu (19. prosinca 2008) Mladost je pobijedila Primorje 16:8 (Jug je bio bolji od Šibenika s 12:5). U finalu, dva dana kasnije, pred 2.800 gledatelja u Gružu, Mladost je izgubila od Juga 16:8, ali velika razlika ne oslikava realan omjer snaga u bazenu. Iza

tog se rezultata krije nekoliko krupnih pogrešaka sudaca na štetu Zagrepčana.

Trenutak kad su suci bitno utjecali na krajnji ishod dogodio se 25 sekundi prije kraja druge četvrtine kada su međusobno udaranje glavama između Frana Paškvalina i Nikše Dobuda razriješili tako da su Paškvalinu dosudili teški prekršaj, što je značilo isključenje s pravom zamjene, Jug je dobio peterac, a Mladost je četiri minute igrala s igračem manje.

Ljutiti zbog takva razvoja događaja, mladostaši nisu željeli primiti srebrne medalje, pa su one ostale u Dubrovniku. Perica Bukić zaprijetio je da će ubuduće i finale Kupa suditi stranci.

U Jadranskoj ligi Mladost je zauzela četvrto mjesto, s tri boda zaostatka za pobjednikom Jugom. Niti u doigravanju za hrvatskog prvaka Dubrovčani i Zagrepčani nisu imali pretežak put pa su se ponovo našli u finalu. Jug je u finalnoj seriji poveo 2-0 u pobjedama, a nakon toga, 30. svibnja 2009, susreli su se u Dubrovniku u trećoj finalnoj utakmici.

Žapci su počeli vrlo dobro i protunapadima su ozbiljno ugrožavali Gospare. Zagrepčani su na polovici utakmice vodili 4:2, ali s vremenom preko razigranog Boškovića domaćin je došao do velike pobjede (10:7).

- Bio sam uvjeren da ćemo danas pobijediti, a posebno me to držalo u trenucima kad smo vodili. Imali smo priliku, ali napravili smo previše individualnih pogrešaka - kazao je trener Bonačić, kojeg je vodstvo kluba očito već bilo otpisalo.

Bonačićev nasljednik, Kotoranin Emil Nikolić, znao se još za europskoga Final Foura na Kantridi. Bonačiću nije bilo lako voditi momčad znajući da je već bivši, ali Mladost je u polufinalu s Primorcem, 22. svibnja 2009., funkcionirala prilično dobro.

- Na žalost, nedovoljno dobro za večeras odlične Kotorane. Loše smo ušli u utakmicu, gubili smo 2:0 i poslije smo cijelo vrijeme stizali vodstvo Crnogoraca. Neke sudačke odluke

- ▷ RUKE SU SKUPA – trener Silić i mladostaši
Osvojen Hrvatski kup u prosincu 2005.
- ^ TRENERSKI HOD PO VODI – Ozren Bonačić
Čvrsti blok Štritofo, vratara Vićana i Vrbičića
- ◀ Brižni kolekcionari pehara

nisu nam pomogle u nastojanju da napokon izjednačimo - komentirao je tada Bonačić.

U drugom polufinalu Pro Recco je pobijedio Jug 9:6, pa su se, umjesto u priželjkivanom hrvatskom euro-finalu, Mladost i Jug sučelili u utakmici za treće mjesto. Dubrovčani su pobijedili 14:13. Naslov europskog prvaka neočekivano je osvojio kotorski Primorac, koji je u finalu pobijedio Pro Recco u produžetku 8:7 (7:7).

U novoj sezoni Mladost je pod trenerskim žezlom Emila Nikolića odigrala s Jugom u najmanju ruku izjednačeno finale Hrvatskog kupa u Zadru (20. prosinca 2009). Žapci su u polufinalu bili bolji od riječkog Primorja 9:4 dok su Gospari pobijedili Mornar 18:10. U uzbudljivom finalu koji je napunio gledalište novog plivališta na Višnjiku Zagrepčani su, zahvaljujući odličnoj igri u obrani (Pavić je obranio 15 udaraca, među kojima i jedan peterac), cijelo vrijeme bili u vodstvu. Četiri minute prije kraja ono je iznosilo 10:8, ali su Dubrovčani ipak uspjeli izjednačiti, pa se prišlo produžetku. Pobjednika je, nakon velike drame i isključenja Jugova

trenera Fatovića, odlučio pogodak Sandra Sukna tri sekunde prije kraja drugog produžetka za jedino vodstvo Juga na utakmici. Bio je to i konačan rezultat - 12:11 (10:10) kojim je Jug obranio naslov pobjednika Kupa.

- Sve osim igre mojih igrača u finalu je bilo nekorektno. Uvjeti za igru bili su neregularni, a suci i zapisnički stol to su propustili kazniti - istaknuo je nakon utakmice Nikolić. Poraz u Zadru ostavio je traga na psihi i samopouzdanje mladostaša, pa im je trebalo dugo vremena da se vrate igri i rezultatima s početka sezone. No, Žapci su ponovo uspjeli. Do konca sezone, kako je vrijeme, odmicalo Mladost je igrala sve bolje te u konačnici osigurala nastup na završnom turniru Jadranske lige u Dubrovniku, a u finalu doigravanja državnog prvenstva "natjerala" Jug CO na nužnost igranja maksimalnih pet utakmica. Imali su Zagrepčani čak i priliku u toj finalnoj seriji doći i do trofeja budući da su dvaput u Dubrovniku isпустиili pobjedu koja im je već bila u ruci. U godini recesije te početka klupske sanacije Mladost je odigrala sezonu čak i iznad očekivanja. Od njih te godine nitko nije očekivao trofej, a u dva su navrata bili milimetar blizu njega. Još jedna potvrda dobre stare teze - Mladost se nikada ne smije i ne može otpisati, preskočiti. Ipak je riječ o "Olimpu svjetskog vaterpola".

VK Jadran

Kolijevka splitskog vaterpola

Najstariji splitski vaterpolo klub Jadran osnovan je u uvali Baluni. Nakon što se vaterpolo igrao na onako za gušt, na "divlje" na Bačvicama, Firulama, u gradskoj luci, Fabjan Kaliterna donio je iz Praga pravila igre.

Na temeljima "republike" Baluni, na zapadnoj strani splitske luke, počeo je nicati prvi plivački klub u Splitu i Dalmaciji. U Sokolskom domu u Splitu u prostorijama Olimpijskog pododbora 23. rujna 1920. održana je konstituirajuća sjednica Pomorskog športskog društva Baluni. Osnivanje kluba inicirali su braća Paško, Frano, Ivo, Oskar i Milan Bettini, Joško Miler, Danilo Majić, Petar Šerić, Ante Gabrić, Ante Raić, Gjerman Gjadrov, Bogumil Doležal, Fabjan Kaliterna, Rudi Bičanić i drugi. Prvi predsjednik bio je Frane Aljinović. Klub je 24. srpnja 1921. otvorio dom u uvali Baluni, sagrađen dobrovoljnim priložima članova. Plivalište je bilo dugo sto metara u smjeru sjever - jug, sa startnim zidom i okretištem. Na otvorenje je pristiglo mnogo okićenih čamaca, a dom je posvetio don Ivo Delale. Prva javna utakmica u vaterpolu poslije Prvoga svjetskog rata odigrana je 30. srpnja 1922. godine u Splitu na prvom Podsavaznom prvenstvu u plivanju i vaterpolu. Susret između ekipa Baluna i Firula završio je 5:1.

Na drugom državnom prvenstvu održanom 6. kolovoza 1922. u Beogradu postignut je zapažen uspjeh. Baluni u sastavu: Ante Pilić, Oskar Bettini, Hrvoje Macanović, Duško Žeželj, Milan Bettini, Nenad Ožanić i Danilo Majić osvojili su drugo mjesto. Po povratku s prvenstva odigrali su međunarodni susret s momčadi britanskog broda Brionny. Pobjedio je daleko bolji domaćin 9:0.

U to vrijeme igrao je i Hrvoje Macanović, koji je bio jedan od prvih trenera kluba te koji je upoznao igrače s novim načinom plivanja (slobodni stil) i igranja vaterpola. Baluni su 1923. sudjelovali na međunarodnom vaterpolskom turniru u Zagrebu, koji je priredio HAŠK na Maksimirskom

jezeru povodom dvadesete obljetnice djelovanja kluba. U finalu turnira odigrali su svoju prvu službenu međunarodnu utakmicu s bečkim Hakoahom. Nakon 3:3, u produžetku su gosti bili bolji 5:3.

Na trećem državnom prvenstvu održanom 2-3. rujna 1923. godine u Sušaku Baluni su osvojili prvi naslov državnog prvaka u vaterpolu. Taj su uspjeh ostvarili: Ante Pilić, Andro Kuljiš, Mirko i Duško Žeželj, Ante Roje, Zlatko Mirković i Nenad Ožanić.

Sredinom lipnja 1924. godine PŠK Baluni mijenja ime u Jugoslavenski športski klub Jadran. Novi predsjednik kluba bio je Pavao Britvić. Na državnom prvenstvu 9. i 10. kolovoza 1924. vaterpolisti Jadrana su osvojili drugo mjesto. Nakon susreta s Victorijom (2:2), Jadran se žalio i zbog nekih nepravilnosti utakmica je poništena. Međutim, Jadran nije želio ponovno nastupiti jer mu nije dopušteno u momčad uvesti nekoliko novih igrača.

U noći 18. travnja 1925. izgorio je Jadrinov dom. Budući da je baraka bila osigurana na 200.000 dinara, klub je odmah počeo izgradnju novog zdanja u uvali u kojoj je danas sportska luka Jedriličarskog kluba Labud. Unatoč neprilikama, početkom rujna 1925. godine na plivalištu Jadrana održano je državno prvenstvo u plivanju i vaterpolu. Tijekom susreta između Jadrana i Juga, pri vodstvu Dubrovčana 2:0 sudac Malešević bačen je u more. Utakmica je prekinuta, a nova se trebala odigrati u Dubrovniku. Međutim, Splićani nisu otputovali na taj susret, pa je naslov prvaka pripao Jugu.

Godine 1926. financijsko stanje u klubu je bilo toliko loše da plivači i vaterpolisti nisu nastupili na državnom prvenstvu. Polovinom travnja 1928. došlo je do spajanja Jadrana i Tritona s Firula. Međutim, većina članova Tritona vratila se svom prvom klubu Firulama, pa ovo spajanje nije ojačalo Jadran. Na državnom prvenstvu 1929. u Ljubljani vaterpolisti Jadrana su osvojili drugo mjesto. Nastupili su: Zlatko Mirković, Srećeko Čulić, Andro Kuljiš, Ante Roje, Zdravko Birimiša, Mirko Mirković i Kruno Bešker. Pobjedili su Victoriju 6:1,

^ Jadranaši iz godine 1928.

Ljubljansko Primorje 14:0, beogradski Bob 3:2, a izgubili su od Juga 3:0.

Jedan sportski događaj iz 1931. godine dugo je ostao u sjećanju Splićanima. Na inicijativu bivšeg plivačkog trenera Jadrana, Mađara Nandosa Nandora u kolovozu 1931. odigrana je utakmica Jadrana i mađarske B reprezentacije. Bio je to prvi plivački i vaterpolski susret u Splitu održan noću, pod rasvjetom. Gosti su bili bolji 4:2. Sezona 1932. godine započela je važnim međunarodnim susretom. Jadran je ugostio čuveni Ferencvaros Torna Club iz Budimpešte. Splićani su jednom pobijedili 3:2, a jednom izgubili 2:1. Na državnom prvenstvu 1933. godine juniori Jadrana su osvojili naslov prvaka. Pod vodstvom trenera Zdravka Birimiše nastupili su: Mihovilović, Zabukovšek, Pavičić, Cviličević, Čičin Šain i Marović. Pobijedili su Jug 4:2, Iliriju 2:1 i Victoriju 4:1.

Klub se 1934. našao u katastrofalnoj financijskoj situaciji, pa nije sudjelovao na državnom prvenstvu u Ljubljani. Na državnom prvenstvu u Mariboru 1935. godine nastupili su: Miro Mihovilović, Filip Bonačić, Branko Petrone, Vojko Pavičić, Ivo Giovanelli, Krsto Pasinović i Niko Nonković.

U noći između 20. i 21. travnja 1935. ponovo je do temelja izgorio Jadrinov dom. Odlučeno je da se klupski dom izgradi u uvali u susjednom Zvončacu. Tijekom 1936. podignuto je osam kabina, iskopan je bazen, podignut je zid prema groblju, postavljeni su tuševi, uređena je instalacija za vodu i izgrađene provizorne tribine.

Na Olimpijskim igrama 1936. godine u Berlinu u sastavu jugoslavenske vaterpolske reprezentacije nastupili su Miro Mihovilović, Filip Bonačić i Ivo Giovanelli.

Sedmo juniorsko državno prvenstvo održano je 1936. u Splitu na novom plivalištu u Zvončacu. U osvajanju juniorskog prvenstva u momčadi Jadrana istakli su se Giovanelli, Franceschi i Brajnović.

Dominaciju Dubrovčana Jadran je uspio prekinuti 1939. osvajanjem novog naslova prvaka države.

Nakon što su ratne strahote prošle, Jadran je već 1945. obnovljen. Tri sljedeće sezone od 1946. do 1948. jadranaši su bili državni prvaci. Prvi prvaci Jugoslavije bili su: Mihovilović, Bakašun, Giovanelli, Katunarić, Majić, Brajnović, Bonačić, Radić, Štakula. Četvrti naslov prvaka Jugoslavije Jadran je osvojio 1954. Trijumfirali su tada u seniorskoj i juniorskoj konkurenciji. Tri godine kasnije jadranaši su ponovili uspjeh, bili su prvaci u seniorskoj i juniorskoj konkurenciji. Šesti naslov prvaka države Jadran je osvojio 1960. godine. Za Jadran su tada igrali: V. Duhović, Cipci, Trumbić, Nardelli, Šestanović, Ježina, Kaliterna, S. Duhović, Roje, Franceski, Rossi.

Tko je u tom trenutku mogao vjerovati da će Jadran čekati na novi naslov prvaka punu 31 godinu. Bile su to "gladne" godine, godine životarenja, čak su jednom i ispali iz lige. Kad su se početkom devedesetih godina prošlog stoljeća jadranaši okupili, kad su se Cipciju u klupskom vodstvu priključili Mitrović, Bezmalinović, Šestanović i ostala družina došlo je do priljeva novca u blagajnu. Postojećem igračkom kadru Posinkoviću, Bratiću, Krekoviću, Bezmalinoviću, Duhoviću, Savičeviću, Močanu, Budimiru, Nardelliju, pridodana su pojačanja Kržić, A. Vasović, Vrbičić, Vičević. S trenerom Nevenom Kovačevićem na čelu Jadran je 1991. godine bio prvak Jugoslavije. Bilo je to ujedno i posljednje prvenstvo Jugoslavije na kojem su igrali hrvatski klubovi.

Domovinski rat koji je uslijedio donio je velik zastoj u hrvatskom sportu. Praktički, Jadran je jedini bio aktivan prvih godina rata, pa su tako u dogovoru s Mladosti za Kup prvaka doveli iz Zagreba Pericu Bukića i Dubravka Šimenca. Bez obzira na to što su trenirali i igrali sve utakmice izvan Hrvatske, Jadran je postao prvak Europe. Štoviše, Jadran je prvi klub od osamostaljenja Hrvatske koji se okitio naslovom prvaka Europe.

Taj trofej osvojen je 1992. godine u finalu sa Savonom na "domaćem" plivalištu u Trstu. Za Jadran su igrali: Posinković, Bratić, Kreković, Močan, Šimenc, Duhović,

Bukić, Nardelli, Budimir, Savičević, Vrbičić, Kržić, Bezmalinović, Vasović. Iduće godine u hrvatskom finalu Kupa prvaka, Jadran je nadmašio Mladost i drugi put osvojio naslov najboljih u Europi. Umjesto Bukića i Šimenca igrali su Ježina, Pavlović i mađarski internacionalac Doczy. Trener je bio Mišo Asić. Bile su to godine slavlja, ponosa i odličnog vaterpola. Pobjedama širom Europe na najbolji mogući način reprezentirali su Split i Hrvatsku. Širili istinu o Domovinskom ratu. Bili su prvi ambasadori nezavisne Hrvatske.

Taj presing "biti najbolji" nije bilo lako izdržati. Kraj "velikog europskog Jadrana" bile su finalne utakmice Kupa LEN u svibnju 1998. godine. Nakon obećavajućeg 8:8 remija u Beogradu, u Splitu je Partizan na prepunom Poljudu pobijedio 3:1. Slomljena su Jadranova krila. U sljedećih 12 godina bit će i uspjeha (Trofej Toni Nardelli i finale Kupa s Jugom), ali i 17 neisplaćenih plaća igračima, pa opet uspjeha (polufinale Kupa LEN, treće mjesto u Hrvatskoj). Najteži trenutak ovom je klubu predstavljala 2009. smrt prekrasne žene, 'tete Ane' kako su zvali Anu Dvornik, punih 30 ljeta tajnice kluba, simbola Jadrana.

Ono što ostaje za sva vremena, klub sa Zvončaca je velik, onakav kakav je i bio i kakav će, čvrsto smo uvjereni, zauvijek ostati.

Ime kluba: Jadran
Ostala imena: Baluni, Jadran Koteks, Jadran Eurosplit, Jadran Deltron, Jadran SD
Utemeljen: 23. rujna 1920.
Treneri prve momčadi: Hrvoje Macanović, Zdravko Birimiša, Janoš Halsz, Miro Mihovilović, Imre Keressi, Ante Roje, Renato Vučetić, Zdenko Mihovilović, Ivo Giovanelli, Petar Nadali, Gordan Hatze, Ante Senjanović, Petar Didić, Ante Garofulić, Petar Selem, Mitjan Bonačić, Ivica Cipci, Damir Čorić, Ivo Bučević, Toni Petrić, Siniša Vukičević, Vlaho Asić, Neven Franceschi, Boško Vuksanović, Vinko Lozina, Bruno Cvitan, Đuro Cirković, Feđa Penović, Bruno Silić, Maksimiljan Jurić, Neven Kovačević, Joško Kovačević, Ante Bratić, Frane Mitrović, Ivan Milardović, Zoltan Kasas, Dragan Matutino-
vić, Dino Dvornik, Siniša Duhović, Vojko Šegvić, Mate Jurčević, Marijan Smoje, Nikola Stamenić, Vinko Rossi, Mate Jurčević, Mirsad Zajmović
Predsjednici: Frane Aljinović, Leonid Franić, Pave Britvić, Bogumil Doležal, Josip Čulić, Marin Lemešić, Juraj Buble, Ante Gabrić, Zdravko Birimiša, Alfred Brajnović, Renato Vučetić, Mile Ivancić, Marko Čolak, Ivo Giovanelli, Ivica Cipci, Toni Pavlović, Dabiša Ježina, Niko Bezmalinović, Darko Šestanović, Nikša Giovanelli, Milo Stanić, Ivan Franičević, Mislav Polić, Roko Andričević
Najtrofejniji igrači: Mislav Bezmalinović, Renco Posinković
Najtrofejniji treneri: Neven Kovačević, Vlaho-Mišo Asić
Igrač s najviše nastupa: Radovan Miškov (324)
Trenerski staž: Zdravko Birimiša (7 sezona)
Klupske legende: Miro Mihovilović, Veljko Bakašun, Ivo Giovanelli, Marko Brainović, Ivica Cipci, Toni Nardelli, Mislav Bezmalinović, Niko Bezmalinović, Frane Mitrović, Darko Šestanović
Rekordna sezona: 1991. - prvaci Jugoslavije i Europe
Rekordna pobjeda: 1954. Jadran - Polet 14:0
Trofeji: 9 naslova prvaka države (1923, 1939, 1946, 1947, 1948, 1954, 1957, 1960. i 1991), 2 naslova prvaka Europe (1991. i 1992.)

- ▲ Doprinos izgradnje plivališta na Zvončacu
- ▲ Momčad Jadrana iz 1934. godine
- Jadranovo igralište u moru '30-ih godina 20. stoljeća
- Jadranovo finale Kupa prvaka u Trstu
- ▲ Jadran, jedini splitski vaterpolski klub s dva naslova prvaka Europe

Ime kluba: Mornar
 Ostala imena: Mornar Adriacolor, Mornar Brodospas
 Utemeljen: 1949.
 Treneri: Božo Grkinić, Bruno Cvitan, Joško Bučan, Tomo Franjković, Vinko Rosić, Zvonimir Kreković, Feđa Penović, Dragan Matutinović, Pero Bartičević, Joke Kovačević, Momčilo Čurković, Davor Troskot, Mica Zajmović, Vojko Šegvić, Ozren Mihaljević, Mladen Hraste, Joško Kreković
 Predsjednici: Miljenko Tomić, Mihajlo Todorović, Benko Matulić, Petar Mušikić, Mladen Grakalić, Božo Žarković, Neško Dulović, Roko Huljev, Josip Bepo Kesić, Božen Pivalica, Nikola Krželj, Stipe Despot, Vinko Rosić, Ivo Nakić, Renato Vučetić, Ivica Peterlin, Vicko Batinica
 Najtrofejniji igrači: Renco Posinković, Zdeslav Vrdoljak
 Najtrofejniji trener: Božo Grkinić
 Igrač s najviše nastupa: Joško Kovačević (14 prvoligaških sezona)
 Prvi strijelac: Zoran Družević (380 golova)
 Klupske legende: Božo Grkinić, Lovro Radonić, Vinko Rosić, Jani Barle, Zvonimir Kreković, Renato Vučetić, Zdeslav Vrdoljak
 Rekordna sezona: 1961. – prvaci (14 10 3 1 46:24 22 boda)
 Rekordna pobjeda: 14 listopada 2007. Mornar Brodospas – Turun Uimart (Finska) 29:0
 Trofeji: 5 naslova prvaka države (1952, 1953, 1955, 1956. i 1961), pobjednici Kupa kupova (1986) i pobjednici Srednjoeuropskog kupa (1953).

- > Deni Marinković (8) i Zoran Filipović (2) pred suparničkim golom
- Δ Prva momčad Mornara na bazenu Jadrana 1949. – Lovro Radonić, Božo Grkinić, Boris Škanata, Vlado Polić, Darko Šarenac, Božo Vuksanović (stoje); Dinko Rizzi, Bruno Cvitan, Stjepo Duvnjak, Nikola Trojanović, Duško Pandur, Mišo Vidović (čuče)
- Prvaci države 1952. i 1953. – Grkinić, Duvnjak, Šarenac, Franjković, Štakula, Brajević, Cvitan (stoje); Trojanović, Kos, K. Radonić, Vuksanović, L. Radonić i Vilović (čuče)
- ↓ Prvaci države 1961. – Jakov Matošić, Ante Matošić, Lovro Radonić, Vinko Rosić, Uglješa Čavlina, Jani Barle (stoje); Zvonimir Kreković, Josip Jović, Miomir Ercegović (čuče)
- Slavlje na Poljudu 1986. nakon osvajanja Kupa pobjednika kupova

VK Mornar

Preteče profesionalizma

Od prvih dana postojanja, Vaterpolskog kluba Mornar, od tamo davne 1949. moglo se čuti pitanje, "jesu li igrači Mornara bili preteče profesionalizma u hrvatskom vaterpolu?"

Istina, tu nije bilo negativnih obilježja profesionalizma, nije tu bilo menadžera, već jednostavno, djelovali su pod okriljem Ratne mornarice. I već od početka krenuli su silovito.

U prvoj sezoni postojanja, igrajući u Drugoj ligi, pobijedili su na turniru u Korčuli i plasirali se u Prvu ligu (6 klubova). Od 1952. do 1961. Mornar je čak pet puta bio prvak države. Bile su to godine punog sjaja kluba sa splitskog Spinuta. Za Mornar su tih šampionskih godina igrali: Šarenac, Grkinić (trener i igrač), Radonić, Štakula, Vuksanović, Franjković, Duvnjak, Cvitan, Škanata, Kos i Brajević.

Godine 1953. Mornar je bio pobjednik prvog Srednjoeuropskog kupa u Beču. Posljednji naslov prvaka Jugoslavije Mornar je osvojio 1961. u znatno izmijenjenom sastavu u kojem prevladavaju, uz stare asove Radonića, Franjkovića, mladi Rosić, Barle, braća Jakov i Ante Matošić, Z. Kreković, Jović, Čavlina.

Slijede godine krize, čak je Mornar 1980. ispao iz Prve lige. No, izgleda da je upravo ta selidba u niži rang vratila entuzijizam. Joke Kovačević, koji je tada igrao za Jadran, vratio se u matični klub i nakon godine dana igranja u Drugoj ligi, Mornar je opet prvoligaš. Sve bolji, ne samo na domaćoj već i europskoj sceni... Jedini europski trofej, Kup kupova, Mornar je osvojio 1986.

Debitant na klupi, trener Dragan Matutinović formirao je vrlo mladu, silno perspektivnu momčad koja je u prvoj sezoni zajedničkog igranja bila gotovo najbolja momčad tadašnje države. Jer uz europski naslov, zamalo im je izmakao naslov državnog prvaka. To je bila uistinu zlatna godina Mornara, koji tada više nije bio snažno vezan uz Ratnu mornaricu. Sponzor je bio splitski Adriacolor, pod čijim imenom su i briljirali u Europi. Matutinović je imao na raspolaganju: Posinkovića, Filipovića, N. Matošića, Zovka, Bezinu, Katića, Šegvića, Marinkovića, Hrastu, Trga, Katunarića, J. Krekovića, Novakovića, Bučana.

Bez dvojbe, Kup kupova je najvažniji uspjeh ovog kluba. U finalu u Barceloni igrali su s Catalunyom 4:4, a u Splitu u uzvratu Mornar je dobio Katalonce 6:4. Zanimljivo, na klupi Catalunje pričuveni vratar bio je Jesus Rollan, koji će sljedećih godina biti ne samo najbolji u Španjolskoj već i prvi u svijetu.

Nakon velike fešte u Splitu, Mornar je u Zürichu igrao super-finale s prvakom Europe, berlinskim Spandauom 04. Ta je utakmica ušla u povijest svjetskog vaterpola. Nakon 7:2 vodstva Nijemaca, došlo je do velikog obrata i 8:7 za Splitsane te u završnici tri gola za redom Berlinčana, tako da je konačni rezultat bio 10:8 za Spandau 04. Bila je to utakmica samo za ljude jakog srca. Treneru Spandaua 04, Zagrepčaninu Alfredu Franji Balenu srce, na žalost, nije izdržao. Onako vruć, uskočio je u vodu zajedno sa svojim igračima proslaviti novi trofej. Bilo je to kobno jer samo nekoliko trenutaka nakon toga, Balenu je pozlilo. Dobio je infarkt i preminuo koji dan kasnije u bolnici. Teško je reći da je ta utakmica okrenula povijest Mornara, ali istina je da je na kon toga došlo do velikog osipanja. Prvi je klub napustio trener Matutinović, koji se nakon kraćeg zadržavanja na kormilu Mladosti preselio u Španjolsku gdje je vodio nekoliko tamošnjih klubova i gotovo pet godina reprezentaciju. Igrači su odselili. Filipović i Katić u Mladost, a dvojica najperspektivnijih Posinković i Kreković u susjedni Jadran. Uslijedile su teške godine. Mornar se pretvorio u klub koji stvara igrače za druge bogate sredine, pa su uskoro nove zvizde Zdeslav Vrdoljak, Teo Đogaš, Danijel Burić, Slavko Letica napustili matični klub.

U novijoj povijesti prvo ime Mornara nije ni igrač ni trener. To je predsjednik Vice Batinica koji je sa svojim Brodospasom od 1995. glavni sponzor kluba. Iskusi gospodarstvenik nije megaloman, ne pati za trofejima. Koliko se na početku godine obveže dati novca, toliko redovito i isplati. Predsjednik se ne miješa u rad trenera i stručne komisije.

Mornar Brodospas upravo zahvaljujući sređenom stanju u klubu postiže posljednjih godina solidne rezultate. Javlja se i nova generacija igrača koji su već dospjeli na popis reprezentativnih kandidata.

POŠK

Zlatna Zenta

“Čast nam je obavijestiti bratski klub Jadran da smo osnovali Plivački omladinski športski klub (POŠK) u Splitu.”

Tim pismom POŠK-ovci su najavili 11. travnja 1937. početak rada plivačkog i vaterpolskog društva. Istina, prvih godina plivači su bili znatno aktivniji.

Potkraj 1936. godine pokrenuta je inicijativa za legalizaciju kluba. Pokretači ove akcije bili su Petar Šerić, Nenad Ožanić, Darko Prvan, Tonko Gazzari, Đuro Bjedov, Franko Katavić, Vice Viličić, Vinko Ružić... Osnovan je Inicijativni odbor za konstituiranje kluba, napisana su klupska pravila i izrađen plan za izgradnju klupske barake i plivališta.

Skupštinu je otvorio Petar Pjerin Šerić. On je govorio o tradiciji sportova na vodi na području Bačvica i Firula. Đuro Bjedov, otac proslavljene plivačice Đurđice Bjedov, govorio je o djelovanju bivših klubova Firula i Tritona. Nakon prihvatanja pravila za predsjednika kluba izabran je Jerko Čulić, a za potpredsjednike Petar Pjerin Šerić i Josip Koščina. Izabrani su i tajnik Frano Samardžić, blagajnik Nenad Ožanić i tehnički referent Đuro Bjedov. Prvi odbornici kluba bili su Tonko Bibić, Toma Bradarić, Franko Katavić, Seka Kuzmanić, Bruno Mandić, Mate Palavršić, Žarko Radovčić i Ante Šarić.

Vaterpolisti su prve utakmice odigrali na POŠK-ovu danu 23. srpnja 1939.

No, prava klupska vaterpolska aktivnost započinje poslije Drugoga svjetskog rata, odnosno 1952. kad je POŠK obnovljen. Tri godine kasnije POŠK osvaja prvenstvo Hrvatske i stječe pravo igranja u tadašnjoj Drugoj saveznoj ligi. Gospar Ivica Dabrović prvi je trener POŠK-ovih vaterpolista. Radi se na Zenti sa svim uzrastima, pa su 1957. pioniri bili prvaci Hrvatske.

Kruna uspjeha dogodila se 1960. Nakon pet godina igranja u Drugoj ligi, POŠK je u utakmici za plasman u Prvu ligu pobijedio riječko Primorje, u čijem je sastavu bio slavni Ivica Jobo Kurtini, 3:0. Ovom je pobjedom Split uz Jadran i Mornar

dobio i trećeg prvoligaša. Taj povijesni uspjeh ostvarili su:

Šibenik, Jurišić, Čerina, Vukičević, Asić, Kesić i Bagat. Trener je bio Milivoj Bonačić. Iduće godine prvoligaš sa Zente odlazi na prvu inozemnu turneju, u Istočnu Njemačku.

Sjajna atmosfera poremećena je 1964. kada se, istina, POŠK pobjedom u Dubrovniku nad Jugom u posljednjem kolu spasio od ispadanja, ali iduće godine više spasa nije bilo. Nakon pet prvoligaških sezona, POŠK se opet našao u društvu drugoligaša.

No, kad su POŠK-ovci 1968. ponovo izborili prvoligaški status, vrlo brzo su izrasli u vaterpolskog velikana. Trener Vlaho Mišo Asić napravio je pravo malo čudo, remek-djelo na Zenti. Vaterpolski vuk je oformio momčad od igrača stasalih u vlastitom dvorištu. Bila je to momčad u kojoj su igrala “dica iz iste ulice”. Svi su bili rođeni i živjeli na Zenti i Firulama.

Da je bilo novca i profesionalne mudrosti pa domaćem super jakom igračkom kadru pridodati dvojicu-trojicu vrhunskih igrača sa strane, POŠK bi početkom osamdesetih godina prošlog stoljeća nadmašio sve svjetske klubove. Ovako su ostali u svojim okvirima. Ipak, zlatna POŠK-ova generacija s klupskim legendama Damirom Polićem, Milivojem Bebićem, Denijem Lušićem, Antom Bratićem i drugima osvojila je dva kupa Jugoslavije.

U Europi tih godina bili su sjajni. Osvojili su Kup kupova 1981. i 1983, a vrhunac međunarodne vrijednosti iskazali su u super-finalu pobijedivši u neutralnom plivalištu u Barceloni europskog prvaka Pro Recco. Pod vodstvom trenera Momčila Čurkovića i Tonija Petrića, POŠK je u finalu igrao u sastavu: Bratić, Lušić, Polić, Trumbić, Gabrilo, Bebić, Jovanović, Milardović, Kaurlo, Andrijić, Vegar, Živković, Jokić.

Igrali su, bez dvojbe, u to vrijeme najatraktivniji vaterpolo. Zašto ti velemajestori nisu bili i prvaci države, stotinu je razloga. Na Zenti svatko ima svoje mišljenje o tome, ali kad se sve zbroti, ipak krivce za prvenstvene neuspjehe valja potražiti u vlastitim redovima.

Naslov prvaka države POŠK je osvojio tek 1998. godine. To je i jedini nacionalni trijumf momčadi koja je tada igrala pod

^ Momčad POŠK-a s trofejom prvaka Europe i trenerom Matutinovićem i direktorom Bebićem
 v Momčad pobjednika Kupa Jugoslavije 1983.

Ime kluba: POŠK

Ostala imena kluba: Brodomerkur, Slobodna Dalmacija, Splitska banka

Utemeljen: 1937.

Treneri: Ivica Dabrović, Stjepko Duvnjak, Bruno Cvitan, Milivoj Bonačić, Ivo Jurišić, Siniša Vukičević, Vlaho Mišo Asić, Neven Frančeski, Momo Čurković, Toni Petrić, Neven Kovačević, Miro Trumbić, Mile Rebić, Damir Polić, Dragan Matutinović, Duško Antunović, Renato Živković, Ivan Asić, Siniša Školneković, Vinko Rossi

Predsjednici: Jerko Čulić, Vinko Ružić, Ilija Čolović, Hrvoje Čulić, Frane Mandić, Stanko Ferić, Stjepko Bradarić, Ante Krstulović, Mišo Čupić, Pero Čerina, Vinko Matijaca, Darko Šimunović, Miro Trumbić, Zvonimir Marić, Ante Bušić, Davor Barbarić, Ivo Ferić, Tonči Blagaić, Boško Knezović.

Najtrofejniji igrač: Deni Lušić

Najtrofejniji treneri: Dragan Matutinović, Momčilo Čurković

Igrač s najviše nastupa: Damir Polić

Trener s najdužim stažem: Vlaho Mišo Asić (14 sezona)

Klupske legende: Milivoj Bebić, Deni Lušić, Vlaho Mišo Asić, Frane Mandić

Rekordna godina: 1999. – prvak Europe i Hrvatski kup

Rekordna pobjeda: kup-utakmica 1977. POŠK – KPK 39:1

Trofeji: 1 naslov prvaka Europe (1999), 2 naslova Kupa

pobjednika kupova (1981. i 1983), 1 europski Superkup (1983), 3 naslova pobjednika Mediteranskog kupa (1985, 1986. i 1987),

> Na primanju u splitskom Gradskom poglavarstvu v Momčad osvajača Kupa Jugoslavije 1980.

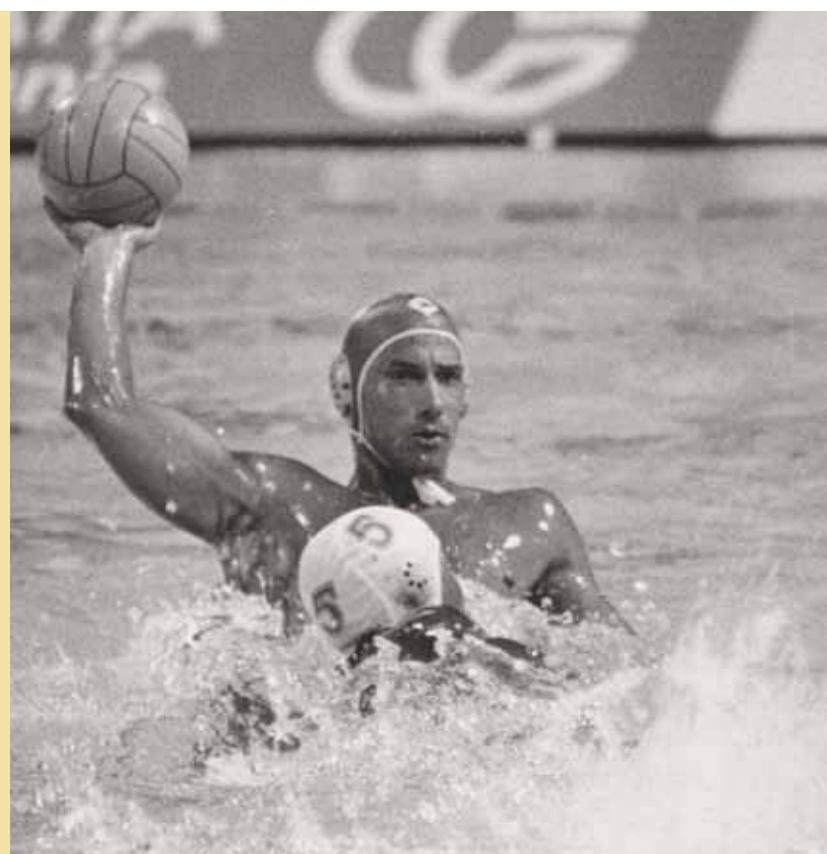
◀ Dolazak "Matutine dce" iz Napulja u Split 1999. s osvojenim naslovom najboljih na kontinentu

Δ Deni Lušić - legenda POŠK-a

imenom sponzora Slobodne Dalmacije. Bilo je to doba velike obnove vaterpola na Zenti. Nakon 15 godina opet je došlo vrijeme uspjeha i trofeja. Predsjednik kluba Ante Bušić imao je novca i pameti. Prvo je formirao stručni stožer. Sportski direktor postao je Milivoj Bebić, trener Dragan Matutinović. Angažirali su skupinu kvalitetnih igrača. Momčadi POŠK-a pristupili su Dubravko Šimenc, Alen Bošković, Teo Đogaš, Samir Barač, Slovaci Roman Polačik i Aleksandar Nagy. Sjajno je krenulo. Nakon osvojenog naslova prvaka Hrvatske u proljeće 1999. u Napulju na Final Fouru Lige prvaka

postignut je veličanstven uspjeh. Bilo je to prvorazredno iznenađenje. Tko je mogao vjerovati da će usred Napulja na plivalištu Scanone dobiti izvanredno snažnog domaćina Posillipo. Odigrali su POŠK-ovci svoju najbolju igru. Eliminirali Posillipo i u finalu, na veliku radost, dobili tada vrlo jaki Bečej. Bio je to znak za veliku feštu Splitskana u Napulju koja je nastavljena dočekom na splitskoj rivi. U obrani europskog trona POŠK-ovci su igrački bili još jači. Istina, junaci pobjede iz Napulja vratar Dragan Rebić i golgeter Alen Bošković napustili su klub, ali su POŠK-u pristupili su u

to vrijeme najbolji vratar svijeta Siniša Školneković i vrsni reprezentativci Joško Kreković i Zdeslav Vrdoljak. Prva utakmica Finala Foura Eurolige u Bečeju, čini se da je bila presudna ne samo za ishod na tom turniru, već je imala velik utjecaj i na kraj domaće sezone i na žalost na budućnost kluba. Naime, Bečej je jednostavno morao dobiti. Pomoć sudaca je bila presudna. Poništen gol Barača bio je odlučujući za konačni ishod. Bure je kasnije bilo i u finalu državnog prvenstva POŠK – Jug, na koncu kojeg su Dubrovčani dobili zlatne medalje, a Splitsani se nisu niti pojavili na dodjeli kolajni.

To je bio početak kraja velikog kluba na Zenti. Jer već po povratku s odlučujuće utakmice za prvaka u Dubrovniku, Splitska banka prekinula je sponzorski ugovor, predsjednik Davor Barbarić povukao se iz kluba. Sljedeće godine bile su sve bremenitije, POŠK je doživio veliki pad, igrači se razišli, blagajna ostala prazna. Šteta kada se zna što je plivalište na Zenti dalo hrvatskom sportu. Da se ne zaboravi, na Zenti su karijeru započeli veliki hrvatskog sporta Đurđica Bjedov, Duje Draganja, Milivoj Bebić, Deni Lušić...

VK Primorje

Rasadnik talenata

Riječko Primorje se od Drugoga svjetskog rata nije moglo hvaliti osvajanjem naslova državnih prvaka, ali je ovdašnje vaterpolsko društvo redalo trenerske i igračke "uspješnice". Bogata je paleta zapaženih trenera i igrača, koji su stizali u olimpijska i svjetska finala, osvajali zlatna odličja na najvećim natjecanjima.

U usponima i padovima kluba, po lošem će biti upamćen konac pedesetih godina prošlog stoljeća kada su riječke "kapice" bile izvan elitnog državnog razreda. To je tako trajalo sve do 1970. godine, kada je Frane Nonković, osvajač srebrne medalje na Olimpijskim igrama u Tokiju, kao trener, poslije dvanaest godina čekanja, vratio klub u Prvu ligu. Igrač i trener Nonković, uspjeh je ostvario s vratarima Antonijom Batistellom i Marijanom Risekom te Josipom Matejčićem, Borisom Koprivnikarom, Miroslavom Marasovićem, Ljubom Linšakom, Edom Simčićem, Dušanom Viškanićem, Igorom Štruceljom, Marinom Lovrovićem, Zvonkom Brklajčićem,

Franjom Nikolovom, Davorom Miletićem i Mladenom Filipovićem.

Frane Nonković je zaveslaj po zaveslaj iz godine u godinu uspješno nadograđivao momčad. Doveden Dejan Dabović, olimpijski pobjednik iz Meksika 1968. godine, a klub je 1976. počeo ostvarivati domaće i međunarodne uspjehe. Konkretno, finale Kupa kupova te godine protiv moskovskog MGU-a (3:4).

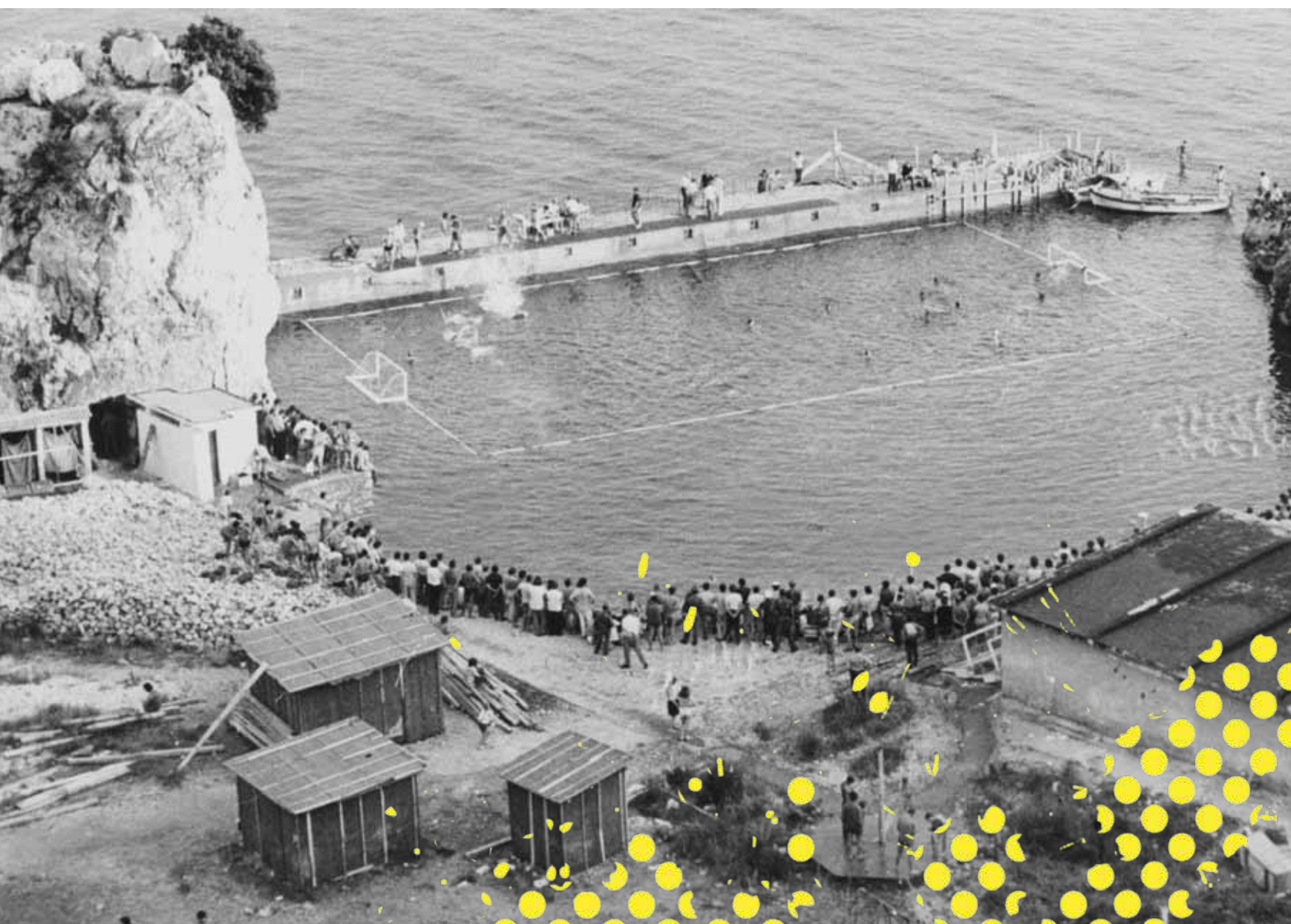
Tri godine potom Primorje se radovalo domaćem trofeju, Kupu Jugoslavije. U finalu je boljim izvođenjem četveraca svladan POŠK u Splitu. Sjajan je bio riječki golman Marijan Risek, koji je obranio čak tri najstrože kazne i omogućio radost suigračima Pučaru, Moriću, Doroševu, Matiću, Dragojeviću, Miškoviću, Roji, Musturu, Banu, Prlji, Dapčiću, Marinelliju, Ernjaku, Pelčiću i Grguriću. Novo plivalište na Kantridi postalo je središte domaćih i međunarodnih zbivanja, tu je u svibnju te 1979. odigran drugi dio FINA kupa.

^ Momčad Primorja 1979. koja je osvojila nacionalni kup te drugo mjesto u prvenstvu

^ RIJEČKE VATERPOLSKE LEGENDE – Čiro Kovačić i Jobo Curtini, četvrti i peti slijeva

7 Riječani ispred Vrata od Pila u Dubrovniku 1940.

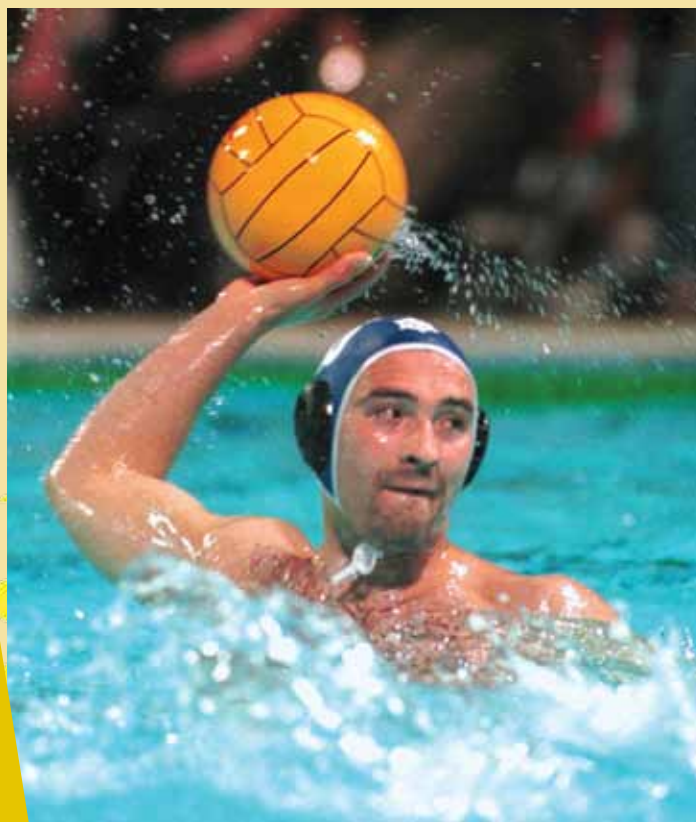
> Privremeno boravište 1971. na Gričevu

- ^ Finalisti Kupa pobjednika kupova 1976.
- 1 Trener Zoran Roje s igračima
- S trenerom Nonkovićem, Primorje je bilo hit 2004. i 2005. na domaćoj i međunarodnoj sceni
- > Samir Barać

Ime kluba: Primorje
 Ostala imena: Victoria
 Utemeljen: 1914.
 Trofeji: 1 naslov državnog prvaka (1938), 2 nacionalna Kupa (1979. i 1995) i 2 Mediteranska kupa (1984. i 1997).
 Predsjednici kluba – Karel Kukla, Žiga Neuman, Marko Burić, Danijel Paškvan, Ivan Segner, Josip Matejčić, Mate Pađen, Duško Ercegović, Vinko Mikuličić, Romano Prestini, Milorad Smokvina, Justin Cuculić, Božo Smodlaka, Milan Špehar, Blaž Polić, Srećko Matešić, Igor Koprivnikar, Vitomir Vranić, Predrag Miculinić, Srećko Vicić, Zdravko Kovačić, Zdravko Kovačić, Danko Pavešić, Predrag Vojinović, Boris Koprivnikar, Marijan Vukelić, Želimir Perović, Marijan Risek, Marin Modrić, Marijan Brala, Sanjin Kajba, Berislav Matijević, Dalibor Goleš, Željko Vidan, Predrag Sloboda
 Treneri – Rudi Reš, Ivan Chytka, Vitomir Vranić, Slavko Blažina, Artur Prebil, Vlado Smokvina, Werheimer, Istvan Szabo, Istvan Horvat, Istvan Huniady, Branko Lončar, Vazmoslav Pavešić, Filip Bonačić, Zdravko Kovačić, Ivica Curtini, Vjekoslav Despot, Tomislav Mohorić, Igor Koprivnikar, Ivan Šamanić, Ivan Tomić, Vlado Rajković, Lovro Radonić, Frane Nonković, Đuro Cirković, Ljubiša Mečkić, Feđa Penović, Toni

Novi riječki uzlet je doživljen je 1983. godine pod palicom trenera Dejana Dabovića. Riječka momčad zaredala je uspjehe i konkurirala za naslov državnog prvaka. Uspjesi Zorana Roja, Sergija Afrića, Ade Doroševa, Marijana Riseka, Mladena Miškovića, Gojka Dragojevića i društva imali su priličan odjek. Tribine otvorenog plivališta na Kantridi bile su dobro popunjene, bio je "dir" otići na vaterpolo prije izlaska u Opatiju. Riječani su, međutim, u odlučujućem susretu kod kuće s POŠK-om doživjeli poraz, jedan od dva u cijelom prvenstvu. U biti matirao ih je sjajni Milivoj Bebić, tada možda najbolji igrač na svijetu. Tu se Primorje "oprostilo" od borbe za naslovom.

Iduće godine stiže ipak trofej Mediteranskog kupa. U polufinalu su bolji od Lazija 10:9, u finalu od Catalunye čak 18:8. Roje je pritom najbolji igrač završnog turnira, Risek najbolji vratar, a Afrić sa 21 golom, najbolji strijelac.

Klub je osamostaljenjem Hrvatske doživio novi uspon. Iz Napulja se vratio Zoran Roje, 1993. preuzeo je mjesto na klupi, što je bilo zalogom budućih uspjeha. Damir Glavan, Igor Hinić i Samir Barač stasaju pod budnim okom vaterpolskog znalca, razvijaju se u asove. Pun pogodak je dovođenje vaterpolskog lirika Josipa Vezjaka kada je Primorje krenulo u osvajanje hrvatskog Kupa 1995. godine.

U finalu s Jugom na Kantridi u sjajnoj atmosferi – 11:11, ali Riječani su dominantni u uzvratu te potapaju velikog suparnika 13:11. Petrić, Vezjak, V. i D. Burburan, Šimac, Pejić, Vicić,

Benić, Gović, Barač, Hinić, Glavan, Kaid i Vuković s trenerom Rojom, direktorom Damirom Radonićem svečano su dočekan na Kantridi. Ova momčad, u koju je došao Rus Sergej Jevstignjejev, iduće sezone zablistala u Kupu kupova. U četvrtfinalu je svladana Pescara s Manuelom Estiartetom (5:9 i 13:8 u produžetku u Rijeci). U polufinalu se igralo Romom. Riječani su doma pobijedili 12:10, ali je u Rimu bilo 14:11 za domaćine. Ova riječka momčad se radovala i još jednom Mediteranskom kupu, 1997. godine u Izraelu kada je u finalu svladana Catania 10:4.

U novom tisućljeću nova generacija ostvarila je nove uspjehe. Kako je Roje 2003. postao izbornik hrvatske reprezentacije, momčad je preuzeo njegov asistent Željko Tonković i zaredao uspjesima. U Euroligi Riječani su se uspjeli čak plasirati na Final Four u Budimpešti. U polufinalu je domaći favorit Honved pobijedio 7:6, ali u susretu za treće mjesto u produžetku je izborna pobjeda 9:7, za treće mjesto u Europi, najveći međunarodni uspjeh kluba.

U domaćem prvenstvu Primorje je u finalu s Jugom. Prvu utakmicu u Kuparima domaćin je dobio u produžetku 12:11, a Gospari su slavili i pred nakrcanim tribinama na Kantridi, bilo je čak 12:5. D. Car, Bukovac, Sablić, Beltrame, Brala, Kancijanić, Gudić, Turina, Burić, Franković, Premuš, Tiškovski, Španjol, Roje, Alen Brala, B. Car, Krizman, Vrljić, Deželjin i Frajman aduti su trenera Željka Tonkovića za vjerojatno najuspješniju sezonu koju Primorje pamti.

VK Šibenik

Crnica zlatnog sjaja

Odakle početi priču o šibenskom vaterpolu? Od propagandne utakmice, odigrane daleke 1924. godine, protiv posade engleske krstarice Stuart ili od drvenog, improviziranog plivališta na Pakleni, do kojeg su pedesetih godina minulog stoljeća šibensku djecu željnu plivanja i loptanja u vodi vozili mali vojni brodovi? Je li za polagani, ali siguran rast današnjeg VK Šibenik, bila presudnija omladinska radna akcija, kojom je ubrzana izgradnja otvorenog, olimpijskog bazena u Crnici, ili benevolentnost Uprave hotelskog naselja Solaris koja je 1971. godine široko otvorila vrata zimskog plivališta vaterpolistima? U priči vrijedi spomenuti ne samo domaće zanesenjake (Anton Baica, Mile Nakić, Bojan Krvavica, Danko Jerković), bez kojih ne bi ni bilo temelja poznate šibenske Škole vaterpola, već i mađarskog stručnjaka Egona Kissa, koji je imao pozitivne drskosti da kao 15-godišnjake gurne u seniorsku vatra nesporno talentirane Pericu Bukića, Denisa Šupu, Sandra Santinija...

Teško da bismo svjedočili o posljednjim europskim dometima Šibenčana da se, makar neformalno, Bukić matičnoj Crnici nije vratio na najbolji mogući način, pomoći oko jačanja momčadi i izgradnje novog, zimskog bazena.

Desetljećima su svi sportovi u Šibeniku bili posve u sjeni veslanja i nogometa. Krešimirov grad se nije mogao pohvaliti vaterpolskom tradicijom kakvom se diče Rijeka, Split i Dubrovnik, pa nije ni čudo što je temelje današnjem europski priznatom klubu praktički udario Dubrovčanin Anton Baica te manjim dijelom Splitsani Toni Petrić i Feđa Penović. Zato se Šibenik istinski radovao kada su vaterpolisti postali drugoligaši, a ludovao kada je prije 34 godine izboren prvoligaški status.

- Šibenska djeca su beskrajno darovita za gotovo sve sportove, možda i najdarovitija koju sam ikad vidio. Treba

ih samo upregnuti u stručni rad, pa rezultati neće izostati – zborio je desetak godina poslije Toni Petrić.

Najbolji argument Petrićevoj tezi bio je, nema sumnje, Siniša Belamarić Cimprić, svestrano darovit sportaš. Bio je sjajan rukometaš, košarkaš i plivač leđnim stilom, ali se na kraju opredijelio za vaterpolo. Prebrzo ga je, međutim, prepoznao stari vaterpolski lisac Dubrovčanin Vlaho Orlić Bata te ga preselio u Partizan, u kojemu se Cimprić okitio brojnim klupskim i reprezentativnim trofejima.

Kasnija više nego privlačna priča iz Crnice bila je i silan izazov gotovo svim najboljim hrvatskim stručnjacima. Zar o tome ne svjedoči podatak da su klupu šibenskog vaterpolskog prvoligaša grijala čak petorica izbornika (Nakić, Seifert, Matutinović, Kovačević, Đuho). Šibenčanin Mile Nakić vjerojatno je jedan od rijetkih svjetskih stručnjaka koji je bio izbornik u čak četiri države (Jugoslavija, Grčka, Iran, Slovačka).

Nakić je bio gotovo presudan za prve, ozbiljnije rezultate Škole vaterpola kad se kapice juniorske reprezentacije domoglo više šibenskih mladića: Pavić, Krstajić, Đurđević, Lončar... Bila je to selekcija koju je vodio pokojni kotorski stručnjak Trifun Miro Ćirković, a u kojoj se našao i kasniji ponajbolji igrač svijeta Milivoj Bebić.

Nakić je kormilario polaganim, ali sigurnim usponom šibenskog vaterpola, u kojemu su nemali doprinos izravno u vodi dali splitski veterani Vinko Rosić, Ante Matošić, Pero Jakaša i Vjekoslav Duhović te zagrebački dečki, među kojima valja izdvojiti Darka Gojanovića, purgera šibenskih korijena. Njihovi pogoci i asistencije i te kako su ugrađeni u prvoligašku promociju Šibenika, temeljenog i na domaćim momcima (Renje, Juraga, Baica, Terzanović, Ninić, Šare).

U ondašnjem vaterpolskom svijetu šibenski Solaris bio je zapažen ne samo po brzom natjecateljskom usponu, već i po iznimnom zanimanju gledatelja. Važne drugoligaške utakmice, poput derbija s kranjskim Triglavom, pratile su u pravilu do kraja ispunjene tribine.

Ime kluba: VK Šibenik
 Ostala imena: Mornar, Šibenik, Solaris, Šibenik NCP
 Utemeljen: 1953.
 Veliki predsjednici: Bogdan Krvavica, Anton Baica.
 Legendarni treneri: Toni Petrić, Ante Nakić, Egon Kiss, Danko Jerković, Aleksandar Seifert, Grgo Renje, Dragan Matutinović, Milivoj Bebić, Neven Kovačević, Veselin Đuho, Ivica Tucak
 Legendarni igrači: Siniša Belamarić, Ratko Karković, Vinko Rosić, Ante Matošić, Pero Jakaš, Vjekoslav Duhović, Dejan Dabović, Vitomir Juraga, Grgo Renje, Reiz Đurđević, Dragan Lončar, Robert Pavić, Sandro Santini, Denis Šupe, Ivica Ševerdija, Perica Bukić, Renato Vrbičić, Ivica Tucak, Edi Brkić, Andrija Komadina, Dalibor Perčinić, Fran Paškvalin

< Momčad Solarisa s trenerom Nakićem koja je 1976. ušla u Prvu ligu

1 ŠIBENIK, 1984. – Aleksandar Seifert (trener), Roko Akrap, Zoran Radovčić, Denis Šupe, Reiz Đurđević, Denis Seferović, Grgo Renje, Bojan Krvavica (direktor), Dragan Lončar (stoje); Davor Popović, Perica Bukić, Željko Sladić, Sandro Santini, Siniša Belamarić, Saša Santini (čuče)

> ŠIBENIK, 1985/86. – Admir Bura, Dragan Lončar, Roko Akrap, Blaž Krnić, Perica Bukić, Zoran Radovčić, Jadran Ljuba, Reiz Đurđević, Grgo Renje (trener) (stoje); Željko Sladić, Denis Šupe, Ivica Ševerdija, Konjevoda, Nikica Gulin (čuče)

Bilo je to doba kad je broj zimskih bazena u državi bio ispod zbroja prstiju na obim rukama. Nije onda ni čudo što su grad Šibenik i hotelsko naselje Solaris bili kao mala vaterpolska tvrđava. U šibenskoj su vodi, valja se prisjetiti, kao "prisilni" domaćini do svojih europskih trofeja stigli i zagrebačka Mladost i nekad sjajni korčulanski KPK.

Nije se Šibenik odmah udomačio u prvoligaškom društvu. Povremeno se plovilo na relaciji Prva – Druga liga, a najviše bilo u donjem dijelu prvoligaške ljestvice.

Početkom osamdesetih godina minulog stoljeća Solaris se od prvoligaškog autsajdera preobrazio u člana visokog društva. Utakmice na otvorenom bazenu u Crnici pratilo je i do 3.000 gledatelja. Bilo je to doba silnog procvata šibenskog športa u cjelini kad su na Baldekinu i Crnici narasla tri talenta svjetske vrijednosti – Dražen Petrović, Danira Nakić i Perica Bukić.

No, nije Bukić bio usamljen po vaterpolskim majstorijama u ondašnjem Solarisu, koji je vodio mladi trener Grgo Renje, talentom su iskakali i Sandro Santini, Denis Šupe, Ivica Ševerdija... I tko zna bi li favorizirani i svemoćni Partizan 1984. godine izdržao utrku za naslov sa Šibenčanima da se nije umiješao beogradski ured VSJ-a koji nije dopustio registraciju zagrebačkog vratara Zorana Bajića za Solaris!? Perica Bukić napustio je matični klub i rodni grad bez osvojenog seniorskog naslova, ali sa zlatnom olimpijskom medaljom, koju je u Los Angelesu osvojio kao član šibenskog prvoligaša. Kako su, pak, teške bile šibenske ratne godine! Tko je razuman mogao za vrijeme opće i zračne opasnosti, koje su u Krešimirovu gradu trajale gotovo tisuću dana, voditi djecu na trening! Nad Crnicom se nadvila ozbiljna dvojba: nastaviti pod nemogućim uvjetima ili staviti privremeno ključ u bravu. Srećom, ratni predsjednik Edi Baica i njegovi suradnici nisu pribjegli gorjoj varijanti. Mali je klupski autobus gotovo svakodnevno vozio seniore i djecu u susjedni Split. Vrata svojih bazena Šibenčanima su širom otvorili gotovo svi hrvatski prvoligaši, omogućili im ne samo trajanje već ponovno silno buđenje.

Godine 1999. pred Šibenčanima je prvi puta zadrhtala i Europa. Samo je sreća spasila onomad silni Szeged (Fodor, Molnar, Steinmetz) u sudaru sa Solarisom. Opet je kao u borbi s Partizanom za naslov prvaka na šibenskoj klupi bio Grgo Renje. A u vodi sretan spoj iskusnih povratnika (Vrbičić, Tucak, Šupe) s darovitim mladićima (Perčinić, Komadina, Brkić). Još snažniji je bio drugi šibenski europski iskorak kada im je 2007. trofej pobjednika Kupa LEN jednostavno ošet u finalnoj utakmici protiv ruskog Sintez iz Kazana. Bio je to ne samo snažan šibenski, već i hrvatski iskorak. Jer u nesuđenom šibenskom slavlju trebali su sudjelovati i Dubrovčanin Ivan Sukno, i Zagrepčanin Fran Paškvalin, talentirani mladići, kojima je "kuhanje" u šibenskoj vodi bilo najbolja preporuka za povratak u Jug i Mladost. Kako je tek momčad darovitog trenera Ivana Tucka zakuhala prvenstvo Hrvatske 2007/08!? U doba najžešćeg prozivanja Šibenika kao "filijale Mladosti" ili nekorektnog tumačenja pomoći Perice Bukića matičnom klubu, Šibenčani su u polufinalu doigravanja nadigrali Žapce u Zagrebu. Nisu imali snage za još jedan iskorak, pa je Mladost "uskrsla" kad su je već prekrizili. No, ostali su komplimenti na šibensku adresu.

– Prava je sreća što je u hrvatskom vaterpolu narastao Šibenik. Konačno imamo i treći u klub u dosad monotonoj utrci Juga i Mladosti – iskreno je rekao Goran Sukno. Ukratko, da Šibenčana nema u hrvatskom vaterpolu, trebalo bi ih izmisliti. Ne samo zbog kluba i plejade igrača, već i dužnosnika i sudaca (Bukić, Klisović, Štampalija). Zbog publike, koja na fanatičan način puni tribine u Crnici. Zbog škole vaterpola koja okuplja u pravilu više od 200 dječaka i mladića. Zbog baze u kojima su ligaške utakmice neizbježan dio sportsko-turističke razglednice: Betina, Brodarica, Primošten, Tisno. Zbog manifestacije Bodulska pripetavanja kada se u vaterpolu nadmeću otoci Krpanj, Žirje, Kaprije, Prvić i Zlarin. Svega, što Crnici daje dodatni, zlatni sjaj.

VK Medveščak

Jedini prvak države iz druge lige

Klub koji je u Zagrebu u vječnoj sjeni daleko uspješnijeg "vodenog brata" Mladosti. Ali Medveščak je klub koji ima svoju povijest, tradiciju, svijetle trenutke, velika igračka, a napose trenerska imena. Istina, ovaj je klub imao i teških trenutaka, pa i više od desetljeća zamrznute aktivnosti, ali bez ovog kluba hrvatski bi vaterpolo bio okrnjen, nepotpun. Klub koji je cijelu svoju povijest, a poglavito posljednja dva desetljeća, gotovo isključivo igrački vezan na djecu iz zagrebačkog bazena. To Medveščak čini klubom s izrazitim purgerskim štihom.

Medveščak svoje izvorno uporište, svojevršno gnijezdo, ima na Šalati, brežuljku u strogom središtu hrvatske metro-pole, praktički ponad Katedrale. Ondje se vaterpolo igrao neposredno nakon Drugoga svjetskog rata, godine 1946. u sklopu plivačke sekcije tadašnjeg Sportskog društva Slavija, koje će istog ljeta biti preimenovano u Dinamo.

Tvorac vaterpola na Šalati, otac Medveščaka je Mirko Mirković, svojedobno vaterpolist reprezentativnog ranga, preuzeo je istodobno na sebe ulogu prvog trenera, igrača, ali i tajnika kluba. Pogodovalo im je što se iste godine krenulo u izgradnju olimpijskog bazena na Šalati koji je otvoren već godinu kasnije, 1947. Od godine 1948. klub djeluje pod imenom Naprijed da bi se godinu kasnije natjecali u Drugoj ligi. Početkom pedesetih godina prošlog stoljeća u momčadi se pojavljuju dvojica igrača koji će obilježiti povijest svjetskog vaterpola. Aleksandar Coša Seifert i Alfred Balen. Obojica su

Ime kluba: Medveščak

Ostala imena: Slavija, Dinamo, Naprijed

Utemeljen: 1946.

Treneri prve momčadi: Mirko Mirković, Aleksandar Seifert, Alfred Balen, Predrag Medvedić, Jakov Matošić, Juraj Amšel, Vlado Hrestak, Mladen Kuštrak, Zoran Curiš, Ozren Bonačić, Davorin Golubić, Tino Vegar, Ivan Asić

Predsjednici: Slavko Srića, Ante Lučev, Dušan Arneri, Vlado Lončarić, Ivica Brezović, Zlatko Uzelac, Hrvoje Petrović, Mijo Rilje, Niko Vikić, Viki Glovacky, Davor Dokonal, Borivoj Sever, Maro Perićić, Ljubo Bušić, Stjepan Brolich, Tomislav Buterin, Tomislav Paškvalin, Petar Selem

Trener s najdužim stažem: Vlado Hrestak (11 sezona)

Klupske legende: Aleksandar Seifert, Alfred Balen, Ivo Puharić, Miško Mišić, Zdravko Hebel, Ronald Lopatny, Bruno Spiz, Duško Baždar, Zoran Curiš
Rekordna sezona: 1965/66. (osvojeno Zimsko prvenstvo i ulazak u Prvu ligu)

poniknula u Medveščaku, ali obojica su bili tvorci, treneri europskih divova u drugim klubovima. Seifert u Mladosti (4 naslova prvaka Europe), Balen u berlinskom Spandauu (2 naslova prvaka Europe i 8 naslova njemačkog prvaka). Ova momčad zajedno s Ivom Puharićem, Dubravkom Ježinom, Miškom Mišićem i ostalima godine 1951. prvi put ulazi u Prvu ligu. Tu su i ostali do 1953. kada su administrativnom odlukom ispali, iako su u konkurenciji osam prvoligaša sezonu završili na šestom mjestu.

Do povratka u elitno društvo proteći će punih 13 godina u kojima je sastavom Naprijeda prodefiliralo nekoliko zanimljivih imena. Tako su na Šalati sredinom pedesetih godina prošlog stoljeća igrali kasnije poznati pjevač Miro Ungar, kao i zlatni olimpijci Ronald Lopatny, Zdravko Hebel. Iznimno bitna godina u povijesti je 1961. Ne, klub još uvijek igra u Drugoj ligi, ali mijenja ime u sadašnje – Medveščak. Pet godina kasnije, trenutak za povijest. Čak ni ponajbolji poznavatelji vaterpola u Hrvatskoj ne znaju da ovaj klub ima jedan naslov državnog prvaka! Godine 1966. Medvjedi su osvojili Zimsko prvenstvo tadašnje Jugoslavije i to kao drugoligaš u konkurenciji daleko moćnijih Mladosti, Partizana, Juga i splitskih klubova! Medveščak je jedini drugoligaš u povijesti koji je osvojio zimsko prvenstvo. Iste godine, Medveščak se vratio u prvoligaško društvo, a ove su uspjehe pod ravnanjem Coše Seiferta ostvarili: Ante Matošić, Božidar Pavešić, Darko Gojanović, Eduard Lutilsky, Osvit Dvoržak, Ronald Lopatny, Daslav Hranuelli, Vojko Mikac, Aleksandar Černi, Ranko Borić i Dražen Katunarić. Medveščak će u Prvoj ligi ostati do 1968, ali se i ekspresno vratiti 1969, da bi ponovo ispali, i iznova se vratili 1972. Treće ispadanje iz Prve lige 1973. bilo je kobno. Klub je, naime,

zbog nagomilanih novčanih problema te odlaska većine igrača (ponajviše u Mladost), zamrznuo svoje djelovanje. Takvo će stanje trajati sve do 11. studenog 1984. kada nekolicina igrača Mladosti na čelu s Marijanom Štekovićem, Davorom Dokonom, Brunom Spizom i Franom Gavranićem na Osnivačkoj skupštini obnavlja rad Medveščaka. Od 1986. igraju u Drugoj ligi, godinu potom Univerzijada nosi i obnovu bazena na Šalati. Godine 1988. Medveščak je prvi put udomačio kadetski međunarodni turnir Mali Medo, koji je s vremenom izrastao u najprestižniji turnir tog uzrasta na svijetu! Seniori Medveščaka se, pak, vraćaju u Prvu saveznu ligu države pred raspadom godine 1989. Osamostaljenjem Hrvatske, Medveščak postaje nacionalnim prvoligašem, status koji više nikada neće izgubiti. U hrvatskom prvenstvu Medvjedi se nikada nisu u seniorskoj konkurenciji borili za vrh, ali ovaj je klub postao poznat po vrlo dobrom radu s mlađim kategorijama u kojima gotovo svake godine osvajaju nacionalno prvenstvo ili kup.

Uz to, u to su vrijeme u klubu sa Šalate stasali neki odlični igrači koji su zaigrali i u hrvatskim reprezentacijama, poput Vedrana Jerkovića, Tomislava Rogina, Hrvoja Šintića, Marka Dragčevića, Ivana Kucarova, Hrvoja Brlečića, braće Borne i Hrvoja Hrestaka, Marka Pintarića, Vlatka Večkoveca, Dalibora Subote, Žarka Župana, Alana Bojića, Domagoja Čulea, Luke Kolara, Matea Čuka, Franka Geratovića, Petra Jurja Selema...

Od godine 2004. vaterpolisti Medveščaka preselili su u Novi Zagreb, na novoizgrađeno plivalište Utrina. No, duša, srce Medvjeda ostali su u njihovu izvornom gnijezdu, na Šalati.

Korčulanski plivački klub

Najmanje mjesto s euro-pokalom

Ime kluba: Korčulanski plivački klub – KPK
 Utemeljen: 1930.
 Klupske legende: Gojko Arneri, Felice Tedeschi, Marinko Bojić,
 Boško Lozica, Slobodan Trifunović, Duško Antunović, Perica
 Richter, Perica Radonić, Velebit Veršić, Uroš Marović, Žarko
 Lozica, Bojan Lozica, Ivo Lozica, Nebojša Jeričević, Milovan
 Tomić
 Rekordna sezona: 1978/79. – pobjednici Kupa Jugoslavije i
 Kupa pobjednika kupova
 Trofeji: 1 nacionalni kup (1978) i 1 Kup kupova (1978)

Vaterpolo se u Korčuli počeo igrati 1926. godine. Korčulanski đaci, koji su se školovali u Dubrovniku (Dušan Arneri, Rafo Ivančević, Jozo i Milo Fazinić, Stjepo Marinović i Mladen Foretić), pioniri su igranja vaterpola u Korčuli. Isprva je to bila samo jedna od igara za vrijeme ljetnog raspusta, ali je njezina atraktivnost počela privlačiti pozornost sve većeg broja mladih na gradskim kupalištima na Banjama, pod Zakrjan, u Svetoga Nikole, u Strečici.

Godine 1930. počeo se ozbiljnije igrati vaterpolo.

Organiziraju se prve utakmice s momčadima iz susjednih mjesta ili posadama raznih vojnih brodova koji su navraćali u Korčulu. Izabran je i predsjednik. Bio je to Svetko Tedeschi Santov te se 1930. godina smatra godinom rođenja Korčulanskog plivačkog kluba. Službeni oblik KPK dobio je sedam godina poslije, 1937. godine, kada je održana Osnivačka skupština te je klub registriran sukladno tada važećim zakonskim propisima.

U razdoblju od 1930. do 1937. u klupskim arhivima zabilježene su utakmice protiv momčadi Vila Velebita (školskog broda Nautičke škole iz Dubrovnika), Plivačkog kluba Orebić, reprezentacije Kraljevske mornarice, podmorničke flotile kraljevske mornarice H.M.S. Queen Elisabeth, Plivačkog kluba Domagojci, Plivačkog kluba Makarska...

Godine 1934. KPK je prvi put gost, i to Jadrana u Splitu, a tijekom 1935. protiv Ilirije odigrana je prva noćna utakmica pod rasvjetom u Korčuli.

Godine 1940. KPK je osvojio prvo mjesto na vaterpolskom i plivačkom prvenstvu Splitskog podsaveza u Jelsi na Hvaru, što je prvi sportski uspjeh korčulanskih vaterpolista na nekom službenom natjecanju.

Sportska aktivnost tijekom Drugoga svjetskog rata je, naravno, prestala. Bilježi se nastup članova prve momčadi

KPK Dinka Rizzija i Tonija Filippija, koji su 1944. godine u Rimu nastupili za reprezentaciju Jugoslavije.

Godine 1948. KPK nastupa u Drugoj ligi te osvaja peto mjesto. Sljedeće sezone su treći, a 1950. godine drugi. Isti uspjeh ostvarili su i 1952. kada su razigravali s posljednjeplasiranim prvoligašem Naprijedom iz Zagreba za ulazak u viši rang natjecanja. Međutim, ne uspijevaju pobijediti, ali godinu dana poslije KPK je prvi put u povijesti postao prvoligaš. Uspjeh je ostvario u sastavu: Stanko Baždarić, Krešo Petrović, Kristo Radonić, Branko Milat, Gojko Arneri, Livio Ballarin, Mato Maglov, Robert Tomović, Gojko Arneri. Godine 1954. KPK je sačuvao status prvoligaša, a Gojko Arneri, Lovro Radonić i Tomislav Franjković nastupaju za reprezentaciju. Potom 1955. KPK ispada iz Prve lige, ali se u nju vraća već 1957. Ponovo ispada te je 1958. drugoligaš, da bi slijedio novi brzi povratak 1959. Novo ispadanje u niži rang (1960) i novi povratak (1961). Nakon što su ispali 1962. godine iz Prve lige porazom u neizvjesnoj utakmici od Partizana, KPK je sve do 1973. godine drugoligaš.

Imena koja su se najčešće pojavljivala u zapisnicima tih godina su: Gojko Arneri, Branko Milat, Livio Ballarin, Mato Maglov, Robert Tomović, Ivo Jeričević, Žak Montana, Martin Šegedin, Felice Tedeschi, Egon Padovan, Žele Milat, Nikica Ivančević, Krešo Petrović, Darko Lozica, Svemir Vilović, Miće Drušković, Žele Sessa, Andro Depolo, Pere Šegedin, Želimir Sardelić, Joško Padovan, Frano Srhoj, Ante Milat... Krajem pedesetih i početkom šezdesetih godina prošlog stoljeća najbolji igrači KPK odlaze u najjače klubove. Jedini koji je bez razmišljanja uporno ostajao u Korčuli vjerujući u opstanak vrhunskog vaterpola u tom gradu bio je čuveni Gojko Arneri, bivši reprezentativac, sportski i ljudski uzor svakog mladog Korčulanina. Iako je nakon završetka

< Zajednička fotografija KPK i splitskog Jadrana 1937.

^ Pobjednici Kupa bivše Jugoslavije 1978.

7 Osvajači Kupa pobjednika kupova 1979. s trenerom Antunovićem

fakulteta živio u Zagrebu, svakog ljeta se vraćao u Korčulu gdje je igrao sve do 1973. godine kada je bio kapetan momčadi koja se ponovo vratila u Prvu saveznu ligu. Uz njega 1973. su igrali Felice Tedeschi, koji se te godine nakon završetka uspješne igračke karijere u beogradskom Partizanu vratio u Korčulu, te Bojan, Žarko, Ivo, Boško i Jugo Lozica, zatim Mlađan Božović, Klaudio Bojić, Antun Komparak, Jakša Nadilo i Marinko Vilović.

Boško Lozica neizostavni je član reprezentacije, a u sezoni 1975. bio je i prvi strijelac i najbolji igrač Prve lige. Godinu poslije KPK je treći. Duško Antunović je 1977. nakon zaključenja igračke karijere u Partizanu, bez ijednog dana trenerskog iskustva, preuzeo vođenje seniorske momčadi. Te prve sezone pod njegovim vodstvom KPK je ponovo treći.

Godina poslije, 1978, godina je najvećeg uspjeha korčulanskog sporta. Korčulanski plivački klub osvaja Kup Jugoslavije, u Prvoj ligi je drugi (bod manje od prvaka Partizana), a u Europi osvajač Kupa kupova. Uspjeh je ostvarila momčad za koju je igralo deset igrača poniklih u klubu, sa samo dvojicom igrača sa strane, Splićanima Urošem Marovićem i Milovanom Tomićem. Cijela Europa piše o osvajaču europskog trofeja iz mjesta s ne više od 2.500 stanovnika. Kup Jugoslavije Korčulani su osvojili na finalnom turniru održanom u šibenskom Solarisu i to pobjedama protiv Kotora, zagrebačke Mladosti te hercegnovskog Jadrana. "Zlatne kapice" Korčulanskog plivačkog kluba su: braća Boško, Žarko, Bojan i Ivo Lozica, Slobodan Trifunović, Marinko Bojić, Nebojša Jeričević, Perica Radonić, Perica Richter, Uroš Marović, Milovan Tomić i Velebit Veršić. Trener je bio Dušan Antunović, a predsjednik kluba Dušan Kalogjera.

Kup kupova KPK je osvojio na finalnom turniru u Kuparima 1979. Korčulani su bili prvi s dvije pobjede i jednim porazom. Bili su bolji od napuljskog Canottierija 8:5, njemačkog Rotte Erdea iz Hamma 14:6, dok su izgubili od mađarskog Ferencvarosa 10:8, ali taj poraz ih nije koštao gubitka europskog trofeja koji su osvojili trener Duško Antunović te igrači Slobodan Bobo Trifunović, Uroš Marović, Velebit Veršić, Milovan Tomić, Nebojša Jeričević, Žarko Lozica, Marinko Bojić, Perica Radonić, Boško Lozica, Perica Richter i Bojan Lozica. Nedugo nakon velikog uspjeha, nezapamćene fešte u Korčuli, KPK je u Ljubljani izgubio utakmicu europskog Superkupa od prvaka Europe, mađarskog OSC-a.

Na žalost, Korčulanski plivački klub nije imao uvjete za rad tijekom čitave godine (zatvoreni bazen). Brojni pokušaji izgradnje zatvorenog bazena nisu urodili plodom. Uz to, klub nije bio u mogućnosti zadržati najbolje igrače te nakon najvećih uspjeha i već nezaboravne 1978. počinje pad.

Momčad KPK je 1979. u pomlađenom sastavu osma u Prvoj ligi. Svaka sezona potom je borba za ostanak, a 1984, nakon 11 sezona među prvoligašima, KPK je ispao u Drugu ligu. Istina, već sljedeće godine se vratio među najbolje, no, tada je odigrao svoju posljednju prvoligašku sezonu. Naime, budući da se od 1986. prvenstvo više nije igralo ljeti, članovi KPK donose odluku o odustajanju od nastupa u Prvoj ligi. Te iste godine prvi su u Drugoj ligi, ali odustaju od kvalifikacija za Prvu ligu.

Nakon Domovinskog rata, od kada je Hrvatska samostalna i suverena, Korčulanski plivački klub član je južne skupine Druge državne lige (jedno vrijeme jedinstvene Druge lige) u kojoj igra i danas.

05

ČETVRTINA

Jadranske sirene – ženski vaterpolo u Hrvatskoj

Za razliku od muškog svijeta, povijest ženskog vaterpola u Hrvatskoj je bitno skromnija, kraća. Dok su se prvi Hrvati s loptom u vodi pojavili početkom 20. stoljeća, dame su to izvele bitno kasnije.

Prva ženska vaterpolska ekipa osnovana je još davne 1981. godine u Betini na otoku Murteru. Godinu dana Betinjanke su bile bez suparnica, time i bez utakmica, da bi 1982. bio osnovan ŽVK Vela Luka. Odmah su odigrana prve dvije utakmice ženskog vaterpola u Hrvatskoj. Bolje su bile Velolučanke pobijedivši prvo kod kuće 24:4, ali i kod gošći, u Betini 16:3.

Od 1987. do 1990. u Hrvatskoj djeluju ukupno četiri ženska vaterpolska kluba: Vela Luka, Jadran-Koteks (Split), Mladost (Zagreb) i ŽVK Kvarner Express (Opatija). U ljeto 1988. godine održano je prvo službeno prvenstvo Hrvatske na kojemu su sudjelovali samo Jadran Koteks i Kvarner Express. Te, kao i sljedeće godine, slavile su Splitske.

No, pobjednice povijesnog službenog prvenstva samostalne Republike Hrvatske 1990. godine bile su vaterpolistice ŽVK Kvarner Express. Rat je, međutim, na malo više od 10 godina zamro svaku aktivnost vaterpola u Hrvatica.

Tako je bilo sve do veljače 2001. kada je u Šibeniku, na bazenu hotela Solaris organiziran prvi vaterpolski nacionalni kup za dame. Uz zagrebačko Aurum osiguranje i Gusar iz Svetog Filipa i Jakova, s dvije je ekipe došla Splitska banka (POŠK). Prva ekipa Splitske u finalu je pobijedila Zagrepčanke 15:9. Iste godine u srpnju u Svetom Filipu i Jakovu turnirski je do naslova prvih prvakinja države došla Splitska banka u konkurenciji domaćeg Gusara, Aurum osiguranja i Kaštela. Prvi naslov prvakinja Hrvatske, tog 14. srpnja 2001. ponovo osvajaju Splitske koje će suvereno vladati hrvatskim ženskim vaterpolom u tom prvom desetljeću. Ne želeći nikoga posebno izdvajati, ipak valja spomenuti iz tog razdoblja dvojicu trenera koji su značajno pripomogli buđenju ženskog vaterpola u nas – Duško Baždar u Zagrebu odnosno Nikša Savin u Splitu.

< UTAKMICE REPREZENTACIJE – 2010.
 ▲ MLADOST – prvakinja Hrvatske 2010.
 ▲ HRVATSKA ŽENSKA VATERPOLSKA REPREZENTACIJA – 2004.
 > SPLITSKA BURA – prvakinja Hrvatske 2001. s trenerom Nikšom Savinom

Godine 2004. splitske se vaterpolistice izdvajaju iz POŠK-a te utemeljuju ŽVK Bura. Podno Marjana je u tim početnim godinama koncentrirana kvaliteta, ali nadmetanja, a time i priče o ženskom vaterpolu ne bi bilo niti bez Aurum osiguranja (kasnije Zagreba), šibenske Victorije, Gusara, riječkog Primorja, dubrovačkog Juga, pulske Istrijanke, Kaštela, rovinjskog Delfina...

Prvi nastup hrvatske ženske vaterpolske reprezentacije bilježimo u Splitu, 6. srpnja 2002. U prijateljskom je susretu Hrvatska pobijedila Sloveniju 8:3, a u tom povijesnom, premijernom nastupu Hrvatska je nastupila u sastavu: Maja Tešija, Mia Budišin, Marija Serdar, Maja Duduković, Dana Radosavljević, Sani Lemac, Anamarija Reić Kranjac 1, Borka Širola 4, Iva Volčanšek, kapetanica Ivana Primorac 1, Jelena Šarić 2, Žana Ukić, Nina Kozulić i Nataša Anđelić, uz prvog izbornika Nikšu Savina.

U kolovozu godine 2007. HVS je prvi put prijavio juniorsku žensku vaterpolsku vrstu za Europsko prvenstvo u Grčkoj. Nastup Jadranskih sirena, odnosno hrvatskih vaterpolistica, na Europskom seniorskom prvenstvu u Zagrebu 2010. pod izborničkom palicom Mikija Damjanića apsolutna je kruna ženskog vaterpola u Hrvatskoj. Pomaci su možda zasad maleni, minimalni, ali bitno je kako i ženski vaterpolo u Hrvatskoj zna samo jedan smjer – naprijed!

< VATERPOLISTICE ZAGREBA – pobjednice Kupa Hrvatske
2003. s trenerom Duškom Baždarem

> REPREZENTACIJA 2010.

v Hrvatski ženski vaterpolo iz godine u godinu se sve više
razvija

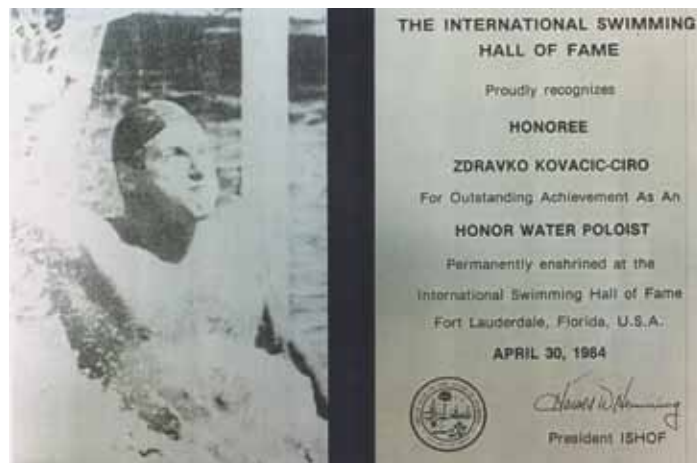

Kvartet Hrvata u Kući slavnih

Američki grad Fort Lauderdale na Floridi od 1965. godine dom je Međunarodne kuće slavnih vodenih sportova, tijela koje kao mjerodavnu instituciju u kojoj se poštuju najveći od najvećih prihvaća i FINA, Svjetska federacija vodenih sportova.

Hrvatska u Kući slavnih, svojevrsnom Panteonu neumrlih zvijezda vodenih sportova, ima samo u kategoriji vaterpola četvoricu odličnika. O koliko je u biti velikoj brojci riječ, dostatno će za usporedbu reći podatak da naši prekojadranski susjedi Talijani, teritorijalno daleko veći, imaju petoricu vaterpolista u Fort Lauderdaleu. Rusija i Španjolska tek po jednog (Šaronov i Estiarte)... Osobit napredak ili porast Hrvata bilježimo u prvom desetljeću 21. stoljeća.

Prvi je vaterpolskom stazom slave na floridskom suncu kročio:

< Zdravko Ćiro Kovačić ostavlja otiske ruku i stopala 30. travnja 1984. u Fort Lauderdaleu, Florida – SAD
 ↳ Pokal HVS Ratku Rudiću za prijam u Hall of Fame
 v Ratko Rudić, Bruce Wigo i Manuel Estiarte
 Ratko Rudić, Perica Bukić i Bruce Wigo

Zdravko Ćiro Kovačić – 1984.

Legendarni riječki vratar, rodom inače iz Šibenika, prvi je sportaš općenito s područja bivše južnoslavenske države koji je primljen u ovu Kuću slavnih. Smatran je najboljim vratarom na svijetu pedesetih godina prošlog stoljeća. Štoviše, takvim su ga i službeno proglasili na EP 1950. i 1954, kao i na Olimpijskim igrama 1952. u Helsinkiju i 1956. u Melbourneu.

Ratko Rudić – 2007.

Već i 297 utakmica odigranih za reprezentaciju bilo bi dostatno za naklon. No, čast primanja u Kuću slavnih zaslužio je primarno kao vrsni strateg. Prvi trener u svijetu sporta koji je osvojio tri uzastopna olimpijska finala, prvi koji je na četiri uzastopne OL osvojio medalju, prvi koji je osvojio tzv. vaterpolski Grand Slam (OI, SP, EP i FINA kup u nizu).

Perica Bukić – 2008.

Godina za godinom. Nakon učitelja (Rudić) i učenik (Bukić). Tako su primani u Kuću slavnih. Štoviše, iznimno Perica Bukić ovu je počast primio na europskom tlu, u španjolskoj Malagi prigodom Europskog prvenstva. Točno 40 "velikih" seniorskih trofeja, naslova čini ga najtrofejnijim vaterpolistom na svijetu. Vrlo će ga teško, ako ikada, itko barem sustići.

Zdravko Ježić – 2010.

Jedinstveno ime u povijesti hrvatskog vaterpola. Od 1950. do 1960. nije propustio niti jednu od 113 utakmica nacionalne vrste, s tim da je u tom razdoblju osvojio dva olimpijska srebra. Za svoj matični klub Mladost odigrao je više od 400 utakmica, 10 je godina bio kapetan kluba sa Save (1952-1962).

Laureati

OLIMPIJSKE IGRE

- 1900.** Pariz, Francuska
1. Velika Britanija (Manchester), 2. Belgija (Bruxelles), 3. Francuska (Pariz/Lille)
- 1904.** St. Louis, SAD
1. SAD (New York), 2. SAD (Chicago), 3. SAD (Missouri)
- 1908.** London, Velika Britanija
1. Velika Britanija, 2. Belgija, 3. Švedska
- 1912.** Stockholm, Švedska
1. Velika Britanija, 2. Švedska, 3. Belgija
- 1920.** Antwerpen, Belgija
1. Velika Britanija, 2. Belgija, 3. Švedska
- 1924.** Pariz, Francuska
1. Francuska, 2. Belgija, 3. SAD
- 1928.** Amsterdam, Nizozemska
1. Njemačka, 2. Mađarska, 3. Francuska
- 1932.** Los Angeles, SAD
1. Mađarska, 2. Njemačka, 3. SAD
- 1936.** Berlin, Njemačka
1. Mađarska, 2. Njemačka, 3. Belgija
- 1948.** London
1. Italija, 2. Mađarska, 3. Nizozemska
- 1952.** Helsinki, Finska
1. Mađarska, 2. Jugoslavija, 3. Italija
- 1956.** Melbourne, Australija
1. Mađarska, 2. Jugoslavija, 3. SSSR
- 1960.** Rim, Italija
1. Italija, 2. SSSR, 3. Mađarska
- 1964.** Tokio, Japan
1. Mađarska, 2. Jugoslavija, 3. SSSR
- 1968.** Ciudad de Mexico, Meksiko
1. Jugoslavija, 2. SSSR, 3. Mađarska
- 1972.** München, SR Njemačka
1. SSSR, 2. Mađarska, 3. SAD
- 1976.** Montreal, Kanada
1. Mađarska, 2. Italija, 3. Nizozemska
- 1980.** Moskva, SSSR
1. SSSR, 2. Jugoslavija, 3. Mađarska
- 1984.** Los Angeles, SAD
1. Jugoslavija, 2. SAD, 3. SR Njemačka
- 1988.** Seoul, Koreja
1. Jugoslavija, 2. SAD, 3. SSSR
- 1992.** Barcelona, Španjolska
1. Italija, 2. Španjolska, 3. ZND
- 1996.** Atlanta, SAD
1. Španjolska, 2. Hrvatska, 3. Italija
- 2000.** Sydney, Australija
1. Mađarska, 2. Rusija, 3. SR Jugoslavija
- 2004.** Atena, Grčka
1. Mađarska, 2. Srbija i Crna Gora, 3. Rusija
- 2008.** Peking, Kina
1. Mađarska, 2. SAD, 3. Srbija

Perica Bukić, hrvatski stjegonoša na otvaranju Olimpijskih igara u Atlanti 1996.

SVJETSKO PRVENSTVO

- 1973.** Beograd, Jugoslavija
1. Mađarska, 2. SSSR, 3. Jugoslavija
- 1975.** Cali, Kolumbija
1. SSSR, 2. Mađarska, 3. Italija
- 1978.** Zapadni Berlin, SR Njemačka
1. Italija, 2. Mađarska, 3. Jugoslavija
- 1982.** Guayaquil, Ekvador
1. SSSR, 2. Mađarska, 3. SR Njemačka
- 1986.** Madrid, Španjolska
1. Jugoslavija, 2. Italija, 3. SSSR
- 1991.** Perth, Australija
1. Jugoslavija, 2. Španjolska, 3. Mađarska
- 1994.** Rim, Italija
1. Italija, 2. Španjolska, 3. Rusija
- 1998.** Perth, Australija
1. Španjolska, 2. Mađarska, 3. SR Jugoslavija
- 2001.** Fukuoka, Japan
1. Španjolska, 2. SR Jugoslavija, 3. Rusija
- 2003.** Barcelona, Španjolska
1. Mađarska, 2. Italija, 3. Srbija i Crna Gora
- 2005.** Montreal, Kanada
1. Srbija i Crna Gora, 2. Mađarska, 3. Grčka
- 2007.** Melbourne, Australija
1. Hrvatska, 2. Mađarska, 3. Španjolska
- 2009.** Rim, Italija
1. Srbija, 2. Španjolska, 3. Hrvatska

EUROPSKO PRVENSTVO

1926. Budimpešta, Mađarska
1. Mađarska, 2. Švedska, 3. Njemačka

1927. Bologna, Italija
1. Mađarska, 2. Francuska, 3. Belgija

1931. Pariz, Francuska
1. Mađarska, 2. Njemačka, 3. Austrija

1934. Magdeburg, Njemačka
1. Mađarska, 2. Njemačka, 3. Belgija

1938. London, Velika Britanija
1. Mađarska, 2. Njemačka, 3. Nizozemska

1947. Monte Carlo, Monako
1. Italija, 2. Švedska, 3. Belgija

1950. Beč, Austrija
1. Nizozemska, 2. Švedska, 3. Jugoslavija

1954. Torino, Italija
1. Mađarska, 2. Jugoslavija, 3. Italija

1958. Budimpešta, Mađarska
1. Mađarska, 2. Jugoslavija, 3. SSSR

1962. Leipzig, Njemačka DR
1. Mađarska, 2. Jugoslavija, 3. SSSR

1966. Utrecht, Nizozemska
1. SSSR, 2. Njemačka DR, 3. Jugoslavija

1970. Barcelona, Španjolska
1. SSSR, 2. Mađarska, 3. Jugoslavija

1974. Beč, Austrija
1. Mađarska, 2. SSSR, 3. Jugoslavija

1977. Jönköping, Švedska
1. Mađarska, 2. Jugoslavija, 3. Italija

1981. Split, Jugoslavija
1. SR Njemačka, 2. SSSR, 3. Mađarska

1983. Rim, Italija
1. SSSR, 2. Mađarska, 3. Španjolska

1985. Sofija, Bugarska
1. SSSR, 2. Jugoslavija, 3. SR Njemačka

1987. Strasbourg, Francuska
1. SSSR, 2. Jugoslavija, 3. Italija

1989. Bonn, SR Njemačka
1. SR Njemačka, 2. Jugoslavija, 3. Italija

1991. Atena, Grčka
1. Jugoslavija, 2. Španjolska, 3. SSSR

1993. Sheffield, Velika Britanija
1. Italija, 2. Mađarska, 3. Španjolska

1995. Beč, Austrija
1. Italija, 2. Mađarska, 3. Njemačka

1997. Sevilla, Španjolska
1. Mađarska, 2. Srbija i Crna Gora, 3. Rusija

1999. Firenca, Italija
1. Mađarska, 2. Hrvatska, 3. Italija

2001. Budimpešta, Mađarska
1. SR Jugoslavija, 2. Italija, 3. Mađarska

2003. Kranj, Slovenija
1. SR Jugoslavija, 2. Hrvatska, 3. Mađarska

2006. Beograd, Srbija
1. Srbija, 2. Mađarska, 3. Španjolska

2008. Malaga, Španjolska
1. Crna Gora, 2. Srbija, 3. Mađarska

Melbourne 2007., osvajači zlatne medalje na svjetskom prvenstvu

FINA KUP

- 1979.** Rijeka i Beograd, Jugoslavija
1. Mađarska, 2. SAD, 3. Jugoslavija
- 1981.** Long Beach, SAD
1. SSSR, 2. Jugoslavija, 3. Kuba
- 1983.** Malibu, SAD
1. SAD, 2. SR Njemačka, 3. Italija
- 1985.** Zapadni Berlin, SR Njemačka
1. SR Njemačka, 2. SAD, 3. Španjolska
- 1987.** Solun, Grčka
1. Jugoslavija, 2. SAD, 3. SR Njemačka
- 1989.** Zapadni Berlin, SR Njemačka
1. Jugoslavija, 2. Italija, 3. Mađarska
- 1991.** Barcelona, Španjolska
1. SAD, 2. Jugoslavija, 3. Španjolska
- 1993.** Atena, Grčka
1. Italija, 2. Mađarska, 3. Australija
- 1995.** Atlanta, SAD
1. Mađarska, 2. Italija, 3. Rusija
- 1997.** Atena, Grčka
1. SAD, 2. Grčka, 3. Mađarska
- 1999.** Sydney, Australija
1. Mađarska, 2. Italija, 3. Španjolska
- 2002.** Beograd, Srbija i Crna Gora
1. Rusija, 2. Mađarska, 3. Srbija i Crna Gora
- 2006.** Budimpešta, Mađarska
1. Srbija i Crna Gora, 2. Mađarska, 3. Španjolska
- 2010.** Oradea, Rumunjska
1. Srbija, 2. Hrvatska, 3. Španjolska

SVJETSKA LIGA

- 2002.** Patras, Grčka
1. Rusija, 2. Španjolska, 3. Mađarska
- 2003.** New York, SAD
1. Mađarska, 2. Italija, 3. SAD
- 2004.** Long Beach, SAD
1. Mađarska, 2. Srbija i Crna Gora, 3. Grčka
- 2005.** Beograd, Srbija i Crna Gora
1. Srbija i Crna Gora, 2. Mađarska, 3. Njemačka
- 2006.** Atena, Grčka
1. Srbija i Crna Gora, 2. Španjolska, 3. Grčka
- 2007.** Berlin, Njemačka
1. Srbija, 2. Mađarska, 3. Australija
- 2008.** Genova, Italija
1. Srbija, 2. SAD, 3. Australija
- 2009.** Podgorica, Crna Gora
1. Crna Gora, 2. Hrvatska, 3. Srbija
- 2010.** Niš, Srbija
1. Srbija, 2. Crna Gora, 3. Hrvatska

KUP PRVAKA / EUROLIGA

- 1963/64.** Partizan Beograd
- 1964/65.** Pro Recco Genova
- 1965/66.** Partizan Beograd
- 1966/67.** Partizan Beograd
- 1967/68.** Mladost Zagreb

Melbourne 2007.

1968/69. Mladost Zagreb
1969/70. Mladost Zagreb
1970/71. Partizan Beograd
1971/72. Mladost Zagreb
1972/73. OSC Budimpešta
1973/74. MGU Moskva
1974/75. Partizan Beograd
1975/76. Partizan Beograd
1976/77. CSK Moskva
1977/78. Canotierri Napulj
1978/79. OSC Budimpešta
1979/80. Vasas Budimpešta
1980/81. Jug Dubrovnik
1981/82. Barcelona
1982/83. Spandau o4 Berlin
1983/84. Pro Recco Genova
1984/85. Vasas Budimpešta
1985/86. Spandau o4 Berlin
1986/87. Spandau o4 Berlin
1987/88. Pescara
1988/89. Spandau o4 Berlin
1989/90. Mladost Zagreb
1990/91. Mladost Zagreb
1991/92. Jadran Split
1992/93. Jadran Split

1993/94. Ujpest Torna Budimpešta
1994/95. Catalunya Barcelona
1995/96. Mladost Zagreb
1996/97. Posillipo Napulj
1997/98. Posillipo Napulj
1998/99. POŠK Split
1999/00. Bečej
2000/01. Jug Dubrovnik
2001/02. Olympiacos Atena
2002/03. Pro Recco Genova
2003/04. Honved Budimpešta
2004/05. Posillipo Napulj
2005/06. Jug Dubrovnik
2006/07. Pro Recco Genova
2007/08. Pro Recco Genova
2008/09. Primorac Kotor
2009/10. Pro Recco Genova

KUP POBJEDNIKA KUPOVA

1974/75. Ferencvaros Budimpešta
1975/76. Mladost Zagreb
1976/77. MGU Moskva
1977/78. Ferencvaros Budimpešta
1978/79. KPK Korčula

1979/80. Ferencvaros Budimpešta
1980/81. CSK Moskva
1981/82. POŠK Split
1982/83. CSK Moskva
1983/84. POŠK Split
1984/85. Dinamo Moskva
1985/86. Vasas Budimpešta
1986/87. Mornar Split
1987/88. Posillipo Napulj
1988/89. Arenzano
1989/90. Pescara
1990/91. Partizan Beograd
1991/92. Catalunya Barcelona
1992/93. Pescara
1993/94. Pescara
1994/95. Vasas Budimpešta
1995/96. Roma Rim
1996/97. Vouliagmeni Atena
1997/98. Ferencvaros Budimpešta
1998/99. Mladost Zagreb
1999/00. Dinamo Moskva
2000/01. Florentia Firenca
2001/02. Vasas Budimpešta
2002/03. Posillipo Napulj

KUP LEN

1992/93. Ujpest Torna Budimpešta
1993/94. Roma Rim
1994/95. Barcelona
1995/96. Pescara
1996/97. Ujpest Torna Budimpešta
1997/98. Partizan Beograd
1998/99. Ujpest Torna Budimpešta
1999/00. Jug Dubrovnik
2000/01. Mladost Zagreb
2001/02. Brescia
2002/03. Brescia
2003/04. Barcelona
2004/05. Savona
2005/06. Brescia
2006/07. Sintez Kazan
2007/08. Šturm 2002 Čehov
2008/09. Szeged
2009/10. Cattaro Kotor

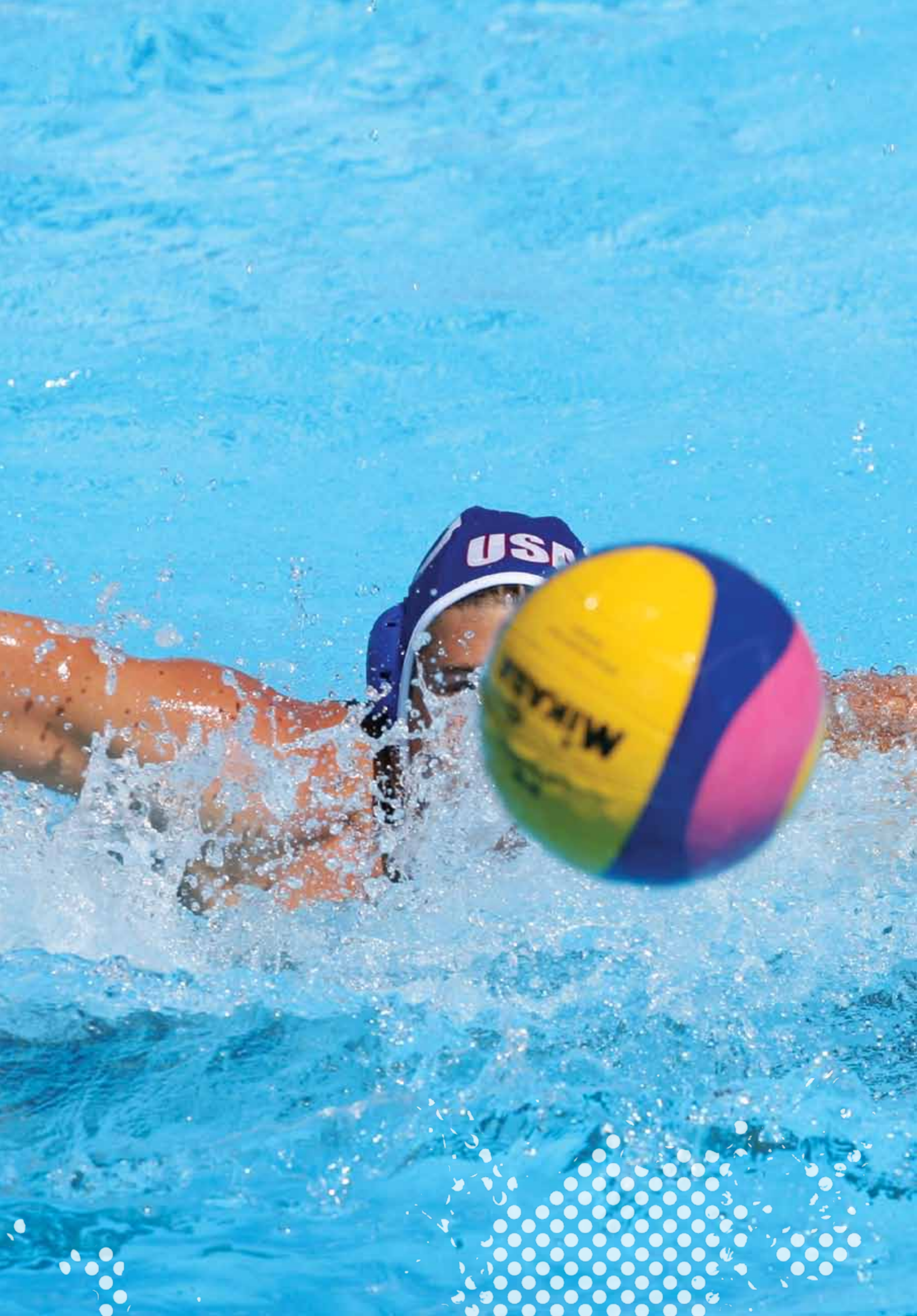
EUROPSKI SUPERKUP

1976. Mladost Zagreb
1977. CSK Moskva
1978. Ferencvaros Budimpešta
1979. OSC Budimpešta
1980. Ferencvaros Budimpešta
1981. CSK Moskva
1982. Barcelona
1983. CSK Moskva
1984. POŠK Split
1985. Dinamo Moskva
1986. Spandau 04 Berlin
1987. Spandau 04 Berlin
1988. Pescara
1989. Mladost Zagreb
1990. nije igrano
1991. Partizan Beograd
1992. Catalunya Barcelona
1993. Pescara
1994. Ujpest Torna Budimpešta
1995. Catalunya Barcelona
1996. Mladost Zagreb
1997-2001. nije igrano
2002. Olympiacos Atena
2003. Pro Recco Genova
2004. Honved Budimpešta

2005. Posillipo Napulj
2006. Jug Dubrovnik
2007. Pro Recco Genova
2008. Pro Recco Genova
2009. Primorac Kotor

PRVACI JUGOSLAVIJE

1921. SSU Sombor
1922. SSU Sombor
1923. Baluni Split
1924. SSU Sombor
1925. Jug Dubrovnik
1926. Jug Dubrovnik
1927. Jug Dubrovnik
1928. Jug Dubrovnik
1929. Jug Dubrovnik
1930. Jug Dubrovnik
1931. Jug Dubrovnik
1932. Jug Dubrovnik
1933. Jug Dubrovnik
1934. Jug Dubrovnik

1935. Jug Dubrovnik
 1936. Jug Dubrovnik
 1937. Jug Dubrovnik
 1938. Victoria Sušak
 1939. Jadran Split
 1940. Jug Dubrovnik
 1945. Reprezentacija Hrvatske
 1946. Jadran Split
 1947. Hajduk Split
 1948. Hajduk Split
 1949. Jug Dubrovnik
 1950. Jug Dubrovnik
 1951. (prvenstvo poništeno)
 1952. Mornar Split
 1953. Mornar Split
 1954. Jadran Split
 1955. Mornar Split
 1956. Mornar Split
 1957. Jadran Split
 1958. Jadran Herceg Novi
 1959. Jadran Herceg Novi
 1960. Jadran Split
 1961. Mornar Split

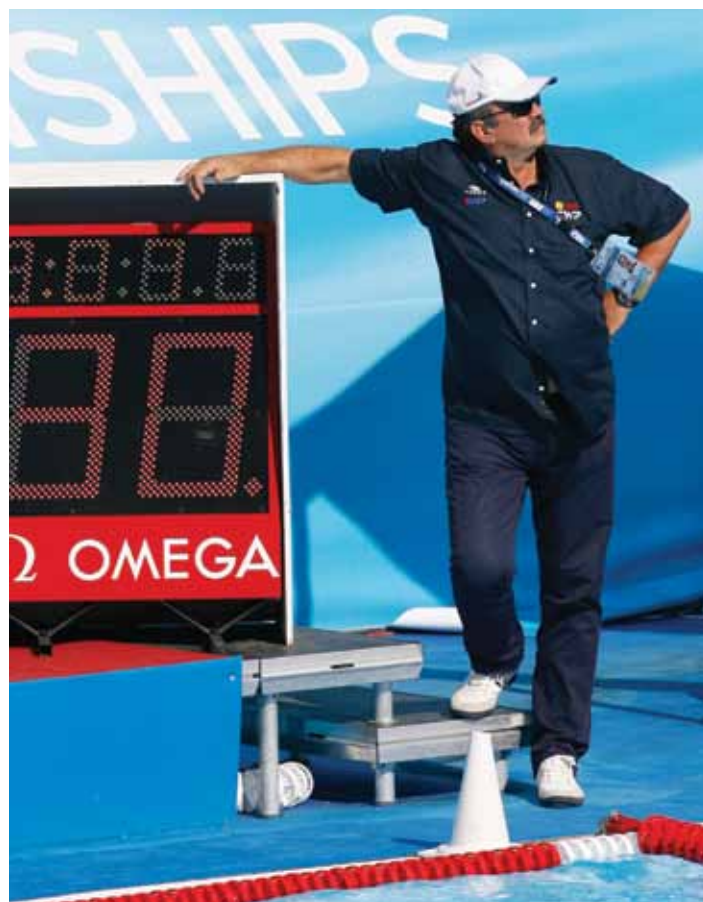
1962. Mladost Zagreb
 1963. Partizan Beograd
 1964. Partizan Beograd
 1965. Partizan Beograd
 1966. Partizan Beograd
 1967. Mladost Zagreb
 1968. Partizan Beograd
 1969. Mladost Zagreb
 1970. Partizan Beograd
 1971. Mladost Zagreb
 1972. Partizan Beograd
 1973. Partizan Beograd
 1974. Partizan Beograd
 1975. Partizan Beograd
 1976. Partizan Beograd
 1977. Partizan Beograd
 1978. Partizan Beograd
 1979. Partizan Beograd
 1980. Jug Dubrovnik
 1981. Jug Dubrovnik
 1982. Jug Dubrovnik
 1983. Jug Dubrovnik
 1984. Partizan Beograd
 1985. Jug Dubrovnik
 1986. Primorac Kotor
 1987. Partizan Beograd

1988. Partizan Beograd
 1989. Mladost Zagreb
 1990. Mladost Zagreb
 1991. Jadran Split

ZIMSKI PRVACI JUGOSLAVIJE

1959. Jadran Herceg Novi
 1960. Mladost Zagreb
 1961. Mladost Zagreb
 1962. Mladost Zagreb
 1963. Partizan Beograd
 1964. Mladost Zagreb
 1965. Partizan Beograd
 1966. Medveščak Zagreb
 1967. Jadran Split
 1968. Partizan Beograd
 1969. Partizan Beograd
 1970. Mladost Zagreb
 1971. Partizan Beograd
 1972. Partizan Beograd

Rim 2009.

KUP JUGOSLAVIJE

1973. Partizan Beograd
1974. Partizan Beograd
1975. Partizan Beograd
1976. Partizan Beograd
1977. Partizan Beograd
1978. KPK Korčula
1979. Partizan Beograd
1979.* Partizan Beograd
1980. POŠK Split
1981. Jug Dubrovnik
1982. POŠK Split
1984. Jug Dubrovnik
1985. Partizan Beograd
1986. Primorac Kotor
1987. Partizan Beograd
1988. Partizan Beograd
1989. Mladost Zagreb

* zbog promjena u kalendaru natjecanja 1979. igrana su dva kupa

PRVACI HRVATSKE

1992. Mladost Zagreb
1993. Mladost Zagreb
1994. Mladost Zagreb
1995. Mladost Zagreb
1996. Mladost Zagreb
1997. Mladost Zagreb
1998. POŠK Split
1999. Mladost Zagreb
2000. Jug Dubrovnik
2001. Jug Dubrovnik
2002. Mladost Zagreb
2003. Mladost Zagreb
2004. Jug Dubrovnik
2005. Jug Dubrovnik
2006. Jug Dubrovnik
2007. Jug Dubrovnik
2008. Mladost Zagreb
2009. Jug Dubrovnik
2010. Jug Dubrovnik

HRVATSKI KUP

1992/93. Mladost Zagreb
1993/94. Mladost Zagreb
1994/95. Jug Dubrovnik
1995/96. Primorje Rijeka
1996/97. Jug Dubrovnik
1997/98. Mladost Zagreb
1998/99. POŠK Split
1999/00. Mladost Zagreb
2000/01. Jug Dubrovnik
2001/02. Mladost Zagreb
2002/03. Jug Dubrovnik
2003/04. Jug Dubrovnik
2004/05. Jug Dubrovnik
2005/06. Mladost Zagreb
2006/07. Jug Dubrovnik
2007/08. Jug Dubrovnik
2008/09. Jug Dubrovnik
2009/10. Jug Dubrovnik

STOLJEĆE HRVATSKOG VATERPOLA

Nakladnik

Hrvatski vaterpolski savez

Za nakladnika

Perica Bukić

Uredništvo

Perica Bukić

Renato Živković

Miro Hoffman

Dean Bauer

Ante Rašić

Glavni urednik

Dean Bauer

Autori

Dean Bauer, Ante Drpić, Igor Duvnjak, Anton Filić,

Zlatko Karlo, prof. Zdenko Jajčević, Ivo Mikulićin,

Pero Ogurlić, Ante Vlašić, Bogdan Vujina

Fotografije

Robert Valai

arhivi klubova, osobni arhivi, arhiv Sportskih novosti

Lektura i korektura

Ranka Jagušić

Dizajn

Studio Rašić:

Ante Rašić

Ana Sladetić

Vedrana Vrabec

Marko Rašić

Lovorka Decker

Ilustracije

Ana Sladetić

Grafička priprema i prijelom

Studio Rašić:

Ankica Penava Pejčinović

Damir Lepur

Tisak

Denona, Zagreb

Naklada

1.000 (hrvatsko izdanje)

500 (englesko izdanje)

Zagreb, rujan 2010.

ISBN: 978-953-55469-0-0

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 741648

[http:// www.hvs.hr](http://www.hvs.hr)
vaterpolo@hvs.hr

